

B I B L I O T H E C A
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
T E V B N E R I A N A

FLAVIVS IOSEPHVS

OPERA OMNIA

EDIDIT

S. A. NABER

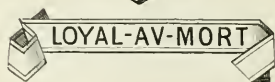
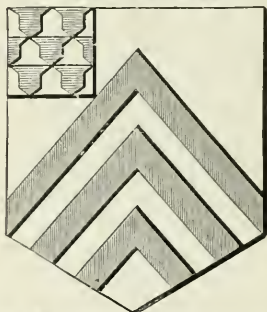
IV

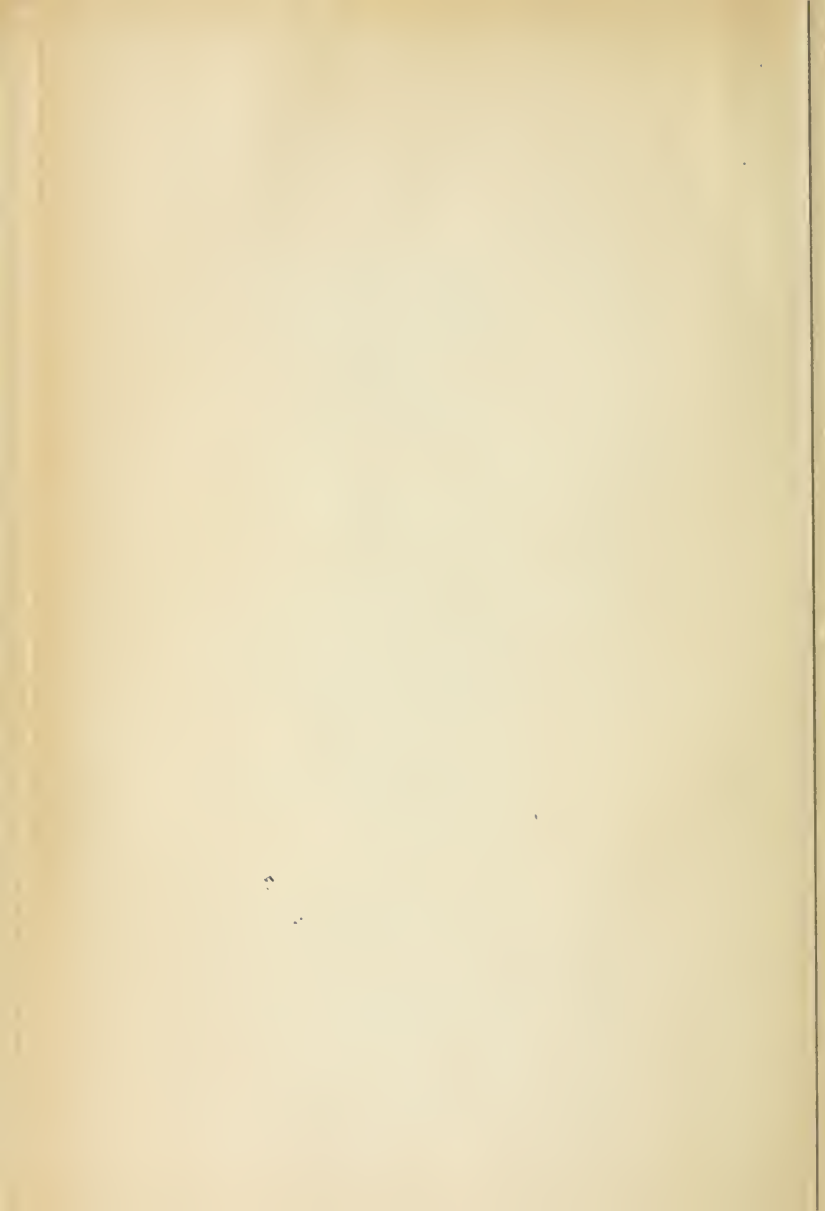
UNIVERSITY
OF
TORONTO
LIBRARY

1453

L I P S I A E
IN A E D I B V S B. G. T E V B N E R I

JOHN LANGTON

~~IG~~
~~583N~~

FLAVII IOSEPHI

OPERA OMNIA.

POST IMMANUELEM BEKKERUM

RECOGNOVIT

SAMUEL ADRIANUS NABER.

VOLUMEN QUARTUM.

751172
9 2 31

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCXIII.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

Printed in Germany

Adnotatio Critica.

Archaeolog. Libri XVI § 1 ἀποδιδόμενος· ἀποδιδόμενον E.
 — § 4 (ὥς) οὐ βασιλικῶς Ns. — § 4 νενομικός· νενοηκός vlg.
 — § 8 οὗτοι Bk., οὕτω vlg. — § 9 συνιέναι Ns., συνεῖναι
 vlg. — § 10 ταῦτα — τῆς αἰτίας· ταύτας — τὰς αἰτίας Ns. —
 § 10 ἐδύναντο· διεννοοῦντο Nr. — § 13 τῶν· τούτων vlg. — § 14
 κατέθυσεν· ἔθυσεν AM. — § 16 τῶν add. E. — § 16 προηρη-
 μένον AMW, προηγούμενον P. — § 17 καὶ Kῶ· τῇ Kῶ Ns.,
 Χίῳ idem inser. praef. Vol. III p. XVII. — § 18 ἀναστήσαι
 Hw. Ns., ἀναστῆναι vlg. — § 23 τὴν τε Παφλαγονίαν καὶ Καπ-
 παδοκίαν tr. M. — § 24 ἢ δεξιόσεως W, ἢ om. M, ἠπίξεως P.
 — § 26 ὀργιζόμενον add. MWLat. — § 28 χρημάτων ἀνατιθε-
 μένων· ἀνατεθειμένων τῷ θεῷ χρημάτων E. — § 28 ὥς inser.
 Nr. — § 29 παρεστήσατο· παρητήσατο ME. — § 32 ὑμῖν· ὑμῶν
 PAW, ὑφ' ὑμῶν Ns., ἡμῖν Nr. — § 32 ἀρχομένους Cocc., ἀρχο-
 μένοις vlg. — § 34 τοὺς εὐληφότας· τοὺς μὲν vel καὶ τοὺς
 εἰλ. Ns. — § 34 καὶ τοὺς δεδ· τοὺς δὲ δεδ. Ns. — § 35 πότερον
 Df., θάτερον vlg. — § 36 ταῦτ' ἀναιροῦνται Ns., ταῦτ' αἰροῦν-
 ται vlg. — § 36 ἄγειν· αὔξειν P. — § 37 ἐλόμενοι· ἐθέλοιεν
 mg. A. — § 38 πέφνηεν· πέφνηεν AMW. — § 40 ἔτι· ἔν τι Hw.
 — § 41 καὶ Ns., καί vlg. — § 42 σωζούση· συνήθη P. —
 § 43 νόμων μελίτην· νόμον μελίτη codd. — § 44 τοῦ χρόνου·
 χρόνῳ Ns. — § 45 διαρπάζοντες· διαφθείροντες P. — § 46
 ἀργόν· ἀνεργον P, ἀεργόν AMW. — § 48 ὑπάρξαντος W,
 ὑπαρξιν P, ὑπάρχοντος AM. — § 51 πρῶτον· προῦπτον M et
 mg. A. — § 51 ἡμετέρας· ὑμετέρας Huds. — § 52 τοσοῦτον·
 τοσοῦτων PAM, τοῦτον Ns. — § 53 καθ' ἑνα· καθ' ἓν AM,
 ἄνωθεν W. — § 55 ἀπαγγέλλεται· ἀπήγγελλται AM. — § 57 αὐτοῦ

παρόντος καὶ συγκαθεζομένου τοῦ βασιλέως Hw. — § 57 ἀφαιρουμένων· ἀφαιρούμενα E. — § 58 διελθόντος· διεξιελθόντος E. — § 59 πάντα νῦν· τοῦτο γοῦν Nr. — § 60 εἰλήφασιν· inser. ἡξιόκασιν Nr. — § 61 τοιαῦτα· ταῦτα E. — § 61 εἰς· πρὸς WE. — § 62 ἀπὸ Λέσβου om. P. — § 62 διέγνω καί· διεγνωκώς E. — § 64 παραλίποι· παραλείποιο vel παραλίποιο codd., ἄρα λείποιο Hw. — § 65 συνενχόμενοι· ἐπενχόμενοι E. — § 69 προέλκοντες· προσέλκοντες AMWE. — § 71 ἐνεπλήσθη· ἀνεπλήσθη vlg. — § 72 οἱ τοῖς· εἰ τοῖς Nr. — § 73 ἀναφανδόν· ἀνάφανδα P. — § 75 ἀνέκαμπε· ἀνεκέκαμpto Nr. — § 75 μέλλον MW, μᾶλλον rell. — § 75 βαρύτερον vir doctus ap. Huds., βαρὺ codd. — § 76 προϊόντος Cod. Voss., προσιόντος rell. — § 78 ὁλοσχερῶς Nr., ἐν ὑστέρῳ vlg. — § 79 παραιρεῖσθαι· περιαιρεῖσθαι Huds. — § 79 οἰκονομῶν· οἰκοδομῶν MW et A corr. — § 79 εἶναι Nr., εἶη vlg. — § 81 ἐκ inser. Ern. — § 81 κακοῦν· κακοῦ P. Cur tandem Niesius talia in textum recepit? — § 81 ἔχεσθαι E, ἐνέχεσθαι PW, ἀνέχεσθαι AM. — § 81 τὸ inser. Nr. — § 82 οὗτοι· οὐ AM. — § 84 ἀνακλήσεις E, ἀνάκλησις rell. — § 85 αἰὶ πῶς Nr., αἰὶ πρὸς vlg. — § 86 ἐπηγάγετο· ἐπήγετο P. — § 88 ἀξιόσειεν· ἀξιώσει P. — § 89 ὅτι ἀνιάσειεν E, ὅ τι ἀνιάσειεν τι P, ὅτι ἀνιάσειεν καὶ ὅτι AM. — § 89 φύσει Ns., ἐν φύσει vlg. — § 90 δυσθυμίας Cocc., δυσσημίας vlg. — § 90 ἔτι Nr., ἐν vel ἔν vlg. — § 90 καὶ διὰ· κἄν διὰ Ns. — § 91 ἀνῆλθεν· ἀπῆλθεν Ns. — § 92 πάντα· ἅπαντα PW. — § 92 διαχειρίσασθαι E, μεταχειρίσασθαι rell. — § 93 πλέον· Ns. supplet ἡ σπονδή· Herw. e seqq. subintelligit λόγος. — § 93 ἐξηγείσθαι· ἐκδιηγείσθαι AM. — § 94 εἶησαν· ἦσαν Herw. — § 94 οἶόν τε· οἶονται W. — § 94 πόνοις· χρόνοις PW. — § 95 ἄθλον· ἄθλων PAW. — § 95 ἐκτίθεται· ἐκτίθεσθαι AM. — § 95 πρὸς τόν om. AM, πρὸς αὐτόν Ns. — § 97 ὅσα· Ns. supplet δίδοται. — § 97 ὑστερήσαι Ns. Nr., ὑστέρησεν vlg. — § 97 ἐκ τῆς· τὴν ἐκ τῆς Herw. — § 98 παρελόμενος Bk., παρελόμενον vlg. — § 99 δεήσει Huds., δεήσει vlg. — § 99 λυσιτελοῦντος· λυσιτελοῦν Ns. — § 99 ἀνθρωπίνων· ἀνθρωπείων PW. — § 100 τῷ μὲν Ns., τὸ μὲν vlg. — § 102 ὥς εἰ σιγῶεν Zon., εἰ codd. — § 103 ἐποιεῖτο· τι ἡγεῖτο AM. — § 103 ἀτοπωτέραν· ἀτοπωτέρων Ns. —

§ 103 *ιδίᾳ* inser. Df. *δέ* — § 107 *ἀντί* melius abest, Ns. — § 109 *μητρός* inser. *μήμηρ* Ns. — § 109 *ἐπὶ πᾶσιν* *ἐπὶ* inser. Herw. — § 111 *ἐναργείας* Bk., *ἐνεργείας* vlg. — § 112 *δι'* ὡς *οὐδεμίαν* *διὰ σοῦ δὲ μίαν* PW. — § 113 *ὅτι λελάλητο μή· εἴ τι μὴ λελάλητο* Ns. — § 115 *καὶ θέλοντες· καθελόντες* P. — § 115 *τῆς βασιλείας· τὴν βασιλείαν* PW. — § 117 *ἐπιβουλᾶς· ἐπιβουλήν* AM. — § 118 *βουλόμεθα· δυνάμεθα* P, *ἐβουλόμεθα* Herw. — § 119 *τῶν μεγάλων· καὶ τῶν μεγάλων* Ns. — § 120 *εὐλαβείᾳ* Df. Hw., *εὐσεβείᾳ* vlg. — § 121 *ὑποσυγκεχυμένον* E, *ὑποσυγχυνόμενον* codd. — § 122 *ἀπήντησεν· ὑπήντησεν* P. — § 122 *ταῦτόν τὸ σχῆμα* E. — § 123 *εὐλογα· οὐκ εὐλογα* E. — § 123 *αὐτῶν* Bk., *αὐτόν* add. E. — § 123 *ἔξελέγγειν· ἔχειν* PW, *ἐλέγγειν* E, *ἔχειν ἔξελέγγειν* AM. — § 125 *ὑφελόντα· ἐκβαλόντα* P. — § 125 *δύνασθαι δέ· δύνασθαι δὲ καὶ* Ns. — § 126 *προαναλαβών· ἀναλαβών* P. — § 126 *μηδέν· μηδ'* ὄντινόν AM. — § 126 *ἐλεύθερον ἢ δοῦλον· ἐλευθέρων ἢ δούλων* Ns. — § 128 *ὑστεραῖς ἡμέραις· ὑστεραῖς* AME, *ὑστερον ἡμέραις* Ns. — § 128 *ποιούμενον· ποιούμενος* ME. — § 129 *διελενσομένης· ἐλενσομένης* P. — § 129 *ἤδη θέλοντος· δεηθέντος* AM. — § 132 *κατά· περί* PW. — § 132 *ἄλλους ὄχλους* Ns. — § 133 *κατέστρεψε· κατέστρεφε* PAM. — § 135 *ἀρεστά* ed. princ., *ἄριστα* codd. — § 135 *ἐνεδιδώκει· ἐδεδώκει* PW. — § 135 *νεωτέρω· μεμετεώριστο* Ns. — § 135 *καὶ νεωτέρων· καινότερων* E, *ἀεὶ νεωτέρων* Cob. — § 137 *ἦν· ἦσαν* Ns. et *μείζονες ἑορταί* PW. — § 137 *πολυτελέστερα· πολυτελέστατα* Ns. — § 140 *πρέσβειων* οὔς E, *πρεσβείας* ὡς rell. — § 142 *εὐνδρον* AM, *ἐνυδρον* PW. — § 145 *ἐπιόντων· ἀπιόντων* PW. — § 146 *ποτ' οὖν* Ns., *ποτ' ἂν* vlg. — § 146 *ἐπιτέλειαν* Huds., *ἐπιμέλειαν* vlg. — § 146 *προτέρων·* add. P *ἔργων*. — § 148 *ταύτην* E, *αὐτήν* add. rell. — § 148 *ἐκάτερα·* add. Hw. *ἐκόσμησεν*. — § 149 *ἡλείοις* certatim corr., *πλείστοις* vlg. — § 150 *οὐκ* del. Ern. — § 150 *τετιμηγόντων· τετιμημένων* PW. — § 151 *δυσπαράλητον· δυσπαράκλητον* PW. — § 152 *γενέσθαι· γεγενῆσθαι* E. — § 153 *προήγετο· προσήγετο* AMWE. — § 156 *καὶ διεξῆλθεν· καὶ διὰ τοῦτο διεξ.* E. — § 160 *Κυρήνη* Ns., *Κυρήνην* vlg. — § 163 *ἐθισμοῖς· θεσμοῖς* PW. — § 163 *ἱερά· χρήματα* add. Ern. — § 163 *ἐν σάββασιν· τοῖς σάββασιν* AM. — § 164 *ἐνεχθῆ-*

ναι· ἀνενεχθῆναι Cob. — § 165 τῷ γεννηθέντι· τῷ om. A. —
 § 166 ὅσοι· ὅποι vel ὅπη Ns. — § 168 χρήματα· γράμματα P.
 — § 169 τότε ed. princ., τόν τε codd. — § 169 Φλάουιον· φά-
 βιον AMLat. — § 170 ἐν· ἐπὶ Ns. — § 170 ἀποκαθιστάνειν·
 inser. Ns. πάντα κελεύω. — § 170 κατὰ μηδένα· ταῦτα μηδένα
 Hw. — § 170 τινῶν· τινα AM, τινες Ns. — § 171 ἄρχουσι βουλῇ
 δήμῳ Ns. — § 171 συναγαγόντας Hw., συνάγοντας Gutschmid,
 συναγαγόντες vlg., ὅσα ἂν ᾧσι — συναγαγόντες Ns. — § 172
 lacunam notavit Cocc. — § 173 ἐμέ Cocc., ἐν codd. — § 174
 συνεργοῦμεθα τά· συνεργοὺς μαθημάτων AMW, defendebamur
 Lat. συνηγοῦμεθα Herw. — § 176 ἐπιτηδεύεται Cocc., ἐπιτη-
 δεύοντες vlg., ἐπιτηδευτέον Gutschmid. — § 177 ἐμμενοῖμεν PW,
 ἐμμενοῦμεν Ns. — § 177 ἀπεργάζονται· ἀπεργάζονται Ns. —
 § 178 ταῦτα· ταῦτά Gutschmid. — § 178 ἀπαντητέον Nr., ἀπαι-
 τητέον vlg. — § 178 καὶ δέον· ὡς δέον Ns. — § 178 ἀλλ·
 ἀλλὰ τὸ συγγενές coni. nisi postea cum Lat. οὐκ inserere mavis,
 Ns. — § 179 χρείας add. Bk. — § 179 τά· τοὺς AM, τά Ns.
 — § 179 βασιλεύς· βασιλεύσας E. — § 180 πραγματευσάμενα·
 πραγματευόμενος E. — § 181 καὶ κατὰ· κατὰ E, εἰς Herw. —
 § 182 ἐπὶ τῷ στομίῳ κατεσκευάσατο· ἐπὶ τῶν στομίων κατε-
 σκεύασε E. — § 182 πολυτελεστάτη· πολυτελὲς τῇ PW. — § 184
 ζῶν τε Cocc., ζῶντι codd., συζῶν γε Gutschmid. — § 184
 γέγραφεν Nr., ἀνέγραφεν vlg. — § 184 εὐκλειαν· πρὸς εὐκλειαν
 AMW. — § 185 διατετέλεκε· διατετέλεκ' ἐν Ns. — § 187 γένους·
 γένος Ern. — § 188 πλείω· ὡς πλείω Cocc. — § 188 ἐκείνοις·
 ἐκείνῳ codd. — § 188 ἐν οἷς τό· γένοιτο AM. — § 190 λαμ-
 βάνων· λαμβάνειν AMW. — § 190 πεπιστωκώς Hw., πεπιστεν-
 κώς vlg., πεπιστευμένος vel πεπιστενκότα Ns. — § 192 ἀτιμίαν·
 αἰτίαν P. — § 192 παρεωσμένοι· γρ. παρεωραμένοι AM. —
 § 194 ὑπερηφανῆσαι· ὑπερηφάνησε Ns. — § 196 ἐρώτων· Nr. Ns.,
 πρώτων vlg. — § 198 ἰδὼν· εἰδώς AM. — § 198 τριακοστήν·
 εἰς τριακοστήν Ns. — § 198 τοῦ γάμου συνεπομνύμενος· τοὺς
 γάμους ἐπομνύμενος Ns. — § 199 ἐρωμένη Nr., πρώτη vlg. —
 § 200 προσπίπτοντες· παραπίπτοντες PW. — § 200 καινὸν
 ἀγώνισμα τῶν· καινῶν ἀγωνισμάτων PW. — § 200 πεποιημέ-
 των· πεπονημένων Cocc. — § 201 προσκροῦμασιν· προσκροῦ-
 σμασιν PW. — § 204 τρύχεσιν Ns. Nr., τρίχεσιν codd. —

§ 204 καθιδοῦνται· καθιέργουνται P, καθιέρξιν Zon. cf. Bell. Iud. I 24, 3. — § 205 προσέπεσεν· προέπεσεν Bk. — § 207 ὑπονοίων· ἐπινοίων AM. — § 211 τ' αὐτόν· αὐτόν τε Ns. — § 213 ἀλούς add. ed. princ. — § 214 ἀνελεῖν· ἐνέχειν PW. — § 214 ἔχει Hw., ἔχοι vlg. — § 215 λαβεῖν E, λαμβάνειν rell. — § 216 τοῦ τρόπου· τῶν τρόπων Zon. — § 219 ἦγαγε· ἦρε E. — § 220 πολλά· πράγματα E. — § 221 τυγχάνοι· τυγχάνει E. — § 222 γυναιξί et τεκμήρια inser. Nr. — § 222 ἐνεφαίνετο· ἐφαίνετο A. — § 224 αὐτὸ τοῦτο· αὐτῷ τούτῳ E. — § 225 καταλευσθήσεσθαι· καταλευσθῆναι E. — § 226 κατηγγύησεν E, κατενεγύησεν vlg. — § 228 μετέπεσεν AM, μὴ πείσας PW, μετέπεισεν ed. princ. — § 228 οὗτος Voss., οὕτω rell. — § 230 εὐπρεποῦς· εὐπραγοῦς M. — § 231 ἀνακρίνοντι· ἀνακρίναντι P. — § 233 γεγηρακότα Nr., τετυχηκότα vlg., τετυχηκότα τῷ γήρῳ καὶ Herw. — § 233 περιγενομένης E, περιγενομένων P, περιγεόμενον AM, περιεχομένῳ Nr. — § 234 οὐχὶ πονηροί· οὐχὶ mg. A, οὐχ οἱ rell., οὐκ ὀκηηροί Hw. — § 235 μὴ καὶ τι Df., μηκέτι codd. — § 235 συνέστηκεν Df., συνεστηκέναι codd. — § 237 τοὺς Ern., τοῖς vlg. — § 237 ἔδει Df. Hw., ἐδόκει vlg. — § 238 ἐπ' ἀλλήλους· ἐπ' ἄλλους Ern. — § 238 ἐτράπησαν· ἐτράποντο AM. — § 238 γενόμενοι· γινόμενοι Bk. — § 240 ταχύ· ταχεῖα Ns. — § 241 πολλοῖς ELat., πολλοί codd. — § 241 τὸ βασιλειον· τὰ βασίλεια A. — § 242 καίτοι γ' ἄρτι Nr., καὶ τί γὰρ ἢ vlg. — § 244 παρορησίας· προπετείας vel διαθέσεως Bk. — § 246 ἐνενόει E, ἐνόει AM, ἐδόκει PW. — § 246 κακῶς· κακόν Herw. — § 246 εὐρίσκοιτο· εὐρίσκοι E. — § 246 ἀναίτιον· supplet φανέντα Herw. — § 247 ἅπαντας· πάντας E. — § 247 κακὰ· καλὰ AMW, τὰ καλὰ λυπηρά E. — § 248 ὅτε Df., ὅταν vlg. — § 248 φιλοτιμίαν· κενοδοξίαν mg. AM. — § 248 κατὰ τῶν Cocc., τούτων vlg. — § 249 βασανιζόμενον οὖν τοῦ λόγου Cocc. — § 249 βουλεύσαιο et ἀνελεῖν τὸν πατέρα καὶ accessere ex E, cf. Ns. Praef. Vol. III p. XXXVII. — § 251 τῆς κατὰ Voss., κατὰ τῆς vlg. — § 251 ἐπιβουλῆς· supplet τεκμήριον vel σημείον Herw. — § 251 τὸ κτείναντα· τὸν κτείναντα PW. — § 251 κτείναντα· add. τὸν πατέρα E. — § 253 ἐτοιμότητος· ἱταμότητος Nr. Sed cf. Niesius § 255 et Vit. § 118. — § 256 βιβλίους· βίβλους PWE. — § 257 τὸ θᾶττον Df., τοὺς

θᾶττον vlg. — § 257 ἔδειαν· εὐδίαν Ns. — § 257 καίτοι γ' ἄρτι Nr., καὶ τί γὰρ ἢ vlg. — § 258 ὡς ἀληθείας AM, ἕως ἄλ. rell. — § 258 ἀπενόσμι· ἀντενόσμι Ns. — § 259 ἢ καὶ ἤδη καὶ Ns. — § 263 φείσασθαι add. δικαίως AMW. — § 264 Ἀρχελάου acc. ex E. — § 264 λαθών Nr., λαβών vlg. — § 265 ἡδίκηκεν· ἡδίκησεν Ns. — § 267 τυχόν· τυχόν Cocc., παρὰ τυχόν Hw., ἐντυχόν Ns. — § 267 μελανείμων· μελανειμονῶν Nr. — § 268 λωφήσειν· ὠφελήσειν PW, ἀφελεῖν E, μαλάξαι Zon. — § 269 μεγαλοπρεπῶς· μεγαλοπρεπῆς Cotelerius. — § 273 λόγον — διασπείροντες· λόγον — διασπαρέντος Ern. — § 275 ὥκησαν Nr., ὥκησαν vlg. — § 276 ἔχων αὐτός· ἔχων αὐτούς E, ἔχων αὐτοῖς Herw. — § 276 ἐκπεριελθών· περιελθών PW. — § 277 ὄντος· ἡρεθίσθησαν ὄντος E et τὴν οὖν Ἡρώδον. — § 278 ἐτάραττον· διετάραττον E. — § 279 ἐξήγοντα· πεντακόσια E. — § 280 παρωςάμενος E, παρωςάμενος rell., παρωςάμενος Ns. — § 281 ἐκατέρᾳ· add. E ἀποκαταστήναι. — § 281 ἀδικίας· ἀδικίᾳ vel ἀδικίαις Ns. — § 283 προήγαγεν Bk., προσήγαγεν vlg. — § 285 εἶργε AME, ἤγην PW. — § 285 ληστὰς· ληστείας Hw. — § 287 ὡς αὐτὸν ἔλεγεν Herw. — § 288 διηρπάσθαι· διηρπάχθαι AM. — § 288 αὐτός Nr., αὐτόν vlg. — § 290 ὀργή· ὀρμή E. — § 292 οἷς ἐληλάτουν AME, οἱ ἐλ. PW. — § 293 συνελθόντας· ἀνελθόντας Herw. — § 293 ἀπέπεμψεν Ern., ἀνέπεμψεν vlg. — § 295 διαδούς AM, διδούς rell. — § 301 ἐκατέραν Huds., ἐκάτερον vlg. — § 305 ὡς ὁ πατήρ· οἷς ὁ πατήρ Ns. — § 305 ἢ συλλόγοις· μηδὲ συλλόγοις P, ὡς μηδ' (ἐν) συμπ. — ἀνέχεσθαι σφῶν Herw. — § 306 ἔνεκα αὐτοῦ Df., ἔνεκα σοῦ vlg., ἔνεκα οὗ Haverk. — § 306 εἶναι· ἐνεῖναι Ns. — § 308 ὁ δ' οὐκ· τῷ δ' οὐκ Ns. — § 308 ποιῆσαι· ἐμποιῆσαι AM. — § 309 πολλά· εἰς πολλά PW. — § 311 ἀκούων E, ἀκούειν rell. — § 311 περιεργάζετο Zon., ἐξεργάζετο vlg., ἐξωργίζετο Ns. Hw., ἐξήταξε Herw. — § 313 ὁ πρὸς· PW om. ὁ. Quam miror Niesium neglectis libris AM tantum tribuere solere codici P. — § 314 ἐλάβον· ἔλαβον P. — § 315 ἐπεὶ ed. princ., ἐπίτε PW, εἵποτε Hw. — § 315 θηρίον E, θηρίων vlg. — § 315 προσβάλαι WE, προσλάβοι P, προσλάβοι A, προσβάλλει M. — § 317 εἶχε· add. E ὡς ἐπαγγειλάμενος. — § 317 δέξεσθαι Haverkamp., δέξασθαι vlg.

— § 318 χειρός· add. E φράζοντα. — § 320 κατηγοροῦντας· κατηγορῶν Ns. — § 321 καίτοι γ' ἄρτι Nr., καὶ τί γὰρ ἢ vlg. — § 322 ἄτερος Bk., ἕτερος vlg. — § 322 ὑπαγόμενος· ἐπαγόμενος AMWE, ολόμενος Zon. — § 325 ἐκείνου· ἐκείνη Ns. — § 326 ἐκείθεν Cocc., ἀκείθεν vlg. — § 327 ἐγκαθίσαντος· ἐγκαθιστάντος vlg. — § 329 ἐπλήξατο· ἐπλήξε P. — § 332 ἐπιβουλῆς· ἐπιβολῆς Ns. — § 332 ἐφάψαιτο· συνεφάψαιτο Ns. — § 334 δέξεσθαι Ns. Cob., δέξασθαι vlg. — § 334 συμφέρειν Bk., συμφέρον vlg. — § 335 ἔσχον· ἔσχον τε AMW. — § 337 ὑπονοήσαντες· ὑπονοστήσαντες AMWE, ὑποτοπήσαντες Nr. — § 337 ἃ Huds., ὅ vlg. — § 338 προσγεγεννημένην· προσγεγενημένην E. — § 338 ἐπραγματεύετο· ἐπραγματεύεσθαι E. — § 338 Ἡρώδῃ add. ποιῆσαι AMWE. — § 340 ἐξαπατήσῃ Nr. Cob., ἐξαναπατήσῃ vlg. — § 342 ὡς inser. Hw. — § 342 χαλεπῶς· χαλεπώτερον vlg. — § 343 ἐπιστρατεῖαν Ern., στρατιάν codd. — § 343 ἀλλ' ἐπὶ· ἀλλὰ Huds. — § 344 συγγραφαί· inser. Bk.: ποιήσασθαι Ἡρώδην ἀλλά. — § 344 ἐλθόντα· ἐλθόντος Ns. — § 347 ληστειῶν Hw., ληστῶν vlg. — § 348 τοῦ δανείου· τῷ δανείῳ vlg. — § 350 πεσόντος· πεσόντων AME. — § 350 συνέβη πεσεῖν acc. ex E. — § 351 καὶ περὶ· ὡς περὶ Nr. — § 352 μετέστη· κατέστη AMWE. — § 353 ἀλλὰ inser. Ern. — § 354 πνυθομένοις· πυνθανομένοις P. — § 356 γὰρ ἐφεῖναι· γράφει εἶναι P, γραφῆναι W, ἐφίεναι Ns. — § 356 ταύτην· πᾶσαν E. — § 358 Καῖσαρ· καὶ Καῖσαρ Ns. — § 359 ἐκαινοτόμει mg. AM, ἐκενοδόξει rell. — § 360 καλεῖν· καλῶν Ns. — § 360 ἔχθος· ἔχθραν E. — § 361 Πλατάνῃ W et mg. AM cum Bell. Iud. I 27, 2; Παλαεστῶ vel παλαετῶ rell. cf. Ns. praef. Vol. III p. XXXII. — § 362 ἧς πατήρ ἐπὶ παισὶν ἂν εἴποι Hw. — § 363 ἐπίδειξιν· ἀπόδειξιν P. — § 364 περιόν· περιτόν Nr. — § 365 ἔχοι· ἔχει E. — § 365 ἐπιθεῖεν Df., ἐπιθοῖεν vlg. — § 366 ἄξιον (ὄν) Herw. — § 367 ἕως· ὡς AM. — § 368 αἰδημονεστάτην· ἀηδεστάτη P. — περιστάσει· περιγραφῇ? Nr. — § 368 δίκαιον· δικαιοῦν vlg. — § 373 αὐτούς· ἐκείνους AME. — § 376 ἀνθρωπίνων· ἀνθρωπείων AM. — § 378 εἴποι ἂν Ns., εἴποιεν vlg., εἶπεν (!) Df. — § 378 προορῶμενοι· προαιρούμενοι Hw. — § 378 τὸ — ἀσφαλές· τοῦ — ἀσφαλοῦς Ns. — § 380 σοι E, σου vlg. — § 381 τὸ πραττόμενον· τό om. AMWE.

— § 383 ἐννοήσεις· ἐννοήσοι P, ἐννοεῖς Ns. — § 383 ἁμαρτίαν· ἁμογίαν P, ἀλογίαν Zedler. — § 385 ὑπεξέπιπτε· ὑπερεξέπιπτε AME, ἐξέπιπτε W. — § 386 διακειμένους· κακῶς inser. Ern. — § 386 τοὺς τε ὀνομασί E, τῶ τε ὀνόματι P, τῶν τε ὀνομασί AMW. — § 386 δηλωθέντας E, δηλωθέντων rell. — § 387 προσελθόν· προελθόν Herw. — § 387 ἀποτεμεῖν· ἀποτέμνειν P. — § 389 παραιρήσεται Nr., παραιτήσεται vlg. — § 390 τῷ inser. Herw. — § 391 οὖν om. AMWE. — § 392 δυνησόμενον· δυνάμενον PW. — § 392 ὑπόνοιαν P, μετάνοιαν rell. — § 393 ἐκείνους E, πρὸ ἐκείνου rell. — § 393 ἀεὶ τοῖς· τοῖς ἀεί Herw. — § 395 πρὸς αἷτιον ὀργῆς AMW, πρὸς αἰτίαν P, πρὸς ὅτι οὖν ὀργῆς Cocc., πρὸς ἄκρον ὀργῆς Ern. — § 395 ἀγαγόντας· ἐνάγοντας P. — § 395 παραλειπτέον Ns., παραληπτέον vlg. — § 397 ἀνίκητον· ἀκίνητον W. — § 397 γενέσθαι· γενήσεσθαι Ns. — § 398 νομίζω Terry, μερίζω vlg. — § 398 κρίνειν Terry, κινεῖν vlg. — § 398 διαφθοράς Terry, διαφοράς vlg. — § 398 τὴν μὲν· τὸν μὲν Ns. — § 399 περὶ· κατὰ W. — § 400 τοῦ περὶ· ἐκ τοῦ περὶ Ns. — § 401 οὐτ' ἐξ· οὐδ' ἐξ Ns. — § 402 καὶ τῆς· εἰ τῆς Ns. — § 404 φιλάτους· ἔχειν inser. Huds. — § 404 τῷ — φεισαμένῳ· τὸ — φεισόμενον Ns.

Libri XVII § 2 οἰκωφελοῦς Nr., οἰκίον ἀσφαλοῦς vlg. — § 3 βασιλεὺς ὦν· βασιλεύσων Nr. — § 3 περιεσπένδον· περιέσπενδον alii, περιέσπον Ns. — § 4 καταφυγῆς (οὐχ ἔξοντα) οἱ βοηθοῖεν cum Lat. Hw. in Relatt. Acad. Reg. 1871 II p. 108, ubi pertractantur § 32—45. — § 5 ἐκ χειρῶν Cocc., ἐγχειρῶν vlg. — § 5 ἔτι ζῆν· ἐπιζῆν W. — § 6 τοῖς περὶ Cocc., τοὺς περὶ codd. — § 10 Ἰουλίās· add. E τῆς Καίσαρος γυναικός. — § 10 ἀποδεξαμένη Ern., ὑποδεξαμένη vlg. — § 13 συμφορᾷ· συμπεριφορᾷ Ns. — § 17 κακοτροπία τῇ· κακοτροπίας τῆς W. — § 19 γίγνεται E, κινεῖται vlg. — § 19 εἰκοντος Nr., ἄκοντος vlg. — § 20 ἰδιώτῃ ed. pr., ἰδίῳ codd., Ἰουδαίῳ Ns. — § 23 ἐμβαλὼν acc. ex AM. — § 25 τοπαρχία· τῇ ἐπαρχία E. — § 25 κτᾶσθαι· καταθέσθαι M. — § 25 ἀπασῶν αἰ εἰώθυναι om. E. — § 27 ὁ παρέμ· ἃ παρ. Herw. — § 27 νίός· δεύτερος AMWE, δεύτερος (ἀπ') ἐκείνου Herw. — § 29 τοῦςδε om. E. — § 32 ἐθελήσειε AM, ὠφελήσειε P. — § 32 (ὥς) καὶ περαιτέρω W. — § 34 μισῶν τὰς ἀνθρώπους· μισοῦντος Ἡρώδου τὰς ἀνθρώ-

πους Aldrich. ad Bell. Ind. I 29, 2. — § 37 οὗ καιρός· ἢ καιρός
 Ns. — § 37 ἀπαγγέλλειν· ἀπαγγελεῖν Cob. — § 38 ἐκδεινοῦσα P,
 ἐκδηλοῦσα MWE mg. A. — § 38 μὴ κεκωλύσθαι fortasse spuria.
 Herw. — § 39 μὲν ἐκ· ἐκ μὲν Ns. — § 40 διὰ κενῆς· διακει-
 μένης W, διακειμένω E et mg. AM. — § 41 καὶ γεραίρειν Hw.,
 οἷς χαίρει vlg., αὐτοῖς χαίρειν Bk. — § 41 προσποιούμενον A,
 προσποιουμένων vlg., cf. quae ad Archaeol. V § 288. — § 42
 εὐνοήσιν Ns., εὐνοῆσαι vlg. — § 42 τοῦ inser. Hw. — § 44
 τινα om. AMWE. — § 46 ταύτην τὴν ἀτιμίαν αὐτῷ· τοςάυτην
 ἀτιμίαν αὐτοῦ Bk. — § 47 ἐκ φύσεως· ἐμφύλιον Haverk. — § 48
 ἔχει· ἔχειν AMWE, εἶχεν P. — § 48 οὐδὲ δεήσει· οὐ δεήσει
 οὐδέ Df., οὐ δεηθέντα Bk. — § 48 ταύτην· τοιαύτην Bk. —
 — § 52 προχωροῖ Df., προχωροῖεν codd., χωροῖεν E. — § 56
 δύο ἑτέρους Huds., δευτέρους vlg. — § 56 πειθόμενος Huds.,
 πυθόμενος vlg. — § 57 αὐτούς· αὐτός Nr. — § 57 ἐξοτρυνού-
 ντες Nr., ἐξοτρύνοντες vlg. — § 58 πιστεύουσιν· πίστεσιν P. —
 § 59 melius intelligam προαποφηναμένου Nr. — § 60 πολι-
 τεύεσθαι AMW, πολιτεύσαντος P, πολιτεύσοντος Ns. — § 64
 ἐπεκαλεῖτο E, ἐπικαλεῖσθαι vlg. — § 64 αἰνίαις E, rell. add.
 δώσειν, quod Bk. eiecit. — § 65 δωρεάν Huds., δωρεά vlg. —
 § 66 ἐλάσσονος· ἐλασσόνως Nr. — § 67 συμβαίῃ acc. ex E. —
 § 68 αὐταῖς Huds., αὐτοῖς vlg. — § 69 ἐν τοιούτοις· ἐπὶ τοιού-
 τοις Ns. — § 72 περιέψειν Nr., τρέψειν Bk., τρέψειν vlg. —
 § 74 διακονήσει· διακονήσοιτο codd. — § 75 ἀποτισταίμην·
 abierim Lat. ἀφικοίμην πρὸς Herw. — § 78 εἰς — ἐκείνον
 Zon., εἰς ὃ βασιλεύσοι μενουσῶν vlg. — § 79 κομίζειν δώσων
 Nr., κομίζων δώσειν vlg. — § 80 καλεῖσθαι E, ἐκαλοῦντο rell.
 — § 81 ἐπὶ (μὲν ταῖς) μεγίσταις Ns. — § 81 ἀπαλλάττειν Nr.,
 ἀπαλλάττει vlg. — § 82 ὅς προθύμως κινδύνου τοῦ αὐτοῦ
 ποριστῆς τῷ ἐκείνον ἀσφαλεῖ ἂν καθίστατο Ns. — § 83 πρὸς
 ὀλίγον Nr., ὡς ὀλίγον vlg. — § 85 ὑπέσχητο Bk., ὑπέσχετο vlg.
 — § 86 ἐνταῦθα Nr., ταῦτα vlg. — § 87 καλεῖ· ἐκάλει Ern.
 — § 90 πορφυρίδα Zon., πορφυρίδας vlg. — § 94 καταστήσαι
 Ern., καταστήναι vlg. — § 94 ἀκεραῖω Cocc., ἀκεραίας Ns.,
 ἀκεραίως vlg. — § 94 τῶν πρότερον om. E. — § 94 ὡς ἐθε-
 λήσειαν· οἷς ἐθέλησειαν Ns. — § 95 μὴ οὐκ· μὴ E. — § 97
 ἐπάγοντι· ἐπαγαγόντι Bk. — § 100 προφερόμενος· turbatus

locus est et transpositione fortasse sanandus, Nr. — § 101 *συνεῖναι* Ern., *συνιέναι* vlg. — § 102 *βασιλεύοντος* Huds. improb. Hw., *μέλλοντος* vlg. — § 102 *τὸν ἀπάντων* Ns., *τῶν ἀπάντων* vlg. — § 102 *κολαστὴν δέ* Bk., *κολαστὴν τε* vlg. — § 103 *οἷόν τ' ὄντα* Nr., *μὴ οἷόν τ' ὄντα* vlg. — § 104 ὦν inser. Herw. Ns. — § 106 *συνῆγε· συνεῖχε* Ern. — § 109 *εὐεργετηθέντα· εὐεργετηθείη* codd., hinc *μὴ μόνον (οἷς)* Ns. — § 109 *λοβολώτατα· λοβόλα* Nr. — § 109 *μὴ μαλαχθέντος· οὐ μαλαχθέντος* Ns. — § 109 *στήσαντος* Ern., *στάντος* vlg. — § 113 *κρυπτὸν δόλον* AM, *κρυπτοῦ δὲ ὄν* rell. — § 113 *μισῶν· add. φανερός ἦς* Ns. — § 113 *ἐξώκειλας αὐτός· συνεξώκειλας αὐτοῖς* Huds. — § 113 *ἐπισφάζων* Bk., *ἐπισφάζειν* vlg. — § 114 *θαῦσσον ὥς· θασσόνως* Hw. — § 114 ὦν αὐτὸς *δίκας· ἦν αὐτὸς δίκην* Bk. — § 116 *ὑπακούσαντος· ὑπεκστάντος* AM, *ὑποστάντος* Cocc. — § 117 *ἐκείνον· ἐκείνων* Bk. — § 117 *ἐπισυμμαχίαις* Hw., *ἐπὶ συμμαχίαις* vlg. — *ἀνδράσι· (μαρτυρίας) ἀνδράσι* Herw. — § 118 *βίου* inser. Ern. — § 120 *ἀπολεῖς* add. ed. princ. — § 120 *ἦν πεφηνυῖαν* Bk., *τὴν πεφηνυῖαν* vlg. — § 120 *ἡσόνως* Hw. Ns., *ἦσσον ὥς* vlg. — § 121 *λύσσης* Nr., *λύμης* vlg. — § 121 *πρὸς τὸ ὀξέως* Nr., *πρὸ τοῦ ὀξέως* vlg. — § 122 *οὐ καί· τότε καί* Hw. Herw. — § 123 *τοῦτο οὐ τοσοῦτον* ed. princ., *τότε οὔτι τῇ* codd. — § 126 *πάντα δεινότατον· πανδεινότατον* vlg. — § 127 (ἐκ) *τῶν ὁμοίων* Hw. — § 128 *ἐπιμαρτυρῆσαι* AME, *ἐπιμαρτυρῆσον* P. — § 129 *παραινυγχάνειν· παραινυγχάνον* Ns. — § 129 *μαρτυρεῖν* AM, *μαρτυρῶν* P, *μαρτυριῶν* Ns., *καρτερεῖν* Ern. — § 129 *ἐκτρέπειν· ἐπιτρέπειν* AM. — § 130 *περισέσωστο* ed. princ. *περιτο ἕως* P, *περιέωστο* AM. — § 133 *Ἀντιπάτρον· add. PAM καὶ Κωπωνίου γνώμη· τὴν Καίσαρος,* quae om. ELat. ed. princ. — § 134 *κινδυνεύω· periclitabor* Lat. — § 134 *οἰκίων· οἰκείων* AMLat. — § 137 *ἔγραψα· ἔπεμψα* Bk. — § 140 *παρά* Nr., *ἀπό* codd., *ὑπό* Ns. — § 143 *πανταχοῦ· τὰ πάντα πανταχοῦ* P. — § 144 *ἀντιτίθει· προσετίθει* Ns. — § 144 *βουλευμάτων· βεβουλευμένων* E. — § 145 *διαφρηγή* Ern., *διαφρηγᾶς et διαφρηγόν* codd. — § 148 *ἐξηγγρίωσεν· ἐξηγγρίωται* AM, *ἐξηγγρίωτο* E. — § 148 *πάντας* Huds., *πάντα* vlg. — § 148 *κατεπανέστησαν* Nr., *καὶ ἐπανέστησαν* vlg. — § 149 *τῶν νεωτέρων* E, *τοῦ νεωτέρου* codd. — § 149 *ἐπετηδεύετο·*

ἐπιτετήδευστο Ns. — § 150 οὐ τότε Df., οὐ τε codd., οὗτοι vlg.
 — § 150 τῆς ποιήσεως· τοῦ Μωυσέως Anon. ap. Casaub. —
 § 150 τάνθρωπον· τάνθρωπείον Hw. Nr. — § 152 τῶν — ἀνα-
 κειμένων· mortalibus Lat. — § 152 προστιθεμένην· προστεθει-
 μένην AME. — § 152 τὸν βίον· τὸ κλέος AM. — § 154 φέρειν
 (δέ) Bk. — § 155 ἐξέκοψαν· ἐξέκοπτον E. — § 156 ὀνήσοντος Bk.,
 ὀνήσαντος vlg. — § 158 τί τολμήσειαν Bk., εἰ τολμήσειαν vlg.
 — § 158 πεφρόντισται Nr., πεφρόνηται vlg. — § 158 φρον-
 τισθέντα Nr., φρονηθέντα vlg. — § 158 πεπιστευμένα acc. ex
 AM. — § 158 τῇ ἀκροάσει πεφροντισμένα AM, ἡκρόατο τὸ
 σῶφρον P, ἡκρόαται Ns. — § 159 τηρεῖσθαι Bk., τητηρήσθαι vlg.
 — § 159 ἐφομιλῆσον Ns., ἐφομιλῆσαν vlg. — § 160 ἧ· ἡ Bk.
 — § 161 τῶν ἀγωνιῶν Huds., τῶν ἀγωνιστῶν AM, τῶν εὐποιῶν E,
 γωνειστῶν P. — § 161 τ' ἐφ' ὅσον om. E. — § 161 ἀμφι-
 θέατρον Nr., ἀντὶ θέατρον vlg., ἀντόθι θέατρον Herw. — § 163
 πεποιῆσθαι Bk., τε ποιεῖσθαι vlg. — § 164 τὸ μέρος Bk., τοῦ
 μέρους vlg. — § 169 ὁδάξασθαι Nr., δέξασθαι vlg. — § 169
 ἀπ' αὐτοῦ om. Euseb. — § 171 ἀνασφαλοῦντος· ἀνασφῆλαι
 AME. — § 172 περιενεγκῶν· περιημεκτῶν Nr. — § 173 τελευ-
 τῶν· τελευτῶντα Bk. — § 174 παντὸς τοῦ ἔθνους suspecta Ns.
 — § 174 ὁποῖποτε· ὑπόθεν ποτέ Herw. — § 174 κατακεκλη-
 μένου· μετακεκλημένου Cob. — § 175 φίλον· φιλεῖν Nr. —
 § 175 ἄπειρον ed. princ., ἄπορον codd. — § 176 ἄπο σκοποῦ M,
 ἀποσκοποῦν PA, ἀπρόσκοπον Nr. — § 178 ἀμαρτήσεσθαι Bk.,
 ἀμαρτήσαντας vlg. — § 178 τιτιμῆσθαι· τιτιμήσεσθαι Nr. —
 § 179 ἡτιμᾶσθαι Cob., ἡτιμῶσθαι vlg. sed cf. XVIII § 349 et
 XIX § 3. — § 180 εἰσφερομένην· εἰσφερομένων Huds. — § 182
 ὑπὸ τῶν· ἀπὸ τῶν Cob. — § 183 προΐονσῶν Df., περιουσῶν vlg.
 — § 183 παρίετο· ἐφίετο Herw. — § 183 περιλέψαντι· περι-
 γλύψαντι E. — § 184 περισκεψάμενος· περιλεψάμενος AM. —
 § 184 αὐθις· εὐθύς Bk. — § 186 προεισφοραῖς Nr., πρόσεισφο-
 ραῖς vlg. — § 190 εὐπορία· εὐπορίαῖς E. — § 192 πάνν· τύχη
 πάνν Huds. — § 193 κατακεκλεισμένους AME, κατακεκλημέ-
 νους P, cf. § 174. — § 196 τάφον· ταφήν ME. — § 196 εἰς
 τὸ συμπομπεῦσαι Ern. — § 197 σκήπτρον — παρακειμένου Ern.
 — § 198 καὶ προσηγορίας· ἢ προσηγορίαῖς Ns., ὡς προσηγορίας
 Hw. — § 199 εἶποντο· ἐπετετάχματο PA. — § 199 ὁκτώ· δια-

κοσίους Bell. Ind. I 33, 9. — § 200 τιμῶν· ποιῶν Ern. — § 201
 πεποιημένον om. E. — § 202 βεβαίως delet Ern. — § 202
 τετιμήσεσθαι· τετιμῆσθαι vlg. — § 203 μέν· μέντοι Ns. —
 § 203 τὰ πάντα om. E. — § 204 φιλεῖ Ern., εἴωθεν φιλεῖν vlg.
 — § 204 ἐτετράφατο Ns., praef. Vol. III p. XXIII, ἐγγεγράφατο P,
 ἐπεφέροντο AM, ἐπέφερον E. — § 205 δημοσίαις Cocc., ἡμι-
 σείαις AME. — § 205 ἤρξατο· ἤρατο vlg. — § 205 πρᾶγμα om. E.
 — § 207 γενέσθαι· γενήσεσθαι ME. — § 208 τάχος· ἥ τάχος Bk.
 — § 209 μωρίας· τιμωρίας A, τιμωρίαις ME. — § 209 μὴ καί·
 ὡς μή E. — § 210 τοῦ τοιῶνδε ὀριγνᾶσθαι τολμήσων φθ. Hw.
 — § 210 τολμήσειν eiic. Ern. — § 211 ὠρηγνότες· ὠρηγνότες
 AM. — § 211 τῷ· τι Lowthius. — § 211 δοκοῦντας· δοκοῦν Nr.
 — § 212 δοκεῖν· τῷ δοκεῖν Ns. — § 212 ἀνάστασις· ἀνάτασις
 Herw. — § 212 λίαν ed. princ., δεύειν et λύειν codd., λείειν Ns.
 — § 213 ὥς· ὅσα Casaub. — § 216 περιστάντες Bk., παραστάν-
 τες vlg. — § 217 ἀνακόψαντι Bk., ἀνακόποντι vlg. — § 219
 πολλούς· Πτόλλαν P, cf. Ns. praef. Vol. III p. XXIII. — § 220
 καταβοάς· μεταβολάς P. — § 221 ἐπέσχεν Lowth., ἔσχεν vlg.
 — § 222 ἔπλει Df., ἐκπλεῖ vlg. — § 224 ὡς Nr., καί vlg. —
 § 226 τὴν βασιλείαν del. Herw. — § 226 γε Cob., τε vlg. —
 § 227 ἐπιθυμοῦντες· ἐπιθυμούντων E. — § 228 προετίθει τὰ
 αὐτοῦ Bk, προσετίθει τε αὐτοῦ vlg. — § 229 ὅσα Ns., ὡς vlg.
 — § 230 τετολημμένα Bk., ἐπιτετολημμένα vlg. — § 231 κα-
 λῶς Ns., ἄλλως vlg. — § 231 ἔσχεν· ἐχρῆν ed. princ. — § 231
 ἔξουσίᾳ Huds., ἔξω vlg. — § 231 διαγνοῖα· δι' ἄγνοιαν AM.
 — § 231 διὰ τὸ — συγκεχωρῆσθαι eiic. Ern. Df. — § 231
 μηδεμιᾶς· μηδενί Bk. — § 232 καθήπτετό τε· καθήπτετο δέ vlg.
 — § 234 ἡδονῆς τῆς Df., ἡδονῇ τῇ vlg. — § 236 ὑπ' αὐτοῦ
 ed. princ. ὑπὸ σοῦ codd. — § 238 ἑωρᾶσθαι· ὁρᾶσθαι AM. —
 § 240 προαιρουμένων· προαιρουμένους codd. — § 241 τοὺς
 γὰρ τοῦ ὕβριοῦντος κωλυτὰς παραγενομένους καιρίως Ἀρχελάου
 πεπομφότος Bk., τοὺς γὰρ ὕβριοῦντας, κωλυτὰς παραγενομένους
 καὶ ὑπ' Ἀρχελάου πεπομφότος vlg. — § 241 κωλυτὰς· λωπο-
 δύτας M. — § 242 μίσει Huds., φύσει vlg. — § 242 παρελ-
 θόντες· γὰρ ἐλθόντες Ns. — § 243 πᾶσι· πάντα Ns. — § 243
 κατηγόρων· κατηγορίων E. — § 243 ὑπάγεσθαι· ἐπάγεσθαι Ern.
 — § 243 τῷ φύσει τῇ αὐτῶν τὰ γεγονότα Ns. — § 245 οὐδ'

αὐτῶν τὸ περὶ τὸν συγγενῇ τοιοῦτον γεγονός Ns. — § 246 Καί-
 σαρά γε Bk., Καίσαρά τε vlg. — § 247 καὶ μανίαν· ὡς μανίαν
 Ns. — § 247 κατακρινεῖν· fut. Cocc. est. — § 247 ἀμαρτεῖν Ns.,
 ἀμαρτάνειν vlg. — § 248 τροπὴν· ῥοπήν Ns. — § 248 inser.
 Hw. ὡς. — § 249 νομὴν αὐτῆς· κοινὴν αὐτήν AME. — § 252
 στασιαστάς· στασιώτας E, στρατιώτας codd. — § 253 βίᾳ eiic.
 Bk. — § 255 τουσῶνδε Bk., τοιῶνδε vlg. — § 255 refingit Ns.:
 οἱ μὲν τὸν ἱππόδρομον ἀπολαβόντες τοῦ ἱεροῦ πρὸς μεσημβρίαν
 τετραμμένοι, καὶ τῶν δὲ λοιπῶν δύο μερῶν οἱ μὲν τὸ βόρειον
 εἶχον, μοῖρα δὲ αὐτῶν. — § 255 τετραμμένοι· τετραμμένου Cocc.
 — § 258 συνέστη Df., συνήει vlg. — § 259 πολλῆς μάχης·
 πολλοῖς ἀμάχου P. cf. Ns. praef. Vol. III p. XXIII. — § 259
 ἐκ inser. Huds. Ns. — § 262 ὁ δὲ ξύλωσιν παρέχων· ἡ δὲ
 ξύλωσις παρέχουσα AME. — § 262 κηρῶ, cf. Plin. Hist. Nat.
 XXXI 14 fin. Hw. — § 262 εἶκεν· ἐκάη Ns. — § 262 κατέ-
 λαβεν· κατελάμβανεν E. — § 264 ὠσθέντες· παρακομισθέντες M,
 σωθέντες E. — § 265 κτενεῖν Ns. Cob., κτείνειν vlg. — § 267
 χρόνῳ E, χρόνου codd. — § 267 ἔλενθερίαν τὴν πάτριον· τὴν
 ἔλενθερίαν πατρικὴν E. — § 268 ἄγνωμον AME, εὐγνωμον vlg.
 — § 268 κατασταθησομένον· καταστησομένον AM. — § 270 γάρ
 inser. Bk. — § 270 Ἀχιάβου· Ἀλκιβιάδου codd.! — § 273
 ἀκρισίᾳ Ern., ἀκρασίᾳ codd. — § 274 τὰ ἐγκατελιημμένα· τὰ
 ἐγκαταλελειμμένα vlg., eadem verba paulo infra delenda, Herw.
 — § 274 συνεστηκόσι Ern., ἐνεστηκόσι codd. — § 275 ὑπ' Ns.,
 ἀπ' vlg. — § 275 στρατιωτῶν· στρατηγῶν Ns. — § 278 καὶ
 διὰ τὴν ἡδονὴν τοῦ ed. princ., τῷ κτώμενόν τε αὐτὴν ἡδονῆς P,
 κτωμένῳ δέ AME. — § 278 ἀνάλωμα· ἀναλώμασι codd. —
 § 279 πρόβλημα ed. pr., πρόεγμα P, πρόλημα AM. — § 282
 διάφρευξις· διάζευξις E. — § 282 ἐμπεσεῖν P, ἐν πᾶσιν rell. —
 § 282 τῆς στρατιᾶς· τῇ στρατιᾷ Hw. Ns. — § 283 τοιοντοτρό-
 ποις Cocc., τοιούτοις τρόποις vlg. — § 284 λελυπημένους· λελυ-
 μένος AME. — § 285 ἐμποιοῦντες· καθιστάντες M. — § 287
 συμμαχίαν add. E. — § 287 χεῖρα AM, χώραν P, om. E. —
 § 288 οἱ E, οἱ περὶ rell., οἵπερ Herw. — § 289 προΐων Ern.,
 προσιών vlg. — § 291 ἐντετελενκότων Bk., συντετελεντηκότων
 vlg. — § 293 συνελθόντες αὐτοῖς καί· συνελθόντος αὐτοῖς ὡς Hw.
 — § 294 προαπηντήκασιν· προαπηντήκεσαν Herw. — 296 οὐδα-

μυνοῖς AMW, οὐδαμοῖς P. — § 298 ἀφήκεν Nr., διήκεν vlg. — § 300 ὑπεροκτανισχίλιοι· ὑπὲρ οὐκτανισχιλίους E, ὑπὲρ οὐκτανισχιλίων MW. — § 303 τῇ βασιλείᾳ· τῆς βασιλείας MW. — § 304 κερῆσθαι Ern., κρηῆσθαι vlg. — § 304 τοῦ πολλά Bk., τὰ πολλά vlg. — § 305 ἱστορησθαι Cob. Herw., ἱστορήσειν vlg., ἱστορήσαι Bk. — § 307 ἄδειαν· ἀηδίαν P, cf. Ns. praef. Vol. III p. XXIII. — § 308 εἰσπράξει Nr., ἐκπράξει vlg. — § 308 ἐξιοῖεν· ἀξιοῖεν AMW. — § 308 οὕτως A corr., ὅπως rell., χρυσοῦ Huds. — § 309 ὀπόσας· ὀπόσα τ' Ns. — § 309 δρωμένας· δρώμενα P. — § 310 ἐπελθοῦσαν· ὑπελθοῦσαν AME. — § 310 αὐτῷ· παράδειγμα τέ κακώσεως ἦν αὐτῷ codd. — § 311 ἐρχόμενον Nr., ἐσόμενον vlg. — § 312 ἐπαγαγεῖν· ἐπάξειν ἄν codd., ἐπιδεῖξαι Bk., ἐπανοῖξαι Ern., ἐπαφίεναι Hw. — § 314 προσησκημένοι· προσκείμενοι Hw. — § 315 οὐ γὰρ δὴ — ἂν συντιθέναι Ns. — § 316 μὴ ἔπεσθαι A, πείθεσθαι P, πείσεσθαι MWE. — § 317 καθίσταται· καθιστᾷ E. — § 320 διοικήσεως· ἀκροάσεως codd. — § 320 ἑξακόσια· τριακόσια Bell. Ind. II 6, 3. — § 321 παρῖν· περιῖν Nr. — § 323 πεντακοσίων ταλάντων καὶ χιλίων· χιλίων ταλάντων Bell. Ind. II 6, 3. — § 325 ἔμπειρον μὲν Bk., ἔμπειρον δέ vlg. — § 326 περιποιήσασθαι E, περιποιεῖται MW, περιποιῆσαι vlg. — § 327 πίστει· προφάσει MW. — § 330 παραδόξῳ E, παρὰ δόξαν vlg. — § 330 τοὺς στενωπούς Ns., τοῦ στενωποῦ vlg. — § 333 ἐτέτρντο· ἐτετράχωτο MW, ἐτετρώχωτο E. — § 333 ῥαδινόν E et mg. A, ῥαδαρόν MW, ῥαδαλόν P. — § 333 ἐπισκληρότερον Bk., ἐπὶ σκληρότερον vlg., ἐπὶ τὸ σκληρότερον Nr. — § 335 συσταίη· ἐνσταίη E. — § 336 χρησιμοποιέον· χρήσασθαι E. — § 336 ἦξε· ἐπῆρε Herw. — § 339 εἶχεν· ἔσχε τέλος Ns. — § 339 ἀρχιερωσύνην· ἱερωσύνην E. — § 340 αὐτῶν Ern., αὐτῷ vlg. — § 342 δεινὰτῳ· ἐνὰτῳ Bell. Ind. II 7, 3. — § 342 ἀναστρέφεται AMW, ἀναστραφῆται P, ἀναστραφῆ τά Ns. — § 343 γὰρ inser. Nr. — § 344 Γαλατίας· Γαλιλαίας MW. — § 345 ἀπειληφότης· ἀπειληφότης Ns. — § 345 οἷς· οἷς τε Ns. — § 346 ἔνα ἔκειτο· ἔν ἀνέκειτο Ns. — § 346 πράγμασιν del. Ns. — § 349 συμβάλναι· συνέβη E. — § 350 ἀνέστρεψεν· ἐπέσχευ E. — § 351 συνοικοῦσα· συνοῦσα E. — § 352 δαέρα Nr., ἄνδρα vlg. — § 353 ἧς E, ἧν vlg. — § 354 συνεστηκέναι· ἐνεστηκέναι codd.

— § 354 ἐπὶ παραδείγματι φέρειν — ἀθανασίᾳ Hw. — § 354 ψυχάς· τῶν ψυχῶν Ern. — § 354 ὀνινάμενος Ns., ὀνειμάμενος AMW, ὀνάμενος ed. princ. — § 354 αὐτά Ern., αὐτῷ vlg.

Libri XVIII § 1 συναγομένων· συγγεγραμμένων Nr. cf. XIX § 164. — § 1 ὡς καί acc. ex Euseb. hist. eccl. I 5, 4. — § 5 κτήσεως· φύσεως Exc. Peiresc. — § 5 ἐργασταί· ἐργασταί A, ἐργάται MWExc. — § 6 πόνον Huds., φόνον codd. — § 6 ἐπιβολή· ἐπιβουλή E. — § 7 οἶων Bk., οἶον vlg. — § 7 οὐκ ἄπανστον· negationem inser. Huds. — § 7 (αἷς) οὐχ οἶόν τ' οὐκ ἄπανστον Hw. in vet. Mnem. II, 1853 p. 111—141. — § 7 ἀποστερήσει Hw. Bk., ἀποστερήσιν vlg. — § 8 καί E, δι' αὐτάς codd. — § 9 κίνησις· καίνις E, κένωσις et κοίνωσις A, κενώσεις MWExc. — § 10 αὐτῶν· αὐτήν Hw. — § 11 μέντοι μέν Ns. — § 12 ὑπαγορεύειν· ἀπαγορεύειν E. — § 12 τιμῆς γε· τιμῆς τε Ns. — § 12 ἢ θράσει Ns., οἱ θράσει codd. — § 13 ἐπ' αὐτοῖς E, ἀπ' αὐτῆς codd. — § 13 εὐδοκῆσαν Nr. δοκῆσαν vlg. — § 13 κρᾶσιν MWE, κρίσιν A. — § 14 αἷς Bk., οἷς vlg. — § 14 προτίθεσθαι Ern., προστίθεσθαι vlg. — § 15 τυγχάνει Ns., τυγχάνουσι vlg. — § 16 τινῶν om. E. — § 17 ὑπ' αὐτῶν Ern., ἀπ' αὐτῶν vlg., ἐπ' αὐτῷ Ns. — § 19 οὐκ ἐπιτελοῦσι E, ἐπιτελοῦσι codd. — § 19 νομίζουσιν· νομίζουσιν Herw. — § 19 πονεῖν· πρὸς τὸ πονεῖν Hw. — § 20 τὸ δίκαιον· τόδε τὸ δίκαιον διὰ τό Hw. — § 20 ἐν τῷ ἐπιτηδεύεσθαι· ἐπιτηδεύεσθαι Ns. — § 20 ἐστὶν· εἶναι E. — § 20 ἀπολαύει Bk., ἀπολαύοι vlg. — § 21 πρόφασιν Nr., ποίησιν vlg. — § 21 διακονία E, ἐπὶ διακονία codd., ἐπιδιακονία Ns. — § 21 ἐπιχρῶνται· ἀποχρῶνται Ns. — § 22 προχειρίζονται acc. ex E. — § 22 ἐμφερεῖς ὄντες Bk., ἐμφέροντες vlg. — § 22 Πολισταῖς Scaliger, πλειστοῖς vlg., κτίσταις Ortelius ex Strabone VII 296; de pilleatis cogitat Ns. coll. Iordan. Getic. § 40; cf. praeterea Lucian. Scyth. I. — § 23 ἧς οἱ τρόφιμοι acc. ex E. — § 23 ὁμολογοῦσι· ὁμολογούσῃ Ns. — § 23 δυσνίκητος B, δυσκίνητος vlg. — § 24 ἐπὶ τοιούτοις Ern., ὑπὸ τοιούτοις vlg. — § 24 ὑποστάσεως· ἐνστάσεως E. — § 24 δέχεσθαι E, δεχομένον vlg. — § 25 ἀπονοήσαντος· ἐπαναγκάσαντος Nr. — § 26 ἐν Ἀκτίῳ· ἐπ' Ἀκτίῳ Ns. — § 27 προσηγόρευεν Df., ἦγεν AE, ἡγόρευεν mg. A, ἤγαγεν MW, ἀνήκεν αὐτὴν αὐτοζῳότῳ Ern. — § 27 περι-

βάλων E, περιλαβών vlg. — § 30 ποιοῦνται acc. ex AE. —
 § 30 πάντας Huds., παντός vlg. — § 30 εἶρξαν Bk., εἶρξαντο
 Huds., ἤρξαντο codd. — § 32 ἐπὶ δέ· ἐπὶ δ' αὐτῷ E. —
 § 34 ἱεραῖσθαι· ἀρχιεραῖσθαι Euseb. — § 36 προελθών E, προσελ-
 θών codd. — § 37 ᾤκισαν Ns., ᾤκησαν codd. — § 37 μηδέ Bk.,
 μήτε vlg. — § 38 τέλεσι τοῖς Hw. Bk., τελείαις τῆς codd. —
 § 38 ἐπιδόσει Bk., ἀποδόσει codd. — § 38 ἀγορεύει E, ὡς
 ἀγορεύει codd. — § 40 Φορμουσα, i. e. *Formosa* Nr., θερ-
 μοῦσα MW, θεσμοῦσα AE, θεὰ Μοῦσα Gutschmid. — § 40
 Ἰουλίον· Σεβαστοῦ Bucherius, τοῦ νέου Gutschm. delere mavult
 Herw. — § 41 ἡ δέ inser. Ern. (ὁ) ἑώρα Hw., πιθανήν —
 γεγονυῖαν (ῆ) καὶ σπεύδονσα Ns. — § 42 λόγος· add. A εἶχεν
 αὐτόν, ἐλέγετο Bk. — § 43 μύσος τὸν τῆς μητρὸς ἔρωτα Hw.
 et post eum Bk., τὸ μύσος τῆς μητρὸς ἔρωτος vlg. — § 44
 ὄντα Df, εἰς δ' ἂν A, ἦν δ' ἂν MW, ἦν δ' E, εἰς Δάας Gutschm.
 cf. Hw. Mnem. II p. 119. — § 44 οἱ δὲ βασιλεύοντες· δέοι δὲ
 βασιλεύοντος Gutschmid. — § 45 ἀποκτείνουσι· ἀποκτείνουσι
 MW, i. e. ἀποκτινύνουσι. — § 46 (αἱ) μέγισται Hw. — § 47
 ἀνδραπόδω γὰρ ἄλλοτρίῳ· ἀνδραπόδων γὰρ ἄλλοτρίων codd. —
 § 47 ἀπηξίουν Cocc., ἡξίουν vlg., οὐκ ἡξίουν Huds., ἐκάλουν·
 τινές supplet Herw. — § 49 ὑπέρ· ὑπ' Ern. — § 49 μετὰ
 (μεγάλου) τοῦ πληθους Hw. — § 51 ἀντιπρεσβεύει Gutschm.,
 ἀναπρεσβεύει vlg. — § 55 ἐφρόνησε· εἰσέφρησε Huds. — § 57
 ὅπερ· ὅπου vel οὐπερ Ns. — § 58 τοῦ inser. Cob. — § 59 τὰς
 σφαγὰς· πρὸς σφαγὰς E. — § 59 ἥδιον Herw., ἡδονῇ vlg. —
 § 60 διακοσίων· τετρακοσίων Bell. Iud. — § 61 ἀμπεχόμενον·
 ἀμπισχόμενον E. — § 62 καὶ (τοὺς) μή Herw. — § 62 οἷδ'·
 οὐδ' Ns. — § 63 τῶν — δεχομένων· τάληθ' ἑβομένων Euseb.
 dem. evang. — § 63 Ἰουδαίους· τοῦ Ἰουδαϊκοῦ Euseb. — § 64
 εἰσέτι τε νῦν· ὅθεν εἰσέτι Euseb. — § 65 μεταβιβῶ Nr. Cob.,
 μεταδιδῶ MW, μεταδίδωμι A, μεταγάγω E. — § 66 ἐπιτηδεύοντι
 κόσμον· ἐπιτηδεύματι E. — § 66 γεγονυῖα — εὐπρεπής· γεγο-
 νυῖα — εὐπρεπεῖ Hw. Bk. — § 67 ἱππέων (ῶν) Herw. — § 67
 καὶ πεμφθέντων· καταπεμφθέντων E. — § 67 περιιδεῖν· ὑπερ-
 ιδεῖν E. — § 68 παύλῃ Hw. Nr. Cob., Παυλίῃ vlg. — § 68
 ἐπεψηφίζετο Bk., ἐπεψήφισε τό vlg. — § 70 ἱκετεῖαν· ἱκεσίαν E.
 — § 72 πλήθει E, πληγῇ codd. — § 74 ἐν τῷ ναῷ (κατα-

κλίνεται) Hw. — § 75 οὐκ clerici est. — § 76 πῶς χορή Nr.,
 ὡς χορή codd., om. E. — § 77 ἅμα Nr., ἀλλά vlg. — § 77
 ὑβρίζειν ἐπειρῶ· ὑβρεὶ διερχῶ MWE. — § 77 Ἄνουβιν· Ἀνούβει·
 Ns. — § 78 ἀπεσήμηνε Ns., ἐπεσήμηνε vlg. — § 79 (παντὸς
 τοῦ) ὀλέθρου Hw. — § 81 ἐπ' αὐτοῖς· ἐπ' αὐταῖς vel ἐπ'
 αὐτῇ Ns. — § 82 δέ Bk., τε vlg. — § 85 ἐν ὀλίγῳ· suppl. Nr.
 λόγῳ. — § 89 Ἰουδαῖοι· οἱ Σαμαρεῖται A. — § 90 παλου-
 μένων Nr., ὠνουμένων vlg. — § 92 ἐπιτηδείῳ add. τόπῳ Euseb.
 — § 92 καταλαμβάνει MW, καὶ λαμβάνει A, καταλαβὼν E. —
 § 93 οὐ· παρ' οὐ Eus. — § 93 ὠκοδομημένῳ E, οἰκοδομη-
 θέντι codd. — § 93 φρουροῦ Nr., φρουράρχου vlg. — § 93
 ἀνάπτοντος E, ἄπτοντος vlg. — § 94 ἀγνισθεῖς Nr., ἀγνισθείση
 vlg. — § 94 εἰς τὸν οἶκον om. E. — § 94 κατὰ τὴν νηστείαν·
 τῇ νηστείᾳ E. — § 96 ἐχθρὸν ὄντα καὶ Ἀρμενίαν παρεσπασμένον
 Hw. cum mg. A. — § 97 μεγάλων E, μεγάλας vlg. — § 97
 ἐνδοιάσαι· ἐνδοιάσαντα Hw. — § 98 ἐν τούτων τινί Hw., ἐκ
 τούτων A, ἐκ τούτων MWE. — § 99 πομπῇ — γενομένη·
 πομπῆς — γενομένης Hw. — § 99 ἀνέισθαι E, ἀνεῖσθαι vlg.
 — § 100 αὐτῷ· αὐτοῦ Hw. — § 100 μετατάξεσθαι Df., μετα-
 τάξασθαι vlg. — § 101 αὐτῶν· αὐτοῦ E. — § 103 μετ' οὐ
 πολὺ om. A. — § 103 ὃς διὰ E, διὰ μέντοι rell. — § 104 γραμ-
 ματοφόρους· γραμματοφόρον E. — § 105 ταραχθεῖς· χαραχθεῖς
 Nr. — § 106 εἰκοστῷ· vicesimo secundo Lat. — § 107 ἔκρινε·
 κρίνειεν M, κρίνειεν W, κρίνεις et corr. κρίνοι E. — § 109.
 Πετραῖος· Πετραίων Euseb. — § 109 βασιλεὺς om. E, quod
 praestat. — § 110 μετοικεῖσθαι Cocc., μετοικεῖσθαι A, μετοι-
 κίσασθαι MWE. — § 112 τὸν τῷ — ὑποτελῇ ed. princ., τῷ
 τε — ὑποτελεῖ codd. (τῷ Ἡρώδῃ) inser. Loman. Theol. Tydschr.
 1891, p. 304. — § 113 Γαμαλίτιδι MWE, Γαμαλικῇ AL,
 Γαλααδέτιδι conicit Schürerius, Niesio Γαβαλικῇ vel simile
 probabilius videtur. — § 115 ἀγαγεῖν E, ἀναγαγεῖν codd. —
 § 116 τινυμένον del. Hw. — § 117 ἄτε δὴ καὶ suspecta Hw.
 — § 118 ἄλλων· λαῶν corr. A, πολλῶν Hw., ἀνθρώπων Ns. —
 § 118 ἀποστάσει· στάσει MWE. — § 118 γενομένης Euseb.,
 codd. add. μῆ. — § 119 ἔδοξεν Bk., δόξαν codd., δόξα E,
 δόξαν παρέσχεν Hw., δόξα ἦν Ns. — § 123 ἀρχιερωσύνην
 ἱερωσύνην A. — § 124 χειμαδιῶντος MW, χειμαδιῶν γρ. χειμα-
 b*

διοῦντας A, χειμάδια Ns. — § 128 δι' ὅλου Nr., ἐξ ὁδοῦ vlg. — § 129 ὅς· *qualiter* Lat. i. e. ὡς. — § 130 μαριάμης· τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀλεξάνδρας add. E. — § 133 ὁ δὲ πατήρ Huds. τῷ δὲ πατρί vulg.; transit ad progeniem Aristobuli et Berenicae Salomae filiae, quibus erant filii tres Herodes Agrippa Aristobulus, filiae duae Herodias et Mariamme, quos Iosephus non sine mentione praeteriisse puto; quare lacunam statuo; cf. ad § 138, Ns. — § 133 ἐν Βερενίκης Huds., καὶ Βερενίκη vlg., καὶ ἀδελφῇ Ἡρωδιᾶς Ἀριστοβοῦλου E. — § 134 θνήσκει λιπῶν MW, λείπεται θνήσκων AE. — § 136 ζῶντος· τοῦ προτέρου γαμέτου ζῶντος E. — § 138 τοῦτο — γένος· hoc loco minus recte exstant; nam supra hoc genus enarratum erat, at hic Aristobuli prolem habuimus, etiam insequentia usque ad τελευτῶσιν ad ea potius spectant, quae § 130—133 referuntur; nam Herodes et Alexander fratres Antipatri filii sunt Phasaeli et Salampsius (§ 131); eidem loco Cypri quoque mentio multo aptior est, quare vide num tota § 138 post § 132 (τελευτᾷ) transponenda sit, Ns. — § 140 νησιῶδες Ern., ἡσίοδος τε AMW, om. E, Νησιᾶδες Harduinus. — § 142 κατέλεξα μενόντων Bk., κατελέξαμεν ὄντων vlg. — § 143 προαγαγεῖν Huds. Cocc., προαγωγῶν vlg. — § 144 γενομένην ἂν Bk., γενομένην vlg. — § 149 καὶ τὸν ἄνδρα πρὸς τοῦτο παρασκευάζειν acc. ex E. — § 149 παντοίως· πάντως Cocc. — § 149 οὐκ ἐξ MW, ἐξ A. — § 150 τὰ μάλιστα· εἰς τὰ μάλιστα Cob. — § 151 προκατεληφότος E, παρακατεσχηκότος codd., προκατεσχηκότος Ns. — § 153 δύναται E, δύναιτ' ἂν codd. — § 155 δαπανῶν E, μηχανῶν codd. — § 156 Πέτρον E, πρῶτον codd. — § 156 ἐκείνης δικαίῳ Bk., ἐκείνου δικαίως vlg. — § 157 δισχιλίας· χιλίαις E. — § 159 πείσεσθαι· πείθεσθαι E. — § 160 ὑπισχνεῖτο· ὑπισχνεῖται E. — § 162 ἔτι καὶ χαίρειν E, ἐκτίνει τε χάριν codd. — § 162 σῶν· σῶον E. — § 163 ποιησάμενος MWE, ποιήσας A. — § 163 τῷ εἰσπραξομένῳ Hw. Bk., τῶν εἰσπραξομένων vlg. — § 164 τὰς τριάκοντα μυριάδας E, τῶν τριάκοντα μυριάδων vlg. — § 167 Θάλλος Huds. ex C. I. L. VI 3 p. 1761, ἄλλος codd., om. E. — § 169 ἔτερος Bk., ἑτέρων vlg. — § 170 ἀπερίοπτος Ern., περίοπτος codd. — § 171 ἐπιδοχαῖς Df., ἐπὶ δοχαῖς MWE, ἐπὶ διαδοχαῖς A. — § 172 παγίους E mg. A,

πατρίους codd. Quam miror Niesium toties veras lectiones noluisse agnoscere. — § 173 προκειμένους· προσκειμένους E. — § 173 ὑποδιδόειν· ὑπενδιδόειν Ns. — § 175 καὶ ὅς Hw., καὶ ὡς E. — § 175 κἄν Hw. Ns., καὶ vlg. — § 175 ἀκραιφνεῖς MWE, ἀκραιφνεῖ A. — § 176 ἐξαποστέλλειν· ἐξαποστέλλων Bk. — § 178 ὑπερβολήν· ἀναβολήν E. — § 178 ὑπὲρ τοῦ E, ὑπὸ τοῦ codd. — § 178 θανάτῳ E, θανάτον codd. — § 182 συγγείμενα MW, συντιθέμενα E, συντεθειμένα A cf. Ns. § 218. — § 184 ἐνέκειτο Ns., ἐπέκειτο vlg. — § 185 ἦσαν· add. E ἡ δέ. — § 186 ἴστων μὲν· ἴστων E. — § 186 πεπραξόμενα Df., πραξόμενα A, προσταττόμενα M, πρασσόμενα W,πραχθησόμενα E. — § 188 οὐ τιμίως MWE, ἀτίμως A. — § 188 παρακροασάμενος· παρακρουσάμενος MWE. — § 189 ἐξεπιστάμενος· ἐπιστάμενος E. — § 189 κελεῦσαι Nr, βουλεῦσαι codd., προστάξαι E. — § 191 κατὰ δεήσεις· πρὸς δεήσεις Cob. — § 192 μὴ om. Lat., — § 192 ἡγωνία· ἀγωνία E. — § 192 κατελάμβανε MW, προσελάμβανε E, ἐλάμβανε A. — § 193 ταῦτ' — ἡμεῖς αὐτο A Lat., om. MWE. — § 194 μειζόνως om. E (τιμᾶ) μειζόνως Herw. — § 194 διὰ λόγων om. E. — § 195 τὸν (συνδεδεμένον αὐτῷ) στρατιώτην inserta verba transp. ex § 196 Herw. — § 197 ἀποφυγῇ ME, διαφυγῇ A, φυγῇ W. — § 198 πατρίους Ns., πατρώους vlg. — § 199 ἀκροάσαιο· ἀκροάσαιτο vel ἀκροάσαιτό (τις) Herw. — § 200 εὐδαίμων WE, εὐδαίμονα A, εὐδαιμον M. — § 200 οἱ εἶεν E, οἷς ἔσῃ codd. — § 200 ὄλβον MWE, βίον A. — § 201 τὸ λυσιτελοῦν Ern., λυσιτελεῖν vlg. — § 202 τεθανύσθαι· τε θάνατος M, θανάτος WE. — § 203 ἐν φροντίσιν· sine districtione Lat., ἐκφρόντισιν Ns. — § 205 προσαγαγεῖν· προσαγαγέσθαι A. — § 207 ἤλθε WE, προσήλθε AM. — § 109 ἰδίαν τύχην mg. A, ἰδιον τυχεῖν rell. — § 210 ἀρετήν· αἰρετόν ed. pr. — § 211 δεῖξαι· προδεῖξαι A. — § 211 πεπιστευκώς· πεπίστευκε E. — § 212 ὥραν A, ἡμέραν rell. — § 212 τῆς στρατηγίας Ns., στρατηγίας vlg. — § 212 τὴν χειροτονίαν· τῇ χειροτονίᾳ Ns. — § 213 ἐντεθυμημένος Df., ἐνθυμησάμενος vlg. — § 213 οὐ παρῆν· οὐπω παρῆν Nr. — § 215 κειρημένον del. Herw. — § 215 ἐπ' ἄλλων κρείσσωνων γρ. ἐπ' ἄλλῳ κρείσσονι A. — § 215 εἰσηγησομένων Bk., εἰσηγησαμένων vlg. — § 215 συγγενοῦς μὴ Bk., μὴ συγγενοῦς vlg. — § 216

κατὰ — αὐτῆς Huds., καὶ κατορθούμενα αὐτῇ vlg. — § 216 ἐκόντως Huds., ἐκόντων vlg. — § 218 τότε μὲν· μὲν inser. Hw. — § 218 διατεθειμένος Ns., διατιθέμενος codd., διακείμενος E. § 218 διαφθείρεσθαι· διατρίβεισθαι A. — § 219 κατὰ σέ· τοῦ κατὰ σέ Ns. — § 222 ἀφανίζει Bk., ἀφανίζοι vlg. — § 223 ἀναιρεῖ Hw. Ns., αἰρεῖται codd., αἰρεται E. — § 225 ἐτιμήσαντο E, ἐτίμησαν codd. — § 226 ἐργάζεσθαι· ὀργίζεσθαι Ern. — § 228 ὠθεῖτο AE, ἔθει MW. — § 229 τῷδε Hw. Bk., τῶνδε vlg. — § 230 ἐκατοντάρχης· ἐκατόνταρχος E. — § 230 καίνωσιν· κοίνωσιν Ern. — § 230 ἐφεστηκότος· ἐνεσθηκότος Ns. — § 233 καθίσταται· καθιστᾷ E. — § 235 μεταστήσαι Hw. Ns., μεταστήσειν vlg. — § 235 ὥστε ed. pr., τότε codd. — § 235 αὐτῆς· αὐτὴν Ns. — § 237 ἱππάρχην· ἑπαρχον Huds., ὑπαρχον Ns. — § 241 οὖν Bk., δ' οὖν vlg. — § 242 συνών· συζών Nr. — § 242 ἔλεω Nr., τελέως vlg. — § 244 οὐδαμινοῖς Bk., οὐδαμοῖς vlg. — § 244 ἄν Hw. Ns., ἐν vlg. — § 246 ἐξεκίνησεν Ns., ἐξεκίνησεν vlg. — § 246 ἀποφρυγεῖν· ἀποφρυγῆν MWE. — § 247 εἰ· ἦ A. — § 248 ἐντυχεῖν· ἐντυγχάνειν E. — § 249 ἀνιόντα· ἀνιέντα A. — § 250 πρῶτος E, πρῶτον codd. — § 250 ἐπιών· ἐπήει E. — § 252 Γαλλίας· Γαλιλαίας M, Γαλατίας E. — § 253 νομίσαι Cocc. Hw. Ns., νομίσας vlg. — § 255 ἀπήτησεν E, ἐπειτίμησεν vlg. — § 258 πᾶσιν· ἐν πᾶσιν Euseb. — § 259 ἀρθῆναι· ἀναρθῆναι E. — § 259 ὡς Nr., καί vlg. — § 260 (πρὸς) τὸν θεόν Herw. — § 262 διακονεῖσθαι· διακονεῖν M. — § 263 μὴ E, μηδέν A, καὶ μηδέν MW. — § 264 συγχωρεῖν· θεωρεῖν AE. — § 265 ὀργὴν· ὀργῇ Ns. — § 266 (ὑπὸ) θεοῦ τε τεθέντος — ἀπαρabaύτου μεμενηκότος Hw. — § 267 τῶν πατέρων· τῶν inser. Hw. — § 267 τιμῇ γε τῇ Hw., τιμῇ τε τῇ vlg., τιμῇ τῇ Bk. — § 268 δι' αὐτό· δέει αὐτῶν Cocc. — § 268 νόμον· νομίμον A. — § 269 δυσνίκητον· δυσκίνητον MW. — § 269 ἔχοι· ἔχει E. — § 271 χρώμενοι· χρωμένοις vel χρωμένων Ns. — § 271 ἄν inser. Hw. Herw. — § 274 παρακινεῖν· παρακαλεῖν A. — § 274 ἀνήγεστον· οὐκ ἀνεκτόν Nr. — § 275 τότε βουλῇ· βουλῇ καὶ αὐθις E. — § 276 ἐγκειμένων Ns., ἐπικειμένων vlg. — § 277 ἔχειν· σχεῖν E. — § 277 ἐπιστεῖλαι E, ἐπιστεῖλας codd. — § 277 Γαῖφ· supplet Hw. θεωραπεύειν. — § 277 ὀργῇ· ὀργὴν codd. — § 277 (τὸ) — δεδιακονημένον Hw.,

δεδιακονημένου vlg. — § 278 ἀψεσθαι Hw. Bk., ἀψασθαι vlg.
 — § 278 δ' οὖν Bk., γοῦν Huds. — § 279 τοῖς πράγμασι del.
 Bk. Herw. — § 280 διακονούμενον· διακονομένων Huds. Cocc.
 — § 280 οὖ inser. Cocc. — § 281 στέλλω· στελῶ Ns. — § 281
 τοῦ — πεισομένον Hw., τοῦ καθ' ἡμᾶς παρὰ γνώμην πεισο-
 μένην οἷς codd., τοῦ μὴ ὑμᾶς παρορᾶν πεισομένους ἐφ' οἷς
 Huds., πεισομένον Cocc., πειθομένον Ns. — § 282 ψυχῇ WE,
 τύχῃ AM. — § 284 παρουσίαν E, παρησίαν codd. — § 287
 καταλείψεται, ὡς δὲ — ὅποσα . . . ἔγραφεν. Ἐπαγ. Hw. —
 § 287 πάντα· γράμματα Ns. — § 287 καὶ τῷ — αἰῶνα· memo-
 riam etiam non bonam romani nominis in posteriora tempora
 derelinqui Lat. quae valde arrident; in τῷ τροπαίῳ Roma-
 norum mentio latere potest, Ns. — § 289 Γάϊον· add πιστεύειν A.
 — § 289 θελήσαντα MW, θελήσοντα A. — § 293 πολλήν· τῆς
 προσόδου add. codd., τῆς προσόρου add. E. — § 294 παρε-
 σκευασμένος Df., παρασκευασάμενος vlg. — § 294 ἐπὶ τισι Ns.,
 ἐν τισι vlg. — § 295 τοῦ Hw, τῷ vlg. — § 296 ἀρετήν· διά-
 νοιαν MW. — § 297 προσποιῇ codd., προσποιοῖ Ns. — § 297
 παρακαλῶ codd., παρακαλῇ Bk., παρακαλοῖ Ns. — § 297 προσ-
 τάττειν Nr, πράσσειν vlg. — § 297 χρησαίμην· χρήσαιμι Ns.
 Tentat Herw.: ὡς μηδενὸς ὧν χρήσαιμι — τυχεῖν πρόποτε ἀτυ-
 χήσαντι· — § 298 ἤγειτο Cob., ἡγεῖτο vlg., ἡτεῖτο Cocc. —
 § 300 ἐν ὀλίγῳ· inser. ποιούμενος Bk. — § 301 κακοπαθεῖν
 Ns. Cob., κακοπαθεῖν vlg. — § 302 locum constitui sec. Hw.
 Mnemos. II. p. 133, πρότερον ἢ ἐντυχεῖν ἐπὶ ἀποστάσει κατα-
 δόξας αὐτοὺς ἐπείγασθαι codd. *antequam seditio maior oreretur;*
nam ita jam mentes omnium tumebant, atque talia voluntatum
eorum indicia monstrabantur, ut si forte contrarius nuntius ad-
veniret parati essent apertum bellum gerere cum Romanis Lat.,
 ἐντυχεῖν ταῖς αὐτοῦ ἐπιστολαῖς ἐμφαινούσαις ἐπὶ ἀποστασίᾳ τοὺς
 Ἰουδαίους κατὰ δόξας αὐτοὺς ἐπείγασθαι E, pro κατὰ δόξας
 αὐτούς Zon. reposuit διὰ τὸν ἀνδριάντα. — § 303 αὐτῆς· αὐτῇ
 Lowth. — § 303 αὐθις inser. Hw. e Zon. — § 304 ὑποστάντι Bk.,
 ὑποστάντα vlg., ὑπεκστάντα Ns. — § 306 ὀργῇ Cocc., ὀργῆς vlg.,
 δι' ὀργῆς Huds. — § 306 συνεργεῖ MW, συνευεργετεῖν A, συν-
 εργετίζεται Ns. — § 308 αὐτοχειρὶ Cob, αὐτόχειρα vlg. — § 309
 παρασχομένον Huds, παρασχόμενον codd. — § 310 αὐτῷ ὀφθεῖς

Huds., ἂν τοπασθεῖς A, ἀντοπισθεῖς M, ἀντοπιθεῖς W, ἀντοπαθεῖς Lugd. Bat. ap. Haverk. — § 310 ἀκριβές· ἀκριβείας MWE. — § 310 ὅφ' Ns., ἀφ' vlg. — § 311 ἀνάπλιως· ἀνάπλεων Huds. — § 314 ἰστίων Nr., ἰστών vlg. — § 314 ποιήσεως inser. Hw. προσέχειν. — § 314 ταλασιουργεῖν· θαλασσοργεῖν Lat. — § 314 παρ' αὐτοῖς om. E. — § 314 καὶ γάρ· παρ' ᾧ καὶ E. — § 315 χιλῶν ὀπόσοι· χιλὸν ὀπόσα τε Ns. — § 316 ἂ ἀρκοῦντα ἐπὶ τροφῇ Ern., ἡ ἀρκοῦσα ἐπιτροφή codd. — § 317 συνελέγετο· συλλέγεται E. — § 317 πειρασομένοις· πειθομένοις Nr. — § 318 ἐπιφνομένους· ἔτι φνομένους Gutschmid. — § 319 περικαθίσας· παρακαθίσας Huds. — § 319 προσήει· προήει Ns. — § 320 γένοιτ' ἂν Df., γένοιτο vlg. — § 320 ἡμᾶς Bk., ὡς ἡμᾶς vlg. — § 320 προῖτω Ns., προσίτω vlg. — § 321 ψενδῆς ἔφασαν Df., ψενδῆς σαφῆναι ed. pr., ψεύδη σαφής MW, ψενδῆς σαφής τε A, ψενδῆς φασὶν Huds. — § 321 εἶ Bk., εἶναι vlg. — § 323 τελευτῶν E, τελευτῶντας codd. — § 323 δεξιόμενος· δεξιόμενος codd. — § 323 παρανομεῖν· παρὰ νόμον Nr. — § 323 ἀπολαμβάνων Df., ἀπολαμβάνοι codd. — § 326 δεξιᾶς· δεξιᾶν Huds. — § 327 κατὰ τόν Hw. Ns., καὶ τόν codd. — § 328 πατρίους Ns., πατρώους vlg. uti et § 344. — § 329 ἐπανελθεῖν· ἐπ' ἴσης ὡς αὐτὸν ἐλθεῖν Hw. — § 330 τὴν ἀρετὴν E, τῇ ἀρετῇ codd. — § 330 ἐκείνον· ἐκείνη codd. — § 331 Βαβυλωνίαν· inser. Bk. ταράξαι. — § 331 συστήσονται· συστήσονται Gutschm. — § 333 οἶον inser. Hw. — § 333 δοῦναι MW, ἐνδοῦναι A. — § 333 οὐδέν· οὐδενί A, οὐδὲν εἰ MW. — § 333 τῷ αὐτοῦ στρατοπεδάρχῃ AE, τῶν αὐτοῦ στρατοπεδαρχῶν MW. — § 334 ποινήν MWE, ἄποινα A. — § 337 ἄξιός δ' εἰμί cod. L. B. teste Haverk., ἄξιον δέ μοι vlg. — § 338 δοὺς τὸ τηνίκα· δίδωσιν ὀπηνίκα E, δοὺς ὀπηλίκα εἰκὺς ἦν Hw. — § 339 ἦττον· ἥσσαν Huds. Cocc. — § 339 προιοῦσα· περιοῦσα Ns. — § 339 ἦρτο· ἦρητο vel ἀνήρητο Ern. — § 340 ἐμπεσόντες· ἐκπεσόντες Bk. — § 341 καὶ del. Bk. — § 343 αὐτοῖς· αὐτῇ Ns. — § 343 ἐκεχειροτόνητο· add. κτείνων κυτιῶν A, κτιλλίων κυτιῶν M, κτιλίων κυτιῶν W, κτείνων Exc. Peiresc. — § 343 ἡ γυνή· artic. inser. Hw. — § 344 συνεπήγετο Hw. Ns., συναπήγετο vlg. — § 344 αὐτῆς· αὐτῇ Hw. — § 345 πρῶτον ἐπέσκηπτον ὡς ed. pr., πρῶτον οὐδαμῶς codd., πρῶτον ἔλεγον Ἀνιλαίω ὡς E, plura

excidisse videntur Ns. — § 345 ὁρᾶν· ἀγωνιᾶν Nr. — § 345 τοῦ εὐπρεποῦς· οὐκ εὐπρεπῶς Hw. — § 345 τοσοῦτον inser. Hw. — § 346 τὰ μάλιστα Herw., τὸν μάλιστα vlg. — § 346 κτεινόμενος· θεώμενος A. — § 346 εὐνοίας τῇ· εὐνοία τε Hw. Tentat Herw.: καὶ ὃς θεῷ μόνῳ ἐφίεις πρότοιαν τε τῶν νόμων καί, κτέ. — § 346 τιμωρίαν· τιμωρία Hw. — § 348 ὑβρίζον· ὑβρίζειν WE. — § 349 μετ' αὐτῶν· μετὰ ὑγιῶν Gutschm. — § 349 οὐδ' αὐτοῖς· οὐδὲ μετὰ τῶν αὐτοῖς Bk. — § 350 καὶ ἡνείχετό γε· ἡνείχετό γε καὶ Herw. — § 350 νικωμένῳ Bk., νικωμένου vlg. — § 351 ὁσημέραι· ἡμέρας E. — § 351 ἀποπεμψάμενον· ἀποπεμπόμενον E. — § 352 αἰσθομένη E, αἰσθανομένη codd. — § 352 αὐτήν· αὐτῇ E. — § 354 ἄρξατο· ἤρξατο E. — § 354 πλείστων· πελατῶν Hw., ὀπλιτῶν Ns. — § 354 μαχούμενος E, μαχησόμενος vlg. — § 354 σάββατον· σαββάτων Ns. — § 356 τρέπεται E, τρέπει vlg. — § 356 ἐπὶ ὄνου Cod. Reg. quod Ns. latuit, ἐπ' ὄνον vlg. — § 357 ὑβρίσματος Gutschm., ὀρίσματος vlg. — § 358 χάριτος μεμνήσεσθαι· χάριτος μνήσασθαι codd., μεμνήσεται χάριτος E. — § 359 ποιησόμενον E, ποιησάμενον vlg. — § 359 ἀποστροφὴν Ern., ἀναστροφὴν vlg. — § 360 γαμβροῦς ὢν καὶν τοιαύτη τιμωρήσασθαι — αὐτὸν περιορώμενος, ἀγαπῶν δέ Hw. — § 360 προθυμῆσεται· προμηθῆσεται A. — § 360 τιμωρήσασθαι E, τιμωρήσεσθαι vlg. — § 363 καὶ τὴν τε τόλμησιν καὶ εἰωθόσι MW, καὶ τὴν τε ἀρετὴν τοῖς τολμῶσι καὶ εἰωθόσι A, καὶ τὴν νίκην τοῖς τετολμηκόσι καὶ εἰωθόσι Hw. — § 363 θαρρεῖν (ἀεί) Herw. — § 365 τά τ' ἄλλα om. MWE. — § 366 ὑπὸ τὴν ὕλην E, ἐπὶ τῆς ὕλης vlg. — § 366 μεγάλην Gutschm., μεγάλη vlg. — § 367 αὐθις acc. ex E. — § 368 τούτοις Lowth., ταύταις vlg. — § 368 ταῦτα om. E. — § 369 καὶ οἱ ὄντες· καμόντες Gutschm. — § 369 δεξαμένοις E, δεξαμένους Herw., δεξομένοις vlg. — § 369 τῇ εἰρήνῃ vlg., τῆς εἰρήνης Hw. — § 369 διαλέξοντο· διελέγοντο MWE. — § 371 ἤπτοντο· εἰ μὴ add. codd., λύμης Gutschm., ἀεί Herw. — § 372 Μακεδόνες Ns., Μακεδόνων vlg. — § 373 μεθ' ὃ Hw. Bk., μετὰ vlg. — § 373 κτίσεις· κτήσεις corr. A, αἱ κτήσεις Gutschm., μετοικήσεις Huds. — § 374 συνοίκων Cocc., συνοικούντων vlg. — § 375 ὁμοροοῦντας E, ταῦτὸν λέγοντας ed. pr., τὸν λέγοντα codd. — § 377 ἀσύνθετα

Huds., ἀσύνετα vlg. — § 377 τιμῆς τοῦ βασιλέως Huds., τιμῇ τῆς βασιλείας codd. — § 377 μὴ πεφρονηκότων· μὴ ins. Huds. — § 378 ἔθνος· γένος MWE.

Libri XIX § 1 ἐρχομένην Nr., ἔσομένην codd. om. E, οἰκουμένης Huds. — § 3 μετανάστασις, sed μετάστασις XIX § 62 et 325. — § 4 δὲ παρ'· δ' ἄρ' vlg. — § 5 ἀπολελειμμένα ex Lat., ἀπολελειμμένος vlg. — § 5 περαιοῦν Nr., περατοῦν vlg. — § 6 ζεύξας E, om. codd. — § 8 Ὀλυμπίασι Huds., Ὀλύμπιον vlg. — § 9 πιστά E, μὴ πιστά codd. — § 11 κατατίθεται· ἀνατίθεται E. — § 12 ἐπέτρεψε mg. A, ἐπεχέλησε vlg., ἐπεχώρησε Ns. — § 12 δεινὰ γάρ· δεινὰ δ' ἄρα Hw. — § 13 λεγομένης· γενομένης Nr. — § 14 ἀναπεπληρότος ed. pr., ἀναπεπληρότι codd. — § 14 πρὶν· πρὸ τοῦ Cocc. — § 14 μεγάλων· ἐν μεγάλῳ Ern., μέγα Nr. — § 16 ἀλλὰ μὴ ἐπὶ μήκιστον φέρειν ed. pr., ἀλλὰ μὴ ἐπιμεταφέρειν AM, ἐπιφέρειν W, ἐπὶ μέγα φέρειν Ns. — § 16 κακόν ed. pr., κακῶς codd., κακῶν Ns. — § 18 Βινουκιανός· Μινουκιανός vlg. item § 20, 49, 52, 54, 59, 251, 252; cf. Ns. praef. Vol. III p. XVIII. — § 19 λέγεται inser. Hw. — § 19 μηδὲν στέγειν· μηδὲ στέγην Huds. — § 20 ἐν ὀλίγοις Ns., σὺν ὀλίγοις vlg. — § 20 Μινουκιανὸν — φοβηθέντα Huds. — § 20 ἦλθε Cocc., ἔλθειν vlg. — § 21 Χαιρέας — φέρων Df., Χαιρέαν — φέροντα vlg. — § 21 αἰσχύνῃ Huds., αἰσχύνῃν codd. — § 21 οὐκ ἀνελεύθερον Huds., οὐ πάντ' ἐλεύθερον codd. — § 22 φασὶ acc. ex E. — § 22 ἄλλων Ns., ἀλλήλων vlg. — § 22 σχεῖν οἱ ἐπὶ· οἱ Huds. inser., μετασχεῖν τοῖς ἐπὶ Nr. — § 22 ποθοῦσι Huds., πονοῦσι vlg. — § 25 ἐκθύμω· ἐκθύμως Ern. — § 25 τῶν φόρων om. MWE. — § 26 ἐν ὀλίγῳ om. E, deinde pergit: τὴν ἔνεκα τῶν χρημάτων ἐπὶ τοιούτοις παραίτησιν ὀρῶντες θάνατον αὐτοῖς φέρουσαν, quae poterunt probari eiectis ἔνεκα τῶν χρημάτων· Ern. deleverat ἐπὶ τοιούτοις. — § 28 ἐστραγγεύετο Nr. Hw., ἐστρατεύετο vlg. — § 28 ἴσται· ἐνιστᾶ E. — § 29 φειδοῖ χρησθαι· φειδοῦς χρηῖζειν Bk. — § 29 τὰς τύχας om. E. — § 29 οἶκτον· δι' οἶκτου Hw. — § 29 αἰτοίῃ Hw., αὐτῷ τό codd., αὐτῷ παρεῖχε τό E, αἰτοῖτο Ns. — § 29 ἐδίδον· ἐκάλει E. — § 31 συγγιλάρχοι· χιλάρχοι E. — § 32 ὀλίγοις· ἀλόγοις MW. — § 35 διοίσειν· οἷσειν E. — § 35 ἡδονῇ· ἡδοναῖς E. — § 36 τοῦ (μὲν)

ἐγκλήματος Ns. — § 36 εὐπρέπειαν· εὐπραγίαν MW. — § 38
 πόσης· πάσης Ern. — § 38 ἐπί Nr., ὑπό vlg. — § 38 τῶν
 στρατιῶν· τὸ τῶν στρατειῶν Ns. — § 41 αἰλίαν Ern, αἰτίαν
 vlg. — § 42 εἰ παρὸν· οἷ γε παρὸν Bk. — § 45 ἀφρηῆσθαι·
 ἀφρεῖσθαι MWE. — § 46 διαλογισμῶ Df., διὰ λογισμῶν vlg. —
 § 47 ὑπ' αὐτοῦ· εἴτ' αὐτόν Hw. — § 48 ὄντιν' ἄν Ns., ὄντινα
 vlg. — § 48 παραδιδόντι Ern., παραδιδόντος vlg. — § 48
 προσθησομένου· προσθεμένου E, ὧν — προστιθεμένων Ern.,
 ὧν — προτεινομένων Hw. — § 48 ἐδεῖτο· add. ποιεῖν E. —
 § 51 φανεροί· φοβεροί AELat. — § 54 ἀνεγείραντος· ἀνεγεί-
 ροντος MW, ἀναγείρειν E. — § 54 θαρσοῖεν· θαρσύνοιεν Bk.
 — § 55 ἀμφοῖν δ' ἔν ἀρκέσει Nr., ἀμφοῖν δ' ἄν ἀρκέσειεν vlg.
 — § 56 προείσομαι E, προσοίσομαι codd. — § 56 πίσυνος οὐδέ·
 ἐπὶ συνόδου A. — § 59 προσπαρίστατο· προσηρέθιξε E. — § 60
 φωνήν· add. λέγεται E. — § 60 τινός· om. E. — § 60 κελεύουσας
 πέραινε E, κελεύοντος περαίνειν vlg. — § 60 προσλαμβάνοι E,
 προσλαμβάνειν vlg. — § 61 προτροπῇ· τροπῇ E. — § 61 ἀν-
 θρώπινα· ἀνθρώπεια E. — § 61 θαρσῆσαι add. E. — § 62
 μή· οὐκ E. — § 62 ἀνηρίθμει codd., ἡρίθμει E, ἄν ἡρίθμει Ns.
 — § 64 ἀφίκετο Nr., ἀφίκετο vlg. — § 66 ὑπόθεσιν· ὑπόσχεσιν A.
 — § 67 εὗροιτο codd., εὗροι E. — § 68 ἡνείχετο· ἄν ἡνείχετο
 Ns. — § 68 εὐκτόν· φευκτόν Bk., οὐκ εὐκτόν Hw. — § 68
 ὑπελάμβανεν· ὑπερέβαλεν Huds. — § 68 ἐντολὰς E, ἐπιστολάς
 codd. — § 69 χρήσασθαι· φυγῇ χρήσασθαι Hw., περιγενέσθαι
 ἐκ Bk. — § 70 ὅκνω τῶν πολλῶν E, ὀκνοῦντων πολλῶν codd.
 — § 71 ἐπὶ τε· ἔτι τε E. — § 71 συνίστατο· συνίστα τότε MWE.
 — § 72 προνοῖα· προνοοῦντα Hw. — § 72 τίμιον ὥς· σημειῶν
 ὥς ἀπό Huds. — § 73 τοὺς συνωμότας del. Nr. — § 74 ταρά-
 ξαιεν Bk., ταραύξοιεν vlg. — § 74 αὐτῇ Bk., αὐτῆς Hw., αὐτοῖς
 vlg. — § 74 ποιῆσαιεν inser. Huds., μικρόν τε· μικρόν τι et
 κἀκεῖ Ῥωμαίων Herw. — § 76 καθειργμένων E, καθειργνυμένων
 codd. — § 77 ἡπιέγετο Nr., ἡνείχετο vlg., εἵχετο δὲ ἔργον Herw.
 — § 77 ὑπερβαλλομένου· ὑπερβαλλομένοις Ern. — § 78 ἔτι μέ-
 λον Bk., ἐπιμέλλον vlg. — § 80 καλοῖς Huds., καλῶς vlg. —
 § 80 ὑστάτην· τελευταίαν E. — § 81 τῇ Ῥωμαίων· τὸ Ῥ. Herw.
 — § 82 κρῖνομεν Hw. Ns., κρῖνομεν vlg. — § 83 ὁμοσε Haverk.,
 ὁμοῦ vlg. — § 83 εἰ παρείη Huds., εἴπερ εἴη codd. — § 84 ὑπερ-

βαλλομένοις· ὑπερβαλομένοις Ns. — § 85 γέγονε E, εἰώθει codd. — § 86 ἴζοντο E, ἔζοντο vlg. — § 90 οὐ κατεσχεύαστο τὸ θέατρον Hw. — § 90 ἑτέραν ἀπειληφνίας· ἑτέραν ἀπειληφνίαις codd., ἑτέρας ἀπειληφνίας Ern. — § 91 Οὐατίτιος Huds., Βαθύβιος codd. — § 91 πραγμάτων· add. πέρι codd. — § 93 αὐτοῖς· αὐτῆς MW. — § 94 μανθάνει· συμβαίνει Bk., λανθάνει Hw. — § 94 ληστῶν Huds., ληφθεῖς vlg. — § 96 διαλνθείη E, διαχυνθείη codd. — § 98 ἑξιόντι Huds., ἄξιόν τι codd. — § 98 ἀναγκαίων· ἀναντιλέκτων ed. pr. — § 98 αὐτός· inser. τοῦ βουλευματος Hw. — § 100 ἐσόμενον acc. ex E. — § 100 πᾶσιν· πᾶσαν E. — § 100 ὠνούμενος· ὠνουμένοις Hw. — § 101 τοῦ θεάτρον Lowth., τὸ θέατρον vlg., εἰς τὸ θέατρον (παρὰ) τὴν εἴσοδον Hw. — § 102 Βινίκιος Huds., Μινονκιανός codd. omnes, cf. Tacit. Ann. VI 15. — § 102 Παύλῳ Ἀρουντίῳ ed. pr., τάλαιπωρουντίῳ codd. — § 103 εὐθείας ed. pr., ἐπ' εὐθείας codd. — § 103 θεραπεύοντες· θεραπεύσοντες Ns. — § 104 ἐπίσκοτον Bk. Hw., ἐπὶ τόπον vlg., ἐπίτομον Ns. — § 107 ἄν inser. Ns. — § 107 τῶν φίλων· inser. σωτηρίας Ns. Hw. — § 107 χαριζόμενον eiec. Ern. — § 108 πράξαντι· σφάξαντι Nr. — § 109 περιφερόμενος· φερόμενος MWE. — § 109 ἄλλως ἀφροσύνη Nr. Cob., ἄλλως ἀφρονήσει vlg., ἄλλοφρονήσας vel ἄλλως ἀφρονήσας Ns. — § 110 ἢ μεθίστησιν ed. pr., μεθίστησιν codd. — § 111 γε Nr. Hw., τε vlg. — § 113 post ἀψάμενος del. ἀρετῇ Df. Bk. — § 115 τὰς αὐτάς Huds., τοσαύτας vlg. — § 115 τοῦ δήμον· τῷ δήμῳ Hw. — § 117 συνημμένην c. Lat. Bk., συνημμένη vlg. — § 117 ἐποικοδομαῖς Hw., ἐπ' οἰκοδομαῖς vlg. — § 117 γεγονότων· γεγονότος Ns. — § 117 αὐξηθέν Herw. ἀσκηθέν vlg. — § 117 μερῶν· ἡμερῶν et ἡμετέρων codd. — § 118 κατειλέχато Df., κατείλεχαν τό MW. — § 120 τῶν inser. Hw. — § 120 οὓς ἂν νομίσωσι· οὐ ἂν ὀρμήσωσι vlg. — § 122 ἀνδράσιν Bk., ἄθροισιν A, om. MWE. — § 122 ἀρχήν ed. pr., ἀρετήν codd. — § 123 ὦν inser. Herw. — § 124 τὸν πρῶτον Hw., τῷ πρώτῳ AE, τῶν πρώτων MW. — § 125 γενέσθαι E, γενόμενος codd. — § 125 μῖσος — αὐτόν· διὰ μίσους ἐφέρετο πρὸς αὐτόν E. — § 126 ἐξαγριώσαν Ns. Hw., ἐξαγριωσάντων vlg. — § 129 ἐπανασειόμενοι· ὑπανασειόμενοι E. — § 130 ἀνειλημμένοι· ἐνειλημμένοι E. — § 130 θεραπείᾳ·

θεωρία MW. — § 131 προσηγορία· κατηγορία Lowth., ὀλιγορία Hw., ἰσηγορία Herw. — § 131 αὐτῶν Ns., αὐτοὺς ed. pr., αὐτήν codd. — § 131 πεπιστεῦσθαι· πιστεύεσθαι E. — § 132 εὐκτόν· εὐκότα Hw. — § 133 (καὶ) οἱ μὲν Hw. — § 133 τιμωρία Huds., τιμωρία A, τιμωρίας MW. — § 134 ὠρακιανέειν Nt., ὠμιληγέειν vlg. — § 135 οὐδείς Bk., αὐθις vlg. — § 136 τοῖς εὐπατρίδασι· τῶν εὐπατριδῶν Ns. — § 136 γεγονότα (αὐτόν) Herw. — § 136 κομιδῆς E, κομιδῇ vlg. — § 137 ἔδραν Df., ἐνέδραν vlg. — § 137 οἷ τε — δικάζοντες Lowth., τοὺς τε κατηγορήσαντας καὶ τοὺς δικάζοντας codd. — § 138 ἐσπασμένων· ἐσπασμένοι E. — § 139 βουλευθέντων Bk., βουληθέντων vlg. — § 139 τοῖς ἐπαναστάσιν· κατὰ τὴν ἐπανάστασιν E. — § 140 ἐν ἐρεύνῃ MWE, ἐρεύνῃ A, ἐρεύνῃν Ns.(?) — § 142 ἀπερειαμένοις· ἀπερειαίνοντο E. — § 143 ὀμιλήσαντα ἐπανασεσεῖσθαι (δοκεῖν) Hw. — § 144 ἦσαν inser. Herw. — § 144 τῆς χάρας· τῆς χαρᾶς ed. pr., καὶ τῆς χαρᾶς Huds. — § 144 συναπολουμένον· συναπολογουμένον codd. — § 145 πιπράσκειν Nt., πράσσειν vlg. — § 145 πενθιμώτατα E, πενθιμώτατον codd. — § 147 παρασκευάσαιτο· παρασκευασάμενος E. — § 148 καταστείλας Hw. Nt., καὶ στείλας M, καὶ σύλας A, καὶ στίλλας E, καὶ Παῦλος Df., καὶ Στήλας Ns. — § 148 περιήει Df., παρήν vlg. — § 149 οἱ καὶ ὁπωσοῦν· οἷπερ ἄν E. — § 150 ἐπερίσσευσεν· ἐπερίσσειεν Bk. — § 150 μὴ Hudsoni est. — § 151 ἐπιδείξασθαι· ἐπιδείξεσθαι Ns. — § 155 ἀνθεῖν Huds., ἐλθεῖν vlg. — § 155 αὐτήν ed. pr., αὐτόν codd. — § 156 συνθέντων Df., συντεθέντων codd. — § 157 φυλακῶν· θάκων Huds. — § 157 καὶ ταραχαὶ ed. pr., καὶ ἀρχαί codd. γρ. αἱ τοξατορχαὶ πάνν πικραὶ mg. A. — § 157 τῶν εἶσω ed. pr., ὑπανίσως A, τοῦ πάν εἶσω MW, ὑπανεισῶν Herw., ὑπανεισῶν Ns. Sardi venales. — § 157 ἀπέσιντο ed. pr., πείσιντο AM, πέσιντο W. — § 159 ἔτι λανθάνον τῶν E, ἐπιλανθανόντων codd. — § 160 τοῦ κακοῦ· κακοῦ Ns. — § 161 φρονήματι· καταφρονήματι codd. — § 162 ἐν κράτει AE, ἐγκρατῇ MW. — § 162 γενήσεσθαι E, κτήσεσθαι codd., κτήσεσθαι Hw. — § 163 οὐ del. Ns. — § 164 ἡγεμονίαν αἰρεῖσθαι Κλαυδίου E. — § 164 τὰ κατὰ Bk., τῶν κατὰ vlg. — § 166 πεπυσμένος· πεπεισμένος E. — § 167 καὶ γνώμη· κὰν γνώμη Ns. — § 169 ἐντραφέντας

ed. pr., ἐγγραφέντας codd. — § 170 ἔαν τῶν Huds., δόντων A, δέοντων MW. — § 171 καταστησάσης Huds., καταστάσεως codd. Impeditum locum ita constituit Hw.: τοῖς πρεσβ. κἂν εἰ δέοι τῶν ἁ. ἁ. ἐν ὁ. γ. μεταστῆναι, μέγα δὲ τοῖς ν. π. α. καταστήσασα εἰς τοσοῦτον ἀγαθόν κτέ. — § 171 ἐλεύθερον· αἰδέσιμον mg. A. — § 172 οἷς· τοῖς Ern. — § 172 κολούουσαι· κολοῦουσαι Ns. — § 172 ὀργῇ· ὀρμῇ Huds. — § 174 ἐπιψηφίζειν E, ἐπιφημίζειν codd. — § 175 ἐπεδείξατο· ἀπέδειξεν E. — § 175 ὁ Γάιος del. Ns. — § 175 ὀργήν ed. pr., ὠργικότην A, ὠργηκότην MW. — § 175 ἀδίκως· τῷ ἀδίκως Hw. — § 176 κερδαίνεσθαι Huds., κερδαίνεται codd. — § 176 ἀπόχρη οὐδ' Df., ἀποχρῆται οὐκ codd. — § 176 διοχλουμένου Bk., διοχλουμένων vlg. — § 177 (οὐκ) ἐν ὀλίγῳ Herw. — § 177 κἂν ἐκείνοι Bk., κἀκεῖνοι vlg. — § 177 ὧν πράξιαν· οἷα πράξιαν Hw. — § 177 αἵρεσθαι· αἰρεῖσθαι codd. — § 178 ὑποτελεῖς· ἰσοτελεῖς Hw. — § 178 αἵπερ πολιτειῶν ἐξεγγνώσσεται· ἥπερ πολιτειῶν ἐξεγγνωσάτη Hw. — § 178 ἰδίᾳ Huds., διὰ codd. — § 179 φέρον Df., φέρων codd., φέρουσαν Huds. — § 180 ἕτερον Nr., νεότερον vlg. — § 180 ἥ τε ἀργία· οὔτε ἄρρενα MW. — § 181 ἐν τρόπῳ· τρόπῳ Cob. — § 181 ὅποσοι τε ἐπάθομεν· οὐκ ἦν ὅπως οὐκ αὐτοὶ τε ἐπάθομεν Hw. — § 181 κακοῖς τε τοῖς πέλας· κακά τε τῶν πέλας Huds. — § 181 ὑπομένοντες· ὑπομένομεν Bk. — § 182 δεῖ inser. Df. — § 184 παραπλήσιως· παραπλήσιος Ns. — § 185 γεγονότι· γεγονότος Huds. — § 186 καταρρῆγνυται Nr., κατα... γνται A, καταπήγνυται MW. — § 187 ἔτι γὰρ ἑκατοστῷ Terry, ἔτι γὰρ ἑκαστος τῷ codd. — § 187 ἐπέστρεψεν inser. Huds. — § 189 ἐλπίδος· μετ' ἐλπίδος Ern. — § 189 μεστός inser. Df. — § 191 προῦθεσαν· περιέθεσαν Ern. — § 191 κοινωνεῖν· κοινωνῶν Ern., τῷ πρῶτον συνθεμένῳ Ns. — § 192 ἥ τε Bk., τε vlg. — § 192 ὃ τι καί· ὃ τι περ Cob. — § 193 ἐκείνη· ἐκείνην Ns. — § 193 (καὶ γὰρ) φάρμακον Hw. — § 193 δοῦση Ern. δοῦσαν vlg. — § 194 ὥστ' αὐτήν· αὐτήν E. — § 194 ποιουμένων M, πεποιημένων AW. — § 195 χαμαιπετῇ Nr. Cob., χαμαιπετεῖ vlg. — § 196 προστιθεμένων ed. pr., προστιθέμενοι et προστιθεμένοις codd. — § 196 (καὶ) μὴ παρ' αὐτῶν Hw. — § 196 παρ' αὐτῶν· παραντά Nr. — § 196 χρώμενον· χρωμένων Ern. — § 199 προθύμως (παρεῖχε) Hw. —

§ 199 μὴ inser. Huds. — § 199 αὐτῇ E, αὐτοῖς codd. — § 200 προσαγγέλλων· προαπαγγελῶν Ns. — § 201 σκαιός· εἰκαῖος Nr. — § 201 κακοτροπίας AE, κακοπραγίας MW. — § 201 εἰς οὓς· εἰς δ' οὓς Ns. — § 202 τιμιώτερα Huds., τιμωρίαν codd. — § 203 ἐπιπλήξει Huds., ἐκπλήξει codd. — § 203 ποτέ Huds., τότε codd., τε Ns. — § 203 ἐπ' ἐλαχίστοις Huds., ἐλαχίσταις codd., ἐλαχίστης ed. pr. — § 205 τῶν inser. Herw. — § 205 εἰς ὑποδοχὴν Ern., ἐν ὑποδοχῇ codd., ἐφ' ὑποδοχῇ Ns. — § 208 ἀντεῖπεν ἐκ τοῦ ὀξέος ὡς φανῆναι Hw. — § 208 καὶ τοῦ εἰς ἰσχὺν αὐτὴν προλαβεῖν μελέτῃ τοῦ ἐπιπονεῖν Hw. — § 210 ἀννπεύθυνος Df., ἀννπεύθυνον codd. — § 210 τοῦ πράσσειν Huds., τὸ πράσσειν codd. — § 210 ἀννπεύθυνον τὸ πράσσειν δραστήνῃ Hw. Ns. — § 211 ἀπαλιφείσης· ἀπαμφιάσις A, ἀπαλειφείσης mg. A, ἀπαμφιάσεις MW, ἀπαμφιασθείσης Lowth. — § 211 (καὶ) μίσους Huds. — § 212 ἀνώτερον ἔφην· ἀνωτέρω δεδήλωται E. — § 212 ἀπορρήξεως· ἀποδείξεως MW, *interruptione facta viarum egrediebatur de theatro*, Lat. — § 212 μετριότητος E, γενναιότητος codd. — § 212 σὺν Γαῖῳ del. Hw. — § 213 παροῦσιν Terry, πᾶσιν codd. — § 213 ἀρκῶν ἦν· ἦν del. Ern. — § 213 κὰν τοῖς πᾶσιν ἀρκοῦντως Hw. — § 213 παντοίως· παντελῶς Ns. — § 214 (τῶν) σωματοφυλάκων Hw. — § 216 τῆς σωτηρίας· τῇ σωτηρίᾳ Ns. — § 216 κατ' αὐτό Bk., κατ' αὐτόν vlg. — § 218 φόνον· φθόνον Nr. — § 218 ἀνάμνησιν αὐτοῖς ὑποτιθεῖς· ἀναμιμνήσκων αὐτούς E. — § 221 μετρίους Nr., μετρίως vlg. — § 222 προόδων E, προσόδων codd. — § 223 οἰκηθῆναι· οἰκισθῆναι Nr. — § 223 δεχομένων E, δεχομένοις codd. — § 223 στήσασθαι Ns., στήσεσθαι vlg. — § 223 καταλειπώς E, καταλειπότης codd. — § 225 δι' ἑνός· ἄλλον δὲ τινος Hw. — § 226 διηγοῦντο Cocc., διηροῦντο vlg. — § 227 παρασχόν Huds., παρέσχον codd. — § 228 στάσιν· πᾶσι codd. — § 228 (ἔνα) τοῦτον vel (μόνον) τοῦτον Hw. — § 229 μηδέν E, μὴ δεῖν codd. — § 231 κερδανεῖν Ns., κερδαίνειν vlg. — § 232 αὐτοί· αὐτούς E. — § 232 οἱ χρήσαιντο αὐτοῖς· οἷς χρήσαιντο αὐτοί Huds., χρήσαιντο Herw. — § 234 ἐμβαλεῖν· ἐμβάλλειν E. — § 234 ἐπήγον acc. ex E. — § 235 αἰδημονέστερον Nr., εὐδαιμονέστερον vlg. — § 236 τοῦ περὶ αὐτῷ φόβον Bk., τῷ περὶ αὐτοῦ φόβῳ vlg. — § 236 διαναστάς· ἐξαναστάς Ns. —

§ 237 περιέσπε Bk. Hw., περιέπεσε vlg. — § 237 μετελθεῖν E, μετέσεσθαι A, μετίεσθαι M et mg. A, μεθίεσθαι W, μετείσεσθαι Ns. — § 239 προσεχώρει· ἀπεχώρει vel ἐχώρει Hw. — § 239 αὐτῷ· αὐτῇ Huds. — § 241 αὐτούς Cocc., αὐτοῖς vlg. — § 242 εὐπορίαν (εἶναι) Hw., εὐπορεῖν Ns. — § 243 εἰ inser. Bk. — § 243 τῶν — ἀπὴλλαγμένων· τῷ — ἀπὴλλαγμένῳ Hw. — § 243 δυσκράτεια E, δυσκράτητον codd. — § 243 πρὸς τε Bk., πρὸς δέ vlg. — § 243 σπῶσι Huds., σπᾶσαι A, σπάσειν M, πᾶσιν W, σπάσειεν E. — § 246 κοινῆς· κοινῇ Hw. — § 246 προκειμένης E, προκεισομένης codd. — § 246 ὠδενκότων· ὠδενκότι Huds., ὠδενκότος Hw. — § 247 ἐμμενεῖν Df., ἐμμένειν vlg. — § 247 ἀνάλογον· ἀνὰ λόγον Hw. — § 248 γεγονότες E, γεγονότος codd. — § 248 ἐν ἀκινδύνῳ — πονεῖν· ἐν ἀκινδύνοις τὸ δουλεύειν ὑπειληφότες E. — § 248 καὶ κτώμενοι Nr., ἢ κτώμενοι vlg. — § 250 ἔαν Nr., ὅρᾶν vlg. — § 250 ἐν ἀδημονίᾳ cod. Busb., quod Ns. latuit, ἐναντία A, ἐναντία MWE, ἐν ἀνίᾳ Ns. — § 250 φόβῳ δέ· καὶ φόβῳ E. — § 251 οἰκειότητι· οἰκειότησιν codd. — § 251 Βινίκιον, cf. § 102, Μινονκιανόν E, Μινονκιανός codd. — § 251 καὶ τῇ Bk., καὶ τό vlg. — § 251 πρόθυμον ὄντα E, πρόθυμός τε ἦν codd. — § 252 εἰς Ns., ἐν vlg. — § 252 συγχωρηθέντων E, ἐπιχωρηθέντων MW, ἐπισυγχωρηθέντων A. — § 254 τῶν δέ — μοναρχεῖσθαι· οἱ δ' ἀνθεορῶβον ὠρηγμένοι πάντες ἐπὶ τὸ μοναρχεῖσθαι E. — § 254 παύοντας Ns., παύσαντας A, παύοντας MW. — § 254 τῆς τριβῆς E, τὰς τριβάς codd. — § 255 δεχομένων αὐτούς Huds., δεχομένους αὐτῶν codd. — § 256 τῶν πραγμάτων acc. ex E. — § 259 ἐπ' ἐρημίας· ἐπ' ἐρημίᾳ A, ἐν ἐρημίᾳ E. — § 260 σφάζειν Herw., σφάζειν codd., φράζειν E. — § 261 καταλαβοῦσαν· τὴν πόλιν inser. Ern. — § 261 ὑπολαμβάνει· ὑπολαμβάνει E. — § 263 Πομπώνιος Huds., Πομπήτιος vlg. — § 263 ἐλευθερίαν E, ἐλευθερίας codd., ἐλευθερίᾳ Ns. — § 264 παρακαθίσταται δ' αὐτῷ· παρακαθίζει δ' αὐτῷ Bk. — § 264 ὅσον Ns., ὅς codd. — § 264 ἀπωθούμενοι Ern., ἀνωθούμενοι vlg. — § 267 φανερόν E, φανερώτερον codd. — § 267 προόδων· προσόδων E. — § 267 ἤρητο Bk., ἥρετο vlg. — § 268 χρόνον om. E. — § 269 θανάτῳ· θάνατον E. — § 270 ἐναντία· ἐν αἰτίᾳ corr. A. — § 270 τοῦ λύπου ποιήσαιο· τοῦ λύκου αἰτιάσαιο Huds. —

§ 270 διαχειρίζαιτο E. μεταχειρίζαιτο codd. — § 272 τοῖς αὐτῶν· τὰ αὐτῶν E. — § 272 ἄμνην· ἀμνήμονα Cocc. — § 273 παρ-
λόντος· ἀπολόντος E. — § 276 Λυσίμαχον add. MWE, γρ.
Λυσίμαχον mg. A. *Lysimachum* Lat. cf. XX § 100. — § 276
ἐπιτροπέουσιν· ἐπιτροπέυσασαν E. — § 276 δεδεμένον· δεδε-
μένην E. — § 277 Ἀλεξάνδρον· Λυσιμάχον E. — § 277 εἶναι
om. E — § 278 Ἰουδαίων· Ἰουδαίους E. — § 278 ἔθνος· γένος E.
— § 278 ὑβρισμένον· βιαζόμενον MWE. — § 279 ἐπαρχοῦντι Df.,
ἵππαρχοῦντι codd., ὑπαρχοῦντι Ns. — § 279 διάταγμα Bk.,
διάγραμμα vlg. — § 279 γεγραμμένον — τρόπον· οὕτως ἔχον E.
— § 280 ἀρχιερεὺς μέγιστος add. Huds. ex § 287. — § 281
λέγει· ὑπάτος λέγει E. — § 283 ἅμα loco motum; iunge ἅμα
τε μηδεμίαν Hw. — § 284 Ἰουδαίων· Ἰουδαίων Ἰσθς πολιτείας
τοῖς ἄλλοις Ἀλεξανδρεῦσι τετυχηκότων E. — § 285 μηδέν· οὐν
μηδέν E. — § 285 ἰδίους· Ἰουδαίων MWE. — § 286 τὸ μέν
— οὕτω· καὶ εἰς τὴν ἄλλην οἰκουμένην ἔστιτελε διάγραμμα ταῦτα
φράζον E. — § 290 ἔχειν· ἔχει Ns. — § 292 ἔχοι· ἔχει MWE.
— § 293 ὁσίων E, θυσίων A, om. MW. — § 294 ἐπὶ τὸ κρείτ-
τον E, ἐπὶ τὰ κρείττω A. — § 294 εἶη E, ἧ codd. — § 296
διὰ τούτων· διὰ τοῦτ' οὐν Ns. — § 296 πᾶσιν MW, πεσεῖν A.
— § 299 γάρ E, γοῦν codd. — § 299 ἔπαρχον· ἵππαρχον vlg.
— § 300 παντάπασι — διελθόντος· ὀλίγον δὲ διελθόντος χρό-
νου E. — § 300 καὶ πεφνυότες· καίπερ ἀεὶ πεφνυότες MW. —
§ 302 ἀποστάσι· προεστῶσι Ns. — § 305 δικαίον ὄντος Huds.,
δικαιοῦντος codd. — § 307 Σεβαστοῦ· add. E Καίσαρος Κλαν-
δίου τε. — § 307 τετολμηκότας· εἰς τὴν Ἰουδαίων συναγωγὴν
μετατεθεικότας τὸν ἀνδριάντα add. E. — § 307 ἐξέχειν· ἐξεκεί-
νον A, ἐξελεῖν MW, ἐξάρχειν Nr. — § 307 ἀναχθῆναι· ἀχθῆ-
ναι E. — § 307 ἀποδώσαντας· παρανομοῦντας οὐκ εἰς μόνους
Ἰουδαίους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν αὐτοκράτορα add. E. — § 307
ἄρχουσι del Hw. — § 309 μᾶλλον· ἥττον E. — § 309 ἀμύνης·
ὑπὸ τῆς ἀμύνης codd., ὑπὲρ τῆς ἀμύνης E. — § 309 χωρῇ·
χωρήσῃ E. — § 311 (κατὰ) τὰ ἴδια Hw. Herw. — § 312 Πετρώ-
νιος — αὐτούς· Πετρώνιος μὲν ταῦτα ἔγραψεν E. — § 313
ἱερωσύνην· ἀρχιερωσύνην A. — § 314 δίδωσιν ἢ σὴ βουλή·
δίδωσι βουλῇσι MW, σὴ δίδως βουλῇσι E, σὴ δίδοται βου-
λήσει Lowth. — § 314 ἐνδὺς — ἀρκοῦμαι· ἐνδύναι — ἀρκεῖ

μοι Hw. — § 316 τὸν Ἰωνάθην — Ματθία E, τῷ Ἰωνάθῃ μὲν γνῶμη ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ματθία, γρ. τὸν Ἰωνάθην ἡγάσαστο τῆς γνῶμης τῷ ἀδελφῷ δὲ αὐτοῦ Ματθία A, τὸν Ἰωνάθην μὲν ἡγήσαστο γνῶμης τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ματθία MW, τὸν Ἰωνάθην μὲν ἔασε, γνῶμη δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ματθία ed. pr. — § 317 ἔπαρχος Df., ἱπαρχος vlg. — § 317 οὐδέν· πόνους· καὶ τοὺς σφαλερωτάτους ὑποδὺς ὑπὲρ αὐτοῦ πολλάκις πόνους καὶ κινδύνους E. — § 320 ἐπαρχίας Df., ἱπαρχίας vlg. — § 321 ἐφῆκεν· ἀφῆκεν E. — § 321 ἀνέτλη· add. E καὶ ταλαιπωρίας. — § 322 ὃ δέ Cocc., τῷ δέ vlg. — § 322 ἀπεκρύνετο· ἀπέκρυντε E. — § 324 τοῦμοῦ Nr., ποιοῦ vlg. — § 324 ποριζόμενος AE, χαριζόμενος MW. — § 325 τάχα μοι· τάχα δέ μοι Hw., ἀλλὰ μοι Ns. — § 325 συναποίσεται Cocc., συνεποίσεται codd. — § 325 μεταστᾶσα A, μεταναστᾶσα MWE. — § 328 εὐφημία· εὐθυμία M. — § 329 πλέον· τε πλέον Ns. — § 329 ἔχειν· εἶχεν Ns. — § 329 ὁμολογούμενον· ὁμολογουμένως Ns. — § 329 ἄλλο τε· ἄλλων τε Hw. — § 331 τῆς νομίμης E, τὰ νόμιμα codd. — § 332 ἐξακριβοῦν E, ἐξακριβάζειν codd. — § 332 ἐγγενέσιν· εὐγενέσι AME, εὐαγέσι Ns. — § 334 θάπτον Nr., αὐτόν codd., αὐτῷ E. — § 335 πολλῶν· πολλῷ Hw. — § 337 ἐπεμψε MW, εἰσέπεμψε A, ἐπέπεμψε E. — § 338 σύνδυο διέφθειρεν Nr., πασσυδιῇ φθειρεν A, πασσυδιῇ διέφθειρεν mg. A, πάντας συνδιέφθειρεν MW. — § 343 ἐνιστάμενος· ἐπιστάμενος vlg., ἐπιστησάμενος Hw. — § 346 τὸν βουβῶνα· del. artic. Herw. — § 346 ἐπὶ σχοινίου τινός om. E. — § 346 προσέφυσεν· γρ. προσεφοίτησεν mg. A., quod placet Herw., προσίδυσεν cod. Busb. E., προσείρπυσεν Hw. — § 347 ἄρτι μόν· ἀτίμους καί M. — § 347 θανεῖν ἀπάγομαι· θανών MW, ἐπείγομαι E. — § 348 ἔχοι· ἔχει E. — § 348 τοῦ τεθνάναι (ἀνάγκην) Vales., ὡς δέοι αὐτὸν τεθνάναι Herw. — § 349 σάκκων· σάκκον E. — § 352· προσφορᾶς· πρὸς εἰσφορᾶς E, ἀποφορᾶς Ns. — § 353 ἐπιτηδειότατον Ern., ἐπιτήδειον codd. — § 355 τοῦ Χελκίου· τῷ Χελκίου Ns. — § 359 πολλαῖς· πολλάκις MW. — § 362 ἀπέτρεψαν· ἀπέστρεψαν E. — § 363 τῷ — τιμῇ· τοῦ κατοικομένου διδοὺς τιμῇ Ns. — § 364 εἰς τὸ βασιλεῖον — ἐπέστειλε E, εἰς βασιλείαν αὐτῷ διάφορον. ἐγνώκει δὲ πρὸ πάντων ἐπιστεῖλαι codd. — § 365 κατ' ἀριθμούς· ἰσαριθμούς Hw.

— § 366 σπέρματα βαλόντες· σπέρματα καταβαλόντες Ns. — § 366 ἐξήγαγεν· ἐξέβαλεν E.

Libri XX § 2 *Μιᾶς· Ζιᾶς* Relandus. — § 2 ἀνδρῶν acc. ex E. — § 3 ἀδεῶς acc. ex E. — § 5 ἡ τε Ἰουδαία καὶ Ἀραβία E, Ἰουδαία A, ἡ Ἰουδαία MW. — § 6 κατὰ τὴν — αὐτοκράτορος acc. ex E. — § 7 τοῖς — λεγομένοις acc. ex E. — § 7 Λογγῖνον· add. E τὸν τῆς Ἀραβίας ἐπίτροπον. — § 7 ἀποκρίναιτο· ἀποκρίνεται MWE, ἀποκρινεῖται Ns. — § 8 δόντων· add. cod. Gall. ap. Haverk.: αὐτούς· οὐ γὰρ προκρίνειν τοῦτ' ἐκείνης δίκαιον ἦν. — § 10 add. cod. Gall. ap. Haverk. σφοδρῶς οὖν ἐπικειμένον τῇ παρακλήσει τῷ Καίσαρι τοῦ Ἀγρίππα καλέσας Κλαύδιος κτέ. — § 10 ἀξιόσαντος· add. A παρεσχόμεν. — § 10 ἐπιστολὴν· add. cod. Gall. ap. Haverk.: κομίσαι Φάδφρ τοῖς πρέσβεσιν. — § 13 πάνν χαριουῖμαι acc. ex ed. pr. — § 14 Ἰουλίον ex Lat. inser. Huds. — § 18 πρὸς γάμων κοινωνίαν E, τῇ πρὸς γάμον κοινωνίᾳ codd. — § 22 ἀλλ' ἢ τῷ — τυγχάνειν Bk., ἀλλ' ἦτοι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἕκαστον ἀξίων εὐνοίας τυγχάνειν codd., ἀλλ' ὅτι τῆς παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἕκαστος ἀξιοίῃ εὐνοίας τυγχάνειν Ns. — § 22 παρακατατιθέμειος· καταθέμενος E. — § 25 Νώεον — λόγος ἔχει· Νῶχος — διασέσωστο E. — § 27 οὐδ' ὑμᾶς· οὐδαμῶς E. — § 27 ἐκουσίως βουλομένων E, θελόντων codd. — § 33 ὑπεκστάντα E, ὑπερεκστάντος codd. — § 34 εὐσεβεῖν MWE, σέβειν A. — § 40 παντοίως· τέως MWE. — § 41 δύνασθαι Bk., δυνάμενον vlg. — § 41 τοῦτο (γάρ) Bk. — § 43 ἀκριβής· εὐσεβής M. — § 44 μενεῖς Df., μένεις vlg. — § 45 εὐσέβεια E, ἀσέβεια codd. — § 46 ἐπετέλει M, ἐτέλει AWE. — § 46 ἐσήμηνεν Df., ἐσήμανεν codd., ἐσήμαινεν Ns. — § 46 αὐτός Bk., αὐτόν codd., αὐτοῖς E, καταβαίνει· ἀναβαίνει Herw. — § 51 καὶ — χρησίμη add. A. — § 51 βασιλῆς· βασίλισσα MWE. — § 52 πάλιν ἦλθον MW, ἐπανήλθον E, ἐπαλινῆλθον A. — § 52 εἰς αἰὶ διαβωομένην add. A. — § 53 ἂ τοῖς — ἀνεκτήσατο add. A. — § 53 καὶ ὅσοι — συνελέγησαν acc. ex cod. Gall. teste Hudsono. — § 55 χιλίους· δισχιλίους M. — § 56 αὐτὸς μὲν Bk., αὐτὸς δέ vlg. — § 57 τὴν ἐμὴν post συμφορὰν legitur in A, in reliquis deest, τὴν συμφορὰν τὴν ἐμὴν νόμισον καὶ ὡς ὑπὲρ σεαυτοῦ πρόνοιαν ποιῆσαι Hw. — § 57 πρόνοιαν· ἤγησαι add. A. — § 58 καὶ

ποτνιόμενον acc. ex A. — § 59 παρούσης acc. ex A. — § 59 μεταβολή· add. cod. Gall., τῇ ἐπεισαγωγῇ τῶν χρηστοτέρων. — § 60 καὶ τιμὴν om. E. — § 61 τῆς τύχης add. cod. Gall. ἀπόπτωμα. — § 61 τὸ πρότερον add. cod. Gall. ὁρῶν. — § 63 Κίνναμος· κιννάωμος MW. — § 64 ταύτην· τοῦτο γὰρ ὄνομα τῷ τὴν βασιλείαν παρεληφότε E. — § 66 δι' Ἰζάτου· δι' ἑξαετοῦς MWE. — § 68 ἔκτισαν E, ἐκτίσαντο codd. — § 69 ἡξίου E, ἔπειθεν codd., ἔπεισεν Ns. — § 69 συμμαχίαν ἐτοιμάζειν· συμμαχεῖν E. — § 71 τὴν δὲ Bk., τὴν τε vlg. — § 71 δυνάμεις· εὐτυχεῖς δυνάμεις A. — § 73 στρατεύσειν E, στρατεύειν codd. — § 73 Κοτάρδη· Γοτάρζη Huds. — § 74 μεγάλας acc. ex E. — § 75 καὶ τὴν — χρηστότητα acc. ex E. — § 75 καὶ τὴν — ἐξήνεγκαν acc. ex E. — § 76 καὶ ὀργίλως διατεθέντες acc. ex E. — § 76 εἰσπράξασθαι· add. codd. σπεύδοντες, om. E. — § 77 τομῶς acc. ex E. — § 78 μηδὲν — προσβολῇ E, μελλούσης δὲ τῆς πρώτης συμβολῆς codd. — § 79 συντεταγμένους· συντεταγμένα E. — § 80 περικαταλαμβανόμενος· προκαταλαμβανόμενος Ern. — § 80 πρίν — Ἰζάτου add. A. — § 81 μισεῖν γάρ· codd. add. ἔλεγον. — § 83 οὐχί· οὐτι Ns. — § 83 δοκοῦντι Ern., δοκεῖν ME, om. AW, ὥστε δοκεῖν Hw. — § 83 πρᾶξαι Ern., πρᾶξας codd. — § 89 γυναικός· γυναικῶν ELat. — § 90 τῶν — κύριον acc. ex mg. A. — § 90 καί — πεφρίκασιν acc. ex ed. pr. — § 91 ἐν ᾗ — ἐδεῖτο acc. ex mg. A. — § 91 Λαῶν Huds., Λακῶν AME, Δοκῶν W. — § 91 ἀποδημίᾳ Cocc., τῆς ἀποδημίας codd. — § 93 δυναστείαν· βασιλείαν E. — § 94 ἀλλὰ — ἀπέφυξεν add. A. — § 95 τὸν ἀριθμόν· οὔσας E. — § 101 ἐπὶ τούτου E, ἐπὶ τούτοις codd. — § 101 διένειμε· διένεμε E. — § 102 ἀνῆρέθησαν MWE, ἀνήχθησαν A. — § 104 καταλιπὼν· καταλείπων Ern. — § 106 γὰρ καλουμένης E, προσγορευομένης codd. — § 106 πολλῆς — συναχθείσης E, πολλοῦ καὶ πανταχόθεν πλήθους συναχθέντος codd. — § 106 νεώτερον· πρὸς νεωτερισμόν E. — § 108 τῶν θεασαμένων E, θεασαμένων codd. — § 108 καθίστασθαι E, καθίστασθαι codd. — § 109 καὶ ταραχάς· E, ἐν ἑορτῇ codd. — § 110 πάντας πανοπλίαν ἀναλαβόντας E, πᾶν τὰς πανοπλίαν ἀναλαβόν A, πανοπλίαν ἀναλαβόντας MW. — § 111 οὐσῶν· add. cod. Gall. καὶ οὐκ εὐρέων. — § 111 κατὰ· μετὰ Ern. — § 113 παθήματα A, πάθημα MW,

πάθη E. — § 113 πρῶτον πένθος· τοῦτο καὶ ὁ θροῦς E. — § 113 τῷ πρότερόν· προσεπιγίγνεται E et mg A, ἄλλο προσέπιπτεν AMW. — § 113 ἀπέχουσιν acc. ex E. — § 114 χώρας AE, κόμας MW. — § 114 λόγον — εἰσπράξοντα add. A. — § 115 πορθήσεως — κειμένους E, πορθήσεως γενομένης τῶν στρατιωτῶν τις τοὺς Μωυσέως νόμους ἔν τινι κόμῃ λαβὼν κειμένους codd. — § 115 ἀναιδῶς acc. ex E. — § 115 καὶ — καθυλακτῶν acc. ex E. — § 116 ἱκετεύοντες· add. cod. Gall. καὶ σφόδρα ἐκλιπαροῦντες. — § 116 καὶ νομίμων acc. ex E. — § 118 κόμης· ἐκ κόμης Ns. — § 119 μετεῖναι Cocc., μετεῖναι vlg. — § 119 ἀδίκως acc. ex E. — § 119 πολλοῖς ἀποτυφλωθεῖς E, πεισθεῖς codd. — § 119 Σαμαρέων — τὴν ἐκδίκησιν E, Σαμαρέων codd. — § 120 καὶ φόνους acc. ex E. — § 121 καὶ — ταραχήν acc. ex AE. — § 122 συμβαλὼν E, συλλαβὼν codd. — § 124 εἰπόντες· ἐπιόντες E. — § 124 ἐπλήσθη MWE, ἐπληρώθη A. — § 126 ἡδικοῦντο E, ἡδίκουν codd. — § 126 νῦν δέ E, ἢ νῦν codd. — § 129 ὥς E, Σαμαρέων codd. — § 132 ἐπ' Ἰταλίας Lowth., ἐπὶ τῆς βίας codd. — § 132 ἀπιέναι Huds., ἀπειναι vlg. — § 135 διακούσαντα A, δικάσαντα MWE. — § 136 περὶ Cob., ἐπὶ vlg. — § 138 πεπληρωκός· πεπληρωκότος MW. — § 139 Ἀντιόχον· Ἀντίοχος E. — § 142 Σίμωνα MWLat. mg. A, Ἄτομον AE. — § 143 διὰ — ἐβλάπτετο ed. pr., αὐτῇ διὰ τὸ κάλλος παρεκάλει παρ' ἐκείνης οἰόμενος οὐκ ἐν ὁλέοις ἔβλαπτεν codd. — § 145 ἐπισχούσης· ἐπισχυνούσης Ern. — § 146 κατέλιπε E, καταλείπει codd. — § 148 ὁ τῶν· ὦν τῶν Hw. — § 149 γάρ E, δέ codd. — § 149 Ὀκταονία Huds. ex Lat., Ὀκτάονιος καὶ Ὀκταονία vlg. — § 150 νῦν· αὐτόν E. — § 151 καθάπερ ἦν· ὥς E. — § 153 ἐπ' αὐτόν — συνθέντας· αὐτῷ ἐπιβουλεύοντας E. — § 158 δυνάστου AE, βασιλέως MW. — § 159 τὸν Ἀγρίππαν — τινὶ τῷ Ἀγρίππᾳ δεδωρηται μοῖραν τινα E. — § 162 μεταστήσεται· μεταστήσει Cob. — § 162 γινόμενον E, γινόμενον codd. — § 163 ληστὰς suspectum Ns. — § 164 ἀνέβησαν· add. γάρ E. — § 164 ἔχοντες· φέροντες E. — § 164 Ἰωνάθῃ· πλήθει Herw. — § 165 δοκοῦντες· ὀκνοῦντες Herw. — § 166 καὶ τῇ πόλει· κατὰ τὴν πόλιν E. — § 166 ἐπιβαλεῖν· ἐπαγαγεῖν M, ἐπενεγκεῖν E. — § 168 τιμωρίαν E, τιμωρίας codd. — § 169 τῶν et ἔρχεσθαι acc. ex E. — § 172 λέγον-

τις· θέλοντες E. — § 172 διήρπαζον· διέφθειρον E. — § 176
 ἕως· ὥστε Cob. — § 177 ὀπλίσας· ὀπλίτας E. — § 178 μετά-
 νοιαν· σύγγροιαν Herw. — § 180 ἀρχιερεῦσι — διάστας E,
 ἀρχιερεῦσι στάσις πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς πρώτους τοῦ πλή-
 θους τῶν Ἱεροσολυμιτῶν vlg. — § 180 ποιήσας — στάσεως·
 ποιήσας ἡγεμών vlg. — § 180 ἐπιπλήξων· add. E καὶ τὴν στάσιν
 κωλύσων. — § 180 ἀπροστατεῦτῳ ME, ἀπροστατιτῳ AW. —
 § 181 πέμπειν· ἐκπέμπειν Euseb. — § 181 ὀφειλομένης· ἐποφει-
 λομένης E. — § 183 τῶν — οἱ πρῶτοι· τῶν ἐν Καισαρείᾳ οἱ
 πρῶτοι δύο Σύροι MW, Σύρων οἱ πρῶτοι E. — § 183 πείσας
 acc. ex A, ἔπεισε E. — § 184 οἰκοῦντες acc. ex A. — § 184
 παρὰ τοῦ Νέρωνος acc. ex E. — § 186 οὐκ inser. Herw. —
 § 188 ὑπὸ τινος Bk., ἀπὸ τινος vlg. — § 189 διάφορον MW,
 διαφέρον AE. — § 190 πάντα acc. ex E. — § 191 τοῦτο Bk.,
 ταῦτα vlg. — § 195 διακούσας αὐτῶν· ἀκούσας E. — § 195
 ὁμηρεύοντας· ὁμηρεύσαντας MWE. — § 202 τῷ Ἀλβίνῳ E,
 τὸν Ἀλβῖνον codd. — § 204 εἰσηνέγκατο· εἰσήνεγκε E. — § 204
 λαμπρῶς om. E. — § 208 κατὰ — αὕτη· ἑορτὴ γὰρ ἐνειστήκει E.
 — § 209 ἀπολύειν A, ἀπολύσειν MWE. — § 213 διαδοχὴν τῆς
 ἀρχιερωσύνης· τὴν ἀρχιερωσύνην E. — § 213 αὐτήν acc. ex E.
 — § 214 εὐνοίας· συγγνοίας Herw. — § 215 προαγαγόν Ns.,
 προσαγαγόν vlg. — § 215 κατατεθέντας· καθέντας mg. A. —
 § 215 ἐκενώθη E, ἐκαθάρθη codd. — § 217 ἐποικομένων· ἀφι-
 κομένων E. — § 218 ὕμνους· νόμους E. — § 219 πορίζεσθαι·
 κομίζεσθαι A. — § 220 ἀνεγεῖραι· add. ἡμᾶς MW, supplet Hw.
 καθιελόντ' ἀνεγεῖραι. — § 223 ἀρχήν· add. E καὶ ἐπὶ μέγα
 προεχωρήκει. — § 227 στασιασάντων E, στασιαστῶν codd. —
 § 228 ἀπὸ Nr., ἐπὶ vlg. — § 228 ὅτι E, ἐνθα codd. — § 229
 διαδοχάς E, διαδοχὴν codd. — § 229 αὐτῶν· ἐπ' αὐτῶν Ns.
 — § 232 τετρακοσίων· τριακοσίων AM, cf. X § 147. — § 234
 τότε δὴ — ἀρχιερωσύνην E, τότε δὴ τῶν ὑποστρεψάντων αἰχμα-
 λώτων Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ἰωσεδὲν εἰς ὧν τὴν ἀρχιερωσύνην λαμ-
 βάνει codd. — § 234 τριακόσια E, τετρακόσια codd. — § 238
 πολεμήσαντες· πολεμηθέντες καὶ πολεμήσαντες A. — § 240
 ὄνομα Huds., ὄνομα ὄν vlg. — § 240 τὰδελφου· τοῦ ἀντα-
 δέλφου E. — § 243 τῷ Θεῷ E, τοῦ ἔθνους codd. — § 244 κατὰ
 κράτος· κατ' ἄκρας Phot. — § 246 ἀναχθέντα· ἀχθέντα A. —

§ 249 *περὶ τῆς καταστάσεως ἐπὶ τῇ καταστάσει* E. — § 250 *ἐλὼν· ἐλθὼν* MW. — § 251 *ἐπολιτεύσαντο· οὐκ ἐπολιτεύσαντο* Hw. — § 252 *ἀνέπλησε* E, *ἐνέπλησε* codd. — § 255 *μηδέν* Nr., *μηδέ* vlg. — § 256 *οὐκ ἦν· an negatio delenda?* Nr. — § 256 *ἐπὶ* codd., *ἀπὸ* E. — § 256 *ἡθῶν· ἔθῶν* A. — § 260 *δεινὰ* acc. ex AE. — § 260 *τὸ ἕστατον* acc. ex E. — § 261 *δισχυλίσις· add. cod. Gall. ὄλοις.* — § 262 *ἀνακεφαλαίωσιν καὶ* acc. ex mg. A et E. — § 263 *καὶ ποιητικῶν· μαθημάτων πολλὰ πονήσας* acc. ex AE et cod. Gall. — § 264 *καὶ γλαφυρότητι — ἐπικομψεύοντας* add. A. — § 264 *μόνον οὐκ· οὐ μόνον* Herw. — § 264 *τυχοῦσι et θέλουσι locum permutent.* Hw. — § 266 *οὐδὲ — φανήσεται* acc. ex A. — § 267 *ἐνεστώσης· ἐφεστώσης* E. — § 267 *βίβλοις* MWE, *βιβλίοις* A, cf. Birt. *Buchw.* p. 203. — § 268 *νόμων· θεῶν νόμων* mg. A.

Vit. § 1 *μέγα* acc. ex MW. — § 2 *ὑπάρχω· μετέχω* Cob. — § 9 *ἀντίπαις* P, *ἄρα παῖς* rell. — § 11 *οὖν* P, *γοῦν* rell. — § 11 *ἐρημον* R, *ἐρημίαν* rell. — § 12 *τε* del. Bk. — § 12 *ἦ* om. P. — § 13 *καὶ ἐκτόν· vel dele vel lege καὶ ἔνα*, Casaub. — § 14 *ἐγὼ· αἰτῶ* P. — § 14 *ἐξελάθοντο· ἐπελάθοντο* P. — § 15 *ἔτεροι· ἑταῖροι* R. — § 16 *μάλιστα* Bk., *κάλιστα* vlg. — § 16 *Ποππαῖα* Ns., *ποπλία* P, *πομπηῖα* RAMW Exc. Peir. — § 16 *τὴν οἰκίαν· τὰ οἰκίᾱ* R. — § 17 *ποιησαμένους· ποιησομένους* PR. — § 17 *εὐτυχίαν· add. πάντες* R. — § 18 *πατρῴσι* R, *πατρίσι* rell. — § 20 *οὖν· γ' οὖν* A. — § 20 *ἐνδοτέρω· ἐνδότερον* R. — § 21 *σίφους* P, *ἱεροῦ* rell. — § 22 *συγκατανεύειν· συγκατανεύσειν* R. — § 22 *ἵνα — ἐπράττομεν* om. A, *ἔπραττον τοῦτο μὲν* R. — § 23 *Κέστιον· κέσσιον* P, *γέσσιον* AMW. — § 24 *νικήσαντες· νικῆσαι πάντες* Hw., *νικήσειν* Herw. — § 29 *καλοῦς· καὶ καλούς* R. — § 29 *τούτοις αἰί· τοῦτο πεῖσαι* PR. — § 29 *μαθεῖν· suspectum* Ns. — § 31 *πάντας· παντός* Nr. — § 31 *πρός* ed. pr., *διὰ* codd. — § 33 *δή· δέ* Ns. — § 33 *(Ἀγρίππα) τοῦ μεγάλου* Hw. — § 34 *Πίστος· Κρίσπος*, frater ille Capelli, quem modo abesse dixerat. Huius filius Iustus probe distinguendus a Iusto Pisti filio, de quo mox. Confirmatur emendatio inde quod inepte Iosephus hunc Crispum antea abesse dixisset, nisi rursus de eo loqui voluisset, Hw. Mg. A.: γρ. *Πρίσπος*. — § 34 *παραγόμενος*, Df., *παραγενόμενος*

codd. — § 36 Πίστον· γρ. Πρίσκον mg. A. — § 37 καὶ κτίστον· καὶ del. Hw. — § 37 ἀποβαλεῖν Ns. Cob., ἀποβάλλειν codd. — § 39 ἀπόστασιν· ἀποστασίαν A. — § 39 ἄρξιν· ἄρχειν Ns. — § 39 ὑπάρχον Df., ὑπάρχειν codd., ὑπάρξειν Ns. — § 40 τοῦτω del. Herw. — § 44 Γαδαρηνοί· γαδαρηνή R, γαδπρόασοι M, γαδ' προσοι W. — § 44 Γαβαρηνοί Σωγαναῖοι Gagnierus et Huds., βαραγανειοι P, βαραγαναῖοι R, παραγενέοι M, παραγανέοι W, βαραγαναῖοι A, γαβαραγαναῖοι ed. pr. — § 44 ἐπιπεσόντες· ἐπιεσιπεσόντες RA. — § 44 ἀνέξενξαν· ἔξενξαν R. — § 45 κατὰ κράτος ἐνίκησε add. R. — § 45 πέμπει· ἔπεμπε Herw. — § 47 ἀφικέσθαι· delevit Df. τὴν Φιλίππον. Secundum Hw. lacuna est; non enim apparet, cur literas ad Agrippam et Berenicen dederit; nec magis apparet cur Varus timuerit ne post Philippi adventum ἀχρεῖος foret. — § 48 ἐπιστολάς· ἐπιστολήν R. — § 48 Οὐᾶρος· Νόαρος Bell. Iud. II 8, 16. — § 51 ἀπορῶν· ἀγνοῶν Cob. — § 52 ἀμαρτίας· μαρτυρίας R. — § 56 αὐτῶν· add. πάντας M. — § 57 ὑποπιεύοντες MW, ὑποπιεύσαντες rell. — § 59 διεδέδοτο Bk., διαδέδοκτο R, διεδέχετο rell. — § 61 αὐτόν Bk., πρὸς αὐτόν vlg. — § 61 Μόδιον MW, μονόδιον rell. — § 65 πρεσβεύσων· πρεσβεύσαι PRA. — § 66 ναυτῶν· αὐτῶν R. — § 69 βουλῆς· αὐλῆς R. — § 70 φρονεῖ· ἐφρόνει R. — § 70 κατεῖδον· κατεῖχον R. — § 73 ὑπὸ δύο ed. pr., ὑποδύς codd. — § 74 ὑπὸ Μοδίου Hw., ὑποδίκον vlg. — § 74 παρακαλοῦντας· παρακαλοῦντος R. — § 74 χρίσονται R, χρήσονται rell. — § 74 εὐπορίαν· εὐπορίας R. — § 74 χρώμενοι· χροόμενοι P, χρησάμενοι MW, χριόμενοι Nr. — § 75 ὑπ' Ns., ὑπέρ vlg. — § 77 μισθοφοράν P, μισθοφορίαν vlg. — § 79 ἐν προφάσει· προφάσει Ns. — § 79 ἐν αὐταῖς· ἐπ' αὐταῖς P. — § 80 γοῦν· οὖν MW. — § 80 ἐπ' ἔξουσίας Bk., ἔξουσίας vlg. — § 81 μέρος Cocc., μέρους codd. — § 82 Γαδαρεῖς· γαραβεῖς P, Γαβαρεῖς Ns. — § 88 προστίθεσθαι MW, προσθέσθαι PRA. — § 89 γενήσεσθαι Ns. Cob., γενέσθαι vlg. — § 93 μηδέ Df., μήτε codd. — § 93 ἐκείνους Huds., ἐκείνον vlg. — § 93 φυλαξάντων R, φυλαξάντων rell. — § 99 ἔδαφοποιήσαντα R ap. Haverk. Vol. II 2 p. 171, quam collationem Ns. non videtur animadvertisse, ἔδαφος ποιήσαντα vlg. — § 100 ἀπολείσθαι Ns. Cob., ἀπολέσαι R, ἀπολέσθαι rell. — § 102 ἀν-

ήχθησαν· ανέβησαν Huds. — § 107 κἀγώ· κἀγὼ ὡς AMW et R ap. Haverk. — § 111 παύσαιντο· παύσονται W. — § 112 ἐπικομίζοντες ed. Genev., ὑποκομίζοντες codd., ὑπεκκομίζοντες Ns. — § 114 Μόδιον· μονόδιον R. — § 114 νυκλώσασθαι· νυκλώσαντες P. — § 115 μεθορίῳ Ns., μορίῳ P, μεθορίοις rell. — § 118 πόλιν· κόμην MW. — § 118 μεθορίῳ· μεθορίων P, μεθορίοις W. — § 118 αὐτοῖς· αὐτόν R, αὐτούς MW. — § 119 πληρώσας τάς Ns., πληρώσαντας P, πληρώσαντες RMW, πληρώσας A. — § 119 πολλοὺς δ' ἐπηγόμην RA, πολλοὺς ἐπιγόμην P, πολλοὺς ἡπειγμένους MW. — § 120 ἐτοιμότητα· ἱταμότητα Nr. — § 122 διετέθη Ns. Cob., ἐτέθη vlg. — § 122 αὐτῷ· αὐτοῦ R. — § 123 Σέπφωριν R, Σέπφωριν νομίζων rell. — § 123 ἔφασκεν· add. A ἐαυτόν. — § 124 αὐτοῦ δέ· οὐδέ Nr. — § 126 χάριν· χωρίς R. — § 127 ἐπέφερετο· ἐπεφέρετο PR. — § 127 ἐσθῆτος· ἔσοντας P. — § 130 ἀποδοῦναι R, add. rell. τὰ ἡρπασμένα. — § 132 ὑπολαβόντες· ἐπιλαβόντες P. — § 134 προελθὼν Ns., προσελθὼν vlg. — § 135 μὴ καὶ PR, μὴ AMW. — § 135 πρῶτος corruptum Ns., προσεστὼς Herw. — § 135 μισοπονηρήσαντες· μισοπονηρεύσαντες R. — § 136 πρό del. Hw. Ns. — § 136 (ὑπνώ) κατεσχήμεν Huds. — § 137 πολιτῶν· ὀπλιτῶν Hw. — § 137 ὑπ' αὐτοῦ· ὑφ' αὐτοῦ R. — § 137 δὴ ἐλθεῖν R, διελθεῖν rell. — § 138 βρέχων R, φέρων P, φύρων AMW. — § 139 γενέσθαι ὡς θνήσκειν ὡς κελεύοιεν R ap. Haverk., quod Ns. latuit; del. ὡς θνήσκειν Nr. — § 140 κελύοντος· κελεύσαντος R. — § 142 προθύμως· om. MW, trsp. ante ἀφίκοντο Ns. — § 142 γενόμενοι· γεννησόμενοι Ns. — § 142 ὀργή· ἑορτή R. — § 144 Τιβεριάδι· Τιβεριάσι MW, Τιβεριεῦσι Ns. — § 144 ἀναγκαίαις· ἀνάγκαις mg. AR. — § 146 φεύγειν· πρέπειν supplet' R. — § 146 παραβαλόμενος· παραβαλλόμενος RM. — § 147 παύσεσθαι Nr. Ns., παύσασθαι vlg. — § 147 ὄμην Nr., ἔφην vlg. — § 147 κρεμάσας RMW, κρεμάσαι PA. — § 148 διέφυγον· ἐξέφυγον R. — § 149 καὶ κωλυτάς RA, om. P, καὶ κωλύοντες MW. — § 149 τοῦ Ῥωμαίων περιγενέσθαι Cocc., τοὺς Ῥωμαίους παραγενέσθαι codd. — § 149 αὐτοῖς· αὐτῶν R. — § 150 διώκεσθαι· διδάσκεισθαι PR. — § 152 ἀνεπιβατος· suppl. Hw. ἢ γῆ, ἀνεπίβατον P. — § 153 μεθόριον· μεθορίαν P. — § 155 φυλάξουσιν· φυλάξασαν R. — § 156 ὑπεσχή-

μην· ὑπεσχόμην RMW. — § 157 στάδια· σταδίου R. — § 158 ἐπαίνων om. R. — § 158 φωνάς· εὐφήμους add. R. — § 160 γοῦν· οὖν MW. — § 161 ὅ· ὅτι Cob. — § 161 ἦν inser. Hw. — § 162 μακροτάτην· βλαβερωτάτην Hw. — § 163 χρῆσασθαι RMW, χρῆσθαι PA. — § 165 ὥς· ὥσει Hw. — § 165 εἶεν αἱ νῆες MW, εἶναι νείας PRA. — § 167 βαλέσθαι· βάλλεσθαι RMW. — § 167 ἄγνοιαν· ἄνοιαν Hw. — § 168 δ' εἰς τε· δεῖσθαι με MW, δ' εἰς γε Ns. — § 169 ὀλίγους· ὀλίγον R. — § 171 κολάσαι· καλέσαι P. — § 171 κόψαι· ἀποκόψαι Cob. — § 172 προελθεῖν· προδιελθεῖν A, δεῖν προελθεῖν MW. — § 172 δῆμιος· δημόσιος P. — § 173 ἄσμενος· ἀσμένως R. — § 175 Τιβεριέων (πρώτους) Hw. — § 177 με παραγενέσθαι· μεταγενέσθαι MW. — § 177 ἐπικαλέσαντες A, ἀποκαλέσαντες rell. — § 177 Γαμαλίται· Γαμαλίτον Huds. — § 178 ὡμοφρόνως Nr., σωφρόνως vlg. — § 180 μεθεστάναι· μεθιστάναι R, μεταστήναι AMW. — § 180 ὑπό· ἀπό AMW. — § 183 πάντας· πάνπαν R. — § 185 ποιήσω· ποιήσιν R. — § 185 λατρίνης· λατριῆς MW. — § 186 τὰ τεῖχη R, τεῖχη rell. — § 189 πάντως· πάντας P, παντός R. — § 190 καὶ ὀπλίτας ed. pr., ὀπλιτῶν P, ὀπλίτας RMW, μεθ' ὀπλιτῶν Cocc. — § 192 παλαιός om. MW. — § 193 τῆς· ἐκείνοις Bk., τῆς αὐτῶν στάσεως ἐκείνους vlg. — § 193 περὶ τὸν Ἄνανον· καὶ Ἰησοῦν τὸν τοῦ Γάμαλα add. MW. — § 194 τοῦ· τοὺς τοῦ Herw. — § 195 προνοήσεσθαι Nr. Ns., προνοήσασθαι vlg. — § 195 μεταθέσθαι· καταθέσθαι R. — § 195 τὰς γνώμας om. MW. — § 197 νεώτατος· νεώτερος Ns. — § 198 αὖ acc. ex R. — § 198 ἐμπειρίαν τῶν νόμων· ἱερωσύνην λέγοιεν ἀγαπᾶν με R. — § 200 τῶν ὅλων· μεθ' ὅπλων Hw. — § 202 καταθείμην· καταθοίμην M. — § 204 σφόδρα· add. γοῦν MW. — § 204 προστάξαι· προστάξαντας MW. — § 205 ἀποστειρηθεῖν· ὑποστειρηθεῖν A. — § 206 γνώμην om. P. — § 207 δοκεῖ R, δοκῶ rell. — § 208 διὰ — ὄνειρον R, θανυμάσιον δὲ οἶον ὄνειρον διὰ τῆς νυκτὸς ἐκείνης PAMW. — § 208 λυπούμενος· θυμούμενος MW. — § 212 νομίζω· νομίσας R. — § 216 πεπéμφθαι· ἀποπεπέμφθαι MW. — § 217 αὐτῷ· αὐτόν R. — § 218 ὑποδέξασθαι MW, ἐπιδέξασθαι PRA. — § 222 κατεκείμενοι· ἀνακείμενοι R. — § 223 μετ' οὐ· μετὰ MW. — § 223 γεγραφότων PAMW, γεγεννημένων R, γεγραμμένων Ns. —

§ 225 τὸ ἀργύριον· ἀργύριον AMW. — § 228 αὐτῶν· τῶν Hw. Ns. — § 228 πιστῶν ὀπλιτῶν· πιστὸν PRA, πιστὸν ὀπλίτην Bk. — § 230 πεπόμφειν Ns., πέπομφα ed. pr., πεπόμφασιν codd. — § 230 ἀγαθοῦ τοῦ· τοῦ ἀγαθοῦ Herw. — § 234 συνεῖς RMW mg. A, συνικῶς P, συνηκῶς A. — § 236 ἐπιχειρήσουσι R, ἐπιχειρήσωσι vlg. — § 237 εἶναι — ἔνα· τούτων εἰς ἣν θελήσετε παραγενήσομαι χωρὶς, cf. § 235. — § 237 ἐννοικῶς R mg. A, εὔτως et εὐνόως rell. — § 240 δὴ δεῖν R, δ' ἥδειν P, δὲ ἥδειν AMW. — § 240 πιστόν A man. sec., πιστῶν rell. — § 241 μεθόριον· μεθορίαν MW. — § 242 ἀναλαβόντας· ἀναλαβεῖν R. — § 242 ἄγνωστον· ἄδοξον M. — § 244 μολύνειν· λαμβάνειν PAM. — § 245 ψευσμάτων· σφαλμάτων M. — § 246 ἀφίξεως· ἀξιώσεως PA. — § 246 λόχον· ὄχλον R. — § 247 ἐψεύσθησαν· ἐψεύσαντο RMW. — § 249 πλήθος· πεδίον PRA. — § 249 εὐθέως acc. ex MW. — § 250 (τῆς) πρὸς ἐμέ Hw. — § 251 ὡς αὐτοὺς R, αὐτός codd. — § 252 ἐνστησάμενοι R, ἐκστησάμενοι MW, ἔστησάμενοι (?) in textu Ns., deinde coni. ἔστησαν. — § 253 ἐπισχεῖν· κατασχεῖν PRA. — § 258 ἀρετῆς· δὲ τῆς PMW, δὲ ἀρετῆς A. — § 258 εἴ τί (μοι) μὴ Nr. — § 259 μηδέν· μηδένα MW. — § 261 ἐβουλόμην· αὐτοὺς om. Bk. — § 263 ὑπέσχηντο· ὑπέσχοντο R. — § 264 ὄλεθρον· ὀλέθριον PRA. — § 266 φέρεσθαι· φαίνεσθαι MW. — § 266 πορευσομένους· futur. Bk. est. — § 267 τῇ Γαλιλαίᾳ PRA, τῆς Γαλιλαίας MW. — § 270 ὁδοῖς· διόδοις MW. — § 271 ἐπορεῦθησαν R, ἐπέορευντο rell. — § 271 κατὰ Ns., ὁ κατὰ vlg. — § 273 γενόμενοι· παραγενόμενοι MW. — § 274 δ' ἕως Df., δὲ ὡς vlg. — § 276 τί· εἴ τι A. — § 277 καὶ πολὺν· πολὺν AMW. — § 279 δῆμον· πλήθος MW. — § 279 βουλήν· ἐπιβουλήν R. — § 280 πρώτην add. ex MW περὶ τρίτην ὥραν Ns. — § 281 πόρρω τῆς πόλεως ἀπὸ τριάνοντα σταδίων trsp. Herw. — § 283 οὐ· ὡς οὐ Huds. — § 284 ἀμελοῦντος· ἀνενδοῦντος P, μέλλοντος ἀμελοῦντος Ns. — § 289 οὔτι· οὔτω R, οὐχί MW. — § 290 γνώμην εἰσήγε R, εἰσήγετο P, εἰσηγεῖτο AMW. — § 290 πᾶν ὄπλον· πάντα ὄχλον MW. — § 292 εὐθύς με R, εὖ ἐμέ rell., ἐμέ Ns. — § 295 πρὸς εὐχάς· εἰς προσευχήν M, εἰς προσευχάς W. — § 296 ἀνακρίναι AMW, ἀνάνκρινε P, ἀνάνκριναι (ut videtur) R. — § 298 τὸν δῆμον· τὸ πλήθος P. — § 298 ὑμῶν· ἡμῶν Huds.

— § 299 ἔργῳ δεικνυμένων PR, ἐπιδεικνυμένων rell. — § 301 διεφθάρην· διεφθάρησαν R. — § 302 τὴν ζήτησιν· supplet ποιούμενοι Cob. — § 302 ἔφη· ἔφην RA, φησίῳ MW, φασίν Huds. — § 302 ἀναιρεῖν· ἀρχεῖν PR. — § 303 παίσειν Cob., παίειν vlg., πλέον P. — § 303 ἐπὶ τὸν· τὸν Ns. — § 303 εἰ βιάζονται· ἐξώρμησαν P. — § 304 ὁσθεῖς Nr., σωθεῖς vlg. — § 305 ὑπ' MW, παρ' PRA. — § 307 αὐτούς fort. spurium Ns., αὐτοῖς Herw. — § 308 πέρας RMW, τέλος PA. — § 309 ταύτης om. P. — § 310 ἐβεβαίουν· ἐβεβαίωσαν P. — § 311 τὴν· add. τῶν Ἱεροσολυμιτῶν Lowth. — § 313 οὐτι Ns., οὐχί vlg. — § 314 προστεθειμένην A, προστεθειμένης P, προστιθεμένην R, συντεθειμένην MW. — § 315 εὐτρεπῶς P, εὐτρέπτως R, εὐπρεπῶς AMW. — § 319 παραλιπών· διαλιπών Cob. — § 320 τοὺς περὶ εἰ. pr., περὶ codd. — § 321 τοὺς πολίτας· πολίτας Hw. — § 322 νόμαις RA, δώμαις PMW, Δώροις Gelenius, Ἐνδόροις Huds. — § 323 εὐτρεπῇ R, εὐπρεπῇ rell. — § 324 πόρρω· πορρωτέρω AMW. — § 324 πολλῶν· ἄλλων Nr. — § 325 τε ἄνοιαν A, στενότητα P, νεότητα RMW. — § 326 καταβῆναι· ἀναβῆναι P. — § 327 νικῶντας ἤδη del. Herw. — § 329 ὀπλιτῶν· πολιτῶν P. — § 331 (τοὺς) μυρίους Herw. coll. § 321. — § 333 διαρπαγῆς· ἀρπαγῆς MW. — § 333 σῶσαί με· ὡς ἐμέ P. — § 336 μικρὰ διελθεῖν add. A. — § 337 δεδιέναι· δεδωκέναι R. — § 337 ἀληθείας· add. R τὸν λόγον τρέψαι. — § 338 τοῦτον W, τούτων vlg. — § 338 τὸν· καὶ τὸν A. — § 338 τὸν πόλεμον· τῶν πολέμων R. — § 339 πονηρίας· τιμωρίας PRA. — § 341 ἀνελήφετε Nr., ἀνελήφατε vlg. — § 345 ἄλλους· ἀλόγους Nr. — § 346 αὐτῶν· αὐτόν Bk. — § 347 ἀσφαλεῖς εἶεν· ἀσφαλῆς εἶναι MW, ἀσφαλῆς εἶη A. — § 347 ἐνεδέξαντο· ἐσεδέξαντο Ns. — § 349 ἐπὶ τῇ Cob., ἐν τῇ vlg. — § 349 Ἴππον· Ἰόππης R. — § 350 εὐπορεῖτε· εὐπορία MW. — § 350 ὑμῖν Ns., ἡμῖν PRA, ὑμῶν MW. — § 350 ληφθέντα· φθαρόντα MW. — § 350 πεσόντα· γέγονεν αἷτιος add. R. — § 352 πάσης τῆς· πολλῆς MW. — § 352 κατέθεσθε Huds., καταθέσθαι codd. — § 356 καὶ ταύτας· κὰν ταύταις Ns. — § 356 ῥαδιουργοῦντα· ῥαδιουργόν PRA. — § 357 ἔπραξα· ἔδρασα P. — § 358 ἀνέγνως A, ἀναγνούς rell. — § 359 τῶν — κατεργασαμένων· τοῦ πολέμου γενομένων PAMW. — § 361 αὐτοῖς·

αὐτός M. — § 363 δημοσιῶσαι PR, δημοσιεῦσαι AMW. — § 367 Ἀγρίππας Huds., ἀληθεία codd. — § 368 παρέκβασιν· παράθεσιν PR — § 368 λελέχθω· ἡμῖν λελέχθω P. — § 369 φόνων RM, φόνον PAW. — § 370 θελήσασι· θελήσουσι Nr. — § 370 δημοσιόσειν· δημοσιεύσειν M. — § 370 οὐσίας· οὐκίας M. — § 372 ὀπλῖται· πολῖται MW. — § 373 ἦκειν — αὐτόν· ἢ ἐκείνον τὸν παραλαβόντα μόνον MW. — § 373 φρουρήσοντας· φλυναρήσαντας MW. — § 375 οἰηθέντες· οὐ βουλευθέντες PR. — § 378 εἰσβεβληκότων· εἰσβεβηκότων PR. — § 380 ἀκούσαντες· προχωρήσαντες M. — § 380 ἐσώθησαν· ἔσωσαν R. — § 382 ἀντιγράφει καὶ τῶν· ὡς ἀντιγράφει τῶν Herw. — § 384 πολλὰ· πάντῃ· πανταχόθεν RA. — § 385 ὀργῆς· ἐπ' αὐτούς add. A, ὀργισθέντας ἐπ' αὐτούς add. MW. — § 386 τε Bk., δέ vlg. — § 386 τὰ τηλικαῦτα μετὰ κρίσεως Ns. — § 387 ἐλέγξαι Herw., ἐπάξαι vlg. — § 388 ἔπεισα· ἔπανσα W. — § 388 βασιλείας· Γαλιλαίας Hw. — § 388 πεμφθέντα· ληφθέντα A. — § 392 μῆνιν· μνήμην Gelenius. — § 393 κρεῖσσον MW, κρεῖσσον καὶ A, Κρίσπον ὡς R, Κρίσπον Ns. — § 395 Γάρις RA, Γάρις P, γὰρ εἰς MW. — § 395 ἐπ' αὐτήν· ἐτι αὐτῇ Ns. — § 395 προσέβαλον Bk., προσέβαλλον vlg. — § 398 αὐτῆς· αὐτοῖς M. — § 398 ἐπέστησε MW, ἐφίστησι A, ἐπιστήσαι R. — § 398 Κανὰ MW, Σελεύκειαν PRA. — § 400 χάρακος· φάραγγος M. — § 402 ὑπῆντησα· ἀπήντησα P. — § 402 δαίμονος· δαιμονίου Herw. — § 403 καρπὸν· ταρσόν P. — § 403 καὶ δεδοικότες· δεδοικότες MW. — § 405 νυκτός· τῆς νυκτός R. — § 407 πρόσταξιν· πρᾶξιν MW. — § 410 δέκα πόλεων· δεκαπόλεως PR. — § 410 ὑπὸ· ὑπέρ Bk. — § 410 τῆς· ἐπὶ τῆς P. — § 410 ὑποτελῶν· ἐπιτελῶν A. — § 412 Γάρις Richter, τάρις PRA, Ταριχίας MW. — § 412 ἐποιήσατο· ἐποιήσαντο PRA. — § 414 παρθένον· πόρθον P. — § 415 ἀπηλλάγη ed. pr., ἀπηλλάγην codd. — § 416 διὰ· μετὰ PA. — § 416 ὁσάκις νικηθεῖν· ὅσα κινήθεῖν PR. — § 418 καὶ inser. Bk. — § 419 ἐγκέκλειτο R, ἐγκέκλειστο rell. — § 423 ἤκομεν· ἡκόμην W, ἰκόμην M. — § 423 μεταστάσεως· διαστάσεως M. — § 425 κατέγνω· διέγνω R. — § 427 μέν μοι· μέντοι R. — § 429 Τίτον· τοῦτον A. — § 429 λαβόντι· λαμβάνοντι MW. — § 430 καταπάνω· καταπάνω MW.

Ex animadversionibus Cobeti ad decem libros priores excerpti correctiones quae sequuntur:

I § 77 τῶν παίδων· supple καὶ τούτοις. — § 120 ἐντυχοῦσαν· ἐπιτυχοῦσαν. — § 163 ἐξεβοήθη· διεβοήθη. — § 180 ὡς διὰ· ὥστε διὰ. — § 188 ἐπεβούλευσεν· ἐβούλευσεν. — § 190 εἰσακοῦσαι· ἐπακοῦσαι. — § 222 οὐδῶ· ὁδῶ.

II § 20 ὑπερβαλέσθαι· ὑπερβάλλεσθαι. — § 24 ἐρημίᾳ· ἐρημίᾱς. — § 65 ποθήσαντος· ποθήσοντος. — § 85 ἐπ' ἀρότρῳ· ὑπ' ἀρότρῳ. — § 119 ἐπ' Αἴγυπτον· ἐπ' Αἰγύπτιον. — § 121 ἀνείθησαν· ἀνείσαν. — § 131 ἔφασκον (δεῖν) εἶναι. — § 152 στερούμενος· στερόμενος. — § 203 ἐξετρύχον· ἐξετρύχουν et ita Ns. — § 204 ἐπὶ ταύταις· ἐν ταύταις. — § 307 καταλιπεῖν· καταλείπειν. — § 309 μὴ ταῦτα· ἢ ταῦτα. — § 311 ἀπάγειν· ἀπαίρειν. — § 319 Μωνσεῖ· Μωνσῆς. — § 342 χρήσασθαι· θέλουνσιν· χαρίσασθαι· θέλουνσαν.

III § 24 τὴν περὶ τῶν· τὴν τῶν. — § 46 τοῦ πολέμου· supple τούτου. — § 76 dele περὶ τοῦ. — § 93 τοῦ συλλόγου· ἐκ τοῦ συλλόγου. — § 110 ἐξήπτετο· ἐξῆπτο. — § 122 κατ' ὀλίγον· ὀλίγον. — § 168 σαρκόνωνξ· σαρκῶνωνξ, item § 185, 215 et VII § 161. — § 178 ἐπιτετμημένος· ἐντετμημένος. — § 188 δικαιότερον· δικαιωτάτω.

IV § 11 ἐξηγανάκτουν· διηγανάκτουν. — § 102 τοσοῦτο· τοσοῦτους. — § 114 εὐδαιμονέστεροι· εὐδαιμονέστατοι. — § 125 οἰκέσθαι· ὤκισθαι. — § 163 κατασκευῆς· καὶ κατασκευῆς. — § 197 ἔκαστόν τι· ἔκαστον. — § 246 ἐγγυτέρω· ἐγγυντάτω. — § 256 βουληθῇ· τι· βουληθῇ. — § 310 καταλιπεῖν· καταλείπειν. — § 327 λείποντι· λείπον et ita Ns.

V § 48 ἀποσκευῆς· κατασκευῆς, item § 92. — § 80 Μανασσητῶν· Μανασσιτῶν. — § 83 Μανασσήτιδος· Μανασσίτιδος. — § 132 καὶ τῆς πολιτείας· τῆς πολιτείας καί. — § 290 λόγον· γρηῖτον. — § 300 ὥσατο· ἐώσατο. — § 349 δινπρισθεῖς· ἐξυπνισθεῖς.

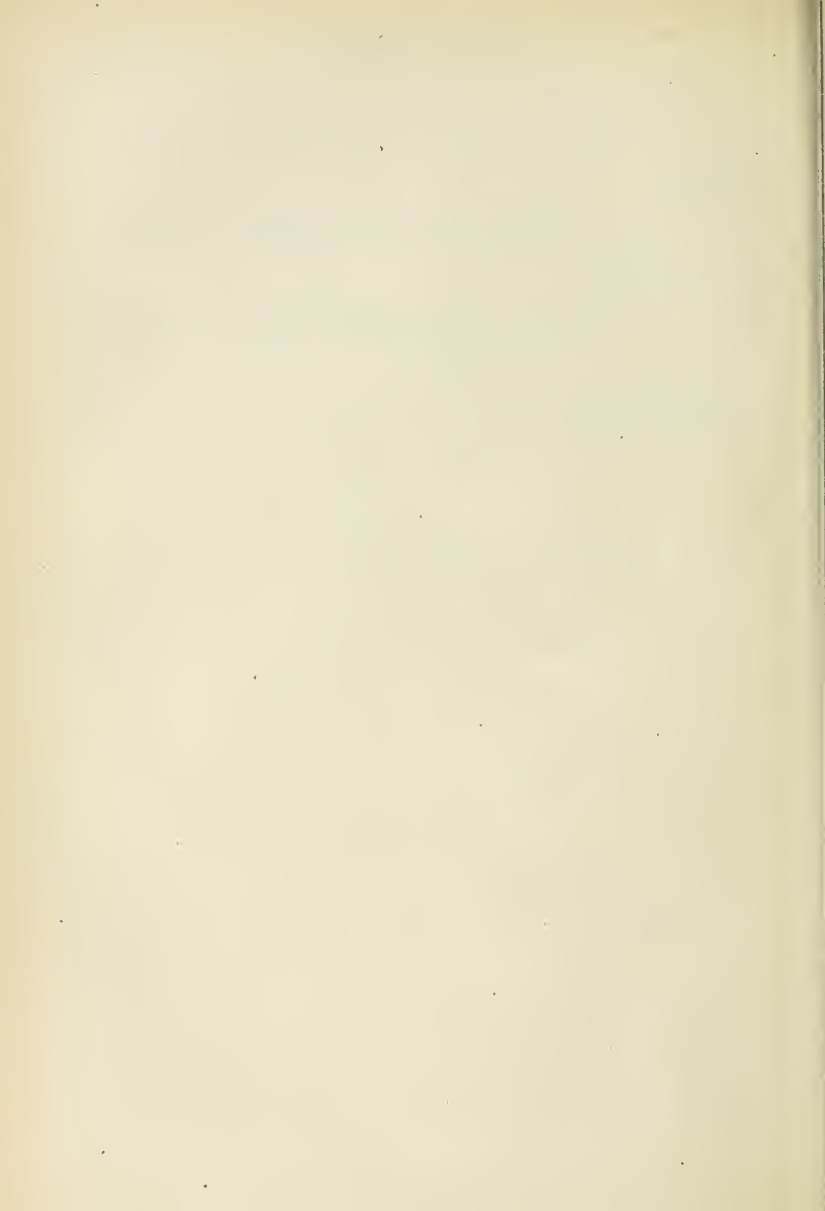
VI § 26 οὐδ' εἰ· οὐδ' ἂν εἰ. — § 36 θείας (θείους)· ὁσίους. — § 122 πρίν· πρό. — § 133 ἀρξάμενους· ἀρξάμενον. — § 139 ἐξεφόρησαν· διεφόρησαν. — § 166 ἐξάδειν· ἐπάδειν. — § 182 προσρήξας· προσράξας. — § 234 σκόπει dele. — § 241 ἀλλήλοις· ἀλλήλους. — § 288 περιέπεσεν· παρέπεσεν.

VII § 6 ἀπολέσθαι· ἀπολέσαι. — § 13 συνέρρηξε· συνέρρηξε. — § 76 ἄρχεσθαι· ἄρχειν. — § 239 ἐπικείμενον· ἐπικαθήμενον. — § 361 μνησικακήσαι· μνησικακήσειν (ac proinde ἐργάσεσθαι).

VIII § 181 ἐξεμπολουμένων· ἐξεμπολωμένων. — § 194 γάμων· γαμετῶν. — § 235 ὑπομένειν· ὑπομενεῖν. — § 390 ἀποκτείνειν· ἀποκτενεῖν.

IX § 6 ἐκατέρους· ἐκάτερον. — § 71 ὠνήσεσθαι· ὠνηθήσεσθαι. — § 84 ἦνυσαν dele. — § 181 ἀπέτεμον· ἀπετέμοντο et ita Ns.

X § 19 διαφραγεῖν· διατραγεῖν. — § 50 καὶ κατὰ· κατὰ. — § 138 σώζειν· σώσειν.

ΙΟΥΔΑΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΒΙΒΛΟΣ ΕΚΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

〈1〉 Ἐν δὲ τῇ διοικήσει τῶν ὅλων πραγμάτων 1
ἐσπουδακῶς ὁ βασιλεὺς τὰς κατὰ μέρος ἀδικίας ἀναστεῖ-
λαι τῶν περὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἀμαρτανομένων,
τίθησι νόμον οὐδὲν ἐοικότα τοῖς πρώτοις, ὃν αὐτοὺς
5 ἐβεβαίουν, τοὺς τοιχωρύχους ἀποδιδόμενον ἐπ' ἐξαγωγῇ
τῆς βασιλείας, ὅπερ ἦν οὐκ εἰς τιμωρίαν μόνον τῶν
πασχόντων φορτικόν, ἀλλὰ καὶ κατάλυσιν περιεῖχε τῶν
πατριῶν ἐθῶν. 〈2〉 τὸ γὰρ ἀλλοφύλοις καὶ μὴ τὴν
αὐτὴν ἔχουσι δίαιταν τοῦ ζῆν δουλεύειν, καὶ βιάζεσθαι
10 πάνθ' ὅσα προσέταττον ἐξ ἀνάγκης ἐκεῖνοι ποιεῖν, ἀμαρ-
τία πρὸς τὴν θρησκείαν ἦν, οὐ κόλασις τῶν ἀλισκο-
μένων, πεφυλαγμένης ἐν τοῖς πρώτοις τῆς τοιαύτης
τιμωρίας. 〈3〉 ἐκέλευον γὰρ οἱ νόμοι τετραπλᾶ κατα-
βάλλειν τὸν κλέπτην, οὐκ ἔχοντα δὲ πιπράσκεισθαι
15 μέν, ἀλλ' οὔτι γε τοῖς ἀλλοφύλοις, οὐδ' ὥστε διηνεκῇ
τὴν δουλείαν ὑπομένειν· ἔδει γὰρ ἀφεῖσθαι μεθ' ἐξε-
τίαν. 〈4〉 τὸ δ', ὥσπερ ὠρίσθη τότε, χαλεπὴν καὶ
παράνομον γενέσθαι τὴν κόλασιν ὑπερηφανίας ἐδόκει
μέρος, οὐ βασιλικῶς ἀλλὰ τυραννικῶς αὐτοῦ καὶ πρὸς
20 τὰ κοινὰ τῶν ἀρχομένων ὀλιγώρως θεῖναι τὴν τιμω-
ρίαν νενομικότος.

〈5〉 ταῦτα μὲν οὖν καθ' ὁμοιότητα τοῦ λοιποῦ
τρόπου γιννόμενα μέρος ἦν τῶν διαβολῶν καὶ τῆς

2 ἐπ' αὐτῷ δυσνοίας· <6> ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ καὶ
 τὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν πλοῦν ἐποίησατο, Καίσαρ τε
 συντυχεῖν ὁρμηθεὶς καὶ θεάσασθαι τοὺς παῖδας ἐν τῇ
 Ῥώμῃ διατρίβοντας. Καίσαρ δὲ τὰ τ' ἄλλα φιλοφρό-
 νως αὐτὸν ἐξεδέξατο, καὶ τοὺς παῖδας, ὡς ἤδη τε- 5
 λειωθέντας ἐν τοῖς μαθήμασιν, ἀπέδωκεν ἄγειν εἰς
 τὴν οἰκίαν. <7> ὡς δ' ἦγον ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, σπουδὴ
 περὶ τὰ μειράκια τῶν ὄχλων ἦν, καὶ περίοπτοι πᾶσιν
 ἐγερόντες, τῷ τε μεγέθει τῆς περὶ αὐτοὺς τύχης
 κοσμούμενοι, καὶ βασιλικοῦ κατὰ τὰς μορφὰς ἀξιώμα- 10
 τος οὐκ ἀποδέοντες. <8> ἐπίφθονοί τ' εὐθὺς ἐδόκουν
 Σαλώμῃ τε τῇ τοῦ βασιλέως ἀδελφῇ καὶ τοῖς Μαριάμ-
 μῃ ταῖς διαβολαῖς κατηγονησμένοις· οὔτοι γὰρ ὦντο
 δυναστευόντων αὐτῶν δίκην δώσειν τῶν εἰς τὴν μη-
 τέρα τὴν ἐκείνων παρανομηθέντων. <9> τὴν αὐτὴν 15
 οὖν ταύτην ὑπόθεσιν τοῦ δέους εἰς τὴν κατ' ἐκείνων
 διαβολὴν μετέφερον, λογοποιοῦντες οὐ καθ' ἡδονὰς
 συνεῖναι τῷ πατρὶ διὰ τὸν τῆς μητρὸς θάνατον, ὡς
 μὴδ' ὅσιον εἶναι δοκεῖν ἐπὶ ταύτων συνιέναι τῷ τῆς
 τεκούσης φονεῖ. <10> ταῦτα γὰρ ἀπὸ τῆς ἀληθείας 20
 ἐπὶ τὸ πιθανὸν τῆς αἰτίας φέροντες κακοῦν ἐδύναντο,
 καὶ τῆς εὐνοίας ἧς εἶχεν εἰς τοὺς παῖδας ἀφαιρεῖν.
 οὐδὲ γὰρ πρὸς αὐτὸν ἄντικρυς ἔλεγον, ἀλλ' εἰς τὸ
 λοιπὸν πλῆθος ἐσκόρπιζον τοὺς τοιούτους λόγους, ἐξ
 οὗ πρὸς τὸν Ἡρώδην ἀναφερομένων ὑποκατεσκευάζετο 25
 μῖσος, οὐδ' αὐτῇ τῇ φύσει χρόνῳ νικώμενον. <11> ἐν
 μέντοι τῷ τότε πάσης ὑποψίας καὶ διαβολῆς μεῖζονι
 χρώμενος ὁ βασιλεὺς τῇ τοῦ γεγεννημέναι φιλοστοργίᾳ,
 καὶ τιμῆς ἧς ἔδει μετεδίδου καὶ γυναικας ἐν ἡλικίᾳ
 γεγονόσιν ἐξεύγνυνεν, Ἀριστοβούλῳ μὲν τὴν Σαλώμης 30

θυγατέρα Βερεινίην, Ἀλεξάνδρῳ δὲ τὴν Ἀρχελάου τοῦ Καππαδόκων βασιλέως Γλαφύραν.

〈12〉 ταῦτα διοικήσας, ἐπειδὴ καὶ Μᾶρκον Ἀργίπ- 2
παν ἐπύθετο καταπεπλευκέναι πάλιν ἐκ τῆς Ἰταλίας
5 εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐπειχθεὶς πρὸς αὐτὸν ἠξίωσεν εἰς τε
τὴν βασιλείαν αὐτοῦ παρελθεῖν καὶ τυχεῖν ὧν ἔδει
παρ' ἀνδρὸς ξένου καὶ φίλου. 〈13〉 κἀκεῖνος μὲν
εἷξας λιπαρῶς ἐργεζομένου ἤκεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν· Ἡρώ-
δης δ' οὐδὲν ἀρεσκείας ἀπέλιπεν, ἔν τε ταῖς νεοκτί-
10 στοῖς πόλεσιν ὑποδεχόμενος αὐτόν, καὶ μετὰ τοῦ τὰς
κατασκευὰς ἐπιδεικνύναι πᾶσαν ἀπόλαυσιν διαίτης καὶ
πολυτελείας ἐξαλλάττων αὐτῷ καὶ τοῖς φίλοις, ἔν τε τῇ
Σεβαστῇ καὶ Καισαρείᾳ περὶ τὸν λιμένα τὸν ὑπ' αὐτοῦ
κατεσκευασμένον, καὶ τοῖς ἐρύμασιν, ἃ πολλαῖς θα-
15 πάναις ἐξωκοδόμησεν, τό τ' Ἀλεξάνδρειον καὶ Ἡρώ-
δειον καὶ τὴν Ἵρκανίαν. 〈14〉 ἦγε δὲ καὶ εἰς τὴν
πόλιν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν, ὑπαντῶντός τε τοῦ δήμου
παντὸς ἐν ἑορτῳδαίᾳ στολῇ καὶ δεχομένου τὸν ἄνδρα
σὺν εὐφημίαις. Ἀργίππας δὲ τῷ θεῷ μὲν ἐκατόμβην
20 κατέθυσεν, εἰστία δὲ τὸν δῆμον, οὐδενὸς τῶν μεγίστων
πλήθει λειπόμενον. 〈15〉 αὐτὸς δ', ὅσον ἐπὶ τῷ καθ'
ἡδονὴν καὶ ἔτι πλείους ἐπιμείνας ἡμέρας, διὰ τὸν
καιρὸν ἠπείγετο· τὸν γὰρ πλοῦν, ἐπιβαίνοντος τοῦ
χειμῶνος, οὐκ ἐνόμιζεν ἀσφαλῇ κοιμζομένῳ πάλιν ἐξ
25 ἀνάγκης εἰς τὴν Ἰωνίαν.

〈16〉 ἐκεῖνος μὲν οὖν ἀπέπλει, πολλαῖς αὐτὸν δω- 2
ρεαῖς τετιμηκότος Ἡρώδου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τοὺς
ἐπισημοτάτους· ὁ δὲ βασιλεὺς χειμάσας ἐν τοῖς οἰκείοις,
ἕαρος ἠπείγετο συντυχεῖν αὐτῷ, τὴν εἰς Βόσπορον
30 εἰδὼς στρατείαν προηρημένον. 〈17〉 καὶ πλεύσας διὰ
Ῥόδου καὶ Κῶ προσέσχεν, περὶ Λέσβον οἰόμενος ἐπι-

καταλήψεσθαι τὸν Ἀργίππαν. ἐκεῖ δ' αὐτὸν ἀπολαμβάνει πνεῦμα βόρειον, εἶργον τὴν ἀναγωγὴν τῶν νεῶν. <18> ὁ δ' ἐπεὶ διέτριβεν ἡμέρας πλείους ἐν τῇ Χίῳ, πολλοὺς μὲν τῶν προσιόντων αὐτῷ δεξιούμενος ἀνελάμβανε βασιλικαῖς δωρεαῖς, αὐτῆς δὲ τῆς πόλεως ἰδὼν 5 πεπτωκνῖαν στοάν, ἣν ἐν τῷ Μιθριδατικῷ πολέμῳ καθαιρεθεῖσαν οὐχ ὥσπερ τᾶλλα διὰ μέγεθος καὶ κάλλος ἀναστῆσαι ῥάδιον ἦν, <19> χρήματα δοὺς ὅσα μὴ μόνον ἐπαρκεῖν ἀλλὰ καὶ περιττεῖν ἐδύνατο πρὸς τὴν συντέλειαν τοῦ κατασκευάσματος, ἐνετέλλετο μὴ 10 περιορᾶν ἀλλὰ θᾶπτον ἐγείρειν, ἀποκαθιστάντας τῇ πόλει τὸν ἴδιον κόσμον. <20> αὐτὸς δὲ λήξαντος τοῦ πνεύματος εἰς Μυτιλήνην ἀκεῖθεν εἰς Βυζάντιον παρικομισθεῖς, ὡς ἤκουσεν ἐντὸς Κυανέων ἤδη πεπλευκέναι τὸν Ἀργίππαν, μετέσπευδεν ὡς ἐνῆν. <21> καὶ 15 περὶ Σινώπην τὴν ἐν Πόντῳ καταλάβων ἀπροσδόκητος μὲν ὥφθη ταῖς ναυσὶν προσπλέων, ἄσμενος δ' ἐφάνη, πολλαί τε φιλοφρονήσεις ἦσαν, ἅτε καὶ μεγίστην πίστιν εἰληφέναι δοκοῦντος εὐνοίας καὶ φιλοστοργίας τῆς εἰς αὐτὸν Ἀργίππα, τοσοῦτον μὲν πλοῦν ἀνύσαντος τοῦ 20 βασιλέως, οὐκ ἀπολειφθέντος δὲ τῆς ἐκείνου χρείας, ἣν μετὰ τοῦ καταλιπεῖν ἀρχὴν καὶ διοίκησιν οἰκείων πραγμάτων προουργιατέραν ἔθετο. <22> πᾶν γοῦν ἦν αὐτῷ κατὰ τὴν στρατείαν Ἡρώδης, ἐν τε τοῖς πραγματικοῖς συναγωνιστῆς καὶ τοῖς κατὰ μέρος σύμβουλος, 25 ἡδὺς δὲ καὶ ταῖς ἀνέσεσι, καὶ μόνος ἀπάντων κοινωνός, ὁχληρῶν μὲν διὰ τὴν εὐνοίαν, ἡδέων δὲ διὰ τὴν τιμὴν. <23> ὥς δ' αὐτοῖς κατείργαστο καὶ τὰ περὶ τὸν Πόντον, ὧν ἔνεκεν Ἀργίππας ἐστάλη, τὴν ἀνακομιδὴν οὐκέτ' ἐδόκει ποιεῖσθαι πλέουσιν, ἀλλὰ 30 διαμεψάμενοι τὴν τε Παφλαγονίαν καὶ Καππαδοκίαν,

κακείθεν ἐπὶ τῆς μεγάλης Φουγίας ὁδεύσαντες εἰς Ἐφεσον ἀφίκοντο, πάλιν δ' ἐξ Ἐφέσου διέπλευσαν εἰς Σάμον. <24> πολλὰ μὲν οὖν καὶ καθ' ἑκάστην πόλιν εὐεργεσίαι τῷ βασιλεῖ κατὰ τὰς χρείας τῶν ἐν-
 5 τυγχανόντων ἐγένοντο. καὶ γὰρ αὐτὸς ὅσα διὰ χρημάτων ἦν ἡ δεξιώσεως οὐ παρέλειπεν, ἐξ αὐτοῦ τὰς δαπάνας ποιούμενος· καὶ τῶν παρ' Ἀγρίππα τισὶν ἐπιζητουμένων μεσίτης ἦν, καὶ διεπράττετο μηδενὸς ἀτυχῆσαι τοὺς δεομένους. <25> ὄντος δὲ κακείνου
 10 χρηστοῦ καὶ μεγαλοψύχου πρὸς τὸ παρέχειν ὅσα τοῖς ἡξιωκόσιν ὠφέλιμα ὄντα μηδένα τῶν ἑλλων ἐλύπει, πλείστον ἢ τοῦ βασιλέως ἐποίει ῥοπή, προτρέπουσα πρὸς τὰς εὐεργεσίας οὐ βραδύνοντα τὸν Ἀγρίππαν. <26> Ἰλιεῦσι μὲν γὰρ αὐτὸν διήλλαξεν ὀργιζόμενον,
 15 διέλυσε δὲ Χίοις τὰ πρὸς τοὺς Καῖσαρος ἐπιτρόπους χρήματα καὶ τῶν εἰσφορῶν ἀπήλλαξε, τοῖς δ' ἄλλοις καθὼς δεηθεῖεν ἑκάστοις παρίστατο.

<27> τότε δὲ περὶ τὴν Ἰωνίαν αὐτῶν γενομένων, 3
 πολὺ πλῆθος Ἰουδαίων, ὃ τὰς πόλεις ᾤκει, προσῆει
 20 καιροῦ καὶ παρορησίας ἐπειλημμένοι, καὶ τὰς ἐπήρειας ἔλεγον ἅς ἐπηρεάζοντο, μήτε νόμοις οἰκείοις ἐώμενοι χρῆσθαι, δίκας τ' ἀναγκαζόμενοι διδόναι κατ' ἐπήρειαν τῶν εὐθυνόντων ἐν ἱεραῖς ἡμέραις, <28> καὶ τῶν εἰς Ἱεροσόλυμα χρημάτων ἀνατιθεμένων (ὥς) ἀφαιροῦντο,
 25 στρατειῶν καὶ λειτουργιῶν ἀναγκαζόμενοι κοινωνεῖν καὶ πρὸς ταῦτα δαπανᾶν τῶν ἱερῶν χρημάτων, ὧν ἀφείθησαν ἀεὶ Ῥωμαίων αὐτοῖς ἐπιτρεψάντων κατὰ τοὺς οἰκείους ζῆν νόμους. <29> τοιαῦτα καταβοῶν-
 30 των παρεστήσατο μὲν ὁ βασιλεὺς ἀκοῦσαι τὸν Ἀγρίπ-
 παν αὐτῶν δικαιολογούμενων, Νικόλαον δέ τινα τῶν αὐτοῦ φίλων ἔδωκεν εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν τὰ δίκαια.

〈30〉 τοῦ δὲ Ἀγρίππα Ῥωμαίων τε τοὺς ἐν τέλει καὶ βασιλέων καὶ δυναστῶν τοὺς παρόντας αὐτῷ συνέδρους ποιησαμένον, καταστὰς ὁ Νικόλαος ὑπὲρ Ἰῶν Ἰουδαίων ἐλέξεν.

- 4 〈31〉 ἅπασι μὲν, ὧ μάλιστα Ἀγρίππα, τοῖς ἐν χρεία 5 γεγεννημένοις ἀνάγκη καταφεύγειν ἐπὶ τοὺς ἀφελῆσθαι τὰς ἐπηρείας αὐτῶν δυνησομένους, τοῖς δὲ νῦν ἐν-τυγχάνουσι καὶ παρρησία. 〈32〉 τυχόντες γὰρ πρό-τερον ὑμῶν οἷους ἠΰξαντο πολλάκις, τὸ μὴ τὰς χάριτας ἀφαιρῆσθαι δι' ὑμῶν αἰτοῦνται τῶν δεδωκότων, καὶ 10 ταῦτ' εἰληφότες μὲν αὐτὰς παρὰ τῶν οἷς μόνοις δι-δόναι δύναμις, ἀφαιρούμενοι δ' ὑπ' οὐδενὸς κρείτ-τονος, ἀλλ' οὕς ἴσον ἔχειν αὐτοῖς ἀρχομένους ὁμοίως ὑμῖν ἴσασιν. 〈33〉 καίτοι γ' εἴτε μεγάλων ἡξιώθησαν, ἐπαινὸς ἔστι τῶν τετυχηκότων ὅτι τοσοῦτων παρέσχον 15 αὐτοὺς ἀξίους· εἴτε μικρῶν, αἰσχροὺν μὴ καὶ ταῦτα βεβαιοῦν τοὺς δεδωκότας. 〈34〉 οἳ γε μὴν ἐμποδῶν ὄντες καὶ πρὸς ἐπήρειαν χρώμενοι Ἰουδαίοις εὐδηλον ὥς ἄμφω ἀδικοῦσι, τοὺς εἰληφότας, εἰ μὴ νομίζοιεν ἀγαθοὺς οἷς οἱ κρατοῦντες ἐμαρτύρησαν ἐν τῷ καὶ 20 τοιαῦτα δεδωκέναι, καὶ τοὺς δεδωκότας, εἰ τὰς χάριτας αὐτῶν ἀβεβαίους ἀξιοῦσι γενέσθαι. 〈35〉 εἰ δέ τις αὐτοὺς ἔροιτο δύο τούτων πότερον ἐθέλοιεν ἂν ἀφαιρε-θῆναι, τὸ ζῆν ἢ τὰ πάτρια ἔθνη, τὰς πομπάς, τὰς θυσίας, τὰς ἐορτάς, ἃς τοῖς νομιζομένοις προσάγουσι 25 θεοῖς, εὖ οἶδ' ὅτι πάντα μᾶλλον αἰρήσονται παθεῖν ἢ καταλῦσαί τι τῶν πατρίων. 〈36〉 καὶ γὰρ τοὺς πο-λέμους οἱ πολλοὶ διὰ ταῦτ' ἀναιροῦνται, φυλαττόμενοι μὴ παραβαίνειν αὐτά, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, ἣ νῦν τὸ σύμπαν τῶν ἀνθρώπων γένος δι' ὑμᾶς ἔχει, τούτῳ 30 μετροῦμεν, τῷ ἔξῃναι κατὰ χώραν ἐκάστοις τὰ οἰκεῖα

τιμῶσιν ἄγειν καὶ διαζῆν. <37> τοῦτο μὲν οὖν οὐκ ἂν αὐτοὶ παθεῖν ἐλόμενοι βιάζονται δοῶν κατ' ἄλλων, ὥσπερ οὐχ ὁμοίως ἀσεβοῦντες εἴτε τῶν οἰκείων εἰς θεοὺς ὁσίων ἀμελοῖεν εἴτε τὰ οἰκεῖα τισιν ἀνοσίως
5 καταλύοιεν. <38> τὸ δ' ἕτερον ἤδη σκοπήσωμεν. ἔστι τις δῆμος ἢ πόλις ἢ κοινὸν ἔθνος ἀνθρώπων, οἷς οὐ μέγιστον ἀγαθὸν πέφυκεν ἢ προστασία τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος; ἐθέλοι δ' ἂν τις ἀκύρους τὰς ἐντεῦθεν εἶναι χάριτας; οὐδεὶς οὐδὲ μαι-
10 νόμενος. <39> οὐδὲ γὰρ εἰσὶν οἱ μὴ μετέχοντες αὐτῶν ἰδία καὶ κοινῇ. καὶ μὴν οἷ τινα ὧν ὑμεῖς ἔδοτε παραιρούμενοι, βέβαιον οὐδ' αὐτοῖς οὐδὲν ὧν δι' ὑμᾶς ἔχουσιν ὑπολείπονται. <40> καίτοι τὰς μὲν τούτων χάριτας οὐδὲ μετροῦσαι δυνατόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἐκλογί-
15 σαιντο τὴν πάλαι βασιλείαν καὶ τὴν νῦν ἀρχήν, πολλῶν ὄντων ὅσα πρὸς εὐδαιμονίαν αὐτοῖς ἐπέδωκεν, ἔτι κατὰ πάντων ἀρκεῖ τὸ μηκέτι δούλους ἀλλ' ἐλευθέρους φαίνεσθαι. <41> τὰ δ' ἡμέτερα καὶ λαμπρῶς πραττόντων οὐκ ἔστιν ἐπίφθονα. δι' ὑμᾶς γὰρ καὶ
20 μετὰ πάντων εὐτυχοῦμεν, καὶ τούτου μόνου μετέχειν ἠξιώσαμεν, ἀκωλύτως τὴν πάτριον εὐσέβειαν διαφυλάττειν, ὃ καὶ καθ' αὐτὸ δόξειεν οὐκ ἐπίφθονον καὶ πρὸς τῶν συγχωρούντων εἶναι. <42> τὸ γὰρ θεῖον εἰ χαίρει τιμώμενον, χαίρει τοῖς ἐπιτρέπουσι τιμᾶν. ἐθῶν τε
25 τῶν ἡμετέρων ἀπάνθρωπον μὲν οὐδέν ἐστιν, εὐσεβῆ δὲ πάντα καὶ τῇ σωζούσῃ δικαιοσύνῃ συγκαθωσιωμένα. <43> καὶ οὗτ' ἀποκρυπτόμεθα τὰ παραγγέλματα οἷς χρώμεθα πρὸς τὸν βίον ὑπομνήμασι τῆς εὐσεβείας καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιτηδευμάτων, τὴν θ' ἐβδόμην τῶν
30 ἡμερῶν ἀνίσμεν τῇ μαθήσει τῶν ἡμετέρων ἐθῶν καὶ νόμων, μελέτην ὥσπερ ἄλλου τινὸς καὶ τούτων ἀξιοῦν-

τες εἶναι δι' ὧν οὐχ ἁμαρτησόμεθα. <44> καλὰ μὲν
 οὖν, ἐὰν ἐξετάξῃ τις, καὶ καθ' αὐτὰ τὰ ἔθνη, παλαιὰ
 δ' ἡμῖν, κὰν μὴ τισι δοκῇ· ὥστ' αὐτῶν καὶ τὸ τοῦ
 χρόνου τιμητὸν δυσσποδίδακτον εἶναι τοῖς ὁσίως παρει-
 ληφόσι καὶ διαφυλάττουσιν. <45> τούτων ἡμᾶς ἀφαι- 5
 ροῦνται κατ' ἐπήρειαν, χρήματα μὲν ἃ τῷ θεῷ συμφέρο-
 μεν ἐπώννυμα διασπάζοντες καὶ φανερώς ἱεροσυλοῦντες,
 τέλη δ' ἐπιτιθέντες, κὰν ταῖς ἐορταῖς ἄγοντες ἐπὶ
 δικαστήρια καὶ πραγματείας ἄλλας, οὐ κατὰ χρεῖαν
 τῶν συναλλαγμάτων ἀλλὰ κατ' ἐπήρειαν τῆς θρησκείας 10
 ἣν συνίσασιν ἡμῖν, μῖσος οὐ δίκαιον οὐδ' αὐτεξούσιον
 αὐτοῖς πεπονθότες· <46> ἡ γὰρ ὑμετέρα κατὰ πάντων
 ἀρχὴ γενομένη μία τὴν μὲν εὐνοίαν ἐνεργὸν τὴν δὲ
 δύνειαν ἀργὸν ποιεῖ τοῖς τὸ τοιοῦτον ἀντ' ἐκείνου
 προαιρουμένοις. <47> ταῦτ' οὖν ἀξιοῦμεν, ὧ μάλιστα 15
 Ἀργίππα, μὴ κακῶς πάσχειν, μηδ' ἐπηρεάζεσθαι, μηδὲ
 κωλύεσθαι τοῖς ἔθεσι χρῆσθαι τοῖς ἡμετέροις, μηδ'
 ἀφαιρεῖσθαι τῶν ὄντων, μηδ' ἃ μὴ βιαζόμεθα τού-
 τους, ὑπὸ τούτων βιάζεσθαι. καὶ γὰρ οὐ δίκαια μόνον
 ἐστίν, ἀλλὰ καὶ ὑφ' ὑμῶν δεδομένα πρότερόν [ἐστι]· 20
 <48> καὶ δυναίμεθ' ἂν πολλὰ δόγματα τῆς συγκλήτου
 καὶ τὰς ἐν τῷ Καπετωλίῳ κειμένας δέλτους ὑπὲρ τού-
 των ἀναγιννώσκειν, ἃ δῆλον μὲν ὡς μετὰ πεῖραν τῆς
 ἡμετέρας εἰς ὑμᾶς πίστεως ἐδόθη, κύρια δὲ κὰν εἰ
 μηδενὸς ὑπάρξαντος ἐχαρίσασθε. <49> σχεδὸν γὰρ οὐ 25
 μόνοις ἡμῖν ἀλλὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τὰ μὲν ὄντα φυ-
 λάξαντες, μείζω δὲ τῶν ἐλπισθέντων προσθέντες εὐερ-
 γετεῖτε τῷ κρατεῖν· καὶ δύναιτ' ἂν τις ἐπεξιὼν τὰς
 ἐκάστων εὐτυχίας, ἅς δι' ὑμῶν ἔχουσιν, ἀπερίληπτον
 ποιῆσαι τὸν λόγον. <50> ἵνα μέντοι καὶ δικαίως 30
 ἀπάντων αὐτῶν τυγχάνοντας ἑαυτοὺς ἐπιδείξωμεν,

ἀρκεῖ πρὸς παρορησίαν ἡμῖν, τὰ πρότερον σιωπήσασι,
 τὸν βασιλεύοντα νῦν ἡμῶν καὶ σοὶ παρακαθεζόμενον
 εἰπεῖν, <51> ὧ ποία μὲν εὐνοία πρὸς τὸν ὑμέτερον
 οἶκον παραλέλειπται, ποία δὲ πίστις ἐνδεής ἐστιν; τίς
 5 δὲ οὐ νενόηται τιμῇ; ποία δὲ χρεία μὴ εἰς πρῶτον
 ὁρᾷ; τί δὴ κωλύει καὶ τὰς ἡμετέρας χάριτας τῶν εἰς
 τοσοῦτον εὐεργεσιῶν ἀριθμὸν εἶναι; <52> καλὸν δ'
 ἴσως μὴδὲ τὴν τοῦ πατρὸς Ἀντιπάτρου παραλιπεῖν
 ἀνδραγαθίαν ἀμνημόνευτον, ὅς εἰς Αἴγυπτον εἰσβεβλη-
 10 κός τις Καῖσαρος διςχιλίους ὀπλίταις βοηθήσας, οὗτ' ἐν
 τοῖς κατὰ γῆν ἀγῶσιν οὐδ' ὅτε νεῶν ἔδει δεύτερος
 ἐξητάζετο. <53> καὶ τί δεῖ λέγειν ὅσῃν ἐκεῖνοι παρ-
 ἔσχον ῥοπήν τῷ τότε καιρῷ, καὶ πόσων καὶ τίνων
 δωρεῶν ὑπὸ Καῖσαρος ἡξιώθησαν καθ' ἓνα, δέον
 15 ἀναμνησάσθαι τῶν ἐπιστολῶν ἃς ἔγραψε τότε Καῖσαρ τῇ
 συγκλήτῳ, καὶ ὡς δημοσίᾳ τιμᾶς καὶ πολιτείαν ἔλαβεν
 Ἀντίπατρος. <54> ἀρκέσει γὰρ ταῦτα τὰ τεκμήρια
 τοῦ καὶ τὰς χάριτας ἡμᾶς κατ' ἀξίαν ἔχειν καὶ παρὰ
 σοῦ τὸ βέβαιον αὐτῶν αἰτεῖν, παρ' οὗ καὶ μὴ πρὸς
 20 τερον δοθείσας ἦν ἐλπίσαι, τὴν τοῦ βασιλέως πρὸς
 ὑμᾶς διάθεσιν καὶ τὴν ὑμετέραν πρὸς αὐτὸν ὁρῶσιν.
 <55> ἀπαγγέλλεται δ' ἡμῖν ὑπὸ τῶν ἐκεῖ Ἰουδαίων
 ὡς μὲν ἐπέβης τῆς χώρας εὐμενής, ὡς δ' ἀπέδωκας
 τῷ θεῷ τέλεια θύματα, τιμῶν αὐτὸν ἐπὶ τελείαις εὐ-
 25 χαῖς, ὡς δὲ τὸν δῆμον εἰστιάσας καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ
 ἐκείνου ξένια προσήκω. <56> ταῦτα γὰρ πάντα καὶ
 ἔθνει καὶ πόλει πρὸς ἄνδρα τοσοῦτων ἐπιστατοῦντα
 πραγμάτων δεξιώματα καὶ σύμβολα φιλίας χρηρὶ δοκεῖν,
 ἣν ἀπέδωκας τῷ Ἰουδαίων ἔθνει, τῆς Ἡρώδου προ-
 30 ξενούσης αὐτὴν ἐστίας. <57> τούτων ὑπομιμνήσκοντές
 σε, καὶ αὐτοῦ τοῦ παρόντος καὶ συγκαθεζομένου βασι-

λέως, ἡξιώκαμεν περιττὸν οὐδέν, ἃ δ' αὐτοὶ δεδώκατε, ταῦθ' ὑπ' ἄλλων μὴ περιδεῖν ἀφαιρουμένους.'

- 5 <58> τοιαῦτα δὲ τοῦ Νικολάου διελθόντος ἐρίγνετο μὲν οὐδεμία τῶν Ἑλλήνων ἀντικατάστασις· οὐδὲ γὰρ ὥς ἐν δικαστηρίῳ περὶ τῶν προκειμένων διελάμβανον, 5 ἄλλ' ἦν ἔντευξις ὧν ἐβιάζοντο, <59> κἀκείνων ἀπολογία μὲν οὐδεμία τοῦ μὴ ταῦτα ποιεῖν, πρόφασις δ', ὥς τὴν χώραν αὐτῶν νεμόμενοι πάντα νῦν ἀδικοῖεν. οἱ δ' ἐγγενεῖς θ' αὐτοὺς ἐδείκνυσαν, κὰν τῷ τὰ οἰκεῖα τιμᾶν μῆδὲν λυποῦντες οἰκεῖν. <60> συνιδὼν οὖν 10 Ἀργίππας βιαζομένους ἀπεκρίνατο ταῦτα, διὰ μὲν δὴ Ἡρώδου πρὸς αὐτὸν εὖνοιάν τε καὶ φιλίαν ἔτοιμος εἶναι πᾶν ὅτιοῦν χαρίζεσθαι Ἰουδαίοις, ἃ δ' ἄξιοῦσι, καὶ καθ' αὐτὰ δίκαια δοκεῖν, ὥστ' εἰ μὲν ἐδέοντο καὶ πλειόνων, οὐκ ἂν ὀκνῆσαι τά γε μὴ λυποῦντα τὴν 15 Ῥωμαίων ἀρχὴν παρασχεῖν· ἐπεὶ δ' ἃ καὶ πρότερον εἰλήφασιν, ἄκυρα μὴ γενέσθαι, βεβαιοῦν αὐτοῖς ἀνεπηρεάστους ἐν τοῖς οἰκείοις διατελεῖν ἔθεσι. <61> τοιαῦτ' εἰπὼν διέλυε τὸν σύλλογον, Ἡρώδης δὲ προσεστὼς κατησπάζετο καὶ τῆς εἰς αὐτὸν διαθέσεως 20 ὠμολόγει χάριν. ὃ δὲ καὶ εἰς ταῦτα φιλοφρονούμενος ἴσον αὐτὸν παρεῖχεν, ἀντεμπλεκόμενος καὶ κατασπαζόμενος. <62> καὶ τότε μὲν ἀνεχώρησεν ἀπὸ Λέσβου, ἀπὸ δὲ Σάμου πλεῖν ὁ βασιλεὺς ἐπ' οἶκον διέγνω, καὶ τὸν Ἀργίππαν παραιτησάμενος ἀνήχθη. κατάργεται 25 δ' εἰς Καισάρειαν οὐ πολλὰς ὕστερον ἡμέραις, πνευμάτων ἐπιτηδεῖων τυχών. κἀκεῖθεν ἐλθὼν εἰς Ἱεροσόλυμα συνήγαγεν ἐκκλησίαν πάνδημον· ἦν δὲ πολὺς καὶ τῆς χώρας ὄχλος. <63> ὃ δὲ παρελθὼν ἀπολογισμὸν τε τῆς ὅλης ἐκδημίας ἐποιήσατο, καὶ τὰ περὶ 30 τοὺς Ἰουδαίους ὅσοι κατὰ τὴν Ἀσίαν ἦσαν, ὥς δι'

αὐτὸν ἀνεπηρεάστως εἰς τὸ λοιπὸν ἔξουσι, διηγῆσατο.
 <64> τό τε σύμπαν ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις καὶ τῇ διοικίσει τῆς ἀρχῆς, ὥς οὐδὲν παραλίποι τῶν ἐκείνοις συμφερόντων, ἀγαλλόμενος τὸ τέταρτον τῶν φόρων
 5 ἀφίησιν αὐτοῖς τοῦ παρεληλυθότος ἔτους. <65> οἱ δὲ καὶ τῷ λόγῳ καὶ τῇ χάριτι δεδημαργημένοι μετὰ πλείστης ἀπῆσαν χαρᾶς, πόλλ' ἀγαθὰ συννευχόμενοι τῷ βασιλεῖ.

<66> προύβαινε δ' αἰετὰ κατὰ τὴν στήσιν τῆς 3
 10 οἰκίας καὶ χαλεπωτέραν ἐλάμβανε τὴν ἐπίδοσιν, ἀντιμεταλαβούσης μὲν ὥσπερ ἐκ κληρονομίας τὸ κατὰ τῶν νεανίσκων μῖσος τῆς Σαλώμης, καὶ πᾶν ὅσον εὐδοκίμῃ κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν εἰς ἀπόνοιαν καὶ θρασύς λαμβανούσης, μηδένα τῶν ἐξ ἐκείνης καταλιπεῖν ὃς
 15 δυνήσεται τιμωρῆσαι τῷ θανάτῳ τῆς δι' αὐτὴν ἀνηρημένης, <67> ἐχόντων δέ τι καὶ τῶν νεανίσκων θρασὺ καὶ δύσνουν εἰς τὸν γεγεννηκότα μνήμη τε τῆς μητρὸς οἷα πάθοι παρὰ τὴν ἀξίαν καὶ τῇ τοῦ κρατεῖν ἐπιθυμία. <68> πάλιν τε τὸ κακὸν ὅμοιον ἐργόνει τοῖς
 20 πρῶτοις, βλασφημίαι μὲν ἐξ ἐκείνων εἰς τε τὴν Σαλώμην καὶ τὸν Φερῶραν, κακοήθειαι δὲ τούτων εἰς τὰ μειράκια καὶ μετὰ πραγματείας ἐπιβουλή. <69> τὸ μὲν γὰρ μῖσος ἴσον ἦν ἐξ ἀλλήλων, ὁ δὲ τρόπος τοῦ μισεῖν οὐχ ὅμοιος, ἀλλ' οἱ μὲν ἐν τῷ φανερῷ λοιδο-
 25 ρηθῆναι καὶ προσονειδίσαι προπετεῖς, εὐγενὲς ὑπὸ τῆς ἀπειρίας οἰόμενοι τὸ τῆς ὀργῆς ἀνυπόστολον, οἱ δ' οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀλλὰ πραγματικῶς καὶ κακοήθως ἐχρῶντο ταῖς διαβολαῖς, προέλκοντες αἰετὰ μειράκια, καὶ τὸ θρασὺ καταλογιζόμενοι βίαιον ἔσεσθαι
 30 πρὸς τὸν γεγεννηκότα. <70> τὸ γὰρ οὐκ αἰδεῖσθαι

ταῖς τῆς μητρὸς ἁμαρτίαις, οὐδ' οἶεσθαι δίκαια παθεῖν ἐκείνην, ἄσχετον εἶναι πρὸς τὸ μὴ τὸν αἷτιον δοκοῦντα τιμωρῆσασθαι καὶ δι' αὐτοχειρίας. <71> τέλος οὖν ἐνεπλήσθη πᾶσα ἡ πόλις τῶν τοιούτων λόγων, καὶ καθάπερ ἐν τοῖς ἀγωνίσμασιν, ἤλεετο μὲν ἡ τῶν 5 μειρακίων ἀπειρία, κατίσχυε δ' ἡ τῆς Σαλώμης ἐπιμέλεια, καὶ παρ' αὐτῶν ἐκείνων τὰς ἀφορμὰς τοῦ μὴ ψευδῇ λέγειν ἐλάμβανεν. <72> οἱ γὰρ οὕτως ἀχθόμενοι τῷ θανάτῳ τῆς μητρὸς, ἐπειδὴ κακείνην καὶ σφᾶς αὐτοὺς κακῶς ἔλεγον, ἐφιλονίκουν ἐλεεινὴν μὲν, 10 ὥσπερ ἦν, ἀποφαίνειν τὴν καταστροφὴν τῆς μητρὸς, ἐλεεινοὺς δ' αὐτούς, οἱ τοῖς ἐκείνης φονεῦσιν ἀναγκάζονται συζῆν καὶ τῶν αὐτῶν μεταλαμβάνειν.

- 2 <73> ταῦτα προΐει μειζόνως, καιρὸν ἐχούσης τῆς στάσεως ἐν ἀποδημίᾳ τοῦ βασιλέως. ὥς δ' ἐπανῆλθεν 15 Ἡρώδης καὶ τῷ πλήθει διελέξατο, καθὼς προειρῆκαμεν, προσέπιπτον εὐθὺς οἱ λόγοι παρὰ τε τοῦ Φερῶρα καὶ τῆς Σαλώμης, μέγαν αὐτῷ τὸν κίνδυνον εἶναι τὸν παρὰ τῶν νεανίσκων, ἀναφανδὸν διαπειλουμένων ὥς οὐκ ἀνέξονται μὴ τισάμενοι τῆς μητρὸς τὸν φόνον. 20 <74> προσετίθεσαν δ' ἔτι καὶ ὥς ταῖς παρ' Ἀρχελάου τοῦ Καππάδοκος ἐλπίσιν ἐπανεχόιεν ὥς δι' ἐκείνου πρὸς τε Καίσαρα ἀφιξόμενοι καὶ κατηγορήσοντες τοῦ πατρὸς. <75> Ἡρώδης δ' ἐτετάρακτο μὲν εὐθὺς ἀκούσας τοιούτων, ἐξεπέπληκτο δὲ μᾶλλον ὅτι καὶ τῶν 25 ἄλλων τινὲς ἀπήγγελλον. ἀνέκαμπε δὲ τῇ συμφορᾷ τὰ τε πρῶτα καταλογιζόμενος, ὥς οὔτε τῶν φιλτάτων οὔτε τῆς στεργομένης αὐτῷ γυναικὸς ὦνατο διὰ τὰς ἐγγενομένας ταραχὰς κατὰ τὴν οἰκίαν, τό τε μέλλον τοῦ προσπεπτωκότος ἤδη βαρύτερον καὶ μεῖζον ἔσεσθαι 30

ὑπολαμβάνων ἐν συγχύσει τῆς ψυχῆς ἦν. <76> τῷ
 γὰρ ὄντι πλεῖστα μὲν τῶν ἔξωθεν καὶ παρ' ἐλπίδας
 εἰς εὐτυχίαν αὐτῷ τὸ δαιμόνιον προσετίθει, μέγιστα
 δὲ τῶν οἴκοι καὶ μηδὲ προσδοκώμενα δυστυχεῖν αὐτῷ
 5 συνέβαινεν, ἐκατέρου προϋόντος ὥς οὐκ ἂν τις ᾤκηθη,
 καὶ παρέχοντος ἀμφήριστον τὴν ὑπερβολήν, <77> εἰ
 δέοι τὴν τοσαύτην εὐτυχίαν τῶν ἔξωθεν πραγμάτων
 ἀλλάξασθαι τῶν οἴκοι κακῶν, ἢ τοιοῦτο μέγεθος τῶν
 περὶ τοὺς οἰκείους συμφορῶν διαφυγεῖν ἐν τῷ μηδὲ
 10 τὰ τῆς βασιλείας θαυμαζόμενα κεκτῆσθαι.

<78> ταραττόμενος δὲ καὶ διακείμενος τὸν τρόπον 3
 τοῦτον, ἐπὶ καθαιρέσει τῶν μειρακίων ἕτερον αὐτῷ
 γενόμενον ἰδιωτεύοντι παῖδα προσήγετο, καὶ τοῦτον
 ἐδόκει τιμᾶν (ἐκαλεῖτο δ' Ἀντίπατρος), οὐχ ὥσπερ
 15 ὀλοσχερῶς καὶ τελέως ἡττηθεὶς αὐτοῦ καὶ πάντ' εἰς
 ἐκείνον ἀναφέρων, <79> οἰόμενος δὲ παραιρήσεσθαι τοῦ
 θράσους τοὺς ἐκ Μαριάμνης, καὶ μᾶλλον εἰς νουθε-
 σίαν τὴν ἐκείνων οἰκονομῶν αὐτό· τὸ γὰρ αὐθαδές
 οὐκ ἂν εἶναι παρ' αὐτοῖς, εἰ τοῦτο πεισθεῖεν, ὅτι μὴ
 20 μόνους μὴδ' ἐξ ἀνάγκης ἢ διαδοχὴ τῆς βασιλείας ὀφεί-
 λεται. <80> διὸ καὶ καθάπερ ἔφεδρόν τινα τὸν Ἀν-
 τίπατρον εἰσήγαγεν, οἰόμενος ὀρθῶς προνοεῖν, καὶ
 κατασταλέντων τῶν μειρακίων ἐξεῖναι εὐκαίρως χρῆ-
 σθαι βελτίοσιν. <81> τὸ δ' οὐχ ὥσπερ ἐνόησεν ἀπέβη.
 25 τοῖς τε γὰρ παισὶν οὐ μετρίως ἐδόκει κεχοῖσθαι τῇ
 πρὸς αὐτοὺς ἐπηρείᾳ, καὶ δεινὸς ὢν τὸν τρόπον Ἀν-
 τίπατρος, ἐπειδὴ παρορησίας τινὸς (ἐκ) τῆς οὐ πρότερον
 οὔσης ἐλπίδος ἀντεποίησατο, μίαν ἔσχεν ὑπόθεσιν,
 κακοῦν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ μὴ παραχωρεῖν τῶν πρω-
 30 τείων, ἀλλ' ἔχεσθαι τοῦ πατρὸς, ἥδη μὲν ἡλλοτριω-

μένου ταῖς διαβολαῖς, εὐμεταχειρίστου δ' ὄντες εἰς
 ὅπερ ἐσπουδάκει, (τὸ) πολὺ χαλεπώτερον ἀεὶ γενέσθαι
 τοῖς διαβεβλημένοις. <82> ἦσαν οὖν οὐ παρ' αὐτοῦ
 μόνου οἱ λόγοι, φυλαττομένου δι' αὐτοῦ δόξαι τὰ
 τοιαῦτα καταμηνύειν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐχρῆτο συνεργοῖς 5
 τοῖς ἀνυπόπτοις καὶ διὰ τὴν εὐνοίαν τὴν πρὸς τὸν
 βασιλέα πιστευθησομένοις αὐτὸ ποιεῖν. <83> ἤδη δὲ
 πλείους ἐγερόνεσαν οἱ κἀκεῖνον ἐφ' οἷς ἡλπίζει θερα-
 πεύοντες καὶ τὸν Ἡρώδην ἐκ τοῦ δοκεῖν κατ' εὐνοίαν
 τὰ τοιαῦτα λέγειν ὑπαγόμενοι. καὶ τούτων πολυπροσ- 10
 ὥπως καὶ πιστῶς ἀλλήλοις συναγωνιζομένων, ἔτι καὶ
 μᾶλλον αἱ παρὰ τῶν μειρακίων ἀφορμαὶ προσεγίγνοντο.
 <84> καὶ γὰρ καὶ δάκρυα πολλάκις ἦν κατ' ἐπήρειαν
 ὧν ἡτιμάζοντο καὶ τῆς μητρὸς ἀνακλήσεις, καὶ τὸν
 πατέρα φανερώς ἤδη πρὸς τοὺς φίλους οὐ δίκαιον 15
 ἐλέγχειν ἐπετήδευον. ἅπερ ἅπαντα κακοήθως ὑπὸ τῶν
 περὶ τὸν Ἀντίπατρον καιροφυλακούμενα καὶ μειζόνως
 πρὸς τὸν Ἡρώδην ἐξαγγελλούμενα προύβαινεν οὐ μικρὰν
 ἀπεργαζόμενα τὴν τῆς οἰκίας στάσιν. <85> ἀχθόμενος
 γὰρ ὁ βασιλεὺς ταῖς διαβολαῖς, καὶ ταπεινῶσαι βουλό- 20
 μενος τοὺς ἐκ τῆς Μαριάμνης, μείζονα ἀεὶ πως τιμὴν
 Ἀντιπάτρω παρεῖχεν, καὶ τέλος ἡττηθεὶς ἐπεισῆγαγε
 τὴν ἐκεῖνου μητέρα. Καίσαρι δὲ πολλάκις γράφων
 ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἰδίᾳ συνίστη σπουδαιότερον. <86>
 Ἀγρίππα γε μὴν ἀνιόντος εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τὴν 25
 διοίκησιν τῶν ἐπὶ τῆς Ἀσίας δεκετῇ γεγεννημένην,
 πλεύσας ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας καὶ συντυγχάνων μόνον τε
 τὸν Ἀντίπατρον ἐπηγάγετο καὶ παρέδωκεν εἰς Ῥώμην
 ἀνάγειν μετὰ πολλῶν δώρων, Καίσαρι φίλον ἐσόμενον,
 ὥστ' ἤδη πάντα δοκεῖν ἐπ' ἐκεῖνον καὶ παρεῶσθαι 30
 παντάπασιν ἐκ τῆς ἀρχῆς τὰ μειράκια.

<87> πρὸς μὲν οὖν τιμὴν καὶ τὸ πρῶτον εἶναι 4
 δοκεῖν Ἀντιπάτρῳ προυχώρει τὰ κατὰ τὴν ἀποδημίαν·
 καὶ γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ, πᾶσιν ἐπεσταλκός τις Ἡρώδου
 τοῖς φίλοις, διάσημος ἦν. <88> ἤχθετο δὲ τῷ μὴ
 5 παρεῖναι μηδ' ἔχειν ἕξ εὐκαιροῦ διαβάλλειν αἰετὸς
 ἀδελφούς, καὶ μᾶλλον ἐδεδοίκει μεταβολὴν τοῦ πατρὸς,
 εἰ' τι καὶ καθ' αὐτὸν ἀξιόσειεν ἐπιεικέστερον εἰς τοὺς
 ἐκ τῆς Μαριάμνης φρονεῖν. <89> ταῦτα δὲ δι' ἐννοίας
 ἔχων οὐκ ἀφίστατο τῆς ἑαυτοῦ προαιρέσεως, ἀλλὰ
 10 κἀκεῖθεν, ὅ τι ἀνιάσειεν καὶ παροξυνεῖν ἤλπιζε τὸν
 πατέρα κατὰ τῶν ἀδελφῶν, συνεχῶς ἐπέστελλεν, πρό-
 φασιν μὲν ὡς ὑπεραγωνιῶν αὐτοῦ, τὸ δ' ἀληθές· ἄφ'
 ἧς εἶχεν φύσει κοκορηθείας, τὴν ἐλπίδα μεγάλην καθ'
 ἑαυτὴν οὔσαν ἐμπορευόμενος, <90> ἕως εἰς τοῦτο
 15 προήγαγε τὸν Ἡρώδην ὀργῆς καὶ δυσθυμίας ὡς ἤδη
 μὲν ἔχειν δυσμενῶς τοῖς μειρακίοις, ἔτι δὲ κατοικνεῖν
 εἰς τοιοῦτον ἐμβῆναι πάθος. ὡς δὲ μήτ' ἀμελῶν μήτ'
 ἐκ προπετείας ἀμαρτάνοι, κρεῖττον ἡγήσατο πλεύσας
 εἰς Ῥώμην ἐκεῖ τῶν παίδων κατηγορεῖν παρὰ Καίσαρι,
 20 καὶ μηδὲν αὐτῷ τοιοῦτον ἐπιτρέπειν ὃ καὶ διὰ μέγε-
 θος τῆς ἀσεβείας ὑποπτον ἦν. <91> ὡς δ' ἀνῆλθεν
 εἰς τὴν Ῥώμην, ἐγένετο μὲν μέχοι τῆς Ἀκυληίας πό-
 λεως Καίσαρι συντυχεῖν ἐπιγρόμενος· ἐλθὼν δ' εἰς
 λόγους, καὶ καιρὸν αἰτησάμενος ἐπὶ μέγαλοις οἷς ἐδόκει
 25 δυστυχεῖν, παρεστήσατο μὲν τοὺς παῖδας, ἡτιᾶτο δὲ
 τῆς ἀπονοίας καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως, <92> ὡς ἐχθρῶς
 ἔχουσι πάντα τρόπον ἐσπουδακότες μισεῖν τὸν ἑαυτῶν
 πατέρα, ὥστε διαχειρίσασθαι αὐτὸν καὶ τὴν βασιλείαν
 ὡμοτάτῳ τρόπῳ παραλαβεῖν, ὃ δ' οὐδὲ θνήσκων ἔξ
 30 ἀνάγκης μᾶλλον ἢ κρίσει παραδοῦναι τῷ διαμείναντι

πρὸς αὐτὸν εὐσεβεστέρῳ παρὰ Καίσαρος ἐξουσίαν ἔχοι.
 <93> τοῖς δ' οὐχ ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τὸ πλεόν, ἀλλ' εἰ
 καὶ ταύτης στέροιντο καὶ τοῦ ζῆν ἐλάττων λόγος, εἰ
 μόνον ἀποκτεῖναι τὸν πατέρα δυνηθεῖεν· οὕτως ἄγριόν
 τι καὶ μικρὸν ἐντετηκέναι ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν μῖσος. 5
 καὶ ταύτην τὴν ἀτυχίαν αὐτὸς ἐκ μακροῦ φέρων ἀναγ-
 κασθῆναι νῦν ἐξηγεῖσθαι Καίσαρι, καὶ μιαίνειν αὐτοῦ
 τὰς ἀκοὰς τοιούτοις λόγοις. <94> καίτοι τί μὲν εἶησαν
 παθόντες ἐξ αὐτοῦ δυσχερεῖς; ἐπὶ τίνι δὲ μέμφονται
 βαρὺν ὄντα; πῶς δ' οἶόν τε καὶ δίκαιον, ἣν αὐτὸς 10
 ἐκτέλεστο πολλοῖς πόνοις καὶ κινδύνοις ἀρχήν, ταύτης
 οὐκ ἔαν κύριον εἶναι, κρατεῖν τε καὶ διδόναι τῷ κατ'
 ἀξίαν; <95> ὥς τοῦτό γε μετὰ τῶν ἄλλων ἄθλον εὐσε-
 βείας ἐκτίθεται τῷ μέλλοντι πρὸς τὸν ποτὲ γενήσεσθαι
 τοιούτῳ τὴν ἐπιμέλειαν, ἅτε καὶ τῆς ἀμοιβῆς τοσῆσδε 15
 οὔσης ἐπιτυγχάνειν. <96> ὅτι δὲ μηδ' εὐσεβὲς αὐτοῖς
 ὑπὲρ τούτου πολυπραγμονεῖν, εὐδηλον· ὁ γὰρ αἰεὶ τι
 περὶ τῆς βασιλείας ἐνθυμούμενος συγκαταλογίζεται τὸν
 θάνατον τοῦ γεγεννηκότος, μεθ' ὃν ἄλλως οὐκ ἔστι
 τὴν ἀρχὴν παραλαβεῖν. <97> αὐτὸς δ' ὅσα βασι- 20
 λευομένοις καὶ βασιλέως παισὶν οὐχ ὑστερεῖναι μέχρι
 νῦν ἀποδιδούς, οὐ κόσμον, οὐχ ὑπηρεσίαν, οὐ τροφήν,
 ἀλλὰ καὶ γάμους τοὺς ἐπισημοτάτους παρεσχῆσθαι, τῷ
 μὲν ἐκ τῆς ἀδελφῆς, Ἀλεξάνδρῳ δὲ τὴν Ἀρχελάου
 τοῦ βασιλέως θυγατέρα συνοικίσας. <98> τὸ δὲ μέ- 25
 γιστον, οὐδ' ἐπὶ τοιούτοις, ἣν εἶχεν ἐξουσίαν, ταύτη
 κατ' αὐτῶν χρησάμενος ἀγαγεῖν ἐπὶ τὸν κοινὸν εὐερ-
 γέτην Καίσαρα, καὶ παρελόμενος αὐτοῦ πᾶν ὅσον ἢ
 πατὴρ ἀσεβούμενος ἢ βασιλεὺς ἐπιβουλευόμενος δύννα-
 ται, κρίσεως ἰσοτιμία παρεστακέναι. <99> δεήσειν 30
 μέντοι μὴ παντάπασιν αὐτὸν ἀτιμώρητον γενέσθαι,

μηδ' ἐν τοῖς μεγίστοις φόβοις καταζῆν, οὐδ' ἐκείνοις
 λυσιτελοῦντος ἐφ' οἷς ἐνεθυμήθησαν ὁρᾶν τὸν ἥλιον,
 εἰ νῦν διαφύγοιεν, ἔργων μέγιστα τῶν ἀνθρωπίνων
 καὶ δρᾶσαντας καὶ πεισομένους.

5 <100> ταῦτα μὲν Ἡρώδης ἐμπαθῶς ἡτιάσατο παρὰ 2
 Καίσαρι τοὺς αὐτοῦ παῖδας· τῶν δὲ νεανίσκων ἤδη
 μὲν καὶ λέγοντος δάκρυα καὶ σύγχυσις ἦν, μᾶλλον δ'
 ἐπεὶ κατέπαυσεν Ἡρώδης τὸν λόγον, τῷ μὲν ἔξω τῆς
 τοιαύτης ἀσεβείας γενέσθαι, τὸν λόγον πιστὸν εἶχον
 10 ἐν τῷ συνειδότη, <101> τὸ δ' ἐκ τοῦ πατρὸς ἐπιφέ-
 ρεσθαι τὰς διαβολὰς δυσαπολόγητον, ὥσπερ ἦν, ἥδεσαν,
 οὐκ εὐσχημονοῦντος οὐδὲ τοῦ κατὰ παρορησίαν λόγου
 πρὸς τὸν καιρὸν, εἰ μέλλοιεν ἐκ βίας ἀεὶ καὶ κατὰ
 σπουδὴν ἐλέγχειν πεπλανημένον. <102> ἦν οὖν ἀπο-
 15 ρία τοῦ δύνασθαι λέγειν καὶ δάκρυα καὶ τέλος οἰμωγῇ
 συμπαθεστέρα, δεδοικότες μὲν ὥς, εἰ σιγῶεν, δόξου-
 σιν ἐκ τοῦ συνειδότης ἡπορῆσθαι, φραδίαν δ' οὐχ εὐρι-
 σκομένων τὴν ἀπολογίαν ὑπὸ τε νεότητος καὶ ταραχῆς
 ἧς ἐπεπόνθεσαν. <103> οὐ μὲν ὅ γε Καῖσαρ, ἐπιβλέ-
 20 πων αὐτοὺς ὥς εἶχον, ἀσύνητον ἐποιεῖτο τὸ μὴ κατὰ
 συνειδήσιν ἀτοπωτέρα ἀλλ' ἐξ ἀπειρίας καὶ μετριό-
 τητος ὀκνεῖν. ἐλεεινοί τ' ἐγερόνεσαν τοῖς παροῦσιν,
 ἰδίᾳ δὲ καὶ τὸν πατέρα διεκίνησαν ἀληθινῷ τῷ πάθει
 συνεχόμενον.

25 <104> ἐπεὶ δὲ συνειδὸν εὐμένειάν τινα καὶ παρ' 3
 ἐκείνου καὶ παρὰ τοῦ Καίσαρος, καὶ τῶν ἄλλων δ'
 ἕκαστον τοὺς μὲν συνδακρύοντας, ἅπαντας δὲ συναλ-
 γοῦντας, ἄτερος αὐτῶν Ἀλέξανδρος, ἐπικαλεσάμενος
 αὐτόν, ἐπεχείρει διαλύειν τὰς αἰτίας, <105> καὶ 'πάτερ'
 30 εἶπεν, 'ἡ μὲν σὴ πρὸς ἡμᾶς εὖνοια δήλη καὶ παρ'

§ 100 cf. Bell. Iud. I 23, 3.

αὐτὴν τὴν κρίσιν· οὐ γὰρ ἄν, εἴ τι δυσχερὲς ἐνενόεις
ἐφ' ἡμῖν, ἐπὶ τὸν πάντας σῶζοντα προήγαγες. <106>
καὶ γὰρ ἐξῆν, παρούσης μὲν ἐξουσίας ὥς βασιλεῖ
παρούσης δ' ὥς πατρί, τοὺς ἀδικοῦντας ἐπεξιέναι· τὸ
δ' εἰς Ῥώμην ἄγειν καὶ τοῦτον ποιεῖσθαι μάρτυρα 5
σῶζοντος ἦν· οὐδεὶς γὰρ ἀποκτεῖναι τινα προαιρούμε-
νος εἰς ἱερὰ καὶ ναοὺς ἄγει. <107> τὸ δ' ἡμέτερον
ἤδη χεῖρον· οὐ γὰρ ἄν ὑπομεínαιμεν ἔτι ζῆν εἰ τοιοῦ-
τον ἡδίκηκεναι πατέρα πεπιστευμένεθα. καὶ μήποτε τοῦτ'
ἐκείνου χεῖρον, ἀντὶ τοῦ τεθνάναι μηδὲν ἀδικοῦντας 10
τὸ ζῆν ἀδικεῖν ὑποπτευομένους. <108> εἰ μὲν οὖν
εὖροι λόγον τῆς ἀληθείας ἢ παρορησία, μακάριον καὶ
σὲ πείσαι καὶ τὸν κίνδυνον διαφυγεῖν· εἰ δ' οὕτως ἢ
διαβολὴ κρατεῖ, περιττὸς ἡμῖν ὁ νῦν ἥλιος, ὃν τί δεῖ
βλέπειν μετὰ τῆς ὑποψίας; <109> τὸ μὲν οὖν φάναι 15
βασιλείας ἐπιθυμεῖν εὐκαιρὸς εἰς νέους αἰτία, καὶ τὸ
προστιθέναι τὴν τῆς ἀθλίας μητρὸς ἱκανὸν ἐκ τῆς
πρώτης τὴν νῦν ἀτυχίαν ἐξεργάζεσθαι· <110> βλέψον
δ' εἰ μὴ κοινὰ ταῦτα καὶ (ἐπὶ) πᾶσιν ὁμοίως λέγε-
σθαι δυνησόμενα. κωλύσει γὰρ οὐδὲν τῷ βασιλεύοντι, 20
παῖδες εἰ εἰσὶ νέοι καὶ μήτηρ αὐτῶν ἀποθανοῦσα,
πάντας ὑπόπτους εἶναι τοῦ πατρὸς ἐπιβούλους δο-
κεῖν. ἀλλ' οὐ τὸ ὑποπτον πρὸς τοιαύτην ἀσέβειαν
ἀρκετόν. <111> εἰπάτω δὴ τις ἡμῖν εἰ τετόλμηται
τοιοῦτον ᾧ καὶ τὰ μὴ πιστὰ πίστιν εἴωθεν ὑπ' ἐναρ- 25
γείας λαμβάνειν. φαρμάκου παρασκευὴν ἐλέγχειν δύ-
ναται τις, ἢ συνωμοσίαν ἡλικιωτῶν, ἢ διαφθορὰν
οἰκετῶν, ἢ γράμματα κατὰ σοῦ γεγραμμένα; <112>
καίτοι τούτων ἕκαστον ἔσθ' ὅπη καὶ μὴ γενόμενον ἐκ
διαβολῆς ἐπλάσθη. χαλεπὸν γὰρ οὐχ ὁμονοῶν οἶκος 30
ἐν βασιλείᾳ· καὶ τὴν ἀρχήν, ἣν σὺ φῆς ἐπαθλον

εὐσεβείας, συμβαίνει πολλάκις αἰτίαν γίνεσθαι τοῖς
 πονηροτάτοις ἐλπίδων, δι' ἃς οὐδεμίαν ὑποστολὴν
 ποιοῦνται κακοηθείας. <113> ἀδίκημα μὲν οὖν οὐδεὶς
 ἐρεῖ καθ' ἡμῶν· τὰς δὲ διαβολὰς πῶς ἂν λύσειεν ὁ
 5 ἀκούειν μὴ θέλων; ἐλαλήσαμεν τι μετὰ παρορησίας;
 οὐκ εἰς σέ, τοῦτο γὰρ ἦν ἄδικον, ἀλλ' εἰς τοὺς οὐδ'
 ὅ τι λελάλητο μὴ σιωπῶντας. <114> τὴν μητέρα τις
 ἡμῶν ἐκλαυσεν; οὐχ ὅτι τέθνηκεν, ἀλλ' ὅτι καὶ νεκρὰ
 κακῶς ἤκουσεν ὑπὸ τῶν οὐκ ἀξίων. ἀρχῆς ἐπιθυμοῦ-
 10 μεν ἧς ἴσμεν ἔχοντα τὸν πατέρα; <115> τί καὶ θέλον-
 τες; εἰ μὲν εἰδὼν ἡμῖν τιμὰ βασιλέων, ὥσπερ εἰσὶν,
 οὐ κενοσπουδοῦμεν; εἰ δ' οὐκ εἰσὶν, οὐκ ἐλπίζομεν; ἢ
 σὲ διαχειρισάμενοι κρατήσειν τῆς βασιλείας προσεδο-
 κήσαμεν, οἷς οὔτε γῆ βάσιμος οὔτε πλωτὴ θάλαττα
 15 μετὰ τοιοῦτον ἔργον; ἢ δὲ τῶν ἀρχομένων εὐσέβεια
 καὶ θρησκεία τοῦ παντὸς ἔθνους ἡνέσχετ' ἂν πατρο-
 κτόνους ἐπὶ τῶν πραγμάτων εἶναι καὶ εἰς τὸν ἀγριώτα-
 τον ὑπὸ σοῦ κατασκευασθέντα ναὸν εἰσιέναι; <116>
 τί δ'; εἰ καὶ τῶν ἄλλων κατεφρονησαμεν, ἐδύνατό τις
 20 φονεύσας ἀτιμώρητος μένειν ζῶντος Καίσαρος; οὔτ'
 ἀσεβεῖς οὕτως ἐγέννησας οὔτ' ἀλογίστους, ἀτυχεστέ-
 ρους δ' ἴσως ἢ σοὶ καλῶς εἶχεν. <117> εἰ δὲ μήτ'
 αἰτίας ἔχεις μήτ' ἐπιβουλὰς εὐρίσκεις, τί σοι πρὸς
 πίστιν αὐταρκεῖς τοιαύτης δυσσεβείας; ἢ μήτηρ τέθνη-
 25 κεν. ἀλλὰ τοι τὰ κατ' ἐκείνην οὐ παροξύνειν ἡμᾶς
 ἀλλὰ νουθετεῖν ἡδύνατο. <118> πλείω μὲν ἀπολο-
 γεῖσθαι βουλόμεθα, λόγον δ' οὐκ ἐπιδέχεται τὰ μὴ
 γενόμενα. διόπερ ἐπὶ τῷ πάντων δεσπότῃ Καίσαρι
 μεσιτεύοντι τὸν παρόντα καιρὸν συντιθέμεθα ταύτην
 30 τὴν συνθήκην. <119> εἰ μὲν ἀνύποπτον ἐξ αὐτῆς τῆς
 ἀληθείας τὴν πρὸς ἡμᾶς διάθεσιν ἀπολαμβάνεις, ὧ

πάτερ, ζήσομεν, οὐδ' οὕτω μὲν εὐτυχῶς· δεινὸν γὰρ τῶν μεγάλων κακῶν καὶ ψευδῆς αἰτία· <120> παρούσης δέ τινος ὀρρωδίας σὺ μὲν ἐν τῇ κατὰ σαυτὸν εὐλαβείᾳ μένε, δώσομεν δὲ λόγον ἡμεῖς ἑαυτοῖς. οὐχ οὕτως ὁ βίος ἡμῖν τίμιος ὥς ἔχειν αὐτὸν ἐπ' ἀδικίᾳ 5 τοῦ δεδωκότος·

- 4 <121> τοιαῦτα δὲ λέγοντος ὁ τε Καῖσαρ, οὐδὲ πρότερον πιστεύων τῷ μεγέθει τῆς διαβολῆς, ἔτι μᾶλλον ἐξηλλάττετο, καὶ συνεχῆς εἰς τὸν Ἡρώδην ἀπέβλεπεν, ὁρῶν κἀκεῖνον ὑποσυγκεχυμένον· ἀγωνία τε 10 τοῖς παροῦσιν ἐνεπεπτώκει, καὶ περὶ τὴν αὐλὴν ὁ λόγος διαδοθεὶς ἐπίφθονον ἐποίει τὸν βασιλέα. <122> τὸ γὰρ ἄπιστον τῆς διαβολῆς καὶ τὸ περὶ τοὺς νεανίσκους ἐν ἀκμῇ καὶ κάλλει σωμαίων ἐλεεινὸν ἐπεσπᾶτο βοήθειαν, ἔτι δὲ μᾶλλον ἐπειδὴ καὶ τῷ λόγῳ 15 δεξιῶς καὶ μετὰ φρονήσεως ἀπῆντησεν Ἀλέξανδρος. ἦν δ' οὐδ' ἐκείνοις ἔτι ταῦτόν σχῆμα, κλαίουσι μὲν ὅμως καὶ σὺν κατηφείᾳ πρὸς τὴν γῆν νενευκόσιν· ἡ δ' ἐλπὶς ἀμείνων ὑπεφαίνετο, <123> καὶ δόξας ὁ βασιλεὺς ἐξ ᾧ αὐτὸν ἔπειθεν εὐλόγα κατηγορηκέναι, 20 διὰ τὸ μηδὲν αὐτῶν ἐξελέγχειν ἀπολογίας τινὸς ἐδεῖτο. <124> Καῖσαρ δὲ μικρὸν ἐπισχὼν τοὺς μὲν νεανίσκους, εἰ καὶ πόρρω τῆς ἐπ' αὐτοῖς διαβολῆς δοκοῦσιν, αὐτό γε τοῦθ' ἀμαρτεῖν ἔφη, τὸ μὴ τοιοῦτους αὐτοὺς παρασχεῖν τῷ πατρὶ ὥς μηδὲ γενέσθαι τὸν ἐπ' αὐτοῖς 25 λόγον, <125> Ἡρώδην δὲ παρεκάλει πᾶσαν ὑπόνοιαν ἀφελόντα διαλλάττεσθαι τοῖς παισίν· οὐ γὰρ εἶναι δίκαιον οὐδὲ πιστεύειν τὰ τοιαῦτα κατὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ· δύνασθαι δὲ τὴν μετάνοιαν ἀμφοτέροις οὐ μόνον ἰάσασθαι τὰ συμβεβηκότα, παροξῦναι δὲ τὴν εὐνοίαν, ἐν 30

ὧ τὸ προπετέες ἑκάτεροι τῆς ὑποψίας ἀπολογούμενοι
 σπουδῇ πλείονι περὶ ἀλλήλους ἀξιόσουσι κεχρησθαι.
 <126> τοιαῦτα νουθετῶν ἔνευσε τοῖς νεανίσκοις· ἐκεί-
 νων δὲ βουλομένων ὑποπесεῖν ἐπὶ δεήσει, προαναλα-
 5 βῶν αὐτοὺς ὁ πατὴρ δακρύοντας ἡσπάζετο, παρ'
 ἑκάστον ἐν μέρει περιπτύσσων, ὡς μηδένα τῶν παρα-
 τυργχανόντων, ἐλεύθερον ἢ δοῦλον, ἀπαθῇ γενέσθαι.

<127> τότε μὲν οὖν εὐχαριστήσαντες Καίσαρι μετ' 5
 ἀλλήλων ἀπῆσαν, καὶ σὺν αὐτοῖς Ἀντίπατρος ὑποκρι-
 10 νόμενος ἐφήδεσθαι ταῖς διαλλαγαῖς· <128> ἐν δὲ ταῖς
 ὑστέραις ἡμέραις Ἡρώδης μὲν ἐδωρεῖτο Καίσαρα τρια-
 κοσίοις ταλάντοις, θέας τε καὶ διανομὰς ποιούμενον
 τῷ Ῥωμαίων δήμῳ, <129> Καῖσαρ δ' αὐτῷ τοῦ με-
 τάλλου τοῦ Κυπρίων χαλκοῦ τὴν ἡμίσειαν πρόσοδον
 15 καὶ τῆς ἡμισείας τὴν ἐπιμέλειαν ἔδωκεν, καὶ τᾶλλα
 ξενίοις καὶ καταγωγαῖς ἐτίμησε, καὶ περὶ τῆς βασι-
 λείας αὐτῷ τὴν ἐξουσίαν ἐφῆκεν ὃν ἂν αἰρῇται τῶν
 παίδων διάδοχον καθιστάνειν, ἢ καὶ διανέμειν μέρος
 ἐκάστω τῆς τιμῆς εἰς πάντας διελευσομένης. ἐκείνου
 20 δ' ἤδη θέλοντος αὐτὸ ποιεῖν, οὐκ ἐπιτρέψειν ἔφη ζῶντι
 μὴ καὶ τῆς βασιλείας καὶ τῶν παίδων κρατεῖν.

<130> ἐπὶ τούτοις ἐπανήει πάλιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. 6
 ἀποδημοῦντος δ' οὐ μικρὸν μέρος ἀπέστη τῆς ἀρχῆς,
 τὸ περὶ τὸν Τράχωνα· καὶ τούτους οἱ καταλειφθέντες
 25 στρατηγοὶ χειρωσάμενοι πάλιν ὑπακούειν ἠνάγκασαν.
 <131> Ἡρώδης δὲ πλέων σὺν τοῖς παισὶν ὡς ἐγένετο
 κατὰ Κιλικίαν ἐν Ἐλαιούσῃ, τῇ μετωνομασμένῃ νῦν
 Σεβαστῇ, καταλαμβάνει τὸν βασιλέα τῆς Καππαδοκίας
 Ἀρχέλαον, ὃς αὐτὸν ἐκδέχεται φιλοφρόνως, ἠδόμενος
 30 ἐπὶ ταῖς τῶν παίδων διαλλαγαῖς καὶ τῷ τὸν Ἀλέξαν-

δρον, ὃς εἶχεν αὐτοῦ τὴν θυγατέρα, τῆς αἰτίας ἀπο-
 λελύσθαι· ὠρεάς τ' ἀντέδοσαν ἀλλήλοις ἅς εἰκὸς
 βασιλεῖς. <132> ἐντεῦθεν Ἡρώδης ἐπὶ Ἰουδαίας ἐλθὼν
 καὶ γενόμενος ἐν τῷ ἱερῷ περὶ τῶν πεπραγμένων κατὰ
 τὴν ἀποδημίαν διελέγετο, τὴν Καίσαρος εἰς αὐτὸν 5
 φιλοφροσύνην καὶ τᾶλλα διεξιὼν, ὅσα κατὰ μέρος
 αὐτῷ πραχθέντα συμφέρειν ἡγεῖτο καὶ τοὺς ἄλλους
 εἰδέναι. <133> τέλος ἐπὶ νουθεσίᾳ τῶν παίδων κατέ-
 στρεψε τὸν λόγον, τοὺς περὶ τὴν αὐλὴν καὶ τὸ λοιπὸν
 πλῆθος εἰς ὁμόνοιαν παρακαλῶν, καὶ τοὺς υἱοὺς μετ' 10
 αὐτὸν ἀποδεικνύς βασιλέας γενέσθαι, πρῶτον μὲν τὸν
 Ἀντίπατρον, εἶτα καὶ τοὺς ἐκ Μαριάμης Ἀλέξανδρον
 καὶ Ἀριστόβουλον· <134> ἐν δὲ τῷ τότε πάντας ἀπο-
 βλέπειν εἰς αὐτὸν ἀξιῶν, καὶ βασιλέα καὶ δεσπότην
 ἀπάντων δοκεῖν, μήτε γῆραι παραποδιζόμενον, ἐν ᾧ 15
 τοῦ χρόνου τὸ πρὸς ἀρχὴν ἐμπειρότατον ἔχειν, οὔτε
 τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν ἑλαττούμενον, ἃ δύναται
 καὶ βασιλείας κρατεῖν καὶ παίδων ἄρχειν· τοὺς θ'
 ἡγεμόνας καὶ τὸ στρατιωτικόν, εἰ πρὸς ἓνα βλέποιεν
 αὐτόν, ἀτάραχον ἔφη τὸν βίον ἔξειν, καὶ πᾶσαν ἀφορ- 20
 μὴν εὐδαιμονίας ἐξ ἀλλήλων ἔσεσθαι. <135> ταῦτ'
 εἰπὼν ἀφίγησι τὴν ἐκκλησίαν, τοῖς πλείστοις μὲν ἀρεστὰ
 διειλεγμένος, ἐνίοις δ' οὐχ ὁμοίως· ἦδη γὰρ ὑπὸ τῆς
 ἀμύλλης καὶ τῶν ἐλπίδων, ἅς ἐνεδεδώκει τοῖς παισίν,
 νενεωτέριστο πολλά, καὶ νεωτέρων ἐφιέμενα. 25

5 <136> περὶ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον συντέλειαν ἔλα-
 βεν ἡ Καισάρεια Σεβαστὴ ἦν ᾠκοδόμει, δεκάτῳ μὲν
 ἔτει πρὸς τέλος ἐλθούσης αὐτῷ τῆς ὅλης κατασκευῆς,
 ἐκπεσούσης δὲ τῆς προθεσμίας εἰς ὄγδοον καὶ εἰκοστὸν
 ἔτος τῆς ἀρχῆς, ἐπ' ὀλυμπιάδος δευτέρας καὶ ἐνενη- 30

κοστῆς πρὸς ταῖς ἑκατόν. <137> ἦν οὖν εὐθύς πρὸς
 τῇ καθιερώσει μελίσων ἑορτῇ καὶ παρασκευαί πολυτελέ-
 σταιται· κατηγγέλλει μὲν γὰρ ἄγωνα μουσικῆς καὶ
 γυμνικῶν ἀθλημάτων, παρεσκευάκει δὲ πολὺ πλῆθος
 5 μονομάχων καὶ θηρίων, ἵππων τε δρόμον καὶ τὰ πο-
 λυτελέστερα τῶν ἐν τε τῇ Ῥώμῃ καὶ παρ' ἄλλοις τισὶν
 ἐπιτηδευμάτων. <138> ἀνετίθει δὲ καὶ τοῦτον τὸν
 ἄγωνα Καίσαρι, κατὰ πεντετηρίδα παρεσκευασμένος
 ἄγειν αὐτόν. ὁ δ' αὐτῷ πᾶσαν τὴν εἰς τὰ τοιαῦτα
 10 παρασκευὴν ἀπὸ τῶν οἰκείων διεπέμπετο, τὴν φιλοτι-
 μίαν ἐπικοσμῶν· <139> ἰδίᾳ δὲ καὶ ἡ γυνὴ Καίσαρος
 Ἰουλίᾳ τὰ πολλὰ τῶν ἐκεῖ πολυτελεστάτων ἀπέστειλεν,
 ὥς μηδὲν ὑστερεῖν τὰ πάντα συντιμώμενα ταλάντων
 πεντακοσίων. <140> συνελθόντος δ' εἰς τὴν πόλιν
 15 ὄχλου πλείονος κατὰ θεωρίαν καὶ πρέσβεων, οὓς ἔπεμ-
 πον οἱ δῆμοι δι' ἃς ἐπεπόνθεσαν εὐεργεσίας, ἅπαντας
 ἐξεδέξατο καταγωγαῖς καὶ τραπέζαις καὶ διηνεκέσιν
 ἑορταῖς, τῆς πανηγύρεως ἐν μὲν ταῖς ἡμέραις ἐχούσης
 τὰς ἀπὸ τῶν θεαμάτων ψυχαγωγίας, ἐν δὲ ταῖς νυξί
 20 τὰς εὐφροσύνας καὶ τὴν εἰς τοῦτο πολυτέλειαν, ὥς
 ἐπίσημον γενέσθαι τὴν μεγαλοψυχίαν αὐτοῦ. <141>
 εἰς πάντα γὰρ ἅπερ ἐπιτηδεύσειεν, ἐφιλονίκηει τὴν τῶν
 ἡδὴ γεγεννημένων ἐπίδειξιν ὑπερβαλέσθαι. καὶ φασιν
 αὐτόν τε Καίσαρα καὶ Ἀργίππαν πολλάκις εἰπεῖν ὥς
 25 ἀποδέοι τὰ τῆς ἀρχῆς Ἡρώδη τῆς οὔσης ἐν αὐτῷ με-
 γαλοψυχίας· ἄξιον γὰρ εἶναι καὶ Συρίας ἀπάσης καὶ
 Αἰγύπτου τὴν βασιλείαν ἔχειν.

<142> μετὰ δὲ τὴν πανήγυριν ταύτην καὶ τὰς 2
 ἑορτὰς πόλιν ἄλλην ἀνήγειρεν ἐν τῷ πεδίῳ τῷ λεγο-
 30 μένῳ Καφαρσαβᾶ, τόπον εὐυδρου καὶ χώραν ἀρίστην

φυτοῖς ἐκλέξας, ποταμοῦ τε περιρρέοντος τὴν πόλιν αὐτήν, καὶ καλλίστου κατὰ μέγεθος τῶν φυτῶν περιεληφότος ἄλσους. <143> ταύτην ἀπ' Ἀντιπάτρου τοῦ πατρὸς Ἀντιπατρίδα προσηγόρευσεν. ἐπώνυμον δὲ καὶ τῇ μητρὶ χωρίον ὑπὲρ Ἱερικοῦντα οἰκοδομήσας, ἀσφα- 5 λεία τε διάφορον καὶ καταγωγαῖς ἥδιστον, ἐκάλεσε Κύπρον. <144> Φασαήλῳ τε τὰδελφῷ μνημεῖα διὰ τὴν γεγενημένην πρὸς αὐτὸν φιλοστοργίαν ἀντιτίθει τὰ κάλλιστα, πύργον ἐπ' αὐτῆς τῆς πόλεως ἀναστήσας οὐδὲν ἐλάττω τοῦ κατὰ τὴν Φάρον, ὃν προσηγόρευσε 10 Φασαήλου, ἀσφαλείας τε τῇ πόλει μέρος ὄντα καὶ μνήμης τῷ τετελευτηκότι διὰ τὴν προσηγορίαν. <145> ὁμώνυμον δ' αὐτῷ καὶ πόλιν περὶ τὸν αὐλῶνα τῆς Ἱερικοῦντος ἔκτισεν, ἐπιόντων κατὰ βορρᾶν ἄνεμον, δι' ἧς καὶ τὴν πέριξ χώραν ἔρημον οὖσαν ἐνεργοτέ- 15 ραν ἐποίησε ταῖς ἐπιμελείαις τῶν οἰκητόρων. Φασαηλίδα καὶ ταύτην ἐκάλεи.

- 3 <146> τὰς δ' ἄλλας εὐεργεσίας ἄπορον εἰπεῖν ὅσας ἀπέδωκε ταῖς πόλεσιν ἐν τε Συρίᾳ καὶ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ παρ' οἷς ποτ' οὖν ἀποδημήσας τύχοι· καὶ 20 γὰρ πλείους λειτουργίας καὶ δημοσίων ἔργων κατασκευὰς καὶ χρήματα τοῖς δεομένοις ἔργοις εἰς ἐπιτέλειαν, τῶν προτέρων ἐκλελοιπότων, ἄφθονα χαρίσασθαι δοκεῖ. <147> τὰ δὲ μέγιστα καὶ διασημότατα τῶν πεπραγμένων αὐτῷ, Ῥοδίοις μὲν τό τε Πύθιον ἀνέ- 25 στησεν οἰκείοις ἀναλώμασι καὶ παρέσχευεν ἄργυρίου πολλὰ τάλαντα πρὸς ναυπηγίαν, Νικοπολίταις δὲ τοῖς ἐπ' Ἀκτίῳ κτισθεῖσιν ὑπὸ Καίσαρος τὰ πλεῖστα τῶν δημοσίων συγκατεσκεύασεν, <148> Ἀντιοχεῦσι δὲ τοῖς ἐν Συρίᾳ μεγίστην πόλιν οἰκοῦσιν, ἣν κατὰ μῆκος 30

τέμνει πλατεῖα, ταύτην στοαῖς παρ' ἐκάτερα, καὶ λίθῳ τὴν ὑπαιθρον ὁδὸν ξεστῶ καταστορέσας, πλεῖστον εἰς κόσμον καὶ τὴν τῶν οἰκούντων εὐχρηστίαν ὠφέλησεν.

5 <149> τὸν γε μὴν Ὀλυμπίασιν ἀγῶνα πολὺ τῆς προσ-
ηγορίας ἀδοξότερον ὑπ' ἀρχηματίας διατεθειμένον, τιμιώτερον ἐποίει χρημάτων προσόδους καταστήσας, καὶ πρὸς τε θυσίας καὶ τὸν ἄλλον κόσμον ἐσεμνοποίησε τὴν πανήγυριν. διὰ δὲ ταύτην τὴν φιλοτιμίαν διη-
νεκῆς ἀγωνοθέτης παρὰ τοῖς Ἡλείοις ἀνεγράφη.

10 <150> τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἐπέρχεται θαυμάζειν 4
τὸ διεστὸς τῆς ἐν τῇ φύσει προαιρέσεως. ὅταν μὲν γὰρ εἰς τὰς φιλοτιμίας καὶ τὰς εὐεργεσίας ἀπιδώμεν αἷς ἐκέχρητο πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐκ ἔστιν ὅπως [οὐκ] ἂν τις αὐτὸν καὶ τῶν ἔλαττον τιμηκότων ἡρ-
15 νήθη μὴ συνομολογεῖν εὐεργετικωτάτῃ κεχρηῆσθαι τῇ φύσει· <151> ὅταν δ' εἰς τὰς τιμωρίας καὶ ἀδικίας αἷς εἰς τοὺς ἀρχομένους καὶ τοὺς οἰκειοτάτους ἐπεδεί-
ξατο βλέψη τις καὶ καταμάθῃ τὸ σκληρὸν καὶ δυσπα-
ραίτητον τοῦ τρόπου, νικηθῆσεται θηριώδη δοκεῖν καὶ
20 πάσης μετριότητος ἀλλότριον· <152> ἐνθεν καὶ διάφο-
ρόν τινα καὶ μαχομένην ἐν αὐτῷ νομίζουσι γενέσθαι τὴν προαίρεσιν. ἐγὼ δ' οὐχ οὕτως ἔχων μίαν αἰτίαν ἀμφοτέρων τούτων ὑπολαμβάνω. <153> φιλότιμος γὰρ ὢν καὶ τούτου τοῦ πάθους ἡττημένος ἰσχυρῶς προή-
25 γετο μὲν εἰς μεγαλοψυχίαν, εἴ που μνήμης εἰσαυθις ἢ κατὰ τὸ παρὸν εὐφημίας ἐλπίς ἐμπέσοι· <154> ταῖς δὲ δαπάναις ὑπὲρ δύναμιν χρώμενος ἠναγκάζετο χαλε-
πὸς εἶναι τοῖς ὑποτεταγμένοις. τὰ γὰρ εἰς οὓς ἔδα-
πάνα πολλὰ γιγνόμενα, κακὸν ποριστὴν ἐξ ὧν ἐλάμ-
30 βανεν ἐποίει· <155> καὶ συνειδὼς ἐφ' οἷς ἡδίκηκε τοὺς ὑποτεταγμένους μισούμενον ἑαυτόν, τὸ μὲν ἐπανορθοῦ-

σθαι τὰς ἁμαρτίας οὐ ῥάδιον ἐνόμιζεν (οὐδὲ γὰρ εἰς τὰς προσόδους λυσιτελὲς ἦν), ἀντεφιλονίκει δὲ τὴν δύσνοιαν αὐτὴν εὐπορίας ἀφορμὴν ποιούμενος. <156> περὶ γε μὴν τοὺς οἰκείους, εἴ τις λόγῳ μὴ θεραπεύει τὸ δοῦλον ἐξομολογούμενος, ἢ δόξειεν εἰς τὴν ἀρχὴν 5 τι παρακινεῖν, οὐχ ἱκανὸς ἑαυτοῦ κρατεῖν ἐρίγνετο, καὶ διεξῆλθεν ὁμοῦ συγγενεῖς καὶ φίλους ἴσα πολεμίοις τιμωρούμενος, ἐκ τοῦ μόνος θέλειν τετιμῆσθαι τὰς τοιαύτας ἁμαρτίας ἀναλαμβάνων. <157> μαρτύριον δέ μοι τούτου τοῦ πάθους, ὅτι μέγιστον περὶ αὐτὸν ἦν, καὶ τὰ 10 γενόμενα κατὰ τὰς Καίσαρος καὶ Ἀγρίππα καὶ τῶν ἄλλων φίλων τιμὰς. οἷς γὰρ ἐθεράπευε τοὺς κρείττους, τούτοις καὶ αὐτὸς ἡξιόυ θεραπεύεσθαι, καὶ τὸ κάλλιστον ὧν ᾤετο παρέχων ἐν τῷ διδόναι τὴν τοῦ τυχεῖν τῶν ὁμοίων ἐπιθυμίαν ἐδήλουν. <158> τό γε μὴν Ἰου- 15 δαίων ἔθνος ἡλλοτριῶται νόμῳ πρὸς πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ συνειθίσται τὸ δίκαιον ἀντὶ τοῦ πρὸς δόξαν ἡγαπηκέναι· διόπερ οὐκ ἦν αὐτῷ κεχαρισμένον, ὅτι μὴ δυνατόν εἰκόσιν ἢ ναοῖς ἢ τοιούτοις ἐπιτηδεύμασι κολακεύειν τοῦ βασιλέως τὸ φιλότιμον. <159> αἰτία 20 μὲν αὕτη μοι δοκεῖ τῆς Ἡρώδου περὶ μὲν τοὺς οἰκείους καὶ συμβούλους ἁμαρτίας, περὶ δὲ τοὺς ἔξω καὶ μὴ προσήκοντας εὐεργεσίας.

- 6 <160> τοὺς δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἰουδαίους, καὶ ὅσους ἢ πρὸς Κυρήνην Λιβύην κατέσχευε, ἐκάκουν αἱ 25 πόλεις, τῶν μὲν πρότερον βασιλέων ἰσονομίαν αὐτοῖς παρεσχημένων, ἐν δὲ τῷ τότε δι' ἐπηρείας ἐχόντων τῶν Ἑλλήνων αὐτούς, ὥς καὶ χρημάτων ἱερῶν ἀφαίρεσιν ποιεῖσθαι καὶ καταβλάπτειν ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους. <161> πάσχοντες δὲ κακῶς, καὶ πέρας οὐδὲν εὐρίσκον- 30 τες τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀπανθρωπίας, ἐπρεσβεύσαντο

πρὸς Καίσαρα καὶ περὶ τούτων. ὁ δ' αὐτοῖς τὴν αὐτὴν ἰσοτέλειαν ἔδωκεν, γράψας τοῖς κατὰ τὰς ἐπαρχίας· ὧν ὑπετάξαμεν τὰντίγραφα μαρτύρια τῆς διαθέσεως ἣν ἔσχον ὑπὲρ ἡμῶν ἄνωθεν οἱ κρατοῦντες.

- 5 <162> 'Καῖσαρ Σεβαστός, ἀρχιερεὺς, δημαρχικῆς 2
ἐξουσίας . . . λέγει. ἐπειδὴ τὸ ἔθνος τὸ τῶν Ἰουδαίων
εὐχάριστον εὐρέθη οὐ μόνον ἐν τῷ ἐνεστώτι καιρῷ
ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ προγεγεννημένῳ, καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ
ἐμοῦ πατρὸς αὐτοκράτορος Καίσαρος, πρὸς τὸν δῆμον
10 τὸν Ῥωμαίων, ὃ τε ἀρχιερεὺς αὐτῶν Ἰρκανός, <163>
ἔδοξέ μοι καὶ τῷ ἐμῷ συμβουλῷ μετὰ ὀρκωμοσίας,
γνώμῃ δῆμου Ῥωμαίων, τοὺς Ἰουδαίους χρῆσθαι τοῖς
ιδίοις ἐθισμοῖς κατὰ τὸν πάτριον αὐτῶν νόμον, καθὼς
ἐχρῶντο ἐπὶ Ἰρκανοῦ ἀρχιερέως θεοῦ ὑψίστου, τὰ τε
15 ἱερὰ εἶναι ἐν ἀσυλίᾳ καὶ ἀναπέμπεσθαι εἰς Ἱεροσό-
λυμα, καὶ ἀποδίδοσθαι αὐτὰ τοῖς ἀποδοχεῦσιν Ἱεροσο-
λύμων, ἐγγύας τε μὴ ὁμολογεῖν αὐτοὺς ἐν σάββασιν
ἢ τῇ πρὸ ταύτης παρασκευῇ ἀπὸ ὥρας ἐνάτης. <164>
ἐὰν δέ τις φωραθῇ κλέπτων τὰς ἱερὰς βίβλους αὐτῶν
20 ἢ τὰ ἱερὰ χρήματα ἔκ τε σαββατείου ἔκ τε ἀνδρῶνος,
εἶναι αὐτὸν ἱερόσυλον, καὶ τὸν βίον αὐτοῦ ἐνεχθῆ-
ναι εἰς τὸ δημόσιον τὸ τῶν Ῥωμαίων. <165> τὸ δὲ
ψήφισμα τὸ δοθέν μοι ὑπ' αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἐμῆς
εὐσεβείας, ἧς ἔχω πρὸς πάντας ἀνθρώπους, καὶ ὑπὲρ
25 Γαῖου Μαρκίου Κηνσωρίνου, καὶ τοῦτο τὸ διάταγμα
κελεύω ἀνατεθῆναι ἐν ἐπισημοτάτῳ τόπῳ τῷ γεννηθέντι
μοι ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῆς Ἀσίας ἐν Ἀγκύρᾳ. ἐὰν δέ
τις παραβῇ τι τῶν προειρημένων, δώσει δίκην οὐχὶ
μετρίαν.' ἐστηλογραφήθη ἐν τῷ Καίσαρος ναῷ.
- 30 <166> 'Καῖσαρ Νωρβανῷ Φλάκκῳ χαίρειν. Ἰου- 3
δαῖοι, ὅσοι ποτ' οὖν εἰσὶν οὐ δι' ἀρχαίαν συνήθειαν

εἰώθασι χρήματά τε ἱερὰ φέροντες ἀναπέμπειν εἰς
 'Ιεροσόλυμα, ἀκωλύτως τοῦτο ποιεῖτωσαν.'

4 <167> καὶ ταῦτα μὲν Καῖσαρ, Ἀγρίππας δὲ καὶ
 αὐτοὺς ἔγραψεν ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων τὸν τρόπον τοῦ-
 του. Ἀγρίππας Ἐφεσίων ἄρχουσι βουλῇ δῆμῳ χαίρειν. 5
 τῶν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀναφερομένων
 ἱερῶν χρημάτων τὴν ἐπιμέλειαν καὶ φυλακὴν βούλομαι
 τοὺς ἐν Ἀσίᾳ Ἰουδαίους ποιεῖσθαι κατὰ τὰ πάτρια.
 <168> τοὺς τε κλέπτοντας ἱερὰ χρήματα τῶν Ἰου-
 δαίων, καταφεύγοντάς τε εἰς τὰς ἀσυλίας, βούλομαι 10
 ἀποσπᾶσθαι καὶ παραδίδοσθαι τοῖς Ἰουδαίοις, ᾧ δι-
 καίῳ ἀποσπῶνται οἱ ἱερόσυλοι. ἔγραψα δὲ καὶ Σιλανῷ
 τῷ στρατηγῷ ἵνα σάββασι μηδεὶς ἀναγκάσῃ Ἰουδαῖον
 ἐγγύας ὁμολογεῖν.'

5 <169> Μᾶρκος Ἀγρίππας Κυρηναίων ἄρχουσι 15
 βουλῇ δῆμῳ χαίρειν. οἱ ἐν Κυρήνῃ Ἰουδαῖοι, ὑπὲρ
 ὧν ἤδη ὁ Σεβαστὸς ἔπεμψε πρὸς τὸν ἐν Λιβύῃ στρα-
 τηγὸν τότε ὄντα Φλάκιον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους τοὺς
 τῆς ἐπαρχίας ἐπιμελομένους, ἵνα ἀνεπικωλύτως ἀνα-
 πέμπηται τὰ ἱερὰ χρήματα εἰς Ἱεροσόλυμα, ὥς ἐστὶν 20
 αὐτοῖς πάτριον, <170> ἐνέτυχόν μοι νῦν ὡς ὑπὸ τινῶν
 συκοφαντῶν ἐπηρεάζονται, καὶ ὡς ἐν προφάσει τελῶν
 μὴ ὀφειλομένων κωλύονται· οἷς ἀποκαθιστάνειν κατὰ
 μηδένα τρόπον ἐνοχλουμένοις, καὶ εἰ τινῶν ἱερὰ
 χρήματα ἀφῆρηνται τῶν πόλεων, τοὺς εἰς ταῦτα 25
 ἀποκεκριμένους καὶ ταῦτα διορθώσασθαι τοῖς ἐκεῖ
 Ἰουδαίοις κελεύω.'

6 <171> Γάιος Νωρβανὸς Φλάκκος ἀνθύπατος Σαρ-
 διανῶν ἄρχουσι καὶ βουλῇ χαίρειν. Καῖσάρ μοι ἔγραψε
 κελεύων μὴ κωλύεσθαι τοὺς Ἰουδαίους ὅσοι ἂν ᾧσι 30
 κατὰ τὸ πάτριον αὐτοῖς ἔθος συναγαγόντας χρήματα

ἀναπέμπειν εἰς Ἱεροσόλυμα. ἔγραψα οὖν ὑμῖν, ἵν' εἰδῆτε ὅτι Καίσαρ κἀγὼ οὕτω θέλομεν γίνεσθαι.'

<172> οὐδὲν ἦττον καὶ Ἰούλιος Ἀντώνιος ἀνθύπα- 7
 τος ἔγραψεν Ἐφεσίων ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ χαίρειν.
 5 οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι εἰδοῖς Φεβρου-
 αρίαις δικαιοδοτοῦντί μοι ἐν Ἐφέσῳ ὑπέδειξαν Καί-
 σαρα τὸν Σεβαστὸν καὶ Ἀγρίππαν συγκεχωρηκέναι
 αὐτοῖς χρῆσθαι τοῖς ἰδίοις νόμοις καὶ ἔθεσιν, ἀπαρχάς
 τε ἄς ἕκαστος αὐτῶν ἐκ τῆς ἰδίας προαιρέσεως εὐ-
 10 σεβείας ἕνεκα τῆς πρὸς τὸ θεῖον . . . ἀνακομιδῆς συμ-
 πορευομένους, ποιεῖν ἀνεμποδίστως· <173> ἦττον τε
 ὅπως κἀγὼ ὁμοίως τοῖς ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ καὶ Ἀγρίππα
 δοθεῖσι τὴν ἐμὴν γνώμην βεβαιώσω. ὑμᾶς οὖν βού-
 λουμαι εἰδέναι ἐμὲ τοῖς τοῦ Σεβαστοῦ καὶ Ἀγρίππα
 15 βουλήμασι συνεπιτρέπειν αὐτοῖς χρῆσθαι καὶ ποιεῖν
 κατὰ τὰ πάτρια χωρὶς ἐμποδισμού·

<174> ταῦτα μὲν οὖν παρεθέμην ἐξ ἀνάγκης, ἐπειδὴ 8
 μέλλουσιν αἱ τῶν ἡμετέρων πράξεων ἀναγραφαὶ τὸ
 πλεόν εἰς τοὺς Ἑλληνας ἰέναι, δεικνὺς αὐτοῖς ὅτι πά-
 20 σης τιμῆς ἄνωθεν ἐπιτυγχάνοντες οὐδὲν τῶν πατρίων
 ἐκωλύθημεν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων πράττειν, ἀλλὰ καὶ
 συνεργοῦμεθα τὰ τῆς θρησκείας ἔχοντες καὶ τῶν εἰς
 τὸν θεὸν τιμῶν. <175> ποιοῦμαι δὲ πολλάκις αὐτῶν
 τὴν μνήμην ἐπιδιαλλάττων τὰ γένη, καὶ τὰς ἐμπεφυ-
 25 κνίας τοῖς ἀλογίστοις ἡμῶν τε κἀκείνων μίσους αἰτίας
 ὑπεξαιρούμενος. <176> ἔθεσι μὲν γὰρ οὐδέν ἐστι γένος
 ὃ τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ χρῆται, καὶ κατὰ πόλεις ἔσθ' ὅπη
 πολλῆς ἐγγιγνομένης τῆς διαφορᾶς· <177> τὸ δίκαιον
 δὲ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμοίως ἐπιτηδεύεται λυσιτελέστα-
 30 τον ὃν Ἑλλησί τε καὶ βαρβάροις, οὗ πλεῖστον οἱ παρ'
 ἡμῖν νόμοι λόγον ἔχοντες ἅπασιν ἡμᾶς, εἰ καθαρώς

ἐμμένονμεν αὐτοῖς, εὖνους καὶ φίλους ἀπεργάζονται.
 <178> διὸ καὶ ταῦτα παρ' ἐκείνων ἡμῖν ἀπαντητέον,
 καὶ δέον οὐκ ἐν τῇ διαφορᾷ τῶν ἐπιτηδευμάτων οἶεσθαι
 τὸ ἀλλότριον, ἀλλ' ἐν τῷ πρὸς καλοκαγαθίαν ἐπιτη-
 δεύωσ ἔχειν· τοῦτο γὰρ κοινὸν πᾶσι καὶ μόνον ἱκανὸν 5
 διασώζειν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον. ἐπάνειμι δὲ πάλιν
 ἐπὶ τὰ συνεχῇ τῆς ἱστορίας.

- 7 <179> ὁ γὰρ Ἑρώδης πολλοῖς τοῖς ἀναλώμασιν εἰς
 τε τὰς ἔξω (χρείας) καὶ τὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ χρώμενος,
 ἀκηκοὼς ἔτι τάχιον ὥς Ἑρκανὸς ὁ πρὸ αὐτοῦ βασι- 10
 λεὺς ἀνοίξας τὸν Δαυίδου τάφον ἀργυρίου λάβοι τρισ-
 χίλια τάλαντα κειμένων πολὺ πλείονων ἔτι καὶ δυνα-
 μένων εἰς ἅπαν ἐπαρκέσαι ταῖς χορηγίαις, ἐκ πλείονος
 μὲν δι' ἐννοίας εἶχε τὴν ἐπιχείρησιν, <180> ἐν δὲ
 τῷ τότε νυκτὸς ἀνοίξας τὸν τάφον εἰσέρχεται πραγμα- 15
 τευσάμενος ἥμιστα μὲν ἐν τῇ πόλει φανερός εἶναι,
 παρειληφώς δὲ τοὺς πιστοτάτους τῶν φίλων. <181>
 ἀποθέσιμα μὲν οὖν χρήματα, καθάπερ Ἑρκανός, οὐχ
 εὔρεν, κόσμον δὲ χρυσοῦν καὶ κειμηλίων πολὺν, ὃν
 ἀνείλετο πάντα. σπουδὴν δ' εἶχεν, ἐπιμελεστέραν ποιού- 20
 μενος τὴν ἔρευναν, ἐνδοτέρω τε χωρεῖν καὶ κατὰ τὰς
 θήκας ἐν αἷς ἦν τοῦ Δαυίδου καὶ τοῦ Σολομῶνος τὰ
 σώματα. <182> καὶ δύο μὲν αὐτῷ τῶν δορυφόρων
 διεφθάρησαν, φλογὸς ἐνδοθεν εἰσιούσιν ἀπαντώσης,
 ὥς ἐλέγετο· περίφοβος δ' αὐτὸς ἐξῆι καὶ τοῦ δέους 25
 ἱλαστήριον μνῆμα λευκῆς πέτρας ἐπὶ τῷ στομίῳ κα-
 τεσκευάσατο πολυτελεστάτῃ δαπάνῃ. <183> τούτου καὶ
 Νικόλαος ὁ κατ' αὐτὸν ἱστοριογράφος μέμνηται τοῦ
 κατασκευάσματος, οὐ μὴν ὅτι κατήλθεν, οὐκ εὐπρεπῇ
 τὴν προᾶξιν ἐπιστάμενος. διατελεῖ δὲ καὶ τᾶλλα τοῦ- 30
 του τὸν τρόπον χρώμενος τῇ γραφῇ. <184> ζῶν τε

γὰρ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ συνὼν αὐτῷ, κεχαρισμένως
 ἐκείνῳ καὶ καθ' ὑπηρεσίαν γέγραφευ, μόνων ἀπτόμενος
 τῶν πρὸς εὐκλειαν αὐτῷ φερόντων, πολλὰ δὲ καὶ τῶν
 ἐμφανῶς ἀδίκων ἀντικατασκευάζων καὶ μετὰ πάσης
 5 σπουδῆς ἐπικρουπτόμενος· <185> ὅς γε καὶ τὸν Μαρι-
 άμμης θάνατον καὶ τῶν παίδων αὐτῆς οὕτως ὠμῶς
 τῷ βασιλεῖ πεπραγμένον εἰς εὐπρέπειαν ἀνάγειν βου-
 λόμενος ἐκείνης τ' ἀσέλγειαν καὶ τῶν νεανίσκων ἐπι-
 βουλὰς καταψεύδεται, καὶ διατετέλεκε τῇ γραφῇ τὰ
 10 μὲν πεπραγμένα δικαίως τῷ βασιλεῖ περιτιτότερον ἐγκω-
 μιάζων, ὑπὲρ δὲ τῶν παρανομηθέντων ἐσπουδασμένως
 ἀπολογούμενος. <186> ἐκείνῳ μὲν οὖν πολλὴν ἄν τις,
 ὡς ἔφην, ἔχοι τὴν συγγνώμην· οὐ γὰρ ἱστορίαν τοῖς
 ἄλλοις ἀλλ' ὑπουργίαν τῷ βασιλεῖ ταύτην ἐποιεῖτο·
 15 <187> ἡμεῖς δὲ καὶ γένους ὄντες ἀρχοῦ τῶν ἐξ Ἀσα-
 μωναίου βασιλέων καὶ διὰ τοῦτο σὺν τιμῇ καὶ τὴν
 ἰερωσύνην ἔχοντες, τὸ ψεύσασθαί τι περὶ αὐτῶν οὐκ
 εὐπρεπὲς ὑπειληφότες καθαρῶς καὶ δικαίως ἐκτίθεμεν
 τὰς πράξεις, πολλοὺς μὲν τῶν ἐγγόνων τῶν ἐκείνου
 20 βασιλεύοντας ἔτι δι' ἐντροπῆς ἔχοντες, τὴν δ' ἀλήθειαν
 πρὸ ἐκείνων τετιμηκότες, ἦν, ὅτε δικαίως ἐρίγνετο ...
 συνέβη δὲ παρ' αὐτοῖς ἐκείνοις ὀργῆς τυγχάνειν.

<188> Ἡρώδης δὲ διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ἣν ἐποιή- 2
 σατο τῷ τάφῳ, χεῖρον ἐδόκει πράττειν ἐν τοῖς κατὰ
 25 τὴν οἰκίαν, εἴτε δὴ τοῦ μηνίματος ἐπιδόντος εἰς ἃ
 μάλιστα καὶ πρότερον ἐνόσει πλείω γενέσθαι καὶ πρὸς
 ἀνηκέστους ἐξελθεῖν συμφορὰς, εἴτε καὶ τῆς τύχης ἐν
 ἐκείνοις τὴν ἐπίθεσιν ποιουμένης ἐν οἷς τὸ κατὰ
 τὴν αἰτίαν εὐκαιρον οὐ μικρὰν πίστιν παρεῖχε τοῦ
 30 διὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτῷ τὰς συμφορὰς ἀπηντηκέναι.

<189> στάσις γὰρ ἦν ὥσπερ ἐμφυλίου πολέμου κατὰ
 τὴν αὐλὴν καὶ μίση πρὸς ἀλλήλους ἀνθυπερβαλλομένων
 ταῖς διαβολαῖς. <190> ἐστρατήγει δ' αἰὲ κατὰ τῶν
 ἀδελφῶν Ἀντιπάτρος, δεινὸς ὢν ἔξωθεν μὲν περιβάλλειν
 αὐτοὺς ταῖς αἰτίαις, αὐτοὺς δὲ πολλάκις ἀπολογου- 5
 μένου τόπον λαμβάνων, ἵν' εἴῃ τὸ δοκοῦν εὖνουν
 πιστὸν αὐτῷ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις ὧν ἐδόκει. καὶ
 τούτῳ τῷ τρόπῳ ποικίλως ἐκπεριελήλυθει τὸν πατέρα,
 μόνος ὑπὲρ τῆς ἐκείνου σωτηρίας ἅπαντα πράττειν
 αὐτὸς πεπιστωκῶς. <191> ὁ δὲ καὶ Πτολεμαῖον, ὃς 10
 ἦν αὐτῷ διοικητὴς τῶν τῆς βασιλείας πραγμάτων,
 Ἀντιπάτρῳ συνίστη, καὶ μετὰ τῆς ἐκείνου μητρὸς
 ὑπὲρ τῶν ἐπειγόντων ἐβουλεύετο. καὶ καθόλου τὰ
 πάντ' ἦσαν οὗτοι, καὶ πράττειν ὅσα θέλοιεν, καὶ πρὸς
 δύσνοιαν ἄγειν τὸν βασιλέα τῶν ἔξωθεν ὅσοις ἐδόκει 15
 συμφέρειν. <192> οἱ δ' ἐκ τῆς Μαριάμνης χαλεπώ-
 τερον αἰὲ διετίθεντο, καὶ τὴν ἀτιμίαν ὑπ' εὐγενείας
 οὐκ ἔφερον παρεωσμένοι καὶ τάξιν ἀτιμοτέραν ἔχοντες.
 αἱ γε μὴν γυναῖκες, <193> ἡ μὲν Ἀλεξάνδρῳ συνοι-
 κοῦσα, θυγάτηρ Ἀρχελάου Γλαφύρα, μῖσος εἶχεν εἰς 20
 τὴν Σαλώμην κατὰ τε τὴν πρὸς τὸν ἄνδρα διάθεσιν
 καὶ τοῦ πρὸς τὴν ἐκείνης θυγατέρα δοκεῖν ὑπερηφανώ-
 τερον διακεῖσθαι· συνῶκει μὲν γὰρ Ἀριστοβούλῳ, τὴν
 δὲ ἰσοτιμίαν αὐτῆς ἀνηξιοπάθει Γλαφύρα.

3 <194> δευτέρας οὖν ταύτης ἐριδος ἐμπεπτωκυίας 25
 οὐδ' ὁ τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς Φερῶρας ἔξω ταραχῆς
 ἦν. ἰδίαν δ' ὑπόθεσιν ὑποψίας καὶ μίσους εἶχεν·
 ἐνεπεπτώκει μὲν γὰρ εἰς ἔρωτα δουλενοῦσης αὐτῷ
 γυναικός, ἥττητο δὲ τῆς ἀνθρώπου μεμνηνότης, ἐπὶ
 τοσοῦτον κρατούμενος ὥστ' αὐτῷ καὶ τῆς τοῦ βασι- 30

λέως ἐγγυηθείσης θυγατρὸς τὴν μὲν ὑπερηφανῆσαι,
 πρὸς δὲ τὴν δούλην τὸν νοῦν ἔχειν. <195> ἤχθετο
 δ' ἀτιμασθεὶς Ἡρώδης τῷ πολλὰ μὲν εὐεργετῆσαι τὸν
 ἀδελφόν, δυνάμει δὲ καὶ κοινωνὸν ἔχειν τῆς βασιλείας,
 οὐχ ὅμοιον εἰς τὰς ἀμοιβὰς δοῶν, κὰν τῷ προσώπῳ
 δυστυχεῖν ᾤετο. <196> καὶ τὴν μὲν κόρην, μὴ τυχὼν
 Φερῶρα δικαίου, παιδὶ Φασαήλου δίδωσιν, αὐτὸς δὲ
 χρόνου διελθόντος οἴόμενος ἤδη παρηκμακέναι τὴν
 ἐπιθυμίαν τᾶδελφῷ, περὶ τε τῶν ἐρώτων ἠτιᾶτο καὶ
 τὴν δευτέραν ἡξίου λαμβάνειν. Κύπρος δ' ἐκαλεῖτο.
 <197> Φερῶρα δὲ συμβουλεύει Πτολεμαῖος ἤδη ποτὲ
 παυσάμενῳ τῆς εἰς τὸν ἀδελφὸν ἀτιμίας καταβαλεῖν
 τὸν ἔρωτα· καὶ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι δούλης ἠττώμενον
 ἀποστερεῖν μὲν αὐτὸν τῆς εὐνοίας τῆς παρὰ βασιλέως,
 αἷτιον δὲ κἀκείνῳ ταραχῆς καὶ μίσους πρὸς αὐτὸν
 καθίστασθαι. <198> ταῦτ' ἐκείνος ἰδὼν λυσιτελήσουντα
 τῷ καὶ πρότερον ἐν διαβολαῖς γενόμενος συνεγνώσθαι,
 τὴν μὲν ἄνθρωπον, ἤδη καὶ παῖδα ἐξ αὐτῆς ἔχων,
 ἀποπέμπεται, βασιλεῖ δ' ὁμολόγει λήψεσθαι τὴν δευ-
 τέραν αὐτοῦ θυγατέρα, καὶ τριακοστὴν ἡμέραν συν-
 ἔθετο τοῦ γάμου, συνεπομνύμενος ὥς οὐδὲν ἔτι
 κοινωνήμα πρὸς τὴν ἀποπεμφθεῖσαν ἔσται. <199>
 διελθουσῶν δὲ τῶν τριάκονθ' ἡμερῶν τοσοῦτον ἦν
 ἥττων τοῦ ἔρωτος ὥστε μηδὲν μὲν ἔτι ποιῆσαι τῶν
 ὁμολογημένων, πάλιν δὲ διατελεῖν ἐπὶ τῇ ἐρωμένῃ.
 καὶ ταῦτα φανερώς ἤδη τὸν Ἡρώδη ἐλύπει καὶ πρὸς
 ὀργὴν ἤγεν. <200> ἦσαν οὖν λόγοι τινὲς ἀεὶ προσ-
 πίπτοντες παρ' αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τὴν ὀργὴν τοῦ βα-
 σιλέως ἀφορμὴν τῶν κατὰ Φερῶρα διαβολῶν ἐποιοῦντο.
 διέλειπε δ' οὐκ ἔσθ' ἥτις ἡμέρα οὐδ' ὥρα καθ' ἣν
 ἀτρεμεῖν αὐτῷ συνέβαινεν, ἀλλ' ἀεὶ τι προσέπιπτε

καινὸν ἀγώνισμα τῶν συγγενῶν καὶ φιλτάτων εἰς ἀλ-
 λήλους πεπονημένων. <201> τοῦτο μὲν γὰρ ἡ Σα-
 λῶμη χαλεπὴ καὶ δύσνους οὔσα τοῖς ἐκ Μαριάμης,
 οὐδὲ τὴν ἑαυτῆς θυγατέρα συνοικοῦσαν Ἀριστοβούλῳ,
 θατέρῳ τῶν νεανίσκων, εἶα τῇ τοῦ γάμου πρὸς ἐκεῖ- 5
 νον εὐνοίᾳ χρῆσθαι, λέγειν τ' εἴ τι λαλήσειεν κατ'
 ἰδίαν ἀναπεύθουσα καὶ μηνύειν ἑαυτῇ, κὰν τοῖς προσ-
 κρούμασιν, οἷα συμβαίνει, πολλὰς ὑποψίας εἰσάγουσα.
 <202> δι' ὧν αὐτὴ μὲν ἅπαντα τὰ κατ' ἐκείνους ἐμάν-
 θανε, δύσνουν δὲ τὴν παῖδα τῷ νεανίσκῳ πεποιήκει. 10
 <203> χαριζομένη δ' ἐκείνῃ τῇ μητρὶ πολλάκις ἔλεγεν
 ὥς μέμνηται μὲν ἰδιάζοντες ἐκείνοι τῆς Μαριάμης,
 ἐστυγῆκασιν δὲ τὸν πατέρα, συνεχὲς δὲ διαπειλοῦσιν,
 εἰ τύχοιεν αὐτοὶ ποτε τῆς ἀρχῆς, τοὺς μὲν ἐκ τῶν
 ἄλλων γυναικῶν παῖδας Ἡρώδῃ γεγεννημένους κωμο- 15
 γραμματεῖς καταστήσειν (ἀρμόσειν γὰρ εἰς τοιαύτην
 χρεῖαν τὸ νῦν ἐπιμελὲς αὐτῶν καὶ πρὸς παιδείαν ἐσπου-
 दाσμένον), <204> τὰς δὲ γυναῖκας, εἴ ποτε καὶ ταύτας
 ἴδοιεν τοῦ μητρῴου κόσμου μετεκληφνύας, ἀντὶ τῆς
 παρούσης ἀβρότητας ἀπειλεῖν ὥς τρύχεσιν ἡμφιεσμέναι 20
 καθεδοῦνται μηδὲ τὸν ἥλιον βλέπουσαι. <205> ταῦτ'
 εὐθύς ἀπηγγέλλετο διὰ τῆς Σαλῶμης τῷ βασιλεῖ, κἀ-
 κεῖνος ἤκουε μὲν ἀλγεινῶς, ἐπειρᾶτο δὲ διορθοῦν.
 ἑκακοῦτο δὲ ταῖς ὑποψίαις, καὶ χεῖρων ἀεὶ γιγνόμενος
 ἅπασιν κατὰ πάντων ἐπίστευεν. 25

οὐ μὴν ἀλλὰ τότε μὲν ἐπιπλήξας τοῖς παισίν, ἀπο-
 λογησαμένων ῥάων εἰς τὸν καιρὸν ἐγένετο, ταῖς δ'
 4 ἐξῆς πολὺ χεῖρων προσέπεσεν. <206> ὁ γὰρ Φερῶρας
 ἐλθὼν παρὰ τὸν Ἀλέξανδρον, ἔχοντα τὴν Ἀρχελάου
 θυγατέρα Γλαφύραν, ὥς ἐδηλώσαμεν, Σαλῶμης ἔφη 30

λεγούσης ἀκηκοέναι τὸν Ἡρώδην ἡττησθαι τοῦ τῆς
 Γλαφύρας ἔρωτος καὶ δυσπαρηγόρητον αὐτῷ τὴν ἐπι-
 θυμίαν εἶναι. <207> τοῦτ' οὖν ἐκεῖνος ἀκούσας ὑπό-
 τε νεότητος καὶ ζηλοτυπίας ἐξεκαίετο, καὶ τὰ κατὰ
 5 τιμὴν εἰς τὴν παῖδα ριγνόμενα παρ' Ἡρώδου (πολ-
 λάκις δ' ἦσαν αἱ τοιαῦται φιλοφρονήσεις) ἐπὶ τὸ χεῖ-
 ρον ἐλάμβανεν ἐξ ὑπονοιῶν διὰ τὸν ἐκπεσόντα λόγον.
 <208> οὐκ ἐκαρτέρησέ τε τὴν ὀδύνην τοῦ πράγματος,
 ἀλλ' ἐλθὼν πρὸς τὸν πατέρα καταμηνύει τὰ ὑπὸ τοῦ
 10 Φερῶρα ῥηθέντα μετὰ δακρύων. Ἡρώδης δὲ πολὺν
 μᾶλλον ἐκπαθῆς γενόμενος καὶ τὸ σὺν αἰσχύνη τῆς
 διαβολῆς ἐψευσμένον οὐ φέρων ἐτετάρακτο, <209> καὶ
 πολλάκις μὲν ὠδύρετο τὴν πονηρίαν τῶν οἰκείων, οἷος
 εἰς αὐτοὺς γενόμενος οἷων τυγχάνοι, μεταπέμπεται δὲ
 15 τὸν Φερῶραν, καὶ προσονειδίσας 'κάκιστε πάντων'
 εἶπεν, 'εἰς τοῦτο τῆς ἀμέτρου καὶ περιττῆς ἡλθες ἀχα-
 ριστίας ὡς τοιαῦτα μὲν περὶ ἡμῶν νοῆσαι τοιαῦτα δὲ
 λαλεῖν; <210> ἄρ' οὐχ ὁρῶ τὴν σὴν προαίρεσιν, ὡς
 οὐ βλασφημίας ἐστοχασμένος τοὺς τοιούτους λόγους τῷ
 20 παιδί προσήνεγκας, ἐπιβουλήν δὲ καὶ φάρμακον αὐτοὺς
 ποιούμενος τῆς ἐμῆς ἀπωλείας; τίς γὰρ ἂν, εἰ μὴ δαι-
 μόνων ἀγαθῶν ἔτυχεν ὥσπερ οὗτος ὁ παῖς, ἠνέσχετο
 τὸν πατέρα μὴ τίσασθαι διὰ τοιαύτην ὑποψίαν; <211>
 πότερον δὲ λόγον εἰς τὴν ψυχὴν ἢ ξίφος εἰς τὴν δεξιὰν
 25 ἐμβαλεῖν αὐτῷ δοκεῖς κατὰ τοῦ γεγεννηκότος; τί δέ
 σοι βούλεται τὸ μισοῦντά τ' αὐτὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν
 αὐτοῦ πρὸς μόνην τὴν κατ' ἐμοῦ βλασφημίαν εὖνοϊαν
 ὑποκρίνασθαι, καὶ περὶ τούτων λέγειν ἢ τῆς σῆς
 ἀσεβείας ἦν καὶ νοῆσαι καὶ διαβαλεῖν; <212> ἔρρε,
 30 κάκιστος εἰς εὐεργέτην καὶ ἀδελφὸν γενόμενος, καὶ
 σοὶ μὲν ἡ συνείδησις αὕτη συζήσειεν, ἐγὼ δὲ νικῶν

ἀεὶ τοὺς ἐμοὺς μῆτ' ἀμυνόμενος κατ' ἀξίαν καὶ μειζόνως εὐεργετῶν ἢ τυχεῖν εἰσὶ δίκαιοι.

- 5 <213> τοιαῦτα μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς, Φερῶρας δ' ἐπ' αὐτοφώρῳ τῇ μοχθηρίᾳ ἀλοὺς Σαλώμην ἔφη ταῦτα συνθεῖναι, καὶ παρ' ἐκείνης εἶναι τοὺς λόγους. ἢ δ' 5 ὥς μόνον ἤκουσεν (ἐτύγχανε δὲ παροῦσα) πιθανῶς ἀνεβόησεν ὥς οὐδὲν εἶη παρ' αὐτῆς τοιοῦτον, <214> καὶ ὅτι διὰ σπουδῆς ἐστὶν ἅπασιν εἰς μῖσος ἀγαγεῖν αὐτὴν τοῦ βασιλέως καὶ πάντα τρόπον ἀνελεῖν διὰ τὴν εὐνοίαν ἣν ἔχει περὶ τὸν Ἡρώδην, ἀεὶ προγινώ- 10 σκουσα τοὺς κινδύνους. <215> ἐν δὲ τῷ παρόντι καὶ μᾶλλον ἐπιβουλεύεσθαι· μόνη γὰρ ἀναπεῖθουσα τὸν ἀδελφὸν ἐκβαλεῖν ἣν εἶχε γυναῖκα, λαβεῖν δὲ θυγατέρα τὴν βασιλέως, εἰκότως ὑπ' ἐκείνου μεμισῆσθαι. <216> τοιαῦτα λεγούσης, καὶ πολλάκις μὲν ἐπιδραττομένης 15 τῶν τριχῶν πολλάκις δὲ τυπτούσης τὰ στέρνα, ἢ μὲν ὄψις εἶχέ τι πρὸς τὴν ἄρνησιν πιθανόν, ἢ δὲ κακοήθεια τοῦ τρόπου τὴν ἐν τοῖς γιγνομένοις ὑπόκρισιν ἀπεσήμενεν. <217> ὁ δὲ Φερῶρας εἰς μέσον ἀπειληπτο, μηδὲν εὐσχημον εἰς ἀπολογίαν ἔχων, εἰπεῖν μὲν 20 ὡμολογηκῶς, ἀκοῦσαι δ' οὐ πιστευόμενος. ἐγένετο μὲν οὖν ἐπὶ πλεόν ἢ τε σύγχυσις καὶ ἡ τῶν λόγων εἰς ἀλλήλους ἄμιλλα. <218> τέλος δ' ὁ βασιλεὺς τὸν τ' ἀδελφὸν καὶ τὴν ἀδελφὴν μεμισηκῶς ἀπεπέμπετο, καὶ τὸν υἱὸν ἐπαινέσας τῆς ἐγκρατείας καὶ τοῦ πρὸς αὐ- 25 τὸν ἀνενεργεῖν τοὺς λόγους, ὁψὲ τῆς ὥρας περὶ θεραπειάν τοῦ σώματος ἐγένετο. <219> τοιαύτης δὲ τῆς μάχης ἐμπεσούσης κακῶς ἤκουεν ἡ Σαλώμη (παρ' αὐτῆς γὰρ ἐδόκει κεινῆσθαι τὰ περὶ τὴν διαβολήν) αἶ τε τοῦ βασιλέως γυναῖκες ἤχθοντο, φύσει δυσχερεστάτην 30 εἰδυῖαι καὶ γιγνομένην ἄλλοτ' ἄλλην, κατὰ καιροὺς

ἐχθρὰν καὶ φίλην. ἔλεγον οὖν αἰεὶ τι πρὸς τὸν Ἡρώ-
δην κατ' αὐτῆς, καὶ τι συμπεσὼν ἐπὶ μεῖζον ἤγαγε
τὴν εἰς τοῦτο παρορησίαν.

- 〈220〉 ἦν μὲν γὰρ ὁ τῆς Ἀραβίας βασιλεὺς Ὀβόδας 6
5 ἀπράγμων καὶ νωθῆς τὴν φύσιν, Συλλαῖος δ' αὐτῷ
διώκει τὰ πολλά, δεινὸς ἀνὴρ καὶ τὴν ἡλικίαν νέος
ἔτι καὶ καλός. 〈221〉 οὗτος ὑπὸ χρείας [οὖν] τινὸς
ἐλθὼν ὡς τὸν Ἡρώδην συνδειπνῶν εἶδε τὴν Σαλώ-
μην, καὶ τὸν νοῦν ἔσχε πρὸς αὐτήν· γιννώσκων δ'
10 ὅτι καὶ χήρα τυγχάνοι, διελέγετο. 〈222〉 Σαλώμη δὲ
καὶ χεῖρον ἢ πάλαι φερομένη παρὰ τὰδελφῶ, καὶ τὸν
νεανίσκον οὐκ ἀπαθῶς ὁρῶσα, πρὸς τὸν γάμον ὥρμητο·
ταῖς τε (γυναιξὶ) μεταξὺ φοιτῶντων ἐπὶ τὸ δεῖπνον
ἐνεφαίνετο πλείω τε καὶ μὴ μέτρια (τεκμήρια) τῆς
15 ἐκείνων πρὸς ἀλλήλους ὁμολογίας. 〈223〉 ταῦτα δ'
αἱ γυναῖκες ἀνέφερον τῷ βασιλεῖ, διαγελῶσαι τὴν
ἀσχημοσύνην· Ἡρώδης δὲ καὶ παρὰ τοῦ Φερῶρα προσ-
επυνθάνετο, καὶ τηρεῖν ἠξίου παρὰ τὸ δεῖπνον πῶς
τὰ πρὸς ἀλλήλους ἐσχήκασιν. ἐκεῖνος δ' ἀπήγγελλεν
20 ὅτι καὶ νεύμασι καὶ βλέμμασιν οὐκ ἄδηλοι τῆς ὁρμῆς
εἰσὶν ἀμφοτέροι. 〈224〉 μετὰ τοῦθ' ὁ μὲν Ἀραψ ὑπο-
πτος ὢν ἀπῆει· διαλιπὼν δὲ δύο μῆνας ἡ τρεῖς ἔρχε-
ται πάλιν ὡς ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, καὶ λόγους Ἡρώδη
προσέφερεν, ἄξιων αὐτῷ τὴν Σαλώμην δοθῆναι πρὸς
25 γάμον· ἔσεσθαι γὰρ οὐκ ἀλυσιτελὲς τὸ κῆδος ἐπιμιξία
τῆς τῶν Ἀράβων ἀρχῆς, ἣν αὐτῷ καὶ νῦν ἤδη παρεῖ-
ναι δυνάμει, καὶ μᾶλλον ὀφείλεσθαι. 〈225〉 τοῦ δὲ
Ἡρώδου τὸν λόγον ἀναφέροντος, καὶ πυνθανομένου
τῆς ἀδελφῆς εἰ πρὸς τὸν γάμον ἐτοιμῶς ἔχει, ταχέως
30 μὲν ἐκείνη προσήκατο· Συλλαῖος δέ, ἀξιούντων αὐτὸν

ἐγγραφῆναι τοῖς τῶν Ἰουδαίων ἔθεσι καὶ τότε γαμεῖν (ἄλλως γὰρ οὐκ εἶναι δυνατόν), οὐχ ὑπομείνας, ἀλλὰ καὶ καταλευσθήσεσθαι πρὸς τῶν Ἀράβων εἰπὼν εἰ τοῦτο πράξειεν, ἀπαλλάττεται. <226> Σαλώμην οὖν ὃ τε Φερώρας ἤδη διέβαλλεν εἰς ἀκρασίαν, καὶ μᾶλλον αἱ γυναῖκες λέγουσαι κοινωνίαν αὐτῇ γενέσθαι πρὸς τὸν Ἀραβα. <227> τὴν δὲ κόρην ἣν τὰδεελφῶ κατηγγύησεν ὁ βασιλεύς, ἣν ὁ μὲν Φερώρας οὐκ ἔλαβεν, ὡς προεῖπον, ἡττημένος τῆς γυναικός, αἰτούσης Σαλώμης εἰς τὸν υἱὸν τὸν ἐκ Κοστοβάρου γενόμενον, ὥρμητο μὲν 10 ἐκείνῳ συνοικίσαι, <228> μεταπείθεται δ' ὑπὸ τοῦ Φερώρα, τὸν νεανίσκον οὐκ εὖνουν ἔσεσθαι λέγοντος διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ πατρός, καὶ δικαιότερον εἶναι λαβεῖν τὸν αὐτοῦ παῖδα τῆς τετραρχίας ὄντα διάδοχον. οὕτω δὲ συγγνώμην ἡτεῖτο καὶ μετέπεσεν οὗτος. 15

ἐκείνη μὲν οὖν, ἀντιμετατεθείσης τῆς ἐγγύης, ἐγαμεῖτο τῷ Φερώρα μισρακίῳ, φέρωνν ἐπιδόντος ἑκατὸν 8 τάλαντα τοῦ βασιλέως. <229> οὐκ ἀνείτο δὲ τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν ἀεὶ καὶ μεῖζους τὰς ταραχὰς λαμβάνοντα. καὶ συμπίπτει τι τοιοῦτον, ἐξ αἰτίας μὲν οὐκ εὖ- 20 πρεποῦς, χωρῆσαν δὲ πρόσω κατὰ δυσχέρειαν. <230> ἦσαν εὐνοῦχοι τῷ βασιλεῖ διὰ κάλλος οὐ μετρίως ἐσπουδασμένοι. τούτων ὁ μὲν οἶνοχοεῖν ὁ δὲ δεῖπνον προσφέρειν ὁ δὲ κατακοιμίζειν τὸν βασιλέα πεπίστευτο, καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς. <231> καὶ τις 25 ἀναγγέλλει τῷ βασιλεῖ διαφθαρῆναι τούτους ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ παιδὸς ἐπὶ πολλοῖς χρήμασιν. ἀνακρίνουντι δὲ περὶ μὲν τῆς γεγενημένης πρὸς αὐτὸν κοινωνίας καὶ μῖξεως ὡμολόγουν, ἄλλο δ' οὐδὲν δυσχερὲς εἰς τὸν πατέρα συνειδέναι. <232> βασανιζόμενοι δὲ 30

μᾶλλον κἂν ταῖς ἀνάγκαις ὄντες, ἐπιτεινόντων ἀεὶ τῶν
 ὑπηρετῶν καὶ χαριζομένων τῷ Ἀντιπάτρῳ τὸ τοιοῦ-
 τον, ἔλεγον ὡς εἴη δυσμένεια ἡπρὸς τὸν πατέρα καὶ
 μῖσος ἔμφυτον Ἀλεξάνδρῳ, <233> παραινοίῃ δ' αὐτοῖς
 15 Ἡρώδην μὲν ἀπεγνωσέναι περιττὸν ἤδη γεγηρακότα
 καὶ τῷ γῆραι παρακάλυμμα τοῦ χρόνου ποιοῦμενον,
 μελαίνοντα τὰς τρίχας καὶ κλέπτοντα τὸν ἔλεγχον τῆς
 ἡλικίας· εἰ δ' αὐτῷ προσέχοιεν τὸν νοῦν, περιγενο-
 μένης τῆς βασιλείας, ἦν καὶ μὴ βουλομένου τοῦ πα-
 10 τρός οὐκ ἄλλου τινὸς εἶναι, ταχὺ τὸν πρῶτον ἔξειν
 ἐν αὐτῇ τόπον. <234> οὐ γὰρ μόνον διὰ τὸ γένος,
 ἀλλ' ἤδη καὶ ταῖς παρασκευαῖς ἔτοιμον αὐτῷ τὸ κρα-
 τεῖν εἶναι· πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν ἡγεμόνων πολλοὶ δὲ
 τῶν φίλων συνεσιᾶσιν, οὐχὶ πονηροὶ πάντες ὅτιοῦν καὶ
 15 δρᾶν καὶ πᾶσχειν.

<235> τούτων τῶν λόγων ἀκούσας Ἡρώδης ὅλος 2
 ἐγένετο τῆς ἐπηρείας καὶ τοῦ δέους, τὰ μὲν εἰς ὕβριν
 ῥηθέντα χαλεπῶς, τὰ δ' εἰς ὑπόνοιαν οὐκ ἀκινδύνως
 ἐκλαβὼν, ὥστε καὶ μᾶλλον ἐξ ἀμφοτέρων ἡρεθίζετο,
 20 καὶ πικρὸς ὢν ἐδεδοίκει μὴ καί τι ταῖς ἀληθείαις
 συνέστηκεν ἐπ' αὐτὸν ἰσχυρότερον ἢ φυλάσασθαι πρὸς
 ἐκείνον τὸν καιρὸν. <236> ἔνθεν οὐδ' ἐκ φανεροῦ
 τὴν ἔρευναν ἐποιεῖτο, κατασκοποὺς δὲ τῶν ὑπονοου-
 μένων διέπεμψεν· ὑποψίαί τε καὶ μίσση πρὸς ἅπαντας
 25 ἦν, καὶ τὴν ὑπόνοιαν ἐπ' ἀσφαλείᾳ λαμβάνων πολ-
 λήν, καὶ κατὰ τῶν οὐκ ἀξίων αὐτῇ χρώμενος διετέλει.
 <237> πέρας τ' οὐδὲν ἦν, ἀλλὰ μένειν οἱ νομιζόμενοι
 μᾶλλον, ὡς ἂν καὶ μᾶλλον ἰσχύοντες, ἐδόκουν αὐτῷ
 φοβεροί· τοὺς δ' οἷς οὐκ ἦν συνήθεια πλείων ὀνομά-
 30 σαι μόνον ἔδει, καὶ μέρος εὐθύς ἀσφαλείας ἐδόκουν

ἀπολλύμενοι. <238> τέλος θ' οἱ περὶ αὐτόν, ἐν τῷ
 μηδὲν ἔχειν βέβαιον εἰς ἐλπίδα σωτηρίας, ἐπ' ἀλλή-
 λους ἐτράπησαν, νομίζοντες μὲν εἰ φθάσας ἕτερος τὸν
 ἕτερον διαβάλλοι, τοῦτ' αὐτῷ πρὸς σωτηρίαν φέρειν,
 ἐπίφθονοι δ' εἴ ποτε τύχοιεν ὧν ἡξίου γινόμενοι, 5
 καὶ τὸ δικαίως αὐτοὶ παθεῖν ἐφ' οἷς ἀλλήλους ἡδίκη-
 σαν προσλαμβάνοντες μόνον. <239> ἤδη οὖν οἰκείας
 τινὲς ἔχθρας ἐπεξῆσαν τῷ τοιούτῳ τρόπῳ, καὶ κατα-
 φωραθέντες ἐν τοῖς ὁμοίοις ἐγένοντο, τὸν καιρὸν ὥσπερ
 ὄργανον καὶ πάγην ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς νοοῦντες, καὶ 10
 συναλισκόμενοι τῇ πείρᾳ καθ' ἣν ἑτέροις ἐπεβούλευον.
 <240> ἥ τε γὰρ μετάνοια τῷ βασιλεῖ ταχὺ διὰ τὸ μὴ
 προφανῶς ἁμαρτάνοντας ἀναιρεῖν ἐπερίγνετο, καὶ ταύ-
 τῃς τὸ χαλεπὸν οὐκ εἰς τὸ παύσασθαι τὰ ὅμοια δοῦν
 ἀλλ' εἰς τὸ τιμωρῆσασθαι τοῖς ἴσοις τοὺς ἐνδειξαμένους 15
 ἀπηγοίετο.

- 3 <241> τοιαύτη μὲν ἦν τῶν περὶ τὴν αὐλὴν ἡ
 ταραχή· πολλοῖς δὲ τῶν φίλων ἤδη καὶ τοῦτ' αὐτὸ
 προεῖπεν ὥς οὐτ' ἐμφανίζεσθαι δεοὶ αὐτῷ τὸ λοιπὸν
 οὐτ' εἰς τὸ βασιλείῳ εἰσιέναι. ταύτην δὲ τὴν παρ- 20
 ἀγγελίαν ἐποιεῖτο, καθ' ὧν ἡ παρρησία ἐλάττονος ἢ
 πλείονος ἐντροπῆς μετελήφει. <242> καὶ γὰρ Ἀνδρο-
 μαχὸν καὶ Γέμελλον, ἄνδρας ἄνωθεν φίλους αὐτῷ,
 καὶ πολλὰ μὲν περὶ τὰς βασιλικὰς χρείας ἐν τε πρεσ-
 βείαις καὶ συμβουλίαις ὀνήσαντας αὐτοῦ τὸν οἶκον, 25
 συμπαιδεύσαντας δὲ καὶ τοὺς υἱούς, καίτοι γ' ἄρτι
 πρῶτον παρρησίας τόπον ἐσχηκότας, παρητήσατο τότε,
 τὸν μὲν ὅτι Δημήτριος ὁ παῖς αὐτοῦ συνήθης ἦν Ἀλε-
 ξάνδρῳ, Γέμελλον δ' εὖνουν ἐπιστάμενος ἐκείνῳ· <243>
 καὶ γὰρ ἐν ταῖς τροφαῖς καὶ τῇ παιδείᾳ παρεγεγόνει, 30
 καὶ τὴν ἐν τῇ Ῥώμῃ συνδιέτριβεν ἀποδημίαν. παρητή-

σατο δὲ καὶ τούτους ἡδέως μὲν ἂν καὶ χεῖρον, ὑπὸ
δὲ τοῦ μὴ κατ' ἀνδρῶν οὐκ ἀσῆμων ἔχειν τὴν ἄχρη
τοσοῦτων παρρησίαν, τὴν τε τιμὴν καὶ τὸ δύνασθαι
κωλύειν ἀμαρτάνοντας παραιρούμενος.

- 5 <244> ἦν δὲ τούτων ἀπάντων αἴτιος Ἀντίπατρος, 4
ὃς ἐπειδὴ τὸ νενοσηκὸς τῆς τοῦ πατρὸς παρρησίας
κατέμαθεν, ἔκπαλαι συνεδρεύων αὐτῷ προσέκειτο, καὶ
μᾶλλον ἐδόκει τι περαινέειν, εἰ τῶν ἀντέχειν δυναμέ-
νων ἕκαστος ὑπεξαίρεθείη. <245> τότε γοῦν τῶν περὶ
10 τὸν Ἀνδρόμαχον ἀπελαθέντων λόγου καὶ παρρησίας,
πρῶτον μὲν ὁ βασιλεὺς, ὅσους ᾤετο πιστοὺς Ἀλεξάν-
δρῳ, βασάνοις ἀνέκρινεν εἴ τι κατ' αὐτοῦ τολμηθὲν
εἰδείησαν. οἱ δ' ἀπέθνησκον οὐδὲν ἔχοντες λέγειν.
<246> τῷ δ' ἦν φιλονικίας αἴτιον, εἰ μὴ τι τοιοῦτον
15 οἷον ἐνενόει κακῶς εὐρίσκειτο· καὶ δεινὸς Ἀντίπατρος
ἦν τὸν μὲν ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἀναίτιον εἰς
ἐγκράτειαν καὶ πίστιν διαβαλεῖν, ἐπιπαροξύνει δὲ ζη-
τεῖν ἐκ πλειόνων τὸ λανθάνον τῆς ἐπιχειρήσεως. <247>
καὶ τις ἐν πολλοῖς τῶν βασανιζομένων εἶπεν ὡς εἰδείη
20 τὸν νεανίσκον λέγοντα πολλάκις, ὅτ' ἐπαινούμενος αὐ-
τὸς τύχοι τό τε σῶμα ὡς εἴη μέγας καὶ τὴν τοξικὴν
εὖστοχος καὶ τᾶλλα τὰ πρὸς ἀρετὴν ὑπὲρ ἅπαντας,
ὅτι ταῦτ' αὐτῷ κακὰ μᾶλλον ἤπερ ἀγαθὰ παρὰ τῆς
φύσεως ἐστίν· <248> ἄχθεσθαι γὰρ ἐπ' αὐτοῖς τὸν
25 πατέρα καὶ φθονεῖν· αὐτὸς θ', ὅτε μὲν ἅμα περι-
πατοίη, συστέλλειν αὐτὸν καὶ καθαιρεῖν ὡς μὴ μεί-
ζων ὀρᾶσθαι, τοξεύων δ' ἐν τοῖς κυνηγεσίοις ἐκείνου
παρόντος ἀπὸ σκοποῦ ῥίπτειν· τὴν γὰρ φιλοτιμίαν
30 <249> βασανιζομένῳ τῷ τε λόγῳ καὶ προσγυγνομένης
§ 244 cf. Bell. Iud. I 24, 8.

ἀνέσεως τῷ σώματι, προσετίθει ὅτι καὶ συνεργὸν ἔχων
τὸν ἀδελφὸν Ἀριστόβουλον βουλευσάιτο ἐν κυνηγεσίῳ
λοχήσας ἀνελεῖν τὸν πατέρα, καὶ φεύγειν εἰς Ῥώμην,
ἐπειδὴν τοῦτ' αὐτῷπραχθῇ, τὴν βασιλείαν αἰτησόμε-
νος. <250> εὐρέθη δὲ καὶ γράμματα τοῦ νεανίσκου 5
πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἐν οἷς ἐμέμφετο τὸν πατέρα μὴ
δίκαια ποιεῖν, Ἀντιπάτρῳ χώραν ἀπονέμοντα πρόσδοον
διακοσίῳ ταλάντων φέρουσιν. <251> ἐπὶ τούτοις
εὐθύς μὲν ἔδοξε τι πιστὸν ἔχειν Ἡρώδης, ὥς ᾤετο,
τῆς κατὰ τῶν παίδων ὑποψίας· καὶ συλλαβὼν ἔδησε 10
τὸν Ἀλέξανδρον, αὐτὸς δ' οὐκ ἀνίει χαλεπὸς ὢν, τὰ
μὲν οὐδ' οἷς ἤκουσεν ἄγαν πεπιστευκῶς (ἀναλογίζο-
μένῳ γὰρ ἄξιον μὲν ἐπιβουλῆς ἐξ αὐτῶν οὐδὲν ἐφαί-
νετο, μέμψεις δὲ καὶ νεανικαὶ φιλοτιμίαι, καὶ τὸ κτεί-
ναντα φανερῶς εἰς τὴν Ῥώμην ὁρμᾶν ἀπίθανον). 15
<252> ἡξίου δὲ καὶ μεῖζόν τι λαβεῖν τῆς περὶ τὸν
υἱὸν παρανομίας τεκμήριον, καὶ φιλόνικος ἦν μὴ δόξαι
προπετῶς τὰ δεσμὰ κατεγνώκῃ. τῶν δὲ φίλων τῶν
Ἀλεξάνδρου βασανίζων τοὺς ἐν τέλει, διέφθειρεν αὐ-
τῶν οὐκ ὀλίγους, οὐδὲν εἰπόντας ὢν ἐκεῖνος ᾤετο. 20
<253> πολλῆς δὲ τῆς εἰς τὸ τοιοῦτον ἐτοιμότητος
οὔσης καὶ φόβου καὶ ταραχῆς περὶ τὸ βασίλειον, εἷς
τις τῶν νεωτέρων, ὥς ἐν ταῖς ἀνάγκαις ἐγένετο, δια-
πέμπειν ἔφη τοῖς ἐν Ῥώμῃ φίλοις τὸν Ἀλέξανδρον,
ἀξιοῦντα κληθῆναι θάπτον ὑπὸ Καίσαρος· ἔχειν γὰρ 25
αὐτῷ πρῶξιν ἐπ' αὐτὸν συνισταμένην μνηστῆσαι, Μι-
θριδάτην τὸν βασιλέα Πάρθων τοῦ πατρὸς ἡρημένου
κατὰ Ῥωμαίων φίλον· εἶναι δ' αὐτῷ καὶ φάρμακον
5 ἐν Ἀσκάλῳ κατεσκευασμένον. <254> τούτοις ἐπίστεν-
σεν Ἡρώδης, καὶ τινα παραμυθίαν τῆς προπετείας 30

εἰληφεν ἐν τοῖς κακοῖς ὑπὸ τῶν χειρόνων κολακευό-
 μενος. καὶ τὸ μὲν φάρμακον εὐθὺς ἐσπουδακότι ζητεῖν
 οὐχ εὐρέθη, <255> τὴν δ' ὑπερβολὴν τῶν κακῶν
 Ἀλέξανδρος ἐκ φιλονικίας ἐπιρροῶσαι θέλων εἰς μὲν
 5 ἄρνησιν οὐκ ἐτρέπετο, μετῆει δὲ τὴν προπέτειαν τοῦ
 πατρὸς ἀμαρτία μείζουσι, τάχα δὲ καὶ διὰ τούτου δυσω-
 πῆσαι βουλόμενος τὸ πρὸς τὰς διαβολὰς ἔτοιμον, οὐχ
 ἥκιστα δ', εἰ καὶ ἔτυχε πιστευθεῖς, κακοῦν αὐτόν τε
 καὶ πᾶσαν τὴν βασιλείαν προηρημένους. <256> γράμ-
 10 ματα γὰρ γράψας ἐν βιβλίοις τέτταρσιν ἀπέστειλεν,
 ὥς οὐδὲν δεῖ βασανίζειν οὐδὲ περαιτέρω χωρεῖν· γενέ-
 σθαι γὰρ τὴν ἐπιβουλήν, καὶ ταύτης συλλαβεῖν τόν
 τε Φερῶραν καὶ τοὺς πιστοτάτους αὐτῷ τῶν φίλων,
 Σαλώμην δὲ καὶ νύκτωρ ἐπεισελθοῦσαν ἄκουσι μι-
 15 γῆναι· <257> καὶ πάντας ἐπὶ ταῦτόν ἤκειν, τὸ θᾶτ-
 τον ἐκείνον ἐκποδὼν ποιησαμένους ἄδειαν τῆς ἀεὶ
 προσδοκίας ἔχειν. ἐν τούτοις καὶ Πτολεμαῖος διεβέ-
 βλητο καὶ Σαπίννιος, οἱ πιστότατοι τῷ βασιλεῖ. <258>
 καίτοι γ' ἄρτι καθάπερ λύττης τινὸς ἐμπεσούσης κατ'
 20 ἀλλήλων οἱ πάλοι φίλτατοι τεθηρίωντο, μὴτ' ἀπολο-
 γίας μὴτ' ἐλέγχου τόπον ὡς ἀληθείας ἐχόντων, ἀλλ' ἀεὶ
 ὀργισμένης ἀκρίτου τινὸς εἰς ἅπαντας ἀπωλείας· καὶ τῶν
 μὲν δεσμὰ τῶν δὲ θανάτους τῶν δὲ τὸ ταῦτα μέλλειν ἐπ'
 αὐτοῖς ὀδυρομένων, ἡσυχία τε καὶ κατῆφεια τὸ βασι-
 25 λειον ἀπεκόσμηι τῆς πρώτης εὐδαιμονίας. <259> καὶ
 χαλεπὸς ἦν Ἡρώδης πᾶς ὁ βίος ἐκτεταραγμένῳ καὶ τὸ μη-
 δενὶ πιστεύειν μέγα τῆς προσδοκίας κολαστήριον ἔχοντι·
 πολλάκις γοῦν ὡς ἐπανιστάμενον αὐτῷ τὸν νῖον ἢ καὶ
 ξιφήρη παρεστῶτα διὰ φαντασίας ἐλάμβανεν. <260> οὐ-
 30 τως ἢ ψυχὴ καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν πρὸς τούτῳ γενο-
 μένη πάθος ἀνεμάξατο μανίας καὶ ἀνοίας οὐχ ἥττον.

6 <261> καὶ τὰ μὲν περὶ ἐκεῖνον εἶχεν οὕτως· Ἀρχέ-
 λαος δὲ ὁ τῶν Καππαδόκων βασιλεὺς ὥς ἐπύθετο τὰ
 κατὰ τὸν Ἡρώδη, ἀγωνιῶν ὑπὲρ τε τῆς θυγατρὸς
 καὶ τοῦ νεανίσκου καὶ συναλγῶν ἀνδρὶ φίλῳ τῆς ἐπὶ
 τοσόνδε ταραχῆς, ἦκεν οὐκ ἐν παρέρῳ θήμενος τὰ 5
 πράγματα. <262> καὶ καταλαβὼν οὕτως ἔχοντα, τὸ
 μὲν ἐπιτιμᾶν ἢ φάναι γενέσθαι τι προπετὲς αὐτῷ
 τελέως ἀνοίκειον εἰς τὸν καιρὸν ἠγγήσατο· φιλονικη-
 σειν γὰρ κεκακωμένον, καὶ μᾶλλον ἀπολογεῖσθαι σπεύ-
 δοντα πλείονος ὀργῆς ἀναπλησθήσεσθαι. <263> μετῆι 10
 δὲ τάξιν ἑτέραν εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ἡτυχημένων,
 ὀργιζόμενος τῷ νεανίσκῳ, κἀκεῖνον ἐπιεικῇ λέγων· τῷ
 μηδὲν ἐκ προπετείας ἐργάσασθαι· τόν τε γάμον δια-
 λύσειν ἔφη πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ μηδ' ἂν τῆς
 θυγατρὸς φείσασθαι, εἴ τι συνειδυῖα τούτων οὐ κατ- 15
 εμήνυσεν. <264> τοιούτου δ' ὄντος Ἀρχελάου οὐ κατὰ
 προσδοκίαν ὧν ὁ Ἡρώδης ᾤετο, τὸ δὲ πλεον ὑπὲρ
 αὐτοῦ τὴν ὀργὴν ἐπιδεικνυμένου, μετέπιπτεν ὁ βασι-
 λεὺς τῆς χαλεπότητος, καὶ λαθὼν ἐκ τοῦ δικαίως δο-
 κεῖν τὰ πεπραγμένα πεποιηκέναι, κατὰ μικρὸν εἰς τὸ 20
 τοῦ πατρὸς ἀντιμεθίστατο πάθος. <265> οἰκτρὸς δ'
 ἦν ἐν ἀμφοτέροις, ὅτε μὲν ἀπελύνοντό τινες τὰς τοῦ
 νεανίσκου διαβολάς, εἰς ὀργὴν ἐκταραττόμενος, ἐπειδὴ
 δ' Ἀρχέλαος συγκατηγόρει, πρὸς δάκρυα καὶ λύπην
 οὐκ ἀπαθῇ μεθιστάμενος· ἐδεῖτο γοῦν ἐκεῖνου μήτε 25
 διαλύειν τὸν γάμον, ὀργῆς τ' ἑλαττον ἔχειν ἐφ' οἷς ὁ
 νεανίσκος ἠδίκηκεν. <266> Ἀρχέλαος δὲ παραλαβὼν
 ἐπιεικέστερον, εἰς τε τοὺς φίλους μετέφερε τὰς δια-
 βολάς, ἐκείνων εἶναι λέγων νέον ὄντα καὶ κακοηθείας
 ἀναίσθητον διαφθεῖραι, τόν τ' ἀδελφὸν αὐτῷ μᾶλλον 30

εἰς ὑποψίαν καθίστη. <267> τοῦ γὰρ Ἡρώδου χαλε-
 πῶς καὶ πρὸς τὸν Φερῶραν ἔχοντος, ὃ μὲν ἀπορία τοῦ
 διαλλάξοντος, Ἀρχέλαον ὄρων μάλιστα δυνάμενον, αὐ-
 τὸς τυχῶν πρὸς ἐκείνον ἐτράπετο μελανείμων καὶ
 5 πάντα τὰ σημεῖα τῆς μετὰ μικρὸν ἀπωλείας ἔχων,
 <268> Ἀρχέλαος δὲ οὐθ' ὑπερείδε τὴν ἔντευξιν οὔτ'
 ἔφη δυνατὸς εἶναι ταχὺ μεταπεῖθαι οὔτως ἔχοντα τὸν
 βασιλέα· βέλτιον δ' εἶναι αὐτῷ προσιέναι καὶ δεῖσθαι,
 τῶν πάντων αἴτιον αὐτὸν ὁμολογοῦντα· λωφῆσειν γὰρ
 1 οὔτω τοῦ θυμοῦ τὸ περιττόν, αὐτὸς δὲ συλλήψεσθαι
 παρῶν. <269> ταῦτα δὲ πεισθέντος αὐτοῦ συναμφο-
 τερον ἦν διαπεπραγμένον, αἷ τε διαβολαὶ παρὰ δόξαν
 ἀφῆρηντο τοῦ νεανίσκου, καὶ Φερῶραν Ἀρχέλαος δια-
 λάξας οὔτως εἰς Καππαδοκίαν ἀπήει, κεχαρισμένος ὥς
 15 οὐκ ἄλλος ἐν τῇ τότε περιστάσει τῶν καιρῶν Ἡρώδῃ
 γενόμενος· ὅθεν καὶ δώροις αὐτὸν ἐτίμησε πολυτελε-
 στάτοις, κὰν τοῖς ἄλλοις μεγαλοπρεπῶς ἐν τοῖς μάλιστα
 φίλον ἡγησάμενος. <270> ἐποίησατο δὲ καὶ συνθήκας
 εἰς Ῥώμην ἐλθεῖν, ἐπειδὴ περὶ τούτων ἐγγράπτο Καί-
 20 σαρ, καὶ μέχρι Ἀντιοχείας ἐπὶ ταῦτ' ἀπαγγέλλον. ἐκεῖ
 καὶ τὸν ἡγεμόνα Συρίας Τίτιον, ἐκ διαφορᾶς Ἀρχε-
 λάω κακῶς ἔχοντα, διήλλαξεν Ἡρώδης, καὶ πάλιν εἰς
 Ἰουδαίαν ὑποστρέφει.

<271> γενομένῳ δ' ἐν τῇ Ῥώμῃ κακέῃθεν ἐπανά-9
 25 κοντι συνέστη πόλεμος πρὸς τοὺς Ἀραβας ἐξ αἰτίας
 τοιαύτης. οἱ κατοικοῦντες τὸν Τράχωνα, Καίσαρος
 ἀφελομένου Ζηνόδωρον καὶ προσθέντος Ἡρώδῃ τὴν
 χώραν, ληστεύειν μὲν οὐκ εἶχον ἐξουσίαν ἔτι, γεωργεῖν
 δὲ καὶ ζῆν ἡμέρως ἡναγκάζοντο. <272> τὸ δ' ἦν
 30 ἐκείνοις οὐχ αἰρετόν, οὐδὲ λυσιτέλειαν ἔφερεν ἢ γῆ

πονούντων. ὅμως δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν, οὐκ ἐπιτρέπον-
 τος τοῦ βασιλέως, ἀπείχοντο τῶν εἰς τοὺς περιοίκους
 ἀδικημάτων, καὶ πολλὴ διὰ τοῦτ' ἦν εὐδοξία τῆς ἐπι-
 μελείας Ἡρώδῃ· <273> πλεύσαντος δ' εἰς τὴν Ῥώμην,
 ὅτε καὶ τοῦ παιδὸς Ἀλεξάνδρου κατηγορεῖ καὶ παρα- 5
 θησόμενος Ἀντίπατρον τὸν υἱὸν παρεληλύθει Καίσαρι,
 λόγον ὡς ἀπολωλὼς εἶη διασπείροντες οἱ τὸν Τράχωνα
 νεμόμενοι τῆς τ' ἀρχῆς ἀπέστησαν καὶ πάλιν ἐπὶ τὰ
 συνήθη (τὸ) τοὺς πλησιοχώρους ἀδικεῖν ἐτρέποντο.
 <274> τότε μὲν οὖν αὐτοὺς οἱ στρατηγοὶ τοῦ βασι- 10
 λέως ἀπόντος ἐχειρώσαντο· περὶ τετταράκοντα δέ τινες
 ἀρχιλησταὶ κατὰ δέος τῶν ἡλωκότων ἐξέλιπον μὲν τὴν
 χώραν, <275> εἰς δὲ τὴν Ἀραβίαν ἀφορμήσαντες Συλ-
 λαίου δεξαμένου μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ Σαλώμης
 γάμου, τόπον τ' ἐρυμνὸν ἐκείνου δόντος ὤκισαν, καὶ 15
 κατατρέχοντες οὐ μόνον τὴν Ἰουδαίαν ἀλλὰ καὶ τὴν
 Κοίλην Συρίαν ἅπασαν ἐλήζοντο, παρέχοντος ὀρηγή-
 ρια τοῦ Συλλαίου καὶ κακῶς ποιοῦσιν ἄδειαν. <276>
 Ἡρώδης δ' ἐπανελθὼν ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἔγνω πολλὰ
 τῶν οἰκείων αὐτῷ κεκακωμένα· καὶ τῶν μὲν ληστῶν 20
 ἐγκρατῆς οὐ δυνάμενος γενέσθαι διὰ τὴν ἀσφάλειαν
 ἣν ἐκ τῆς τῶν Ἀράβων προστασίας ἐπορίσαντο, χαλε-
 πῶς δ' ἔχων αὐτοὺς τῶν ἀδικημάτων, ἐκπεριελθὼν τὸν
 Τράχωνα τοὺς οἰκείους αὐτῶν ἀπέσφαξεν. <277> ἐντεῦ-
 θεν ἐκείνοι καὶ μᾶλλον πρὸς ὀργὰς ὦν ἐπεπόνθεσαν, 25
 ὄντος αὐτοῖς καὶ νόμου πάντα τρόπον ἐπεξιέναι τοὺς
 τῶν οἰκείων φονεῖς, ἀνυποτιμήτως τὴν Ἡρώδου πᾶσαν
 ἄγοντες καὶ φέροντες διετέλουν. ἐκείνος δὲ διελέγετο
 περὶ τούτων τοῖς Καίσαρος ἡγεμόσι Σατουρνίνῳ τε
 καὶ Ὑολομνίῳ, ἐπὶ κολάσει τοὺς ληστὰς ἐξαιτούμενος. 30
 <278> ὅθεν ἔτι καὶ μᾶλλον ἰσχυρῶς ἐχόντων πλείους

- μὲν ἐγίνοντο, πάντα δ' ἐτάραττον ἐπ' ἀναστάσει τῆς
 Ἡρώδου βασιλείας χωρία καὶ κώμας πορθοῦντες καὶ
 τοὺς λαμβανομένους τῶν ἀνθρώπων ἐπισφάττοντες,
 ὥς εἶναι πολέμῳ τὴν ἀδικίαν ἐοικυῖαν· ἐγερόνεσαν
 5 γὰρ ἤδη περὶ χιλίους. <279> ἐφ' οἷς ἀχθόμενος Ἡρώ-
 δης τοὺς τε ληστὰς ἐξήγει, καὶ χρεὸς ὃ διὰ Συλλαίου
 δανείσας ἔτυχεν Ὀβόδα, τάλαντα ἐξήκοντα, παρηκούσης
 αὐτῷ τῆς προθεσμίας ἀπολαβεῖν ἡξίου. <280> Συλ-
 λαῖος δὲ τὸν μὲν Ὀβόδαν παρωσάμενος αὐτὸς δ'
 10 ἅπαντα διοικῶν, τοὺς τε ληστὰς ἐξαρκος ἦν μὴ κατὰ
 τὴν Ἀραβίαν εἶναι, καὶ περὶ τῶν χρημάτων ἀνεβάλ-
 λετο, περὶ ὧν ἐπὶ τε Σατουρνίνου καὶ Ὑολομνίου τῶν
 τῆς Συρίας ἐπιστατούντων ἐγίνοντο λόγοι. <281> τέλος
 δὲ συνέθετο δι' ἐκείνων ἐντὸς ἡμερῶν τριάκοντα τὰ
 15 τε χρήματα τὸν Ἡρώδην ἀπολαβεῖν καὶ τοὺς ἀλλή-
 λων ἐν ἑκατέρᾳ τῇ βασιλείᾳ. καὶ παρὰ μὲν Ἡρώδῃ
 τῶν Ἀράβων οὐδεὶς εὐρέθη τὸ σύνολον οὔτ' ἐπ' ἀδι-
 κίας οὔτε κατ' ἄλλον τρόπον, οἱ δ' Ἀραβες ἡλέγχοντο
 τοὺς ληστὰς παρ' αὐτοῖς ἔχειν.
- 20 <282> διελθούσης δὲ τῆς προθεσμίας ὁ Συλλαῖος 2
 οὐδὲν τῶν δικαίων πεποιηκῶς εἰς Ῥώμην ἀνέρχεται.
 ὥσια δὲ τῶν χρημάτων καὶ τῶν παρ' ἐκείνοις ληστῶν
 Ἡρώδης ἐποιεῖτο, <283> καὶ τῶν περὶ τὸν Σατουρ-
 νίνον καὶ Ὑολόμνιον ἐπιτρεπόντων ἀγνωμονοῦντας
 25 ἐπεξιέναι, στρατιάν τ' ἔχων προήγαγεν εἰς τὴν Ἀρα-
 βίαν, τρισὶν ἡμέραις ἐπὶ σταθμοὺς διανύσας. καὶ
 γενόμενος ἐπὶ τοῦ φρουρίου τοῦ τοὺς ληστὰς ἔχοντος
 αἰρεῖ μὲν ἐξ ἐφόδου πάντας αὐτούς, κατασκάπτει δὲ
 τὸ χωρίον, Ῥαῖπτα καλούμενον· τῶν δ' ἄλλων οὐδέν'
 30 ἐλύπησεν. <284> ἐκβοηθησάντων δὲ τῶν Ἀράβων ἡγου-
 μένου Νακέβου μάχη γίνεται, καθ' ἣν ὀλίγοι μὲν τῶν

Ἡρώδου, Νάκεβος δ' ὁ τῶν Ἀράβων στρατηγὸς καὶ
 περὶ εἴκοσι πέντε τῶν σὺν αὐτῷ πίπτουσιν, οἱ δ'
 ἄλλοι πρὸς φυγὴν ἐτράποντο, <285> τισάμενος δὲ τού-
 τους, τρισχιλίους Ἰδουμαίων ἐπὶ τῇ Τραχωνίτιδι κα-
 τοικίσας εἶργε ληστὰς τοὺς ἐκεῖ, καὶ περὶ τούτων τοῖς 5
 ἡγεμόσιν ἔπεμπε περὶ Φοινίκην οὓσιν, ἀποδεικνὺς ὅτι
 μηδὲν πλέον ὢν ἀγνωμονοῦντας ἐπέξελθεῖν ἔδει τοὺς
 Ἀραβας αὐτῷ πέπρακται. ταῦτα μὲν οὖν ἐκεῖνοι πολυ-
 3πραγμοῦντες εὗρισκον οὐ ψευδόμενον· <286> ἄγγε-
 λοι δὲ Συλλαίῳ καταταχίσαντες εἰς τὴν Ῥώμην τὰ 10
 πεπραγμένα διεσάφουν, εἰς μείζον, ὥς εἰκός, ἕκαστον
 τῶν γεγονότων αἶροντες. <287> ὃ δ' ἤδη μὲν ἐπεπραγ-
 μάτευστο γνώριμος εἶναι Καίσαρι, τότε δὲ περὶ τὴν
 αὐλὴν ἀναστρεφόμενος, ὥς ἤκουσεν, εὐθύς μεταμφιέν-
 νεται μέλαιναν ἐσθῆτα, καὶ παρελθὼν ἔλεγεν ὥς αὐτὸν 15
 ὅτι πολέμῳ τὰ περὶ τὴν Ἀραβίαν εἴη κεκακωμένα καὶ
 πᾶσα ἀνάστατος ἢ βασιλεία, στρατιᾷ πορθήσαντος αὐ-
 τὴν Ἡρώδου. <288> δακρύων δὲ πεντακοσίους μὲν
 ἐπὶ δισχιλίους Ἀράβων ἀπολωλέναι τοὺς πρώτους ἔλε-
 γεν, ἀνηρῆσθαι δὲ καὶ τὸν στρατηγὸν αὐτῶν Νάκεβον, 20
 οἰκεῖον αὐτῷ καὶ συγγενῇ, πλοῦτον δὲ διηρπάσθαι
 τὸν ἐν Ῥαῖπτοις, καταπεφρονησθαι δὲ τὸν Ὀρόδαν,
 ὑπ' ἀσθενείας οὐκ ἀρκέσαντα τῷ πολέμῳ διὰ τὸ μῆτ'
 αὐτὸς μῆτε τὴν Ἀραβικὴν δύναμιν παρεῖναι. <289>
 τοιαῦτα τοῦ Συλλαίου λέγοντος, καὶ προστιθέντος ἐπι- 25
 φθόνως ὥς οὐδ' ἂν αὐτὸς ἀπέλθοι τῆς χώρας μὴ πεπι-
 στευκῶς ὅτι Καίσαρι μέλοι τὴν εἰρήνην ἅπασιν εἶναι
 πρὸς ἀλλήλους, μηδ', εἰ παρὼν ἐτύγχανεν ἐκεῖ, λυσι-
 τελοίη ποιῆσαι τὸν πόλεμον Ἡρώδῃ, παροξυνθεὶς ἐπὶ
 τοῖς λεγομένοις ὁ Καῖσαρ ἀνέκρινε τῶν Ἡρώδου τοὺς 30
 παρόντας καὶ τῶν ιδίων τοὺς ἀπὸ Συρίας ἥκοντας

αὐτὸ μόνον, εἰ τὴν στρατιὰν Ἡρώδης ἐξαγάγοι. <290>
 τῶν δὲ τοῦτο μὲν αὐτὸ λέγειν ἀνάγκην ἔχοντων, τὸ
 δ' ἐφ' ὅτῳ καὶ πῶς οὐκ ἀκούοντος, ὀργή τε μείζων
 ἐγένετο τῷ Καίσαρι, καὶ γράφει πρὸς τὸν Ἡρώδην τὰ
 5 τ' ἄλλα χαλεπῶς καὶ τοῦτο τῆς ἐπιστολῆς τὸ κεφάλαιον,
 ὅτι πάλαι χρώμενος αὐτῷ φίλῳ, νῦν ὑπηκόῳ χρησέ-
 ται. <291> γράφει δὲ καὶ Συλλαῖος ὑπὲρ τούτων
 τοῖς Ἀραψιν. οἱ δ' ἐπαρθέντες οὔτε τῶν ληστῶν ὅσοι
 διέφυγον ἐξεδίδουσιν οὔτε τὰ χρήματα διευλύτουν,
 10 νομάς θ' ἄς ἐκείνου μισθωσάμενοι διακατεῖχον, ἀμι-
 σθὲν ταύταις ἔχρωντο, τεταπεινωμένου τοῦ τῶν Ἰου-
 δαίων βασιλέως διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ Καίσαρος. <292>
 ἐπιτίθενται δὲ τῷ καιρῷ καὶ οἱ τὴν Τραχωνίτιν ἔχον-
 τες, τῆς τῶν Ἰδουμαίων φρουρᾶς κατεξαναστάντες καὶ
 15 λησθηρίοις χρώμενοι μετὰ τῶν Ἀράβων, οἷς ἐλεηλάτουν
 τὴν ἐκείνων χώραν, οὐκ ἂπ' ὠφελείας μόνον ἀλλὰ καὶ
 μνησικακίας χαλεπώτεροι τὰς ἀδικίας ὄντες.

<293> Ἡρώδης δὲ ταῦτα πάντα φέρων ἠνείχετο, 4
 μεταβεβληκυίας αὐτῷ τῆς παρρησίας ἣν εἶχε διὰ Καί-
 20 σαρα, καὶ τὸ μείζον ἀφήρητο τοῦ φρονήματος· οὐδὲ
 γὰρ πέμψαντος αὐτοῦ πρεσβείαν ἀπολογοσησμένην ὁ
 Καῖσαρ ἠνέσχετο, πάλιν δὲ τοὺς συνελθόντας ἀπράκ-
 τους ἀπέπεμψεν. <294> ἣν δ' οὖν ἐπὶ τούτοις ἀθυμία
 καὶ δέος, ὃ τε Συλλαῖος οὐ μετρίως ἐλύπει πιστευθεῖς
 25 τε καὶ παρὼν ἐν τῇ Ῥώμῃ, τότε δὲ καὶ μειζόνων ἀπ-
 τόμενος. ὁ μὲν γὰρ Ὀβόδας ἐτεθνήκει, παραλαμβάνει
 δὲ τὴν τῶν Ἀράβων ἀρχὴν Αἰνείας ὁ μετονομασθεὶς
 αὐτῆς Ἀρέτας. <295> τοῦτον γὰρ ἐπεχείρει διαβολαῖς
 παρωσάμενος αὐτὸς ἀναλαμβάνειν τὴν ἀρχήν, χρήματα
 30 μὲν πολλὰ διαδοὺς τοῖς περὶ τὴν αὐλήν, πολλὰ δὲ
 Καίσαρι δώσειν ὑπισχνούμενος. ὃ δὲ τῷ μὴ τὸν Ἀρέ-

ταν ἐπιστείλαντα πρότερον αὐτῷ βασιλεύειν ὠργίζετο.
 <296> πέμπει δὲ καὶ κείνος ἐπιστολὴν καὶ δῶρα τῷ Καί-
 σαρι, στέφανόν τε χρυσοῦν ἀπὸ πολλῶν ταλάντων. ἡ
 δ' ἐπιστολὴ κατηγόρει Συλλαίου ὄντα πονηρὸν δοῦλον
 Ὀβόδαν τε φαρμάκοις διαφθεῖραι καὶ ζῶντος ἔτι κρα- 5
 τεῖν αὐτόν, τὰς τε τῶν Ἀράβων μοιχεύοντα γυναῖκας
 καὶ χρήματα δανειζόμενον, ὥστ' ἐξιδιώσασθαι τὴν
 ἀρχήν. <297> προσέσχε δ' οὐδὲ τούτοις ὁ Καῖσαρ,
 ἀλλ' ἀποπέμπει μηδὲν τῶν δώρων λαβών. τὰ δὲ περὶ
 τὴν Ἰουδαίαν καὶ Ἀραβίαν αἰὲ καὶ μᾶλλον ἐπεδίδου, 10
 τὰ μὲν εἰς ἀταξίαν, τὰ δ' ὡς καταφθειρομένων μηδένα
 προσεστάναι. <298> τῶν γὰρ βασιλέων ὃ μὲν οὐπω τὴν
 ἀρχὴν βεβαίαν ἔχων οὐχ ἱκανὸς ἦν κωλύειν τοὺς ἀδι-
 κοῦντας, Ἡρώδης δ', ἐφ' οἷς ἡμύνατο τάχιον ὀργισθέν-
 τος αὐτῷ Καίσαρος, ἀπάσας τὰς εἰς αὐτὸν παρανομίας 15
 φέρειν ἠναγκάζετο. <299> πέρας δ' οὐδὲν ὁρῶν τῶν
 περιεστώτων κακῶν, ἔγνω πάλιν εἰς Ῥώμην ἀποστέλ-
 λειν, εἴ τι δύναιτο μετριώτερον εὐρεῖν διὰ τε τῶν
 φίλων καὶ πρὸς αὐτὸν Καίσαρα τὴν ἐντυχίαν ποιη-
 σάμενος.

20

10 <300> κακεῖ μὲν ὁ Λαμασκηνὸς ἀπῆει Νικόλαος,
 ἐξετετάρακτο δὲ τὰ περὶ τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς παῖδας
 αὐτῷ πολὺ χεῖρον ἐσχηκότα κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον.
 ὅλως μὲν γὰρ οὐδὲ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἀσύνοπτον
 ἦν ὡς τὸ μέγιστον καὶ δυσχερέστατον τῶν ἀνθρωπί- 25
 νων παθῶν ἀπειλεῖται τῇ βασιλείᾳ διὰ τῆς τύχης.
 ἐπέβαινε δὲ καὶ μᾶλλον ηὐξήθη τότε παρὰ τοιαύτην
 αἰτίαν. <301> Εὐρυκλῆς ἀπὸ Λακεδαιμόνος, οὐκ ἄση-
 μος τῶν ἐκεῖ, κακὸς δὲ τὴν ψυχὴν ἄνθρωπος, καὶ
 περὶ τρυφήν καὶ κολακείαν δεινὸς ἐκατέραν αὐτῶν 30

ἔχειν τε καὶ μὴ δοκεῖν, ἐπιδημήσας ὥς τὸν Ἡρώδην
 δῶρά τε δίδωσιν αὐτῷ καὶ πλείω παρ' ἐκείνου λαβὼν
 ταῖς εὐκαιρίαις τῶν ἐντεύξεων ἐπραγματεύσατο φίλος
 ἐν τοῖς μάλιστα γενέσθαι βασιλέως. <302> ἦν δ' αὐτῷ
 5 καταγωγὴ μὲν ἐν τοῖς Ἀντιπάτρου, πρόσοδος δὲ καὶ
 συνήθεια πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον· Ἀρχελάῳ γὰρ ἔλεγεν
 εἶναι τῷ Καππάδοκι διὰ σπουδῆς. <303> ὅθεν καὶ τὴν
 Γλαφύραν ὑπεκρίνατο τιμᾶν, καὶ πολὺς ἦν ἀφανῶς
 μὲν ἐκθεραπεύων ἅπαντας, αἰὲ δὲ τοῖς λαλουμένοις ἢ
 10 γιγνομένοις προσέχων, ὥς ἐξ αὐτῶν ἀντιχαρίζεσθαι τὰς
 διαβολάς. <304> τέλος δὲ τοιοῦτος ἐκάστῳ κατὰ τὰς
 συντυχίας ἀπέβαινεν ὥς ἐκείνῳ μὲν εἶναι φίλος, τοῖς
 δ' ἄλλοις δοκεῖν κατὰ τὸ συμφέρον ἐκείνῳ προσιέναι.
 τὸν οὖν Ἀλέξανδρον προσεκτίσασατο νέον ὄντα, καὶ
 15 περὶ ᾧ ἐπεπόνθει μηδενὶ μὲν, πρὸς ἐκείνον δὲ μόνον
 ἀδεῶς πεπεισμένον ἐξεῖναι λέγειν· <305> ἐνέφαινε
 οὖν ἀχθόμενος ὥς ὁ πατὴρ ἡλλοτριώτο, καὶ τὰ περὶ
 τὴν μητέρα διηγεῖτο καὶ τὸν Ἀντίπατρον, ὅτι παρω-
 θούμενος αὐτοὺς τῆς τιμῆς τὰ πάντ' ἤδη δύναται.
 20 τούτων δ' ἀνεκτὸν οὐδὲν ἔφη, κατεσκευασμένου πρὸς
 μῖσος ἤδη τοῦ πατρός, ὥς μὴδὲ συμποσίοις ἢ συλλό-
 γοις ἀνέχεσθαι λέγων. τοιαῦτα μὲν ἐκείνος, ὥς εἰκός,
 ἔφ' οἷς ἤλγει· <306> τοὺς δὲ λόγους Εὐρυκλῆς Ἀντι-
 πάτρῳ τούτους ἀνέφερε, λέγων μὲν ὥς οὐχ ἔνεκα
 25 αὐτοῦ τοῦτ' αὐτὸ ποιεῖ, νικᾶσθαι δ' ὑπὸ σοῦ τιμώ-
 μενος τῷ μεγέθει τοῦ πράγματος, καὶ φυλάττεσθαι
 παρακελεύόμενος τὸν Ἀλέξανδρον· οὐ γὰρ ἀπαθῶς
 τούτων ἕκαστον λέγειν, ἀλλὰ τοῖς ῥήμασιν αὐτοῖς ἐνεῖ-
 ναι τὴν αὐτοχειρίαν. <307> Ἀντίπατρος μὲν οὖν
 30 εὖνουν ὑπολαμβάνων ἐκ τούτων μεγάλας αὐτῷ παρ'

ἕκαστα δωρεὰς ἐδίδουν, καὶ τέλος ἤδη πείθει πρὸς τὸν Ἡρώδην ἀναφέρειν τὸν λόγον. <308> ὁ δ' οὐκ ἦν τὴν Ἀλεξάνδρου δύσνοιαν ἐξ ὧν ἔλεγεν ἀκηκοέναι διηγούμενος ἀπίθανος, ἀλλ' οὕτω διέθηκε τὸν βασιλέα, περιάγων αἰὲ τοῖς ῥήμασι καὶ παροξύνων, ὥς ἀμετά- 5 γνωστον ποιῆσαι τὸ μῖσος. ἐδήλωσε δὲ καὶ παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν· <309> εὐθύς γάρ Εὐρυκλεῖ δίδωσι πεντήκοντα τάλαντα δωρεάν. ὁ δὲ ταῦτα λαβὼν, καὶ πρὸς τὸν Ἀρχέλαον ἀναβὰς τὸν βασιλέα τῶν Καππαδόκων, τὸν Ἀλέξανδρον ἐπήγει καὶ χρήσιμος ἔλεγεν αὐτῷ 10 πολλὰ πρὸς τὰς διαλλαγὰς τὰς πρὸς τὸν πατέρα γεγενῆσθαι. <310> χρηματίζόμενος δὲ καὶ παρ' ἐκείνου, πρὶν καταφωραθῆναι τῆς κακοηθείας, ἀπῆει.

<311> Εὐρυκλῆς μὲν οὐδ' ἐν τῇ Λακεδαιμόνι πανσάμενος εἶναι μοχθηρός, ἐπὶ πολλοῖς ἀδικήμασιν ἀπε- 15 στερήθη τῆς πατρίδος· ὁ δὲ τῶν Ἰουδαίων βασιλεὺς οὐχ ὥσπερ πρότερον εἶχε πρὸς τε τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τὸν Ἀριστόβουλον, ἀκούων μόνον τὰς κατ' αὐτῶν διαβολάς, ἀλλ' ἤδη διὰ μίσους οἰκείου γεγεννημένος αὐτοῖς, εἰ καὶ μὴ λέγοι τις, περιειργάζετο, <312> παρα- 20 τηρῶν ἕκαστα καὶ πυνθανόμενος καὶ πᾶσιν ἐνδιδοὺς τοῖς βουλομένοις, εἴ τις ἔχοι τι κατ' ἐκείνων εἰπεῖν, ... Εὐάρατόν τε Κῶον Ἀλεξάνδρῳ συνειδέναι. καὶ τοῦτο μὲν οὖν καθ' ἡδονὴν τὸ πάντων ἡδιστον Ἡρώδης ἐλάμβανεν. 25

3 <313> ἐπιγίγνεται δὲ κατὰ τῶν νεανίσκων μεῖζόν τι, σκευωρουμένης αἰὲ τῆς κατ' αὐτῶν διαβολῆς, καὶ πᾶσιν ὥς εἰπεῖν ἄθλου τούτου προκειμένου λέγειν τι περὶ ἐκείνων δυσχερές, ὁ πρὸς τῆς τοῦ βασιλεύοντος ἐδόκει σωτηρίας. <314> σωματοφύλακες ἦσαν Ἡρώδης 30

δύο κατ' ἰσχὺν καὶ μέγεθος τιμώμενοι, Ἰούκουνδος
 καὶ Τύραννος. οὗτοι προσκρούσαντος αὐτοῖς τοῦ βα-
 σιλέως ἀπεωσμένοι τοῖς περὶ Ἀλέξανδρον ἦσαν συνιπ-
 παζόμενοι καὶ κατὰ γυμνασίαν τιμώμενοι, καί τι χρυ-
 5 σίον καὶ δωρεὰς ἄλλας ἐλάμβανον. <315> εὐθύς οὖν
 καὶ τούτους ὁ βασιλεὺς ἔχων ἐν ὑποψίαις ἐβασάνιζεν.
 οἱ δὲ διακαρτερήσαντες πολὺν χρόνον ὕστερον ἔλεγον
 ὅτι πείθοι φονεύειν αὐτοὺς Ἡρώδην Ἀλέξανδρος, ἐπεὶ
 περὶ τι κυνηγέσιον θηρίου διώκων προσβάλοι· δυνα-
 10 τὸν γὰρ εἶναι λέγειν ὥς ἀπὸ τοῦ ἵππου κατενεχθεὶς
 ἐμπαρεῖη ταῖς ἑαυτοῦ λόγχαις· καὶ γὰρ πρότερον αὐτῷ
 τοιοῦτον γενέσθαι πάθος. <316> ἐπέδειξαν δὲ καὶ
 χρυσίον ἐν ἱππῶνι κατορθωγμένον, καὶ τὸν ἀρχικύ-
 νηγον ἐξήλεγχον ὅτι καὶ λόγχας αὐτοῖς δοίη βασιλικὰς
 15 καὶ τοῖς Ἀλέξανδρον θεραπεύουσιν ὅπλα, κελεύοντας
 ἐκείνου.

<317> μετὰ τούτους ὁ φρούραρχος Ἀλεξανδρείου 4
 συλληφθεὶς ἐβασάνιζετο· καὶ γὰρ ἐκεῖνος αἰτίαν εἶχε
 δέξασθαι τῇ φρουρᾷ καὶ παρῆξιν τοῖς νεανίσκοις χρή-
 20 ματα ὑπεσχῆσθαι τὰ κείμενα τῶν βασιλικῶν κατ' ἐκεῖνο
 τὸ φρούριον. <318> αὐτὸς μὲν οὖν οὐδὲν ὠμολόγησεν,
 υἱὸς δ' αὐτοῦ παρελθὼν ταῦτ' ἔφη γενέσθαι, καὶ
 γράμματ' ἐπέδωκεν ὥς εἰκάσαι τῆς Ἀλεξάνδρου χειρός.
 ἑτελέσαντες, σὺν θεῷ εἰπεῖν, ἃ προυθέμεθα πάντα,
 25 ἥξομεν πρὸς ὑμᾶς. ἀλλὰ πειράθητε, καθὼς ὑπέσχε-
 σθε, δέξασθαι ἡμᾶς τῷ φρουρίῳ. <319> μετὰ τοῦτο
 τὸ γραμματεῖον ὁ μὲν Ἡρώδης οὐκέτι ἐνδοιασίμως
 εἶχε περὶ τῆς τῶν παίδων εἰς αὐτὸν ἐπιβουλῆς, Ἀλέ-
 ξανδρος δὲ Διόφαντον ἔφη τὸν γραμματέα μιμήσασθαι
 30 τὸν τύπον, καὶ δι' Ἀντιπάτρου κακουργηθῆναι τὸ
 γραμματείδιον· ὁ γὰρ Διόφαντος ἐδόκει τὰ τοιαῦτα

δεινός, ἐν ὑστέρῳ δὲ διελεγχθεὶς ἐπ' ἄλλοις οὕτως ἀπέθανε.

- 5 <320> τοὺς δὲ βασανισθέντας ὁ βασιλεὺς καὶ εἰς τὸ πλῆθος προήγαγεν ἐν Ἱεριχοῦντι, κατηγοροῦντας τῶν παίδων. καὶ τούτους μὲν ἐκ χειρὸς οἱ πολλοὶ 5
βάλλοντες ἀπέκτειναν. <321> ὠρμημένων δὲ καὶ τοὺς περὶ τὸν Ἀλέξανδρον ὁμοίως κτείνειν, τοῦτο μὲν ὁ βασιλεὺς παρητήσατο, διὰ Πτολεμαίου καὶ Φερῶρα τὸ πλῆθος ἀναστείλας. ἦν δὲ φυλακὴ καὶ τήρησις αὐτῶν, καὶ προσήει μὲν οὐδεὶς ἔτι, πάντα δ' ἐπεσκοπεῖτο τὰ 10
γιννόμενα καὶ λαλούμενα, καίτοι γ' ἄρτι καταδίκων εἶχον ἀδοξίαν καὶ δέος. <322> ἄτερος δ' αὐτῶν Ἀριστόβουλος ἐκ βαρυθυμίας ὑπαγόμενος καὶ τὴν ἑαυτοῦ τηθίδα καὶ πενθερὰν συναλγεῖν αὐτῷ ταῖς συμφοραῖς καὶ μισεῖν τὸν τὰ τοιαῦτα πειθόμενον, 'οὐ γάρ' ἔφη 15
'καὶ σοὶ κίνδυνος ἀπωλείας, διαβεβλημένη Συλλαίῳ κατ' ἐλπίδα γάμων ἔπαντα τάνθ'αδε προμηνύειν;' <323> τούτους ἐκείνη ταχὺ μάλα τὰδελφῷ προσφέρει τοὺς λόγους. ὃ δ' οὐκέτι κατασχὼν αὐτὸν δῆσαί τε κελεύει καὶ διαστήσαντας ἀπ' ἀλλήλων, ὅσα κακῶς 20
ἐποίησαν ἐπὶ τῷ πατρί, ταῦτα γραψαμένους Καίσαρι ἀποφέρειν. <324> οἱ δ', ἐπεὶ τοῦτο προσετέτακτο αὐτοῖς, ἐγγράφουσιν ἐπιβουλήν μὲν οὗτ' ἐννοῆσαι κατὰ τοῦ γεγεννηκότος οὔτε συσκευάσασθαι, δρασμῷ δ' ἐπιβαλέσθαι, καὶ τοῦτο δι' ἀνάγκην, ὑπόπτου καὶ δυσχε- 25
ροῦς ὄντος αὐτοῖς τοῦ βίου.

- 6 <325> κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἦκοντος ἐκ Καππαδοκίας πρεσβευτοῦ παρ' Ἀρχελάου Μήλα τινός, ὃς ἦν δυνάστης τῶν ἐκείνου, βουλόμενος Ἡρώδης ἐνδείξασθαι τὴν δύσνοιαν Ἀρχελάου πρὸς αὐτόν, ἐκάλει τὸν 30

Ἀλέξανδρον, ὥς ἦν ἐν τοῖς δεσμοῖς, καὶ πάλιν ἠρώτα
 περὶ τῆς φυγῆς. ὅποι καὶ πῶς ἐγνώκασιν ἀποχωρεῖν.
 <326> ὁ δ' Ἀλέξανδρος παρ' Ἀρχέλαον ἔφη, ἐκεῖθεν
 εἰς Ῥώμην ὁμολογήσαντα διαπέμψειν· ἀλλ' οὐδὲν οὔτ'
 5 ἄτοπον οὔτε δυσχερὲς ἐντεθυμῆσθαι κατὰ τοῦ πατρός,
 οὐδ' ὅσα συνεσκεύασται κακοηθείᾳ τῶν ἐναντίων,
 ἀληθὲς εἶναί τι τούτων. <327> βούλεσθαι δ' ἂν ἔτι
 ξῆν καὶ τοὺς περὶ Τύραννον εἰς ἐξέτασιν ἀσφαλεστέ-
 ραν, ἀλλὰ καὶ τούτους ἀπολέσθαι θάττον, Ἀντιπάτρου
 10 τῷ πλήθει τοὺς ἰδίους ἐγκαθίσαντος φίλους.
 <328> τοιαῦτα λέγοντος ἐκέλευσεν ἅμα τὸν τε Μή- 7
 λαν καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἄγειν ὡς Γλαφύραν τὴν Ἀρ-
 χελάου, καὶ πυνθάνεσθαι παρ' αὐτῆς εἰ μηδὲν ἠγνόει
 τῶν εἰς ἐπιβουλὴν Ἡρώδου γιγνομένων. <329> ὡς
 15 δ' ἤκον, εὐθύς μὲν ἡ Γλαφύρα, δεσμώτην ἰδοῦσα τὸν
 Ἀλέξανδρον, ἐπλήξατο τὴν κεφαλὴν καὶ καταπληξα-
 μένη μέγα καὶ συμπαθεῖς ἀνῳμῶξεν· ἦν δὲ καὶ τοῦ
 νεανίσκου δάκρυα καὶ τῶν παρόντων ὀδυνηρά τις θέα,
 μέχοι πλείονος οὐδ' ἔφ' οἷς ἤκον εἰπεῖν ἢ πράττειν
 20 δυναμένων. <330> ὁψὲ δὲ τοῦ Πτολεμαίου (τούτῳ
 γὰρ ἄγειν αὐτὸν ἐπετέτακτο) φράζειν κελεύσαντος εἰ
 τι τῶν πραττομένων ἡ γυνὴ σύνοιδεν αὐτῷ, 'τί δ'
 οὐκ ἂν' ἔφη 'συνέγνω τῆς ψυχῆς ἐμοὶ στεργομένη
 πλέον καὶ κοινωνοῦσα τέκνων;' <331> ἡ δὲ πρὸς ταῦτα
 25 μὲν ἀνεβόησεν ὡς συνειδείῃ μὲν οὐδὲν ἄτοπον· εἰ δὲ
 φέροι πρὸς τὴν σωτηρίαν τὴν ἐκείνου τὸ καὶ καθ'
 αὐτῆς τι ψεύσασθαι, πάνθ' ὁμολογεῖν. ὁ δ' Ἀλέξαν-
 δρος 'ἀσεβὲς μὲν οὐδέν' εἶπεν, 'οὐδ' ὦν ὑπονοοῦσιν
 οὐς ἤμιστ' ἐχορῆν, οὔτ' αὐτὸς ἐνενόησα οὔτε σὺ οὐδὲν
 30 οἶσθα, ἀλλ' ὅτι παρ' Ἀρχέλαον ἀποχωρεῖν ἐγνώκειμεν
 κάκεῖθεν εἰς Ῥώμην.' <332> ταῦτα κακείνης ὁμολο-

γούσης ὁ μὲν Ἡρώδης, Ἀρχέλαον ἐξεληλέγχθαι τῆς πρὸς αὐτὸν δυσνοίας ὑπολαβών, δίδωσιν Ὀλύμπῳ καὶ Ὀλομνίῳ γράμματα, κελεύσας ἐν παράπλῳ μὲν Ἐλαιούσῃ τῆς Κιλικίας προσσχόντας Ἀρχελάῳ τὸ περὶ τούτων ἀποδοῦναι, καὶ μεμψαμένους ὅτι τῆς ἐπιβουλῆς 5 ἐφάσκειτο τοῖς παισὶν ἐκείθεν εἰς Ῥώμην πλεῖν, <333> καὶ ἐύρωσιν ἀνύσαντά τι Νικόλαον ὡς μηκέτ' αὐτῷ δυσχεραίνειν Καίσαρα, δίδόναι τὰς ἐπιστολάς καὶ τοὺς ἐλέγχους, οὓς κατὰ τῶν νεανίσκων κατεσκευασμένους ἐπέστειλεν. <334> Ἀρχέλαος μὲν οὖν ἀπελογεῖτο, δέξε- 10 σθαι μὲν τοὺς νεανίσκους ὁμολογήσας διὰ τὸ συμφέρειν αὐτοῖς τ' ἐκείνοις καὶ τῷ πατρὶ μὴ καὶ χαλεπώτερόν τι προστεθῆναι κατ' ὀργὴν ὧν ὑπόπτως ἔχοντες ἐστασίαζον, οὐ μὴν καὶ πρὸς Καίσαρα πέμψειν, οὐδ' ἄλλο τι κατὰ δύσνοιαν τὴν πρὸς ἐκείνον ὁμολογήσαι 15 τοῖς νεανίσκοις.

- 8 <335> εἰς δὲ τὴν Ῥώμην ἀποκομισθέντες ἔσχον καιρὸν ἀποδοῦναι τὰ γράμματα τῷ Καίσαρι, διηλλαγμένον εὐρόντες Ἡρώδη. τὰ γὰρ περὶ τὴν Νικολάου πρεσβείαν ἀπέβη τοῦτον τὸν τρόπον. <336> ὡς ἀνῆλ- 20 θεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ περὶ τὴν αὐλὴν ἐγένετο, πρῶτον μὲν οὐκ ἔφ' οἷς ἐληλύθει μόνον, ἀλλὰ καὶ Συλλαίου κατηγορεῖν ἡξίου. καὶ δῆλοι πρὸ τῆς ἐντυχίας ἦσαν ἀλλήλοις πολεμοῦντες. <337> οἱ δ' Ἀραβες ὑπονοήσαντες ἐξ αὐτοῦ καὶ τῷ Νικολάῳ προσελθόντες 25 τὰς ἀδικίας πάσας ἐμήνουν, καὶ τῶν Ὀβόδου ὡς διαφθαρέντων πλείστων ἐκφανῆ τεκμήρια παρέχοντες· ἦν γὰρ καὶ τῶν γραμμάτων αὐτοῦ ἃ κατὰ τὴν ἀπόστασιν ὑψηροίμενοι διὰ τούτων ἤλεγχον. <338> ὁ δὲ Νικόλαος εὐτυχίαν τινὰ ταύτην ὁρῶν αὐτῷ προσγεγενημέ- 30

νην, δι' αὐτῆς ἐπραγματεύετο τὸ μέλλον, ἐπείγων
 ἐλθεῖν εἰς διαλλαγὰς Ἡρώδη Καίσαρα· σαφῶς γὰρ ἠπί-
 στατο βουλομένῳ μὲν ἀπολογεῖσθαι περὶ ὧν ἐπραξεν
 οὐκ ἔσεσθαι παρορησίαν, ἐθέλοντι δὲ κατηγορεῖν Συλ-
 5 λαίου γενήσεσθαι καιρὸν ὑπὲρ Ἡρώδου λέγειν. <339>
 συνεστῶτων οὖν ἐπ' ἀλλήλους καὶ δοθείσης ἡμέρας,
 Νικόλαος, παρόντων αὐτῷ καὶ τῶν Ἀρέτα πρέσβειων,
 τὰ τ' ἄλλα κατηγορεῖ τοῦ Συλλαίου, τὴν τε τοῦ βασι-
 λέως ἀπώλειαν λέγων καὶ πολλῶν Ἀράβων, <340> χρή-
 10 ματά τε ὡς εἴη δεδανεισμένος ἐπ' οὐδὲν ὑγιές, καὶ
 μοιχείας ἐξελέγχων οὐ τῶν ἐν Ἀραβίᾳ μόνον ἀλλὰ καὶ
 τῶν ἐν Ῥώμῃ γυναικῶν· προσετίθει δὲ τὸ μέγιστον,
 ὡς ἐξαπατήσειε Καίσαρα, μηδὲν ἀληθές διδάξας ὑπὲρ
 τῶν Ἡρώδη πεπραγμένων. <341> ὡς δ' ἦκεν ἐπὶ
 15 τοῦτον τὸν τόπον, ὁ μὲν Καῖσαρ ἐξεῖργεν αὐτόν, τοῦτο
 μόνον ἀξιῶν ὑπὲρ Ἡρώδου λέγειν, εἰ μὴ στρατιὰν
 ἤγαγεν εἰς Ἀραβίαν, μηδὲ δισχιλίους καὶ πεντακοσίους
 ἀπέκτεινε τῶν ἐκεῖ, μηδ' αἰχμαλώτους λάβοι τὴν χώραν
 διαρπάσας· <342> ὁ δὲ Νικόλαος ὑπὲρ τούτων ἔφη
 20 καὶ μάλιστα διδάξειν ὅτι μηδὲν ἢ τὰ πλεῖστά γ' αὐτῶν
 οὐ γέγονεν ὡς σύ γ' ἀκήκοας, καὶ (ὡς) δίκαιον ἦν ἐπ'
 αὐτοῖς χαλεπῶς φέρειν. <343> πρὸς δὲ τὸ παραδόξον
 Καίσαρος ἐνδόντος αὐτὸν ἀκροατὴν, τὸ δάνειον εἰπὼν
 τῶν πεντακοσίων ταλάντων καὶ τὴν συγγραφὴν, ἐν ἣ
 25 καὶ τοῦτο ἦν προσγεγραμμένον, ἐξεῖναι τῆς προθεσμίας
 παρελθούσης ῥύσια λαμβάνειν ἐξ ἀπάσης τῆς χώρας,
 τὴν μὲν στρατείαν οὐκ ἐπιστρατείαν ἔλεγεν ἀλλ' ἐπὶ
 δικαίαν τῶν ἰδίων ἀπαίτησιν χρημάτων· <344> καὶ
 30 . . . πολλάκις μὲν ἐπὶ Σατουρνῖνον ἐλθόντα καὶ Ὀλόμ-
 νιον τοὺς τῆς Συρίας ἡγεμόνας, τελευταῖον δ' ἐν

Βηρυτῶ τούτων ἐναντίον Συλλαίου τὴν σὴν τύχην ἐπομόσαντος, ἥ μὴν ἐντὸς ἡμερῶν τριάκοντα παρέξειν· τὰ χρήματα καὶ τοὺς ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἡρώδου πεφρυγότας. <345> ὧν οὐδὲν ποιήσαντος Συλλαίου πάλιν ἐπὶ τοὺς ἡγεμόνας ἐλθεῖν Ἡρώδην, κἀκεῖνων ἐφέντων 5 αὐτῷ λαμβάνειν τὰ ῥύσια, μόλις οὕτως ἐξελθεῖν σὺν τοῖς περὶ αὐτόν. <346> ὁ μὲν δὴ πόλεμος, ὥς οὔτοι τραγῳδοῦντες ἔλεγον, καὶ τὰ τῆς ἐπιστρατείας τοιαῦτα. καίτοι πῶς ἂν εἴη πόλεμος, ἐπιτρεψάντων μὲν τῶν σῶν ἡγεμόνων, δεδωκυίας δὲ τῆς συνθήκης, ἡσεβημέ- 10 νου δὲ μετὰ τῶν ἄλλων θεῶν καὶ τοῦ σοῦ, Καῖσαρ, ὀνόματος; <347> τὰ δὲ περὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἐξῆς ἤδη λεκτέον. λησται τῶν τὸν Τράχωνα κατοικούντων, τετταράκοντα τὸ πρῶτον, εἴτ' αὖτις πλείονες, τὰς Ἡρώδου κολάσεις διαφεύγοντες ὀρμητήριον ἐποίησαντο 15 τὴν Ἀραβίαν. τούτους ὑπεδέξατο Συλλαῖος ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους τρέφων, καὶ χώραν ἔδωκε νέμεσθαι, καὶ τὰ κέρδη τῶν ληστειῶν αὐτὸς ἐλάμβανεν. <348> ὡμολόγησε δὲ καὶ τούτους ἐπὶ τοῖς ὅρκοις ἀποδώσειν κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ δανείου προθεσμίαν, καὶ δύναιτ' ἂν 20 οὐκ ἐπιδεῖξαι κατὰ τὸ παρὸν οὔτ' ἄλλον τινὰ τῆς Ἀράβων χώρας ἢ τούτους ἐξηρημένους, οὔτε πάντας, ἀλλ' ὅσοι μὴ λαθεῖν ἴσχυσαν. <349> οὕτως οὖν καὶ τοῦ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπιφθόνου συκοφαντήματος πεφηνότος, μέγιστον, ὃ Καῖσαρ, κατάμαθε πλάσμα 25 καὶ ψεῦσμα πρὸς τὴν σὴν ὀργὴν αὐτῷ ποιηθέν. <350> φημί γάρ, ἐπελθούσης ἡμῖν τῆς τῶν Ἀράβων δυνάμεως καὶ τῶν περὶ Ἡρώδην πεσόντος ἐνὸς καὶ δευτέρου, τότε μόλις ἀμυνομένου Νάκεβον τὸν στρατηγὸν αὐτῶν καὶ περὶ πέντε καὶ εἴκοσι συνέβη 30 πεσεῖν τοὺς πάντας, ὧν ἕκαστον αὐτὸς εἰς ἑκατὸν ἀνα-

φέρων δισχιλίους καὶ πεντακοσίους τοὺς ἀπολωλότας ἔλεγε.

<351> ταῦτα μᾶλλον ἐκίνει τὸν Καίσαρα, καὶ πρὸς 9
 τὸν Συλλαῖον ἐπιστραφεὶς ὀργῆς μεστὸς ἀνέκρινεν
 5 ὅποσοι τεθνήκασι τῶν Ἀράβων. ἀπορουμένου δ' αὐ-
 τοῦ καὶ πεπλανῆσθαι λέγοντος, αἷ τε συνθῆκαι τῶν
 δανείων ἀνεγινώσκοντο καὶ τὰ τῶν ἡγεμόνων γράμ-
 ματα, πόλεις θ' ὅσαι τὰ ληστήρια κατητιῶντο. <352>
 καὶ πέρας εἰς τοῦτο μετέστη Καῖσαρ ὥς τοῦ μὲν Συλ-
 10 λαίου καταγινῶναι θάνατον, Ἡρώδῃ δὲ διαλλάττεσθαι,
 μετάνοιαν ἔφ' οἷς ἐκ διαβολῆς πικρότερον ἔγραψεν
 αὐτῷ πεπονθῶς, καί τι τοιοῦτον εἰπεῖν εἰς τὸν Συλ-
 λαῖον, ὥς ἀναγκάσειεν αὐτὸν ψευδεῖ λόγῳ πρὸς ἄνδρα
 φίλον ἀγνωμονῆσαι. <353> τὸ δὲ σύμπαν, ὁ μὲν Συλ-
 15 λαῖος ἀνεπέμπετο τὰς δίκας καὶ τὰ χρέα τοῖς δεδανει-
 κόσιν ἀποδώσων, εἰθ' οὕτω κολασθησόμενος. Ἀρέτα
 δ' οὐκ εὖμενῆς ἦν Καῖσαρ, ὅτι τὴν ἀρχὴν μὴ δι'
 ἐκείνου ἀλλὰ καθ' αὐτὸν ἔλαβεν. ἐγνώκει γὰρ καὶ
 τὴν Ἀραβίαν Ἡρώδῃ διδόναι, διεκώλυσε δὲ τὰ παρ'
 20 ἐκείνου πεμφθέντα γράμματα. <354> τοῖς γὰρ περὶ
 τὸν Ὀλυμπον καὶ Ὑολόμνιον, εὖμενῃ Καίσαρα πνυθο-
 μένοισι, εὐθύς ἐδοξεν ἐξ ἐντολῆς Ἡρώδου τὰ περὶ τῶν
 παίδων γράμματα καὶ τοὺς ἐλέγχους ἀναδιδόναι. <355>
 Καῖσαρ δ' ἀναγνοὺς τὸ μὲν ἀρχὴν ἄλλην προστιθέναι
 25 γέροντι καὶ κακῶς πράττοντι τὰ περὶ τοὺς παῖδας οὐκ
 ᾤκηθη καλῶς ἔχειν, δεξάμενος δὲ τοὺς παρ' Ἀρέτα,
 καὶ τοῦτο μόνον ἐπιτιμήσας, ὥς προπετεῖα χρήδαιτο
 τῷ μὴ παρ' αὐτοῦ τὴν βασιλείαν ἀναμεῖναι λαβεῖν, τὰ
 τε δῶρα προσήκατο καὶ τὴν ἀρχὴν ἐβεβαίωσεν.

<356> Ἡρώδῃ δὲ γράφει διηλλαγμένος, ἐπὶ τε τοῖς 11

παισὶν ἄχθεσθαι λέγων, καὶ δέον, εἰ μὲν ἀνοσιώτερόν τι τετολμήκασιν, ἐπέξιέναι πατραλοίας ὄντας (αὐτῷ γὰρ ἔφειναι ταύτην τὴν ἐξουσίαν), εἰ δὲ δρασμὸν ἐνόησαν, ἄλλως νουθετήσαντα μηδὲν ἀνήμεστον διαπράττεσθαι. <357> συμβουλεύειν δ' αὐτῷ συνέδριον 5 ἀποδείξαντα περὶ Βηρυτόν, ἐν ᾗ κατοικοῦσι Ῥωμαῖοι, καὶ παραλαβόντα τοὺς θ' ἡγεμόνας καὶ τὸν βασιλέα τῶν Καππαδόκων Ἀρχέλαον, ὅσους τε τῶν ἄλλων οἶεται φιλία τε καὶ ἀξιώμασιν εἶναι ἐπιφανεῖς, μετὰ τῆς ἐκείνων γνώμης ὅ τι χρὴ διαλαμβάνειν. 10 <358> Καῖσαρ μὲν τοιαῦτα ἐπέστειλεν· ὁ δὲ Ἡρώδης, τῶν γραμμάτων ὡς αὐτὸν ἀπενεχθέντων, περιχαρὴς μὲν εὐθύς ἐπὶ ταῖς διαλλαγαῖς ἐργόνοι, περιχαρὴς δὲ καὶ τῷ πάντ' ἐξεῖναι κατὰ τῶν παίδων αὐτῷ. <359> καὶ πῶς τὸ μὲν οὐκ εὖ πράττειν ἐν τῷ πρότερον 15 χαλεπὸν μὲν, ἀλλ' οὔτε θρασὺν οὔτε προπετὴ πρὸς τὴν ἀπώλειαν τῶν τέκνων παρεῖχεν αὐτόν, ἐν δὲ τῷ τότε μεταβολῆς ἀμείνωνος καὶ παρρησίας ἐπιλαβόμενος διὰ τὸ μῖστος ἐκαινοτόμει τὴν ἐξουσίαν. <360> διέπεμπεν οὖν ὅσους ἐδόκει καλεῖν εἰς τὸ συνέδριον, 20 Ἀρχελάου χωρὶς· ἐκείνον γὰρ δι' ἔχθος οὐκ ἡξίου παρατυγχάνειν, ἣ καὶ τῇ προαιρέσει νομίζων ἐμποδῶν ἔσεσθαι.

- 2 <361> γενομένων δ' ἐν Βηρυτῷ τῶν θ' ἡγεμόνων καὶ τῶν ἄλλων ὅσους ἀπὸ τῶν πόλεων ἐκάλεσε, τοὺς 25 μὲν παῖδας (οὐ γὰρ ἡξίου παράγειν εἰς τὸ συνέδριον) ἐν κώμῃ τινὶ Σιδωνίων εἶχε, Πλατάνῃ καλουμένῃ, πλησίον τῆς πόλεως, ὡς ἔχειν, εἰ κληθεῖεν, παραστήσαι. <362> μόνος δὲ καὶ καθ' αὐτὸν εἰσελθὼν, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα συγκαθημένων ἀνδρῶν, κατηγόρει κα-

τηγορίαν οὐκ ὀδυνηρὰν ὥς πρὸς ἀνάγκην ὦν ἡτύχει,
 πλεῖστον δ' ἀπεικινῦιαν ἢ πατὴρ ἐπὶ παισὶν (ἂν) εἴποι.
 <363> βίαιος γὰρ ἦν καὶ περὶ τὴν ἐπίδειξιν τῆς αἰτίας
 ἐτετάρακτο, καὶ μέγιστα θυμοῦ καὶ ἀγριότητος ἐνεδί-
 5 δου σημεῖα, τοὺς τ' ἐλέγχους οὐκ ἐκείνοις ἐπιτρέπων
 καταμαθεῖν, ἀλλὰ συνηγορίαν αὐτοῖς προτιθεὶς πατρὶ
 κατὰ παίδων ἀσχίμονα, καὶ τὰ γραφέντα δι' αὐτῶν
 ἐκείνων ἀναγιννώσκων, ἐν οἷς ἐπιβουλὴ μὲν ἦ τις
 ἐπίνοια δυσσεβείας οὐκ ἐγγράπτο, μόνον δ' ὥς φυγεῖν
 10 βουλευόιντο, καὶ λοιδορίαι τινὲς εἰς αὐτὸν ὀνειδὴ πε-
 ριέχουσai διὰ τὴν δύσνοιαν. <364> ἐφ' αἷς ἐκεῖνος
 ὥς ἐγένετο, μᾶλλον τ' ἐξεβόα καὶ τὸ περιὸν εἰς ὁμο-
 λογίαν τῆς ἐπιβουλῆς δι' ἐκείνων ἠΰξανεν, ἐπομνύμε-
 νος ὥς ἥδιον ἂν στέροιτο τοῦ ζῆν ἢ τοιούτων ἀκούειν
 15 λόγων. <365> τὸ δὲ τελευταῖον εἰπὼν ὅτι καὶ τῇ φύ-
 σει καὶ τῇ Καίσαρος δόσει τὴν ἐξουσίαν αὐτὸς ἔχοι,
 προσέθηκε καὶ πάτριον αὐτῷ νόμον, ὃς ἐκέλευεν, εἰ
 του κατηγορήσαντες οἱ γονεῖς ἐπιθεῖεν τῇ κεφαλῇ τὰς
 χεῖρας, ἐπάναγκες εἶναι τοῖς περιεστῶσι βάλλειν καὶ
 20 τοῦτον ἀποκτείνειν τὸν τρόπον. <366> ὅπερ ἔτοιμος
 ὦν αὐτὸς ἐν τῇ πατρίδι καὶ τῇ βασιλείᾳ ποιεῖν, ὅμως
 ἀναμείναι τὴν ἐκείνων κρίσιν. ἦκειν μέντοι δικαστὰς
 μὲν οὐχ οὕτως ἐπὶ φανεροῖς οἷς ἐκ τῶν παίδων ὀλί-
 γου πάθοι, συνοργισθῆναι δὲ καιρὸν ἔχοντας, ὥς
 25 οὐδενὶ καὶ τῶν πόρρω γεγονότων ἀμελῆσαι τοιαύτης
 ἐπιβουλῆς ἄξιον.

<367> ταῦτα τοῦ βασιλέως εἰπόντος, καὶ τῶν νεα- 3
 νίσκων οὐδ' ἕως τῆς ἀπολογίας παρηγμένων, συμφρο-
 νήσαντες οἱ κατὰ τὸ συνέδριον ὥς ἐπιεικειὰς καὶ διαλ-
 30 λαγῶν χεῖρον ἔχοιεν, τὴν ἐξουσίαν ἐβεβαίουν αὐτῷ.

<368> καὶ πρῶτος μὲν Σατουρνῖνος, ἀνὴρ ὑπατικὸς
 καὶ τῶν ἐπ' ἀξιώματος, ἀπεφήνατο γνώμην αἰδημονε-
 στάτην, περιστάσει χρώμενος· ἔφη γὰρ καταδικάζειν
 μὲν τῶν Ἡρώδου παίδων, κτείνειν δ' οὐκ οἶεσθαι
 δίκαιον, αὐτοὺς παῖδας ἔχων, καὶ τοῦ πάθους μεῖζονος 5
 ὄντος, εἰ καὶ πάντα δι' αὐτοὺς δεδυστύχηκε. <369>
 μετ' ἐκείνους οἱ Σατουρνῖνου παῖδες (εἶποντο γὰρ αὐτῷ
 πρεσβευταὶ τρεῖς ὄντες) τὴν αὐτὴν γνώμην ἀπεφῆ-
 ναντο. Ὀλομνῖος δ' ἄντικρυς ἔφη κολάζειν θανάτῳ
 τοὺς οὕτως ἀσεβήσαντας εἰς τὸν πατέρα. τὰ δ' αὐτὰ 10
 καὶ τῶν ἐξῆς οἱ πλείους, ὥστε μηκέτ' ἄλλο τι δοκεῖν
 ἢ καταδικασθαι τὴν ἐπὶ θανάτῳ τοὺς νεανίσκους.
 <370> καὶ κεῖθεν μὲν εὐθύς Ἡρώδης ἦκεν ἔργων αὐτοὺς
 εἰς Τύρον, καὶ τοῦ γε Νικολάου πλεύσαντος ὥς αὐτὸν
 ἐκ τῆς Ῥώμης ἐπυνθάνετο, προδιηγησάμενος τὰ ἐν 15
 Βηρυτῷ, ἦντιν' ἔχοιεν γνώμην περὶ τῶν παίδων αὐτοῦ
 καὶ οἱ ἐν Ῥώμῃ αὐτοῦ φίλοι. <371> καὶ κεῖνος εἶπεν
 ὅτι δοκεῖ μὲν ἀσεβῆ εἶναι τὰ ἐκείνοις περὶ σὲ ἐγνω-
 σμένα, χρῆναι μέντοι αὐτοὺς καθείρξαντα δεσμώτας
 φυλάττειν. <372> 'καὶ εἰ μὲν ἑτέρως σοι δοκοίη κο- 20
 λάζειν αὐτούς, μὴ φαίνοιο ὀργῇ τὸ πλεόν ἢ γνώμῃ
 κεχρησθαι· εἰ δὲ τάναντία ἀπολύειν, μὴ ἀνεπανόρ-
 θωτον εἴη σοι τὸ ἀτύχημα. ταῦτά δὲ δοκεῖ καὶ ἐν
 Ῥώμῃ τοῖς πλείστοις τῶν σῶν φίλων.' καὶ ὅς σιωπή-
 σας ἐν πολλῇ ἐγένετο συννοία, καὶ κεῖνον ἐκέλευσε συμ- 25
 πλεῖν αὐτῷ.

4 <373> ὥς δ' ἦλθεν εἰς Καισάρειαν, γίνεται λόγος
 εὐθύς ἅπασι τῶν παίδων, καὶ μετέωρος ἡ βασιλεία,
 ποῖ ποτὲ χωρήσειε τὰ κατ' αὐτοὺς ἐκδεχομένων. <374>
 δεινὸν γὰρ ὑπῆει πάντας δέος ἐκ παλαιοῦ καταστα- 30

σιαζομένους εἰς αὐτὸ τὸ πέρας ἔλθειν, καὶ τοῖς μὲν
 πάθεσιν ἐδυσχέραινον, οὐκ ἦν δ' οὔτ' εἰπεῖν τι προ-
 πετεῖς οὔτ' ἄλλου λέγοντος ἀκούειν ἀκίνδυνον, ἀλλ'
 ἐγκεκλεισμένοι τὸν ἔλεον ὀδυνηρῶς μὲν ἀναύδως δὲ
 5 τὴν ὑπερβολὴν τοῦ πάθους ἔφερον. <375> εἰς δ'
 αὐτῶν πάλαι στρατιώτης, ὄνομα Τίρων, υἱοῦ αὐτῷ
 καθ' ἡλικίαν ὄντος Ἀλεξάνδρῳ φίλου, πάνθ', ὅσα καὶ
 τοῖς ἄλλοις ὑποδύμενα δι' ἡσυχίας ἦν, αὐτὸς ὑπ'
 ἐλευθεριότητος ἐξελάλει, <376> καὶ βοᾷν ἠναγκάζετο
 10 πολλάκις ἐν τοῖς πλήθεσιν, ἀπαρκαλύπτως λέγων ὡς
 ἀπόλοιτο μὲν ἢ ἀλήθεια, τὸ δὲ δίκαιον ἐκ τῶν ἀν-
 θρώπων ἀνηρημένον εἶη, κρατοίῃ δὲ τὰ ψεύσματα καὶ
 ἢ κακοήθεια, καὶ τοσοῦτον νέφος ἐπάροι τοῖς πράγ-
 μασιν, ὡς μηδὲ τὰ μέγιστα τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν
 15 ὁρᾶσθαι τοῖς ἀμαρτάνουσιν. <377> τοιοῦτος ὢν ἐδόκει
 μὲν οὐκ ἀκινδύνως παρρησιάζεσθαι· τὸ δ' εὐλογον
 ἐκίνει πάντα, οὐκ ἀνάνδρως αὐτοῦ πρὸς τὸν καιρὸν
 ἵσταμένου. <378> διὸ καὶ πάνθ', ἅπερ αὐτὸς εἶποι ἂν
 ἕκαστος, ἠδέως ἤκουον ὑπ' ἐκείνου λεγόμενα, καὶ τὸ
 20 καθ' αὐτοὺς ἀσφαλὲς ἐν τῷ σιγᾷ προορώμενοι τὴν
 ἐκείνου παρρησίαν ὅμως ἀπεδέχοντο· τὸ γὰρ προσδοκώ-
 μενον πάθος ἐβιάζετο πάνθ' ὄντιν οὖν ὑπὲρ αὐτοῦ
 λαλεῖν.

<379> ὁ δὲ καὶ πρὸς τὸν βασιλέα μετὰ πάσης 5
 25 παρρησίας ὠσάμενος μόνος μόνῳ λέγειν ἠξίου, καὶ
 συγχωρήσαντος 'οὐ δυνάμενος' εἶπεν, 'ὦ βασιλεῦ, δια-
 καρτερεῖν ἐπὶ τοιούτῳ πάθει, τὴν τολμηρὰν ταύτην
 παρρησίαν, ἀναγκαίαν δὲ σοὶ καὶ συμφέρουσαν, εἰ
 λάβοις τι χρήσιμον ἐξ αὐτῆς, προύκρινα τῆς ἐμῆς
 30 ἀσφαλείας. <380> ποῖ ποτὲ ὥχοντό σοι καὶ πεπτώ-
 κασιν ἐκ τῆς ψυχῆς αἱ φρένες; ποῖ δὲ καὶ ὁ περιττός

ἐκεῖνος νοῦς, ᾧ πολλὰ καὶ μεγάλα κατώρθους; τίς δ' ἢ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν ἐρημία; <381> κρῖνω δ' οὐδὲ παρόντας αὐτοὺς εἶναι συγγενεῖς ἢ φίλους, οἳ περιορῶσι τοιοῦτον μῦθος ἐπὶ τῇ μακαριζομένῃ ποτὲ βασιλείᾳ. σὺ δ' οὐ σκέψει τί τὸ πραττόμενον ἐστί; 5 <382> δύο νεανίσκους ἐκ βασιλίδος σοι γυναικὸς γεγενημένους, εἰς πᾶσαν ἀρετὴν ἄκρους, ἀναιρήσεις, σεαυτὸν ἐν γῆραι καταλιπὼν ἐφ' ἐνὶ παιδί, κακῶς οἰκονομήσαντι τὴν εἰς αὐτὸν ἐλπίδα, καὶ συγγενέσιν, ὧν αὐτὸς τοσαυτάκις ἤδη κατέγνως θάνατον; <383> 10 οὐκ ἐννοήσεις ὅτι καὶ τῶν ὄχλων ἢ σιωπῇ τὴν ἁμαρτίαν ὅμως ὁρᾷ καὶ μισεῖ τὸ πάθος, ἢ τε στρατιὰ πᾶσα, καὶ ταύτης οἱ πρωτεύοντες, ἔλεον μὲν τῶν ἀτυχούντων μῦθος δὲ τῶν ταῦτα διαπραττομένων ἐσχήκασιν; <384> ἤκουε τούτων ὁ βασιλεὺς ἐν ἀρχῇ μὲν οὐ παν- 15 τάπασιν ἀγνωμόνως, ἀλλὰ, τί δεῖ καὶ λέγειν, διεκίνησεν αὐτὸν ἀψαμένον τοῦ Τίρωνος ἐναργῶς τοῦ τε πάθους καὶ τῆς περὶ τοὺς οἰκείους ἀπιστίας. <385> αὐτίς δ' ὁ μὲν ἐπεδίδου κατὰ μικρὸν ἀμέτρῳ καὶ στρατιωτικῇ χρώμενος παρρησίᾳ (τὸ γὰρ ἀπαίδευτον 20 ὑπεξέπιπτε τοῦ καιροῦ), ταραχῆς δὲ Ἡρώδης ἐνεπίπλατο, <386> καὶ μᾶλλον ὀνειδίξεσθαι δοκῶν ἢ πρὸς τὸ συμφέρον ἀκούειν τῶν λόγων, ἐπειδὴ καὶ τοὺς (κακῶς) διακειμένους στρατιώτας καὶ τοὺς ἀγανακτοῦντας ἡγεμόνας ἐπύθετο, προστάττει τοὺς τ' ὀνομαστὶ δηλω- 25 θέντας ἅπαντας καὶ τὸν Τίρωνα δῆσαντας ἔχειν ἐν φυλακῇ.

- 6 <387> τούτου γεννηθέντος ἐπιτίθεται τῷ καιρῷ καὶ Τρύφων τις κουρεὺς τοῦ βασιλέως, ὃς ἔφη προσελθὼν ὥς πείθοι πολλάκις αὐτὸν ὁ Τίρων, ὁπότεν θεραπεύῃ 30

τὸν βασιλέα, ξυρῶ τὸν λαιμὸν ἀποτεμεῖν· ἔσεσθαι γὰρ
 ἐν πρώτοις τοῖς περὶ Ἀλέξανδρον καὶ μεγάλας λή-
 ψεσθαι ὠρεάς. <388> ταῦτ' εἰπόντα συλλαμβάνειν
 κελεύει, καὶ μετὰ ταῦτα βάσανος ἦν τοῦ τε Τίρωνος
 5 καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ κουρέως. <389> δια-
 καρτεροῦντός τε τοῦ Τίρωνος, ὁρῶν ὁ νεανίσκος τὸν
 πατέρα χαλεπῶς μὲν ἤδη διακείμενον, ἔχοντα δ' οὐ-
 δεμίαν ἐλπίδα σωτηρίας, ἑαυτῷ τε τὸ μέλλον ἐκ τῆς
 10 τῷ βασιλεῖ τὴν ἀλήθειαν, εἰ παραιρησεται διὰ τοῦ
 φράσαι τῆς βασάνου καὶ τῆς αἰκίας αὐτόν τε καὶ τὸν
 πατέρα. <390> δόντος δὲ πίστιν ἐπὶ τούτοις, ἔλεγεν
 ὥς εἴη συνθήκη τις ἐπιθέσθαι δι' αὐτοχειρίας (τῷ)
 βασιλεῖ τὸν Τίρωνα· προσελθεῖν γὰρ εὖπορον εἶναι
 15 μόνον μόνῳ, καὶ δρᾶσαντα παθεῖν τι τῶν εἰκότων οὐκ
 ἀγεννὲς Ἀλέξανδρῳ χαριζόμενον./ <391> ταῦτα μὲν
 οὖν ἐκεῖνος εἰπὼν ἐξαιρεῖται τὸν πατέρα τῆς ἀνάγκης,
 ἄδηλον εἴτε τὴν ἀλήθειαν ἐκβιασθεὶς φράζειν, εἴτε
 κἂν περιγραφὴν νοήσας τινὰ ταύτην τῶν κακῶν αὐτῷ
 20 καὶ τῷ γεγεννηκότι. <392> ὁ δὲ Ἡρώδης οὐδ' εἴ τι τ
 πρότερον ἐνδοιάσιμον ἦν αὐτῷ περὶ τὴν τεκνοκτονίαν,
 τούτῳ τόπον ἢ χώραν ἐν τῇ ψυχῇ καταλελοιπώς,
 ἀλλὰ πᾶν ἐξηρημένος τὸ δυνησόμενον αὐτῷ ὑπόνοιαν
 ἀμείνονος λογισμοῦ παρασχεῖν, ἔσπευσεν ἤδη τέλος
 25 ἐπιθεῖναι τῇ προαιρέσει. <393> καὶ προαγαγὼν εἰς
 ἐκκλησίαν τριακοσίους τε τῶν ἡγεμόνων τοὺς ἐν αἰτίᾳ
 γενομένους καὶ τὸν Τίρωνα σὺν τῷ παιδί καὶ τῷ
 ἐκείνους διελέγχοντι κουρεῖ, κατηγορίαν ἀπάντων αὐ-
 τῶν ἐποίησατο. <394> κἀκείνους μὲν τὸ πλήθος ἀεὶ
 30 τοῖς παρατυχοῦσι βάλλοντες ἀπέκτειναν, Ἀλέξανδρος

§ 388 cf. Bell. Iud. I 27. 5.

δὲ καὶ Ἀριστοβούλος ἀχθέντες εἰς Σεβαστὴν ἐπιτάξαν-
τος τοῦ πατρὸς στραγγάλη κτείνονται, τὰ δὲ σώματα
νύκτωρ εἰς Ἀλεξάνδρειον ἀπέθεντο, τοῦ τε μητρο-
πάτορος ἐκεῖ καὶ τῶν πλείστων αὐτοῖς προγόνων κει-
μένων.

5

- 8 <395> ἴσως μὲν οὖν οὐκ ἄλογον ἐνίοις καταφαί-
νεται τρεφόμενον ἐκ πολλοῦ τὸ μῖσος οὕτως αὐξηθῆναι,
καὶ περαιτέρω προελθὼν ἀπονικῆσαι τὴν φύσιν· ἐπί-
στασις δὲ γένοιτ' ἂν εἰκότως, εἴτ' εἰς τοὺς νεανίσκους
ἀνοιστέον τὴν τοιαύτην αἰτίαν, πρὸς αἷτιον ὀργῆς 10
ἀγαγόντας τὸν πατέρα καὶ χρόνῳ παρασκευάσαντας
ὑπὸ χαλεπότητος ἀνήκεστον αὐτοῖς, <396> εἴτε καὶ
πρὸς αὐτὸν ἐκείνον ἀπαθῆ καὶ περιττὸν ὄντα περὶ τὴν
ἐπιθυμίαν τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ἄλλης εὐδοξίας, ὥς μη-
δέν' οἶεσθαι παραλειπτέον ἐφ' ᾧ πᾶν τὸ βουλούμενον 15
ἀνίκητον ἔχειν, <397> ἢ καὶ τὴν τύχην παντὸς εὐγνώ-
μονος λογισμοῦ μείζω τὴν δύναμιν ἐσχηκῦϊαν, ὅθεν
καὶ πειθόμεθα τὰς ἀνθρωπίνας πράξεις ὑπ' ἐκείνης
προκαθωσιῶσθαι τῇ τοῦ γενέσθαι πάντως ἀνάγκῃ καὶ
καλοῦμεν αὐτὴν εἰμαρμένην, ὥς οὐδενὸς ὄντος ὃ μὴ 20
δι' αὐτὴν γίνεται. <398> τοῦτον μὲν οὖν τὸν λόγον,
ὥς νομίζω, πρὸς ἐκείνον ἀρκέσει κρίνειν, ἡμῖν τ'
αὐτοῖς ἀποδιδόντας τι καὶ τὰς διαφθοράς τῶν ἐπι-
τηδευμάτων οὐκ ἀνυπευθύνους ποιοῦντας· ἃ πρὸ ἡμῶν
ἤδη πεφιλοσόφηται καὶ τῷ νόμῳ. <399> τῶν δ' ἔλ- 25
λων δύο τὴν μὲν ἀπὸ τῶν παίδων μέμψαιτ' ἂν τις
αἰτίαν, ὑπὸ τ' αὐθαδείας νεωτερικῆς καὶ βασιλικῆς
οἰήσεως, ὅτι καὶ διαβολῶν ἡνείχοντο κατὰ τοῦ πατρὸς,
καὶ τῶν πραττομένων αὐτῷ περὶ τὸν βίον οὐκ εὖ-
μενεῖς ἦσαν ἐξεσταί, καὶ κακοήθεις μὲν ὑπονοεῖν 30
ἀκρατεῖς δὲ λέγειν, εὐάλωτοι δὲ δι' ἀμφοτέρα τοῖς

ἐπιτηροῦσιν αὐτοὺς καὶ πρὸς χάριν καταμηνύουσιν.
 <400> ὁ μέντοι πατήρ οὐδ' ἐντροπῆς ἔοικεν ἄξιος
 φαίνεσθαι τοῦ περὶ ἐκείνους ἀσεβήματος, ὅς οὔτε
 πίστιν ἐπιβουλῆς ἐναργῇ λαβὼν οὔτε παρασκευὴν ἐπι-
 5 χειρήσεως ἐλέγχειν ἔχων ἐτόλμησεν ἀποκτεῖναι τοὺς
 ἐξ αὐτοῦ φύντας, ἀρίστους μὲν τὰ σώματα καὶ περι-
 ποθήτους πᾶσι τοῖς ἀλλοτρίοις, οὐκ ἀποδέοντας δ' ἐν
 τοῖς ἐπιτηδεύμασιν, εἴ που θηρᾶν ἢ γυμνάζεσθαι τὰ
 πολέμων ἢ λέγειν ὑπὲρ τῶν ἐμπεσόντων ἔδει. <401>
 10 τούτων γὰρ ἀπάντων μετεῖχον, Ἀλέξανδρος δὲ καὶ
 μᾶλλον ὁ πρεσβύτερος. ἦρκει γὰρ, εἰ καὶ κατέγνω,
 καὶ ζῶντας ὅμως ἐν δεσμοῖς ἢ ξενιτεύοντας ἀπὸ τῆς
 ἀρχῆς ἔχειν, μεγάλην ἀσφάλειαν αὐτῷ περιβεβλημένῳ
 τὴν Ῥωμαίων δύναμιν, δι' ἣν οὐδὲν οὐδ' ἐξ ἐφόδου
 15 καὶ βίᾳ παθεῖν ἐδύνατο. <402> τὸ δ' ἀποκτεῖναι
 ταχὺ καὶ πρὸς ἡδονὴν τοῦ νικῶντος αὐτὸν πάθους,
 ἀσεβείας τεκμήριον ἀνυποτιμήτου, καὶ τῆς ἡλικίας οὐ-
 σης ἐν γῆραι τοσοῦτον ἐξήμαρτεν. <403> ἡ γε μὴν
 παρολκὴ καὶ τὸ χρονίζον οὐκ ἂν αὐτῷ συγγνώμην
 20 τινὰ φέροι. ταχὺ μὲν γὰρ ἐκπλαγέντα καὶ κεκνημένον
 χωρῆσαι πρὸς τι τῶν ἀτόπων, εἰ καὶ δυσχερές, ἀλλ'
 αἰεὶ συμβαῖνον· ἐν ἐπιστάσει δὲ καὶ μήκει, πολλάκις
 μὲν ὀρμηθέντα πολλάκις δὲ μελλήσαντα, τὸ τελευταῖον
 ὑποστῆναι καὶ διαπράξασθαι φονῆς καὶ δυσμετα-
 25 κινήτου ψυχῆς ἀπὸ τῶν χειρόνων. <404> ἐδήλωσε δὲ
 καὶ τοῖς αὐτοῖς, οὐκ ἀποσχόμενος οὐδὲ τῶν περιλοιπῶν
 ὅσους ἐδόκει φιλτάτους, ἐφ' οἷς τὸ μὲν δίκαιον ἔλατ-
 τον ἐποίει συμπαθεῖσθαι τοὺς ἀπολλυμένους, τὸ δ'
 ὠμὸν ὅμοιον ἦν τῷ μὴδ' ἐκείνων φεισάμενῳ. διέξιμεν
 30 δ' ὑπὲρ αὐτῶν ἐξῆς ἀφηγούμενοι.

ΒΙΒΛΟΣ ΕΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

1 <1> Ἀντιπάτρῳ δ' ἀραμένῳ τοὺς ἀδελφούς, ἀσεβεία
 τε τῇ ὑσιότητι καὶ ἀλαστορίᾳ τῇ ἐπ' αὐτοῖς τὸν πατέρα
 περιβεβληκότι, οὗ τι κατὰ γνώμας ἢ ἐλπίς τοῦ αὐθις
 βίου ἦν. ἀπαλλαγεῖς γὰρ φόβου τοῦ ἐπὶ τῇ ἀρχῇ διὰ
 τὸ τῶν ἀδελφῶν μὴ ἐπικοινωνήσον, ἐργωδέστερον καὶ 5
 ἄπορον αὐτῷ εὔρισκε τὸ τῆς βασιλείας περιγίγνεσθαι·
 τοσόνδ' ἔφν τῷ ἔθνει μῖσος πρὸς αὐτόν. <2> ὄντος
 δ' αὐτῷ καὶ τοῦδε χαλεποῦ, πλειόνως παρελύπει τὸ
 στρατιωτικὸν ἀλλοτριῶς ἔχον τῇ γνώμῃ πρὸς αὐτόν,
 εἰς οὓς τὰ πάντ' ἦν τοῖς βασιλεῦσιν ἀνακείμενα τοῦ 10
 οἰκωφελοῦς, ὁπότε τύχοι τὸ ἔθνος νεωτέρων ὀριγνώ-
 μενον πραγμάτων. τοσόνδε κίνδυνον ἐμνήστευσεν αὐτῷ
 ὁ ὕλεθρος τῶν ἀδελφῶν. <3> οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ συνῆρχέ
 γε τῷ πατρί, οὐδὲν ἄλλο ἢ ὥς βασιλεὺς ὢν, καὶ ἐπι-
 στεύετο παρ' αὐτῷ μειζόνως, ἐξ ᾧν ἀπολωλέναι καλῶς 15
 εἶχεν, εὐνοίας βεβαιώματα εὐρημένος, ὥς ἐπ' ἀσφα-
 λείᾳ σωτηρίας τῆς Ἡρώδου τοὺς ἀδελφούς ἐνδεδειχώς,
 ἀλλ' οὐκ ἔχθρα τῇ πρὸς ἐκείνους καὶ πρὸ αὐτῶν πρὸς
 τὸν πατέρα· τοιαῖδε αὐτὸν περιεσπένδον ἀραιά. <4>
 ἔπερ δὴ πάντα μηχαναὶ τῆς ἐπὶ τὸν Ἡρώδην ὁδοῦ 20
 ἴσταντο Ἀντιπάτρῳ, ἐρημοῦντι αὐτὸν μὲν κατηγόρων
 ἐφ' οἷς πράττειν διανοεῖτο, Ἡρώδην δ' αὖ καταφυγῆς,
 οἷ βοηθοῖεν αὐτῷ τοῦ Ἀντιπάτρου φανερώς πολεμίου
 καταστάντος. <5> ὥστε μίσει μὲν τῷ πρὸς τὸν πατέρα

- ἔπραττε τὴν ἐπιβουλὴν τῶν ἀδελφῶν, τὸ δ' ἤπτετο
 μειζόνως τοῦ ἐκ χειρῶν μὴ ἀφίεσθαι τῆς πράξεως·
 ἀποθνήσκοντος μὲν γὰρ Ἡρώδου βεβαίως αὐτῷ περι-
 γενομένης τῆς ἀρχῆς, ἐξικνουμένου δ' εἰς τὸ πλεόν
 5 ἔτι ξὺν κινδύνων ἀντιπεριστάντων, ἔξαγγέλτου γενο-
 μένης τῆς πράξεως ἥς συνθέτης γεγονὼς πολέμιον
 ἠνάγκαζε τὸν πατέρα καταστῆναι. <6> καὶ διὰ τοῦτο
 χαρίζεσθαι πολυτελὴς ἦν τοῖς περὶ τὸν πατέρα, κέρ-
 δεσι μεγάλοις ἐκπλήττων τὸ τῶν ἀνθρώπων μῖσος πρὸς
 10 αὐτόν, καὶ μάλιστα τοὺς ἐπὶ Ῥώμῃς φίλους πομπαῖς
 μεγάλων δωρεῶν εὖνους καθιστάμενος, πρὸ πάντων
 δὲ Σατουρνῖνον τὸν τῆς Συρίας ἐπιμελητήν. <7> ὑπά-
 ξεσθαι τ' ἦν ἐλπίς αὐτῷ καὶ τὸν Σατουρνῖνου ἀδελ-
 φὸν μεγέθει δώρων ἃ ἐδίδου, καὶ τὴν ἀδελφὴν τοῦ
 15 βασιλέως, ἀνδρὶ πρῶτῳ τῶν περὶ τὸν Ἡρώδην συν-
 οικοῦσαν, τῷ αὐτῷ τρόπῳ χρώμενος. ψευδόμενός τε
 φιλίαν πρὸς τοὺς ὁμιλοῦντας δεινότητός τις ἦν πεπι-
 στεῦσθαι, καὶ μῖσος ἀράμενος ἐφ' οὔστινασοῦν ἐπι-
 κρούσασθαι συνετώτατος. <8> οὐ μὴν ἡπάτα γε τὴν
 20 τηθίδα, προκατανενοηκυῖαν ἐκ πλείονος αὐτὸν καὶ μη-
 κέθ' οἶαν οὔσαν παραλογισθῆναι διὰ τὸ ἤδη παρα-
 σκευῇ τῇ πάσῃ ἀντιτετάχθαι αὐτοῦ πρὸς τὸ κακότροπον.
 <9> καίτοι θυγατρὶ αὐτῆς συνῶκει θεῖος πρὸς μητρὸς
 Ἀντιπάτρου, προνοία τῇ ἐκείνου καὶ διαπράξει παρα-
 25 λαβὼν τὴν κόρην πρότερον Ἀριστοβούλῳ γεγαμημέ-
 νην, τὴν δ' ἑτέραν ὃ ἐκ τάνδρος αὐτῆς Καλλέα παῖς
 γυναῖκα εἶχεν· ἀλλ' οὐδὲν ἐπὶ τῷ μὴ κατανοεῖσθαι
 πονηρὸν ὄντα ἦν ἢ ἐπιγαμία τεῖχος, ὥσπερ οὐδ' ἡ
 πρότερον συγγένεια πρὸς τὸ οὐ μεμισῆσθαι. <10>
 30 τὴν δὲ Σαλώμην Ἡρώδης, ἐσπουδακυῖαν Συλλαίῳ τῷ
 Ἀραβι γαμηθῆναι κατ' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν, βιάζεται

τῷ Ἀλεξᾷ συνοικεῖν, συμπραττούσης αὐτῷ Ἰουλίας καὶ
 πειθούσης τὴν Σαλώμην μὴ ἀνήνασθαι τὸν γάμον,
 μὴ καὶ ἔχθρα καθίσταται αὐτοῖς προὔπτος, ὁμωμοκότος
 Ἡρώδου μὴ εὐνοήσῃν Σαλώμην μὴ ἀποδεξαμένη τὸν
 Ἀλεξᾶ γάμον. καὶ ἐπέθετο Καίσαρός τ' οὐσῃ γυναικὶ 5
 τῇ Ἰουλίᾳ καὶ ἄλλως συμβουλευούσῃ πάνυ συμφέροντα.
 <11> ἐν τούτῳ δὲ καὶ τὴν Ἀρχελάου θυγατέρα τοῦ
 βασιλέως Ἡρώδης ὡς τὸν αὐτῆς πατέρα ἐξέπεμψεν
 Ἀλεξάνδρῳ συνωκηκυῖαν, ἐκ τῶν αὐτοῦ τὴν προῖκα
 ἀποδούς, ὥστ' ἀμφισβήτημα αὐτοῖς μηδὲν εἶναι. 10

- 2 <12> ἀνέτρεφε δ' αὐτὸς τῶν παίδων τὰ τέκνα
 πάνυ ἐπιμελῶς (ἦσαν γὰρ τῷ μὲν Ἀλεξάνδρῳ ἐκ Γλα-
 φύρας ἄρρενες δύο, Ἀριστοβούλῳ δ' ἐκ Βερενίκης τῆς
 Σαλώμης θυγατρὸς ἄρρενές τε τρεῖς καὶ θήλειαι δύο),
 <13> καὶ ποτε παρόντων αὐτῷ τῶν φίλων παραστη- 15
 σάμενος τὰ παιδάρια καὶ τῶν νύμφων ἀνακλαύσας τὴν
 τύχην, ἠῦχeto μηδὲν τοιόνδε παισὶ τοῖς ἐκείνων συν-
 ελθεῖν, αὐξηθέντας δ' ἀρετῇ καὶ συμφορᾷ τοῦ δικαίου
 τὰς τροφὰς ἀμείψασθαι ὥς ἐποιεῖτο. <14> ἡγγύητό τ'
 εἰς γάμον, ὁπότε ἀφίκοντο εἰς ὥραν τὴν ἐπ' αὐτῷ, 20
 τῷ μὲν πρεσβυτέρῳ τῶν Ἀλεξάνδρου παίδων Φερῶρα
 θυγατέρα, τῷ δὲ Ἀριστοβούλου τὴν Ἀντιπάτρου, καὶ
 θυγατέρα τὴν Ἀριστοβούλου ἐπωνόμαξε παιδὶ τῷ Ἀν-
 τιπάτρου, τὴν δ' ἑτέραν τῶν Ἀριστοβούλου θυγατέρων
 Ἡρώδῃ παιδὶ τῷ αὐτοῦ. γίννεται δὲ τῷ βασιλεῖ 25
 οὗτος ἐκ τῆς τοῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς· πάτριον γὰρ
 ἡμῖν πλείοσιν ἐν ταύτῳ συνοικεῖν. <15> ἔπραττε δὲ
 τὰς μνηστείας τῶν παίδων ὁ βασιλεὺς ἐλέῳ τῶν ὀρ-
 φανῶν, εἰς εὖνοιαν αὐτῶν διὰ τὴν ἐπιγαμίαν τὸν
 Ἀντίπατρον προκαλούμενος. <16> Ἀντίπατρος δὲ γνώ- 30

μην τὴν πρὸς τοὺς ἀδελφούς τολυπεύειν οὐκ ἐνέλιπε
καὶ πρὸς τοὺς παῖδας τοὺς αὐτοῖς γεγυῖστας, ἥ τε
τοῦ πατρὸς σπουδὴ περὶ αὐτοὺς ἠρέθιζεν αὐτόν, μεί-
ζονας ἔσεσθαι τῶν ἀδελφῶν προσδεχόμενον, καὶ μά-
5 λισθ' ὁπότ' ἀνδρωθεῖεν, Ἀρχελάου συλληψομένου τοῖς
θυγατριδοῖς, βασιλέως ἀνδρός, καὶ Φερῶρα τῷ νύμφῳ
ληψομένου τὴν θυγατέρα· τετραρχῆς δὲ καὶ οὗτος ἦν.
<17> ἐπήγειρε δ' αὐτόν καὶ τὸ πᾶν πλῆθος ἐλέω μὲν
τῷ πρὸς τοὺς ὀρφανοὺς χρώμενον, μίσει δὲ τῷ πρὸς
10 αὐτόν τὰ πάντ' ἐξαγαγεῖν οὐκ ἀπηλλαγμένον κακοτρο-
πία τῇ ἐπὶ τοῖς ἀδελφοῖς. ἐμνηχανᾶτο οὖν διάλυσιν
τῶν τῷ πατρὶ ἐγνωσμένων, ἐν δεινῷ τιθέμενος προσ-
λήψει τοσῆσδε αὐτοὺς ὁμιλῆσαι δυνάμεως. <18> καὶ
μετέπιπτεν Ἡρώδης εἰκὼν δεήσει τῇ Ἀντιπάτρου, ὥστ'
15 αὐτόν μὲν τὴν Ἀριστοβούλου θυγατέρα γαμεῖν, καὶ
τὴν Φερῶρα τὸν νύμφον αὐτοῦ.

<19> καὶ τὰ μὲν τῶν ὁμολογιῶν τοῦ γάμου τοῦ-
τον γίνεταί τὸν τρόπον εἰκοντος τοῦ βασιλέως· Ἡρώδης 3
δὲ τῷ βασιλεῖ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον συνῶκουν ἐννέα
20 γυναικες, ἥ τ' Ἀντιπάτρου μήτηρ, καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ
ἀρχιερέως, ἐξ ἧς δὴ καὶ ὁμώνυμος αὐτῷ παῖς ἐγεγόνει.
ἦν δὲ καὶ ἀδελφοῦ παῖς αὐτῷ μία γεγαμημένη, καὶ
ἀνεψιὰ σὺν αὐτῇ. καὶ ταῖσδε μὲν τέκνον οὐδὲν ἔφυν·
<20> ἦν δ' ἐν ταῖς γυναιξὶ καὶ τοῦ Σαμαρέων ἔθνητος
25 μία, καὶ παῖδες αὐτῇ Ἀντίπας καὶ Ἀρχέλαος καὶ θυ-
γάτηρ Ὀλυμπιάς· καὶ ταύτην μὲν ὕστερον Ἰώσηπος γα-
μεῖ, βασιλέως ἀδελφιδοῦς ὢν, Ἀρχέλαος δὲ καὶ Ἀντίπας
ἐπὶ Ῥώμης παρὰ τινι ἰδιώτῃ (τὰς) τροφὰς εἶχον. <21>
Κλεοπάτρα τε Ἱεροσολυμίτις ἐγεγάμητο αὐτῷ, καὶ παῖ-
30 δες ἐξ αὐτῆς Ἡρώδης τ' ἐγεγόνεσαν καὶ Φίλιππος, ὃς
§ 19 cf. Bell. Iud. I 28, 4.

καὶ αὐτὸς ἐν Ῥώμῃ (τὰς) τροφὰς εἶχεν. καὶ Παλλὰς δ' ἦν ἐν ταῖς γαμεταῖς, Φασάηλον πεποιημένη αὐτῷ παῖδα. πρὸς γε μὴν ταύταις Φαίδρα καὶ Ἑλπίς ἦσαν, ἐξ ὧν θυγατέρες δύο ἦσαν, Ῥωξάνη καὶ Σαλώμη. <22> τὰς δὲ πρεσβυτέρας αὐτοῦ θυγατέρας ὁμομητρίας τῶν περὶ 5 Ἀλέξανδρον, ὧν περιεώρα Φερώρας τὸν γάμον, συνώκισε τὴν μὲν Ἀντιπάτρῳ τοῦ βασιλέως ἀδελφῆς παιδὶ ὄντι, Φασαήλῳ δὲ τὴν ἑτέραν· καὶ οὗτος Ἡρώδου ἀδελφοῦ παῖς ἐγγερόναι.

2 <23> καὶ τοῦτο μὲν Ἡρώδου τὸ γένος ἦν· τότε 10 δὲ βουλόμενος πρὸς Τραχωνίτας ἀσφαλῆς εἶναι, κώμην πόλεως μέγεθος οὐκ ἀποδέουσιν ἔγνω Ἰουδαίων κτίσαι ἐν μέσῳ, δυσέμβολόν τε ποιεῖν τὴν αὐτοῦ, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐξ ἐγγρίονος ὁρμώμενος ἐμβαλὼν ἐκ τοῦ ὀξέος κακουργεῖν. <24> καὶ ἐπιστάμενος ἄνδρα Ἰουδαῖον ἐκ 15 τῆς Βαβυλωνίας σὺν ἱππεῦσι πεντακοσίοις, ἱπποτοξόταις πᾶσι, καὶ συγγενῶν πλήθει εἰς ἑκατὸν ἀνδρῶν τὸν Εὐφράτην διαβεβηκότα κατὰ τύχας ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ ἐπὶ Δάφνῃ τῆς Συρίας διαιτᾶσθαι, Σατουρνίνου τοῦ τότε στρατηγούντος εἰς ἐνοίκησιν αὐτῷ δεδωκότος 20 χωρίον (Ἰαλαθὰ ὄνομα αὐτῷ), <25> μετεπέμπετο τοῦτον σὺν τῷ πλήθει τῶν ἐπομένων, παρῆξιν ὑπισχνόμενος γῆν ἐν τοπαρχίᾳ τῇ λεγομένῃ Βαταναίᾳ (ὠρίζετο δ' αὕτη τῇ Τραχωνίτιδι), βουλόμενος πρόβλημα τὴν κατοίκησιν αὐτοῦ κτᾶσθαι, ἀτελῇ τε τὴν χώραν ἐπηγ- 25 γέλλετο, καὶ αὐτοὺς εἰσφορῶν ἀπηλλαγμένους ἀπασῶν, αἱ εἰσθῆναι ..., ἐγκατοικεῖν τὴν γῆν ἄπρακτον παρασχόμενος.

2 <26> τούτοις πεισθεὶς ὁ Βαβυλώνιος ἀφικνεῖται, καὶ λαβὼν τὴν γῆν φρούρια ὠκοδομήσατο καὶ κώμην, 30 Βαθυρὰν ὄνομα αὐτῇ θέμενος. πρόβλημά τ' ἦν οὗτος

ἀνὴρ καὶ τοῖς ἐγγχωρίοις τὰ πρὸς τοὺς Τραχωνίτας καὶ
 Ἰουδαίων τοῖς ἐκ Βαβυλῶνος ἀφικνουμένοις διὰ θυ-
 σίας ἐπὶ Ἱεροσολύμων, τοῦ μὴ ληστεΐαις ὑπὸ τῶν
 Τραχωνιτῶν κακουργεῖσθαι· πολλοὶ θ' ὥς αὐτὸν ἀφί-
 5 κοντο καὶ ἀπανταχόθεν, οἷς τὰ Ἰουδαίων θεραπεύεται
 πάτρια. <27> καὶ ἐγένετο ἡ χώρα σφόδρα πολυνάν-
 θρωπος ἀδεία τοῦ ἐπὶ πᾶσιν ἀτελοῦς. ὁ παρήμενεν
 αὐτοῖς Ἡρώδου ζῶντος· Φίλιππος δὲ δεύτερος ἐκείνου
 παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν ὀλίγα τε καὶ ἐπ' ὀλίγον αὐ-
 10 τοὺς ἐπράξατο. <28> Ἀγρίππας μέντοι γ' ὁ μέγας καὶ
 ὁ παῖς αὐτοῦ καὶ ὁμώνυμος καὶ πάννυ ἐξετρώχωσαν
 αὐτούς, οὐ μέντοι τὰ τῆς ἐλευθερίας κινεῖν ἠθέλησαν.
 παρ' ὧν Ῥωμαῖοι δεξάμενοι τὴν ἀρχὴν τοῦ μὲν ἐλευ-
 θέρου καὶ αὐτοὶ τηροῦσι τὴν ἀξίωσιν, ἐπιβολαῖς δὲ
 15 τῶν φόρων εἰς τὸ πᾶμπαν ἐπίεσαν αὐτούς.

<29> καὶ τάδε μὲν ἦ καίριος ἀκριβῶσομαι προΐόν-
 τος τοῦ λόγου· τελευτᾷ δὲ Ζάμαρις ὁ Βαβυλώνιος, 3
 ὃς ἐπὶ κτήσει τῆσδε τῆς χώρας Ἡρώδῃ προσποιεῖται,
 ζήσας μετ' ἀρετῆς καὶ παῖδας λιπῶν ἀγαθοὺς, Ἰάκει-
 20 μον μὲν, ὃς ἀνδρεία γενόμενος ἐπιφανῆς ἱππεύειν
 συνεκρότησε τοὺς ὑφ' αὐτῷ Βαβυλωνίους, καὶ ἴλη
 τῶνδε τῶν ἀνδρῶν ἐδορυφόρει τούσδε τοὺς βασιλέας.
 <30> καὶ Ἰάκειμος ἐν γῆραι τελευτῶν Φίλιππον τὸν
 υἱὸν κατέλιπε ἄνδρα χεῖρας ἀγαθόν, καὶ τᾶλλα ἀρετῇ
 25 χρῆσθαι παρ' ὄντινον ἀξιόλογον. <31> διόπερ φιλία
 τε πιστὴ καὶ εὖνοια ἀσφαλῆς αὐτῷ πρὸς Ἀγρίππαν
 γίγνεται τὸν βασιλέα· στρατιὰν δ' ὁπόσῃν ὁ βασι-
 λεὺς ἔτρεφεν, οὗτος ἀσκῶν διετέλει, καὶ ὅπῃ ἐξοδεύειν
 δεήσειεν ἡγούμενος.

30 <32> Ἡρώδου δ' ἐν οἷς εἶπον ὄντος, ἀφεώρα τὰ 4
 πάντα πράγματα εἰς Ἀντίπατρον, καφ' οἷς ἐθελήσειε

κυροῦν οὐκ ἀπήλλακτο ἐξουσίας, ἐπικεχωρηκός τε τοῦ πατρὸς ἐλπίδι εὐνοίας καὶ πίστεως, καὶ περαιτέρω κτᾶσθαι τὴν ἐπ' αὐτοῖς ἐξουσίαν τολμηρὸς καθιστάμενος διὰ τὸ ἄδηλος τῷ πατρὶ εἶναι κακουργῶν κἄφ' οἷς εἴποι πιστότατος. <33> ἦν τε πᾶσι φοβερός οὐχ⁵ οὕτως ἰσχύι τῆς ἐξουσίας ὥς τοῦ κακοτρόπου τῷ προμηθεῖ. μάλιστα δ' αὐτὸν Φερῶρας ἐθεράπευε, καὶ ἀντεθεραπεύετο δεινῶς, πάννυ τοῦ Ἀντιπάτρου περιστοιχίσαντος αὐτὸν καὶ τὴν γυναικωνῖτιν συνισταμένου τὰ πρὸς αὐτόν. <34> ἐδεδούλωτο γὰρ Φερῶρας¹⁰ γαμετῇ τε καὶ μητρὶ ταύτης καὶ ἀδελφῇ, καὶ ταῦτα μισῶν τὰς ἀνθρώπους ὕβρει (τῶν) θυγατέρων αὐτοῦ παρθένων· ἀλλ' ὅμως ἡνείχετο, πράττειν τ' οὐδὲν ἦν δίχα τῶν γυναικῶν ἐκπεριωδευκνιῶν τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀλλήλαις εὐνοία συμπράττειν τὰ πάντα μὴ ἀπηλ-¹⁵ λαγμένων, <35> ὥστε παντοίως ὁ Ἀντίπατρος ὑπῆκτο αὐτᾶς, καὶ δι' αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς μητρός· ταῦτόν γὰρ αἶδε αἱ τέτταρες γυναῖκες ἔλεγον. Φερῶρα δὲ πρὸς Ἀντίπατρον ἐπ' οὐδαμινοῖς τισιν αἱ γνῶμαι διήλλαττον. <36> ἀντίσπασμα δ' ἦν αὐτοῖς βασιλέως ἀδελφῇ,²⁰ περισκοποῦσά τ' ἐκ πλείονος τὰ πάντα, καὶ τὴν εὐνοίαν αὐτῶν ἐπὶ κακοῖς τοῖς Ἡρώδου πραττομένην εἰδυῖά τε καὶ μηνύειν οὐκ ἀποτετραμμένη. <37> καὶ γνόντες ἐν ἀπεχθείᾳ βασιλεῖ τὴν εὐνοίαν αὐτῶν οὔσαν. ἐπινοοῦσιν ὥστε φανερὰν μὲν μὴ εἶναι τὴν πρὸς ἀλ-²⁵ λήλους αὐτῶν σύνοδον, μίσους δὲ καὶ λοιδοριῶν οὗ καιρὸς προσποιήσιν, καὶ μάλιστα Ἡρώδου παρατυγχάνοντος ἢ εἴ τις πρὸς αὐτὸν ἀπαγγέλλειν ἔμελλεν, κρυπτῶς δὲ τὰ τῆς εὐνοίας ἐχυρώτερα καθίστασθαι. καὶ ἔπραττον οὕτως. <38> ἐλάνθανε δὲ τὴν Σαλώ-³⁰

μην οὔτε πρῶτον ἢ διάνοια αὐτῶν ἐπὶ τοιοῖσδ' ὥρ-
 μημένων, οὔτ' ἐπειδὴ τοῖσδε χρῆσθαι . . . οὐκ ἀπὴλ-
 λακτο αὕτη, πάντα· δ' ἀνίχνευέ τε καὶ πρὸς τὸν
 ἀδελφὸν μειζύονως ἐκδεινοῦσα ἀπεσήμεναι, συνόδους
 5 τε κρυπτάς καὶ πότους, βουλευτήριά τ' ἀφανῶς κατ-
 εσκενασμένα· ὧν μὴ ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ ἐκείνου συντι-
 θεμένων καὶ πεφανερῶσθαι μὴ κεκωλῦσθαι. <39>
 νῦν δὲ τοὺς μὲν ἐκ τοῦ προύπτου διαφόρους καὶ τὰ
 πάντα ἐπὶ βλάβῃ τῇ ἀλλήλων λέγοντας, εἰς δὲ τὸ
 10 ἀφανὲς τοῖς πολλοῖς τὴν εὐνοίαν ἀνατιθεμένους, καὶ
 ὁπότ' ἀλλήλοις συμμονωθεῖεν φίλια πράττειν μὴ ἀπὴλ-
 λαγμένους, ὁμολογεῖν πολεμεῖν πρὸς οὓς λανθάνειν
 χρώμενοι εὐνοίᾳ τῇ ἀλλήλων ἐσπουδάκοιεν. <40> καὶ
 ἢ μὲν ταῦτα ἀνίχνευέ τε καὶ ἀκριβῶς συντυγχάνουσα
 15 τὰδελφῶ ἀνέφερε, συνιέντι μὲν ἤδη τὰ πολλὰ καὶ δι'
 ἑαυτοῦ, εἰς δὲ τὸ θαρρεῖν . . . οὐ διὰ κενῆς ὑπονοιῶν
 καθισταμένων διαβολαῖς τῆς ἀδελφῆς. <41> καὶ ἦν
 γὰρ μόριόν τι Ἰουδαϊκῶν ἀνθρώπων ἐπ' ἐξακριβώσει
 μέγα φρονοῦν τοῦ πατρίου νόμου καὶ γεραίρειν τὸ
 20 θεῖον προσποιούμενον, οἷς ὑπῆκτο ἢ γυναικωνῆτις·
 Φαρισαῖοι καλοῦνται, βασιλεῦσι δυνάμενοι μάλιστα
 ἀντιπράττειν, προμηθεῖς, καὶ τοῦ προύπτου εἰς τὸ
 πολεμεῖν τε καὶ βλάπτειν ἐπηρομένοι. <42> παντὸς
 γοῦν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ βεβαιώσαντος δι' ὄρκων ἢ μὴν
 25 εὐνοήσειν Καίσαρι καὶ τοῖς (τοῦ) βασιλέως πράγμασι,
 οἶδε οἱ ἄνδρες οὐκ ὤμωσαν, ὄντες ὑπερεξακισχίλιοι·
 καὶ αὐτοὺς βασιλέως ζημιώσαντος χρήμασιν, ἡ Φερῶρα
 γυνὴ τὴν ζημίαν ὑπὲρ αὐτῶν εἰσφέρει. <43> οἱ δ'
 30 ἀμειβόμενοι τὴν εὐνοίαν αὐτῆς (πρόγνωσιν δ' ἐπεπί-
 στευντο ἐπιφοιτήσει τοῦ θεοῦ) προύλεγον ὥς Ἡρώδῃ
 μὲν καταπαύσεως ἀρχῆς ὑπὸ θεοῦ ἐψηφισμένης αὐτῷ

τε καὶ γένει τῷ ἀπ' αὐτοῦ, τῆς δὲ βασιλείας εἰς τ' ἐκείνην περιηξούσης καὶ Φερῶραν παῖδάς θ' οὐ εἶεν αὐτοῖς. <44> καὶ τάδε (οὐ γὰρ ἔλάνθανε τὴν Σαλώ-μην) ἐξάγγελτα βασιλεῖ ἦν, καὶ ὅτι τῶν περὶ τὴν αὐλὴν διαφθείρειάν τινας· καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν τε ⁵ Φαρισαίων τοὺς αἰτιωτάτους ἀναιρεῖ καὶ Βαγῶαν τὸν εὐνοῦχον Κᾶρόν τέ τινα τῶν τότε προύχοντα ἀρετῇ τοῦ εὐπρεποῦς καὶ παιδικὰ ὄντα αὐτοῦ. κτείνει δὲ καὶ πᾶν ὃ τι τοῦ οἰκείου συνειστήκει οἷς ὁ Φαρισαῖος ἔλεγεν. <45> ἦρτο δ' ὁ Βαγῶας ὑπ' αὐτῶν ὡς πατήρ ¹⁰ τε καὶ εὐεργέτης ὀνομασθησόμενος τοῦ ἐπικατασταθη-σομένου προορρήσει βασιλέως· κατὰ χεῖρα γὰρ ἐκείνῳ τὰ πάντ' εἶναι, παρέξοντος αὐτῷ γάμου τ' ἰσχὺν καὶ τεκνώσεως παίδων γνησίων.

- 3 <46> Ἡρώδης δὲ κολάσας τῶν Φαρισαίων τοὺς ¹⁵ ἐπὶ τοῖσδ' ἐλληλεγμένους, συνέδριόν τε ποιεῖται τῶν φίλων καὶ κατηγορίαν τῆς Φερῶρα γυναικός, τήν θ' ὕβριν τῶν παρθένων τῇ τόλμῃ τῆς γυναικὸς ἀνατι-θεῖς, καὶ ἔγκλημα ταύτην τὴν ἀτιμίαν αὐτῷ ποιού-μενος, <47> ὥστ' ἀγωνοθετεῖν στάσιν αὐτῷ πρὸς τὸν ²⁰ ἀδελφὸν καὶ πόλεμον ἐκ φύσεως αὐτοῖς καὶ λόγῳ καὶ δι' ἔργων ὅσα δύναιτο, τὴν τε διάλυσιν τῆς ζημίας τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιβληθείσης τέλεσι διαφευχθῆναι τοῖς ἐκείνης, τῶν τε νῦν πεπραγμένων οὐδὲν ὃ τι οὐ μετ' αὐτῆς. <48> ἄνθ' ὧν, ὧ Φερῶρα, καλῶς ἔχει, οὐδὲ ²⁵ δεήσει γνωμῶν εἰσηγήσεως τῶν ἐμῶν, αὐτοκέλευστον ἀποπέμπεσθαι γυναικὰ ταύτην ὡς πολέμου τοῦ πρὸς ἐμὲ σοὶ αἰτίαν ἐσομένην, καὶ νῦν, εἶπερ ἀντιποιεῖ συγγενείας τῆς ἐμῆς, ἀπειπέσθαι τήνδε τὴν γαμε-τήν. μενεῖς γὰρ οὕτως ἀδελφός τ' ἐμὸς καὶ στέρ- ³⁰

γειν οὐκ ἀπηλλαγμένος.' <49> Φερῶρας δέ, καίπερ λόγων ἀρετῇ περιωθούμενος, οὔτε συγγενείας τῆς πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἔλεγε κινήσειν δίκαιον οὐδὲν οὔτε τὴν πρὸς τὴν γαμετὴν εὐνοίαν, ἀφρεῖσθαί τε πρότερον
 5 θανεῖν ἢ ζῶν τολμᾶν ἀπεστερηθῆναι γυναικὸς αὐτῷ . κεχαρισμένης. <50> Ἡρώδης δὲ Φερῶρα μὲν ὑπερ-
 εβάλλετο τὴν ἐπὶ τούτοις ὀργήν, καίπερ ἀνήδονον τιμωρίαν εἰσπεπραγμένος, Ἀντιπάτρῳ δ' ἀπέειπε καὶ
 μητρὶ τῇ ἐκείνου Φερῶρα τε μὴ ὀμιλεῖν καὶ τῶν
 10 γυναικῶν φυλάττεσθαι τὸ εἰς ταῦτόν συνεσόμενον.
 <51> οἱ δ' ὠμολόγουν μὲν, συνῆσαν δὲ ἥ καίρως καὶ
 συνεκώμαζον Φερῶρας καὶ Ἀντίπατρος. ἐφοίτα δ' ὁ
 λόγος, καὶ ὀμιλεῖν Ἀντιπάτρῳ τὴν Φερῶρα γυναικα,
 συμπρατούσης αὐτοῖς τὰ εἰς τὴν σύνοδον τῆς Ἀν-
 15 τιπάτρου μηρός.

<52> ὑφορώμενος δὲ τὸν πατέρα, καὶ δεδιὼς μὴ 2
 εἰς πλεόν προχωροῖν τὰ τοῦ μίσους ἐπ' αὐτῷ, γράφει
 πρὸς τοὺς ἐν Ῥώμῃ φίλους, κελεύων ἐπιστέλλειν
 Ἡρώδῃ πέμπειν ἥ τάχος Ἀντίπατρον ὡς Καίσαρα.
 20 <53> οὗ γενομένου ἔπεμπεν Ἡρώδης Ἀντίπατρον,
 δῶρα συνεκπέμψας ἀξιολογώτατα, καὶ διαθήκην ἐν ἣ
 μετ' αὐτὸν Ἀντίπατρον ἀπεδείκνυε βασιλέα, φθάσαν-
 τος δὲ τελευτᾶν, Ἡρώδην τὸν ἐκ τῆς τοῦ ἀρχιερέως
 θυγατρὸς υἱὸν αὐτῷ γεγεννημένον. <54> συνεξορμᾷ
 25 δ' Ἀντιπάτρῳ καὶ Συλλαῖος ὁ Ἄραψ, μηδὲν ὦν προσ-
 ἔταξε Καῖσαρ διαπεπραγμένος· καὶ Ἀντίπατρος αὐτοῦ
 κατηγορεῖ ἐπὶ Καίσαρος περὶ ὦν πρότερον Νικόλαος.
 κατηγορεῖται δὲ καὶ ὑπ' Ἀρέτα Συλλαῖος ὡς πολλοὺς
 ἀπεκτονῶς τῶν ἐν Πέτρᾳ ἀξιολόγων παρὰ γνώμην
 30 τὴν αὐτοῦ, καὶ μάλιστα Σόεμον, ἄνδρα τῇ εἰς πάντ'

ἀρετῇ τιμᾶσθαι δικαιοτάτον, ἀνηρηκέναι δὲ καὶ Φά-
 βατον Καίσαρος δοῦλον. <55> καὶ Συλλαῖος αἰτίαν
 εἶχεν ἐκ τοιῶνδ' ἐγκλημάτων. Κόρινθος ἦν Ἡρώδου
 σωματοφύλαξ τοῦ βασιλέως μάλιστα πιστευόμενος ὑπ'
 αὐτοῦ. τοῦτον πείθει Συλλαῖος ἐπὶ χορήμασι μεγάλοις ⁵
 Ἡρώδην ἀποκτεῖναι, καὶ ὑπέσχετο. μαθὼν οὖν Φά-
 βατος Συλλαίου πρὸς αὐτὸν εἰρηκότος, διηγεῖται πρὸς
 τὸν βασιλέα. <56> ὃ δὲ Κόρινθον βασανίζει συλλα-
 βών, καὶ πάντ' ἀνάπυστα ἦν αὐτῷ. συλλαμβάνει δὲ
 καὶ δύο ἑτέρους Ἀραβας καταγορεύσει τῇ Κορίνθου ¹⁰
 πειθόμενος, τὸν μὲν φύλαρχον ὄντα τὸν δὲ Συλλαίου
 φίλον. <57> οἱ καὶ αὐτοί (βασανίζει γὰρ αὐτούς ὁ
 βασιλεύς) ὡμολόγουν ὅτι παροῖεν ἐξοτρυννοῦντες μὴ
 μαλακίξεσθαι Κόρινθον, καὶ εἴ που δεήσειε καὶ συγ-
 χειρουργήσουντες αὐτῷ τὸν φόνον. καὶ Σατουρνῖνος, ¹⁵
 δηλώσεως αὐτῷ πάντων ὑπὸ Ἡρώδου γενομένης, εἰς
 Ῥώμην ἐξέπεμψεν αὐτούς.

- 3 <58> Φερῶραν δ' ἰσχυρῶς ἐμμένοντα εὐνοίᾳ τῆς
 γυναικός, ἀναχωρεῖν εἰς τὴν αὐτοῦ Ἡρώδης κελεύει.
 ὃ δ' ἀσμένως ἐπὶ τὴν τετραρχίαν ἀπῆρεν, πόλλ' ὁμό- ²⁰
 σας οὐ πρότερον ἤξειν ἢ πύθοιτο Ἡρώδην τετελευτη-
 κότα· ὥστε καὶ νοσήσαντος τοῦ βασιλέως ἀξιωθεὶς
 ἦκειν ἐπὶ τινων πιστεύσεσιν ἐντολῶν, εἰ μέλλοι τελευ-
 τᾶν, οὐχ ὑπήκουσεν ἐπὶ τιμῇ τοῦ ὅρκου. <59> οὐ
 μὴν Ἡρώδης γε μιμεῖται τὴν ἐπὶ τοιοῖσδ' ἐκείνου ²⁵
 γνώμην προαποφηνάμενον ἦν ἔχει, ἀλλ' ἦκεν ὥς τὸν
 Φερῶραν, ἐπειδὴ ὕστερον ἄρχεται νοσεῖν, καὶ μετα-
 κλήσεως αὐτῷ μὴ γενομένης. θανόντα δὲ περιστείλας
 ἐπὶ Ἱεροσολύμων ἀρόμενος ταφῆς ἡξίου, καὶ πένθος
 μέγα ἐπ' αὐτῷ προὔθετο.

〈60〉 τοῦτ' Ἀντιπάτρῳ καίτοι γ' ἐπὶ Ῥώμῃς πε-
 πλευκότι κακῶν ἐγένετο ἄρχῃ, τῆς ἀδελφοκτονίας αὐτὸν
 τινυμένου τοῦ θεοῦ. διηγήσομαι δὲ τὸν πάντα περὶ
 αὐτοῦ λόγον, παρὰδειγμα τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει ἐδόμει-
 5 νον τοῦ ἀρετῇ πολιτεύεσθαι ἐπὶ πᾶσιν.

〈61〉 ἐπειδὴ γὰρ Φερῶρας τελευτᾷ ταφαί τ' ἐγε- 4
 γόνεσαν αὐτῷ, ἀπελεύθεροι δύο τῶν Φερῶρα τιμίων
 προσελθόντες Ἡρώδῃ ἠξίουں μὴ ἀνεκδίκητον κατα-
 λιπεῖν τὰδελφοῦ τὸν νεκρόν, ἀλλὰ ζητήσιν ποιεῖσθαι
 10 τῆς ἀλόγου τε καὶ δυστυχοῦς μεταστάσεως. 〈62〉 τοῦ
 δ' ἐπιστραφέντος τοῖς λόγοις (πιστὰ γὰρ ἐδόκει) δει-
 πνῆσαι μὲν αὐτὸν ἔλεγον παρὰ τῇ γυναικὶ τῇ προ-
 τεραίᾳ τῆς νόσου, φάρμακόν τε προσκομισθὲν ἐν
 βρώματι μὴ πρότερον εἰωθότι ἐμφαρόντα ὑπὸ τούτου
 15 τελευτῆσαι· κομιστὸν μέντοι γενέσθαι τὸ φάρμακον
 ὑπὸ γυναικὸς ἐκ τῆς Ἀραβίας, λόγῳ μὲν ἐπὶ προσ-
 ποιήσεσιν ἐρώτων (φίλτρον γὰρ δὴ ὄνομ' αὐτῷ εἶναι),
 τὸ δ' ἀληθὲς ἐπὶ τῇ Φερῶρα τελευτῇ. 〈63〉 φαρ-
 μακιστόταται δ' εἰσὶ γυναικῶν αἱ ἐκ τῆς Ἀραβίας· ἥ
 20 δὲ ταῦτ' ἐπεκάλουν, καὶ τῆς Συλλαίου ἐρωμένης ἐν
 ταῖς μάλιστα ὁμολόγητο εἶναι φίλῃ. πείδουσαί τ'
 αὐτὴν ἐπὶ πράσει τοῦ φαρμάκου εἰς τοὺς τόπους ἐλη-
 λύθεσαν ἥ τε μήτηρ τῆς Φερῶρα γυναικὸς καὶ ἡ
 ἀδελφή, καὶ ἐπανῆκον αὐτὴν ἀρόμεναι τοῦ δεῖπνου
 25 πρότερον ἡμέρᾳ μιᾷ. 〈64〉 ὑπὸ τούτων ὁ βασιλεὺς
 τῶν λόγων παροξυνθεὶς δούλας τ' ἐβασάνιζε τῶν γυ-
 ναικῶν καὶ τινὰς ἐλευθέρους, καὶ ὄντος ἀφανοῦς τοῦ
 πράγματος διὰ τὸ μηδεμίαν ἐξειπεῖν, τελευταία τις,
 περιουσῶν αὐτῆς τῶν ἀλγηδόνων, ἄλλο μὲν ἔφη οὐδέν,
 30 θεὸν δ' ἐπεκαλεῖτο τοιαῖσδ' αἰκίαις περιβαλεῖν τὴν

Ἀντιπάτρου μητέρα, κακῶν τῶν ἐπεχόντων αἰτίαν πᾶσι
γενομένην. <65> ταῦτ' εἰς ἐπίστασιν Ἡρώδην ἄγει,
καὶ τὰ πάντα βασάνοις τῶν γυναικῶν ἀνάπυστα ἦν,
οἳ τε κῶμοι καὶ αἱ κρυπταὶ σύνοδοι, καὶ δὴ καὶ λόγων
πρὸς μόνον τὸν υἱὸν εἰρημένων ἐξοίσεις πρὸς τὰς 5
Φερῶρα γυναικας (ἦν δὲ ταλάντων ἑκατὸν δωρεὰν
ἐπικρύπτεσθαι [φράζειν] πρὸς Φερῶραν τῷ Ἀντιπά-
τρῳ κέλευσις ὑπὸ τοῦ πατρός), <66> μῖσός τε πρὸς
τὸν πατέρα, καὶ ὀλοφυρμοὶ πρὸς τὴν μητέρα ὥς ἐπὶ
μήκιστον τοῦ πατρὸς βίου ἐξηγμένου, καὶ αὐτῷ μηδὲν 10
ἐλάττονος τοῦ γήρως ἐπικειμένου, ὥς μηδ' ἂν ἐλθοῦ-
σαν τὴν βασιλείαν ὁμοίως εὐφραῖναι ποτ' αὐτόν. πα-
ρατρέφεσθαι τε πολλοὺς ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ καὶ ἀδελφούς
καὶ ἀδελφῶν παῖδας, οὐδαμῶς ἀδεᾶ τὴν ἐλπίδα παρε-
χομένους τάσφαλοὺς. <67> καὶ γὰρ δὴ καὶ νῦν, εἴ 15
τι πάσχειν αὐτὸν συμβαίη, ἀδελφῷ μᾶλλον ἢ παιδί
τῷ αὐτοῦ κελεύειν τὴν ἀρχὴν δίδοσθαι. ὡμότητά τε
πολλὴν κατηγόρει τοῦ βασιλέως, καὶ τὰς σφαγὰς τῶν
υἱέων· φόβῳ τε μὴ καὶ αὐτῶν ἄπτοιο ἦδη, τὸν μὲν
ἐπὶ Ῥώμῃς ἄρασθαι τέχνην ἐπινοῆσαι, Φερῶραν δ' 20
ἐπὶ τῆς αὐτοῦ τετραρχίας.

- 2 <68> ταῦτα δὲ συνῆδε τοῖς λόγοις τῆς ἀδελφῆς,
καὶ πολὺ τοῦ μὴ ἀπιστίαν ἔτι ὑποπτεύεσθαι συνῆρεν
αὐταῖς. ὁ δὲ βασιλεὺς κρατυνόμενος ἐπὶ κακίᾳ τῇ
Ἀντιπάτρου τὴν Δωρίδα τὴν μητέρ' αὐτοῦ, πάντα τὸν 25
περὶ αὐτὴν κόσμον ταλάντων πολλῶν ὄντα ἀφελόμενος
ἔπειτ' αὐτὴν ἀποπέμπεται, καὶ ταῖς Φερῶρα γυναιξὶ
φιλίαν ἐσπέισατο. <69> μάλιστα δ' ἐξώτρυνεν εἰς ὀρ-
γὴν κατὰ τοῦ παιδὸς τὸν βασιλέα Σαμαρείτης ἀνὴρ
Ἀντίπατρος, ἐπιτροπεύων τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως Ἀν- 30

τίπατρον, ἄλλα τ' αὐτοῦ ἐν ταῖς βασάνοις κατειπὼν
 καὶ ὅτι παρασκευασάμενος φάρμακον θανάσιμον δοίη
 Φερῶρα, κελεύσας παρὰ τὴν ἀποδημίαν αὐτοῦ, ἵν' ὥς
 πλεῖστον ἀφεστήκοι τῶν ἐν τοιούτοις ὑποτοπασμῶν,
 5 τῷ πατρὶ δοῦναι· <70> καὶ κομίσαι μὲν Ἀντιφίλον ἐξ
 Αἰγύπτου τὸ φάρμακον, ἕνα τῶν Ἀντιπάτρου φίλων,
 σταλῆναι δ' ὥς Φερῶραν διὰ Θευδίωνος ἀδελφοῦ τῆς
 μητρὸς Ἀντιπάτρου τοῦ βασιλέως παιδός, καὶ οὕτως
 ἐλθεῖν τὸ φάρμακον εἰς τὴν γυναικα τὴν Φερῶρα,
 10 δόντος φυλάττειν τὰνδρὸς αὐτῆς. <71> ἣ δ' ὡμο-
 λόγει μὲν ἀνακρίναντος τοῦ βασιλέως, καὶ δραμοῦσα
 ὥς κομίσειε, ῥίπτει κατὰ τοῦ τέγους αὐτήν, οὐ μὴν
 τελευτᾷ, ἐπὶ πόδας τῆς πτώσεως γενομένης. <72> καὶ
 οὕτως ἐπεὶ ἀνεκτίσματο αὐτήν, ἄδειάν τ' αὐτῇ ὑπι-
 15 σχνούμενος καὶ τοῖς οἰκείοις μὴ ἐπ' ἀφανισμῷ τάλη-
 θοὺς τρεπομένη, περιέψειν γε μὴν κακοῖς τοῖς ὑστά-
 τοις ἀγνωμονεῖν προθεμένην, ὑπισχνεῖται καὶ ὥμοσεν
 ἥ μὴν ἔρεῖν τὰ πάνθ' ὅν ἐπράχθη τρόπον, λέγουσα
 μὲν, ὥς ἔφασαν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀληθῆ τὰ
 20 πάντα. <73> ἑκκόμισται γὰρ ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὸ
 φάρμακον ὑπ' Ἀντιφίλου, ἀδελφός τ' ἐκείνου ἱατρὸς
 ὢν ἐπόρισε· καὶ Θευδίωνος ὥς ἡμᾶς κομίσαντος ἐφύ-
 λαττον αὐτή, παρὰ Φερῶρα λαβοῦσα ἐπὶ σὲ ὑπ' Ἀν-
 τιπάτρου ἡτοιμασμένον. <74> ἐπεὶ οὖν ἐνόσει Φερῶ-
 25 ρας καὶ ἐθεράπνευε αὐτὸν ἀφικόμενος, ὁρῶν σου τὴν
 εὐνοίαν ἥ περὶ αὐτὸν ἔχρῳ, ἐπεκλάσθη τε τῇ διανοίᾳ,
 καὶ μετακαλέσας με, ᾧ γύναι, φησί, περιώδυσέ με
 Ἀντίπατρος ἐπὶ πατρὶ μὲν τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ δὲ τῷμῳ,
 θανάσιμόν τε γνώμην συνθεῖς καὶ φάρμακον ᾧ δια-
 30 κονήσει αὐτῇ πεπορισμένος. <75> νῦν οὖν, ἐπειδὴ ὅ

§ 72 cf. Bell. Ind. I 30, 5.

τ' ἀδελφὸς οὐδὲν ἀρετῆς ἢ πρότερον ἐχοῖτο περὶ ἐμὲ ὑφαιρῶν ὥπται, ἐμέ τ' ἐλπὶς οὐκ εἰς μακρὰν ἀπελεύσεσθαι τοῦ βίου, φέρε, μὴ γνώμη ἀδελφοκτόνῳ ἀποτισαίμην προπάτορας τοὺς ἐμμαντοῦ, τὸ φάρμακον καίειν ἐμοῦ βλέποντος· κομίσασάν τ' οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς 5 πράττειν τάνδρως τὰς ἐντολάς, <76> καὶ τὸ μὲν πλεῖστον καύσασαν τοῦ φαρμάκου τυχεῖν, ὑπολείπεσθαι δ' ὀλίγον, ἵνα, εἰ Φερῶρα μεταστάντος περιέποι κακῶς αὐτὴν ὁ βασιλεύς, μεθίστατο διάδρασιν ποιουμένη τῶν ἀναγκῶν. <77> ταῦτ' εἰποῦσα τό τε φάρμακον 10 καὶ τὴν πυξίδα εἰς τὸ μέσον παρῆγεν. καὶ ἀδελφὸς δ' Ἀντιφίλου ἕτερος καὶ μήτηρ αὐτοῦ ἀνάγκαις τε καὶ βασάνων σφοδρότητι ταῦτ' ἔλεγον καὶ ἐγνώριζον τὴν πυξίδα. <78> κατηγορεῖτο δὲ καὶ τοῦ ἀρχιερέως ἡ θυγάτηρ, γυνὴ δὲ τοῦ βασιλέως, ὥς πάντων τούτων 15 ἴστωρ γενομένη, κρύπτειν τε προθυμηθεῖσα αὐτά. καὶ διὰ τὰδε Ἡρώδης ἐκείνην τ' ἐξέβαλε καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐξήλειψε τῶν διαθηκῶν, εἰς τὸ βασιλεῦσαι μεμνημένων ἐκείνου· καὶ τὸν πενθερὸν τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφείλετο Σίμωνα τὸν τοῦ Βοηθοῦ, καθίστη δὲ Ματ- 20 θίαν τὸν Θεοφίλου, Ἱεροσολυμίτην τὸ γένος.

3 <79> ἐν τούτῳ δὲ καὶ Βάθυλλος ἐκ Ῥώμης, ἀπελεύθερος Ἀντιπάτρου, παρῆν, καὶ βασανισθεὶς εὐρίσκειται φάρμακον κομίζειν, δώσων τῇ τ' αὐτοῦ μητρὶ καὶ Φερῶρα, ὥς εἰ τὸ πρότερον μὴ ἄπτοιτο τοῦ βασι- 25 λέως, τούτῳ γοῦν μεταχειρίζοιντο αὐτόν. <80> ἀφίκετο δὲ γράμματα παρὰ τῶν ἐν Ῥώμῃ φίλων τῷ Ἡρώδῃ, γνώμη καὶ ὑπαγορεύσει Ἀντιπάτρου ἐπὶ κατηγορίᾳ Ἀρχελάου καὶ Φιλίππου συγκείμενα, ὥς δῆθεν δια- 30 βάλλοιεν τε τὸν πατέρα ἐπὶ σφαγῇ τῶν περὶ Ἀριστό-

βουλον καὶ Ἀλέξανδρον, δι' οἴκτου δὲ καὶ αὐτοὺς
 λαμβάνουσιν· ἤδη γὰρ καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τοῦ πατρός,
 οὐχ ὥς ἐφ' ἑτέροις ἀλλ' ἐπὶ τῷ κἀκείνους προσαπολω-
 λέναι τῆς κλήσεως αὐτῶν γιγνομένης. <81> ταῦτα δὲ
 5 μεγάλων μισθῶν οἱ φίλοι τῷ Ἀντιπάτρῳ συνέπραττον.
 γράφει δὲ καὐτὸς Ἀντίπατρος τῷ πατρὶ περὶ αὐτῶν
 ἐπὶ (μὲν ταῖς) μερίσταις τῶν αἰτιῶν καὶ παντελῶς
 ἀπαλλάττειν φάσκων τὰ μειράκια, τῶν δὲ λόγων τῇ
 ἡλικίᾳ τὴν ἀνάθεσιν ποιούμενος. αὐτὸς δὲ τὰ περὶ
 10 Συλλαῖον ἡγωνίζετο, καὶ περὶ θεραπείαν τῶν πρώτων
 ἀνδρῶν ἐγείρονει, κόσμους τ' ἀξιοπρεπεῖς ταλάντων
 ἐώνητο διακοσίων. <82> θαυμάσειε δ' ἂν τις ὅτι
 τοσῶνδ' ἐν Ἰουδαίᾳ κατ' αὐτοῦ κεκινημένων μὴδὲ πρό-
 τερον ἐπὶ οὐδὲν αὐτῷ δῆλον γένοιτο. αἴτιον δ' ἦν
 15 ἢ τ' ἀκριβεία καὶ φυλακὴ τῶν ὁδῶν, καὶ μῖστος τῶν
 ἀνθρώπων τὸ πρὸς Ἀντίπατρον· οὐδεὶς γὰρ ἦν ὅς προ-
 θύμως κινδύνῳ τῷ αὐτοῦ ποριστῆς τῶν ἐκείνου ἀσφα-
 λειῶν καθίστατο.

<83> Ἡρώδης δέ, Ἀντιπάτρου γεγραφότος πρὸς 5
 20 αὐτὸν ὥς τὰ πάνθ' ὅν χρὴ διαπεπραγμένος τρόπον
 ἤξει ἐν τάχει, ἐπικρουψάμενος τὴν ὁργὴν ἀντεπετίθει,
 κελεύων μὴ βραδύνειν εἰς τὴν ὁδόν, μὴ καὶ τι πάσχοι
 παρὰ τὴν ἐκδημίαν αὐτοῦ, καὶ ἅμα τῆς μητρὸς κατη-
 γορῶν πρὸς ὀλίγον, καταθήσεσθαι μέμψεις ἐπαγγελλό-
 25 μενος τὰς πρὸς αὐτήν, ὁπότε ἐκεῖνος ἀφίκοιτο, <84>
 παντὶ τε τρόπῳ φιλότητα τὴν πρὸς αὐτὸν ἐνεδείκνυτο,
 δεδιὼς μὴ καὶ τι ὑποτοπήσας ὑπερβάλλοιτο μὲν ὁδοὺς
 τὰς πρὸς αὐτόν, τῇ δὲ Ῥώμῃ ἐνδιαιωόμενος ἐφεδρεύοι
 τῇ βασιλείᾳ καὶ δὴ καὶ διαπράττοιτό τι αὐτῇ. <85> τού-
 30 τοις ἐν Κιλικίᾳ τοῖς γράμμασιν ἐντυγχάνει, τοῖς δὲ
 § 83 cf. Bell. Iud. I 31, 3.

τὴν Φερῶρα τελευτὴν διασαφοῦσιν ἐν Τάραντι πρό-
 τερον· δεινῶς τ' ἤνεγκεν οὐκ εὐνοία τῇ Φερῶρα, διότι
 δὲ τοῦ πατρὸς τὴν ἀναίρεσιν οὐ διαπραξάμενος, ὥσπερ
 ὑπέσχητο, ἀπέθανεν. <86> περὶ δὲ Κελένδεριν τῆς
 Κιλικίας γενόμενος ἐνεδοίαζεν ἤδη περὶ τοῦ οἴκαδε 5
 πλοῦ, δεινῶς τῇ ἐκβολῇ τῆς μητρὸς λελυπημένος. καὶ
 τῶν φίλων οἳ μὲν ἐκέλευον αὐτὸν ἐνταῦθα πῃ καρα-
 δοκοῦντα ἐπέχειν, οἳ δὲ μὴ διαμέλλειν τὸν οἴκαδε
 πλοῦν· λύσειν γὰρ παραγενόμενον αἰτίαν πᾶσαν, ὥς
 καὶ νῦν οὐχ ἑτέρωθεν ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκείνου ἀπουσίαν 10
 ἰσχὺν τοῖς κατηγόροις ὑπογενέσθαι. <87> τοῦτοις πει-
 σθεῖς ἔπλει τε καὶ προσέσχε τῷ Σεβαστῷ λιμένι λεγο-
 μένῳ, ὃν κατασκευάσας Ἡρώδης πολλῶν χρημάτων
 ἐπὶ τιμῇ τῇ Καίσαρος καλεῖ Σεβαστόν. <88> ἐν προύπ-
 τοις δ' ἦν Ἀντίπατρος ἤδη τοῖς κακοῖς, μήτε προσιόν- 15
 τος αὐτῷ μηδενὸς μήτε προσαγορευόντος ὥσπερ ὅτ'
 ἔξῃει μετ' εὐχῶν καὶ ἀγαθῶν ἐπιφημισμάτων· ταῖς δ'
 ἐναντιωτάταις ἀραῖς οὐκ ἐκωλύοντο αὐτὸν δέχεσθαι,
 ποινὴν τοῖς ἀδελφοῖς ἀποτινύναι ὑπειληφότες.

- 2 <89> ἐτύγχανε δ' ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τοῦτον 20
 τὸν καιρὸν Ὑᾶρος Κυντίλιος, διάδοχος μὲν Σατουρ-
 νίνῳ τῆς ἐν Συρίᾳ ἀρχῆς ἀπεσταλμένος, ἥκων δ' αὐτός
 τε σύμβουλος Ἡρώδῃ περὶ τῶν ἐνεστηκότων αὐτῷ
 δεηθέντι. <90> καὶ αὐτῶν συνεδρευόντων παρῇν ὁ
 Ἀντίπατρος, οὐδενὸς αὐτῷ ἐκπύστου γεγονότος· εἴσεισι 25
 δ' εἰς τὸ βασιλείον ἔτι πορφυρίδα ἀμπεχόμενος. καὶ
 αὐτὸν μὲν δέχονται οἱ ἐπὶ θύραις, ἀνείργουσι δὲ τοὺς
 φίλους. <91> ἐθορυβεῖτο δ' ἤδη σαφῶς οἱ ἐληλύθει
 κατανοῶν, ἐπειδὴ καὶ ὁ πατήρ αὐτὸν προσιόντα ὥς
 ἀσπάσαιτο ἀπέώσατο, ἀδελφοκτονίαν τ' ἐπικαλῶν καὶ 30

βούλευσιν ὀλέθρου τοῦ ἐπ' αὐτῷ, πάντων τ' ἀκροατὴν
καὶ δικαστὴν ἔσεσθαι ὕδαρον τῇ αὔριον. <92> καὶ ὁ
μὲν τοιοῦτου κακοῦ ἔμα τ' ἀκροαθέντος καὶ παρόντος
τῷ μεγέθει περιφερόμενος ᾤχετο, ὑπαντιάζουσι δ' αὐτῷ
5 ἢ τε μήτηρ καὶ ἡ γυνή (αὕτη δ' ἦν ἡ γενομένη Ἀν-
τιγόνω παῖς τῷ πρὸ Ἡρώδου Ἰουδαίων βασιλευ-
κότι), παρ' ὧν τὰ πάντ' ἐκμαθὼν ἐν παρασκευαῖς τοῦ
ἀγῶνος ἦν.

<93> τῇ δ' ἐξῆς συνήδρευον μὲν Ὑδάρως τε καὶ ὁ 3
10 βασιλεύς, εἰσεκλήθησαν δὲ καὶ οἱ ἀμφοῖν φίλοι καὶ οἱ
συγγενεῖς βασιλέως, Σαλώμη θ' ἡ ἀδελφή, εἴτ' εἴτινες
μηνύσειν ἔμελλον, καὶ ὧν βάσανοι γερόνασιν, δοῦλοί
τε μητρῷοι τοῦ Ἀντιπάτρου, μικρῷ πρότερον συνει-
λημμένοι ἢ ἐκείνον ἤκειν, ἐπιστολὴν φέροντες ἧς τὸ
15 κεφάλαιον τῶν γεγραμμένων ἦν μὴ ἐπανιέναι, ὥς
πάντων τῷ πατρὶ ἠκόντων εἰς πύστιν, μόνην τ' ἂν
καταφυγὴν αὐτῷ λείπεσθαι Καίσαρα, καὶ σὺν αὐτῇ τὸ
μὴ τῷ πατρὶ ὑποχείριον γενέσθαι. <94> Ἀντιπάτρου
δὲ προσπεσόντος τῷ πατρὶ πρὸς τὰ γόνατα, καὶ ἰκε-
20 τεύοντος μὴ προδιγνωσμένην καταστῆσαι δίκην, ἀλλ'
ἀκροάσεως αὐτοῦ γενομένης παρὰ τῷ πατρὶ ἀκεραῖω
μένειν δυναμένῳ, τοῦτον κελεύσας Ἡρώδης ἀπάγειν
εἰς μέσον, αὐτὸς αὐτὸν ὠλοφύρατο τῶν παίδων τῆς
ποιήσεως, ἣν ἐπὶ τοιαύταις αὐτῷ τύχαις γενομένην
25 πρότερον ἐκ τῆς δυσμενείας ἀποσπάσασθαι τῶν πρό-
τερον καὶ εἰς Ἀντίπατρον ἐμβαλεῖν αὐτοῦ τὸ γῆρας,
τροφάς τε καὶ παιδεύσεις ἄς ποιήσαιο αὐτῶν ἐξηγού-
μενος, καὶ πλούτου εὐπορίαν ἐν καιροῖς ὥς ἐθελήσειαν
προτεθεῖσαν εἰς πάντα. <95> ὧν οὐδὲν ἐπ' ἐμποδί-
30 σματι γενέσθαι τοῦ μὴ οὐκ ἐπιβουλῇ τῇ ἐκείνων κιν-
§ 95 cf. Bell. Iud. I 32, 2.

δυνεῦσαι τελευτᾶν, ὑπὲρ τοῦ θᾶπτον δυσσεβῶς τὴν βασιλείαν παραλαβεῖν ἢ φύσεως νόμῳ μεταστάντος εὐχῇ τε τοῦ πατρὸς καὶ δίκῃ. <96> τὸν τ' Ἀντίπατρον θανμάζειν, τίνων ἐλπίδι ἐπαρθεῖς θαρρήσειεν ἐπὶ τοιαῦτα χωρεῖν μὴ ἀποτραπῆναι. διάδοχον μὲν 5 γὰρ ἀποφήνασθαι διὰ γραμμάτων τῆς ἀρχῆς, ζῶντος δ' ἐπ' οὐδενὶ μειονεκτεῖν ἀξιώματός τ' ἐπιφανείᾳ καὶ δυνάμει ἐξουσίας, πεντήκοντα μὲν τάλαντα ἐπέτειον πρόσοδον κομισάμενον, δωρεὰν δ' εἰληφότα ὁδοῦ τῆς εἰς Ῥώμην τριακοσίων ταλάντων ἀριθμὸν. <97> ἐπε- 10 κάλει δὲ καὶ τῶν ἀδελφῶν, εἰ μὲν πονηρῶν γεγονότων κατηγορίαν προθεμένῳ, μιμητῇ γεγονότι, εἰ δὲ μὴ, διὰ κενῆς τοιῶνδε ἐπαγωγᾶς ἐπάγοντι αὐτῷ τῶν συγγενῶν. <98> τὰ γὰρ πάντα οὐδαμῶθεν ἀλλ' ἢ μὲν ὑσει τῇ ἐκείνου μεμαθηκότα προᾶξαι τὰ ἐπ' αὐτοῖς πεπραγ- 15 μένα γνώμῃ τῇ ἐκείνου· οὕς ἀπολύειν κακοῦ παντός κληρουόμενον τῆς πατροκτονίας αὐτοῖς καθιστάμενον.

- 4 <99> ταῦθ' ἔμα λέγων εἰς δάκρυα τρέπεται, λέγειν τ' ἄπορος ἦν. καὶ Νικόλαος ὁ Δαμασκηνὸς φίλος τ' ὢν τοῦ βασιλέως καὶ τὰ πάντα συνδιαιτώμενος ἐκείνῳ, 20 καὶ τοῖς πράγμασιν ὃν πραχθεῖεν τρόπον παρατετε- χώς, δεηθέντι τῷ βασιλεῖ τὰ λοιπὰ εἰπεῖν, ἔλεγεν ὁπόσ' ἀποδείξεών τε καὶ ἐλέγχων ἐχόμενα ἦν. <100> καὶ τοῦ Ἀντιπάτρου κατὰ δικαιολογίαν πρὸς τὸν πα- τέρα τετραμμένου, καὶ ὁπόσα παραδείγματα τῆς εὐνοίας 25 πρὸς αὐτὸν διεξιόντος, τὰς τιμὰς αἷ ὑπῆρχον αὐτῷ προφερόμενος, ἃς μὴ ἔν ποτε γενέσθαι μὴ οὐκ ἀρετῆς ἀξίῳ περὶ αὐτὸν γεγονότι. <101> 'καὶ γὰρ ὁπόσα προῖδειν δεήσεις, πάντων προβεβουλευκέναι σωφρόνως, εἴτε τινὰ ἐδεῖτο χειρῶν, πόνῳ τῷ αὐτοῦ ἐκπεπραῆχθαι 30

- τὰ πάντα, εἰκός τ' οὐκ εἶναι τῶν ἀλλαχόθεν ἐπιβου-
 λῶν τὸν πατέρα ἐξελλόμενον αὐτὸν ἐπιβουλευτὴν κατα-
 στῆναι, καὶ ἀφανίζοντα ἀρετὴν ἢ ἐπ' ἐκείνοις ἐμαρτυ-
 ρεῖτο αὐτῷ, κακίᾳ τῇ ἐπὶ τοῖσδε μελλούσῃ συνεῖναι.
- 5 <102> καίτοι γε τοῦ βασιλεύοντος διάδοχον προαπο-
 δεδεῖχθαι, καὶ τοῦ συναπολαυσομένου τιμῶν, αἱ εἰς
 τὸ παρὸν περιῴσαν, οὐκ ἐπικεκωλῦσθαι, εἰκός τ' οὐκ
 εἶναι τὸν ἀπάντων ἀκινδύνως καὶ μετ' ἀρετῆς ἔχοντα
 τὴν ἡμίσειαν, μετὰ ψόγων καὶ κινδύνου ἐφίεσθαι τοῦ
- 10 ὅλου, ἄδηλον εἰ δυνάμενον περιγενέσθαι, καὶ ταῦτα
 τεθεαμένον τὴν ζημίαν τῶν ἀδελφῶν, καὶ μηνυτὴν
 μὲν καὶ κατηγορητὴν γενόμενον λανθάνειν δυναμένων,
 κολαστὴν δ', ἐπεὶ φανεροὶ κατέστησαν πονηροὶ τὰ
 πρὸς τὸν πατέρα ὄντες. <103> καὶ τάδε μὲν αὐτῷ
- 15 τῶν ἐνταῦθα ἡγωνισμένων παραδείγματα εἶναι, τῶν
 ἀκράτῳ εὐνοίᾳ πρὸς τὸν πατέρα πεπολιτευμένων· τῶν
 δ' ἐπὶ Ῥώμῃς μάρτυρα εἶναι Καίσαρα, ἐπ' ἴσης τῷ
 θεῷ ἀπατηθῆναι οἶόν τ' ὄντα· <104> ὣν πίστιν εἶναι
 τὰ ὑπ' ἐκείνου γράμματα ἐπεσταλμένα, ὧν οὐ καλῶς
- 20 ἔχειν ἰσχυροτέρας εἶναι τὰς διαβολὰς τῶν στασιάζειν
 αὐτοὺς προθεμένων, (ὧν) τὰς πλείους ἀποδημίᾳ τῇ
 αὐτοῦ συνετεθῆναι σχολῆς τοῖς ἐχθροῖς ἐγγενομένης,
 ἣν οὐκ ἂν αὐτοῖς ἐπιδημοῦντος παραγενέσθαι. <105>
 διαβάλλοντος δὲ καὶ τὰς βασάνους εἰς ψευδολογίαν, ὥς
- 25 τῆς ἀνάγκης φύσιν ἐχούσης διδάσκειν τοὺς ὑποπεσόν-
 τας ἡδονῇ τὰ πολλὰ τῶν ἐφεσθηκότων λέγειν, καὶ παρ-
 χοντος αὐτὸν εἰς βάσανον . . .
- <106> ἐπὶ τούτοις τροπῆς τοῦ συνεδρίου γενομένης 5
 (σφόδρα γὰρ ᾤκτειραν τὸν Ἀντίπατρον δάκρυσί τε
 30 καὶ αἰκίαις τοῦ προσώπου χρώμενον, ὥστε καὶ τοῖς

ἐχθροῖς δι' οἴκτου καταστῆναι, φανερόν δ' ἤδη καὶ
 Ἡρώδην εἶναι καμπτόμενόν τι τῇ γνώμῃ, καίπερ μὴ
 βουλόμενον ἔκδηλον εἶναι), Νικόλαος ἀρξάμενος οἷς
 θ' ὁ βασιλεὺς κατήρξατο λόγοις παλιλλογεῖ μειζόνως
 ἐκδεινῶν, καὶ ὁπὸς' ἐκ βασάνων ἢ μαρτυριῶν συνῆγε ⁵
 τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἐγκλήματος, <107> μάλιστα δὲ τὴν
 ἀρετὴν ἐπὶ πολὺ ἐξηγεῖτο τοῦ βασιλέως, ἥ περὶ τε
 τροφᾶς καὶ παιδείματα χρῆσάμενος τῶν νείων οὐδα-
 μόθεν εὗροίτο ὀνησιφόρον αὐτήν, περιπταίων ἑτέροις
 ἐφ' ἑτέρων. <108> καίτοι γ' οὐχ οὕτω θαυμάζειν ¹⁰
 τῶν προτέρων τὴν ἀβουλίαν· νεωτέρους γὰρ καὶ κακίᾳ
 συμβούλων διεφθαρμένους ἀπαλεῖψαι τὰ τῆς φύσεως
 δικαιώματα, ἀρχῆς θᾶττον ἢ χρῆν μεταποιεῖσθαι σπου-
 δάσαντας· <109> Ἀντιπάτρου δ' ἂν δικαίως τὴν μиа-
 ρίαν καταπλαγῆναι, μὴ μόνον ὑπὸ τοῦ πατρὸς εὖερ- ¹⁵
 γηθηέντα τὸν λογισμὸν ὥσπερ τὰ ἰοβολώτατα τῶν
 ἑρπετῶν μὴ μαλαχθέντος, καίτοι γε κἀκείνοις τινὸς
 ἐγγιγνομένης μαλακίας τοῦ ἀδικεῖν τοὺς εὐεργέτας, ἀλλὰ
 μηδὲ τὰς τύχας τῶν ἀδελφῶν πρὸς τὸ οὐ μιμητὴν
 αὐτῶν καταστῆναι τῆς ὠμότητος ἐμποδῶν στήσαντος. ²⁰
 <110> 'καίτοι γ', ὦ Ἀντίπατρε, τῶν ἀδελφῶν μηνυτῆς
 θ' ὦν τολμήσειαν αὐτὸς ἥς καὶ ἐρευνητῆς τῶν ἐλέγχων
 καὶ κολαστῆς πεφωραμένων, καὶ οὐ τοῦ ἐπ' ἐκείνοις
 ἐγκαλοῦμεν θυμῷ χρῆσθαι μὴ ἐλλείποντος, ἀλλὰ τοῦ
 μιμεῖσθαι τὴν ἀσέλγειαν αὐτῶν σπουδάσαντος ἐκπε- ²⁵
 πλήγμεθα, εὐρίσκοντες κἀκεῖνά σοι οὐκ ἐπ' ἀσφαλείᾳ
 τοῦ πατρὸς ἀλλ' ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν ἀδελφῶν πεπραγμένα,
 ὅπως μισοπονηρίᾳ τῇ κατ' αὐτῶν φιλοπάτρω εἶναι
 πεπιστευμένους ἀδεεστέραν ἐπ' αὐτῷ κακουργεῖν παρα-
 λάβοις δύναμιν. ὃ δὴ καὶ τοῖς ἔργοις παρέστησας· ³⁰
 <111> ἅμα γὰρ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς ἀνήρεις ἐφ' οἷς

ἤλεγχεσθαι πονηροὺς γεγονότας, καὶ τοὺς ὁμοπραγήσαντας
 αὐτοῖς οὐχ ὑπεδίδους, φανερόν τοῖς πᾶσι καθιστάς
 ὡς καὶ συνθήκην πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοῦ πατρὸς ποιησά-
 μενος ἐπανείλου κατηγορεῖν, <112> βουλόμενός σοι
 5 τὴν ἐπιβουλήν τῆς πατροκτονίας κερδαίνεσθαι κατὰ
 μόνας, καὶ δυοῖν ἀγώνοις εὐφροσύνην καρπούμενος
 τρόπου τοῦ σοῦ ἄξιαν, φανεροῦ μὲν τοῦ κατὰ τῶν
 ἀδελφῶν, ᾧ καὶ ἡγάλλου ὡς ἐπὶ τοῖς μεγίστοις. καὶ
 ἦν ἄξιον οὕτω φρονεῖν· <113> εἰ δὲ μή γε σὺ χεῖρων
 10 ἧς κρυπτὸν δόλον κατὰ τοῦ πατρὸς συντιθεῖς, ἐκεί-
 νους μὲν οὐχ ὡς τῷ πατρὶ ἐπιβεβουλευκότας μισῶν
 (οὐ γὰρ ἂν ἐξώκειλας αὐτοὺς ἐπὶ πρᾶξιν παραπλησίαν)
 ἀλλ' ὡς διαδόχους τῆς ἡγεμονίας σου δικαιότερον ἂν
 γενομένους, τὸν δὲ πατέρα ἐπισφάττων τοῖς ἀδελφοῖς,
 15 <114> ἵνα θᾶπτον ὡς ἐκείνων τ' ἐπικαταψεύσαιο μὴ
 ἐλεγχθῆς, καὶ ὣν αὐτοὺς δίκας παρασχεῖν ἄξιος γένοιο,
 ταύτην παρὰ τοῦ δυστυχοῦς εἰσπραξάιο πατρός, ἐπι-
 νοῶν πατροκτονίαν οὐ κοινὴν ἀλλ' οἷαν μέχρι νῦν
 οὐχ ἰστόρησεν ὁ βίος. <115> οὐχ νῦν γὰρ μόνον
 20 πατρὶ ἐπεβούλευες, ἀλλὰ καὶ φιλοῦντι καὶ εὐηργετη-
 κότι, κοινωνὸς τῆς βασιλείας ὣν τοῖς ἔργοις καὶ διά-
 δοχος προφανθεῖς, καὶ τὴν μὲν ἡδονὴν τῆς ἐξουσίας
 ἤδη προλαμβάνειν μὴ ἐπικεκαλυμένος, ἐλπίδα δὲ τὴν
 εἰσαῦθις γνώμην τοῦ πατρὸς καὶ γράμμασι προησφα-
 25 λισμένος. <116> ἀλλ' οὐκ ἄρα τῇ Ἡρώδου ἀρετῇ τὰ
 πράγματα, γνώμην δὲ καὶ πονηρίᾳ ἔκρινες τῇ σπαντοῦ,
 βουλόμενος τοῦ πάντων σοι ὑπακούσαντος πατρὸς καὶ
 τὸ μέρος ἀφαιρεῖσθαι, καὶ ὃν προσεποιοῦ τοῖς λόγοις
 σώξειν, τοῖς ἔργοις τοῦτον ἀφανίσαι ζητῶν, καὶ μὴ
 30 μόνον αὐτοὺς πονηρὸς καθιστάμενος, <117> ἀλλὰ καὶ

τὴν μητέρα ὧν ἐπενόεις πιμπλάς, καὶ στασιοποιῶν τὴν εὐνοίαν τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ τολμῶν θηρίον ἀποκαλεῖν τὸν πατέρα, παντὸς ἐρπετοῦ χαλεπωτέραν τὴν διάνοιαν κατεσκευασμένος, ἥ τὸν ἐκείνων Ἴον ἐπὶ τοὺς συγγενεστάτους καὶ τοὺς ἐπὶ τοσοῦτοις εὐεργέτας πα- 5 ρεκάλεις, ἐπισυμμαχίαις φυλάκων καὶ τέχναις ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν φραττόμενος κατὰ τοῦ γέροντος, ὥσπερ οὐκ ἀρκούσης σοῦ τῆς διανοίας μῖσος τὸ ὑποικουροῦν παραστῆσαι. <118> καὶ νῦν ἐλήλυθας μετὰ βασάνους ἐλευθέρων, οἰκετῶν, ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ διὰ σὲ γεγο- 10 νυίας μηνύσεις τῶν συνωμοτῶν, ἀντιλέγειν τῇ ἀληθείᾳ σπενδῶν, καὶ οὐχὶ μόνον τὸν πατέρα ἀναιρεῖν μεμελετηκῶς ἐκ τοῦ ἀνθρωπείου (βίου), ἀλλ' ἤδη καὶ νόμον τὸν κατὰ σοῦ γεγραμμένον, καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ Ὑάρου, καὶ τοῦ δικαίου τὴν φύσιν. <119> οὕτως ἄρα 15 τῇ ἀναιδεΐᾳ πέποιθας ὥστε καὶ βασανίζεσθαι ἀξιοῖς, καὶ ψευδεῖς λέγων τὰς βασάνους τῶν προβεβασανισμένων, ἵν' οἱ μὲν ὁνόμενοί σου τὸν πατέρα ἐκκρουσθῶσι τοῦ ἡληθευκέναι, αἱ δὲ σαὶ βάσανοι δοκῶσι πισταί. <120> οὐ ῥύσει, Ὑἄρε, τὸν βασιλέα τῆς ἐπηρείας τῶν 20 συγγενῶν, οὐδ' ἀπολεῖς πονηρὸν θηρίον, ἐπ' ὀλέθρῳ μὲν τῶν ἀδελφῶν εὐνοίαν προσποιούμενον τοῦ πατρός, ἔνθα δὲ μέλλοι κατὰ μόνας ταχέως ἀποίσεσθαι τὴν βασιλείαν, πάντων αὐτῷ θανασιμώτατον ἀναφαινόμενον, γνοὺς ὅτι πατροκτονία κοινόν ἐστίν ἀδίκημα 25 καὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ βίου, ἣν πεφηνυῖαν οὐδὲν ἡττόνως τοῦ βεβουλευμένου καὶ ὁ μὴ κολάζων ἀδικεῖ τὴν φύσιν.'

6 <121> προσετίθει δ' ἤδη τὰ τῆς μητρὸς Ἀντιπά-
 τρου, ὅποσα πρὸς τινὰς ἦν κουφολογία γυναικείῳ 30
 εἰρημένῳ, μαντείας τε καὶ θυσίας ἐπὶ τῷ βασιλεῖ γε-

γονυίας, καὶ ὁπόσα μετὰ τῶν Φερώρα γυναικῶν Ἀντι-
 πάτρῳ ἠσέληγτο μετ' οἶνον καὶ λύσσης ἐρωτικῆς, τῶν
 τε βασάνων τὰς ἀνακρίσεις καὶ ὁπόσα μαρτυριῶν ἐχό-
 μενα. πολλὰ δὲ καὶ παντοῖα ἦν τὰ μὲν προητοι-
 5 μασμένα, τὰ δὲ πρὸς τὸ ὀξέως ἀπαγγέλλεσθαί τε καὶ
 βεβαιουῖσθαι ἐφευρημένα. <122> οἱ γὰρ ἄνθρωποι κἂν
 εἴ τι κατὰ φόβον τοῦ Ἀντιπάτρου, μὴ διαδράς ἀμύ-
 νοιτο αὐτοῦς, σιγῇ παρεδίδουσαν, ὀρῶντες αὐτὸν ἐπι-
 βατὸν ταῖς κατηγορίαις τῶν ἀρξάντων γεγονότα καὶ
 10 τὴν ποτε πολλὴν αὐτῷ συστᾶσαν τύχην προφανῶς
 αὐτὸν τοῖς ἐχθροῖς παραδεδωκυῖαν, [οἱ καὶ] ἀπλήστως
 μίσους τοῦ πρὸς αὐτὸν ἐνεφοροῦντο. <123> κατέ-
 σπενδε δὲ τοῦτο οὐ τοσοῦτον ἐχθρὰ τῶν ἐπικεχειρη-
 κότων κατηγορεῖν ὥς μεγέθει τόλμης ὧν ἐπενόησε
 15 κακιῶν, καὶ δυσμενείας τῆς πρὸς τὸν πατέρα καὶ τοὺς
 ἀδελφούς, στάσεως καὶ ἀλληλοφθοριῶν ἀναπεπληκῶς
 τὸν οἶκον, καὶ μῆτε μίσει κατὰ δίκην μῆτε φιλίᾳ δι'
 εὐνοίαν χρώμενος, ἀλλ' ὥς μελλήσοι αὐτῷ συμφέρειν.
 <124> ὧν ἀπάντων ἐκ πλέονος αὐτοῖς οἱ πολλοὶ
 20 προανεσκοπημένοι, οἵπερ δὴ μάλιστα ἀρετῇ κρίνειν
 πεφύκασιν ἐπὶ τοῖς πράγμασι διὰ τὸ καὶ ὀργῆς ἀπηλ-
 λαγμένως ἐπιψηφίζειν τοῖς γιγνομένοις, καταβοὰς ἐν
 τοῖς πρὶν εἰρχθέντες ποιεῖσθαι, παραγενομένης ἀδείας
 ἐξέφερον εἰς μέσον ὁπόσα εἶδεῖεν. <125> πολύτροποι
 25 τε κακιῶν ἀποδείξεις ἦσαν, οὐδαμῶθεν ψεύδους αἰτίαν
 ἐγκαλεῖσθαι δυνάμεναι διὰ τὸ μητ' εὐνοίᾳ τῇ πρὸς
 Ἡρώδην λέγειν τοὺς πολλούς, μὴθ' ὑποψία κινδύνων
 σιγῆς ἐφ' οἷς ἔχοιεν εἰπεῖν ἐγκαλουμένης, ἀλλὰ τῷ
 πονηρᾷ θ' ἠγεῖσθαι τὰ πράγματα, καὶ τὸν Ἀντίπατρον
 30 οὐκ ἀσφαλείᾳ τῇ Ἡρώδου πονηρίᾳ δὲ τῇ αὐτοῦ πάσης
 ἄξιον τιμωρίας. <126> πολλὰ τ' ἦν καὶ παρὰ πολλῶν

οἷς μὴ παρήγγελτο εἰπεῖν ἀγορευόμενα, ὥστε τὸν Ἀντίπατρον, καίπερ ἐπὶ πλεῖστον πάντα δεινότατον ὄντι ψεύσασθαι καὶ ἀπερυθριᾶσαι, μὴδ' ὅσον ἀπὸ φωνῆς ἐπ' ἀντιλέξει τὴν ἰσχὺν εἰσφέρεισθαι.

<127> Νικολάου δὲ παυσάμενου τῶν τε λόγων καὶ 5
τῶν ἐλέγχων, Ὀἶρος ἐκέλευσεν τὸν Ἀντίπατρον ἐπ' ἀπολογίαν τῶν ἐγκλημάτων χωρεῖν, εἴ τινες αὐτῷ παρὰ σκευαὶ τοῦ μὴ ἐνόχῳ τοῖς ἐπιφερομένοις εἶναι· καὶ γὰρ αὐτὸς εὖχεσθαι, καὶ τὸν πατέρα εἰδέναι (ἐκ) τῶν ὁμοίων εὐχόμενον, μὴδὲν αὐτὸν ἀδικοῦντα φωρᾶν. 10

<128> ὁ δ' ἐπὶ στόμα ἔκειτο ἀνατετραμμένος, τῷ τε 15
θεῷ καὶ πᾶσι προστιθεὶς τὸ ἐπιμαρτυρῆσαι αὐτῷ μὴδὲν ἀδικεῖν, ἢ τεκμηρίοις ἐμφανέσι παρὰ στήσαι μὴ οὐκ ἐπίβουλον αὐτὸν τοῦ πατρὸς γεγρονέναι. <129> εἰωθότες μὲν καὶ πάντες οἷς ἐπιλείπει ἀρετῆς, ὁπότε μὲν 20
ἐγχειρηται τινῶν κακῶν εἶεν, τοῦ θεοῦ τὸ πᾶσι παρὰ τυγχάνειν ἀφορίσαντες γνώμῃ τῇ αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἔργα χωρεῖν, ὁπότε δὲ φωρῶμενοι κινδυνεύοιεν δίκην ὑποσχεῖν, κατ' ἐπίκλησιν αὐτοῦ μαρτυρεῖν τὰ πάντα ἐκτρέπειν. <130> ὁ δὲ καὶ τῷ Ἀντιπάτρῳ συμβεβήκει 25
τὰ πάντα γὰρ ὡς ἐν ἐρημίᾳ τοῦ θεοῦ διαπεπραγμένος, κατειργούσης αὐτὸν πανταχόθεν τῆς δίκης ἀπορία τῶν ἀλλαχόθεν δικαιωμάτων, οἷς ἀπολύσαιο τὰ ἐγκλημένα, αὐθις ἐνεπαρῶναι τῇ ἀρετῇ τοῦ θεοῦ, μαρτυρίαν ἐπισκήπτων αὐτῷ ὅτι περ ἰσχύι τῇ ἐκείνου πε- 30
ρισέσωστο, εἰς μέσους παρὰ γαγόντος ὁπόσα περὶ τῷ πατρὶ πράττειν τολμᾶν οὐκ ἐνέλιπεν.

7 <131> ὁ δὲ Ὀἶρος ἐπειδὴ πολλάκις ἀνακρίνων τὸν Ἀντίπατρον οὐδὲν εὗρισκε πλέον τῆς ἀνακλήσεως τοῦ θεοῦ, ὁρῶν ἀπέραντον ὅν τὸ γιγνόμενον, ἐκέλευσε τὸ 30

φάρμακον εἰς μέσον ἐνεργεῖν, ἵν' εἰδῇ τὴν περιοῦσαν
 αὐτῷ δύναμιν. <132> καὶ κομισθέντος, τῶν ἐπὶ θανάτῳ
 τις ἐαλωκότων πίνει κελεύσαντος ὕδατος, καὶ παρα-
 χοῆμα ἀπέθανε. τότε δ' ἐξαναστὰς ἀπῆει τοῦ συνε-
 5 δρίου, καὶ τῇ ἐξῆς ἐπ' Ἀντιοχείας, οὐπερ δὴ καὶ τὸ
 πλεῖστον ἦσαν αὐτῷ αἱ διατριβαὶ διὰ τὸ Σύροις τοῦτο
 βασιλείον εἶναι. <133> Ἡρώδης δὲ παραχοῆμα μὲν
 ἔδωκε τὸν υἱόν, ἄδελφοι δὲ τοῖς πολλοῖς ἦσαν αἱ ὕδατος
 πρὸς αὐτὸν ὁμιλίας καὶ τί εἰπὼν ἀπεληλύθει· εἰκάζετο
 10 δὲ τοῖς πολλοῖς γνώμῃ τῇ ἐκείνου πράττειν ὅποσα περὶ
 τὸν Ἀντίπατρον ἔπραξεν. δῆσας δ' αὐτόν, εἰς Ῥώμην
 ὡς Καίσαρα ἐκπέμπει γράμματα περὶ αὐτοῦ, καὶ τοὺς
 ἀπὸ γλώττης διδάξοντας τὸν Καίσαρα τὴν κακίαν τοῦ
 Ἀντιπάτρου. <134> ἀλίσκεται δ' ὑπὸ τὰς αὐτὰς ἡμέ-
 15 ρας καὶ ἐπιστολὴ ὑπ' Ἀντιφίλου πρὸς Ἀντίπατρον
 γεγραμμένη (ἐν Αἰγύπτῳ δὲ οὗτος διέτριβε), καὶ λυ-
 θεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τὰδ' ἐδήλου. ἔπεμψά σοι
 τὴν παρ' Ἀκμῆς ἐπιστολήν, μὴ φεισάμενος τῆς ἐμῆς
 ψυχῆς· οἶσθα γὰρ ὅτι αὐθις κινδυνεύω ὑπὸ δύο οἰκιστῶν
 20 εἰ γνωσθείην. σὺ δ' εὐτυχοίης περὶ τὸ πρᾶγμα. <135>
 καὶ ἡ μὲν ἐπιστολὴ τὰδ' ἐδήλου, ἐξήτει δ' ὁ βασιλεὺς
 καὶ τὴν ἑτέραν ἐπιστολήν· οὐ μὴν φανερά γ' ἦν, καὶ
 ὁ τοῦ Ἀντιφίλου δοῦλος, ὅς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν ἔφε-
 ρεν, ἠρνεῖτο ἑτέραν παραλαβεῖν. <136> ἀπορίας οὖν
 25 ἐπεχούσης τὸν βασιλέα, τῶν φίλων τις τῶν τοῦ Ἡρώ-
 δου θεώμενος ὑπεργραμμένον τοῦ δούλου τὸν ἐντὸς
 χιτῶνα (ἐνεδεδύκει γὰρ δύο) εἶκασεν ἐντὸς τῆς ἐπι-
 πτυχῆς κρύπτεσθαι τὰ γράμματα. καὶ ἦν δ' οὕτως.
 <137> λαμβάνουσιν οὖν τὴν ἐπιστολήν, ἐγγεγραμμένα
 30 τ' ἦν ἐν αὐτῇ τὰδε. Ἀκμὴ Ἀντιπάτρω. ἔγραψα τῷ

πατρί σου οἷαν ἤθελες ἐπιστολήν, καὶ ἀντίγραφον ποιήσασα τῆς πρὸς τὴν ἐμὴν κυρίαν ὡς παρὰ Σαλώμης ἔγραψα· ἦν ἀναγνοὺς οἶδ' ὅτι τιμωρήσεται Σαλώμην ὡς ἐπίβουλον.' <138> ἦν δ' ἡ παρὰ τῆς Σαλώμης δοκοῦσα εἶναι πρὸς τὴν δέσποιναν αὐτῆς, ὑπ' 5 Ἀντιπάτρου ἐπ' ὀνόματι τῷ Σαλώμης, ὅσα γοῦν ἡ διάνοια θέλοι, ὑπηγορευμένη, λέξει δὲ συνέκειτο αὐτῆς. <139> τὰ δὲ γεγραμμένα ἦν τοιάδε. Ἀκμὴ βασιλεῖ Ἡρώδῃ. ἐγὼ ἔργον ποιουμένη μηδὲν σε λανθάνειν τῶν κατὰ σοῦ γιγνομένων, εὑροῦσα ἐπιστολήν Σαλώμης 10 πρὸς τὴν ἐμὴν κυρίαν κατὰ σοῦ γεγραμμένην ἐπικινδύνως μὲν ἐμαυτῇ σοὶ δ' ὠφελίμως ἐξεγραψάμην καὶ ἀπέστειλά σοι. ταύτην δ' ἐκείνη ἔγραψε γήμασθαι Συλλαίῳ θέλουσα. κατάσχισον οὖν τὴν ἐπιστολήν, ἵνα μὴ κἀγὼ τὸ ξὴν κινδυνεύσω.' <140> πρὸς δ' 15 αὐτὸν ἐγγράπτο τὸν Ἀντίπατρον, διασαφούσης ὅτι διακονουμένη κελεύματι τῷ ἐκείνου αὐτὴ τε γράψει πρὸς Ἡρώδην ὡς Σαλώμης ἐπιβούλως αὐτῷ πράττειν ἐπαιγομένης τὰ πάντα, καὶ ἀντίγραφον τῆς ὡς πρὸς δέσποιναν τὴν αὐτῆς πεμφθείσης ἐπιστολῆς παρὰ Σα- 20 λώμης ἀποπέμψειεν αὐτῷ. <141> ἦν δ' ἡ Ἀκμὴ Ἰουδαία μὲν τὸ γένος, ἐδούλευε δὲ Ἰουλίᾳ τῇ Καίσαρος γυναικί, καὶ ἔπραττε ταῦτα φιλίᾳ τῇ Ἀντιπάτρου, ὠνηθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ μεγάλη δόσει χρημάτων συγκακουρεῖν κατὰ τε τοῦ πατρὸς καὶ κατὰ τῆς 25 τηθίδος.

- 8 <142> Ἡρώδης δ' ἐκπλαγεὶς μεγέθει τῆς Ἀντιπάτρου κακίας, ὥρμησε μὲν καὶ παραχοῆμα αὐτὸν ἀνελεῖν ὡς κύκηθρον μεγάλων γεγονότα πραγμάτων, καὶ μὴ μόνον αὐτῷ ἀλλὰ καὶ τῇ ἀδελφῇ ἐπιβεβουλευκότα καὶ 30

τοῦ Καίσαρος διεφθαρκότα τὴν οἰκίαν. ἐξώτρυνε δ' αὐτὸν καὶ ἡ Σαλώμη, στερονοτυπουμένη καὶ κτείνειν αὐτὴν κελεύουσα, εἴ τινος ἐπὶ τοιοῦσδε πίστεως αἰτίαν ἀξιόχρεων οἷα τε παρὰσχεῖν γένοιτο. <143> Ἡρώδης δὲ μεταπέμψας ἀνέκρινε τὸν υἱόν, κελεύων, εἴ τι ἀντειπεῖν ἔχοι, λέγειν μηδὲν ὑπιδόμενον. ἐπεὶ δ' ἀχανὴς ἦν, ἤρετο αὐτόν, ἐπειδὴ πανταχοῦ πεφώραται πονηρὸς ὢν, τοὺς γοῦν συγκακουργήσαντας αὐτῷ τὰ πράγματα μὴ μελλῆσαι κατεπεῖν. <144> ὁ δ' Ἀντιφίλω τὴν πάντων αἰτίαν ἀντιτίθει, ἕτερον δ' οὐδένα προτιτίθει. Ἡρώδης δὲ περιαλγὼν ὥρμησε μὲν πέμπειν ἐπὶ Ρώμης τὸν υἱὸν ὡς Καίσαρα, λόγον ὑφ'έξοντα τῶν ἐπὶ τοῖσδε βουλευμάτων. <145> ἔπειτα δεισας μὴ καὶ βοηθεία τῶν φίλων εὐρίσκει τοῦ κινδύνου διαφυγὴν, αὐτὸν μὲν δέσμιον ὡς καὶ πρότερον ἐφύλαττεν, αὐτῆς δὲ πρέσβεις ἐξέπεμψε καὶ γράμματα ἐπὶ κατηγορίᾳ τοῦ υἱέος, ὁπόσα τ' Ἀκμὴ συγκακουργήσειεν αὐτῷ, καὶ ἀντίγραφα τῶν ἐπιστολῶν.

<146> καὶ οἱ μὲν πρέσβεις ἐπὶ τῆς Ρώμης ἡπεύ- 6
 20 γοντο, ὁπόσα τ' ἀνακρινομένους δεήσοι λέγειν προεκδιδαχθέντες καὶ τὰ γράμματα φέροντες· εἰς νόσον δ' ὁ βασιλεὺς ἐμπεσὼν διαθήκας γράφει, τῷ νεωτάτῳ τῶν υἱῶν τὴν βασιλείαν διδοὺς μίσει τῷ πρὸς τόν τ' Ἀρχέλαον καὶ Φίλιππον ἐκ τῶν Ἀντιπάτρου διαβολῶν,
 25 Καίσαρί τε χρήματα ταλάντων χιλίων, καὶ γυναικὶ Ἰουλίᾳ τῇ Καίσαρος καὶ τέκνοις καὶ φίλοις καὶ ἀπελευθέροις Καίσαρος πεντακοσίων. <147> ἔνεμε δὲ καὶ τοῖς υἱέσι χρήματα καὶ προσόδους καὶ ἀγροὺς καὶ υἱέσι τοῖς ἐκείνων· Σαλώμην τ' ἐπὶ μέγα ἐπλούτιξε τὴν
 30 ἀδελφὴν, εὖνουν τ' αὐτῷ ἐν πᾶσι διαμεμενηκυῖαν καὶ μηδαμῶδι θρασυνομένην κακουργεῖν. <148> ἀπεγνώ-

κὼς δὲ περιοίσειν (καὶ γὰρ περὶ ἔτος ἑβδομηκοστὸν ἦν) ἐξηγησίωσεν ἀκράτῳ τῇ ὀργῇ καὶ πικρίᾳ εἰς πάντας χρώμενος· αἴτιον δ' ἦν δόξα τοῦ καταφρονεῖσθαι καὶ ἡδονῇ τὰς τύχας αὐτοῦ τὸ ἔθνος φέρειν, ἄλλως τ' ἐπειδὴ τινες τῶν δημοτικωτέρων ἀνθρώπων κατεπανε- 5 στησαν αὐτῷ διὰ τοιαύτην αἰτίαν.

- 2 <149> ἦν Ἰούδας ὁ Σαριφαίου καὶ Ματθίας ὁ Μαργαλῶθου Ἰουδαίων λογιώτατοι καὶ παρ' οὐστινας- οὔν τῶν πατρίων ἐξηγηταὶ νόμων, ἄνδρες καὶ δῆμῳ προσφιλεῖς διὰ παιδείαν τῶν νεωτέρων (ὁσημέραι γὰρ 10 διημέρενον αὐτοῖς πάντες οἷς προσποίησις ἀρετῆς ἐπετηδεύετο), <150> οἱ τότε πυνθανόμενοι τοῦ βασιλέως τὴν νόσον θεραπεύειν ἄπορον οὔσαν, ἐξῆραν τὸ νεώτερον ὥστε, ὁπόσα παρὰ τὸν νόμον τὸν πάτριον κατεσκεύαστο ἔργα ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ταῦτα καθελόντας 15 εὐσεβείας ἀγωνίσματα παρὰ τῶν νόμων φέρεσθαι· καὶ γὰρ δὴ διὰ τὴν τόλμαν αὐτῶν, παρ' ἃ διηγόρευεν ὁ νόμος, τῆς ποιήσεως τὰ τ' ἄλλ' αὐτῷ συντυχεῖν οἷς παρὰ τὸ εἰωθὸς ἀνθρώπου διετρίβη, καὶ δὴ καὶ τὴν νόσον. <151> ἦν γὰρ τῷ Ἡρώδῃ τινὰ πραγμα- 20 τευθέντα παρὰ τὸν νόμον, ἃ δὴ ἐπεκάλουν οἱ περὶ τὸν Ἰούδαν καὶ Ματθίαν. κατεσκευνάκει γὰρ ὁ βασιλεὺς ὑπὲρ τοῦ πυλῶνος τοῦ μεγάλου τοῦ ναοῦ ἀνάθημα λίαν πολυτελές, αἰτὸν χρυσοῦν μέγαν· κωλύει δ' ὁ νόμος εἰκόνων τ' ἀναστάσεις ἐπινοεῖν καὶ τινῶν 25 ζώων ἀναθέσεις ἐπιτηδεύεσθαι τοῖς βιοῦν κατ' αὐτὸν προηρημένοις. <152> ὥστ' ἐκέλευον οἱ σοφισταὶ τὸν αἰτὸν κατασπᾶν· καὶ γὰρ εἴ τις γένοιτο κίνδυνος, τῷ εἰς θάνατον ἀνακειμένῳ πολὺ τῆς ἐν τῷ ζῆν ἡδονῆς λυσιτελεστέραν φαίνεσθαι τὴν προστιθεμένην ἀρετὴν 30

ὕπ' αὐτοῦ τοῖς ἐπὶ σωτηρίᾳ καὶ φυλακῇ τοῦ πατρίου
 μέλλουσι τελευτᾶν, διὰ τὸ αἰδίου τοῦ ἐπαινεῖσθαι
 φήμην κατασκευασμένους ἔν τε τοῖς νῦν ἐπαινεθῆ-
 σεσθαι καὶ τοῖς ἐσομένοις ἀειμνημόνευτον καταλιπεῖν
 5 τὸν βίον. <153> καίτοι γε καὶ τοῖς ἀκινδύνως δια-
 τωμένοις ἄφνικτον εἶναι τὴν συμφορὰν, ὥστε καλῶς
 ἔχειν τοῖς ἀρετῆς ὀριγνωμένοις τὸ κατεψηφισμένου
 αὐτοῦ μετ' ἐπαίνων καὶ τιμῶν δεχομένοις ἀπιέναι τοῦ
 βίου. <154> φέρειν δὲ καὶ κούφισιν πολλὴν τὸ ἐπὶ
 10 καλοῖς ἔργοις, ὧν μνηστῆρα τὸν κίνδυνον εἶναι, τε-
 λευτᾶν, καὶ ἅμα υἱέσι τοῖς αὐτῶν, καὶ ὁπόσοι τοῦ
 συγγενοῦς καταλείποντο ἄνδρες ἢ γυναῖκες, καὶ τοῖσδε
 περιποιῆσαι ὕφελος εὐκλεία τῇ ἀπ' αὐτῶν.

<155> καὶ οἱ μὲν τοιούτοις λόγοις ἐξῆραν τοὺς 3
 15 νέους, ἀφικνεῖται δὲ λόγος εἰς αὐτοὺς τεθνάναι φράζων
 τὸν βασιλέα, ὃ καὶ συνέπραττε τοῖς σοφισταῖς. καὶ
 μέσης ἡμέρας ἀνελθόντες κατέσπων τε καὶ πελέκεσιν
 ἐξέκοψαν τὸν αἰτόν, πολλῶν ἐν τῷ ἱερῷ διατριβόντων.
 <156> καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως (ἀγγέλλεται γὰρ
 20 ἢ ἐπιχείρησις πρὸς αὐτόν) ἀπὸ μείζονος διανοίας ἢ
 ἐπράττετο ὑπολαβὼν ἄνεισι χεῖρα πολλὴν ἐπαρόμενος,
 ὁπόσοι ἀνθ' ἑξοίεν τῷ πλήθει τῶν πειρωμένων καθαι-
 ρεῖν τὸ ἀνάθημα· ἐπιπεσὼν τε μὴ προσδεχομένοις,
 ἀλλ' ὅποια ὄχλος φιλεῖ, δόξῃ μᾶλλον ἀμαθεῖ ἢ προ-
 25 νοίᾳ ἀσφαλεῖ τετολμηκόσιν, ἀσυντάκτοις τε καὶ μηδὲν
 τοῦ ὀνήσουτος προανεσκοπημένοις, <157> τῶν τε νέων
 οὐκ ἐλάττους τετταράκοντ' ἀνδρῶν, οἱ θράσει ἔμενον
 ἐπιόντα εἰς φυγὴν τοῦ λοιποῦ πλήθους καταστάντος,
 συλλαμβάνει, καὶ τοὺς εἰσηγητὰς τοῦ τολμήματος Ἰού-
 30 δαν καὶ Ματθίαν, ἄδοξον ἡγουμένους ὑποχωρεῖν τὴν

§ 155 cf. Bell. Iud. I 33, 3.

§ 157 cf. Bell. Iud. I 33, 4.

ἔφοδον αὐτοῦ, καὶ ἀνήγαγεν ἐπὶ τὸν βασιλέα. <158>
 ἐρομένου δέ, ἐπεὶ ἀφίκοντο ἐπ' αὐτόν, τοῦ βασιλέως.
 τί τολμήσειαν αὐτοῦ τὸ ἀνάθημα καθελεῖν, ἄλλὰ καὶ
 πεφρόντισται γε ἡμῖν τὰ φροντισθέντα καὶ πέπρακται
 τὰ πεπραγμένα μετ' ἀρετῆς ἀνδράσι προεπωδεδότατος. 5
 τοῦ τε γὰρ θείου τῇ ἀξιώσει πεπιστευμένα βεβοήθηται
 ὑφ' ἡμῶν, καὶ τοῦ νόμου τῇ ἀκροάσει πεφροντισμένα.
 <159> θαυμαστόν τ' οὐδὲν εἰ τῶν σῶν δογμαίων
 ἀξιοτέρους τηρεῖσθαι ἡγήμεθα τοὺς νόμους, οὓς Μωυ-
 σῆς ὑπαγορεύσει καὶ διδαχῇ τοῦ θεοῦ γραψάμενος κα- 10
 τέλιπεν. ἡδονῇ τε τὸν θάνατον οἴσομεν καὶ τιμωρίαν
 ἦντιν' ἐπιβάλοις, διὰ τὸ μὴ ἐπ' ἀδίκους ἔργοις ἀλλὰ
 φιλίας τοῦ εὐσεβοῦς μέλλειν συνείσεσθαι τὸ ἐφομιλῆ-
 σον αὐτοῦ. <160> καὶ οἱ μὲν ταῦτα πάντες ἔλεγον,
 οὐδὲν ἐλλιπεστέρα τῇ τόλμῃ τοῦ λόγου χρώμενοι, ἣ 15
 θαρρήσαντες τὸ ἔργον πράττειν οὐκ ἀπετράποντο.
 <161> βασιλεὺς δ' αὐτοὺς καταδήσας ἐξέπεμψεν εἰς
 Ἱερουσόλυντα, καλέσας Ἰουδαίων τοὺς ἐν τέλει. καὶ πα-
 ραγενομένων ἐκκλησιάσας εἰς τὸ ἀμφιθέατρον, ἐπὶ
 κλινιδίου κείμενος ἀδυναμία τοῦ στῆναι, τῶν ἀγωνιῶν 20
 τ' ἐφ' ὅσον δὴ τινες ἦσαν ἐπ' αὐτοὺς γεγонуῖαι ἀνη-
 ριθμεῖτο, <162> καὶ τοῦ ναοῦ τὴν κατασκευὴν ὡς
 μεγάλοις τέλεσι τοῖς αὐτοῦ γένοιτο, μὴ δυνηθέντων
 ἔτεσιν ἑκατὸν εἴκοσι πέντε τῶν Ἀσσυριαίων, ἐν οἷς
 ἐβασίλευον, τοιόνδε τι ἐπὶ τιμῇ προᾶξαι τοῦ θεοῦ. 25
 κοσμησαὶ δὲ καὶ ἀναθήμασιν ἀξιολόγοις, <163> ἀνθ'
 ὧν ἐλπίδα μὲν αὐτῷ γενέσθαι καὶ μεθ' ὃ θάνοι κατα-
 λελεῖσεσθαι μνήμην τ' αὐτοῦ καὶ εὐκλειαν. κατεβόα
 τ' ἤδη διότι μηδὲ ζῶντα ὑβρίζειν ἀπόσχονται εἰς
 αὐτόν, ἀλλ' ἡμέρας τε καὶ ἐν ὄψει τῆς πληθύος ὕβρει 30
 χρωμένους ἄψασθαι τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀνακειμένων, καὶ

καθαίρεσιν ὑβρίζοντας πεποιῆσθαι λόγῳ μὲν εἰς αὐτόν, ἀληθείᾳ δέ, εἴ τις ἐξετάζῃ τὸ γεγονός, ἱεροσυλοῦντας.

〈164〉 οἱ δὲ διὰ τὴν ὁμότητα αὐτοῦ, μὴ δὴ καὶ 4
 5 κατ' αὐτῶν ἐξαγριώσας εἰσπράττειτο τιμωρίαν, οὔτε γνῶμη ἔφασαν αὐτὰ πεπρωῆσθαι τῇ αὐτῶν, φαίνεσθαι τ' αὐτοῖς οὐκ ἀπηλλαγμένα κολάσεως αὐτὰ εἶναι. ὁ δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις πραοτέρως ἔσχεν, Ματθίαν δὲ τὸν ἀρχιερέα παύσας ἱερᾶσθαι ὡς αἴτιον τὸ μέρος τούτων
 10 γεγονότα, καθίστη Ἰώζαρον ἀρχιερέα, ἀδελφὸν γυναικὸς τῆς αὐτοῦ. 〈165〉 ἐπὶ δὲ τοῦ Ματθίου τούτου ἱερωμένου συμβαίνει καὶ ἕτερον ἀρχιερέα καταστῆναι πρὸς μίαν ἡμέραν, ἣν Ἰουδαῖοι νηστείαν ἄγουσιν. αἰτία δ' ἐστὶν ἡδε. 〈166〉 ὁ Ματθίας ἱερώμενος ἐν νυκτὶ τῇ
 15 φερούσῃ εἰς ἡμέραν ἥ ἡ νηστεία ἐνίστατο, ἔδοξεν ἐν ὀνειράτι ὠμιληκέναι γυναικί· καὶ διὰ τόδε οὐ δυναμένου ἱερουργεῖν, Ἰώσηπος ὁ τοῦ Ἑλλήμου συνιεράσατο αὐτῷ, συγγενὴς ὢν. 〈167〉 Ἡρώδης δὲ τὸν τε Ματθίαν ἐπεπαύκει τῆς ἀρχιερωσύνης, καὶ τὸν ἕτερον
 20 Ματθίαν, ὃς ἐγηγέρκει τὴν στάσιν, καὶ ἄνδρας ἐκ τῶν ἐταίρων αὐτοῦ ἔκανσε ζῶντας. καὶ ἡ σελήνη δὲ τῇ αὐτῇ νυκτὶ ἐξέλιπεν.

March 12/1564

〈168〉 Ἡρώδῃ δὲ μειζόνως ἡ νόσος ἐνεπικραίνετο, 5
 δίκην ὦν παρανομήσειεν ἐκπραττομένου τοῦ θεοῦ. πῦρ
 25 μὲν γὰρ μαλακὸν ἦν, οὐχ ὥδε πολλὴν ἀποσημαῖνον τοῖς ἐπαφωμένοις τὴν φλόγῳσιν ὀπόσῃν τοῖς ἐντὸς προσετίθει τὴν κάκωσιν, 〈169〉 ἐπιθυμία δὲ δεινὴ τοῦ ὀδᾶσθαι τι ἀπ' αὐτοῦ· οὐ γὰρ ἦν μὴ οὐχ ὑπουργεῖν. καὶ ἐλκώσεις τῶν τ' ἐντέρων, καὶ μάλιστα τοῦ
 30 κόλου δεινὰ ἀλγηδόνες, καὶ φλέγμα ὑγρὸν περὶ τοὺς

πόδας καὶ διαυγές. παραπλησία δὲ καὶ ἡ περὶ τὸ ἦτρον
 κάκωσις ἦν, καὶ μὴν τοῦ αἰδοίου σῆψις σκώληκας ἐμ-
 ποιοῦσα, πνεύματός τ' ὀρθία ἔντασις, καὶ αὕτη λίαν
 ἀηδὴς ἀχθηδόνι τε τῆς ἀποφορᾶς καὶ τῷ πυκνῷ τοῦ
 ἄσθματος, σπασμός τε περὶ πᾶν ἦν μέλος, ἰσχὺν οὐχ 5
 ὑπομενητὴν προστιθέμενος. <170> ἐλέγετο οὖν ὑπὸ
 τῶν θειαζόντων, καὶ οἷς ταῦτα προαποφθέργεσθαι σο-
 φία προύκειτο, ποινὴν τοῦ πολλοῦ δυσσεβοῦς ταύτην
 ὁ θεὸς εἰσπράττεσθαι παρὰ τοῦ βασιλέως. <171> ὁ
 δέ, καίπερ δὴ μειζόνως ἢ ἀντίσχοι ἄν τις ταλαιπω- 10
 ρούμενος, ἐν ἐλπίδι τοῦ ἀνασφαλοῦντος ἦν, ἰατρούς
 τε μεταπέμπων, καὶ ὁπόσα ἄρωγὰ ὑπαγορεύσειαν χρῆ-
 σθαι μὴ ἀποτετραμμένους. ποταμόν τε περάσας Ἰορδά-
 νην θερμοῖς τοῖς κατὰ Καλλιρρόην αὐτὸν παρεδίδου,
 ἅπερ σὺν τῇ ἐς πάντ' ἀρετῇ καὶ πότιμα ἐστίν· ἔξεισι 15
 δὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο εἰς λίμνην τὴν ἀσφαλτοφόρον λεγο-
 μένην. <172> κἀνταῦθα τοῖς ἰατροῖς εὐδοκῆσαν ὥστ'
 ἀναθάλπειν αὐτόν, καθεσθεῖς εἰς πύελον ἐλαίου πλέων
 δόξαν μεταστάσεως ἐνεποίησεν αὐτοῖς. τῶν δὲ οἰκετῶν
 οἰμωγῇ χρωμένων περιενεγκών, καὶ μὴδ' ἦντινα ἀμφὶ 20
 τοῦ σωθησομένου ἐλπίδ' ἔχων, τοῖς στρατιώταις ἀνὰ
 πεντήκοντα δραχμας ἑκάστῳ κελεύει νεμηθῆναι. <173>
 πολλὰ δὲ καὶ τοῖς ἡγεμόσιν αὐτῶν καὶ φίλοις τοῖς
 αὐτοῦ ἐδωρεῖτο. καὶ παρῇν αὐτῷ ἐπὶ Ἰεριχοῦντος·
 μέλαινά τε χολὴ αὐτὸν ἥρει ἐπὶ πᾶσιν ἐξαγριαίνουσα, 25
 ὥστ' ἤδη τελευτῶν πρᾶξιν τοιάνδ' ἐπινοεῖν. <174>
 ἀφικομένων προστάγματι τῷ αὐτοῦ Ἰουδαίων ἀνδρῶν
 παντὸς τοῦ ἔθνους ὅπου ποτὲ ἀξιολόγων (πολλοὶ δ'
 ἐγένοντο ὡς τοῦ παντὸς ἔθνους κατακεκλημένου, καὶ
 πάντων ἀκροασαμένων τοῦ διατάγματος· εἰς γὰρ θά- 30

νατον ἦν ἀνακείμενα τοῖς ἀλογήσασι τῶν ἐντολῶν),
 ἐμμαιομένου πᾶσι τοῦ βασιλέως ὁμοίως τοῖς τ' ἀναι-
 τίοις καὶ τοῖς παρεσχηκόσιν αἰτίαν, <175> συγκλείσας
 αὐτοὺς πάντας ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ, τὴν τ' ἀδελφὴν αὐ-
 5 τοῦ Σαλώμην καὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς Ἀλεξᾶν μεταπέμ-
 ψας, τεθνήξεσθαι μὲν οὐ πόρρω ἔλεγεν, ἐπὶ τοσόνδε
 τῶν ἀλγυθόνων αὐτὸν περιεχουσῶν, καὶ τόδε μὲν οἶ-
 στόν τε καὶ πᾶσι φίλον παρατυγχάνειν, τὸ δ' ὀλοφυρ-
 μῶν τ' ἄπειρον καὶ πένθους ἐνδεᾶ ὁποῖον ἐπὶ βασιλεῖ
 10 πράττειτ' ἔν, μάλιστα αὐτῷ λυπηρὸν εἶναι. <176> οὐ
 γὰρ ἄπο σκοποῦ τὴν Ἰουδαίων διάνοιαν, ὡς εὐκταῖος
 αὐτοῖς καὶ πάνυ κεχαρισμένος ὁ θάνατος αὐτοῦ, διὰ
 τὸ καὶ ζῶντος ἐπ' ἀποστάσει ἐπείγεσθαι καὶ ὕβρει τῶν
 ὑπ' αὐτοῦ προτιθεμένων. <177> ἔργον δ' ἄρ' ἐκείνων
 15 εἶναι κούφισίν τιν' αὐτῷ ψηφίσασθαι τοῦ ἐπὶ τοιοῦτ' ἄλγεινοῦ.
 ταῦτά γὰρ δὴ φρονῆσαι δόξη τῇ αὐτοῦ μὴ
 ἀπειπαμένων, μέγαν αὐτοῦ τὸν ἐπιτάφιον γενήσεσθαι,
 καὶ ὁποῖος οὐδ' ἄλλοις βασιλέων, καὶ πένθος διὰ τοῦ
 ἔθνους ἅπαντος ἐκ ψυχῆς ὀλοφυρομένων ἐπὶ παιδιᾷ
 20 καὶ γέλῳτι αὐτοῦ. <178> ἐπὰν οὖν θεάσωνται τὴν
 ψυχὴν ἀφέντα αὐτόν, περιστήσαντας τῷ ἱπποδρόμῳ
 τὸ στρατιωτικὸν ἄγροον ἔτι τὸν θάνατον αὐτοῦ (μὴ
 γὰρ πρότερον εἰς τοὺς πολλοὺς ἐξενεργεῖν ἢ τάδε προᾶ-
 ξαι) κελεύειν ἀκοντίσαι τοὺς ἐγκαθειργμένους, καὶ
 25 πάντας τοῦτον ἀνελόντας τὸν τρόπον διχόθεν αὐτόν
 οὐχ ἁμαρτήσεσθαι τοῦ εὐφρανοῦντος, κυρώσει θ' ὧν
 ἐπιστείλειεν αὐτοῖς μέλλων τελευτᾶν, καὶ τῷ πένθει
 ἀξιολόγῳ τιμηθῆναι. <179> καὶ ὁ μὲν μετὰ δακρύων
 ποτινῳόμενος, καὶ τοῦ συγγενοῦς τὴν εὐνοίαν καὶ πίστιν
 30 τοῦ θείου προσκαλῶν, ἐπέσκηπτε μὴ ἡτιμάσθαι ἄξιῶν,

6 καὶ κεῖνοι ὁμολόγουν οὐ παραβήσεσθαι· <180> κα-
 τανοήσεις δ' ἂν τις τὴν διάνοιαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὅτῃ
 τὰ πρότερα ἤρεσκεν, ὥς ὑπὸ τοῦ φιλοζωεῖν πράξεις
 τὰ εἰς τοὺς συγγενεῖς πεπραγμένα, ἐκ γοῦν τῶν ἄρτι
 ἐντολῶν οὐδὲν ἀνθρώπειον εἰσφερομένην, <181> εἰ γε 5
 καὶ ἀπὼν τοῦ βίου πρόνοιαν εἶχεν ὥς ἐν πένθει καὶ
 ἐρημίᾳ τῶν φιλτάτων τὸ πᾶν καταστήσειεν ἔθνος, ἕνα
 ἅπ' ἐκάστου οἴκου κελεύων μεταχειρίσασθαι, μηδὲν ἄδικον
 μήτ' εἰς αὐτὸν δεδρακότας μήτ' ἐφ' ἑτέροις ἐγκλή-
 μασι κατηγορίας αὐτῶν γενομένης, εἰσθότων, οἷς προσ- 10
 ποιήσεις ἀρετῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἐν δίκῃ ἐχθροὺς γεγυνο-
 τας ἐν τοιοῖσδε καιροῖς τὰ μίση κατατίθεσθαι.

7 <182> ταῦτα δ' ἐπιστέλλοντος αὐτοῦ πρὸς τοὺς
 συγγενεῖς, γράμματα παρῆν ὑπὸ τῶν εἰς Ῥώμην
 πρέσβων ἀπεσταλμένων πρὸς Καίσαρα, καὶ ἀναγνω- 15
 σθέντων τὸ κεφάλαιον ἦν ὥς τῆς τ' Ἀκμῆς ὀργῇ τῇ
 Καίσαρος ἀνηρημένης ἐφ' οἷς Ἀντιπάτρῳ συγκακουρ-
 γήσειεν, αὐτόν τ' Ἀντίπατρον ὥς ἐπὶ γνώμῃ τῇ ἐκεί-
 νου ποιοῖτο ὥς πατὴρ καὶ βασιλέως, εἴτε φυνάδα
 ἐλαύνειν ἐθελήσειεν εἴτε καὶ κτιννύνειν. <183> τού- 20
 των ἀκροασάμενος Ἡρώδης βραχὺ μὲν τι ἀνῆνεγκεν
 ἡδονῇ τῶν γεγραμμένων, θανάτῳ τε τῆς Ἀκμῆς ἐπαι-
 ρόμενος καὶ ἐξουσίᾳ τῆς ἐπὶ τῷ παιδὶ τιμωρίας·
 προΐουσῶν δ' εἰς μέγα τῶν ἀλγυδόνων παρίετο τετα-
 λαιπωρημένος σιτίων, καὶ ἥτησε μῆλον καὶ μαχαίριον· 25
 ἦν γὰρ ἐν ἔθει καὶ πρότερον αὐτῷ περιλέψαντι αὐτὸ
 δι' αὐτοῦ καὶ κατ' ὀλίγον τέμνοντι ἐσθίειν. <184>
 λαβὼν δὲ καὶ περισκεψάμενος γνώμην εἶχεν ὥς παῖσων
 ξαντόν, κἂν ἐπεπράχει μὴ φθάσαντος αὐτοῦ καταλα-
 βεῖν τὴν δεξιὰν Ἀχιάβου, ὃς ἀνεψιὸς ἦν αὐτοῦ. καὶ 30

- μέγ' ἀνακραγόντος οἰμωγή τ' αὖθις ἀνὰ τὸ βασιλείου
 ἦν καὶ θόρυβος μέγας ὡς οἰχομένου τοῦ βασιλέως.
 <185> καὶ ὁ Ἀντίπατρος (πιστεύει γὰρ τέλος ἀληθῶς
 τὸν πατέρα ἔχειν) θράσσει τ' ἐρχῆτο ἐπὶ τοῖς λόγοις,
 5 ὅλος ὡς ἤδη τῶν δεσμῶν ἀφειμένος καὶ τὴν βασιλείαν
 ἀκονιτὶ δεξιόμενος εἰς χεῖρας, καὶ τῷ εἰρητοφύλακι
 περὶ ἀφάσεως ἦν αὐτοῦ διάλογος, μεγάλ' ὑπισχνου-
 μένου εἰς τὸ παρὸν καὶ τὸ αὖθις, ὡς ἂν περὶ τοιῶνδε
 τοῦ ἀργῶνος ἐνεστηκότος. <186> ὁ δ' οὐ μόνον ἀπειθήσ
 10 ἦν πράττειν ἐφ' οἷς ἡξίου Ἀντίπατρος, ἀλλὰ καὶ τῷ
 βασιλεῖ ἀποσημαίνει διάνοιαν τὴν ἐκείνου, πολλαῖς καὶ
 προεισφοραῖς παρ' αὐτοῦ χρώμενος. <187> ὁ δὲ Ἡρώ-
 δης καὶ πρότερον οὐχ ἡττώμενος εὐνοίᾳ τοῦ νιέος, ἐπεὶ
 ἤκουσε τοῦ εἰρητοφύλακος ταῦτ' εἰρηκότος, ἀνεβόησέ τ'
 15 ἀνατυψάμενος τὴν κεφαλὴν, καίπερ ἐν τῷ ὕστατῳ ὄν,
 καὶ ἐπὶ τὸν ἀγκῶνα περιάρας ἑαυτὸν κελεύει, πέμψας
 τινὰς τῶν δορυφόρων, μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ
 τοῦ ὀξέος κτείναντας αὐτὸν ἐν Ὑρκανίᾳ ταφὰς ἀσήμεους
 ποιεῖσθαι.
 20 <188> τὰς δὲ διαθήκας αὖθις μεταγράφει μετα-8
 βολῆς αὐτῷ περὶ τὴν διάνοιαν γενομένης, Ἀντίπαν
 μὲν, ᾧ τὴν βασιλείαν καταλελοίπει, τετραρχὴν κα-
 θιστὰς Γαλιλαίας τε καὶ Περαίας, Ἀρχελάῳ δὲ τὴν
 βασιλείαν χαριζόμενος, <189> τὴν τε Γαυλωνίτιν καὶ
 25 Τραχωνίτιν καὶ Βαταναίαν καὶ Πανιάδα Φιλίππῳ,
 παιδὶ μὲν τῷ αὐτοῦ Ἀρχελάου δ' ἀδελφῷ γνησίῳ,
 τετραρχίαν εἶναι. Ἰάμνειαν δὲ καὶ Ἀζωτον καὶ Φα-
 σαηλίδαν Σαλώμῃ τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ κατανέμει, καὶ
 ἀργυρίου ἐπισήμου μυριάδας πεντήκοντα. <190> προ-
 30 νόησε δὲ καὶ τῶν λοιπῶν, ὅπόσοι συγγενεῖς ἦσαν αὐτῷ,

χρημάτων τε δόσεσι καὶ προσόδων ἀναφοραῖς, ἐκάστους
 ἐν εὐπορίᾳ καθιστάμενος. Καίσαρι δ' ἀργυρίου μὲν
 ἐπισήμου μυριάδας χιλίας, χωρὶς δὲ σκευὴ τὰ μὲν
 χρυσοῦ τὰ δ' ἀργύρου, καὶ ἐσθῆτα πάνυ πολυτελεῖ,
 Ἰουλίᾳ δὲ τῇ Καίσαρος γυναικὶ καὶ τισιν ἑτέροις ⁵
 πεντακοσίας μυριάδας. <191> ταῦτα πράξας ἡμέρα
 πέμπτη μεθ' ὃ Ἀντίπατρον κτείνει τὸν υἱὸν τελευτᾷ,
 βασιλεύσας μεθ' ὃ μὲν ἀνεῖλεν Ἀντίγονον, ἔτη τέτ-
 ταρα καὶ τριάκοντα, μεθ' ὃ δ' ὑπὸ Ῥωμαίων ἀπεδέ-
 δεικτο, ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, ἀνὴρ ὧμὸς μὲν εἰς πάντας ¹⁰
 ὁμοίως, καὶ ὀργῆς μὲν ἦττων, κρείττων δὲ τοῦ δικαίου,
 τύχη δ' εἰ καὶ τις ἕτερος κεχρημένος εὖμενεῖ <192>
 (ἔκ τε γὰρ ἰδιώτου βασιλεὺς καταστάς καὶ κινδύνους
 περιστοιχιζόμενος μυρίοις, πάντων ποιεῖται διάδρασιν
 καὶ τοῦ ξῆν ἐπὶ μήκιστον ἐξίκετο), ὅποσα δὲ τὰ κατ' ¹⁵
 οἶκον περὶ υἱεῖς τοῦς αὐτοῦ, ὅσα μὲν γνώμη τῇ ἐκεί-
 νου, καὶ πάνυ δεξιᾷ κεχρημένος διὰ τὸ κρίνας ἐχθροὺς
 κρατεῖν οὐχ ὑστερεῖσθαι, δοκεῖν δ' ἔμοι καὶ πάνυ δυσ-
 τυχήs.

- ² <193> Σαλώμη δὲ καὶ Ἀλεξᾶς, πρὶν ἔκπυστον ²⁰
 γενέσθαι τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, τοὺς ἐπὶ τὸν
 ἱππόδρομον κατακεκλεισμένους ἐκπέμπουσιν ἐπὶ τὰ αὐ-
 τῶν, φάμενοι βασιλέα κελεύειν ἀπιῶσιν αὐτοῖς ἐπὶ
 τοὺς ἀγροὺς νέμεσθαι τὰ οἰκεῖα. πράττεται τ' αὐτοῖς
 ἢ δ' εὐεργεσία μεγίστη εἰς τὸ ἔθνος. <194> ἔφανε- ²⁵
 ροῦτο δ' ἤδη ὁ θάνατος τοῦ βασιλέως· καὶ Σαλώμη
 καὶ Ἀλεξᾶς συναγαγόντες τὸ στρατιωτικὸν εἰς τὸ ἀμ-
 φιθέατρον τὸ ἐν Ἱερουσολύμοις πρῶτον μὲν ἐπιστολὴν
 ἀνέγνωσαν πρὸς τοὺς στρατιώτας γεγραμμένην, ἐπὶ τε
 πίστεως εὐχαριστίᾳ καὶ εὐνοίας τῆς εἰς αὐτόν, καὶ ³⁰

- παρακλήσει τῶν ὁμοίων παροικωχῆς Ἀρχελάῳ τῷ παιδὶ
 αὐτοῦ, ὃν βασιλέα καθίσταται. <195> εἶτα μέντοι
 Πτολεμαῖος, τὸν σημαντήρα τοῦ βασιλέως πεπιστευ-
 μένος, τὰς διαθήκας ἀνέλεγεν, αἱ λήψεσθαι κύρωσιν
 5 οὐκ ἄλλως ἔμελλον ἢ Καίσαρος ἐντυχόντος αὐταῖς.
 βοή οὖν εὐθύς ἦν ἐκτιμώντων Ἀρχελαῖον βασιλέα, καὶ
 οἱ στρατιῶται κατὰ στίφη τ' αὐτοὶ καὶ οἱ ἡγεμόνες
 εὐνοϊάν θ' ὑπισχνοῦνται καὶ προθυμίαν τὴν αὐτῶν,
 καὶ συλλήπτορα τὸν θεὸν παρεκάλουν.
- 10 <196> ἐντεῦθεν δὲ τάφον ἡτοίμαζον τῷ βασιλεῖ, 3
 μελῆσαν Ἀρχελάῳ πολυτελεστάτην γενέσθαι τὴν ἐκ-
 κομιδὴν τοῦ πατρός, καὶ πάντα τὸν κόσμον προκομί-
 σαντος εἰς ὃ συμπομπεύσειε τῷ νεκρῷ. <197> ἐφέρετο
 δ' ἐπὶ κλίνης χρυσεῆς λίθοις πολυτελέσι καὶ ποικίλοις
 15 διαπεπασμένης, στρωμνῇ τ' ἦν ἄλουργῆς, καὶ ἡμπέ-
 σχετο πορφυρίσιν ὁ νεκρὸς διαδήματι ἡσκημένος, ὑπερ-
 κειμένου στεφάνου χρυσοῦ, σκῆπτρόν τε τῇ δεξιᾷ παρα-
 κείμενον. <198> περὶ δὲ τὴν κλίνην οἱ θ' υἱεῖς καὶ
 τὸ πλῆθος ἦν τῶν συγγενῶν· ἐπὶ δὲ τούτοις τὸ στρα-
 20 τιωτικὸν κατ' οἰκεία ἔθνη καὶ προσηγορίας διέκειντο,
 οὕτω νεμηθέντες, πρῶτοι μὲν οἱ δορυφόροι, μετὰ δὲ
 τὸ Θράκιον, ἐπὶ δὲ τούτοις ὀπόσοι Γερμανοί, καὶ αὖ
 τὸ Γαλατικὸν μετ' αὐτούς, ἐν κόσμῳ πάντες τῷ πο-
 λεμιστηρίῳ. <199> τούτων δὲ κατόπιν ἤδη πᾶς ὁ
 25 στρατὸς ὥσπερ ἐς πόλεμον ἐξοδεύοντες, ὑπὸ λοχαγῶν
 ἀρόμενοι καὶ τοῖς ταξιαρχοῦσιν αὐτῶν. τούτοις εἶποντο
 πεντακόσιοι τῶν οἰκετῶν ἀρωματοφόροι. ἤσαν δ' ἐπὶ
 Ἡρωδείου στάδια ὀκτώ· τῇδε γὰρ αὐτῷ ἐγένοντο αἱ
 ταφαὶ κελεύματι τῷ αὐτοῦ.
- 30 <200> Ἡρώδης μὲν δὴ τοῦτον ἐτελεύτα τὸν τρό- 4
 § 196 cf. Bell. Iud. I 33, 9.

πον, Ἀρχέλαος δ' ἐπὶ μὲν ἐβδόμην ἡμέραν πένθος τὸ
ἐπὶ τῷ πατρὶ τιμῶν διετέλει (τοσάσδε γὰρ διαγορεύει
τὸ νόμιμον τοῦ πατρίου), ἐστιάσας δὲ τοὺς ὁμίλους
καὶ καταλύσας τὸ πένθος ἄνεισιν εἰς τὸ ἱερόν. ἦσαν
δ' εὐφημίαι καὶ ἔπαινοι καθ' οὔστινας ἴοι, ἐκάστων ⁵
τὰ πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμουμένων εἰς τὸ δοκεῖν μεί-
ζοσι χρῆσθαι ταῖς εὐφημίαις. <201> ὃ δ' εἰς ὑψηλὸν
βῆμα πεποιημένον ἀνελθὼν καὶ ἰδρυθεὶς εἰς θρόνον
χρυσοῦ [πεποιημένον] ἀντεδεξιούτο τοὺς ὁμίλους, χάρ-
ματι τῶν εὐφημιῶν τὴν εὐνοίαν αὐτῶν ἡδονῇ φέρων. ¹⁰
χάριν θ' ὡμολόγει διότι μηδὲν αὐτῷ μνησικακοῖεν
ἀνθ' ὧν ὁ πατὴρ εἰς αὐτοὺς ὑβρίσειε, καὶ πειράσε-
σθαι μὴ ἐλλείψειν ἀμειβόμενον τὸ πρόθυμον αὐτῶν.
<202> ἄρτι μέντοι φειδῶ ποιεῖσθαι τοῦ βασιλείου
ὀνόματος· τετιμῆσεσθαι γὰρ αὐτὸν τῇ ἀξιώσει, εἶπερ ¹⁵
βεβαίως Καῖσαρ ἐπικυρώσειε τὰς διαθήκας αἱ ὑπὸ τοῦ
πατρὸς ἐγράφησαν αὐτοῦ· δι' ἣν αἰτίαν οὐδὲ τοῦ
στρατεύματος ἐν Ἰεριχοῦντι τὸ διάδημα αὐτῷ περι-
θέσθαι προθυμουμένου δέξασθαι τὸ περιμάχητον τῆς
ἐνθύνδε τιμῆς, διὰ τὸ μηδέπω τὸν κυρίως ἀποδώσονται ²⁰
φανερόν εἶναι παρασχόμενον. <203> περιόντων μὲν
γ' εἰς αὐτὸν τῶν πραγμάτων οὐ λείψειν ἀρετῆς τοῦ
ἀμειβομένου τὴν εὐνοίαν αὐτῶν· σπουδάσειν γὰρ ἐν
πᾶσι τὰ πρὸς αὐτοὺς φανεῖσθαι τοῦ πατρὸς ἀμείνων
τὰ πάντα. <204> οἱ δέ, οἷον ὄχλος φιλεῖ, οἰόμενοι ²⁵
τὰς πρώτας τῶν ἡμερῶν τὰς διανοίας ἐμφανίζειν τῶν
παριόντων ἐπὶ τοιάσδ' ἀρχάς, ὅσῳ πρῶτος καὶ θερα-
πευτικῶς ὁ Ἀρχέλαος διελέγεται αὐτοῖς, τοσῶδε μει-
ζόνως τ' ἐχρῶντο τοῖς ἐπαίνοις καὶ κατ' αἰτήσεις
δωρεῶν ἐτεράφατο, οἱ μὲν εἰσφοράς ἅς ἐνιαυσίους ³⁰

φέροιεν ἐπικουφίζειν βοῇ χρώμενοι, οἱ δ' αὖ δεσμο-
 τῶν οἱ ὑφ' Ἡρώδου ἐδέδυντο (πολλοὶ δ' ἦσαν καὶ
 πολλῶν χρόνων) ἀπόλυσιν· <205> εἰσὶ δ' οἱ ἄρσεις
 τῶν τελεῶν, ἃ ἐπὶ πράσσειν ἢ ὠναῖς δημοσίαις ἐπεβά-
 5 λετο πραττόμενα πικρῶς, ἡτοῦντο. ἀντέλεγέ τ' οὐδα-
 μῶς Ἀρχέλαος, ἐπεὶ ἠρξάτο ὁμίλοις σπουδαῖος ὦν
 ποιεῖν πάντα, διὰ τὸ νομίζειν μέγα πρᾶγμα εἰς τή-
 ρησιν τῆς ἀρχῆς γενήσεσθαι τὴν εὐνοίαν αὐτῷ τῆς
 πληθύος. ἐντεῦθεν δὲ θύσας τῷ θεῷ ἐπ' εὐωχίαν
 10 τρέπεται μετὰ τῶν φίλων.

<206> ἐν τούτῳ δέ τινες τῶν Ἰουδαίων, συν-9
 ελθόντες νεωτέρων ἐπιθυμία πραγμάτων, ὠδύροντο
 Μαθθίαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ὑφ' Ἡρώδου ἀποθανόν-
 τας, οἱ παραχορήμα τῆς ἐκ τοῦ πενθεῖσθαι τιμῆς φόβῳ
 15 τῷ ἐκείνου ἀπεστέρηντο· ἦσαν δ' οἱ τῶν ἐπὶ καται-
 ρέσει τοῦ χρυσοῦ ἀετοῦ δεδικαιωμένων. ἐπὶ μέγα τε
 τῇ βοῇ καὶ οἰμωγῇ χρώμενοι, καὶ τινα, ὥς κούφισιν
 φέροντα τοῖς τεθνεῶσιν, ἀπερρίπτουν εἰς τὸν βασιλέα.
 <207> συνόδου τ' αὐτοῖς γενομένης ἡξίουσιν τιμωρίαν
 20 αὐτοῖς ὑπ' Ἀρχελάου γενέσθαι κολάσεσι τῶν ὑφ' Ἡρώ-
 δου τιμωμένων, καὶ πάντων γε καὶ πρῶτον καὶ ἐκ-
 δηλότατα τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἀρχιερέα καθεστῶτα παύσαντα
 νομιμώτερόν θ' ἅμα καὶ καθαρὸν ἀρχιερεῖσθαι ἄνδρ'
 αἰρεῖσθαι. <208> τούτοις Ἀρχέλαος, καίπερ δεινῶς
 25 φέρων τὴν ὁρμὴν αὐτῶν, ἐπένευε, ἔχων τὴν ἐπὶ Ῥώ-
 μης ὁδὸν ἀνύεσθαι προκειμένην αὐτῷ τάχος ἐπὶ περι-
 σκοπήσει τῶν δοξάντων Καίσαρι. <209> πέμψας δὲ
 τὸν στρατηγὸν πειθοῖ χρῆσθαι ἐκέλευεν, ὥς τῆς ἐπὶ
 τοιούτοις μωρίας ἀποσιάντας σκοπεῖν θάνατόν τε, ὅς
 30 τοῖς φίλοις αὐτῶν συνέλθοι, μετὰ νόμων γεγνοντά,
 § 209 cf. Bell. Iud. II 1, 3.

καὶ τὰς αἰτήσεις ὥς ἐπὶ μέγα τοῦ ὑβρίζειν προΐοιεν, τοὺς τε καιροὺς οὐκ ἐν τοιοῖσδ' εἶναι, μᾶλλον δ' ἐν τῷ ὁμονοεῖν, ἕως καταστησάμενος τὴν ἀρχὴν ἐπινεύσει τῇ Καίσαρος ἀφίκοιτο ὥς αὐτούς· τότε γὰρ κοινῇ βουλευέσκειν περὶ ὧν ἀξιοῖεν σὺν αὐτοῖς, ἄρτι δ' ἀν- 5 ἐχειν, μὴ καὶ στασιάζειν δοκοῖεν.

- 2 <210> καὶ ὁ μὲν ταῦθ' ὑπειπὼν καὶ διδάξας τὸν στρατηγὸν ἐκπέμπει πρὸς αὐτούς· οἱ δὲ βοῶντες λέγειν τ' οὐκ εἶων, καὶ εἰς κίνδυνον τοῦ ἀπολουμένου ἐκείν- νόν τε καθίστασαν καὶ τῶν ἄλλων ὅστις γ' ἐπὶ 10 σωφρονισμῷ καὶ ἀποτροπῇ τῶν τοιῶνδε ὀριγνᾶσθαι [τολμήσειν] φθέγγασθαι φανερός ἦν, διὰ τὸ πάντα βουλήσει τῇ αὐτῶν μᾶλλον ἢ ἐξουσία τῶν ἐφεστηκό- των συγχωρεῖν, <211> δεινὸν ἡγούμενοι εἰ ζῶντός τε Ἡρώδου στερηθεῖεν τῶν φιλάτων, καὶ τελευτῆς αὐτῷ 15 γενομένης τιμωριῶν τῶν ἐπ' αὐτοῖς, ὠρμηκότες ταῖς γνώμαις, κωλύονται, καὶ νόμιμόν τε καὶ δίκαιον ἡγού- μενοι ὅ τι μελλήσοι ἡδονὴν αὐτοῖς φέρειν, κίνδυνόν τε τὸν ἀπ' αὐτοῦ προῖδέσθαι τ' ἀμαθεῖς, καὶ εἴ τῳ ὑποπτευθεῖη, ὑπερβολῆς αὐτῷ γενομένης τῆς παρὰ- 20 χρῆμα ἡδονῆς ἐκ τοῦ τιμωρήσασθαι τοὺς ἐχθίστους δοκοῦντας αὐτοῖς. <212> πολλῶν δ' ὑπ' Ἀρχελάου πεμπομένων οἱ διαλέξονται αὐτοῖς, τῶν δ' οὐχ ὥς ὑπ' ἐκείνου γνώμη δὲ τῇ αὐτῶν [δοκεῖν] παριόντων, ὅπως εἰς τὸ πρᾶντερον καταστήσονται αὐτούς, οὐδενὸς ἡνεί- 25 χοντο εἰπεῖν. ἀνάστασις τ' ἦν λίαν ὀργῇ χρωμένων, φανεροί τ' ἦσαν ἐπὶ μέγα ἀυξήσοντες τὴν στάσιν πλή- θους ἐπισυρρυνέντος αὐτοῖς.

- 3 <213> ἐνστάσης δὲ κατὰ τόνδε τὸν καιρὸν ἐορτῆς, ἐν ᾗ Ἰουδαίοις ἄξυμα προτίθεσθαι πάτριον (φάσκα 30

δ' ἡ ἐορτὴ καλεῖται, ὑπόμνημα οὖσα τῆς ἐξ Αἰγύπτου
 ἀπάρσεως αὐτῶν γενομένης, καὶ θύουσιν αὐτὴν προ-
 θυμῶς, πληθὺς θ' ἱερείων ὥς οὐκ ἐν ἄλλῃ κατα-
 κόπτειν ἐστὶν αὐτοῖς νόμιμον, <214> κάτεισι δὲ πλη-
 5 θὺς ἀναρίθμητος ἐκ τῆς χώρας, ἥδη δὲ καὶ ἐκ τῆς
 ὑπερορίας, ἐπὶ θρησκείᾳ τοῦ θεοῦ), καὶ οἱ νεωτερισταὶ
 τοὺς περὶ τὸν Ἰούδαν καὶ Ματθίαν ἐξηγητὰς τῶν
 νόμων ὀδυρόμενοι συστάντες ἐν τῷ ἱερῷ τροφῆς ἡύπο-
 ροῦντο, τοῖς στασιώταις οὐκ ὄν ἐν αἰσχύνῃ μεταιτεῖν
 10 αὐτούς. <215> καὶ δείσας Ἀρχέλαος μὴ καὶ τι δεινὸν
 βλαστήσειεν αὐτῶν τῇ ἀπονοίᾳ, πέμπει σπειράν θ'
 ὀπλιτῶν χιλιάρχον τε τὴν ὁρμὴν τῶν στασιαζόντων
 καταστεῖλαι πρὸ τοῦ τὸν πάντα ὅμιλον τοῦ μανιώ-
 δους αὐτῶν πλέων καταστῆναι, καὶ εἴ τινες διάδηλοι
 15 πολὺ τῶν ἄλλων καθίσταντο προθυμίᾳ τοῦ στασιά-
 ξειν, ἐπ' αὐτὸν ἀγαγεῖν, <216> ἐπὶ τούτους οἱ στα-
 σιῶται τῶν ἐξηγητῶν καὶ τὸ πληθὺς ἐξηγγρίωσαν, βοῆ
 καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι, ὥρμησάν τ' ἐπὶ τοὺς στρα-
 τιώτας, καὶ περιστάντες καταλεύουσι τοὺς πλείστους
 20 αὐτῶν· ὀλίγοι δέ τινες καὶ ὁ χιλιάρχος τραυματῖαι
 διέφυγον. καὶ τοῖς μὲν ταῦτα πράξασι διὰ χειρῶν
 αὐθις ἡ θυσία ἦν, <217> Ἀρχελάῳ δ' ἄπορον ἐδόκει
 σῶζεσθαι τὰ πάντα μὴ οὐκ ἀνακόψαντι τὴν ἐπὶ τοῖσδ'
 ὁρμὴν τῆς πληθύος· ἐκπέμπει δὲ πᾶν τὸ στρατόπεδον
 25 καὶ τοὺς ἱππεῖς, οἳ τοὺς τ' αὐτόθι ἐσκηνωκότας κω-
 λούειν τοῖς κατὰ τὸ ἱερὸν βοηθεῖν, καὶ τοὺς ἐκπίπτου-
 τας ὑπὸ τῶν πεζῶν δέχονται ἀντειληφθαι τάσφαλοὺς
 ἥδη πεπιστευκότας. <218> καὶ εἰς μὲν τρισχιλίους
 ἄνδρας ἔκτειναν οἱ ἱππεῖς, τὸ δὲ λοιπὸν ὥχετο ἐπ'
 30 ὄρη τὰ πλησίον ἰόντες. ἐκήρυττε δ' Ἀρχέλαος ἀναχω-
 ρεῖν ἐπὶ τὰ αὐτῶν παῖσιν. οἳ δ' ἀπῆσαν τὴν ἐορτὴν

καταλιπόντες, φόβῳ κακοῦ μείζονος, καίπερ θρασεῖς ὄντες διὰ τὸ ἀπαίδευτον. <219> Ἀρχέλαος δ' ἐπὶ θαλάττης κατῆι μετὰ τῆς μητρος, Νικόλαον καὶ Πτολεμαῖον καὶ πολλοὺς τῶν φίλων ἐπαγόμενος, Φιλίππῳ τὰδελφῷ τὰ πάντα ἐφείς καθίστασθαι τοῦ οἴκου καὶ 5 τῆς ἀρχῆς. <220> συνεξῆι δ' αὐτῷ καὶ Σαλώμη ἡ Ἡρώδου ἀδελφή, τὴν γενεὰν ἐπαγομένη τὴν αὐτῆς, πολλοί τε τῶν συγγενῶν, λόγῳ μὲν ὥς συναγωνιούμενοι τῷ Ἀρχελάῳ ἐπὶ κτήσει τῆς βασιλείας, ἔργῳ δ' ἀντιπράξοντες, καὶ μάλιστα περὶ τῶν πεπραγμένων ἐν 10 τῷ ἱερῷ ποιησόμενοι καταβοάς. <221> ὑπαντιάζει δ' ἐν Καισαρείᾳ τὸν Ἀρχέλαον Σαβῖνος, Καίσαρος ἐπίτροπος τῶν ἐν Συρίᾳ πραγμάτων, εἰς Ἰουδαίαν ὠρμημένος ἐπὶ φυλακῇ τῶν Ἡρώδου χρημάτων. καὶ αὐτὸν τῆς ἐπὶ τοῖσδε ὁρμῆς ἐπέσχευεν ὁ Ὀἰάρης παρελ- 15 θών· διὰ γὰρ Πτολεμαίου μετὰπεμptos ὑπ' Ἀρχελάου παρῆν· <222> καὶ Ὀἰάρῳ Σαβῖνος χαριζόμενος οὔτε τὰς ἄκρας ὅσαι γ' ἐν τοῖς Ἰουδαίοις ἦσαν παρέλαβεν οὔτε τοὺς θησανροὺς κατεσημήνατο, εἴα δ' ἔχειν Ἀρχέλαον μέχρ' ἵνα Καίσαρι δόξειεν τι περὶ αὐτῶν, καὶ 20 ἔμενευ ἐν τῇ Καισαρείᾳ τοῦθ' ὑποσχόμενος. ἐπεὶ δ' ἔπλει μὲν ἐπὶ τῆς Ρώμης Ἀρχέλαος, Ὀἰάρῳ δ' ἐπ' Ἀντιοχείας ἐγένοντο κομιδαί, Σαβῖνος ἐπὶ Ἱεροσολύμων χωρήσας παραλαμβάνει τὰ βασίλεια. <223> μεταπέμψας δὲ τοὺς φρουράρχους καὶ ὁπόσοι διοικηταὶ τῶν 25 πραγμάτων ἦσαν, λόγους τ' ἀπαιτεῖν πρόδηλος ἦν, καὶ τὰς ἄκρας καθίστατο ἢ αὐτῷ δοκοίη. οὐ μὴν οἱ φύλακες ἐν ὀλίγῳ τὰς Ἀρχελάου ἐντολὰς ἐποιοῦντο, ἀλλ' ἔμενον σώζοντες τὰ πάντα ἢ προσετέτακτο αὐτοῖς· Καίσαρι δὲ φυλάττειν ἕκαστ' ἣν προσποίησις αὐτοῖς. 30

<224> πλεῖ δὲ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐπὶ Ῥώμῃς 4
 καὶ Ἀντίπας, Ἡρώδου μὲν παῖς, ἐπ' ἀντιποιήσῃ τῆς
 ἀρχῆς, ὑποσχέσεσι Σαλώμῃς ἡρμένος ἐπὶ τὸ ἄρξαιν,
 ὥς πολὺ δικαιότερον Ἀρχελάου παραλήψεσθαι τὰ πρά-
 5 γματα ἡξιωκῶς τῷ κατὰ τὰς προτέρας διαθήκας βασι-
 λεὺς ἀποπεφάνθαι, ἃς ἀσφαλεστέρας εἶναι τῶν ἐπι-
 γραφεισῶν. <225> ἐπήγετο δ' οὗτος τὴν τε μητέρα
 καὶ τὸν ἀδελφὸν τὸν Νικολάου Πτολεμαῖον, φίλων
 τε Ἡρώδῃ τιμιώτατον γεγεννημένον καὶ αὐτῷ προσκει-
 10 μενον. <226> μάλιστα δ' αὐτὸν ἐνήγευ ἐπ' ἀντι-
 ποιήσῃ τῆς βασιλείας φρονεῖν Εἰρηναῖος, δῆτωρ ἀνὴρ
 καὶ δόξῃ δεινότητος τῆς περὶ αὐτὸν [τὴν βασιλείαν]
 πεπιστευμένος. διὸ δὴ καὶ τῶν κελευόντων εἵκειν
 Ἀρχελάῳ πρεσβυτέρῳ γ' ὄντι κὰν ταῖς ἐπιδιαθήκαις
 15 ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐγγεγραμμένῳ βασιλεῖ οὐκ ἠνείχετο.
 <227> ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Ῥώμην ἀφίκετο, καὶ πάντων
 τῶν συγγενῶν ἀπόστασις ἦν πρὸς αὐτόν, οὐκ εὐνοία
 τῇ ἐκείνου μίσει δὲ τῷ πρὸς Ἀρχέλαον, μάλιστα μὲν
 ἐπιθυμοῦντες ἐλευθερίας καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων στρατηγῷ
 20 τετάχθαι· εἰ δ' ἄρα τι ἀντισταίῃ, λυσιτελέστερον
 Ἀρχελάου τὸν Ἀντίπαν λογιζόμενοι συνέπραττον Ἀν-
 τίπα τὴν βασιλείαν. καὶ Σαβῖνος κατηγορεῖ παρὰ Καί-
 σари τοῦ Ἀρχελάου διὰ γραμμάτων.

<228> Καίσαρι δ' Ἀρχέλαος εἰσπέμψας γράμματα 5
 25 ἐν οἷς τὰ δικαιώματα προντίθει τὰ αὐτοῦ καὶ τὴν
 διαθήκην τοῦ πατρὸς, καὶ τοὺς λογισμοὺς τῶν Ἡρώ-
 δου χρημάτων σὺν τῷ σημαντῇρι κομίζοντα Πτο-
 λεμαῖον, ἐκαραδόκει τὸ μέλλον. <229> ὃ δὲ ταῦτά
 τ' ἀναγνοὺς τὰ γράμματα καὶ τὰς τοῦ ὕδαρου καὶ Σα-
 30 βίνου ἐπιστολάς, ὅποσα τε χρήματα ἦν καὶ τί ἐπ'

ἔτος ἐφοίτα, καὶ ὅς' Ἀντίπας ἐπ' οἰκειώσει τῆς βασι-
 λείας ἐπεπόμφει γράμματα, συνῆγεν ἐπὶ παροκωχῇ
 γνωμῶν τοὺς φίλους, σὺν οἷς καὶ Γάιον τὸν Ἀγρίππα
 μὲν καὶ Ἰουλίας τῆς αὐτοῦ θυγατρὸς υἱόν, ποιητὸν
 δ' αὐτῷ γεγονότα πρῶτόν τε καθεδούμενον παρέλαβε, ⁵
 καὶ κελεύει λέγειν τοῖς βουλομένοις περὶ τῶν ἐνεστη-
 κότων. <230> καὶ πρῶτος ὁ Σαλώμης υἱὸς Ἀντί-
 πατρος, δεινότητός τ' ὢν εἰπεῖν καὶ τῷ Ἀρχελάῳ
 ἐναντιώτατος, ἔλεγεν Ἀρχελάῳ παιδιὰν τὸν περὶ τῆς
 ἀρχῆς εἶναι λόγον, ἔργῳ τὴν δύναμιν αὐτῆς πρότερον ¹⁰
 ἢ Καίσαρα συγχωρῆσαι παρειληφότι, ἐπικαλῶν τὰ τε-
 τολημμένα ἐπὶ τοῖς ἀπολωλόσι κατὰ τὴν ἑορτήν, <231>
 ὦν καὶ ἀδικούντων καλῶς ἔσχευεν τὴν τιμωρίαν εἰς τοὺς
 ἐξουσία χρῆσθαι δυναμένους ἀνακειμένην εἶναι, καὶ
 μὴ ὑπ' ἀνδρὸς πεπραῆχθαι, εἰ μὲν βασιλέως, ἀδικοῦν- ¹⁵
 τος τὸ Καίσαρος διαγνοίᾳ περὶ αὐτοῦ ἔτι χρώμενον,
 εἰ δ' ἰδιώτου, πολὺ χειρόνως διὰ τὸ μηδεμιᾶς βασι-
 λείας ἀντιποιοιμένῳ καλῶς ἂν τι συγκεχωρῆσθαι, διὰ
 τὸ Καίσαρα τῆς ἐπ' αὐτοῖς ἐξουσίας ἀφαιρεῖσθαι.
 <232> καθήπτετό τ' αὐτοῦ ἡγεμόνων τινῶν ἐν τῷ ²⁰
 στρατιωτικῷ μεταστάσεις ἐπικαλῶν, καὶ προκάθισιν
 ἐπὶ θρόνου βασιλείου, καὶ δικῶν διαλύσεις ὥς ὑπὸ
 βασιλέως γενομένας, κατανεύσεις τ' αἰτήσεων τοῖς
 δημοσίᾳ αἰτουμένοις, καὶ πάντων διάπραξιν, ὦν οὐ-
 δὲν ἂν μειζόνως ἐπινοῆσαι καθεσταμένον ὑπὸ τοῦ ²⁵
 Καίσαρος εἰς τὴν ἀρχήν. <233> ἀντίθει δ' αὐτῷ
 καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἱπποδρόμου δεσμωτῶν τὴν ἄφεσιν,
 καὶ πολλὰ τὰ μὲν γεγονότα, τὰ δὲ καὶ πιστεύεσθαι
 δυνάμενα διὰ τὸ φύσιν ἔχειν γίνεσθαι ὑπὸ τε νεω-
 τέρων καὶ φιλοτιμίᾳ τοῦ ἄρχειν προλαμβανόντων τὴν ³⁰

ἔξουσίαν, πένθους τε τοῦ ἐπὶ τῷ πατρὶ ἀμελείας,
 καὶ κώμους αὐτουνοκτὶ τῇ ἐκείνου τελευτῇ γεγονότας·
 <234> ἔφ' οἷς δὴ καὶ τὴν πληθὺν ἀρχὴν τοῦ στασιάζ-
 ξειν λαβεῖν, εἰ τοιαῦτα εὐεργετήσαντος αὐτὸν τοῦ πα-
 5 τρός καὶ οὕτω μεγάλων ἡξιωκότος τοιοῖσδ' ἀμείβεσθαι
 τὸν νέκυν, ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς δακρύνειν μὲν προσποιού-
 μενον τὰς ἡμέρας, ἀπολαύοντα δ' ἡδονῆς τῆς ἐπὶ τῆς
 ἀρχῆς ὅσαι νύκτες. <235> φανεῖσθαι τε καὶ περὶ
 τὸν Καίσαρα τοιόνδ' ὄντα Ἀρχέλαον συγχωροῦντα τὴν
 10 βασιλείαν, ὁποῖος γένοιτο καὶ περὶ τὸν πατέρα· χο-
 ρεύειν γὰρ καὶ ἄδειν ὥσπερ ἐχθροῦ πεσόντος, ἀλλ'
 οὐκ ἀνδρὸς οὕτω μὲν συγγενοῦς τηλικαῦτα δ' εὐεργε-
 τεῖν ἐξηγμένον. <236> δεινότατόν τε πάντων ἀπέφηνε
 τὸ νῦν ἡκεῖν ἐπὶ Καίσαρα, κατανεύσει τῇ ἐκείνου χρη-
 15 σόμενον τῇ βασιλείᾳ, πάντων αὐτῷ προπεποιημένων
 ὁπόσα γένοιτ' ἂν ὑπ' αὐτοῦ καὶ βεβαίως ἥδη τοῦ
 αὐτοκράτορος παρεσχηκότος πραττόμενα. <237> μά-
 λιστα δὲ τὴν σφαγὴν τῶν περὶ τὸ ἱερὸν ἐδείνου τῷ
 λόγῳ καὶ τὴν δυσσέβειαν, ὡς ἑορτῆς τ' ἐνεστηκνίας
 20 καὶ ἱερείων ἐν τρόπῳ σφαχθεῖεν, ἔνιοι μὲν ξένοι οἱ
 δ' ἐγχώριοι, πλησθεῖη δὲ τὸ ἱερὸν νεκρῶν, οὐχ ὑπ'
 ἄλλοφύλου, ἀλλὰ τοῦ καὶ μετὰ νομίμων ὀνομάτων τῆς
 βασιλείας ἐφιεμένου τῆς πράξεως, ὅπως δυνηθεῖη πλη-
 ρῶσαι τῆς φύσει τυραννίδος τὴν πᾶσιν ἀνθρώποις
 25 μεμισημένην ἀδικίαν, <238> δι' ἣν μηδ' ὄναρ ποτὲ
 ἑορᾶσθαι τῆς βασιλείας αὐτῷ τὴν διαδοχὴν ἀρετῇ τοῦ
 πατρός· ἐπίστασθαι γὰρ αὐτοῦ τὸν τρόπον, προσετί-
 θει δὲ καὶ Ἀντίπαν ἐκ τῶν διαθηκῶν ἰσχυρότερον
 εἶναι· κληθῆναι γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρός ἐπὶ τὴν βασι-
 30 λείαν οὐχὶ νοσοῦντος πρὸς τῷ σώματι καὶ τὴν ψυχῇ,

§ 234 cf. Bell. Iud. II 2, 5.

ἀλλ' ἀκραιφνεῖ μὲν τῷ λογισμῷ χρωμένον, ἀλκῇ δὲ σώματος τοῖς πράγμασιν ἐφεστηκός. <239> εἰ δὲ καὶ πρότερον εἰς αὐτὸν ἐπ' ἴσης τοῖς νῦν διατεθεῖσθαι τὸν πατέρα, ἀποπεφάνθαι ποταπὸς ἂν γένοιτο βασιλεύς, τὸν μὲν κύριον παρασχεῖν τὴν βασιλείαν 5 Καίσαρα ἀφηρημένον τοῦ δοῦναι τὴν ἐξουσίαν, τοὺς δὲ πολίτας ἰδιώτην ὄντα ἀκμὴν σφάττειν ἐν ἱερῷ μὴ ἀποτετραμμένον.

- 6 <240> καὶ Ἀντίπατρος μὲν τοιάδ' εἰπὼν, καὶ μαρτύρων παραστάσεσι τὰ εἰρημένα κρατυνόμενος πολλοῖς 10 τῶν συγγενῶν, παύεται τοῦ λέγειν· ἀνίσταται δὲ Νικόλαος ὑπὲρ Ἀρχελάου, καὶ ἔλεγε τὰ μὲν ἐν τῷ ἱερῷ γνώμη τῶν πεπονθότων ἀνατιθεῖς μᾶλλον ἢ ἐξουσίᾳ τῇ Ἀρχελάου· τοὺς γὰρ ἐπὶ τοιοῖσδ' ἄρχοντας οὐ μόνον τῷ καθ' αὐτοὺς ὑβρίζοντι εἶναι πονηροὺς, ἀλλὰ καὶ τῷ 15 ἀναγκάζοντι εἰς τὴν ἄμυναν τῶν εὐγνωμονεῖν προαιρουμένων. <241> ὥς δὲ πολέμια ἔδρων λόγῳ μὲν κατ' Ἀρχελάου τὸ δ' ἀληθὲς εἰς Καίσαρα, φανερόν εἶναι· τοὺς γὰρ τοῦ ὑβριοῦντος κωλυτὰς παραγενομένους καιρίως Ἀρχελάου πεπομφότος κτεῖναι ἐπιθεμέ- 20 νους, οὔτε τοῦ θεοῦ οὔτε τοῦ νόμου τῆς ἐορτῆς ἐν φροντίδι γενομένους, <242> ὧν Ἀντίπατρον οὐκ αἰσχύνεσθαι ἐκδικητὴν καθιστάμενον ἐπὶ θεραπείᾳ ἔχθρας τῆς αὐτοῦ πρὸς Ἀρχέλαον, ἢ μίσει τοῦ ἀρετῇ δικαίου. οἱ παρελθόντες καὶ μὴ πρὸς διανοομένους ἄρχοντες 25 ἀδίκων ἔργων, οἷδ' εἰσὶν οἱ βιαζόμενοι καὶ μὴ θέλοντας τοὺς ἀμυνομένους ἐφ' ὅπλα χωρεῖν. <243> ἀντιτίθει δὲ καὶ τὰ λοιπὰ πᾶσι τοῖς ἐν βουλῇ τῶν κατηγόρων· οὐδὲν γὰρ ὅ τι μὴ οὐ μετὰ γνώμης τῆς αὐτῶν γεγενημένον αἰτία τοῦ ἀδικεῖν ὑπάγεσθαι. οὐ 30

τῇ φύσει δ' οὕτως αὐτὰ γεγονότα πονηρὰ εἶναι, ἀλλὰ
 τῷ βλάψειν ἂν δοκεῖν Ἀρχέλαον· τοσήνδ' αὐτοῖς εἶναι
 βουλήν τοῦ ὑβριοῦντος εἰς ἄνδρα συγγενῇ καὶ πατρὸς
 μὲν εὐεργέτην, συνήθη δ' αὐτοῖς καὶ διὰ παντὸς οὐ-
 5 κείως πεπολιτευμένον. <244> τάς γε μὴν διαθήκας
 ὑπὸ τε σωφρονοῦντος γεγράφθαι τοῦ βασιλέως, καὶ
 κυριωτέρας εἶναι τῶν γεγραμμένων πρότερον διὰ τὸ
 Καίσαρι ὡς δεσπότῃ τῶν ὅλων καταλελειφθαι τὴν κρί-
 σιν τῶν ἐν αὐταῖς γεγραμμένων. <245> μιμήσεσθαι
 10 τ' οὐδαμῶς Καίσαρα τὴν ὕβριν αὐτῶν, οἱ τῆς Ἡρώ-
 δου παντοίως ἀπολαύσαντες παρ' ὃν ἔξη καιρὸν δυνά-
 μεως, τὰ πάντα ἐφ' ὕβριν γνώμης ἐπείγουντο αὐτοῦ,
 οὐδ' αὐτῶν περὶ τὸν συγγενῇ τοιούτων γεγονότων.
 <246> οὐκ οὖν Καίσαρά γ' ἄνδρὸς ἐπ' αὐτῷ πεποιημέ-
 15 νου τὰ πάντα καὶ φίλου καὶ συμμάχου καταλύσειν
 τὰς διαθήκας, ἐπὶ πίστει τῇ αὐτοῦ γεγραμμένας. οὐδὲ
 μιμήσεσθαι κακίαν τὴν ἐκείνων τὴν Καίσαρος ἀρετὴν
 καὶ πίστιν, πρὸς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην ἀνενδοίαστον
 γενομένην, <247> καὶ μανίαν καὶ λογισμῶν ἔκστασιν
 20 κατακρινεῖν ἄνδρὸς βασιλέως, νίει μὲν ἀγαθῷ τὴν δια-
 δοχὴν καταλελοιπότος, πίστει δὲ τῇ αὐτοῦ προσπεφευ-
 γότος· οὐθ' ἁμαρτεῖν Ἡρώδην ποτὲ περὶ κρίσιν τοῦ
 διαδόχου, σωφροσύνη κεχρημένον ἐπὶ τῇ Καίσαρος
 γνώμῃ τὰ πάντα ποιῆσθαι.
 25 <248> καὶ Νικόλαος μὲν τοιάδε διελθὼν καταπαύει
 τὸν λόγον, Καῖσαρ δ' Ἀρχέλαον προσπεσόντα αὐτῷ
 πρὸς τὰ γόνατα φιλοφρόνως τ' ἀνίστη, φάμενος ἀξιώ-
 τατον εἶναι τῆς βασιλείας, πολλὴν τ' ἀπέφαινε τροπὴν
 γνώμης τῆς αὐτοῦ, (ὥς) οὐκ ἄλλα πράξων, ἀλλ' ὅποσα
 30 αἷ τε διαθῆκαι ὑπηγόρευον καὶ Ἀρχελάῳ συνέφερον.

〈249〉 οὐ μέντοι γ' ἐκεκύρωτο οὐδέν, ὥς ἂν ἐξεγγύω παραδείγματι χρώμενον ἐπ' ἀδείας Ἀρχέλαον εἶναι. καὶ διαλύσεως τῶν ἀνδρῶν γενομένης ἐσκοπεῖτο καθ' αὐτὸν εἴτε Ἀρχελάῳ τὴν βασιλείαν ἐπικυρωτέον, εἴτε νομὴν αὐτῆς ποιεῖσθαι παντὶ τῷ Ἡρώδου γένει, καὶ 5 ταῦτα πάντων πολλῆς ἐπικουρίας δεομένων.

10 〈250〉 πρότερον δ' ἢ κύρωσίν τινα τούτων γενέσθαι, Μαλθάκη θ' ἡ Ἀρχελάου μήτηρ νόσῳ τελευτᾷ, καὶ παρὰ Ὑάρου τοῦ τῆς Συρίας στρατηγοῦ παρῆν γράμματα τὴν Ἰουδαίων ἀπόστασιν διασαφoῦντα. 〈251〉 10 τοῦ γὰρ Ἀρχελάου μετὰ τὸν ἔκπλουν ἐθορυβήθη τὸ πᾶν ἔθνος, καὶ Ὑᾶρος αὐτός, ἐπεὶ παρῆν, τοὺς αἰτίους τῆς κινήσεως τιμωρίᾳ περιβαλὼν, καὶ τοῦ πλείστου τῆς στάσεως ἐπίσχεσιν ποιησάμενος πολλῆς γενομένης, ἐπ' Ἀντιοχείας τὴν ἀναζυγὴν ἐποιεῖτο, τάγμα ἐν τῆς 15 στρατιᾶς ἐν Ἱεροσολύμοις λειπόμενος, τὴν Ἰουδαίων νεωτεροποιίαν ἐπιστομιοῦντας. 〈252〉 οὐ μὴν ἐπεραινετό γ' οὐδέν ἐπὶ παύλῃ τοῦ μὴ οὐ στασιάζοντος αὐτῶν. ὃ τε γὰρ Ὑᾶρος ἀπῆει, καὶ Σαβῖνος ὁ ἐπίτροπος τοῦ Καίσαρος ὑπομείνας αὐτόθι μεγάλως τοὺς 20 στασιώτας κατεπόνει, στρατιᾷ τε τῇ καταλελειμμένη πιστεύων ὥς καὶ περιέσοιτο αὐτῶν καὶ τῷ πλήθει. 〈253〉 πολλοὺς γὰρ ὀπλίσας δορυφόρους ἐχρῆτο αὐτοῖς, ἐπείγων τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἐκταράττων ἐπ' ἀποστάσει· τὰς τε γὰρ ἄκρας ἐβιάζετο παραλαμβάνειν, καὶ 25 τῶν βασιλικῶν χρημάτων ἐπ' ἐρευνῇ προθύμως ὥρμητο [βία] διὰ κέρδη καὶ πλεονεξιῶν ἐπιθυμίας.

2 〈254〉 ἐνστάσης δὲ τῆς πεντηκοστῆς (ἐορτὴ δ' ἡμῶν ἐστὶ πάτριος τοῦτο κεκλημένη) οὗτι κατὰ τὴν θρησκείαν μόνον παρήσαν, ἀλλ' ὀργῇ φέροντες τὴν παροι- 30

νίαν τῆς Σαβίνου ὕβρεως μυριάδες συνηθροίσθησαν
 ἀνθρώπων καὶ πάνυ πολλαί, Γαλιλαίων τε καὶ Ἰδου-
 μαίων, Ἰεριχουντίων θ' ἡ πληθὺς, καὶ ὅπόσοι περ-
 σαντες Ἰορδάνην ποταμὸν οἰκοῦσιν, αὐτῶν τε Ἰουδαίων
 5 πληθὸς ἦν, οἱ πρὸς πάντας συνειλέχато, καὶ πολὺν
 προθυμότεροι τῶν ἄλλων ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ Σαβίνου
 ὤρμηκεσαν. <255> καὶ τρία μέρη νεμηθέντες ἐπὶ το-
 σῶνδε στρατοπεδεύονται χωρίων, οἱ μὲν τὸν ἱππόδρο-
 μον ἀπολαμβάνοντες, καὶ τῶν δὲ λοιπῶν δύο μερῶν οἱ
 10 μὲν τῷ βορείῳ τοῦ ἱεροῦ πρὸς μεσημβρίαν τετραμ-
 μένοι τὴν ἐφ' αὐτῶν μοῖραν εἶχον, μοῖρα δ' αὐτῶν ἡ τρίτη
 τὰ πρὸς δυόμενον ἥλιον, ἔνθα καὶ τὸ βασίλειον ἦν.
 ἐπράττετο δὲ τὰ πάντ' αὐτοῖς ἐπὶ πολιορκίᾳ τῶν Ῥω-
 μαίων ἀπανταχόθεν αὐτοῖς ἀποκεκλεισμένων. <256>
 15 καὶ Σαβῖνος (ἔδεισε γὰρ τό τε πληθὸς αὐτῶν καὶ τὰ
 φρονήματα ἀνδρῶν ἐν ὀλίγῳ τὸ θανεῖν ποιουμένων
 ὑπὸ τοῦ ἡττᾶσθαι μὴ ἐθέλειν ἐφ' οἷς ἀρετὴ κρίνειθ'
 ἂν τὸ νικᾶν) παραχοῇμά θ' ὥς τὸν Ὑᾶρον ἔπεμψε
 γράμματα, καὶ τὸ σύνηθες, οὐκ ἀνίει κελεύων ἐκ τοῦ
 20 ὀξέος βοηθεῖν ὥς κινδύνου μεγίστου τὸ ἐγκαταληφθὲν
 στράτευμα περιεσχηκότος, διὰ τὸ μὴ εἰς μακρὰν ἐλπί-
 ζειν κατακοπήσεσθαι ληφθέντας αὐτούς. <257> αὐτὸς
 δὲ τοῦ φρουρίου τὸν ὑψηλότατον τῶν πύργων κατα-
 λαβόμενος Φασάηλον, ἐπὶ τιμῇ τοῦ Ἡρώδου ἀδελφοῦ
 25 Φασαήλου φροδομημένον τε καὶ οὕτως εἰρημένον τε-
 λευτῆς ὑπὸ Παρθυαίων αὐτῷ γενομένης, κατέσειε τοῖς
 Ῥωμαίοις ἐπεξίεναι τοῖς Ἰουδαίοις, αὐτὸς μὲν οὐδ'
 εἰς τοὺς φίλους τολμῶν κατιέναι, τοὺς δ' ἄλλους
 προαποθνήσκειν αὐτοῦ τῆς πλεονεξίας δικαίων. <258>
 30 τολμησάντων δ' εἰς τὴν ἔξοδον τῶν Ῥωμαίων, μάχη

συνέστη καρτερά καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τῶν πολεμίων ἔργῳ
 ἐκράτουν. οὐ μὴν τὰ φρονήματά γε τοῖς Ἰουδαίοις
 ἔκαμνε τῇ ὕψει τοῦ δεινοῦ, πολλῶν αὐτοῖς πεπτωκό-
 των, <259> περιοδεύσαντες δ' ἀνίσιν ἐπὶ τὰς στοὰς
 αἵπερ ἦσαν τοῦ ἱεροῦ τὸν ἔξωθεν περίβολον περιέχου- 5
 σαι, καὶ πολλῆς μάχης γενομένης λίθους τ' ἠφίεσαν,
 τοὺς μὲν ἐκ χειρῶν ὑπάραντες τοὺς δ' (ἐκ) σφεν-
 δονῶν, ἀθληταὶ τρόπου τοιαύτης μάχης ὄντες, <260>
 καὶ οἱ τοξόται πάντες παρατεταγμένοι μεγάλ' ἔβλαπτον
 τοὺς Ῥωμαίους διὰ τὸ ὑπερδέξιοί τ' εἶναι καὶ ἐπι- 10
 χειρεῖσθαι μὲν ἄποροι διὰ τὸ ἀνέφικτοι τοῖς εἰσακον-
 τίξειν πειρωμένοις εἶναι, ῥάους δὲ κρατεῖσθαι τοὺς
 πολεμίους ἔχοντες. καὶ πολὺν μὲν χρόνον ἡ μάχη
 συνέστη τοιάδ' οὔσα, <261> ἔπειτα δ' οἱ Ῥωμαῖοι δεινῶς
 φέροντες τοῖς δρωμένοις πῦρ ἐνιᾷσι ταῖς στοαῖς, λα- 15
 θόντες Ἰουδαίων τοὺς ἀναβεβηκότας ἐπ' αὐτάς. καὶ
 τὸ πῦρ ὑπὸ τε πολλῶν προστιθέμενον καὶ μετὰ τῶν
 ἐγείρειν φλόγα δυναμένων ἤπτετο τοῦ ὀρόφου ἢ τάχος.
 <262> ὁ δὲ ξύλῳσιν παρέχων πίττης τε καὶ κηροῦ
 πλέον, ἔτι δὲ κηρῷ χρυσὸν ἐπαλληλιμμένον, εὐθέως 20
 εἶκεν· ἔργα τε μεγάλα ἐκεῖνα καὶ ἀξιολογώτατα ἠφρανί-
 ζετο, καὶ τοὺς ὑπὲρ τῶν στοῶν ὕλεθρος οὗτος ἀπροσ-
 δόκητος κατέλαβεν. οἱ μὲν γὰρ τοῦ ὀρόφου καταρρα-
 γέντος συγκατεφέροντο αὐτῷ, τοὺς δὲ περισταδὸν ἔβαλ-
 λον οἱ πολέμιοι· <263> πολλοὶ δ' ἀπορία τε σωτηρίας 25
 καὶ ἐκπλήξει κακοῦ τοῦ περιεστηκότος οἱ μὲν εἰς τὸ
 πῦρ ἐπαφίεσαν ἑαυτούς, οἱ δὲ καὶ τοῖς ξίφεσι χρώ-
 μενοι διάδρασιν αὐτοῦ ἐποιοῦντο. ὅπόσοι δ' εἰς τὸ
 κατόπιν χωρήσαντες ὁδῷ ἢ ἀναβεβήκεσαν ἐσώζοντο,
 οἱ Ῥωμαῖοι πάντας ἐκτειναν γυμνοὺς τ' ὄντας καὶ τὰ 30
 φρονήματα ἐκλελυμένους, οὐδὲν τῆς ἀπονοίας διὰ τὸ

ἄοπλον βοηθεῖν δυναμένης. <264> ἐσώθη δὲ τῶν ἀνελθόντων ἐπὶ τὸ τέγος οὐδ' ὅστισοῦν. καὶ οἱ Ῥωμαῖοι διὰ τοῦ πυρὸς ἧ παρείκοι ὠσθέντες ἐκράτουν τοῦ θησαυροῦ, καθ' ὃν ἱερὰ ἦν χρήματα· καὶ διεκκλήπη 5 μὲν πολλὰ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, Σαβίνος δὲ περιεποίησεν εἰς τὸ φανερόν τετρακόσια τάλαντα.

<265> Ἰουδαίους δ' ἐλύπει μὲν τὸ πάθος τῶν φί- 3 λων οὐ ἐν τῇδε ἔπεσον τῇ μάχῃ, ἐλύπει δὲ καὶ τῶν ἀναθημάτων ἢ ἀφαίρεσις. οὐ μὴν ἀλλ' ὅπερ αὐτῶν 10 ἐτύγχανε συνεστραμμένον καὶ μαχιμώτατον, τούτῳ ἐμπεριέχοντες τὸ βασιλείου ἠπείλουν πῦρ τ' ἐνήσειν αὐτῷ καὶ πάντα κτενεῖν, κελεύοντες ἧ τάχος ἀπιέναι, καὶ πειθομένοις ὑπισχνούμενοι ἄδειαν, καὶ Σαβίνῳ σὺν αὐτοῖς. <266> καὶ τῶν βασιλικῶν τὸ πλεῖστον ἡντο- 15 μόλησαν πρὸς αὐτούς· Ροῦφος δὲ καὶ Γραῦτος τρισχιλίους τὸ μαχιμώτατον τοῦ Ἡρώδου στρατεύματος ἔχοντες, ἄνδρας τοῖς σώμασι δραστηρίους, Ῥωμαίοις προστίθενται. καὶ τι καὶ ἱππικὸν ἦν ὑπὸ τῷ Ροῦφῳ τεταγμένον, ὃ καὶ αὐτὸ προσθήκη τῶν Ῥωμαίων 20 ἐγερόνει. <267> Ἰουδαίοις δ' οὐκ ἡμελεῖτο ἡ πολιορκία, ἀλλὰ καὶ τὰ τεῖχη μετήλλενον, καὶ τοῖς μεταβαλλομένοις ἐκέλευον μὴ ἐμποδισταῖς εἶναι τοῦ ἀποληψομένου χρόνῳ παροῦσαν αὐτοῖς ἐλευθερίαν τὴν πάτριον. <268> Σαβίνῳ μὲν οὖν εὐκτὸν ἦν ἀπιέναι 25 μετὰ τῶν στρατιωτῶν, πιστεύειν δ' οὐχ οἷός τ' ἦν διὰ τὰ πεπραγμένα, καὶ τὸ λίαν ἄγνωμον τῶν πολεμίων ἐπ' ἀποτροπῇ τοῦ καταστησομένου εἶχεν· ἅμα δὲ καὶ τὸν Ὀἶνον ἥξειν προσδοκῶν ὑπέμενε τὴν πολιορκίαν.

<269> ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἕτερα μυρία θορούβων 4 30 ἐχόμενα τὴν Ἰουδαίαν κατελάμβανε, πολλῶν πολλὰ-

- χάσε κατ' οἰκείων ἐλπίδας κερδῶν καὶ Ἰουδαίων ἔχθρας
 ἐπὶ τὸ πολεμεῖν ὠρμημένων. <270> δισχίλιοι μὲν (γὰρ)
 τῶν ὑφ' Ἡρώδῃ ποτὲ στρατευσαμένων καὶ ἤδη κατα-
 λελυκότες ἐν αὐτῇ Ἰουδαίᾳ συστάντες προσεπολέμουν
 τοῖς βασιλικοῖς, ἀντιστατοῦντος αὐτοῖς Ἀχιάβου τοῦ 5
 Ἡρώδου ἀνεψιοῦ, καὶ τῶν μὲν πεδίων εἰς τὰ μετέωρα
 ἀνεωσμένου δι' ἐμπειρίαν τὴν εἰς τὰ πολεμικὰ τῶν
 ἀνδρῶν, ταῖς δὲ δυσχωρίαις σῶζοντος ὁπόσα δυνατά.
 5 <271> Ἰούδας δ' ἦν Ἐζεκίου τοῦ ἀρχιληστοῦ υἱός, ἐπὶ
 μέγα δυνηθέντος, ὑφ' Ἡρώδου δὲ μεγάλους ληφθέντος 10
 πόνοις. οὗτος οὖν ὁ Ἰούδας περὶ Σέπφωριν τῆς Γα-
 λιλαιᾶς συστησάμενος πλῆθος ἀνδρῶν ἀπονενομημένων
 ἐπιδρομὴν τῷ βασιλείῳ ποιεῖται, καὶ ὅπλων κρατήσας
 ὁπόσα αὐτόθι ἀπέκειτο, ὥπλιζε τοὺς περὶ αὐτὸν καθ'
 ἓνα, καὶ ἀποφέρειται χρήματα ὁπόσα κατελείφθη αὐ- 15
 τόθι, <272> φοβερὸς θ' ἄπασιν ἦν ἄγων καὶ φέρων
 τοὺς προστυγχάνοντας, ἐπιθυμία μειζόνων πραγμάτων
 καὶ ζηλώσει βασιλείου τιμῆς, οὐκ ἀρετῆς ἐμπειρία τοῦ
 δ' ὑβρίζειν περιουσία κτήσεσθαι προσδοκῶν γέρας τὸ
 ἐντεῦθεν. 20
- 6 <273> ἦν δὲ καὶ Σίμων δοῦλος μὲν Ἡρώδου τοῦ
 βασιλέως, ἄλλως δ' ἀνὴρ εὐπρεπὴς καὶ μεγέθει καὶ
 ῥώμῃ σώματος ἐπὶ μέγα προύχων τε καὶ πεπιστευμέ-
 νος. οὗτος ἀρθεὶς τῇ ἀκρισίᾳ τῶν πραγμάτων διάδημά
 τ' ἐτόλμησε περιθέσθαι, <274> καὶ τινος πλήθους 25
 συστάντος καὶ αὐτὸς βασιλεὺς ἀναγγεληθεὶς μανίᾳ τῇ
 ἐκείνων, καὶ εἶναι ἄξιος ἐλπίσας παρ' οὐτινοῦν, τὸ ἐν
 Ἱερουσόλμοις βασιλείου πίμπρῃσι, δι' ἀρπαγῆς ἄγων τὰ
 ἐγκατελημμένα. πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας τῶν βασιλικῶν
 οἰκίσεων πολλαχοῦ τῆς χώρας πῦρ ἐνιέεις ἠφάνιζε, τοῖς 30
 συνεστηκόσι λείαν ἄγειν [τὰ ἐγκαταλελειμμένα] ἐπιτρέ-

πων. <275> ἐπέπρακτο δ' ἂν τι μείζον ὑπ' αὐτοῦ μὴ
 ταχεύας ἐπιστροφῆς γενομένης· ὁ γὰρ Γράτος ὁ τῶν
 βασιλικῶν στρατιωτῶν Ῥωμαίοις προστεθειμένος, μεθ'
 ἧς εἶχε δυνάμειος ὑπαντιάζει τῷ Σίμωνι, <276> καὶ
 5 μάχης αὐτοῖς μεγάλῃς ἐπὶ πολὺ γενομένης τό τε πολὺ
 τῶν Περαίων, ἀσύντακτοι ὄντες καὶ τόλμῃ μᾶλλον ἢ
 ἐπιστήμῃ μαχόμενοι, διεφθάρησαν, καὶ αὐτοῦ Σίμωνος,
 φυγῇ διὰ τινος φάραγγος σώζοντος αὐτόν, Γράτος
 ἐντυχὼν τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνει. <277> κατεπρόσθη
 10 δὲ καὶ τὰ ἐπὶ τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ἐν Ἀμαθοῖς βασι-
 λεία ὑπὸ τινῶν συστάντων ἀνδρῶν Σίμωνι παραπλη-
 σίων. οὕτω πολλὴ ἀφροσύνη ἐνεπολίτευσεν τῷ ἔθνει
 διὰ τὸ βασιλέα μὲν οἰκεῖον οὐκ εἶναι τὸν καθέξοντα
 τὸ πλῆθος ἀρετῇ, τοὺς δ' ἄλλοφύλους ἐπελθόντας σω-
 15 φρονιστὰς τοῦ στασιάζοντος τῶν ἀνθρώπων ὑπέκκαυμα
 αὐτῶν διὰ τε τοῦ ὑβρίζειν καὶ πλεονεκτεῖν γενέσθαι,
 <278> ἐπεὶ καὶ Ἀθρόγγης, ἀνὴρ οὕτε προγόνων ἐπι- 7
 φανῆς ἀξιώματι οὐτ' ἀρετῆς περιουσία ἢ τινῶν πλήθει
 χρημάτων, ποιμὴν δὲ καὶ ἀνεπιφανῆς τοῖς πᾶσιν εἰς
 20 τὰ πάντα ὢν, ἄλλως δὲ μεγέθει σώματος καὶ τῇ κατὰ
 χεῖρας ἀλκῇ διαπρέπων, ἐτόλμησεν ἐπὶ βασιλείᾳ φρο-
 νῆσαι, καὶ διὰ τὴν ἡδονὴν τοῦ πλέον ὑβρίσαι καὶ
 θνήσκων οὐκ ἐν μεγάλοις τίθεσθαι τῆς ψυχῆς τὸ ἐπὶ
 τοιοῖσδ' ἀνάλωμα γενησόμενον. <279> ἦσαν δ' αὐτῷ
 25 καὶ ἀδελφοὶ τέτταρες, μεγάλοι τε καὶ αὐτοὶ καὶ ἐπὶ
 μέγα προύχουν τῇ κατὰ χεῖρας ἀρετῇ πεπιστευμένοι,
 πρόβλημα εἶναι τῆς καθέξεως τῆς βασιλείας δοκοῦντες.
 λόχου τ' αὐτῶν ἦρχεν ἕκαστος· συλλέγεται γὰρ μεγάλη
 πληθὺς πρὸς αὐτούς. <280> καὶ οἱ μὲν στρατηγοὶ
 30 ἦσαν, καὶ ὑπεστρατήγουν αὐτῷ ὅποσα εἰς τὰς μάχας

φοιτῶντες δι' αὐτῶν· ὃ δὲ διάδημα περιθέμενος βουλευτήριόν τ' ἤγεν ἐπὶ τοῖς ποιητέοις καὶ τὰ πάντα γνώμῃ ἀνακείμενα εἶχε τῇ αὐτοῦ. <281> διέμενέ τ' ἐπὶ πολὺν τῷδε τῷ ἀνδρὶ ἡ ἰσχὺς, βασιλεῖ τε κεκλημένῳ καὶ ἃ πράττειν ἐθέλοι μὴ ἀποστερουμένῳ. φόνῳ 5 τε καὶ αὐτὸς καὶ ἀδελφοὶ ἦσαν ἐπὶ μέγα προσκείμενοι Ῥωμαίων τε καὶ τῶν βασιλικῶν μίσει πολιτεύοντες ὁμοίως πρὸς ἀμφοτέρους, τούτους μὲν ὕβρει ἢ χρησαιντο ἐπὶ τῆς Ἡρώδου ἀρχῆς, Ῥωμαίους δ' ὧν εἰς τὸ παρὸν ἔδοξαν ἀδικεῖν. <282> προϊόντος δὲ τοῦ 10 χρόνου καὶ ἐπὶ πλέον ὁμοίως ἐξηγρίωσαν. διάφρευξίς τ' οὐκ ἦν τοῖς πᾶσιν ἐμπεσεῖν τὰ μὲν κέρδους ἐλπίδι, τὰ δὲ καὶ συνηθείᾳ τοῦ φονεύειν. ἐπιτίθενται δέ ποτε καὶ Ῥωμαίων λόχῳ κατὰ Ἑμμαοῦντα, οἱ σῖτόν τε καὶ ὄπλα τῆς στρατιᾶς ἔφερον· καὶ περιστάντες 15 Ἄρειον μὲν τὸν ἐκατόνταρχον, ὃς ἡγεῖτο τοῦ τάγματος, καὶ τετταράκοντα τῶν περὶ αὐτὸν πεζῶν τοὺς κρατίστους κατηκόντιζον· <283> οἱ δὲ λοιποὶ δείσαντες πρὸς τὸ πάθος αὐτῶν, Γράτου σὺν τοῖς βασιλικοῖς οἱ περὶ αὐτὸν ἦσαν σκέπης αὐτοῖς γενομένης, σῶζονται τοὺς 20 νεκροὺς καταλιπόντες. καὶ πολὺν μὲν χρόνον τοιουτοτρόποις χρώμενοι μάχαις, Ῥωμαίους τε παρελύπησαν οὐκ ὀλίγα καὶ τὸ ἔθνος ἐκάκωσαν ἐπὶ μέγα. <284> χειροῦνται δ' οὖν χρόνῳ ὕστερον, ὃ μὲν Γράτῳ συμβαλὼν ὃ δὲ Πτολεμαίῳ· καὶ τὸν πρεσβύτατον Ἀρχε- 25 λάου λαβόντος, ὃ τελευταῖος πάθει τε τῷ ἐκείνου λεληνημένος, καὶ ἄπορον ἐπὶ πλέον ὄρῳ τὴν σωτηρίαν ὑπὸ μονώσεως καὶ καμάτου πολλοῦ, ψιλωθεὶς τῆς δυνάμεως ἐπὶ δεξιαῖς καὶ πίστει τοῦ θεοῦ Ἀρχελάῳ παραδίδωσιν αὐτόν.

<285> καὶ τάδε μὲν ὕστερον γίνεται, ληστηρίων 8
 δ' ἡ Ἰουδαία ἔμπλεως ἦν, καὶ ὥς ἂν παρατύχοιέν τι
 οἱ συστασιάσαντες αὐτῷ, βασιλεὺς προϋστώμενος ἐπ'
 ὁλέθρῳ τοῦ κοινοῦ ἡπείγετο, ὀλίγα μὲν καὶ ἐπ' ὀλίγοις
 5 Ῥωμαίοις λυπηροὶ καθιστάμενοι, τοῦ δ' ὁμοφύλου φό-
 νον ἐπὶ μῆκιστον ἐμποιοῦντες.

<286> Ὑἄρος δ' ἐπειδὴ τὸ πρῶτον πυνθάνεται τὰ 9
 πεπραγμένα Σαβίνου γράψαντος πρὸς αὐτόν, δείσας
 περὶ τοῦ τάγματος, δύο τὰ λοιπὰ ἀναλαβὼν (τρία γὰρ
 10 ἐπὶ Συρίας τὰ πάντα ἦν) καὶ ἱλας ἱππέων τέτταρας,
 ὅποσα τ' ἐπικουρικὰ ἢ βασιλεῖς ἢ τινες τετράρχαι τότε
 παρεῖχον, ἡπείγετο βοηθεῖν τοῖς ἐν Ἰουδαίᾳ τότε πο-
 λιορκουμένοις. <287> εἰρητο δὲ πᾶσιν εἰς Πτολεμαῖδα
 ἐπείγεσθαι, ὅπόσοι προεξεπέμποντο. διδοάσῃ δ' αὐτῷ
 15 καὶ Βηρύτιοι, διόντι αὐτῶν τὴν πόλιν, ἐπικούρους
 πεντακοσίους καὶ χιλίους. πέμπει δὲ καὶ Ἀρέτας ὁ
 Πετραῖος, ἔχθρι τῷ Ἡρώδου φίλιαν τὴν Ῥωμαίων
 κτώμενος, οὐκ ὀλίγην χεῖρα πεζῶν τε καὶ ἱππέων.
 <288> συναχθείσης δ' ἐν Πτολεμαῖδι πάσης ἡδὴ τῆς
 20 δυνάμεως, μέρος τι ταύτης τῷ νῆϊ παραδοὺς καὶ ἐνὶ
 τῶν αὐτοῦ φίλων Γαλιλαίους ἐξέπεμπε πολεμεῖν, οἱ τὰ
 Πτολεμαῖδος ἐχόμενα κατοικοῦσιν. <289> ὃς ἐμβαλὼν
 τοὺς τ' ἀντικαταστάντας εἰς μάχην τρέπεται, καὶ Σέπ-
 φωριν ἔλων τοὺς μὲν οἰκήτορας ἡνδραποδίσατο τὴν
 25 δὲ πόλιν ἐνέπρησεν. αὐτὸς δὲ Ὑἄρος ἐπὶ Σαμαρείας
 τῷ παντὶ στρατῷ προῖων τῆς μὲν πόλεως ἀπέσχε διὰ
 τὸ ἀνέγκλητον ἐπὶ τοῖς νεωτερισμοῖς εἶναι, στρατοπε-
 δεύεται δ' ἐν τινι κώμῃ Πτολεμαίου κτήματι. Ἄρουν
 ὄνομ' αὐτῇ. <290> καὶ οἱ Ἀραβες μίσει τῷ Ἡρώδου
 30 ἐμπιμπρᾶσιν αὐτήν, ἐχθρῶς καὶ πρὸς φίλους τοὺς ἐκεί-

νου ἔχοντες. ἐκείθεν δὲ προϊόντες Σαμφῶ κώμην
 ἑτέραν διήρπασάν θ' οἱ Ἀραβες καὶ ἔκανσαν, πάνυ
 ἐρυμνὴν οὖσαν καὶ ὀχυράν. ἐν δὲ τῇ προόδῳ οὐδὲν
 αὐτοὺς διέφυγεν, ἀλλὰ πυρὸς καὶ φόνου τὰ πάντα
 μεστὰ ἦν. <291> πίμπραται δὲ καὶ Ἑμμαοῦς, Ὑάρου 5
 κελεύσαντος ἐπ' ἐκδικίᾳ τῶν ἐντετελευτηκότων, προεκ-
 λειφθεῖσα ὑπὸ τῶν οἰκητόρων. <292> ἐντεῦθεν δὲ
 καὶ Ἱεροσολύμοις ἤδη συνῆπτε, καὶ Ἰουδαίων οἱ κατὰ
 πολιορκίαν τοῦ τάγματος τῇδε στρατοπεδευόμενοι τὴν
 ὄψιν τῆς προσόδου τῶν στρατευμάτων οὐχ ὑπομείναν- 10
 τες ὥχοντο, ἡμίεργον τὴν πολιορκίαν καταλιπόντες.
 <293> οἱ δ' ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις Ἰουδαῖοι, δεινῶς τοῦ
 Ὑάρου σφίσιν ἐγκαλοῦντος, ἀπελύνοντο τὰς αἰτίας ὥς
 τῆς μὲν συνόδου τῆς πληθύος διὰ τὴν ἐορτὴν γενομέ-
 νης, τοῦ δὲ πολέμου μηδαμῇ γνώμη τῇ αὐτῶν, τόλμῃ 15
 δὲ τῶν ἐπηλύδων, συνελθόντες αὐτοῖς καὶ συμπολιορ-
 κηθέντες Ῥωμαίοις μᾶλλον ἢ πολιορκεῖν προθυμίαν
 ἔχοντες. <294> προαπηντήμασι δὲ τῷ Ὑάρῳ Ἰώσηπός
 τ' ἀνεψιὸς Ἡρώδου βασιλέως, Γραῦτός τε καὶ Ῥούφος
 τοὺς ὑπ' αὐτοῖς τῶν στρατιωτῶν ἔγοντες, καὶ τῶν 20
 Ῥωμαίων οἱ πολιορκούμενοι. Σαβῖνος δ' οὐκ ἀφί-
 κετο Ὑάρῳ εἰς ὄψιν, ἀλλ' ὑπεξῆλθε τῆς πόλεως ἐπὶ
 θάλατταν.

10 <295> Ὑᾶρος δὲ κατὰ τὴν χώραν πέμψας τοῦ στρα-
 τοῦ μέρος ἐπεξήτει τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως, καὶ 25
 σημαινομένων τοὺς μὲν ἐκόλασεν ὥς αἰτιωτάτους, εἰδὼς
 δ' οὐς καὶ ἀφῆκεν. ἐγένοντο δ' οἱ διὰ ταύτην τὴν
 αἰτίαν σταυρωθέντες δισχίλιοι. <296> μετὰ δὲ τοῦτο
 τὴν μὲν αὐτοῦ στρατιὰν ἀποπέμπεται, χρήσιμον μὲν
 ὁρῶν ἐπ' οὐδαμινοῖς οὖσαν πράγμασι· πολλὰ γὰρ 30

ἡτάκτιτο αὐτοῖς καὶ παρήκουστο τῶν δογμάτων καὶ
 ὧν ἡξίου Ὑᾶρος, ἐφέσει κερδῶν ἃ ἐκ τοῦ κακουργεῖν
 περιεγένοντο αὐτοῖς· <297> αὐτὸς δὲ μυρίους Ἰου-
 5 δαίους συνεστηκέναι πυνθανόμενος ἠπείγετο εἰς κατὰ-
 ληψιν αὐτῶν. οἳ δ' οὐχ ἦκον εἰς χεῖρας, ἀλλὰ
 παρέδωσαν αὐτοὺς γνώμῃ τῇ Ἀχιάβου συνελθόν-
 τες. καὶ Ὑᾶρος τῷ πλήθει συγχωρῶν τὰς αἰτίας
 τῆς ἀποστάσεως, ἔπεμπεν ἐπὶ Καίσαρα ὁπόσοι ἡγεμό-
 νες ἦσαν αὐτῶν. <298> Καῖσαρ δὲ τοὺς μὲν αὐτῶν
 10 πολλοὺς ἀφῆκεν, ὁπόσοι δὲ συγγενεῖς ὄντες Ἡρώδου
 συνεστράτευον αὐτοῖς, τούσδ' ἐκόλασε μόνους, οἳ
 μηδὲν φροντίσαντες τοῦ δικαίου κατὰ τῶν οἰκείων
 ἐστράτευον.

<299> Ὑᾶρος μὲν δὴ ταῦτα καταστησάμενος, καὶ 11
 15 φρουρὰν Ἱεροσολύμων τὸ καὶ πρότερον καταλιπὼν
 τάγμα, ἐπ' Ἀντιοχείας ἠπείγετο· Ἀρχελάῳ δ' ἐπὶ Ῥώμης
 ἐτέρων πραγμάτων ἐφύοντο ἀρχαὶ κατὰ τοιαύτας αἰτίας.
 <300> ἀφίκετο εἰς τὴν Ῥώμην πρεσβεία Ἰουδαίων,
 Ὑάρου τὸν ἀπόστολον αὐτῶν τῷ ἔθνει ἐπικεχωρηκότος,
 20 ὑπὲρ αἰτήσεως αὐτονομίας. καὶ ἦσαν οἱ μὲν πρέσβεις
 οἱ ἀποσταλέντες γνώμῃ τοῦ ἔθνους πεντήκοντα, συνί-
 σταντο δ' αὐτοῖς τῶν ἐπὶ Ῥώμης Ἰουδαίων ὑπεροκτα-
 κισχίλιοι. <301> Καῖσαρός τε συνέδριον φίλων τε
 τῶν αὐτοῦ καὶ Ῥωμαίων τῶν πρώτων συναγαγόντος
 25 ἐν ἱερῷ Ἀπόλλωνος μεγάλοις τέλεσιν ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυ-
 μένῳ, οἱ μὲν πρέσβεις μετὰ τοῦ πλήθους τῶν αὐτόθεν
 Ἰουδαίων ἀφικνοῦνται, Ἀρχέλαος δὲ μετὰ τῶν φίλων.
 <302> ὁπόσοι δὲ συγγενεῖς ἦσαν τοῦ βασιλέως, Ἀρχε-
 λάῳ μὲν συντετάχθαι διὰ μῖσος τὸ πρὸς αὐτὸν ὕστε-
 30 ρουν, τοῖς δὲ πρέσβεσιν ὁμοψηφεῖν κατ' αὐτοῦ δεινὸν
 § 299 cf. Bell. Iud. II 6, 1.

ἡγοῦντο, ἐν αἰσχύνη τῇ αὐτῶν οἰόμενοι γενήσεσθαι παρὰ Καίσαρι κατ' ἀνδρὸς οἰκείου τοιάδε πράττειν προθυμεῖσθαι. <303> παρῇν δ' ἤδη καὶ Φίλιππος ἀπὸ Συρίας, ἐξοτρύναντος αὐτὸν Ὑάρου, τὸ μὲν κεφάλαιον ἐπὶ συνηγορίᾳ τᾶδελφοῦ (πάνν γὰρ εὐνόει Ὑᾶρος αὐτῷ), γενομένης δὲ τῇ βασιλείᾳ μεταπτώσεως (καὶ τάδε γὰρ ὑπώπτευσεν Ὑᾶρος, νέμῃσιν αὐτῆς γενήσεσθαι διὰ τὸ πολλοὺς εἶναι τοὺς αὐτονομίας γλιχομένους) οὐχ ὕστεριων τοῦ καὶ αὐτὸς μοῖραν αὐτῆς τινὰ φέρεσθαι.

10

<304> λόγου οὖν τοῖς Ἰουδαίων πρέσβεσι δοθέντος, οἱ ἐπὶ καταλύσει τῆς βασιλείας ἡλπίζον λέγειν, ἐπὶ κατηγορίαν τῶν Ἡρώδου παρανομιῶν τρέπονται, βασιλέα μὲν ὀνόματι ἀποφαίνοντες αὐτόν, τῶν δ' ἐν ταῖς τυραννίσιν ἐκάσταις τὸ ἀνῆκεστον ἀναδεξάμενον εἰς αὐτὸν ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν Ἰουδαίων συνθέντα κεκρησθαι, τοῦ πολλὰ καὶ φύσει τῇ αὐτοῦ προσκαινουργεῖν οὐκ ἀπηλλαγμένον. <305> πολλῶν γοῦν ὄντων οἱ ὀλέθροισι ἀπολώλοιεν οἷους οὐχ ἱστορησθαί πω πρότερον, πολλῶ δυστυχεστέρους τοῦ πάθους ἐκείνων τοὺς ζῶντας εἶναι, οὐ μόνον ὧν ὕψει καὶ διανοίᾳ ἐπ' αὐτοῖς ἀνιαθεῖεν, ἀλλὰ καὶ ὧν ταῖς οὐσίαις. <306> πόλεις τε τὰς μὲν περιοικίδας καὶ ὑπ' ἄλλοφύλων οἰκουμένας κοσμοῦντα μὴ παύσασθαι μετὰ καταλύσεώς τε καὶ ἀφανισμοῦ τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ κατρωκημένων, <307> πενίας δ' ἀπόρου τὸ ἔθνος ἀναπεπληκέναι, σὺν ὀλίγοις εὐδαιμον παρειληφότα, τῶν τ' εὐπατριδῶν, ὁπότε κτείνειεν αὐτοὺς ἐπ' ἀλόγοις αἰτίαις, τὰς οὐσίας ἀποφερόμενον, καὶ οἷς συγχωρήσειε τὴν ἄδειαν τοῦ ξῆν, ψίλωσιν χρημάτων καταδικάζοντα. <308> καὶ χωρὶς μὲν 20

πράττεσθαι φόρους ἐπιβαλλομένους ἐκάστοις τὸ ἐπ'
 ἔτος, χωρὶς δ' εὐπορίας εἶναι παρακαταβολὰς αὐτῷ τε
 καὶ οἰκείοις καὶ φίλοις καὶ τῶν δούλων οἱ ἐπ' εἰσπρά-
 ξει τῶν φόρων ἐξίοιεν, διὰ τὸ μὴ εἶναι κτῆσιν τοῦ
 5 ἀννυβρίστου μηδ' οὔτως, μηδ' ἀργυρίων διδομένων.
 <309> παρθένων μέντοι φθορὰς καὶ γυναικῶν αἰσχύ-
 νας, ὁπόσας ἐπὶ παροινίᾳ καὶ ἀπανθρωπία δρωμένας,
 σιγαῖν διὰ τὸ ἡδονὴν ἴσῃν εἶναι τοῖς πεπονθόσι τοῦ
 μὴ γερονέναι τὴν ἐκ τοῦ ἀνέκπυστα αὐτὰ εἶναι. το-
 10 σήνδε Ἡρώδην ἐπεισάγεσθαι τὴν ὕβριν αὐτοῖς ὁπόσῃν
 οὐδ' ἂν θηρίον, ἀνθρώπων ἐπιστατεῖν δυνάμεως αὐτῷ
 παραγενομένης. <310> πολλῶν γοῦν ἀναστάσεων καὶ
 μεταστάσεων παραλαβουσῶν τὸ ἔθνος, οὐδεμίαν ἰστο-
 ρῆσθαι πώποτε τοιάνδε δυστυχίαν ἐπελθοῦσαν αὐτῷ
 15 οἷαν αὐτὸς Ἡρώδης ἐπετίθει τῷ ἔθνει. <311> καὶ
 διὰ ταῦτ' εἰκότως ἂν γενέσθαι τὸ ἀσμένως Ἀρχέλαον
 βασιλέα προσεπειν, οἰομένους πάνθ' ὄντιν οὖν τὸν ἐπὶ
 τὴν βασιλείαν ἐρχόμενον Ἡρώδου μετριώτερον φανεί-
 σθαι, καὶ τὸν τε πατέρα συνολοφύρασθαι αὐτῷ θερα-
 20 πεύοντας, εἰ γε μετρίου τυχεῖν δυνηθεῖεν, καὶ τᾶλλα
 οἰκειομένους. <312> τὸν δὲ δείσαντα μὴ οὐχ' Ἡρώ-
 δου γνήσιος πιστεύοιτο υἱός, οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ'
 ἐκ τοῦ ὀξέος ἐπαγαγεῖν τῷ ἔθνει τὴν ἀπόνοιαν αὐτοῦ,
 καὶ ταῦτα μηδέπω τέλεον κρατυνόμενον τὴν ἡγεμονίαν
 25 διὰ τὸ ἐπὶ Καίσαρι δοῦναι καὶ μὴ τὴν ἐξουσίαν εἶναι.
 <313> παράδειγμά τε τῆς εἰσαυθις ἀρετῆς τιθέναι
 τοῖς ἀρχηγομένοις μετριότητα καὶ εὐνομίαν, ἣ χρή-
 σαιτ' ἂν πρὸς αὐτούς, ἀπὸ τῆς ἐν πρώτοις ἀποδειχ-
 θείσης πράξεως ἐπὶ τε τοῖς πολίταις καὶ τῷ θεῷ,
 30 τρισχιλίων ὁμοφύλων ἀνδρῶν σφαγὴν ἐν τῷ τεμένει
 ποιησάμενον. πῶς οὐκ ἂν ἦδη καὶ δικαίῳ μίσει χρή-

σασθαι κατ' αὐτῶν, πρὸς τῇ λοιπῇ ὁμότητι καὶ ἔγκλημα
 τῆς ἀντιστάσεως καὶ ἀντιλογίας ἐπὶ τῇ ἀρχῇ προσφερό-
 μενον; <314> ἣν δὲ κεφάλαιον αὐτοῖς τῆς ἀξιώσεως,
 βασιλείας μὲν καὶ τοιῶνδ' ἀρχῶν ἀπηλλάχθαι, προσ-
 θήκην δὲ Συρίας γεγονότας ὑποτάττεσθαι τοῖς ἐκεῖσε 5
 πεμπομένοις στρατηγοῖς· φανερωθήσεσθαι γὰρ οὕτως
 εἴτ' ἀληθῶς στασιώδεις εἶεν καὶ νεωτερισμοῖς τὰ πολλὰ
 προσησκημένοι, εἴτε καὶ εὐτακτοὶ μετριοτέρων τυχόν-
 τεσ οἱ ἐπιστήσονται αὐτοῖς.

- 3 <315> τοιαῦτα δὲ τῶν Ἰουδαίων εἰρηκότων, Νικό- 10
 λαος τοὺς τε βασιλεῖς ἀπήλλαττε τῶν ἐγκλημάτων,
 Ἡρώδην μὲν διὰ τὸ παρ' ὃν ἔξη χρόνον τυχεῖν ἀκα-
 τηγόρητον (οὐ γὰρ δεῖν τοὺς ἐγκαλεῖν ἔχοντας ἐπὶ
 μετροῖς παρὰ ξῶντος τιμωρίαν λαβεῖν δυναμένους
 ἐπὶ νεκρῷ κατηγορίαν συντιθέναι), <316> τὰ δ' ὑπ' 15
 Ἀρχελάου πραχθέντα ὕβρει τῇ ἐκείνων ἀνετίθει, οἱ
 ὀριγνώμενοι πραγμάτων παρὰ τοὺς νόμους, καὶ σφαγῆς
 ἄρξαντες τῶν κωλύειν ὑβρίζοντας προμηθουμένων,
 ἀμύνης γενομένης ἐγκαλοῖεν. ἐνεκάλει δὲ νεωτερο-
 ποιίας αὐτοῖς καὶ τοῦ στασιάζειν ἡδονήν, ἀπαιδευσίαν 20
 τε τοῦ μὴ ἔπεσθαι δίκῃ καὶ νόμοις ὑπὸ τοῦ θέλειν τὰ
 4 πάντα νικᾶν. <317> ταῦτα μὲν οὖν Νικόλαος, Καῖ-
 σαρ δ' ἀκούσας διαλύει μὲν τὸ συνέδριον, ὀλίγων δ'
 ἡμερῶν ὕστερον Ἀρχέλαον βασιλέα μὲν οὐκ ἀποφαίνε-
 ται, τοῦ δ' ἡμίσεος τῆς χώρας ἥπερ Ἡρώδῃ ὑπετέλει 25
 ἐθνάρχην καθίσταται, τιμήσειν ἀξιώματι βασιλείας
 ὑπισχνούμενος εἴπερ τὴν εἰς αὐτὴν ἀρετὴν προσφέ-
 ροιτο. <318> τὴν δ' ἑτέραν ἡμίσειαν νείμας διχῇ
 δυσὶν Ἡρώδου παισὶν ἐτέροις παρεδίδου, Φιλίππῳ καὶ
 Ἀντίπα τῷ πρὸς Ἀρχέλαον τὸν ἀδελφὸν ἀμφισβητή- 30

σαντι περὶ τῆς ὅλης ἀρχῆς· καὶ τούτῳ μὲν ἢ τε Πε-
 ραία καὶ τὸ Γαλιλαῖον ὑπετέλουν, φορὰ τ' ἦν τάλαντα
 διακόσια τὸ ἐπ' ἔτος, <319> Βαταναία δὲ σὺν Τραχω-
 νίτιδι καὶ Ἀύρανιτις σὺν τινι μέρει οἴκου τοῦ Ζηνο-
 5 δώρου λεγομένου Φιλίππῳ τάλαντα ἑκατὸν προσέφερε.
 τὰ δ' Ἀρχελάῳ συντελοῦντα, Ἰδουμαία τε καὶ Ἰουδαία
 τό τε Σαμαρειτικόν, τετάρτου μέρους οὗτοι τῶν φόρων
 παραλέλυντο, Καῖσαρος αὐτοῖς κούφισιν ψηφισαμένου
 διὰ τὸ μὴ συναποστῆναι τῇ λοιπῇ πληθύνι. <320> καὶ
 10 ἦσαν πόλεις αἱ Ἀρχελάῳ ὑπετέλουν, Στράτωνός τε
 πύργος καὶ Σεβαστὴ σὺν Ἰόπῃ καὶ Ἱεροσολύμοις· Γάζα
 γὰρ καὶ Γάδαρα καὶ Ἴππος Ἑλληνίδες εἰσὶ πόλεις, ἃς
 ἀπορρήξας αὐτοῦ τῆς διοικήσεως Συρίας προσθήκην
 ποιεῖται. προσῆει δ' Ἀρχελάῳ φορὰ χρημάτων τὸ
 15 κατ' ἐνιαυτὸν εἰς τάλαντα ἑξακόσια ἐξ ἧς παρέλαβεν
 ἀρχῆς.

<321> καὶ τάδε μὲν τοῖς Ἡρώδου νιέσι τῶν πα- 5
 τρώων παρῆν· Σαλώμῃ δὲ πρὸς οἷς ἀδελφὸς ἐν ταῖς
 διαθήκαις ἀπονέμει (Ἰάμνεια δ' ἦν ταῦτα καὶ Ἀζωτος
 20 καὶ Φασαηλὶς καὶ ἀργυρίου ἐπισήμου μυριάδες πεντή-
 κοντα) Καῖσαρ χαρίζεται καὶ τὴν ἐν Ἀσκάλωνι βασι-
 λειον οἴκησιν. ἦν δὲ καὶ ταύτῃ πρόσδοδος ἐκ πάντων
 τάλαντα ἑξήκοντα ἐπ' ἔτος, καὶ αὐτῆς ὁ οἶκος ἦν ἐν
 τῇ Ἀρχελάου ἀρχῇ. <322> κομίζονται δὲ καὶ οἱ λοιποὶ
 25 τοῦ βασιλέως συγγενεῖς ὅπόσα αἱ διαθῆκαι διηγόρευον.
 δυσεὶ δ' αὐτοῦ θυγατρᾶσι παρθένοις, χωρὶς ὧν ὁ πα-
 τὴρ κατέλιπε, Καῖσαρ ἑκατέρῃ δωρεὰν ἐπετίθει μυριά-
 δας ἀνὰ πέντε καὶ εἴκοσι ἀργυρίου ἐπισήμου, καὶ
 συνώκισεν αὐτὰς τοῖς Φερῶρα νιέσι. <323> χαρίζεται
 30 δὲ καὶ ὅπόσα αὐτῷ καταλέλειπτο τοῖς παισὶ τοῦ βασι-
 λέως, ὄντα πεντακοσίων ταλάντων καὶ χιλίων, ὀλίγα

τῶν σκευῶν ὑπεξελόμενος, οὐχ οὕτω μεγέθει τέλους
ὥς μνήμη τοῦ βασιλέως αὐτῷ κεχαρισμένα.

- 12 <324> τούτων δὲ ταύτῃ διατεταγμένων ὑπὸ Καί-
σαρος, νεανίας Ἰουδαῖος μὲν τὸ γένος, ἐπὶ δὲ τῆς
Σιδωνίων πόλεως ἀνατεθραμμένος παρὰ τινι τῶν Ῥω- 5
μαϊκῶν ἀπελευθέρων, εἰσώκισεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἡρώ-
δου συγγένειαν ὁμοιότητι μορφῆς ἢ πρὸς Ἀλέξανδρον
αὐτῷ τὸν ἀνηρημένον υἱὸν Ἡρώδου ἐμαρτυρεῖτο παρὰ
τοῖς θεωροῦσι. <325> καὶ τοῦτο παρόρμημα ἦν αὐτῷ
εἰς τὸ μεταποιεῖσθαι τῆς ἡγεμονίας. καὶ ὁμοπράγματα 10
παραλαβὼν ὁμόφυλον ἄνδρα, ἔμπειρον μὲν τῶν ἀμφὶ
τὸ βασίλειον, πονηρὸν δ' ἄλλως καὶ ταράξαι μεγάλα
πράγματα φύσιν ἔχοντα, καὶ τοιαύτης κακίας διδάσκα-
λον αὐτῷ γενόμενον, <326> ἀπέφαινε αὐτὸν Ἀλέξαν-
δρον καὶ Ἡρώδου παῖδα ὄντα διακεκλεμμένον ὑπὸ 15
τινος τῶν ἀνελεῖν αὐτὸν ἐσταλμένων· κτείναντα γὰρ
ἐτέρους, οἳ ἀπατήσειν ἔμελλον τοὺς θεωροῦντας, αὐτόν
τε περιποιήσασθαι καὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀριστόβουλον.
<327> καὶ τούτοις αὐτὸς τ' ἀνεπτέρωτο καὶ τοὺς ἐν-
τυγχάνοντας οὐκ ἀπήλλακτο ἀπατᾶν, ἀλλὰ Κρήτῃ προσ- 20
ενεχθεῖς, Ἰουδαίων ὅποσους εἰς ὁμιλίαν ἀφίκετο ἐπη-
γάγετο εἰς πίστιν, καὶ χρημάτων εὐπορηθεῖς δόσει
τῇ ἐκείνων ἐπὶ Μήλου διῆρεν. πολὺ πλείονα δ' ἦν
ἐντεῦθεν ὁπόσ' αὐτῷ προσήει χρήματα, πίσκει τῆς
βασιλικῆς συγγενείας καὶ ἐλπίδι τοῦ ἀπολαβεῖν τὴν 25
πάτριον ἀρχὴν καὶ ἀμείψασθαι τοὺς εὐεργέτας. <328>
ἐπὶ Ῥώμῃς οὖν ἠπεύγετο παραπομπῇ τῶν ἰδιοξένων,
καὶ Δικαιορχείᾳ προσβαλὼν οὐκ ἡτύχει καὶ τοὺς τῆδε
Ἰουδαίους ἀφ' ὁμοίας ἀπάτης προσαγαγέσθαι· προσῆ-
σάν θ' ὥσπερ βασιλεῖ οἳ τ' ἄλλοι καὶ ὅποσους ξενία 30

πρὸς Ἡρώδην καὶ εὐνοια ἦν. <329> αἷτιον δ' ἦν τῶν
 ἀνθρώπων τὸ ἡδονῇ δεχόμενον τοὺς λόγους σὺν τῷ
 φερεγγύῳ τῆς μορφῆς· καὶ γὰρ τοῖς πάνυ ὠμιληκόσιν
 Ἀλεξάνδρῳ πολὺ τὸ πιστὸν ἐνείθεται τοῦ μὴ οὐχ ἔτε-
 5 ρος ἀλλ' αὐτὸς εἶναι, καὶ πρὸς τοὺς πλησίον καὶ
 ὤμνυσαν. <330> ὥστε καὶ προσελθόντος εἰς τὴν Ῥώμην
 λόγου τοῦ περὶ αὐτοῦ, πᾶν τὸ τῇδε Ἰουδαίων πληθὸς
 ὑπαντιάζοντες ἐξῆσαν, τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας
 ἐκθειάζοντες τὸ ἔργον, καὶ χάριμα ποιούμενοι διὰ τὸ
 10 μητροῦν αὐτῶν γένος, ὁπότε χωροίη κατὰ τοὺς στενω-
 ποὺς διφροφορούμενος. <331> καὶ πᾶν τὸ βασίλειον
 περὶ αὐτὸν σχῆμα ἦν ἀναλώμασι τῶν ἰδιοξένων, μεγά-
 λαι τε περιστάσεις ἐρίγνοντο τῆς πληθύος, ἐπιβοήσεις
 τ' εὐφημοὶ καὶ ὁπόσα εἰκὸς τοῖς οὕτω παρ' ἐλπίδα
 15 σωθεῖσι συντυγχάνειν οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἐπράττετο.

<332> Καίσαρι δ' ὡς ἀφίκετο ἀγγελία ἡ περὶ αὐ- 2
 τοῦ, ἠπίσται μὲν διὰ τὸ μὴ ἂν ῥαδίως ἀπατηθῆναι
 Ἡρώδην ἐν πράγμασιν ἐπὶ μέγα ἀνήκουσιν αὐτῷ·
 διδοὺς δὲ τῇ ἐλπίδι, Κέλαδον τῶν αὐτοῦ τινὰ ἐξελευ-
 20 θέρων, ὠμιληκότα τοῖς μειρακίοις, πέμπει κελεύσας
 ἀγαγεῖν εἰς ὕψιν αὐτῷ τὸν Ἀλέξανδρον. ὁ δ' ἀνῆγεν,
 οὐδὲν τι βελτίων ἐπὶ τῇ κρίσει τῶν πολλῶν γενόμε-
 νος. <333> οὐ μὲν Καῖσάρ γ' ἠπατάτο· ἀλλ' ἦν μὲν
 ἐμφερῆς, οὐ μὲν ὥστ' ἀπατῆσαι τοὺς σωφρόνως ἐκλο-
 25 ρίξασθαι δυναμένους. αὐτουργία τε γὰρ ἐτέτυτο ὁ
 Ψευδαλέξανδρος, καὶ παρὰ τὸ ἐκείνῳ ῥαδινὸν τοῦ
 σώματος ὑπὸ τρυφῆς καὶ γενναιοῦτος συνερχόμενον,
 διὰ τὰ ἐναντία τῷδε ἐπισκληρότερον ἐξεβεβήκει τὸ σῶμα.
 <334> Θεασάμενος οὖν συμπνευσμὸν ἐπὶ ψευδολογία
 30 διδασκάλου καὶ μαθητοῦ καὶ λόγων τολμηρῶν συγκρο-

τησιν, ἐξήταξε περὶ Ἀριστοβούλου τί καὶ γερόνοι συν-
 εκκλαπέντος αὐτῷ, καὶ δι' ἣν αἰτίαν οὐ παραγερόνοι
 μεταποιούμενος τῆς ἀξίας ἧς προσῆκε τυγχάνειν τοὺς
 οὕτω γεγονότας. <335> φαμένου δ' ἐπὶ νήσου τῆς
 Κυπρίων καταλελειφθαι κινδύνων ὑφοράσει τῶν κατὰ 5
 θάλατταν, εἰ περὶ αὐτὸν συσταίῃ τι δεινόν, μὴ παντε-
 λές ἐξαλιφείῃ τὸ Μαριάμμης γένος, ἀλλὰ περιὼν Ἀρι-
 στόβουλος μένοι τοὺς ἐπιβεβουλευκότας, <336> — ταῦτα
 δισχυριζομένου καὶ συνεστῶτος αὐτῷ τοῦ μηχανο-
 ποιοῦ τῆς πράξεως, Καῖσαρ κατὰ μόνας ἀπολαβὼν τὸ 10
 μειράκιον 'ἀλλὰ σοι μισθός' εἶπε 'προκείμεται τοῦ μὴ
 καὶ πρὸς ἐμὲ ἀπάτῃ χρησομένου τὸ μὴ ἀπολούμενον
 τῆς σωτηρίας. φάθι δὴ μοι αὐτόν θ' ὅς ὢν τυγχάνεις,
 καὶ ὅς σε τοιάδε ἤξεε τολμῆσαι διανοεῖσθαι· μεῖζον γὰρ
 τὸ ἐπιβούλευμα κακίας ἧς ἐγκεχείρηκας χρόνων οὕς 15
 γεγονὼς τυγχάνεις.' <337> καὶ δὴ (οὐ γὰρ ἦν ἄλλως
 πράττειν) φράζει πρὸς τὸν Καῖσαρα τὸ ἐπιβούλευμα,
 ὅν τε τρόπον καὶ ὅφ' οὗ τυγχάνει συγκείμενον. καὶ
 ὁ Καῖσαρ τὸν μὲν Ψευδαλέξανδρον (οὐ γὰρ ἐψεύσατο
 ὁμολογίαν τὴν πρὸς αὐτόν) δραστήριον ὄρῳ αὐτουρ- 20
 γῆσαι τῷ σώματι, ἐρέττειν ἐν τοῖς ναύταις καταλέγει,
 τὸν δ' ἀναπείσαντα κτείνει. <338> καταδίκη δ' ἤρκει
 Μηλίοις ὅποσα ἐτετελέκεσαν εἰς τὸν Ψευδαλέξανδρον
 διὰ κενῆς ἀναλωκέναι.

<339> καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν Ψευδαλέξανδρον τολ- 25
 13 μηρῶς συντεθέντα οὕτως ἀκλεῶς εἶχεν. Ἀρχέλαος δὲ
 τὴν ἐθναρχίαν παραλαβὼν ἐπεὶ εἰς Ἰουδαίαν ἀφικνεῖ-
 ται, Ἰωάζαρον τὸν Βοηθοῦ ἀφελόμενος τὴν ἀρχιερω-
 σύνην, ἐπικαλῶν αὐτῷ ὥς συστάντι τοῖς στασιώταις,
 Ἐλεάζαρον τὸν ἐκείνου ἐπικαθίσταται ἀδελφόν. <340> 30

ἀνοικοδομεῖ δὲ καὶ τὸ ἐν Ἱεριχοῦντι βασίλειον ἐκπρε-
 πῶς, τῶν θ' ὑδάτων ὅποσα Νεαράν τὴν κώμην ὠφελεῖ
 ἐπιρροέοντα ἐξ ἡμισείας ἀπέστρεψεν, ἐπαγωγὴν αὐτῶν
 ποιούμενος τῷ πεδίῳ φοίνιξιν ὑπ' αὐτοῦ πεφυτευμένῳ.
 5 κώμην δὲ κτίσας Ἀρχελαΐδα ὄνομ' αὐτῇ τίθεται. <341>
 καὶ τοῦ πατρίου νόμου παράβασιν ποιησάμενος, Γλα-
 φύραν τὴν Ἀρχελάου μὲν θυγατέρα, Ἀλεξάνδρου δὲ
 τὰδελφοῦ γαμετὴν γενομένην, ἐξ οὗ καὶ τέκνα ἦν αὐτῇ,
 ἀπώμοτον ὄν Ἰουδαίοις γαμετὰς ἀδελφῶν ἄγεσθαι,
 10 γαμεῖ. διατρίβει δ' οὐδ' ὁ Ἐλεάζαρος ἐν τῇ ἱερwsύνῃ,
 ἐπικατασταθέντος αὐτῷ ζῶντι Ἰησοῦ τοῦ Σιὲ παιδός.

<342> δεκάτῳ δ' ἔτει τῆς ἀρχῆς Ἀρχελάου οἱ 2
 πρῶτοι τῶν ἀνδρῶν ἐν τε Ἰουδαίοις καὶ Σαμαρείταις,
 μὴ φέροντες τὴν ὁμότητα αὐτοῦ καὶ τυραννίδα, κατη-
 15 γοροῦσιν αὐτοῦ ἐπὶ Καίσαρος, καὶ μάλιστ' ἐπεὶ ἔγνω-
 σαν αὐτὸν παραβεβηκότα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵν' ἐπι-
 εικῶς ἀναστρέφεται πρὸς αὐτούς. <343> ὁ τοίνυν
 Καῖσαρ ὡς ἤκουσεν, ὀργῇ φέρων, τὸν ἐπίτροπον τὸν
 Ἀρχελάου τῶν ἐν Ῥώμῃ πραγμάτων (Ἀρχέλαος δὲ καὶ
 20 τούτῳ ὄνομ' ἦν) μετακαλέσας, γράφειν μὲν (γὰρ) Ἀρ-
 χελάῳ ταπεινὸν ἡγεῖται, 'σὺ δὲ παραχρῆμα' φησί 'πλέων
 μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἐπανάγειν αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς.'
 <344> καὶ ὅς ἐκπλουν ἐκ τοῦ ὁξέος ποιησάμενος καὶ
 ἀφικόμενος εἰς Ἰουδαίαν καταλαμβάνει τὸν Ἀρχέλαον
 25 ἐν εὐωχίαις ὄντα μετὰ τῶν φίλων, τὴν τε διάνοιαν
 ἀποσημαίνει τὴν Καίσαρος, καὶ ὥρμησεν αὐτὸν εἰς τὴν
 ἐξοδον. καὶ ὁ Καῖσαρ ἀφικομένου ἐπὶ τινων κατηγό-
 ρων ἀκροᾷται καὶ αὐτοῦ λέγοντος, καὶ ἐκεῖνον μὲν
 φυγάδα ἐλαύνει, δοὺς οἰκητήριον αὐτῷ Βίενναν πόλιν
 30 τῆς Παλατίας, τὰ δὲ χρήματα ἀπηνέγκατο.

3 <345> πρότερον δ' ἢ κληθεὶς ἐπὶ Ῥώμης ἀνελθεῖν. Ἀρχέλαος ὄναρ τοιούδ' ἐκδιηγεῖται τοῖς φίλοις. Θεασά-
μενος ἀστάχυν δέκα τὸν ἀριθμὸν, πλέους πυροῦ, τὴν
ιδίαν ἀκμὴν ἀπειληφότας, δόξα ἦν αὐτῷ βιβρωσκομέ-
νους ὑπὸ βοῶν θεωρεῖν. καὶ περιεγρόμενος (φέρειν 5
γὰρ εἰς μέγα δόξα ἦν τὴν ὕψιν αὐτῷ) μεταστέλλεται
τοὺς μάντις, οἷς περὶ ὀνειράτα ἦσαν αἱ ἀναστροφαί.
<346> σκιδναμένων δ' ἑτέρων ἐφ' ἑτέροις (οὐ γὰρ εἰς ἓνα
ἔκειτο πᾶσιν (ἢ) ἀφήγησις), Σίμων ἀνὴρ γένος Ἑσθαῖος,
ἀσφάλειαν αἰτησάμενος, μεταβολὴν πραγμάτων ἔλεγεν 10
Ἀρχελάῳ φέρειν τὴν ὕψιν οὐκ ἐπ' ἀγαθοῖς πράγμασιν.
<347> βοῦς μὲν γὰρ κακοπαθείας τ' ἀποσαφεῖν διὰ
τὸ ἔργοις ἐπιταλαιπωρεῖν τὸ ζῶον, μεταβολὰς δ' αὖ
πραγμάτων διὰ τὸ τὴν γῆν πόνῳ τῷ ἐκείνων ἀρουμέ-
νην ἐν ταύτῳ μένειν οὐ δύνασθαι· τοὺς δὲ ἀστάχυν 15
δέκα ὄντας τοσῶνδ' ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν ὀρίζειν· περιόδῳ
γὰρ ἐνὸς παραγίγνεσθαι θέρους· καὶ τὸν χρόνον ἐξή-
κειν Ἀρχελάῳ τῆς ἡγεμονίας. <348> καὶ ὁ μὲν ταύτῃ
ἐξηγήσατο τὸ ὕνειρον, πέμπτη δ' ἡμέρα μεθ' ὃ τὸ
πρῶτον αὐτοῦ ἢ ὕψιν Ἀρχελάῳ συνῆλθεν, ὁ ἀνακαλού- 20
μενος Ἀρχέλαος πεμπτὸς εἰς Ἰουδαίαν ὑπὸ Καίσαρος
ἀφίκετο.

4 <349> παραπλήσια δὲ καὶ Γλαφύρα τῇ γυναικὶ
αὐτοῦ τυγχάνει, βασιλέως Ἀρχελάου θυγατρὶ οὕσῃ, ἥ,
ὥς πρότερον εἶπον, συνώκει, παρθένον λαβὼν, Ἀλέ- 25
ξανδρος Ἡρώδου μὲν υἱὸς Ἀρχελάου δ' ἀδελφός. ἐπεὶ
δὲ συμβαίνει τὸν Ἀλέξανδρον ὑπὸ πατρὸς τελευτῆσαι,
Ἰόβα τῷ Λιβύων βασιλεῖ γαμεῖται, <350> μεταστάντος
δὲ τοῦ Λίβυος χηρεύουσιν ἐν Καππαδοκίᾳ παρὰ τῷ
πατρὶ Ἀρχέλαος ἄγεται, τὴν συνοικοῦσαν αὐτῷ Μα- 30

ριάμην ἐκβαλὼν· τοσόσδ' αὐτὸν τῆς Γλαφύρας ἀνέ-
 στρεψεν ἔρωσ. <351> καὶ συνοικοῦσα τῷ Ἀρχελάῳ
 τοιόνδ' ὕναρ θεᾷται. ἐδόκει τὸν Ἀλέξανδρον ἐπιστάντα
 θεασαμένη χαίρειν καὶ περιβάλλειν προθύμως, τὸν δὲ
 5 κατὰμεψὺν τ' αὐτῆς ποιεῖσθαι καὶ φάναι <352> ὁ Γλα-
 φύρα, συνηγορεῖς ἄρα λόγῳ ὃς ἅπιστα ἔλεγεν εἶναι
 γυναιξίν, ἣ συνομολογήσασά μοι καὶ συγκατοικισθεῖσα
 παρθένος, παίδων ἡμῖν γεγονότων, λήθῃ παραδίδως
 ἔρωτας τοὺς ἐμούς, δευτέρων ἐπιθυμία γάμων. πλη-
 10 θώρα δέ σοι οὐδ' οὕτως ὕβρεως, ἀλλὰ καὶ τρίτον ἐτόλ-
 μησας σαυτῇ παρακατακλῖναι νυμφίον, ἀπρεπῶς καὶ
 ἀναισχύντως ἐπεισιοῦσα οἴκῳ τῷ ἐμῷ, καὶ γάμον συν-
 τιθεμένη πρὸς Ἀρχέλαον, δαέρα μὲν σεαυτῆς ἀδελφὸν
 δ' ἡμέτερον. <353> ἀλλ' οὐκ ἔγωγε λήθην ποιήσομαι
 15 εὐνοίας τῆς σῆς, ἀπαλλάξω δέ σε παντὸς τοῦ ὄνει-
 διοῦντος, ἐμήν, ὥσπερ ἦς, κατασκευασάμενος· ταῦτα
 διηγησαμένη πρὸς τὰς συνήθεις τῶν γυναικῶν, μετ'
 ὀλίγας ἡμέρας τελευτᾷ τὸν βίον. <354> ἐγὼ δ' οὐκ 5
 ἀλλότρια νομίσας αὐτὰ τῷδε τῷ λόγῳ εἶναι, διὰ τὸ
 20 περὶ τῶν βασιλέων αὐτὸν συνεστηκέναι, καὶ ἄλλως ἐπὶ
 παρὰδειγμά τι φέρειν τοῦ τ' ἀμφὶ τὰς ψυχὰς ἀθανα-
 σίας ἐμφεροῦς καὶ τοῦ θείου προμηθείας τὰ ἀνθρώπεια
 περιειληφότος τῇ αὐτοῦ, καλῶς ἔχειν ἐνόμισα εἰπεῖν.
 ὅτῳ δ' ἀπιστεῖται τὰ τοιάδε, γνώμης ὀνινάμενος τῆς
 25 ἑαυτοῦ κώλυμα οὐκ ἂν γένοιτο τῷ ἐπ' ἀρετὴν αὐτὰ
 προτιθεμένῳ.

<355> τῆς δ' Ἀρχελάου χώρας ὑποτελοῦς προσνε-
 μηθείσης τῇ Σύρων, πέμπεται Κυρίνιος ὑπὸ Καίσαρος,
 ἀνὴρ ὑπατικός, ἀποτιμησόμενος τὰ ἐν Συρίᾳ καὶ τὸν
 30 Ἀρχελάου ἀποδωσόμενος οἶκον.

ΒΙΒΛΟΣ ΟΚΤΩΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

1 <1> Κυρίνιος δέ, τῶν εἰς τὴν βουλὴν συναγομένων ἀνδρῶν τὰς τ' ἄλλας ἀρχὰς ἐπιτετελεκώς καὶ διὰ πασῶν ὁδεύσας ὡς καὶ ὕπατος γενέσθαι, τὰ τ' ἄλλ' ἀξιώματι μέγας σὺν ὀλίγοις, ἐπὶ Συρίας παρῆν ὑπὸ Καίσαρος δικαιοδότης τοῦ ἔθνους ἀπεσταλμένος 5 καὶ τιμητὴς τῶν οὐσιῶν γενησόμενος. <2> Κωπώνιος τ' αὐτῷ συγκαταπέμπεται, τάγματος τῶν ἱππέων, ἡγησόμενος Ἰουδαίων τῇ ἐπὶ πᾶσιν ἐξουσίᾳ. παρῆν δὲ καὶ Κυρίνιος εἰς τὴν Ἰουδαίαν προσθήκην τῆς Συρίας γενομένην, ἀποτιμησόμενός τ' αὐτῶν τὰς οὐσίας καὶ 10 ἀποδωσόμενος τὰ Ἀρχελάου χρήματα. <3> οἱ δέ, καίπερ τὸ κατ' ἀρχὰς ἐν δεινῷ φέροντες τὴν ἐπὶ ταῖς ἀπογραφαῖς ἀκρόασιν, ὑποκατέβησαν τοῦ εἰς πλέον ἐναντιοῦσθαι, πείσαντος αὐτοὺς τοῦ ἀρχιερέως Ἰωαζάρου· Βοηθοῦ δ' οὗτος υἱὸς ἦν. καὶ οἱ μὲν ἡττη- 15 θέντες τοῦ Ἰωαζάρου τῶν λόγων ἀπειτίμων τὰ χρήματα, μηδὲν ἐνδοιδάσαντες. <4> Γαυλανίτης δέ τις ἀνὴρ Ἰούδας, ἐκ πόλεως ὄνομα Γάμαλα, Σάδδουκον Φαρισαῖον προσλαβόμενος ἠπείγετο ἐπ' ἀποστάσει, τὴν τ' ἀποτίμησιν οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀντικρυς δουλείαν ἐπι- 20 φέρειν λέγοντες, καὶ τῆς ἐλευθερίας ἐπ' ἀντιλήψει παρακαλοῦντες τὸ ἔθνος, <5> ὡς παρασχὼν μὲν κατορθοῦν εἰς τὸ εὐδαιμον ἀνακειμένης τῆς κτήσεως, σφα-

λείσει δὲ τοῦ ταύτης περιόντος ἀγαθοῦ, τιμὴν καὶ κλέος
 ποιήσεσθαι τοῦ μεγαλόφρονος, καὶ τὸ θεῖον οὐκ ἄλλως
 ἢ ἐπὶ συμπράξει τῶν βουλευμάτων εἰς τὸ κατορθοῦν
 συμπροθυμεῖσθαι μᾶλλον, ἢν μεγάλων ἐρασταὶ τῇ δια-
 5 νοίᾳ καθιστάμενοι μὴ ἐξαφίωνται πόνου τοῦ ἐπ' αὐ-
 τοῖς. <6> καὶ ἡδονῇ γὰρ τὴν ἀκρόασιν ὧν λέγοιεν
 ἐδέχοντο οἱ ἄνθρωποι, προύκοπτεν ἐπὶ μέγα ἢ ἐπι-
 βολὴ τοῦ τολμήματος. κακὸν δ' οὐκ ἔστιν οὗ μὴ
 φύντος ἐκ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν καὶ περαιτέρω τοῦ εἰ-
 10 πείν, ἀνεπλήσθη τὸ ἔθνος· <7> πολέμων τ' ἐπαργαῖς
 οὐχ οἶων τ' οὐκ ἄπανστον τὴν βίαν ἔχειν, καὶ ἀπο-
 στερήσεσι φίλων, οἳ καὶ ἐπελαφρύνοιεν τὸν πόνον,
 λησθησίων δὲ μεγάλων ἐπιθέσεσι καὶ διαφθοραῖς ἀν-
 δρῶν τῶν πρώτων, δόξῃ μὲν τοῦ ὀρθοῦμένου τῶν
 15 κοινῶν, ἔργῳ δ' οἰκείων κερδῶν ἐλπίσιν. <8> ἐξ ὧν
 στάσεις τ' ἔφυσαν, καὶ φόνος πόλιτικός, ὃ μὲν ἐμφυ-
 λίοις σφαγαῖς, μανίᾳ τῶν ἀνθρώπων εἰς τ' ἀλλήλους
 καὶ αὐτοὺς χρωμένων ἐπιθυμίᾳ τοῦ μὴ λείπεσθαι τῶν
 ἀντικαθεσθηκότων, ὃ δὲ τῶν πολεμίων, λιμός τ' εἰς
 20 ὑστέτην ἀνακείμενος ἀναισχυντίαν, καὶ πόλεων ἀλώ-
 σεις καὶ κατασκαφαί, μέχρι δὴ καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ
 ἐνείματο πρὸς τῶν πολεμίων ἥδε ἡ στάσις. <9> οὕτως
 ἄρα ἢ τῶν πατρίων κίνησις καὶ μεταβολὴ μεγάλας
 ἔχει ὅσπας τοῦ ἀπολουμένου τοῖς συνελθοῦσιν, εἴ γε
 25 καὶ Ἰούδας καὶ Σάδδουκος τετάρτην φιλοσοφίαν ἐπέισ-
 ακτον ἡμῖν ἐγείραντες, καὶ ταύτης ἐραστῶν εὐπορη-
 θέντες, πρὸς τε τὸ παρὸν θορόβων τὴν πολιτείαν
 ἐνέπλησαν καὶ τῶν αὐθις κακῶν κατειληφόντων ῥίξας
 ἐφρυτεύσαντο τῷ ἀσυνήθει πρότερον φιλοσοφίας τοιαῦδε.
 30 <10> περὶ ἧς ὀλίγα βούλομαι διελθεῖν, ἄλλως τ' ἐπεὶ

καὶ τῷ κατ' αὐτῶν σπουδασθέντι τοῖς νεωτέροις ὁ
φθόρος τοῖς πράγμασι συνέτυχεν.

2 <11> Ἰουδαίοις φιλοσοφίαι τρεῖς ἦσαν ἐκ τοῦ πάνυ
ἀρχαίου τῶν πατρίων, ἥ τε τῶν Ἑσσηνῶν καὶ ἡ τῶν
Σαδδουκαίων· τρίτην δ' ἐφιλοσόφουν οἱ Φαρισαῖοι 5
λεγόμενοι. καὶ τυγχάνει μέντοι περὶ αὐτῶν ἡμῖν εἰρη-
μένα ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου,
μνησθήσομαι δ' ὅμως καὶ νῦν αὐτῶν ἐπ' ὀλίγον.

3 <12> οἷ τε γὰρ Φαρισαῖοι τὴν δίαιταν ἐξευτελί-
ζουσιν, οὐδὲν εἰς τὸ μαλακώτερον ἐνδιδόντες, ὧν θ' 10
ὁ λόγος κρίνας παρέδωκεν ἀγαθῶν, ἔπονται τῇ ἡγεμο-
νίᾳ, περιμάχητον ἡγούμενοι τὴν φυλακὴν ὧν ὑπαγο-
ρεύειν ἠθέλησε. τιμῆς γε τοῖς ἡλικίᾳ προήκουσι παρα-
χωροῦσιν, οὐδὲν ἐπ' ἀντιλέξει τῶν εἰσηγηθέντων ταῦτα
ἢ θράσει ἐπαιρόμενοι. <13> πράττεσθαι θ' εἰμαρμένη 15
τὰ πάντα ἀξιοῦντες, οὐδὲ τοῦ ἀνθρωπείου τὸ βουλό-
μενον τῆς ἐπ' αὐτοῖς ὁρμῆς ἀφαιροῦνται, εὐδοκῆσαν
τῷ θεῷ κρᾶσιν γενέσθαι καὶ τῷ ἐκείνης βουλευτηρίῳ
καὶ τῶν ἀνθρώπων τὸ θελῆσαν προσχωρεῖν μετ' ἀρετῆς
ἢ κακίας. <14> ἀθάνατόν τ' ἰσχὺν ταῖς ψυχαῖς πίστις 20
αὐτοῖς εἶναι, καὶ ὑποχθονίους δικαιοῦσαι τε καὶ τιμᾶς
αἷς ἀρετῆς ἢ κακίας ἐπιτήδευσις ἐν τῷ βίῳ γέγονε,
καὶ ταῖς μὲν εἰργμὸν αἰδίου προτίθεσθαι, ταῖς δὲ
ῥαστώνην τοῦ ἀναβιοῦν. <15> καὶ δι' αὐτὰ τοῖς τε
δήμοις πιθανώτατοι τυγχάνουσιν, καὶ ὅποσα θεῖα εὐχῶν 25
τ' ἔχεται καὶ ἱερῶν ποιήσεως ἐξηγήσει τῇ ἐκείνων
τυγχάνει πραττόμενα. εἰς τοσόνδ' ἀρετῆς αὐτοῖς αἱ
πόλεις ἐμαρτύρησαν ἐπιτηδεύσει τοῦ ἐπὶ πᾶσι κρείτ-
τους ἐν τε τῇ διαίτῃ τοῦ βίου καὶ λόγοις.

4 <16> Σαδδουκαίοις δὲ τὰς ψυχὰς ὁ λόγος συν- 30
§ 12 cf. Bell. Iud. II 8, 14.

αφανίζει τοῖς σώμασι, φυλακῆς δ' οὐδαμῶν τινων μεταποιήσις αὐτοῖς ἢ τῶν νόμων· πρὸς γὰρ τοὺς διδασκάλους σοφίας ἤν μετίασιν, ἀμφιλογεῖν ἀρετὴν ἀριθμοῦσιν. <17> εἰς ὀλίγους τ' ἄνδρας οὗτος ὁ λόγος ἀφίκετο. τοὺς μέντοι πρῶτους τοῖς ἀξιώμασι, πρᾶττεται δ' ὑπ' αὐτῶν οὐδὲν ὥς εἰπεῖν· ὁπότε γὰρ ἐπ' ἀρχὰς παρέλθοιεν, ἀκουσίως μὲν καὶ κατ' ἀνάγκας, προσχωροῦσι δ' οὖν οἷς ὁ Φαρισαῖος λέγει, διὰ τὸ μὴ ἂν ἄλλως ἀνεκτοὺς γενέσθαι τοῖς πλήθεσιν.

10 <18> Ἑσσηνοῖς δ' ἐπὶ μὲν θεῷ καταλιπεῖν φιλεῖ τὰ πάντα ὁ λόγος, ἀθανατίζουσι δὲ τὰς ψυχάς, περιμάχητον ἡγούμενοι τοῦ δικαίου τὴν πρόσδοτον. <19> εἰς δὲ τὸ ἱερὸν ἀναθήματα στέλλοντες θυσίας οὐκ ἐπιτελοῦσι διαφορότητι ἄγνείων ἄς νομίζοιεν, καὶ διὰ τοῦτο εἰργόμενοι τοῦ κοινοῦ τεμενίσματος ἐφ' αὐτῶν τὰς θυσίας ἐπιτελοῦσι. βέλτιστοι δ' ἄλλως ἄνδρες τὸν τρόπον, καὶ τὸ πᾶν πονεῖν ἐπὶ γεωργίᾳ τετραμμένοι. <20> ἄξιον δ' αὐτῶν θαυμάσαι παρὰ πάντα τοὺς ἀρετῆς μεταποιουμένους τὸ δίκαιον, μηδαμῶς ὑπάρξαν Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων τισίν, ἀλλὰ μὴδ' εἰς ὀλίγον, ἐκείνοις δ' ἐκ παλαιοῦ συνελθόν, ἐν τῷ ἐπιτηδεύεσθαι μὴ κεκωλῦσθαι· τὰ χρήματά τε κοινὰ αὐτοῖς ἐστίν, ἀπολαύει δ' οὐδὲν ὁ πλούσιος τῶν οἰκείων μειζρόνως ἢ ὁ μὴδ' ὅτιοῦν κεκτημένος. καὶ τάδε πρᾶτ-

20 τουσιν ἄνδρες ὑπερτετρακισχίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες. <21> καὶ οὔτε γαμετὰς εἰσάγονται οὔτε δούλων ἐπιτηδεύουσι κτῆσιν, τὸ μὲν εἰς ἀδικίαν φέρειν ὑπειληφότες, τὸ δὲ στάσεως ἐνδιδόναι πρόφασιν· αὐτοὶ δ' ἐφ' ἑαυτῶν ζῶντες διακονίᾳ τῇ ἐπ' ἀλλήλους ἐπιχωρῶν-

30 ται. <22> ἀποδέκτας δὲ τῶν προσόδων χειροτονοῦντες

καὶ ὁπόσα ἢ γῆ φέροι, ἄνδρας ἀγαθοὺς, ἱερεῖς δ' ἐπὶ ποιήσῃ σίτου τε καὶ βρωμάτων προχειρίζονται. ζῶσι δ' οὐδὲν παρηλλαγμένως, ἀλλ' ὅτι μάλιστα ἐμφερεῖς ὄντες Δακῶν τοῖς Πολισταῖς λεγομένοις.

- 6 <23> τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν φιλοσοφιῶν ὁ Γαλιλαῖος 5
 Ἰούδας ἡγεμὼν κατέστη, ἧς οἱ τροφίμοι τὰ μὲν λοιπὰ πάντα γνώμῃ τῶν Φαρισαίων ὁμολογοῦσι, δυσνίκητος δὲ τοῦ ἐλευθέρου ἔρως ἔστιν αὐτοῖς, μόνον ἡγεμόνα καὶ δεσπότην τὸν θεὸν ὑπειληφόσι· θανάτων τ' ἰδέας ὑπομένειν παρηλλαγμένως ἐν ὀλίγῳ τίθενται, καὶ συγ- 10
 γενῶν τιμωρίας καὶ φίλων, ὑπὲρ τοῦ μηδέν' ἄνθρω-
 πον προσαγορεύειν δεσπότην. <24> ἑορακόσι δὲ τοῖς πολλοῖς τὸ ἀμετάλλακτον αὐτῶν τῆς ἐπὶ τοιούτοις ὑπο-
 στάσεως περαιτέρω διελθεῖν παρέλιπον· οὐ γὰρ δέ-
 δοικα μὴ εἰς ἀπιστίαν ὑποληφθῇ τι τῶν λεγομένων 15
 ἐπ' αὐτοῖς, τοῦναντίον δὲ μὴ ἐλαττόνως τοῦ ἐκείνων
 καταφρονήματος δέχεσθαι τὴν ταλαιπωρίαν τῆς ἀλγη-
 δόνης, ὁ λόγος ἀφηγῆται. <25> ἀνοία τε τῇ ἐντεῦθεν
 ἤρξατο νοσεῖν τὸ ἔθνος Γεσσίου Φλώρου, ὃς ἡγεμὼν
 ἦν, τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ὑβρίζειν ἀπονοήσαντος αὐτοὺς 20
 ἀποστῆναι Ῥωμαίων. //

- 2 <26> καὶ φιλοσοφεῖται μὲν Ἰουδαίοις τοσάδε· Κυ-
 ρίνιος δὲ τὰ Ἀρχελαίου χρήματα ἀποδόμενος, ἥδη καὶ
 τῶν ἀποτιμήσεων πέρας ἔχουσῶν, αἱ ἐγένοντο τριακοστῶ
 καὶ ἑβδόμῳ ἔτει μετὰ τὴν Ἀντωνίου ἐν Ἀκτίῳ ἦταν 25
 ὑπὸ Καίσαρος, Ἰωάξαρον τὸν ἀρχιερεᾶ καταστασιασθέντα
 ὑπὸ τῆς πληθύος ἀφελόμενος τὸ ἀξίωμα τῆς τιμῆς,
 Ἄνανον τὸν Σέθ καθίστα ἀρχιερεᾶ. <27> Ἡρώδης δὲ
 καὶ Φίλιππος τετραρχίαν ἐκάτερος τὴν ἑαυτοῦ παρει-
 ληφότες καθίσταντο. καὶ Ἡρώδης Σέπφωριν τειχίσας, 30

- πρόσχημα τοῦ Γαλιλαίου παντός, προσηγόρευεν αὐτὴν
 αὐτοκρατορίδα, Βηθαραμφθᾶ δέ (πόλις ἦν καὶ αὕτη)
 τείχει περιβαλὼν Ἰουλιάδα ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος προσ-
 αγορεύει τῆς γυναικός. <28> Φίλιππος δὲ Πανεάδα
 5 τὴν πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Ἰορδάνου κατασκευάσας ὀνο-
 μάξει Καισάρειαν· κώμην δὲ Βηθσαιδάν, πρὸς λίμνην
 δὲ τῇ Γεννησαρίτιδι, πόλεως παρασχὼν ἀξίωμα πλήθει
 τ' οἰκητόρων καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει, Ἰουλίᾳ θυγατρὶ
 τῇ Καίσαρος ὁμώνυμον ἐκάλεσεν.
- 10 <29> Κωπωνίου δὲ τὴν Ἰουδαίαν διέποντος, ὃν 2
 ἔφην Κυρινίῳ συνεκπεμφθῆναι, τάδε πράττεται. τῶν
 ἀξύμων τῆς ἑορτῆς ἀγομένης, ἣν πάσχα καλοῦμεν, ἐκ
 μέσης νυκτὸς ἐν ἔθει τοῖς ἱερεῦσιν ἦν ἀνοιγνύναι τοῦ
 ἱεροῦ τοὺς πυλῶνας. <30> καὶ τότε οὖν ἐπεὶ τὸ πρῶ-
 15 τον γίνεται ἡ ἀνοιξις αὐτῶν, ἄνδρες Σαμαρεῖται κρύφα
 εἰς Ἱεροσόλυμα ἐλθόντες διάρριψιν ἀνθρωπείων ὀστέων
 ἐν ταῖς στοαῖς ποιοῦνται· διὸ καὶ πάντας τοῦ ἱεροῦ
 εἰρξαν, μὴ πρότερον ἐπὶ τοιούτοις νομίζοντες, τά τ'
 ἄλλα διὰ φυλακῆς μείζονος ἦγον τὸ ἱερόν. <31> καὶ
 20 Κωπώνιος μετ' οὐ πολὺ εἰς Ῥώμην ἐπαναχωρεῖ, διά-
 δοχος δ' αὐτῷ τῆς ἀρχῆς παραγίγνεται Μάρκος Ἀμ-
 βίειος, ἐφ' οὗ καὶ Σαλώμη τοῦ βασιλέως Ἡρώδου
 ἀδελφῇ μεταστᾶσα Ἰουλίᾳ Ἰάμνειάν τε καταλείπει καὶ
 τὴν τοπαρχίαν πᾶσαν, τὴν τ' ἐν τῷ πεδίῳ Φασαηλίδα
 25 καὶ Ἀρχελαΐδα, ἔνθα φοινίκων πλείστη φύτευσις καὶ
 καρπὸς αὐτῶν ἄριστος. <32> διαδέχεται δὲ καὶ τοῦ-
 τον Ἄννιος Ροῦφος, ἐφ' οὗ δὴ καὶ τελευτᾷ Καῖσαρ,
 δεύτερος μὲν Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ γενόμενος, ἐπτά
 δὲ καὶ πεντήκοντα τῆς ἀρχῆς ἔτη, πρὸς οἷς μῆνες ἕξ
 30 ἡμέραιν δυοῖν πλείονες (τούτου δ' αὐτῷ τοῦ χρόνου
 τετταρεσκαίδεξ' ἔτη συνῆρξεν Ἀντώνιος), βιώσας ἔτη

ἐπὶ καὶ ἐβδομήκοντα. <33> διαδέχεται δὲ τῷ Καί-
 σαρι τὴν ἡγεμονίαν Τιβέριος Νέρων, τῆς γυναικὸς
 αὐτοῦ Ἰουλίας υἱὸς ὢν. τρίτος ἤδη οὗτος αὐτοκρά-
 τωρ, καὶ πεμπτὸς ὑπ' αὐτοῦ παρῆν Ἰουδαίοις ἐπαρχος,
 διάδοχος Ἀννίου Ρούφου, Ὑαλέριος Γραῦτος. <34> ὃς 5
 παύσας ἱερᾶσθαι Ἀνανον, Ἰσμάηλον ἀρχιερέα ἀποφαί-
 νει τὸν τοῦ Φαβί. καὶ τοῦτον δὲ μετ' οὐ πολὺ με-
 ταστήσας, Ἐλεάζαρον τὸν Ἀνάνου τοῦ ἀρχιερέως υἱὸν
 ἀποδείκνυσιν ἀρχιερέα. ἐνιαυτοῦ δὲ διαγενομένου καὶ
 τόνδε παύσας Σίμωνι τῷ Καμίθου τὴν ἀρχιερωσύνην 10
 παραδίδωσιν. <35> οὐ πλέων δὲ καὶ τῷδ' ἐνιαυτοῦ
 τὴν τιμὴν ἔχοντι διεγένετο χρόνος, καὶ Ἰώσηπος ὁ καὶ
 Καϊάφας διάδοχος ἦν αὐτῷ. καὶ Γραῦτος μὲν ταῦτα
 πράξας εἰς Ῥώμην ἐπαναχωρεῖ, ἔνδεκ' ἔτη διατρίψας
 ἐν Ἰουδαίᾳ, Πόντιος δὲ Πιλάτος διάδοχος αὐτῷ ἦκεν. 15
 3 <36> Ἡρώδης δ' ὁ τετράρχης (ἐπὶ μέγα γὰρ ἦν
 τῷ Τιβερίῳ φιλίας προελθὼν) οἰκοδομεῖται πόλιν ἐπ-
 ὶ ὠνυμον αὐτῷ Τιβεριάδα, τοῖς κρατίστοις ἐπικτίσας
 αὐτὴν τῆς Γαλιλαίας, ἐπὶ λίμνῃ τῇ Γεννησαρίτιδι.
 θεομὰ δ' οὐκ ἄπωθεν ἔστιν ἐν κώμῃ· Ἐμμαοὺς ὄνομ' 20
 αὐτῇ. <37> συνήλυδες δ' ὦκισαν, οὐκ ὀλίγον δὲ καὶ
 τὸ Γαλιλαῖον ἦν, καὶ ὅσοι μὲν ἐκ τῆς ὑπ' αὐτῷ γῆς
 ἀναγκαστοὶ καὶ πρὸς βίαν εἰς τὴν κατοικίαν ἀγόμενοι,
 τινὲς δὲ καὶ τῶν ἐν τέλει. ἐδέξατο δ' αὐτοῖς συνοί-
 κους καὶ τοὺς πανταχόθεν ἐπισυναγομένους ἄνδρας 25
 ἀπόρους, ἔστι δ' οὕς μὴδὲ σαφῶς ἐλευθέρους, <38>
 πολλὰ τ' αὐτοὺς κἀπὶ πολλοῖς ἡλευθέρωσε καὶ εὐηργέ-
 τησεν, ἀνάγκασμα τοῦ μὴ ἀπολείψειν τὴν πόλιν ἐπι-
 τιθεὶς κατασκευαῖς τ' οἰκίσεων τέλεσι τοῖς αὐτοῦ καὶ
 γῆς ἐπιδόσει, εἰδὼς παράνομον τὸν οἰκισμὸν ὄντα καὶ 30
 ἀπὸ τοῦ Ἰουδαίοις πατρίου διὰ τὸ ἐπὶ μνημασιν, ἃ

πολλὰ τῇδ' ἦν, ἀνηρημένοις τὴν ἴδρυσιν τῇ Τιβεριαδί
γενέσθαι, μικροὺς δ' ἐφ' ἐπτα ἡμέρας εἶναι τοὺς οἰ-
κήτορας ἀγορεύει ἡμῖν τὸ νόμιμον.

- <39> τελευτᾷ δὲ καὶ Φραάτης ὁ Παρθυαίων βα- 4
 5 σιλεὺς κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον, ἐπιβουλῆς αὐτῷ
 γενομένης ὑπὸ Φραατάκου τοῦ υἱέως κατὰ τοιαύτην
 αἰτίαν. <40> Φραάτης, παίδων αὐτῷ γνησίων γενο-
 μένων, Ἰταλικῇ παιδείᾳ, ὄνομ' αὐτῇ Φορμούσα,
 ταύτῃ ὑπὸ Ἰουλίου Καίσαρος μετ' ἄλλων δωρεῶν ἀπ-
 10 εσταλμένη τὸ μὲν πρῶτον παλλακίδι ἐχρήτο, κατα-
 πλαγείς δὲ τῷ πολλῷ τῆς εὐμορφίας, προϊόντος χρόνου
 καὶ παιδὸς αὐτῇ ἐκ Φραατάκου γενομένου, γαμετήν
 τε τὴν ἀνθρωπον ἀποφαίνεται καὶ τιμίαν ἦγεν. <41>
 ἡ δ' ἐπὶ πᾶσιν οἷς εἶποι πιθανῇ τῷ βασιλεῖ γερονυῖα,
 15 καὶ σπεύδουσα τῷ αὐτῆς παιδί γενέσθαι τὴν Πάρθων
 ἡγεμονίαν, ἑώρα μὴ ἄλλως γενησομένην μὴ ἀποσκευῆς
 αὐτῇ μηχανηθείσης τῶν γνησίων τοῦ Φραάτου παίδων.
 <42> πεῖθει οὖν αὐτὸν ἐκπέμπειν εἰς Ῥώμην ἐφ' ὁμη-
 ρείᾳ τοὺς γνησίους παῖδας. καὶ οὗτοι μὲν (οὐ γὰρ
 20 ἀντειπεῖν εὐπορον Φραάτῃ τοῖς Φορμούσης ἐπιτάγμα-
 σιν) ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἐξεπέμποντο, Φραατάκης δὲ μόνος
 ἐπὶ τοῖς πράγμασι τρεφόμενος δεινὸν ἡγεῖτο καὶ ἅμα
 χρόνιον τοῦ πατρὸς διδόντος τὴν ἀρχὴν λαμβάνειν,
 ὥστ' ἐπεβούλευε τῷ πατρὶ συμπράξει τῆς μητρὸς, ἣ
 25 δὴ καὶ συνεῖναι λόγος. <43> καὶ δι' ἀμφοτέρω μιση-
 θεῖς, οὐδὲν ἡσσόνως τῆς πατροκτονίας μύσος τὸν τῆς
 μητρὸς ἔρωτα τιθεμένων τῶν ὑπηκόων, στάσει περι-
 ελαθεῖς πρότερον ἢ φῦναι μέγας ἐξέπιπτε τῶν πραγμά-
 των, καὶ οὕτω θνήσκει. <44> συμφρονήσαντες δ' οἱ
 30 γενναιότατοι Πάρθων ὥς ἀβασιλεύοις μὲν ἀμήχανον
 πολιτεύεσθαι· (οἱ δὲ βασιλεύοντες ἐκ τοῦ γένους τῶν

Ἀρσακιδῶν· οὐ γὰρ ἑτέροις ἄρχειν νόμιμον), ἀπέχρη-
 δὲ πολλάκις καὶ μέχρι νῦν περιυβρίσθαι τὴν βασι-
 λείαν ἐκ τε γάμων τῆς Ἱταλικῆς παλλακίδος καὶ γενέ-
 σεων, Ὀρώδην ἐκάλουν πρεσβεύσαντες, ὅντ' ἄλλως
 μὲν ἐπίφθονον παρὰ τῷ πλήθει καὶ ὑπαίτιον καθ' 5
 ὑπερβολὰς ὁμότητος (πάνυ γὰρ ἦν σκαιὸς καὶ δυσδιά-
 θετος εἰς ὀργήν), ἓνα δὲ τῶν ἐκ τοῦ γένους. <45>
 τοῦτον μὲν δὴ συστάντες ἀποκτείνουσιν, ὥς μὲν ἐνιοί
 φασιν, ἐν σπονδαῖς καὶ τραπέζαις (μαχαιροφορεῖν γὰρ
 ἔθος ἦ πασιν), ὥς δ' ὁ πλείων κατέχει λόγος, εἰς θή- 10
 ραν προαγαγόντες. <46> πρεσβεύσαντες δ' εἰς Πώμην
 ἡτοῦντο βασιλέα τῶν ὁμηρενόντων, καὶ πέμπεται Βο-
 νώνης προκριθεὶς τῶν ἀδελφῶν· ἐδόκει γὰρ χωρεῖν
 τὴν τύχην, ἣν αὐτῷ δύο μέγισται τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον
 ἡγεμονίαι προσέφερον, ἰδία καὶ ἀλλοτρία. <47> ταχεῖα 15
 δ' ἀνατροπὴ τοὺς βαρβάρους ὑπείσιν, ἅτε καὶ σφα-
 λεροὺς φύσει ὄντας, πρὸς τε τὴν ἀναξιοπάθειαν (ἀν-
 δραπόδῳ γὰρ ἀλλοτρίῳ ποιῆσαι τὸ προσταττόμενον
 ἀπηξίου, τὴν ὁμηρείαν ἀντὶ δουλείας ὀνομάζοντες)
 καὶ τῆς ἐπικλήσεως τὴν ἀδοξίαν· οὐ γὰρ δὴ πολέμου 20
 δικαίῳ δεδόσθαι τὸν βασιλεύσοντα Πάρθοις, ἀλλ' ὃ
 τῷ παντὶ χεῖρον, εἰρήνης ὕβρει. <48> παραχρῆμα δ'
 ἐκάλουν Ἀρτάβανον Μηδίας βασιλεύοντα, γένος Ἀρ-
 σακιδῶν. πείθεται δ' Ἀρτάβανος καὶ μετὰ στρατιᾶς
 ἔπεισιν. ὑπαντιάζει δ' αὐτῷ Βονώνης, καὶ τὸ μὲν 25
 πρῶτον συμφρονήσαντος αὐτῷ τοῦ πλήθους τῶν Πάρ-
 θων παραταξάμενος νικᾷ, καὶ φεύγει πρὸς τοὺς ὄρους
 τῆς Μηδίας Ἀρτάβανος· <49> καὶ μετ' οὐ πολὺ συνα-
 γαγὼν πολλὴν στρατιὰν συμβάλλει τῷ Βονώνῃ καὶ
 νικᾷ, καὶ Βονώνης εἰς Σελεύκειαν ἀφιππάζεται σὺν 30
 ὀλίγοις τοῖς περὶ αὐτόν. Ἀρτάβανος δὲ πολὺν τῇ

τροπῇ φόνον ἐργασάμενος ὑπὲρ ἐκπλήξεως τῶν βαρ-
 βάρων, πρὸς Κτησιφῶντα μετὰ τοῦ πλήθους ἀναχωρεῖ.
 <50> καὶ κεῖνος μὲν ἐβασίλευεν ἤδη Πάρθων, Βουώνης
 δ' εἰς Ἀρμενίαν διαπίπτει. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐφίετο
 5 τῆς χώρας καὶ πρὸς Ῥωμαίους ἐπρέσβευεν· <51> ὥς
 δ' αὐτῷ Τιβέριος μὲν ἀπεῖπε πρὸς τε τὴν ἀνανδρίαν
 καὶ τοῦ Πάρθου τὰς ἀπειλὰς (ἀντιπρεσβεύει γὰρ δὴ
 πόλεμον ἀνατεινόμενος), μηχανὴ δ' ἦν ἑτέρα βασιλείας
 οὐδεμία (καὶ γὰρ οἱ περὶ Νιφάτην δυνατοὶ τῶν Ἀρ-
 10 μενίων Ἀρταβάνῳ προστίθενται), παραδίδωσιν αὐτὸν
 Σιλανῷ τῷ τῆς Συρίας στρατηγῷ. <52> καὶ κεῖνος μὲν
 κατ' αἰδῶ τῆς ἐν Ῥώμῃ κομιδῆς ἐν Συρίᾳ παρεφυλάτ-
 τετο, τὴν δ' Ἀρμενίαν Ὀρώδῃ δίδωσιν Ἀρτάβανος,
 ἐνὶ τῶν ἑαυτοῦ παίδων.
 15 <53> ἐτελεύτησε δὲ καὶ ὁ τῆς Κομμαγενῆς βασι- 5
 λεὺς Ἀντίοχος, διέσθη δὲ τὸ πλῆθος πρὸς τοὺς γνω-
 ρίμους, καὶ πρεσβεύουσιν ἀφ' ἑκατέρου μέρους, οἱ μὲν
 δυνατοὶ μεταβάλλειν τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας εἰς ἐπ-
 αρχίαν ἀξιοῦντες, τὸ πλῆθος δὲ βασιλεύεσθαι κατὰ
 20 τὰ πάτρια. <54> καὶ ψηφίζεται ἡ σύγκλητος Γερμα-
 νικὸν πέμπειν διορθώσοντα τὰ κατὰ τὴν ἀνατολήν,
 πραγματενομένης αὐτῷ τῆς τύχης εὐκαιρίαν τοῦ θανά-
 του· καὶ γὰρ γενόμενος κατὰ τὴν ἀνατολήν καὶ πάντα
 διορθώσας ἀνηρέθη φαρμάκῳ ὑπὸ Πίσωνος, καθὼς
 25 ἐν ἄλλοις δεδήλωται.
 <55> Πιλᾶτος δ' ὁ τῆς Ἰουδαίας ἡγεμὼν στρατιὰν 3
 ἐκ Καισαρείας ἀγαγὼν καὶ μεθιδρύσας χειμαδιοῦσαν
 ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐπὶ καταλύσει τῶν νομίμων τῶν Ἰου-
 δαϊκῶν ἐφρόνησε προτομὰς Καίσαρος, αἱ ταῖς σημαίαις
 30 προσῆσαν, εἰσαγόμενος εἰς τὴν πόλιν, εἰκόνων ποιήσιν

§ 55 cf. Bell. Iud. II 9, 2.

ἀπαγορεύοντος ἡμῖν τοῦ νόμου· <56> καὶ διὰ τοῦτο οἱ πρότερον ἡγεμόνες ταῖς μὴ μετὰ τοιῶνδε κόσμων σημαίαις ἐποιοῦντο εἴσοδον τῇ πόλει. πρῶτος δὲ Πιλᾶτος, ἀγνοίᾳ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὸ νύκτωρ γενέσθαι τὴν εἴσοδον, ἰδρύνεται τὰς εἰκόνας φέρων εἰς τὰ Ἱερο- 5 σόλυμα. <57> οἱ δ' ἐπεὶ ἔγνωσαν, κατὰ πληθὺν παρῆσαν εἰς Καισάρειαν, ἱκετεῖαν ποιοῦμενοι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐπὶ μεταθέσει τῶν εἰκόνων. καὶ μὴ συγχωροῦντος διὰ τὸ εἰς ὕβριν Καίσαρι φέρειν, ἐπεὶ περ οὐκ ἐξανεχώρουν λιπαρεῖν, κατὰ τὴν ἑκτὴν ἡμέραν ἐν 10 ὅπλοις ἀφανῶς ἐπικαθίσας τὸ στρατιωτικὸν αὐτὸς ἐπὶ τὸ βῆμα ἦκε· τὸ δ' ἐν τῷ σταδίῳ κατεσκεύαστο, ὅπερ ἀπέκρυπτε τὸν ἐφεδρεύοντα στρατόν. <58> πάλιν δὲ τῶν Ἰουδαίων ἱκετεία χρωμένων, ἀπὸ συνθήματος περιστῆσας τοὺς στρατιώτας ἠπείλει θάνατον ἐπιθήσειν 15 ζημίαν ἐκ τοῦ ὀξέος, εἰ μὴ πανσάμενοι (τοῦ) θορυβεῖν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα ἀπίοιεν. <59> οἱ δὲ προηγεῖς ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ γυμνοῦντες τὰς σφαγὰς, ἥδιον δέξασθαι τὸν θάνατον ἔλεγον ἢ τολμήσειν τὴν σοφίαν παρὰ βήσεσθαι τῶν νόμων. καὶ Πιλᾶτος θαυμάσας τὸ ἐχρὸν 20 αὐτῶν ἐπὶ φυλακῇ τῶν νόμων, παραχρῆμα τὰς εἰκόνας ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπανεκόμισεν εἰς Καισάρειαν.

2 <60> ὕδατων δ' ἐπαγωγὴν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἔπραξε, δαπάνῃ τῶν ἱερῶν χρημάτων, ἐκλαβὼν τὴν ἀρχὴν τοῦ ῥεύματος ὅσον ἀπὸ διακοσίων σταδίων. οἱ 25 δ' οὐκ ἡγάπων τοῖς ἀμφὶ τὸ ὕδωρ δρωμένοις, πολλαί τε μυριάδες ἀνθρώπων συνελθόντες κατεβῶν αὐτοῦ παύσασθαι τοῦ ἐπὶ τοιούτοις προθυμουμένου· τινὲς δὲ καὶ λοιδορία χρώμενοι ὕβριζον εἰς τὸν ἄνδρα, οἷα δὴ φιλεῖ πράττειν ὅμιλος. <61> ὃ δὲ στολῇ τῇ ἐκεί- 30

νων πολὺ πλῆθος στρατιωτῶν ἀμπεχόμενον, οἱ ἔφε-
 ρον σκιντάλας ὑπὸ ταῖς στολαῖς, διαπέμψας εἰς ὃ περι-
 ἔλθοιεν αὐτούς, αὐτὸς ἐκέλευεν ἀναχωρεῖν. τῶν δ'
 ὤρμηκόντων εἰς τὸ λαιδορεῖν, ἀποδίδωσι τοῖς στρατιώ-
 5 ταις ὃ προσυνέκειτο σημεῖον· <62> οἱ δὲ καὶ πολὺ
 μειζόνως ἥπερ ἐπέταξε Πιλᾶτος ἐχρῶντο πληγαῖς, τοὺς
 τε θορυβοῦντας ἐν ἴσῳ καὶ (τοὺς) μὴ κολάζοντες. οἱ
 δ' εἰσεφέροντο μαλακὸν οὐδέν, ὥστ' ἄοπλοι ληφθέντες
 ὑπ' ἀνδρῶν ἐκ παρασκευῆς ἐπιφερομένων πολλοὶ μὲν
 10 αὐτῶν ταύτῃ καὶ ἀπέθνησκον, οἱ δὲ καὶ τραυματῖαι
 ἀνεχώρησαν. καὶ οὕτω παύεται ἡ στάσις.

<63> [γίνεται δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον Ἰησοῦς, 3
 σοφὸς ἀνὴρ, εἰ γ' ἄνδρα αὐτὸν λέγειν χρή. ἦν γὰρ
 παραδόξων ἔργων ποιητής, διδάσκαλος ἀνθρώπων τῶν
 15 ἡδονῇ τάληθῇ δεχομένων· καὶ πολλοὺς μὲν Ἰουδαίους
 πολλοὺς δὲ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ὑπηγάγετο. ὁ Χριστὸς
 οὗτος ἦν. <64> καὶ αὐτὸν ἐνδείξει τῶν πρώτων ἀν-
 δρῶν παρ' ἡμῖν σταυρῷ ἐπιτετιμηκὸς Πιλάτου, οὐκ
 ἐπαύσαντο οἱ τὸ πρῶτον αὐτὸν ἀγαπήσαντες· ἐφάνη
 20 γὰρ αὐτοῖς τρίτην ἔχων ἡμέραν πάλιν ζῶν, τῶν θείων
 προφητῶν ταῦτά τε καὶ ἄλλα μυρία θαυμάσια περὶ
 αὐτοῦ εἰρηκότων. εἰσέτι τε νῦν τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ
 τοῦδε ὠνομασμένον οὐκ ἐπέλιπε τὸ φῦλον.]

<65> καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἕτερόν τι δει- 4
 25 νὸν ἐθορύβει τοὺς Ἰουδαίους, καὶ περὶ τὸ ἱερὸν τῆς
 Ἰσίδος τὸ ἐν Ῥώμῃ πράξεις αἰσχυρῶν οὐκ ἀπηλλαγμέ-
 ναι συντυγχάνουσι. καὶ πρότερον τοῦ τῶν Ἰσικῶν
 τολμήματος μνήμην ποιησάμενος, οὕτω μεταβιβῶ τὸν
 λόγον ἐπὶ τὰ ἐν τοῖς Ἰουδαίοις γερονότα. <66> Παν-
 30 λῖνα ἦν τῶν ἐπὶ Ῥώμης προγόνων τε ἀξιώματι τῷ τε
 καθ' ἑαυτὴν ἐπιτηδεύοντι κόσμον ἀρετῆς ἐπὶ μέγα

προῖοῦσα τῷ ὀνόματι, δύνάμεις τ' αὐτῇ χρημάτων ἦν,
 καὶ γεγонуῖα τὴν ὕψιν εὐπρεπῆς καὶ τῆς ὥρας ἐν
 ᾗ μάλιστα ἀγάλλονται αἱ γυναῖκες, εἰς τὸ σωφρονεῖν
 ἀνέκειτο ἡ ἐπιτήδευσις τοῦ βίου. ἐγεγάμητο δὲ Σα-
 τουρνίνῳ τῷ εἰς τὰ πάντα ἀντισουμένῳ τῷ περὶ αὐτὴν 5
 ἀξιολόγῳ. <67> ταύτης ἐρᾷ Δέκιος Μοῦνδος, τῶν τότε
 ἱππέων (ὧν) ἐν ἀξιώματι μεγάλῳ· καὶ μερίζονος οὔσης
 ἡ ὥσθ' ἄλῶναι δώροις διὰ τὸ καὶ πεμφθέντων εἰς
 πλῆθος περιιδεῖν, ἐξῆπτο μᾶλλον, ὥστε καὶ εἴκοσι
 μυριάδας δραχμῶν Ἀττικῶν αὐτῇ δώσειν ὑπισχνεῖται 10
 εὐνῆς μιᾶς. <68> καὶ μὴδ' ὥς ἐπικλωμένης, οὐ φέρων
 τὴν ἀτυχίαν τοῦ ἔρωτος, ἐνδεία σιτίων θάνατον ἐπι-
 τιμᾶν αὐτῷ καλῶς ἔχειν ἐνόμιζεν ἐπὶ παύλῃ κακοῦ
 τοῦ κατειληφότες. καὶ ὃ μὲν ἐπεψηφίζετο τοιαύτη τε-
 λευτῇ καὶ πράττειν οὐκ ἀπηλλάττετο, <69> ἦν δὲ Ἰδῆ 15
 πατρῷος ἀπελευθέρῳ τῷ Μοῦνδῳ, παντοίων ἰδρις κα-
 κῶν, ἡ δεινῶς φέρουσα τοῦ νεανίσκου τῷ ψηφίσματι
 τοῦ θανεῖν (οὐ γὰρ ἀφανῆς ἦν ἀπολούμενος) ἀνεγείρει
 τ' αὐτὸν ἀφικομένη διὰ λόγου, πιθανή τ' ἦν ἐλπίδων
 τινῶν ὑποσχέσεσιν ὡς διαπραχθησομένων ὁμιλιῶν πρὸς 20
 τὴν Παυλῖναν αὐτῷ. <70> καὶ δεχομένου τὴν ἱκετείαν
 ἡδονῇ, πέντε μυριάδων δεήσειν αὐτῇ μόνων ἔλεγεν
 ἐφ' ἁλώσει τῆς γυναικὸς. καὶ ἡ μὲν ἐπὶ τοῦτοις ἀνε-
 γείρασα τὸν νεανίσκον, καὶ τὸ αἰτηθὲν λαβοῦσα ἀργύ-
 ριον, οὐ τὰς αὐτὰς ὁδοὺς ἐστέλλετο τοῖς προοδεδιακο- 25
 νημένοις, ὁρῶσα τῆς γυναικὸς τὸ μηδαμῶς χρημάτων
 ἀλίσκόμενον, εἰδυῖα δ' αὐτὴν θεραπείᾳ τῆς Ἰσίδος
 σφόδρα ὑπηγμένην τεχνᾷται τι τοιόνδε. <71> τῶν
 ἱερέων τισὶν ἀφικομένη διὰ λόγων ἐπὶ πίστεσι μεγά-
 λαις, τὸ δὲ μέγιστον δώσει χρημάτων, τὸ μὲν παρὸν 30
 μυριάδων δυοῖν καὶ ἡμισείας, λαβόντος δ' ἑκβασιν

τοῦ πράγματος ἐτέρῳ τοσῶδε, διασαφεῖ τοῦ νεανίσκου
 τὸν ἔρωτα αὐτοῖς, κελεύουσα παντοίως ἐπὶ τῷ ληψο-
 μένῳ τὴν ἄνθρωπον σπουδάσαι. <72> οἱ δὲ (τῷ)
 πλήθει τοῦ χρυσίου παραχθέντες ὑπισχνοῦντο. καὶ
 5 αὐτῶν ὁ γεραίτατος ὡς τὴν Παυλίαν ὠσάμενος, γε-
 νομένων εἰσόδων κατὰ μόνας διὰ λόγων ἐλθεῖν ἤξιον,
 καὶ συγχωρηθὲν πεμπτὸς ἔλεγεν ἡκὲν ὑπὸ τοῦ Ἀνού-
 βιδος, ἔρωτι αὐτῆς ἡττημένου τοῦ θεοῦ, κελεύοντός
 θ' ὡς αὐτὸν ἐλθεῖν. <73> τῇ δ' εὐκτὸς ὁ λόγος ἦν,
 10 καὶ ταῖς τε φίλαις ἐνεκαλλωπίζετο τῇ ἐπὶ τοιούτοις
 ἀξιώσει τοῦ Ἀνούβιδος, καὶ φράζει πρὸς τὸν ἄνδρα
 δεῖπνόν τ' αὐτῇ καὶ εὐνὴν τοῦ Ἀνούβιδος εἰσηγγέλ-
 θαι. συνεχώρει δ' ἐκεῖνος, τὴν σωφροσύνην τῆς γυ-
 ναικὸς ἐξεπιστάμενος. <74> χωρεῖ οὖν εἰς τὸ τέμενος,
 15 καὶ δειπνήσασα, ὡς ὕπνου καιρὸς ἦν, κλεισθεισῶν τῶν
 θυρῶν ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ἔνδον ἐν τῷ ναῷ καὶ τὰ
 λύχνα ἐκποδὼν ἦν, καὶ ὁ Μοῦνδος (προυκέρυπτο γὰρ
 τῇδε) οὐχ ἡμάρτανεν ὁμιλιῶν τῶν πρὸς αὐτήν, παν-
 νύχιόν τ' αὐτῷ διηκονήσατο, ὑπειληφυῖα θεὸν εἶναι.
 20 <75> καὶ ἀπελθόντος πρότερον ἢ κίνησιν ἔρξασθαι
 τῶν ἱερέων οἱ τὴν ἐπιβουλὴν <οὐκ> ἤδεσαν, ἡ Παυ-
 λῖνα πρῶ ὡς τὸν ἄνδρα ἐλθοῦσα τὴν ἐπιφάνειαν ἐκ-
 διηγεῖται τοῦ Ἀνούβιδος, καὶ πρὸς τὰς φίλας ἐνελαμ-
 πρύνετο λόγοις τοῖς ἐπ' αὐτῷ. <76> οἱ δὲ τὰ μὲν
 25 ἠπίσταντο εἰς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος ὀρῶντες, τὰ
 δ' ἐν θαύματι καθίσταντο, οὐκ ἔχοντες πῶς χρὴ ἄπι-
 στα αὐτὰ κρίνειν, ὁπότε εἰς τὴν σωφροσύνην καὶ τὸ
 ἀξίωμα ἀπίδοιεν αὐτῆς. <77> τρίτῃ δ' ἡμέρᾳ μετὰ
 τὴν προᾶξιν ὑπαντιάσας αὐτήν ὁ Μοῦνδος Ἰαυλίαν
 30 φησίν, ἅμα μοι καὶ εἴκοσι μυριάδας διεσώσω, δυνα-
 μένη οἴκῳ προσθέσθαι τῷ σαντῆς, διακονεῖσθαι τ'

ἐφ' οἷς προυκαλούμην οὐκ ἐνέλιπες. ἃ μέντοι εἰς Μοῦνδον ὑβρίζειν ἐπειρῶ, μηδὲν μοι μελήσαν τῶν ὀνομάτων ἀλλὰ τῆς ἐκ τοῦ πράγματος ἡδονῆς, "Ανουβιν ὄνομα ἐθέμην ἐμαντῶ." <78> καὶ ὁ μὲν ἀπῆει ταῦτ' εἰπὼν· ἢ δ' εἰς ἔννοιαν τότε πρῶτον ἐλθοῦσα τοῦ 5 τολμήματος, περιρρήγνυται τε τὴν στολήν, καὶ τάνδρῃ δηλώσασα τοῦ παντὸς ἐπιβουλεύματος τὸ μέγεθος ἐδεῖτο μὴ περιῶφθαι βοηθείας τυγχάνειν. ὁ δὲ τῷ αὐτοκράτορι ἀπεσήμηνε τὴν πράξιν. <79> καὶ ὁ Τιβέριος, μαθήσεως ἀκριβοῦς αὐτῷ γενομένης ἐξετάσει τῶν 10 ἱερῶν, ἐκείνους τ' ἀνεσταύρωσε καὶ τὴν Ἰδην, ὀλέθρου γενομένην αἰτίαν καὶ τὰ πάντ' ἐφ' ὕβρει συνθεῖσαν τῆς γυναικός· τὸν τε νάον καθεῖλε, καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἰσιδος εἰς τὸν Θύμβριον ποταμὸν ἐκέλευσεν ἐμβαλεῖν. <80> Μοῦνδον δὲ φυγῆς ἐτίμησεν, κώλυμα 15 τοῦ μὴ μειζόνως κολάσαι τὸ μετ' ἔρωτος αὐτῷ ἡμαρτησθαι τὰ ἡμαρτημένα ἡγρησάμενος.

καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἰσιδος τοῖς ἱερεῦσιν ὑβρισμένα τοιαῦτ' ἦν· ἐπάνειμι δ' ἐπὶ τὴν ἀφήγησιν τῶν ἐν Ῥώμῃ Ἰουδαίοις κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον συν- 20 τυχόντων, ὥς μοι καὶ προαπεσήμηνεν ὁ λόγος.

5 <81> ἦν ἀνὴρ Ἰουδαῖος, φυγὰς μὲν τῆς αὐτοῦ κατηγορίας τε παραβάσεως νόμων τινῶν καὶ δέει τιμωρίας τῆς ἐπ' αὐτοῖς, πονηρὸς δ' εἰς τὰ πάντα. καὶ δὴ τότε ἐν τῇ Ῥώμῃ διαιτώμενος προσεποιεῖτο μὲν ἐξηγεῖσθαι 25 σοφίαν νόμων τῶν Μωυσέος, <82> προσποιησάμενος δὲ τρεῖς ἀνδρας εἰς τὰ πάντα ὁμοιοτρόπους, τούτοις ἐπιφοιτήσασαν Φουλσίαν, τῶν ἐν ἀξιώματι γυναικῶν καὶ νομίμοις προσεληλυθυῖαν τοῖς Ἰουδαϊκοῖς, πείθουσι πορφύραν καὶ χρυσὸν εἰς τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερὸν 30 διαπέψασθαι, καὶ λαβόντες ἐπὶ χρεῖαις οἰκείαις ἀνά-

λωμα αὐτὰ ποιοῦνται, ἐφ' ὅπερ καὶ τὸ πρῶτον ἡ αἵτη-
 σις ἐπράττετο. <83> καὶ ὁ Τιβέριος (ἀποσημαίνει γὰρ
 πρὸς αὐτὸν φίλος ὢν Σατουρνῖνος τῆς Φουλείας ἀνὴρ
 ἐπισκήψει τῆς γυναικός) κελεύει πᾶν τὸ Ἰουδαϊκὸν τῆς
 5 Ῥώμης ἀπελαθῆναι. <84> οἱ δ' ὑπατοὶ τετρακισχι-
 λίους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν στρατολογήσαντες ἔπεμψαν εἰς
 Σαρδῶ τὴν νῆσον· πλείστους δ' ἐκόλασαν μὴ θέλον-
 τας στρατεῦσθαι διὰ φυλακὴν τῶν πατρίων νόμων.

<85> καὶ οἱ μὲν δὴ διὰ κακίαν τεττάρων ἀνδρῶν 4
 10 ἡλαύνοντο τῆς πόλεως, οὐκ ἀπῆλλακτο δὲ θορύβου καὶ
 τὸ Σαμαρέων ἔθνος. συστρέφει γὰρ αὐτοὺς ἀνὴρ ἐν
 ὀλίγῳ τὸ ψεῦδος τιθέμενος κἄφ' ἡδονῇ τῆς πληθύος
 τεχνάζων τὰ πάντα, κελεύων ἐπὶ τὸ Γαριζὶν ὄρος αὐτῷ
 συνελθεῖν, ὃ ἀγνότατον αὐτοῖς ὄρων ὑπέιληπται, ἰσχυ-
 15 ρίζετό τε παραγενομένοις δείξειν τὰ ἱερὰ σκεύη τῇδε
 κατορωρυγμένα, Μωυσέος τῇδ' αὐτῶν ποιησαμένου
 κατὰθεσιν. <86> οἱ δ' ἐν ὅπλοις τ' ἦσαν, πιθανὸν
 ἡγούμενοι τὸν λόγον, καὶ καθίσαντες ἐν τινι κώμῃ
 (Τιραθανᾶ λέγεται) παρελάμβανον τοὺς ἐπισυλλεγομέ-
 20 νους ὡς μεγάλῳ πλήθει τὴν ἀνάβασιν εἰς τὸ ὄρος
 ποιησόμενοι. <87> φθάνει δὲ Πιλάτος τὴν ἄνοδον
 αὐτῶν προκαταλαβόμενος ἱππέων τε πομπῇ καὶ ὀπλι-
 τῶν, οἱ συμβαλόντες τοῖς ἐν τῇ κώμῃ προσυνηθροισμέ-
 νοις, παρατάξεως γενομένης, τοὺς μὲν ἔκτειναν τοὺς
 25 δ' εἰς φυγὴν τρέπονται, ξωγρία τε πολλοὺς ἦγον, ὧν
 τοὺς κορυφαιοτάτους καὶ τοὺς ἐν τοῖς φυγοῦσι δυνα-
 τωτάτους ἔκτεινε Πιλάτος.

<88> καταστάντος δὲ τοῦδε τοῦ θορύβου, Σαμα- 2
 ρέων ἡ βουλὴ παρὰ Ὑιτέλλιον ὑπατικὸν ἱάσιν ἄνδρα,
 30 Συρίας τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντα, καὶ Πιλάτου κατηγό-
 ρουν ἐπὶ τῇ σφαγῇ τῶν ἀπολωλότων· οὐ γὰρ ἐπ' ἀπο-

στάσει Ῥωμαίων ἀλλ' ἐπὶ διαφυγῇ τῆς Πιλάτου ὕβρεως
 εἰς τὴν Τιραθανᾶ παραγενέσθαι. <89> καὶ Ὑιτέλλιος
 Μάρκελλον τινα τῶν αὐτοῦ φίλων ἐκπέμψας ἐπιμελη-
 τὴν τοῖς Ἰουδαίοις γεννησόμενον, Πιλάτον ἐκέλευσεν
 ἐπὶ Ῥώμης ἀπιέναι, πρὸς ᾧ κατηγοροῖεν Ἰουδαῖοι διδά- 5
 ξοντα τὸν αὐτοκράτορα. καὶ Πιλάτος δὲ ἐκ' ἔτεσιν δια-
 τρίψας ἐπὶ Ἰουδαίας εἰς Ῥώμην ἡπείγετο ταῖς Ὑιτελ-
 λίου πειθόμενος ἐντολαῖς οὐκ ὄν ἀντειπεῖν. πρὶν δ'
 ἢ τῇ Ῥώμῃ προσσχεῖν αὐτόν, φθάνει Τιβέριος μεταστάς.
 3 / <90> Ὑιτέλλιος δ' εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἀφικόμενος 10
 ἐπὶ Ἱεροσολύμων ἀνῆει, καὶ ἦν γὰρ αὐτοῖς ἐορτή·
 πάσχα δὲ καλεῖται, δεχθεὶς μεγαλοπρεπῶς Ὑιτέλλιος τὰ
 τέλη τῶν πωλουμένων καρπῶν ἀνίησιν εἰς τὸ πᾶν τοῖς
 ταύτῃ κατοικοῦσι, καὶ τὴν στολὴν τοῦ ἀρχιερέως καὶ
 τὸν πάντ' αὐτοῦ κόσμον συνεχώρησεν ἐν τῷ ἱερῷ 15
 κείμενον ὑπὸ τοῖς ἱερεῦσιν ἔχειν τὴν ἐπιμέλειαν, κα-
 θότι καὶ πρότερον ἦν αὐτοῖς ἐξουσία· <91> τότε δ'
 ἐν τῇ Ἀντωνίᾳ (φρούριον δ' ἐστὶν οὕτω λεγόμενον)
 ἢ ἀπόθεις αὐτῆς ἦν διὰ τοιαύτην αἰτίαν. τῶν ἱερέων
 τις Ὑρκανός, πολλῶν δ' ὄντων οἱ τόδ' ἐκαλοῦντο τὸ 20
 ὄνομα ὁ πρῶτος, ἐπεὶ πλησίον τῷ ἱερῷ βᾶριν κατα-
 σκευασάμενος ἐν ταύτῃ τὰ πολλὰ τὴν δίαίταν εἶχε, καὶ
 τὴν στολὴν (φύλαξ γὰρ ἦν αὐτῆς διὰ τὸ καὶ μόνῳ
 συγκεχωρησθαι τοῦ ἐνδύεσθαι τὴν ἐξουσίαν) ταύτῃ
 εἶχεν ἀποκειμένην, ὁπότ' εἰς τὴν πόλιν κατιῶν ἀνα- 25
 λαμβάνοι τὴν ἰδιωτικὴν· <92> καὶ οἱ θ' υἱεῖς αὐτοῦ
 ταῦτα πράττειν ἐπετήδευον καὶ τέκνα τὰ κείνων. Ἡρώ-
 δης δὲ βασιλεύσας τὴν τε βᾶριν ταύτην, ἐν ἐπιτηδείῳ
 κειμένην, κατασκευάσας πολυτελῶς Ἀντωνίαν καλεῖ
 ὄνομα, τῷ Ἀντωνίῳ φίλος ὢν, καὶ τὴν στολὴν ὥσπερ 30
 καταλαμβάνει τῇδε κειμένην κατεῖχε, πιστεύων οὐδὲν

νεωτεριεῖν ἐπ' αὐτῷ τὸν λαὸν διὰ τὰδε. <93> ἔπραττε
 δ' ὅμοια τῷ Ἡρώδῃ καὶ ὁ ἐπικατασταθεὶς αὐτῷ βασι-
 λεὺς Ἀρχέλαος υἱὸς ὧν· οὗ Ῥωμαῖοι παραδεξάμενοι
 τὴν ἀρχὴν ἐκράτουν τῆς στολῆς τοῦ ἀρχιερέως, ἀπο-
 5 κειμένης ἐν οἴκῳ λίθου ῥυκοδομημένῳ ὑπὸ σφραγίδι
 τῶν θ' ἱερέων καὶ τῶν γαζοφυλάκων, τοῦ φρουροῦ τὸν
 ἐφ' ἡμέραν ἐκάστην λύχνον ἀνάπτοντος. <94> ἐπὶ
 δ' ἡμέραις πρὸ τῆς ἑορτῆς ἀπεδίδοτο αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ
 φρουράρχου, καὶ ἀγνισθεὶς χρησάμενος ὁ ἀρχιερεὺς
 10 μετὰ μίαν τῆς ἑορτῆς ἡμέραν ἀπετίθετο αὐθις εἰς τὸν
 οἶκον, ἥπερ ἔκειτο πρότερον. καὶ τοῦτ' ἐπράττετο
 ἐπὶ τρισὶν ἑορταῖς ἐκάστου ἔτους καὶ κατὰ τὴν νηστείαν.
 <95> Ὑιτέλλιος δ' ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ πατρὶῳ ποιεῖται
 τὴν στολήν, ἥ τε κείσοιτο μὴ πολυπραγμονεῖν ἐπισκή-
 15 ψας τῷ φρουράρχῳ, καὶ ὁπότε δέοι χρῆσθαι. καὶ ταῦτα
 πράξας ἐπ' εὐεργεσίᾳ τοῦ ἔθνους, καὶ τὸν ἀρχιερεῶ
 Ἰώσηπον τὸν καὶ Καῖάφαν ἐπικαλούμενον ἀπαλλάξας
 τῆς ἱερωσύνης, Ἰωνάθην καθίστησιν Ἀνάνου τοῦ
 ἀρχιερέως υἱόν. ἐπ' Ἀντιοχείας δ' αὐθις ποιεῖται
 20 τὴν ὁδόν.

<96> πέμπει δὲ καὶ Τιβέριος ὡς Ὑιτέλλιον γράμ- 4
 ματα, κελεύων αὐτῷ πράττειν φιλίαν πρὸς Ἀρτάβανον
 τὸν Πάρθων βασιλέα· ἐφόβει γὰρ αὐτὸν ἐχθρὸς ὧν
 καὶ Ἀρμενίαν παρεσπασμένος, μὴ ἐπὶ πλέον κακουργῇ.
 25 πιστεύειν δὲ τῇ φιλίᾳ μόνως ὁμήρων αὐτῷ διδομένων,
 μάλιστα δὲ τοῦ Ἀρταβάνου υἱέως. <97> ταῦτα δὲ
 γράφων Τιβέριος πρὸς τὸν Ὑιτέλλιον μεγάλων δόσεσι
 χρημάτων πείθει καὶ τὸν Ἰβήρων καὶ τὸν Ἀλβανῶν
 βασιλέα πολεμεῖν Ἀρταβάνῳ μηδὲν ἐνδοιάσαι. οὗ δ'
 30 αὐτοὶ μὲν ἀντεῖχον, Σκύθας δέ, δίοδον αὐτοῖς διδόν-
 τες διὰ τῆς αὐτῶν καὶ τὰς θύρας τὰς Κασπίας ἀνοί-

ξαντες, ἐπάγουσι τῷ Ἀρταβάνῳ. <98> καὶ ἡ τ' Ἀρ-
μενία ἀφῆρητο αὐτοῖς, καὶ πλησθεΐσης πολέμων τῆς
Παρθυαίων γῆς οἱ τε πρῶτοι τῶν τῇδε ἐκτείνοντο
ἀνδρῶν, ἀνάστατά τ' ἦν αὐτοῖς τὰ πάντα, καὶ τοῦ
βασιλέως ὁ υἱὸς ἐν τούτων τινὲ τῶν μαχῶν ἔπεσε 5
μετὰ πολλῶν στρατοῦ μυριάδων. <99> καὶ αὐτοῦ τὸν
πατέρα Ἀρτάβανον Ὀυιέλλιος, πομπῇ χρημάτων εἰς τε
συγγενεῖς καὶ φίλους τοὺς ἐκείνου γενομένη, ἐμέλλησε
μὲν κτιννύειν διὰ τῶν τὰ δῶρα εἰληφότων, αἰσθόμε-
νος δὲ τὴν ἐπιβουλήν ὁ Ἀρτάβανος ἄφνικτον οὖσαν 10
διὰ τὸ ὑπὸ πολλῶν καὶ τῶν πρώτων ἀνδρῶν συντε-
θεῖσαν μὴ ἀνίσθαι τοῦ ἐπὶ πέρας ἐλθεῖν, <100> καὶ
νομίζων καὶ ὀπόσον αὐτῷ καθαρῶς συνειστήκει, καὶ
τόδ' ἦτοι ἐφθαρμένον ἐπὶ δόλῳ τὴν εὐνοίαν προσποι-
εῖσθαι ἢ πείρας αὐτῷ γενομένης μετατάξεσθαι πρὸς 15
τοὺς προαφεσθηκότας, ἐπὶ τῶν ἄνω σατραπειῶν ἔσωξεν
αὐτόν. καὶ πολλὴν μετὰ ταῦτα στρατιὰν ἀθροίσας
Λαῶν τε καὶ Σακῶν, καὶ πολεμήσας τοὺς ἀνθεστηκό-
τας, κατέσχε τὴν ἀρχήν.

- 5 <101> ταῦτ' ἀκούσας ὁ Τιβέριος ἡξίου φίλιαν 20
αὐτῷ γενέσθαι πρὸς τὸν Ἀρτάβανον. ἐπεὶ δὲ κακέϊ-
νος προκληθεὶς ἄσμενος ἐδέχετο τὸν περὶ αὐτῶν λόγον,
ἐπὶ τὸν Εὐφράτην παρῆσαν ὃ τε Ἀρτάβανος καὶ ὁ
Ὀυιέλλιος, <102> καὶ ζεύξεως τοῦ ποταμοῦ γενομένης
κατὰ τὸ μεσαίτατον τῆς γεφύρας ἀλλήλους ὑπηντίαζον 25
μετὰ φυλακῆς ἑκάτερος τῆς περὶ αὐτόν. καὶ λόγων
αὐτοῖς συμβατικῶν γενομένων Ἡρώδης ὁ τετραρχῆς
εἰστιάσεν αὐτούς, κατὰ μέσον τὸν πόρον σκηνίδα ἐπι-
σκηψάμενος τῷ πόρῳ πολυτελεῖ. <103> καὶ Ἀρτάβανος
μετ' οὐ πολὺν πέμπει Τιβερίῳ ὄμηρον Δαρεῖον τὸν 30
υἱὸν μετὰ πολλῶν δώρων, ἐν οἷς καὶ ἄνδρα ἐπτάπηχυν

τὸ μέγεθος, Ἰουδαῖον τὸ γένος Ἑλεάζαρον ὄνομα, ὃς διὰ τὸ μέγεθος Γίγας ἐπεκαλεῖτο. <104> ἐπὶ τούτοις Ὑιτέλλιος μὲν ἐπ' Ἀντιοχείας ἦει, Ἀρτάβανος δ' ἐπὶ τῆς Βαβυλῶνος. Ἡρώδης δὲ βουλόμενος δι' αὐτοῦ
 5 πρώτου γενέσθαι πύστιν Καίσαρι τῶν ὁμήρων τῆς λήψεως, ἐκπέμπει γραμματοφόρους, τὰ πάντα ἀκριβῶς γράψας εἰς ἐπιστολὴν καὶ μηδὲν ὑπολιπούμενος ἐπὶ μνηύσει τῷ ὑπατικῷ. <105> πρὸς Ὑιτελλίου δ' ἐπιπεμφθεῖσιν ἐπιστολῶν, καὶ τοῦ Καίσαρος ἐπισημη-
 10 ναντος πρὸς αὐτὸν ὥς δῆλα αὐτῷ γένοιτο, πρότερον πύστιν περὶ αὐτῶν Ἡρώδου προτεθεικότος, ταραχθεὶς ὁ Ὑιτέλλιος μεγάλως, καὶ πεπονθέναι τι μειζόνως ἢ ἐπέπρακτο ὑπολαμβάνων, ἄδηλον τὴν ἐπ' αὐτοῖς ἔκρυπ-
 15 παρειληφότος.

<106> τότε δὲ καὶ Φίλιππος (Ἡρώδου δ' ἦν ἀδελ- 6
 φός) τελευτᾷ τὸν βίον, εἰκοστῷ μὲν ἐνιαυτῷ τῆς Τιβε- 33~34
 ρίου ἀρχῆς, ἡγησάμενος δ' αὐτὸς ἐπὶ καὶ τριάκοντα
 τῆς Τραχωνίτιδος καὶ Γαυλανίτιδος καὶ τοῦ Βατα-
 20 ναίων ἔθνους πρὸς αὐτοῖς, μέτριον δ' ἐν οἷς ἦρχε
 παρασχὼν τὸν τρόπον καὶ ἀπράγμονα. <107> δίκαιαν
 μὲν γὰρ τὸ πᾶν ἐν τῇ γῇ τῇ ὑποτελεῖ ἐποιεῖτο· πρόο-
 δοι δ' ἦσαν αὐτῷ σὺν ὀλίγοις τῶν ἐπιλέκτων, καὶ τοῦ
 θρόνου εἰς ὃν ἔκρινε καθεζόμενος ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπο-
 25 μένου, ὁπότε τις ὑπαντιάσας ἐν χρεῖα γένοιτο αὐτῷ
 ἐπιβοηθεῖν οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς ἄλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος
 ἰδρύσεως τοῦ θρόνου ἢ καὶ τύχοι γενομένης καθεζό-
 μενος ἡκροᾷτο, καὶ τιμωρίας τ' ἐπετίμα τοῖς ἀλοῦσι
 καὶ ἡφίει τοὺς ἀδίκως ἐν ἐγκλήμασι γενομένους. <108>
 30 τελευτᾷ δ' ἐν Ἰουλιᾷδι, καὶ αὐτοῦ κομισθέντος ἐπὶ τὸ
 μνημεῖον, ὃ ἔτι πρότερον ᾠκοδόμησεν αὐτός, ταφαί

γίνονται πολυτελείς. τὴν δ' ἀρχὴν (οὐ γὰρ κατελείπετο παῖδας) Τιβέριος παραλαβὼν προσθήκην ἐπαρχίας ποιεῖται τῆς Σύρων, τοὺς μέντοι φόρους ἐκέλευσε συλλεγομένους ἐν τῇ τετραρχίᾳ τῇ ἐκείνου γενομένη κατατίθεσθαι.

5

- 5 <109> ἐν τούτῳ δὲ στασιάζουσιν Ἀρέτας θ' ὁ Πετραῖος βασιλεὺς καὶ Ἡρώδης διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἡρώδης ὁ τετράρχης γαμεῖ τὴν Ἀρέτα θυγατέρα, καὶ συνῆν χρόνον ἤδη πολύν. στελλόμενος δ' ἐπὶ Ῥώμης κατάργεται ἐν Ἡρώδου ἀδελφοῦ ὄντος οὐχ ὁμομητρίου· 10 ἐκ γὰρ τῆς Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως θυγατρὸς Ἡρώδης ἐγγόνει. <110> ἐρασθεὶς δὲ Ἡρωδιάδος τῆς τούτου γυναικὸς (θυγάτηρ δ' ἦν Ἀριστοβούλου, καὶ οὗτος ἀδελφὸς αὐτῶν, Ἀγρίππα δ' ἀδελφὴ τοῦ μεγάλου) τολμᾷ λόγων ἅπτεσθαι περὶ γάμων. καὶ δεξαμένης 15 συνθῆκαι γίνονται μετοικιεῖσθαι πρὸς αὐτὸν ὁπότ' ἀπὸ Ῥώμης παραγένοιτο· ἦν δ' ἐν ταῖς συνθήκαις ὥστε καὶ τοῦ Ἀρέτα τὴν θυγατέρα ἐκβαλεῖν. <111> καὶ ὁ μὲν εἰς τὴν Ῥώμην ἔπλει, ταῦτα συνθέμενος· ἐπεὶ δ' ἐπανεχώρει διαπραξάμενος ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐφ' ἅπερ 20 ἔσταλτο, ἡ γυνή, πύστεως αὐτῇ τῶν πρὸς τὴν Ἡρωδιάδα συνθηκῶν γενομένης, πρὶν ἐκπυστος αὐτῷ γενέσθαι τὰ πάντα ἐκμαθοῦσα, κελεύει πέμπειν αὐτὴν ἐπὶ Μαχαιοῦντος (μεθόριον δ' ἐστὶ τῆς τε Ἀρέτα καὶ Ἡρώδου ἀρχῆς), γνώμην οὐκ ἐκφαίνουσα τὴν ἑαυτῆς. 25 <112> καὶ Ἡρώδης ἐξέπεμψε, μηδὲν ἡσθῆσθαι τὴν ἄνθρωπον προσδοκῶν. ἡ δέ, προαπεστάλκει γὰρ ἐκ πλείονος εἰς τὸν Μαχαιοῦντα (τῷ Ἡρώδῃ) τῷ τε πατρὶ αὐτῆς ὑποτελῇ, πάντων εἰς τὴν ὁδοιοποιίαν ἡτοιμασμένων ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ, ἅμα τε παρῆν καὶ ἀφορ- 30 μᾶται εἰς τὴν Ἀραβίαν κομιδῇ τῶν στρατηγῶν ἐκ

διαδοχῆς, παρῆν θ' ὡς τὸν πατέρα ἢ τάχος, καὶ αὐτῷ
 τὴν Ἡρώδου διάνοιαν ἔφραζε. <113> ὁ δ' ἀρχὴν
 ἔχθρας ταύτην ποιησάμενος, περὶ τε ὄρων ἐν τῇ γῇ
 τῇ Γαμαλίτιδι..., καὶ δυνάμεως ἑκατέρῳ συλλεγείσης
 5 εἰς πόλεμον καθίστανται, στρατηγούς ἀπεσταλκότες
 ἀνθ' ἑαυτῶν. <114> καὶ μάχης γενομένης διεφθάρη
 πᾶς ὁ Ἡρώδου στρατός, προδοσίας αὐτῷ γενομένης
 ὑπ' ἀνδρῶν φυγάδων, οἳ ὄντες ἐκ τῆς Φιλίππου τε-
 τραρχίας Ἡρώδῃ συνεστράτεον. ταῦτα Ἡρώδης γράφει
 10 πρὸς Τιβέριον. <115> ὁ δ' ὀργῇ φέρων τὴν Ἀρόετα
 ἐπιχείρησιν, γράφει πρὸς Ὑιτέλλιον πόλεμον ἐξενεγκεῖν,
 καὶ ἦτοι ξῶν ἐλόντ' ἀγαγεῖν δεδεμένον, ἢ κτεινομέ-
 νου πέμπειν τὴν κεφαλὴν ἐπ' αὐτόν.

<116> καὶ Τιβέριος μὲν ταῦτα πράττειν ἐπέστελλε 2
 15 τῷ κατὰ Συρίαν στρατηγῷ, τισὶ δὲ τῶν Ἰουδαίων
 ἐδόκει ὀλωλέναι τὸν Ἡρώδου στρατὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,
 καὶ μάλα δικαίως τινυμένου κατὰ ποινὴν Ἰωάννου τοῦ
 ἐπικαλουμένου βαπτιστοῦ. <117> κτείνει γὰρ τοῦτον
 Ἡρώδης ἀγαθὸν ἄνδρα, καὶ τοὺς Ἰουδαίους κελεύοντα,
 20 ἀρετὴν ἐπασκοῦντας καὶ τὰ πρὸς ἀλλήλους δικαιοσύνη
 καὶ πρὸς τὸν Θεὸν εὐσεβεῖα χρωμένους, βαπτισμῷ
 συνιέναι· οὕτω γὰρ δὴ καὶ τὴν βάπτισιν ἀποδεκτὴν
 αὐτῷ φανεῖσθαι, μὴ ἐπὶ τινων ἀμαρτάδων παραιτήσει
 χρωμένων, ἀλλ' ἐφ' ἀγνεία τοῦ σώματος, ἅτε δὴ καὶ
 25 τῆς ψυχῆς δικαιοσύνη προεκκεκαθαυμένης. <118> καὶ
 τῶν ἄλλων συστρεφομένων (καὶ γὰρ ἠρθῆσαν ἐπὶ
 πλείστον τῇ ἀκροάσει τῶν λόγων) δείσας Ἡρώδης τὸ
 ἐπὶ τοσόδδε πιθανὸν αὐτοῦ τοῖς ἀνθρώποις μὴ ἐπὶ
 στάσει τινὲ φέροι (πάντα γὰρ ἐώκεσαν συμβουλῇ τῇ
 30 ἐκείνου πράξοντες), πολὺν κρεῖττον ἡγεῖται, πρὶν τι
 νεώτερον ἐξ αὐτοῦ γενέσθαι, προλαβὼν ἀνελεῖν, ἢ

μεταβολῆς γενομένης εἰς πράγματα ἔμπεσών μετα-
νοεῖν. <119> καὶ ὃ μὲν ὑποψία τῇ Ἡρώδου δέσμιος εἰς
Μαχαιοῦντα [πεμφθεῖς, τὸ προειρημένον φρούριον,
ταύτῃ κτίννυται· τοῖς δὲ Ἰουδαίοις ἔδοξεν ἐπὶ τιμωρίᾳ
τῇ ἐκείνου τὸν ὄλεθρον ἐπὶ τῷ στρατεύματι γενέσθαι, 5
τοῦ θεοῦ κακῶσαι Ἡρώδην θέλοντος.

- 3 — <120> Ὑιτέλλιος δὲ παρασκευασάμενος ὥς εἰς πό-
λεμον τὸν πρὸς Ἀρέταν δυσὶ τάγμασιν ὀπλιτῶν, ὅσοι
τε περὶ αὐτὰ ψилоὶ καὶ ἱππεῖς συμμαχοῦντες, ἐκ τῶν
ὑπὸ Ῥωμαίοις βασιλειῶν ἀγόμενος ἐπὶ τῆς Πέτρας ἡπεί- 10
γετο, καὶ ἔσχε Πτολεμαῖδα. <121> ὠρμημένῳ δ' αὐτῷ
διὰ τῆς Ἰουδαίων ἄγειν τὸν στρατὸν ὑπαντιάσαντες
ἄνδρες οἱ πρῶτοι παρηγοῦντο τὴν διὰ τῆς χώρας ὁδόν·
οὐ γὰρ αὐτοῖς εἶναι πάτριον περιορᾶν εἰκόνας εἰς αὐ-
τὴν φερομένας, πολλὰς δ' εἶναι σημαίας ἐπικειμένας. 15
<122> καὶ πεισθεῖς μετέβαλέ τε τῆς γνώμης τὸ ἐπὶ
τοιούτοις προβουλευσαν, καὶ διὰ τοῦ μεγάλου πεδίου
κελεύσας χωρεῖν τὸ στρατόπεδον, αὐτὸς μετὰ Ἡρώδου
τοῦ τετραρχοῦ καὶ τῶν φίλων εἰς Ἱεροσόλυμα ἀνῆει,
θύσων τῷ θεῷ, ἐορτῆς πατρίου τοῖς Ἰουδαίοις ἐνεστη- 20
κυίας. <123> εἰς ἣν ἀπαντήσας καὶ δεχθεὶς ὑπὸ τοῦ
τῶν Ἰουδαίων πλήθους ἐκπρεπῶς, τρεῖς μὲν ἡμέρας
ταύτῃ διατριβὴν ποιεῖται, ἐν αἷς Ἰωνάθην τὴν ἀρχιε-
ρωσύνην ἀφελόμενος ἐγχειρίζει τὰδελφῷ αὐτοῦ Θεο-
φίλῳ, <124> τῇ τετάρτῃ δὲ γραμμάτων αὐτῷ παραγε- 25
νομένων ἃ ἐδήλου τὴν Τιβερίου τελευτήν, ὥρकिσε τὴν
πληθὺν ἐπ' εὐνοίᾳ τῇ Γαῖου. ἀνεκάλει δὲ καὶ τὸ
στράτευμα ἐπὶ τὰ οἰκεῖα ἐκάστου χειμαδιούντος, πόλε-
μον ἐκφέρειν οὐκέθ' ὁμοίως δυνάμενος διὰ τὸ εἰς
Γάιον μεταπεπτωκέναι τὰ πράγματα. <125> ἐλέγετο 30
δὲ καὶ τὸν Ἀρέταν οἰωνοσκοπησάμενον πρὸς τὴν ἀγγε-

λίαν τῆς Ὀυτελλίου στρατείας φάναι μηχανὴν οὐκ εἶναι
 τῷ στρατῷ τῆς ἐπὶ Πέτρας εἰσόδου. τεθνήξασθαι γὰρ
 τῶν ἡγεμόνων ἢ τὸν πολεμεῖν κελεύσαντα, ἢ τὸν γνώμη
 τῇ ἐκείνου ὠρμημένον διακονεῖσθαι, ἢ ἐφ' ὃν γένοιτο
 5 ἡ παρασκευὴ τοῦ στρατεύματος.

<126> καὶ Ὀυτέλλιος μὲν ἐπ' Ἀντιοχείας ἀνεχώρη-
 σεν, Ἀγρίππας δ' ὁ Ἀριστοβούλου υἱός, ἐνιαντῷ πρό-
 τερον ἢ τελευτῆσαι Τιβέριον, ἐπὶ Ρώμης ἄνεισι πράξων
 τι παρὰ τῷ αὐτοκράτορι, δυνάμεώς τινος αὐτῷ παρα-
 10 γνομένης. <127> βούλομαι οὖν εἰπεῖν ἐπὶ μακρότε-
 ρον περὶ τε Ἡρώδου καὶ γένους αὐτοῦ ὡς ἐγένετο,
 ἅμα μὲν καὶ διὰ τὸ ἀνήκειν τῇ ἱστορίᾳ τὸν περὶ αὐτῶν
 λόγον, ἅμα δὲ καὶ παρὰστασιν ἔχειν τοῦ θείου, ὡς
 οὐδὲν ὠφελεῖ πληθὺς οὐδ' ἄλλη τις ἀλκὴ τῶν ἀνθρώ-
 15 ποις ἐπιτετηδευμένων δίχα τῶν πρὸς τὸ θεῖον εὐσε-
 βειῶν, <128> εἰ γ' ἐντὸς ἑκατὸν ἐτῶν δι' ὅλου συνέβη
 πλὴν ὀλίγων (πολλοὶ δ' ἦσαν) διαφθαρεῖναι τοὺς
 Ἡρώδου ἀπογόνους. φέροι δ' ἂν τι κατὰ σωφρο-
 νισμῷ τοῦ ἀνθρώπου γένους τὸ τὴν δυστυχίαν αὐ-
 20 τῶν μαθεῖν, <129> ἅμα δὲ καὶ τὸν Ἀγρίππαν διηγῆ-
 σασθαι θαύματος ἀξιότατον γεγεννημένον, ὃς ἐκ πάν-
 ῶν ἰδιώτου, καὶ παρὰ πᾶσαν δόξαν τῶν εἰδότεων αὐτόν,
 ἐπὶ τοσόνδ' ἠϋξήθη δυνάμεως. εἴρηται μὲν οὖν καὶ
 πρῶτερον περὶ αὐτῶν, λεχθήσεται δέ μοι καὶ νῦν
 25 ἀκριβῶς.

<130> Ἡρώδῃ τῷ μεγάλῳ θυγατέρες ἐκ Μαριάμ- 4
 μης τῆς Ἰρκανοῦ θυγατρὸς γίνονται δύο, Σαλαμψιῶ
 μὲν ἢ ἐτέρα, ἢ γαμεῖται Φασαήλῳ τῷ αὐτῆς ἀνεψιῷ,
 Φασαήλου παιδὶ ὄντι τοῦ Ἡρώδου ἀδελφοῦ, δεδωκότος
 30 αὐτὴν τοῦ πατρὸς. Κύπρος δ' Ἀντιπάτρῳ καὶ αὐτῇ

ἀνεψιῶ, παιδὶ τῆς ἀδελφῆς Ἡρώδου Σαλώμης. <131>
 καὶ Φασαήλῳ μὲν ἐκ Σαλαμψιοῦς γίνονται πέντε παῖ-
 δες, Ἀντίπατρος Ἡρώδης Ἀλέξανδρος, θυγατέρες δὲ
 Ἀλεξάνδρα καὶ Κύπρος, ἣν Ἀργίππας γαμεῖ ὁ Ἀριστο-
 βούλου. Ἀλεξάνδραν δὲ γαμεῖ μὲν Τίμιος Κύπριος, ⁵
 ἀνὴρ τῶν ἀξιολόγων, παρ' ᾧ δὴ καὶ ἄτεκνος τελευτᾷ.
 <132> Κύπρῳ δ' ἐξ Ἀργίππα μὲν ἄρρενες γίνονται
 δύο, θυγατέρες δὲ τρεῖς, Βερενίκη Μαριάμμη Δροῦ-
 σιλλα. Ἀργίππας δὲ καὶ Δροῦσος τοῖς ἄρρεσιν ὀνόματα,
 ὧν ὁ Δροῦσος πρὶν ἡβῆσαι τελευτᾷ. <133> ὁ δὲ ¹⁰
 πατήρ τούτων Ἀργίππας ἐτρέφετο μετὰ καὶ ἐτέρων ἀδελ-
 φῶν, Ἡρώδου τε καὶ Ἀριστοβούλου. ἐκ Βερενίκης
 καὶ οἷδε παῖδες τοῦ νιέως Ἡρώδου τοῦ μεγάλου· ἡ
 δὲ Βερενίκη Κοστοβάρου καὶ Σαλώμης παῖς τῆς Ἡρώ-
 δου ἀδελφῆς. <134> τούτους Ἀριστόβουλος νηπίους ¹⁵
 θνήσκει λιπῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ
 ἀδελφῷ, καθάπερ εἰρήκαμεν. ἡβήσαντες δ' ἄγονται
 Ἡρώδης μὲν οὗτος, ὁ τοῦ Ἀργίππα ἀδελφός, Μαριάμ-
 μην θυγατέρα Ὀλυμπιάδος τῆς Ἡρώδου τοῦ βασιλέως
 θυγατρὸς καὶ Ἰωσήπου τοῦ Ἰωσήπου (ἀδελφὸς δ' οὗτος ²⁰
 τοῦ βασιλέως Ἡρώδου), <135> ἴσχει δ' ἐξ αὐτῆς νῖον
 Ἀριστόβουλον. ὁ δὲ τρίτος τοῦ Ἀργίππα ἀδελφὸς
 Ἀριστόβουλος γαμεῖ Ἰωτάπην Σαμψιγεράμου θυγατέρα
 τοῦ Ἐμεσῶν βασιλέως· θυγάτηρ δ' αὐτοῖς γίνεται
 κωφή, ὄνομα καὶ τῇδε Ἰωτάπη. καὶ τάδε μὲν τῶν ²⁵
 ἄρρένων τέκνα, <136> Ἡρωδιάς δ' αὐτῶν ἡ ἀδελφή
 γαμεῖται Ἡρώδῃ Ἡρώδου τοῦ μεγάλου παιδί, ὃς γέ-
 γονεν ἐκ Μαριάμμης τῆς τοῦ Σίμωνος τοῦ ἀρχιερέως,
 καὶ αὐτοῖς Σαλώμη γίνεται, μεθ' ἧς τὰς γονὰς Ἡρω-
 διάς, ἐπὶ συγχύσει φρονήσασα τῶν πατρῴων, Ἡρώδῃ ³⁰
 γαμεῖται τάνδρὸς τῷ ὁμοπατρίῳ ἀδελφῷ, διαστᾶσα

ζῶντος· τὴν δὲ Γαλιλαίων τετραρχίαν εἶχεν οὗτος.
 <137> ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτῆς Σαλώμη Φιλίππῳ γαμεῖ-
 ται, Ἡρώδου παιδὶ τῷ τετράρχῃ τῆς Τραχωνίτιδος·
 καὶ ἄπαιδος τελευτήσαντος Ἀριστόβουλος αὐτὴν ἄγε-
 5 ται, Ἡρώδου παῖς τοῦ Ἀγρίππα ἀδελφοῦ. παῖδες
 δ' ἐγένοντο αὐτοῖς τρεῖς, Ἡρώδης Ἀγρίππας Ἀριστό-
 βουλος. <138> τοῦτο μὲν δὴ τὸ Φασαήλου καὶ Σα-
 λαμψιοῦς ἐστὶ γένος, Κύπρῳ δ' ἐξ Ἀντιπάτρου θυγά-
 τηρ γίνεται Κύπρος, καὶ αὐτὴν Ἀλεξᾶς ὁ Ἐλκίας
 10 γαμεῖ τοῦ Ἀλεξᾶ, καὶ αὐτοῖς θυγάτηρ ἦν Κύπρος.
 Ἡρώδης δὲ καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς ἀδελφοὺς ἔφην Ἀν-
 τιπάτρου, ἄτεκνοι τελευτῶσιν. <139> Ἀλεξάνδρῳ δὲ
 τῷ Ἡρώδου παιδὶ τοῦ βασιλέως, τῷ ὑπὸ τοῦ πατρὸς
 ἀνηρημένῳ, Ἀλέξανδρος καὶ Τιγράνης ἐγεγόνεσαν υἱεῖς
 15 ἐκ τῆς Ἀρχελάου τοῦ Καππαδόκων βασιλέως θυγατρὸς
 καὶ Τιγράνης μὲν βασιλεύων Ἀρμενίας, κατηγοριῶν
 αὐτοῦ ἐπὶ Ῥώμης γενομένων, ἄπαις τελευτᾷ, <140>
 Ἀλεξάνδρῳ δὲ Τιγράνης ὁμώνυμος τᾷ ἀδελφῷ γίνεται
 παῖς, καὶ βασιλεὺς Ἀρμενίας ὑπὸ Νέρωνος ἐκπέμπεται,
 20 υἱὸς τ' Ἀλέξανδρος αὐτῷ γίνεται. γαμεῖ δ' οὗτος
 Ἀντιόχου τοῦ Κομμαγενῶν βασιλέως θυγατέρα Ἰωτά-
 πην, νησιδὸς τε τῆς ἐν Κιλικίᾳ Ὀεσπασιανὸς αὐτὸν
 καθιστᾷ βασιλέα. <141> καὶ τὸ μὲν Ἀλεξάνδρου γένος
 εὐθὺς ἅμα τῷ φθῆναι τὴν θεραπείαν ἐξέλιπε τῶν Ἰου-
 25 δαίοις ἐπιχωρίων, μεταταξάμενον πρὸς τὰ Ἑλλήσι πά-
 τρια, ταῖς δὲ λοιπαῖς θυγατράσιν Ἡρώδου τοῦ βασι-
 λέως ἀτέκνοις τελευτᾶν συνέπεσεν. <142> τῶν δὲ
 γενομένων Ἡρώδου ἀπογόνων οὓς κατέλεξα μερόντων
 ἐν ᾧ χρόνῳ Ἀγρίππας ὁ μέγας τὴν βασιλείαν παρ-
 30 λαβε, τούτων τέ μοι τοῦ γένους προοδηλωμένου,
 διέξιμι λοιπὸν ὁπόσαι τ' Ἀγρίππα τύχαι συνέλθοιεν,

πῶς τ' αὐτῶν διαδράσιν ποιησάμενος ἐπὶ μέγιστον ἄξιωματός θ' ἅμα προκόψειε καὶ δυνάμεως.

- 6 <143> Ἡρώδου τοῦ βασιλέως ὀλίγον πρὸ τῆς τελευτῆς Ἀγρίππας ἐν τῇ Ῥώμῃ διαιτῶμενος, καὶ ὁμοτροφίας καὶ συνηθείας αὐτῷ πολλῆς γενομένης πρὸς 5 Δρούσον τὸν Τιβερίου τοῦ αὐτοκράτορος νιόν, καὶ Ἀντωνία τῇ Δρούσου τοῦ μεγάλου γυναικὶ εἰς φιλίαν ἀφίκετο, Βερενίκης τῆς μητρὸς τιμωμένης παρ' αὐτῇ καὶ προαγαγεῖν ἡξιοκνίας τὸν νιόν. <144> φύσει δὲ μέγας ὢν Ἀγρίππας καὶ δωρεῖσθαι πολυτελής, ζωσσης 10 μὲν τῆς μητρὸς οὐκ ἐξέφαινε τῆς ψυχῆς τὸ θέλον, διαδιδράσκειν αὐτῆς ἡξιοκνῶς τὴν ἐπὶ τοιούτοις γενομένην ἂν ὀργήν· <145> ἐπεὶ δ' ἡ Βερενίκη τελευτᾷ, γενόμενος ἐπὶ τῷ αὐτοῦ τρόπῳ, τὰ μὲν εἰς πολυτέλειαν τῆς καθ' ἡμέραν διαίτης τὰ δ' εἰς τὸ μὴ μέτρῳ 15 τῶν δωρεῶν προϊέμενον ἀνήλωσε τῶν χρημάτων, τὰ πλεῖστα δ' εἰς τοὺς Καίσαρος ἀπελευθέρους ἐτετέλεστο ἐλπίδι πράξεως τῆς αὐτῶν. πενία τ' ἐν ὀλίγῳ περὶ αὐτὸν ἦν, <146> καὶ τοῦτ' ἦν κώλυμα τῆς ἐν Ῥώμῃ διαίτης, καὶ ὁ Τιβέριος τοῖς φίλοις τοῦ νιέως τε- 20 τελευτηκότος ἀπειπὼν φοιτᾶν εἰς ὄψιν αὐτῷ, διὰ τὸ ἀνυπερβίβασθαι πρὸς τὸ λυπεῖσθαι μνημονεύων τοῦ παιδὸς θεωρίᾳ τῇ ἐκείνων.

- 2 <147> διὰ μὲν δὴ ταῦτα ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας πλέων ὦχετο κακοπραγῶν καὶ τεταπεινωμένος ὀλέθρῳ θ' ὢν 25 εἶχε χρημάτων καὶ ἀπορίᾳ τοῦ ἐκτίσοντος τὰ χρεᾶ τοῖς δανεισταῖς, πολλοῖς τ' οὔσι καὶ ἀλεωρῆν οὐδ' ἠντινοῦν ἐνδιδοῦσιν· ὥστ' ἀπορίᾳ τῶν ποιητέων καὶ αἰσχύνῃ τῇ ἐπ' αὐτοῖς ὑποχωρήσας εἰς τινα πύργον ἐν Μαλάθοις τῆς Ἰδουμαίας ἐν περινοίᾳ τοῦ μεταστή- 30 σουτος αὐτὸν ἦν. <148> αἰσθάνεται δ' αὐτοῦ τὴν

διάνοιαν Κύπρος ἡ γυνή, παντοία τ' ἦν ἀπείργουσα
τῶν ἐπὶ τοιούτοις βουλευμάτων. διαπέμπεται δὲ καὶ
ὥς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἡρώδιάν, Ἡρώδῃ τῷ τε-
τράρχῃ συνοικοῦσαν, γράμματα, δηλοῦσα τό τ' ἐπὶ
5 τοῖς τοιούτοις τοῦ Ἀγρίππα προβουλεύσαν καὶ τὴν
ἀνάγκην ἣ ἐπ' αὐτὸ ἐξῆγεν, <149> ἐκέλευέ τε συγγενῇ
οὔσαν βοηθεῖν καὶ τὸν ἄνδρα πρὸς τοῦτο παρασκευά-
ζειν, θεωροῦσαν ὥς αὐτὴ παντοίως κουφίζοι τὸν ἄν-
δρα, καὶ ταῦτ' οὐκ ἐξ ὁμοίων ἀφορμῶν. οἱ δὲ μετα-
10 πέμψαντες αὐτὸν οἰκητήριον ἀπέδειξαν Τιβεριάδα, καί
τι καὶ ἀργύριον ὥρισαν εἰς τὴν δίαιταν, ἀγορανομία
τε τῆς Τιβεριάδος ἐτίμησαν. <150> οὐ μὴν ἐπὶ πλείον
γε Ἡρώδης ἐνέμεινε τοῖς δεδογμένοις· καίτοι γ' οὐδ'
ὥς ἀρκοῦντα ἦν. ἐν γὰρ Τύρῳ παρὰ συνουσίαν ὑπ'
15 οἴνου γενομένων αὐτοῖς λοιδοριῶν, ἀνεκτὸν οὐχ ἡγησά-
μενος Ἀγρίππας, τοῦ Ἡρώδου τ' ἐπονειδίσαντος εἰς
ἀπορίαν καὶ τροφῆς ἀναγκαίας μετάδοσιν, ὥς Φλάκ-
κον τὸν ὑπατικὸν εἴσεισι, φίλον ἐπὶ Ῥώμῃς τὰ μάλιστ'
αὐτῷ γεγονότα πρότερον· Συρίαν δ' ἐν τῷ τότε διεῖ-
20 πεν. <151> καὶ δεξαμένου Φλάκκου παρὰ τούτῳ διῆ- 3
γεν, προκατειληφὸς αὐτὸν ἐκεῖ καὶ Ἀριστοβούλου,
ὃς ἀδελφὸς ὦν Ἀγρίππα διάφορός τ' ἦν· οὐ μὴν ἐβλά-
πτοντο ἔχθρα τῇ ἀλλήλων ὥστε μὴ φιλίᾳ τοῦ ὑπατικοῦ
τὰ εἰκότα τιμὴν φέρεσθαι. <152> οὐ μὴν ὁ γ' Ἀρι-
25 στόβουλος ἀνίει τι τοῦ πρὸς τὸν Ἀγρίππαν δυσμενοῦς,
μέχρι καὶ εἰς ἔχθραν αὐτὸν Φλάκκῳ καθίστησιν, αἰ-
τίαν τοιαύτην ἐπὶ τῇ δυσμενείᾳ παραλαβών. <153>
Δαμασκηνοὶ Σιδωνίοις περὶ ὅρων διάφοροι καθεστῶ-
τες, μέλλοντος Φλάκκου περὶ τούτων ἀκροάσεσθαι,
30 μαθόντες τὸν Ἀγρίππαν ὥς παρ' αὐτῷ μέγα δύναται,
ἡξίου μερίδος τῆς αὐτῶν γενέσθαι, ἀργυρίον τε πλεῖ-

στον ὁμολόγητο αὐτῷ. <154> καὶ ὁ μὲν πάντα ἐπὶ τῇ βοηθείᾳ τῶν Δαμασκηνῶν ὥρμητο πράττειν, Ἀριστόβουλος δέ (οὐ γὰρ ἐλάνθανεν αὐτὸν ἡ ὁμολογία τῶν χρημάτων) καταγορεύει πρὸς τὸν Φλάκκον. καὶ βασανιζομένου τοῦ πράγματος ἐπεὶ φανερὰ ἦν, ἐξω- 5
 θεῖ τὸν Ἀγρίππαν φιλίας τῆς πρὸς αὐτόν. <155> ὁ δ' εἰς ὑστάτην ἀπορίαν περιεωσμένος εἰς Πτολεμαῖδα παρῆν, καὶ κατὰ τὸ ἄπορον τῆς ἀλλαχόθεν διαίτης γνώμην ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς Ἰταλίας πλεῖν. εἰργόμενος δὲ χρημάτων ἀπορία ἡξίου Μαρσύαν, ὄντ' αὐτοῦ 10
 ἀπελεύθερον, ποριστὴν γενέσθαι τῶν ἐπὶ τοιούτοις δαπανῶν, δανεισάμενον παρὰ τινῶν. <156> καὶ ὁ Μαρσύας Πέτρον κελεύει, Βερενίκης ὄντ' ἀπελεύθερον τῆς Ἀγρίππα μητρὸς, διαθήκης δὲ τῆς ἐκείνης δικαίῳ ὑποτελοῦντα τῆς Ἀντωνίας, αὐτῷ ροῦν παρασχεῖν ἐπὶ 15
 γράμματι καὶ πίστει τῇ αὐτοῦ. <157> ὁ δὲ (ἐπεκάλει γὰρ τῷ Ἀγρίππα χρημάτων τινῶν ἀποστέρησιν) ἀναγκάζει τὸν Μαρσύαν δύο μυριάδων Ἀτθίδων συμβόλαιον ποιησάμενον πεντακοσίαις καὶ δισχιλίαις ἑλαττον λαμβάνειν. συνεχώρει δ' ἐκεῖνος κατὰ τὸ μὴ εἶναι 20
 ἄλλως ποιεῖν. <158> εἰλημμένου δὲ τοῦ χρήματος τούτου, Ἀγρίππας εἰς Ἀνθηδόνα παραγενόμενος καὶ λαβὼν ναῦν ἐν ἀναγωγαῖς ἦν. καὶ γνοὺς Ἑρέννιος Καπίτων ὁ τῆς Ἰαμνείας ἐπίτροπος πέμπει στρατιώτας, οἳ εἰσπράξονται αὐτὸν ἀργυρίου τριάκοντα μυριάδας 25
 θησαυρῷ τῷ Καίσαρος ὀφειλομένας ἐπὶ Ῥώμῃς ὑπ' αὐτοῦ, ἀνάγκας τ' ἐπετίθεσαν τοῦ μενοῦντος. <159> καὶ τότε μὲν πείσεσθαι τοῖς κεκελευσμένοις προσποιητὸς ἦν, νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης κόψας τὰ ἀπόγεια ὥχεται ἐπ' Ἀλεξανδρείας πλέων. ἔνθα Ἀλεξάνδρου δεῖ- 30
 ται τοῦ ἀλαβάρχου μυριάδας εἴκοσι δάνειον αὐτῷ δοῦ-

ναι. ὃ δ' ἐκείνῳ μὲν οὐκ ἂν ἔφη παρασχεῖν, Κύπρῳ
 δ' οὐκ ἤρνεϊτο, τήν τε φιλανδρίαν αὐτῆς καταπε-
 πληγμένους καὶ τὴν λοιπὴν ἅπασαν ἀρετὴν. <160> ἣ
 δ' ὑπισχνεῖτο, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος πέντε τάλαντα αὐτοῖς
 5 ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ δούς, τὸ λοιπὸν ἐν Δικαιοκρατεῖᾳ
 γενομένῳ παρέξιεν ἐπηγγέλλετο, δεδιὼς τοῦ Ἀργίππα
 τὸ εἰς τὰ ἀναλώματα ἔτοιμον. καὶ Κύπρος μὲν ἀπαλ-
 λάξασα τὸν ἄνδρα ἐπὶ τῆς Ἰταλίας πλευσούμενον, αὐτὴ
 μετὰ τῶν τέκνων ἐπὶ Ἰουδαίας ἀνέξεν. <161> Ἀργίπ- 4
 10 πας δ' εἰς Ποτιόλους παραβαλὼν ἐπιστολὴν ὡς Τιβέ-
 ριον Καῖσαρα γράφει διαιτώμενον ἐν Καπρείαις, πα-
 ρουσίαν τε τὴν αὐτοῦ δηλῶν ἐπὶ θεραπείᾳ καὶ ὄψει
 τῇ ἐκείνου, καὶ ἀξιῶν ἔφεςιν αὐτῷ γενέσθαι εἰς Κα-
 πρέας παραβαλεῖν. <162> Τιβέριος δ' οὐδὲν ἐνδοιάσας
 15 τὰ τ' ἄλλα αὐτῷ γράφει φιλανθρωπία χρώμενος, ἔτι
 καὶ χαίρειν ἀποσημαίνων ἐπὶ τῷ σὼν ἐπανήκειν εἰς
 τὰς Καπρέας. ἐπεὶ δ' ἀφικνεῖται, μηδὲν ὑφελὼν τοῦ
 ἐν τοῖς γράμμασι προθύμου ἡσπάζετό τε καὶ ἐξένιξε.
 <163> τῇ δ' ἐξῆς Καῖσαρ, γραμμάτων αὐτῷ παρ'
 20 Ἐρεννίου Καπίτωνος ἀφικομένων ὅτι Ἀργίππας μυ-
 ριάδας τριάκοντα δάνεισμα ποιησάμενος καὶ πρὸς τὰς
 καταβολὰς ἐκλιπὼν χρόνον τὸν συγκείμενον, ἀπαιτή-
 σεως γενομένης οἴχοιτο φυγὰς ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῷ χω-
 ρίων, ἄκυρον αὐτὸν καθιστὰς τῆς ἐπὶ τῷ εἰσπραξομένῳ
 25 ἐξουσίας, <164> ταύτην ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν πε-
 ριαλγεῖ θ' ὁ Καῖσαρ, καὶ διάκλεισιν γενέσθαι τῷ
 Ἀργίππᾳ κελεύει εἰσόδων τῶν πρὸς αὐτόν, ἄχρι δὲ
 καταβαλεῖ τὸ χρέος. ὃ δὲ μηδὲν τῇ ὀργῇ τοῦ Καῖσαρος
 καταπλαγεὶς Ἀντωνίας δεῖται, τῆς Γερμανικοῦ τε μη-
 30 τρὸς καὶ Κλαυδίου τοῦ ὕστερον γενομένου Καῖσαρος,
 δάνεισμα αὐτῷ δοθῆναι τὰς τριάκοντα μυριάδας, ἵνα

φιλίας μὴ ἀμάροτοι τῆς πρὸς Τιβέριον. <165> ἡ δὲ Βερενίκης τε μνήμη τῆς μητρὸς αὐτοῦ (σφόδρα γὰρ ἀλλήλαις ἐχρῶντο αἶδε αἱ γυναῖκες), καὶ αὐτῷ ὁμοτροφίας πρὸς τοὺς ἀμφὶ Κλαύδιον γεγεννημένης, δίδωσι τὰργύριον, καὶ αὐτῷ ἀποτίσαντι τὸ χρέος ἀνεπικώλυτος ἦν ἡ φιλία τοῦ Τιβερίου. <166> αὐθις δ' αὐτῷ Τιβέριος ὁ Καῖσαρ συνίστησιν υἱὸν τὸν αὐτοῦ, κελεύων τὰ πάντα αὐτοῦ ταῖς ἐξόδοις παρατυγχάνειν. Ἀγρίππας δὲ φιλίᾳ δεχθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀντωνίας, κατὰ θεραπείαν τρέπεται τὴν Γαΐου, υἱοῦ τ' ὄντος αὐτῆς καὶ εὐνοίᾳ τοῦ πατρὸς εἰς τὰ πρῶτα τιμωμένου. <167> καὶ δὴ τις ἦν Θάλλος Σαμαρεὺς τὸ γένος, Καῖσαρος δ' ἀπελεύθερος· παρὰ τούτου δάνεισμα μυριάδας ἑκατὸν εὐρόμενος τῇ τ' Ἀντωνίᾳ καταβάλλει τὸ ὀφειληθὲν χρέος, καὶ τῶν λοιπῶν τῷ ἀναλώματι θεραπεύων τὸν Γαίον μειζόνως ἐν ἀξιώματι ἦν παρ' αὐτῷ.

- 5 <168> προΐούσης δ' ἐπὶ μέγα τῷ Ἀγρίππᾳ τῆς πρὸς Γαίον φιλίας, αἰωρουμένοις ποτὲ λόγος περὶ τοῦ Τιβερίου γίννεται, καὶ τοῦ Ἀγρίππα κατ' εὐχὰς τροπομένου (μόνω δ' ἦσθην) ἥ τάχος Τιβέριον ὑπεκστάντα τῆς ἀρχῆς Γαῖω παραχωρεῖν ἀξιώτερόν τὰ πάντ' ὄντι, τούτων ἀκροᾶται τῶν λόγων Εὐτυχος· Ἀγρίππα δ' ἦν ἀπελεύθερος καὶ ἡνίοχος. καὶ παραχοῆμα μὲν σιγῇ παρεδίδου· <169> κλοπῆς δ' ἱματίων αὐτῷ τοῦ Ἀγρίππα ἐπικαλουμένης (καὶ ἀκριβῶς δ' ἐκεκλόφει) φυγὼν καὶ ληφθεὶς, ἀγωγῆς αὐτοῦ ἐπὶ Πίσωνα γενομένης ὃς ἦν φύλαξ τῆς πόλεως, ἐρομένου τὴν αἰτίαν τῆς φυγῆς Καῖσαρί φησιν ἀπορρήτους ἔχειν λόγους εἰπεῖν ἐπ' ἀσφαλείᾳ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ φέροντας, ὥστε δῆσας αὐτὸν ἔστελλεν εἰς τὰς Καπρῆας. καὶ Τιβέριος τῷ

αὐτοῦ τρόπῳ χρώμενος εἶχεν αὐτὸν δέσμιον, μελλητῆς
 εἰ καὶ τις ἕτερος βασιλέων ἢ τυράννων γενόμενος·
 <170> οὔτε γὰρ πρεσβειῶν ὑποδοχὰς ἐκ τοῦ ὀξέος
 ἐποιεῖτο, ἡγεμόσι τε καὶ ἐπιτρόποις ὑπ' αὐτοῦ στα-
 5 λεῖσιν οὐδεμία ἦν διαδοχή, ὁπότε μὴ φθαῖεν τετελευ-
 τηκότες. ὅθεν καὶ δεσμωτῶν ἀκροάσεως ἀπερίοπτος
 ἦν. <171> ὥστε καὶ τῶν φίλων ἐρομένων τὴν αἰτίαν
 αὐτὸν τοῦ ἐπὶ τοιούτοις ὀλκῇ χρωμένου, ἔφη τὰς μὲν
 πρεσβείας τρίβειν ὅπως μὴ ἀπαλλαγῇς αὐταῖς ἐκ τοῦ
 10 ὀξέος γενομένης ἕτεροι πρέσβεις ἐπιχειροτουνηθέντες
 ἐπανόειον, ὅχλος τ' αὐτῷ γίγνοιτο ἐπιδοχαῖς αὐτῶν
 καὶ πομπαῖς προσκειμένῳ, <172> τὰς δ' ἀρχὰς συγχω-
 ρεῖν τοῖς ἁπᾶς εἰς αὐτάς ὑπ' αὐτοῦ καταστᾶσιν αἰδοῦς
 προμηθεῖα τῶν ὑποτελῶν. φύσει μὲν γὰρ εἶναι πᾶσαν
 15 ἡγεμονίαν οἰκείαν τοῦ πλεονεκεῖν· τὰς δὲ μὴ παγίους,
 ἀλλ' εἰς ὀλίγον καὶ ἄδηλον ὁπότ' ἀφαιρεθεῖεν, καὶ
 μειζόνως ἐξοτρύνειν ἐπὶ κλοπαῖς τοὺς ἔχοντας. <173>
 εἰ μὲν οὖν ἐφεσθήκασιν εἰς πλεόν, αὐτοὺς ἄδην τῶν
 κλοπῶν ἔξειν, ὑπὸ τοῦ πολλοῦ τῶν κεκερδημένων ἀμ-
 20 βλυτέρως τὸ λοιπὸν αὐταῖς χρωμένους· διαδοχῇς δ'
 ἐπιπαραγενομένης ἐκ τοῦ ὀξέος, οὐδαμῶς ἂν ἀρχέσαι
 τοὺς ἄθλα τοῖς ἄρχουσι προκειμένους, ἀναστροφῇς αὐ-
 τοῖς οὐ διδομένης καιρῶν ἐν οἷς πλήρεις οἱ προειλη-
 φότες γενόμενοι ὑποδιδόειν τῆς σπουδῆς τῆς ἐπὶ τῷ
 25 λαμβάνειν, διὰ τὸ πρὶν ἐν καιρῷ γενέσθαι μεταστῆ-
 ναι. <174> παράδειγμά τ' αὐτοῖς φησὶ τοῦτον τὸν
 λόγον. τραυματία τινὲ κειμένῳ μυῖαι κατὰ πλῆθος
 τὰς ὠτειλὰς περιέσταςαν· καὶ τις τῶν παρατυχόντων
 οἰκτείρας αὐτοῦ τὴν δυστυχίαν, καὶ νομίσας ἀδυναμία
 30 μὴ βοηθεῖν, οἷός τ' ἦν ἀποσοβεῖν αὐτὰς παραστάς,
 <175> καὶ δεομένου παύσασθαι τῶν ἐπὶ τοιοῦσδε,

ὑπολαβὼν ἤρετο τὴν αἰτίαν τοῦ ἀπρομηθοῦς εἰς τὴν διαφυγὴν κακοῦ τοῦ ἐφεσθηκότος. καὶ ὅς, 'μειζόνως γὰρ ἂν ἀδικοίης με' εἶπε, 'ταύτας ἀπαγαγών. ταῖς μὲν γὰρ ἤδη πληρωθεῖσαις τοῦ αἵματος οὐκέθ' ὁμοίως ἐπειξίς ὄχλον μοι παρασχεῖν, ἀλλὰ πῃ καὶ ἀνίσχουσιν· 5 αἱ δ' ἀγκραιφνεῖς τῷ κατ' αὐτὰς λιμῷ συνελθοῦσαι καὶ τετραμένον ἤδη παραλαμβάνουσαι κἂν ὀλέθρῳ παραδοῖεν.' <176> διὰ τὰδε οὖν καὶ τοὺς ὑπὸ πολλῶν τῶν κλοπῶν διεφθαρμένοις τοῖς ὑποτελέσειν προμηθῆς εἶναι, μὴ συνεχεῖς ἐξαποστέλλειν τοὺς ἡγησόμενους, οἳ ἐν 10 τρόπῳ μυιῶν ἐκπολεμοῖεν αὐτούς, φύσει πρὸς κέρδος ὀρωρεγμένοις σύμμαχον παραλαμβάνοντες τὴν ἐλπίδα τοῦ ταχέως ἀφαιρεθησομένου τὴν ἐνθύνδ' ἡδονήν. <177> μαρτυρήσει δέ μοι τῷ λόγῳ περὶ τῆς ἐπὶ τοιούτοις φύσεως Τιβερίου τὸ ἔργον αὐτό· ἔτη γὰρ δύο 15 πρὸς τοῖς εἴκοσιν αὐτοκράτωρ γενόμενος δύο τοὺς πάντας Ἰουδαίους ἐξέπεμψε διοικήσοντας τὸ ἔθνος, Γραῖτόν τε καὶ Πιλάτον, ὅς αὐτῷ διεδέξατο τὴν ἡγεμονίαν. <178> καὶ οὐκ ἐπὶ μὲν Ἰουδαίων τοιοῦτος ἦν, ἑτεροῖος δ' ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὑπηκόων, ἀλλὰ καὶ 20 τῶν δεσμοτῶν τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀκροάσεως ἀπεσήμαινεν ὑπὲρ τοῦ δικαιωθεῖσι μὲν θανάτῳ κούφισιν γενέσθαι τῶν ἐνεσθηκότων κακῶν, διὰ τὸ μὴ ἐπ' ἀρετῇ τῶν ἐπὶ τοιούτοις τύχῃ συνελθεῖν, τριβομένοις δ' ἀχθηδόνι τῇ ἐπικειμένῃ μείζονα προσδρέπειν τὴν δυσ- 25 τυχίαν.

6 <179> διὰ μὲν δὴ τὰδε καὶ ὁ Εὐτυχὸς ἀκροάσεώς τ' οὐκ ἐτύγχανε καὶ δεσμοῖς ἐνείχετο. χρόνον δ' ἐγγενομένου Τιβερίου τ' ἐκ τῶν Καπρεῶν εἰς Τουσκούλᾱνον παραγίγνεται, ὅσον ἀπὸ σταδίων ἑκατὸν τῆς 30 Ῥώμης, καὶ ὁ Ἀγρίππας ἀξιοῖ τὴν Ἀντωνίαν διαπρά-

ξασθαι τὸ γενέσθαι τῷ Εὐτύχῳ τὴν ἀκρόασαν ἐφ' οἷς
 τισὶ τὴν κατηγορίαν ποιοῖτο αὐτοῦ. <180> τιμία δ'
 ἦν Ἀντωνία Τιβερίῳ εἰς τὰ πάντα συγγενείας τε ἀξιώ-
 ματι (Δρούσου γὰρ ἦν ἀδελφοῦ τοῦ αὐτοῦ γυνή) καὶ
 5 ἀρετῇ τοῦ σώφρονος· νέα γὰρ χρηεῦεν παρέμεινε,
 γάμῳ τ' ἀπεῖπε τῷ πρὸς ἕτερον, καίπερ τοῦ Σεβαστοῦ
 κελεύοντός τινι γαμεῖσθαι, καὶ λοιδοριῶν ἀπηλλαγμέ-
 νον διεσώσατο αὐτῆς τὸν βίον. <181> ἰδία τ' εὐερ-
 γέτις ἦν εἰς τὰ μέγιστα τοῦ Τιβερίου· ἐπιβουλῆς γὰρ
 10 μεγάλης συστάσης ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ Σηιανοῦ, φίλου τ'
 ἀνδρὸς καὶ δύναμιν ἐν τῷ τότε μεγίστην ἔχοντος διὰ
 τὸ τῶν στρατευμάτων εἶναι τὴν ἡγεμονίαν αὐτῷ, καὶ
 τῆς τε βουλῆς οἱ πολλοὶ καὶ τῶν ἀπελευθέρων προσ-
 ἔθεντο, καὶ τὸ στρατιωτικὸν διέφθαρτο, προύκοπτε
 15 θ' ἡ ἐπιβουλὴ ἐπὶ μέγα, καὶν ἐπέπρακτο Σηιανῷ τὸ
 ἔργον μὴ τῆς Ἀντωνίας τόλμῃ χρησαμένης σοφωτέρᾳ
 τῆς Σηιανοῦ κακουργίας. <182> ἐπεὶ γὰρ μανθάνει
 τὰ ἐπὶ τῷ Τιβερίῳ συγκείμενα, γράφει πρὸς αὐτὸν
 τὰ πάντα ἀκριβῶς, καὶ Πάλλαντι ἐπιδοῦσα τὰ γράμ-
 20 ματα, τῷ πιστοτάτῳ τῶν δούλων αὐτῆς, ἐκπέμπει πρὸς
 Τιβέριον εἰς τὰς Καπρέας. ὃ δὲ μαθὼν τὸν τε Σηιανὸν
 κτείνει καὶ τοὺς συνεπιβούλους, τὴν τ' Ἀντωνίαν καὶ
 πρὶν ἀξιολόγως ἄγων, τιμιωτέραν θ' ὑπελάμβανε καπὶ
 τοῖς πᾶσι πιθανήν. <183> ὑπὸ δὲ ταύτης τῆς Ἀν-
 25 τωνίας ὁ Τιβέριος παρακαλούμενος ἐξετάσαι τὸν Εὐτυ-
 χον, ἄλλ' εἰ μὲν καταψεύσειε φησὶν ὁ Τιβέριος τοῦ
 Ἀργίππα τὰ εἰρημένα Εὐτυχος, ἀρκοῦσαν κομίζεται
 παρ' αὐτοῦ τιμωρίαν ἣν ἐπιτετίμηκα αὐτός· εἰ δὲ
 βασανιζομένου ἀληθῆ φανείη τὰ εἰρημένα, μή που
 30 κολάζειν ποθῶν τὸν ἀπελευθέρων ἐφ' ἑαυτὸν μᾶλλον
 καλοίη τὴν δίκην. <184> καὶ ὁ Ἀργίππας ταῦτα

φραμένης πρὸς αὐτὸν Ἀντωνίας πολλῶ μᾶλλον ἐνέκειτο
 ἀξιῶν ἐξέτασιν γενέσθαι τοῦ πράγματος· καὶ ἡ Ἀν-
 τωνία (οὐ γὰρ ἀνίει πολὺς ὢν ὁ Ἀργίππας ἐπὶ τοῖσδε
 δεῖσθαι) καιρὸν παραλαβοῦσα τοιοῦτον <185> (ἤωρεῖτο
 μὲν Τιβέριος ἐπὶ φορείου κείμενος, προϊόντων Γάϊου 5
 τε τοῦ ἐκείνης υἱωνοῦ καὶ Ἀργίππα, ἀπ' ἀρίστου δ'
 ἦσαν) παραπεριπατοῦσα τῷ φορείῳ παρεκάλει καλεῖ-
 σθαί τε τὸν Εὐτυχον καὶ ἐξετάζεσθαι. <186> ὃ δέ
 ἄλλ' ἴστων μὲν' εἶπεν, Ἀντωνία, οἱ θεοὶ ὅτι μὴ
 γνώμη τῇ ἑαυτοῦ, ἀνάγκη δὲ τῆς σῆς παρακλήσεως 10
 ἐξαγόμενος πράξω τὰ πεπραξόμενα.' ταῦτ' εἰπὼν κε-
 λεύει Μάκρωνα, ὃς Σηιανοῦ διάδοχος ἦν, τὸν Εὐτυχον
 ἀγαγεῖν. καὶ ὃ μὲν οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς παρῆν, Τιβέ-
 ριος δ' αὐτὸν ἤρετο τί καὶ ἔχει λέγειν κατ' ἀνδρὸς
 ἐλευθερίαν αὐτῷ παρεσχηκότος. <187> ὃ δὲ φησὶν 15
 ὦ δέσποτα, ἠωροῦντο μὲν ἐφ' ἀμάξης Γάιος θ' οὗτος
 καὶ Ἀργίππας σὺν αὐτῷ, καὶ σφων ἐξόμην παρὰ τοῖν
 ποδοῖν, λόγων τε πολλῶν ἀνακυκλουμένων Ἀργίππας
 φησὶ πρὸς Γάιον, εἰ γὰρ ἀφίκοιτό ποθ' ἡμέρα ἢ με-
 ταστὰς ὃ γέρων οὗτος χειροτονοίῃ σε ἡγεμόνα τῆς 20
 οἰκουμένης· οὐδὲν γὰρ ἡμῖν Τιβέριος ὁ υἱωνὸς αὐτοῦ
 γένοιτ' ἂν ἐμποδὼν ὑπὸ σοῦ τελευτῶν, καὶ ἢ τ' οἰκου-
 μένη γένοιτ' ἂν μακαρία, κἀγὼ πρὸ αὐτῆς.' <188>
 Τιβέριος δὲ πιστὰ ἡγησάμενος τὰ εἰρημένα, καὶ ἅμα
 μῆνιν ἀναφέρων τῷ Ἀργίππα παλαιάν, διότι κελεύ- 25
 σαντος αὐτοῦ θεραπεύειν Τιβέριον, υἱωνὸν αὐτοῦ γε-
 γονότα καὶ Δρούσου παῖδα ὄντα, ὁ Ἀργίππας οὐ
 τιμίως ἦγε παρακροασάμενος τὰς ἐντολάς, καὶ πᾶς ὡς
 τὸν Γάιον μετεκάθιξε, 'τοῦτον μὲν δὴ' φησί, 'Μά-
 κρων, δῆσον.' <189> Μάκρων δὲ τὸ μὲν οὐ σαφῶς 30
 ὄντινα προστάξειεν ἐξεπιστάμενος, τὸ δ' οὐκ ἂν προσ-

δοκῶν περὶ τοῦ Ἀγρίππα αὐτὸν κελεύσαι τι τοιοῦτον, ἐπανεῖχεν ἀκριβοσόμενος τὰ εἰρημένα. <190> ἐπεὶ δὲ Καῖσαρ περιοδεύσας τὸν ἵπποδρομον λαμβάνει τὸν Ἀγρίππαν ἐστηκότα, 'καὶ μὴν δὴ' φησί, 'Μάκρων, 5 τοῦτον εἶπον δεθῆναι.' τοῦ δ' ἐπανερομένου ὀντινοῦν, 'Ἀγρίππαν γε' εἶπεν. <191> καὶ ὁ Ἀγρίππας τρέπεται μὲν κατὰ δεῖσσεις, τοῦ τε παιδὸς ᾧ συνετέθραπτο μνημονεύων καὶ τοῦ Τιβερίου τῆς ἐκτροφῆς, οὐ μὴν ἥνυέ γέ τι, ἀλλ' ἦγον αὐτὸν ἐν πορφυρίσι δέσμιον. 10 <192> καὶ καὶ μὰ τε γὰρ σφοδρὸν ἦν, καὶ ὑπ' οἴνου τοῦ ἐπὶ σιτίοις [μὴ] πολλοῦ γεγονότος δίψος ἐξέκαιεν αὐτόν, καὶ τι καὶ ἡγωνία καὶ τὸ παρ' ἀξίαν κατελάμβανε· θεασάμενος οὖν τινὰ τῶν Γαῖου παίδων Θανμαστὸν ὄνομα, ὕδωρ ἐν ἀγγεῖω κομίζοντα, ἤτησε πιεῖν. 15 <193> καὶ ὁρέξαντος προθύμως πιὼν 'ἀλλ' εἶπερ ἐπ' ἀγαθοῖς' φησὶν, 'ὦ παῖ, τὰ τῆσδέ σου τῆς διακονίας γέγονε, διαφυγῆς μοι γενομένης τῶνδε τῶν δεσμῶν οὐκ ἂν βραδύνοιμι ἐλευθερίαν εἰσπραττόμενός σοι παρὰ Γαῖου, ὃς καὶ δεσμώτῃ μοι γενομένῳ διακονεῖσθαι 20 καθάπερ ἐν τῷ πρότερον καθεστηκότι σχήματι τῆς περὶ ἐμὲ ἀξιώσεως οὐκ ἐνέλιπες.' καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ταῦτ' εἰπὼν, ἀλλὰ δὴ ἡμεῖψατο]. <194> ἐν ὕστερῳ γὰρ βασιλεύσας τὸν Θανμαστὸν μειζόνως ἐλευθερόν τ' ἀφῆκε παρὰ Γαῖου Καίσαρος γεγονότος λαβών, καὶ τῆς οὐσίας 25 ἐπίτροπον καθίστησι, τελευτῶν τε τῷ υἱεῖ Ἀγρίππα καὶ Βερνίκῃ τῇ θυγατρὶ ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις διακονησόμενον κατέλιπεν, ἐν τιμῇ τ' ὣν ταύτῃ γηραιὸς τελευτᾷ.

<195> καὶ ταῦτα μὲν ὕστερον ἐγένετο, Ἀγρίππας 7 30 δὲ τότε δεθεὶς εἰστήκει πρὸ τοῦ βασιλείου, πρὸς τινὶ δένδρῳ κλιθεὶς ὑπ' ἀθυμίας, μετὰ πολλῶν οἱ ἐδέδεντο.

καί τινος ὀρνέου καθίσαντος ἐπὶ τοῦ δένδρου ᾧ Ἀγρίπ-
 πας προσεκέκλιτο (βουβῶνα δ' οἱ Ῥωμαῖοι τὸν ὄρνιν
 τοῦτον καλοῦσι), τῶν δεσµωτῶν τις Γερμανὸς θεα-
 σάμενος ἤρετο τὸν στρατιώτην ὅστις εἶη ὁ ἐν τῇ πορ-
 φυρίδι, <196> καὶ μαθὼν μὲν Ἀγρίππαν ὄνομ' αὐτῷ, 5
 Ἰουδαῖον δὲ τὸ γένος καὶ τῶν ἐκείνῃ ἀξιολογώτατον,
 ἠξίωσε τὸν συνδεδεµένον αὐτῷ στρατιώτην πλησίον
 ἐλθεῖν διὰ λόγων· βούλεσθαι γάρ τινα ἀμφὶ τῶν πα-
 τρίων ἐρέσθαι αὐτόν. <197> καὶ τυχὼν, ἐπεὶ πλησίον
 ἴσταται, δι' ἐρµηνέως ᾧ νεανία' φησί, 'καταχθεῖ μὲν 10
 σε τὸ αἰφνίδιον τῆς μεταβολῆς, πολλήν θ' οὕτω καὶ
 ἀθρόαν ἐπαγαρὸν τὴν τύχην· ἀπιστία δέ σοι τῶν
 λόγων οἱ ἐπ' ἀποφυγῇ κακοῦ τοῦ ἐφεστηκότος διη-
 ροῦντο τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν. <198> ἴσθι γε μὴν,
 θεοὺς τοὺς ἐμοὺς πατέρας καὶ τοὺς τῇδ' ἐγχωρίους, 15
 οἱ τόνδ' ἐπρυτάνενσαν ἡμῖν τὸν σίδηρον, ἐπομνύμενος
 λέξω τὰ πάντα, οὗθ' ἡδονῇ γλωσσάλλῳ διδοὺς τὸν
 ἐπ' αὐτοῖς λόγον οὔτε διὰ κενῆς εὐθυμεῖν σε ἐσπου-
 δακώς· <199> αἱ γὰρ ἐπὶ τοιοῦσδε προαγορεύσεις ὕστε-
 ρηκότος τοῦ ἀποδείξοντος ἔργου χαλεπωτέραν προστί- 20
 θενται τὴν ἀχθηδόνα τοῦ εἰ μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἀκροάσαιο
 αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ τὸ ἐμὸν κινδύνους παρβαλλόμενος,
 δίκαιον ἡγησάμην σοι διασαφῆσαι τὴν προαγόρευσιν
 τῶν θεῶν. <200> οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εὐθές ἀπαλ-
 λαγὴ τέ σοι τῶνδε τῶν δεσµῶν παρέσται καὶ πρόοδος 25
 ἐπὶ μήκιστον ἀξιώματός τε καὶ δυνάμεως, ζηλωτός τ'
 ἂν γένοιο πᾶσιν οἱ νῦν δι' οἴκτου τὰς τύχας σου λαµ-
 βάνουσιν, εὐδαίμων τ' ἂν ποιοῖτο τὴν τελευτήν, παισὶν
 οἱ εἶεν τὸν ὄλβον καταλειπόμενος. µνημονεύειν δέ,
 ὁπότ' εἰσαυθίς τὸν ὄρνιν θεάσαιο τοῦτον, πέντε ἡμέραις 30
 σοι τὴν τελευτήν ἐσομένην. <201> ταῦτα πεπράξεται

μὲν ἤπερ ἀποσημαίνει σοι τοῦ θεοῦ τὸ ἐξαποστεῖλαν
 τουτονὶ τὸν ὕρουν· προγνώσει τ' αὐτῶν σύνεσιν τὴν
 παραγενομένην ἀποστερεῖν σ' ἄδικον ἡγησάμην, ὅπως
 ἐπιστάμενος ἀγαθοῦ μέλλοντος τὸ λυσιτελοῦν ἐν ὀλίγῳ
 5 τὴν ἀχθιδόνα τοῦ παρόντος τίθοιο. μνήμην δὲ ποι-
 εῖσθαι, εἰς χεῖρας σοι παραγενομένου τοῦ εὐδαίμονος,
 καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς διαφευξομένου τὴν δυστυχίαν ἣ
 τὰ νῦν σύνεσμεν. <202> καὶ ὁ μὲν Γερμανὸς τοσάδε
 προειπὼν εἰς τοσόνδ' ὦφλε γέλωτα τῷ Ἀργίππᾳ ἐφ'
 10 ὅσον ἐν τοῖς ὕστερον κατεφάνη τεθαρμάσθαι ἄξιος·
 ἡ δ' Ἀντωνία χαλεπῶς φέρουσα τοῦ Ἀργίππα τὴν
 δυστυχίαν, τὸ μὲν Τιβερίῳ περὶ αὐτοῦ διαλέγεσθαι
 ἐργωδέστερον ἑώρα καὶ ἄλλως ἐπ' ἀπράκτοις γενησό-
 μενον, <203> εὐρίσκετο δ' αὐτῷ παρὰ τοῦ Μάκρωνος
 15 στρατιωτῶν τε μετρίων ἀνδρῶν, οἳ παραφυλάξειαν αὐ-
 τὸν ἐν φροντίσιν, καὶ ἑκατοντάρχον ἐφεστηξομένου τ'
 ἐκείνοις καὶ συνδέτου ἐσομένου, λουτρὰ τε καθ' ἡμέ-
 ραν συγχωρεῖσθαι καὶ ἀπελευθέρων καὶ φίλων εἰσό-
 δους τὴν τ' ἄλλην ῥαστώνην ἢ τῷ σώματι γένοιτ' ἂν.
 20 <204> εἰδῆσάν θ' ὥς αὐτὸν φίλος τε Σίλας καὶ τῶν
 ἀπελευθέρων Μαρσύας καὶ Στοιχεύς, τροφὰς εἰσκομί-
 ζοντες αἷς ἔχαιρε, καὶ δι' ἐπιμελείας πάσης ἔχοντες,
 ἱμάτιά τε κομίζοντες ἐπὶ προσποιήσει πράσεως, ὅποτε
 νῦν γένοιτο ὑπεστρώνυνυσαν αὐτῷ συμπράξει τῶν στρα-
 25 τιωτῶν, Μάκρωνος προειρηκότος. καὶ ταῦτα ἐπράτ-
 τετο ἐπὶ μῆνας ἔξ.

<205> καὶ τὰ μὲν κατ' Ἀργίππαν ἐν τούτοις ἦν· 8
 Τιβέριος δ' ἐπανελθὼν εἰς τὰς Καπρέας ἐμαλακίζετο,
 τὰ μὲν πρῶτα μετρίως, ἐπιδούσης δ' εἰς τὸ μᾶλλον
 30 τῆς νόσου πονηρὰς ἔχων περὶ αὐτῷ τὰς ἐλπίδας,
 Εὐόδου, ὅς ἦν αὐτῷ τιμιώτατος τῶν ἀπελευθέρων,

- κελεύει τὰ τέκνα προσαγαγεῖν πρὸς αὐτόν· χρήζειν γὰρ ἀφικέσθαι σφίσι διὰ λόγων πρὶν ἢ τελευτᾶν. <206> ἦσαν δ' αὐτῷ παῖδες γνήσιοι μὲν οὐκέτι· Δροῦσος γὰρ δὴ, ὁ μόνος αὐτῷ γεγονώς, ἐτύγχανε τεθνεώς· υἱὸς δὲ τούτου κατελείπετο Τιβέριος, ἐπικαλούμενος 5 Γέμελλος, Γαίος τε Γερμανικοῦ παῖς ἀδελφοῦ υἱὸς γεγονώς, νεανίας τ' ἤδη καὶ παιδείαν ἐκπεποιηκώς ἐπὶ πλεῖστον, εὐνοία τε τοῦ δήμου τιμώμενος διὰ τὴν Γερμανικοῦ τοῦ πατρὸς ἀρετὴν. <207> ἐπὶ μέγιστον γὰρ δὴ οὗτος ἦλθε παρὰ τοῖς πλήθεσι τιμῆς εὐστα- 10 θεία τρόπου καὶ δεξιότητι τοῦ ὁμιλεῖν ἀνεπαχθῆς ὢν, καὶ τὴν ἀξίωσιν κτώμενος τῷ βούλεσθαι ἴσος πᾶσιν εἶναι· <208> ἐξ ὧν οὐ μόνον ὁ δῆμος καὶ ἡ βουλὴ μειζόνως ἤγον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑποτελῶν ἕκαστον ἐθνῶν, οἳ μὲν ὁμιληκότες ἀλισκόμενοι τῇ χάριτι τῆς 15 ἐντεύξεως, οἳ δὲ πύστει τῆς ἐκείνων ἀφηγήσεως παραλαμβάνοντες. <209> πένθος τ' αὐτοῦ τελευτήσαντος προυτέθη πᾶσιν, οὐ θεραπείᾳ τῆς ἀρχῆς ἐπιψευδομένων τὴν συμφορὰν, λύπη δ' ἀληθεῖ οἰκειουμένων διὰ τὸ ἰδίαν τύχην ἑκάστοις τὴν μετὰστασιν αὐτοῦ ὑπει- 20 ληφθαι· οὕτως ἀνεπαχθῶς ὁμίλησε τοῖς ἀνθρώποις. <210> ἐξ ὧν μέγα ὄφελος καὶ τῷ παιδὶ αὐτοῦ παρὰ πᾶσι κατελέλειπτο τοῖς τ' ἄλλοις, καὶ μάλιστα τὸ στρατιωτικὸν ἦρτο, ἀρετὴν ἀριθμοῦντες τὸ περὶ τῆς ἀρχῆς ἐκείνῳ περιγενησομένης, εἰ δεήσει, καὶ τελευτᾶν. 25
- 9 <211> ὁ δὲ Τιβέριος Εὐδόφῳ πρόσταγμα ποιησάμενος κατὰ τὴν ὑστεραίαν ὑπὸ τὴν ἑω εἰσαγαγεῖν τοὺς παῖδας, εὐχεται τοῖς πατρίοις θεοῖς σημεῖόν τι προφαντὸν αὐτῷ δεῖξαι περὶ τοῦ τὴν ἡγεμονίαν διαδεξομένου, σπεύδων μὲν τῷ υἱεῖ τοῦ παιδὸς αὐτὴν κατα- 30 λιπεῖν, μεῖζον δὲ δόξης τε καὶ βουλήσεως τῆς αὐτοῦ

πεπιστευκῶς τοῦ θεοῦ τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἀποφανούμενον.
 <212> οἰώνισμα δ' οὖν αὐτῷ προύκειτο εἰς ἐκείνον
 ἵξειν τὴν ἡγεμονίαν, ὅς κατὰ τὴν ἐπιούσαν ἀφίκοιτο
 πρὸς αὐτὸν πρότερος. ταῦτα διανοηθεὶς πέμπει παρὰ
 5 τοῦ υἱωνοῦ τὸν παιδαγωγόν, κελεύων ὑπὸ πρώτην
 ὥραν ἄγειν τὸν παῖδα ὡς αὐτόν, καταμελήσεσθαι τῆς
 στρατηγίας τὸν θεὸν ὑπολαμβάνων. ὃ δ' ἀντεψήφισεν
 αὐτοῦ τὴν χειροτονίαν. <213> ὃ μὲν δὴ ταῦτ' ἐν-
 τεθυμημένος, ἐπεὶ τάχιστα ἡμέρα ἦν, κελεύει τὸν
 10 Εὐδοκὸν εἰσκαλεῖν τῶν παίδων τὸν παρόντα πρότερον.
 ἐξελθὼν δ' ἐκεῖνος, καὶ τὸν Γάιον πρὸ τοῦ δωματίου
 καταλαβὼν (ὃ γὰρ Τιβέριος οὐ παρῆν μετεώρου τῆς
 τροφῆς αὐτῷ γενομένης, ἥδει δ' ὁ Εὐδοκὸς οὐδὲν ὦν
 ἐβούλετο ὁ δεσπότης) 'καλεῖ σέ' φησιν 'ὁ πατήρ,' καὶ
 15 εἰσήγαγεν αὐτόν. <214> Τιβέριος δ' ὡς θεᾶται Γάιον,
 τότε πρῶτον εἰς ἔννοιαν ἔλθων τοῦ θείου τῆς ἐξου-
 σίας, καὶ τὴν κατ' αὐτὸν ἡγεμονίαν παντελῶς ἀφηρη-
 μένην ἐπικυροῦν οἷς ψηφίσαιτο δυνάμεως ἐκείθεν αὐτῷ
 μὴ παραγενομένης, πολλὰ δὲ κατωλοφύρατο αὐτὸν μὲν
 20 τοῦ ἐφ' οἷς προβουλεύσειε κυροῦν ἀφηρημένον τὸ κρά-
 τος, <215> Τιβέριον δὲ τὸν υἱωνόν, ὡς τῆς τε 'Ρω-
 μαίων ἀρχῆς ὁμοῦ διαμάρτοι καὶ τῆς σωτηρίας κεχρη-
 μένον, διὰ τὸ ἐπ' ἄλλων κρειττόνων, οὐκ ἀνεκτὸν
 εἰσηγησομένων τὴν συναναστροφὴν, κείσεσθαι τὴν σω-
 25 τηρίαν αὐτῷ, τοῦ συγγενοῦς μὴ ὠφελεῖν δυναμένου,
 φόβῳ τε καὶ μίσει τοῦ ἐφεστηκότος χρησομένου πρὸς
 αὐτόν, τὰ μὲν ὡς προσεδρεύοντα τῇ ἀρχῇ, τὰ δ' ὡς
 ἀντεπιβουλεύειν ὑπὲρ τε τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἀντι-
 λήψεως τῶν πραγμάτων μὴ ἀφησόμενον. <216> ἦν
 30 δὲ καὶ γενεθλιαλογία Τιβέριος τὰ μάλιστα προσκεί-
 μενος, κατὰ τὰ κατορθούμενα αὐτῆς μειζόνως τῶν εἰς

τόδ' ἀνακειμένων ἐκόντως τὸν βίον ἐξηγμένος. Γάλ-
 βαν οὖν ποτὲ θεασάμενος ὡς αὐτὸν εἰσιόντα, φησὶ
 πρὸς τοὺς ἐπιτηδαιοτάτους αὐτῷ ὡς παραγίγνοιτο ἀνὴρ
 τῇ Ῥωμαίων ποτὲ τιμησόμενος ἡγεμονία. <217> τὰ
 τε πάντα μαντείων ὁπόσα ἐχόμενα πιθανὰ ἡγούμενος 5
 ἡγεμόνων μάλιστα ἀνὴρ οὗτος ὑπὸ τοῦ ἐπαληθεύοντος
 αὐτῶν, ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ἐχρῆτο αὐταῖς. <218> καὶ
 τότε μὲν ἐν χαλεποῖς ἦν συντυχία τοῦ γερονότος, ὡς
 ἐπ' ἀπολωλότι τῷ υἱεῖ τοῦ παιδὸς ἀχθεινῶς διατεθει-
 μένος, καὶ κατάμεμψιν αὐτοῦ ποιούμενος τοῦ κατὰ τὴν 10
 οἰώνισιν προμηθεοῦς· παρὸν γὰρ αὐτῷ λύπης ἀπηλ-
 λαγμένῳ τελευτᾶν ἀμαθία τῶν ἐσομένων, διαφθεί-
 ρεσθαι τῷ προεγνωκῶς τὴν ἐσομένην δυστυχίαν τῶν
 φιλτάτων τελευτᾶν. <219> καίπερ δὲ συντεταραγμένος
 τῇ παρὰ δόξαν τῆς ἀρχῆς εἰς οὓς οὐκ ἤθελε περιόδῳ, 15
 ἄκων τε καὶ μὴ βουλόμενος φησὶ γοῦν πρὸς τὸν Γάιον
 ὦ παῖ, καίπερ μοι συγγενεστέρου Τιβερίου ἢ κατὰ
 σὲ ὄντος, δόξῃ τε τῇ ἐμαυτοῦ καὶ τῷ ὁμοψήφῳ ἐπ'
 αὐτῇ τῶν θεῶν σοὶ φέρων ἐργειρίζω τὴν Ῥωμαίων
 ἡγεμονίαν. <220> ἀξιῶ δέ σε μηδὲν ἀμνημονεῖν, ὅμι- 20
 λήσαντα αὐτῇ, μήτ' εὐνοίας τῆς ἐμῆς, ὅς εἰς τοσόνδε
 σε ἀξιώματος καθίστημι μέγεθος, μήτε τοῦ πρὸς Τι-
 βέριον συγγενοῦς, <221> ἀλλ' ἐπιστάμενον ὡς σὺν τε
 τοῖς θεοῖς καὶ μετ' αὐτοῦς τοιῶνδ' εἰς κατασταίην
 ἀγαθῶν ποριστής, ἀμείβεσθαί μου τὸ ἐπ' αὐτοῖς πρό- 25
 θυμον, καὶ ἅμα Τιβερίου φροντίζειν διὰ τὴν συγγέ-
 νειαν, ἄλλως τε γιννώσκων ὡς τεῖχος σοὶ καὶ τῆς ἀρχῆς
 ὁμοῦ καὶ τῆς σωτηρίας περιῶν γίγνοιτ' ἂν Τιβέριος,
 φροῖμιον δὲ τοῦ δυστυχοῦς μεθιστάμενος. <222> αἶ
 τε γὰρ μονώσεις ἐπικίνδυνοι τοῖς εἰς τηλικούτων πραγ- 30
 μάτων ὄγκον καταστᾶσι, καὶ θεοῖς οὐκ ἀτιμώρητα

ὅποσα παρὰ δίκην πραττόμενα ἀφανίζει τοῦ νόμου
τὸ ἐτέρως πράττειν παρακαλοῦν. <223> ταῦτα μὲν
ὁ Τιβέριος ἔλεγεν, οὐ μὴν πιθανὸς ἦν τῷ Γαῖῳ
καίπερ ὑπισχνουμένῳ, ἀλλὰ καταστάς εἰς τὴν ἀρχὴν
5 τὸν τε Τιβέριον μαντείαις ἀναιρεῖ ταῖς ἐκείνου, καὶ-
τὸς ἐπιβουλῶν ἐπ' αὐτὸν συντεθεισῶν μετ' οὐ πολὺ
τελευτᾷ.

<224> Τιβέριος δὲ τότε τὸν Γάιον ἀποδείξας διά- 10
δοχον τῆς ἡγεμονίας, ὀλίγας ἐπιβιούς ἡμέρας ἔθανε,
10 σὺν αὐτὸς τὴν ἀρχὴν ἡμέρας τρεῖς καὶ πέντε μῆνας
πρὸς ἐνιαυτοῖν δυοῖν καὶ εἴκοσι. Γάιος δ' ἦν αὐτο-
κράτωρ τέταρτος. <225> Ῥωμαίοις δ' ἦκε μὲν πύστις
τῆς Τιβερίου τελευτῆς ἠὲ φραίνοντό τε τῷ ἀγαθῷ τῆς
ἀγγελίας, οὐ μὴν πιστεύειν γε θάρσος ἦν αὐτοῖς, οὐ
15 τῷ μὴ βούλεσθαι (πρὸ πολλῶν γὰρ ἂν ἐτιμήσαντο
χρημάτων τὸ ἐπαληθεῦσον τῶν λόγων), δέει δὲ μὴ
ψευδοῦς τῆς ἀγγελίας γενομένης προεξαναστάντες ἐπὶ
δηλώσει τοῦ αὐτῶν χάρματος, εἴτ' ἀπόλουντο διαβολῆς
αὐτῶν γενομένης. <226> πλείστα γὰρ ἀνὴρ εἰς οὗτος
20 Ῥωμαίων τοὺς εὐπατρίδας εἰργάσατο δεινὰ, δυσόργητος
ἐπὶ πᾶσιν ὢν, καὶ ἀνήκεστος εἰς τὸ ἐργάζεσθαι κατα-
στάς εἰ καὶ χωρὶς λόγου τὴν αἰτίαν ἐπανέλοιτο τοῦ
μισεῖν, καὶ ἐπὶ πᾶσι μὲν οἷς κρίνοιεν ἔξαγριοῦν φύσιν
ἔχων, εἰς θάνατον δὲ καὶ τῶν κουφοτάτων ἀνατιθεῖς
25 τὴν ζημίαν. <227> ὥσθ' ἡδονῇ τοῦ ἐπ' αὐτῷ λόγου
φέροντες τὴν ἀκρόασιν, εἰς ὅσον ἐβούλουντο ἀπολαύ-
σματι χρῆσθαι ἐκεκώλυντο δείματι κακῶν ἃ προεω-
ρᾶτο ψευθεῖσιν τῆς ἐλπίδος. <228> Μαρσύας δὲ τοῦ
'Αγρίππα ὁ ἀπελεύθερος, πνθόμενος Τιβερίου τὴν τε-
30 λευτήν, ἐωθεῖτο δρομαῖος τῷ Ἀγρίππα εὐαγγελιούμε-
νος, καὶ καταλαβὼν ἐν ἑξόδοις ὄντα εἰς τὸ βαλανεῖον,

συννεύσας πρὸς αὐτὸν γλώσσει τῇ Ἑβραίων ἑτέθηκεν
 ὁ λέων' φησίν. <229> ὁ δὲ σύνεσιν τε τοῦ λόγου
 ποιησάμενος καὶ χάσματι τῷ ἐπ' αὐτῷ περιενεχθείς,
 ἄλλὰ σοι τῶν ἀπάντων καὶ τῆς ἐπὶ τῷ δ' εὐαγγελίας
 χάριτες ἐν ἑμοὶ παντοῖαι γίνονται. μόνον ἀληθῆ τὰ
 λεγόμενα εἶη. <230> καὶ ὁ ἑκατοντάρχης, ὅσπερ τῇ
 φυλακῇ ἐφειστήκει τοῦ Ἀγρίππα, θεώμενος τὴν τε
 σπουδὴν μεθ' οἷας ὁ Μαρσῦας ἀφίκετο καὶ τὸ ἐκ τῶν
 λόγων χάσμα Ἀγρίππα συνελθόν, ὑποτοπήσας καίνω-
 σιν τινα γεγονέναι τῶν λόγων ἡρετό σφας περὶ τοῦ
 λόγου τοῦ ἐφεστηκότος. <231> οὐ δὲ τέως μὲν παρέ-
 τρεπον, ἐγκειμένῳ δ' ἀποσημαίνει ὁ Ἀγρίππας (ἦδη
 γὰρ φίλος ἦν) μηδὲν ἐνδοιάσας. ὁ δ' ἐκοινοῦτό τε
 τὴν ἡδονὴν τοῦ λόγου διὰ τὸ εἰς ἀγαθὰ τῷ Ἀγρίππα
 φέρειν, προτίθει τ' αὐτῷ δεῖπνον. εὐωχουμένων δ'
 αὐτῶν καὶ τοῦ πότου προϊόντος παρῆν τις λέγων ξῆν
 τε τὸν Τιβέριον καὶ ὀλίγων ἡμερῶν ἐπανήξειν εἰς τὴν
 πόλιν. <232> καὶ ὁ ἑκατοντάρχης δεινῶς θορυβηθεὶς
 τῷ λόγῳ διὰ τὸ εἰς θάνατον ἀνακείμενα πεπραχέναι,
 δεσμώτη τε καὶ ἐπ' ἀγγελίᾳ θανάτου αὐτοκράτορος
 συνδεδιητῆσθαι μετὰ χάσματος, ἀπωθεῖται τὸν Ἀγρίπ-
 παν τοῦ κλινιδίου, καὶ ἡ πού' φησι ἰλῆσειν με ὑπο-
 νοεῖς θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος καταψευδόμενος, ἀλλ'
 οὐ κεφαλῇ τῇ σῇ τοῦτον ἀναμαζόμενος τὸν λόγον;
 <233> ταῦτ' εἰπὼν κελεύει δῆσαι τὸν Ἀγρίππαν, λελυ-
 κὼς πρότερον αὐτόν, φυλακὴν τ' ἀκριβεστέραν αὐτοῦ
 ἢ πρότερον καθίσταται. καὶ νύκτα μὲν ἐκείνην ὁ
 Ἀγρίππας ἐν τοιούτοις ἦν κακοῖς. <234> τῇ δ' ὕστε-
 ραῖα λόγος τε πλείων ἦν κατὰ τὴν πόλιν ἰσχυριζό-
 μενος ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ Τιβερίου, ἐθάρρουν θ' οἱ
 ἄνθρωποι φανερώς ἦδη θροεῖν, καὶ τινες καὶ θυσίας

- ἐπετέλουν, ἐπιστολαί τ' ἀφίκοντο παρὰ τοῦ Γαΐου, ἢ μὲν πρὸς τὴν σύγκλητον τοῦ Τιβερίου διασφαροῦσα τὴν τελευτήν καὶ τὴν αὐτοῦ παράληψιν τῆς ἡγεμονίας γενομένην, <235> ἢ δὲ πρὸς Πίσωνα τὸν φύλακα τῆς πόλεως, τοῦτό τ' ἀγορεύουσα, καὶ τὸν Ἀγρίππαν ἐκέλευσεν ἐκ τοῦ στρατοπέδου μεταστῆσαι εἰς τὴν οἰκίαν ἐν ἣ ἡ πρότερον ἢ δεθῆναι δίαιταν εἶχεν· ὥστ' ἐν θάρσει λοιπὸν ἦγε τὰ περὶ αὐτῆς. φυλακὴ μὲν γὰρ καὶ τήρησις ἦν, μετὰ μέντοι ἀνέσεως τῆς εἰς τὴν δίαιταν.
- 10 <236> Γάιος δ' ὥς ἐπὶ Ῥώμης παρῆν ἄγων τοῦ Τιβερίου τὸ σῶμα, ταφάς τ' αὐτοῦ ποιεῖται πολυτελεῖς νόμοις τοῖς πατρίοις, Ἀγρίππαν δ' αὐθυμερὸν λύειν ὄντι προθύμῳ κώλυμα Ἀντωνία ἦν, οὗ τι μίσει τῷ πρὸς τὸν δεδεμένον, προμηθεῖα δὲ τοῦ Γαΐου εὐπρε-
- 15 ποῦς, μὴ δόξαν ἐπάγοιτο ἡδονῇ δεχομένου τὴν Τιβερίου μετὰστασιν, ἄνδρα ὑπ' ἐκείνου δεδεμένον λύων ἐκ τοῦ ὀξέος. <237> διελθουσῶν μέντοι οὐ πολλῶν ἡμερῶν μεταπεμφάμενος αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον ἀποκίρρει τ' αὐτὸν καὶ μεταμφιέννυσιν, εἴτα δὲ τὸ διάδημα
- 20 περιτίθησι τῇ κεφαλῇ καὶ βασιλέα καθίστησιν αὐτὸν τῆς Φιλίππου τετραρχίας, δωρησάμενος αὐτῷ καὶ τὴν Λυσανίου τετραρχίαν, ἀλλάττει τε τῇ σιδηρᾷ ἀλύσει χρυσὴν ἰσόσταθμον, ἱππάρχην δ' ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἐκπέμπει Μάρκλλον.
- 25 <238> δευτέρῳ δ' ἔτει τῆς Γαΐου Καίσαρος ἡγεμονίας Ἀγρίππας ἡξίου συγχώρησιν αὐτῷ γενέσθαι πλεύσαντι τὴν τ' ἀρχὴν καταστήσασθαι καὶ τᾶλλα εἰς δέον οἰκονομησάμενῳ ἐπανιέναι. <239> καὶ συγχωροῦντος τοῦ αὐτοκράτορος παρῆν, παρ' ἐλπίδας τ' ὥφθη πᾶσι βασιλεύς, πολλὴν τε τῆς τύχης ἐπεδείκνυνεν
- 30 § 237 cf. Bell. Iud. II 9, 6.

ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τὴν ἐξουσίαν τοῖς θεωροῦσιν ἐκ λογισμῶν ἀπορίας τε τῆς πρότερον καὶ τοῦ ἐν τῷ παρόντι εὐδαίμονος. καὶ οἱ μὲν ἐμακάριζον τοῦ μὴ διαμαρτία χρησαμένου τῶν ἐλπίδων, οἱ δ' ἐν ἀπιστίᾳ περὶ τῶν γεγονότων ᾔσαν.

5

- 7 <240> Ἡρώδης δ' ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀγρίππα, συνοικοῦσα Ἡρώδῃ (τετράρχης δ' οὗτος ἦν Γαλιλαίας καὶ Περαίας), φθόνῳ τᾷδελεφοῦ τὴν ἐξουσίαν ἐδέχετο, ὁρῶσα ἐν πολὺν μείζονι ἀξιώματι γεγεννημένον ἀνδρὸς τοῦ αὐτῆς, διὰ τὸ φυγῇ μὲν τότε ποιήσασθαι τὴν ἔξο- 10 δον, διαλῦσαι τὰ χρεᾶ μὴ δυνάμενον, κάθοδον δὲ μετ' ἀξιώματος καὶ οὕτω πολλοῦ τοῦ εὐδαίμονος. <241> ἔλυπεῖτο οὖν καὶ βαρέως ἔφερε τῇ ἐπὶ τοσοῦτον μεταβολῇ, καὶ μάλιστα, ὅποτε θεάσασθαι μετὰ τῶν εἰωθότων παρασῆμων τῆς βασιλείας ἐπιφοιτῶντα τοῖς πλήθεσιν, 15 ἐπικρύπτεσθαι οὐκ ἠνείχετο τὴν δυστυχίαν τοῦ φθόνου, ἀλλὰ τὸν ἄνδρα ἐξῆρε, κελεύουσα ἐπὶ τῆς Ῥώμης πλεῖν ἐπὶ μνηστεία τῶν ἴσων. <242> οὐ γὰρ ἀνεκτὸν εἶναι σφισι τὸ ζῆν, εἰ Ἀγρίππας Ἀριστοβούλου μὲν υἱὸς ὦν, θανεῖν ὑπὸ τοῦ πατρὸς κατεγνωσμένου, πενία 20 δ' ἀπόρῳ συνὼν ὥστ' ἐλέῳ αὐτῷ ἐπικουφίζεσθαι τὰ ναναγκαῖα τὰφ' ἡμέρας, φυγῇ δὲ τῶν δεδανεικότων τὸν πλοῦν πεποιημένος, ἐπανεληλύθοι βασιλεύς, αὐτὸς δέ γ' ὦν παῖς βασιλέως, καὶ τοῦ συγγενοῦς τῆς ἀρχῆς καλοῦντος αὐτὸν ἐπὶ μεταποιήσει τῶν ἴσων, καθέξοιτο 25 ἀγαπῶν ἐν ιδιωτεία διαβιοῦν. <243> ἄλλ' εἰ καὶ πρότερόν γε, Ἡρώδῃ, μηδὲν ἐλύπει σε τὸ ἐν ἐλάττονι τιμῇ πατρὸς οὗ γέγονας εἶναι, νῦν γοῦν ὁρέχθητι συγγενοῦς ἀξιώματος, μηδ' ὑπόμεινε ἡττᾶσθαι προύχοντι τιμῆς ἀνδρὶ πλοῦτον τεθεραπευκότι τὸν σόν, 30 μηδὲ πενίαν ἀποφύνης τὴν ἐκείνου τῆς ἡμετέρας εὐπο-

ρίας ἀρετῇ μᾶλλον χρῆσθαι δυναμένην, μηδὲ δευτε-
 ρεύειν ἀνεπαίσχυντον ἡγοῦ τῶν χθῆς καὶ πρῶην ἐλέω
 τῷ σῷ διαβεβιωκότων. <244> ἀλλ' ἐπὶ τῆς Ῥώμης
 ἰώμεν, καὶ μήτε πόνου φειδῶ τις ἔστω μήτ' ἀργυρίου
 5 δαπάνης καὶ χρυσίου, διὰ τὸ μὴ ἐπ' οὐδαμινοῖς ἂν
 βελτίοσι γενέσθαι τὴν τήρησιν αὐτῶν ἀναλώσεως τῆς
 ἐπὶ κτήσει βασιλείας ἐσομένης.

<245> ὃ δὲ τέως μὲν ἀπεμάχετο ἀγαπῶν τὴν ἡσυ- 2
 χίαν καὶ τῆς Ῥώμης τὸν ὄχλον δι' ὑποψίας λαμβάνων,
 10 ἀναδιδάσκειν τ' αὐτὴν ἐπειρᾶτο. ἡ δ' ἐφ' ὅσον ἐξα-
 ναχωροῦντα ἑώρα μειζρόνως ἐνέκειτο, κελεύουσα μὴ
 ἀνιέναι πάντα πράττειν ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ· <246> καὶ
 πέρας οὐκ ἀνῆκεν, ἕως ἐξενίκησεν αὐτὸν ὁμογνώμονα
 αὐτῇ ἀκουσίως γενέσθαι διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλως ἀπο-
 15 φυγεῖν αὐτῆς τὸ ἐπὶ τοιούτοις ψηφισάμενον. παρασκευ-
 ασάμενός θ' ὥς ἐνῆν πολυτελῶς, καὶ φειδοῖ μηδενὸς
 χρώμενος, ἀνήγετο ἐπὶ τῆς Ῥώμης, ἅμα δὲ καὶ τὴν
 Ἡρωδιάδα ἀρόμενος. <247> Ἀγρίππας δὲ τὴν τε διά-
 νοιαν αὐτῶν καὶ τὴν παρασκευὴν αἰσθόμενος καὶ αὐτὸς
 20 παρεσκευάζετο. ἐπεὶ τ' ἐκπεπλευκότας ἀκούει, πέμπει
 καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς Ῥώμης Φορτουνᾶτον αὐτοῦ τῶν
 ἀπελευθέρων, δῶρά τε κομίζοντα τῷ αὐτοκράτορι καὶ
 ἐπιστολὰς κατὰ τοῦ Ἡρώδου, τὰ δὲ καὶ αὐτὸν διδά-
 ξοντα, εἰ καιρὸς, τὸν Γάιον. <248> ὃ δ' ἐπαναχθείς
 25 τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἡρώδην καὶ δεξιῷ χρησάμενος τῷ πλῶ
 τοσόδ' ἀπελείπετο τοῦ Ἡρώδου ὥστε τὸν μὲν ἐντυχεῖν
 Γαῖω, ὃ δ' ἐπικατάγεται καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀπεδίδου.
 καὶ προσέπλευσαν ἀμφότεροι Δικαιορχεῖα, καὶ τὸν
 Γάιον ἐν Βαῖταις λαμβάνουσι· <249> πολίδριον δ'
 30 ἔστι καὶ τοῦτο τῆς Καμπανίας, ὅσον ἀπὸ σταδίων
 πέντε τῆς Δικαιορχείας κείμενον. βασίλειοί τ' εἰσὶν

οικήσεις αὐτόθι πολυτελέσι κεχορηγημέναι κατασκευαῖς, φιλοτιμηθέντος τῶν αὐτοκρατόρων ἐκάστου τοὺς προγεγονότας ὑπερβάλλεσθαι· λουτρά τε παρέχεται τὸ χωρίον θερμὰ γῆθεν αὐτόματα ἀνιόντα ἀγαθὰ ἐπὶ τ' ἰάσει τοῖς χρωμένοις καὶ ἄλλως τῷ ἀνειμένῳ τῆς 5 διαίτης συμφέροντα. <250> Γάιος δ' ἅμα τε προσαγορεύων τὸν Ἡρώδην (πρῶτος δ' αὐτῷ ἐνετύγγανεν) ἅμα τε τοῦ Ἀγρίππα τὰς ἐπιστολὰς ἐπιὼν ἐπὶ τῇ κατηγορίᾳ τῇ ἐκείνου συγκειμέναις (κατηγόρει δ' αὐτοῦ ὁμολογίαν τε πρὸς Σηιανὸν κατὰ τῆς Τιβερίου ἀρχῆς καὶ 10 πρὸς Ἀρτάβανον τὸν Πάρθον ἐπὶ τοῦ παρόντος κατὰ τῆς Γαίου ἀρχῆς, <251> παρὰδειγμά τ' ἦν αὐτῷ τοῦ λόγου μυριάσιν ἐπὶ ὀπλιτῶν ἀρκέσουσα κατασκευὴ ἐν ταῖς Ἡρώδου ὀπλοθήκαις ἀποκειμένη) ἐκινεῖτό θ' ὑπὸ τῶν εἰρημένων, καὶ ἤρετο τὸν Ἡρώδην εἰ ἀληθὴς 15 ὁ περὶ τῶν ὀπλων λόγος. <252> τοῦ δέ (οὐ γὰρ ἦν ἕτερα εἰπεῖν διὰ τὸ ἀντιφθέγγεσθαι τὴν ἀλήθειαν) εἰπόντος εἶναι τὰ ὄπλα, πιστὰ ἡγούμενος εἶναι τὰ ἐπὶ τῇ ἀποστάσει κατηγορούμενα, τὴν τετραρχίαν ἀφελόμενος αὐτὸν προσθήκην τῇ Ἀγρίππα βασιλείᾳ ποιεῖται, 20 καὶ τὰ χρήματα ὁμοίως τῷ Ἀγρίππα δίδωσιν, αὐτόν τε φυγῇ αἰδῶ ἐξημίωσεν, ἀποδείξας οἰκητήριον αὐτοῦ Λούγδουνον πόλιν τῆς Γαλλίας. <253> Ἡρωδιάδα δὲ μαθὼν Ἀγρίππα ἀδελφὴν οὖσαν, τὰ τε χρήματα ἐδίδου ὁπόσα ἐκείνῃ ἴδια ἦν, καὶ τοῦ μὴ κοινωνεῖν νομίσαι 25 τάνδρῃ τῆς συμφορᾶς τεῖχος αὐτῇ τὸν ἀδελφὸν ἔλεγεν. <254> ἡ δέ 'ἀλλὰ σὺ μὲν, αὐτοκράτωρ,' εἶπε, 'μεγαλοφρόνως τε καὶ ἀξιώματι τῷ σεαυτοῦ πρεπόντως τάδε λέγεις, κώλυμα δέ μοι ἔστι χρῆσθαι σοι τῇ χάριτι τῆς δωρεᾶς εὐνοια ἢ πρὸς τὸν γεγαμηκότα, οὗ κοινωνόν 30 με τῆς εὐδαιμονίας γενομένην οὐ δίκαιον ἐγκαταλιπεῖν

ἐπὶ ταῖς τύχαις καθεσταμένον· <255> ὁ δ' ἐν ὁργῇ
 τοῦ μεγαλόφρονος αὐτὴν ποιησάμενος συνήλαυνε
 καὶ αὐτὴν τῷ Ἡρώδῃ, καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς τῷ
 Ἀγρίππᾳ δῶρον δίδωσιν. Ἡρωδιάδι μὲν δὴ φθόνου
 5 τοῦ πρὸς τὸν ἀδελφὸν καὶ Ἡρώδῃ γυναικείων ἀκροα-
 σαμένῳ κουφολογιῶν δίκην ταύτην ἀπήτησεν ὁ θεός·
 <256> Γάιος δὲ τὸν μὲν πρῶτον ἐνιαυτὸν καὶ τὸν
 ἐξῆς πᾶνν μεγαλοφρόνως ἐχοῖτο τοῖς πράγμασι, καὶ
 μέτριον παρέχων αὐτὸν εἰς εὖνοιαν πολλὴν προυχώρει
 10 παρὰ τε Ῥωμαίοις αὐτοῖς καὶ τοῖς ὑπηκόοις, προῖδων
 δ' ἐξίστατο τοῦ ἀνθρωπείως φρονεῖν ὑπὸ μεγέθους
 τῆς ἀρχῆς ἐκθειάζων ἑαυτόν, καὶ τὰ πάντα ἐπ' ἀτιμία
 τοῦ θείου πολιτεύειν ἤρτο.

<257> καὶ δὴ στάσεως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενομένης 8
 15 Ἰουδαίων θ' οἱ ἐνοικοῦσι καὶ Ἑλλήνων, τρεῖς ἅφ'
 ἑκατέρας τῆς στάσεως πρεσβευταὶ αἰρεθέντες παρῆσαν
 ὡς τὸν Γάιον. καὶ ἦν γὰρ τῶν Ἀλεξανδρέων πρέσβεων
 εἰς Ἀπίων, ὃς πολλὰ εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἐβλασφήμη-
 σεν, ἄλλα τε λέγων καὶ ὡς τῶν Καίσαρος τιμῶν πε-
 20 ριορῶεν· <258> πάντων γοῦν, ὅποσοι τῇ Ῥωμαίων
 ἀρχῇ ὑποτελεῖς εἶεν, βωμοὺς τῷ Γαίῳ καὶ νεῶς ἰδρυ-
 μένων, τὰ τ' ἄλλα πᾶσιν αὐτὸν ὥσπερ τοὺς θεοὺς
 δεχομένων, μόνους τούσδ' ἄδοξον ἡγεῖσθαι ἀνδριᾶσι
 τιμᾶν καὶ ὄρκιον αὐτοῦ τοῦνομα ποιεῖσθαι. <259>
 25 πολλὰ δὲ καὶ χαλεπὰ Ἀπίωνος εἰρηκότος, ὅφ' ὦν
 ἀρθῆναι ἤλπιζε τὸν Γάιον ὡς εἰκὸς ἦν, Φίλων ὁ προε-
 στὼς τῶν Ἰουδαίων τῆς πρεσβείας, ἀνὴρ τὰ πάντα
 ἐνδοξος, Ἀλεξάνδρου τε τοῦ ἀλαβάρχου ἀδελφὸς ὦν
 καὶ φιλοσοφίας οὐκ ἄπειρος, οἷός τ' ἦν ἐπ' ἀπολογία
 30 χωρεῖν τῶν κατηγορημένων. <260> διακλείει δ' αὐτὸν
 Γάιος κελεύσας ἐκποδῶν ἀπελθεῖν, περιοργῆς τ' ὦν

φανερὸς ἦν ἐργασόμενός τι δεινὸν αὐτούς. ὁ δὲ Φίλων ἔξεισι περιυβρισμένος, καὶ φησὶ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, οἱ περὶ αὐτὸν ἦσαν, ὥς χρὴ θαρρεῖν, Γαΐου λόγῳ μὲν αὐτοῖς ὠργισμένου, ἔργῳ δ' ἤδη τὸν θεὸν ἀντιπαρεξάγοντος.]

5

- 2 <261> Γάιος δ' ἐν δεινῷ φέρων εἰς τοσόνδ' ὑπὸ Ἰουδαίων περιῶφθαι μόνων, πρεσβευτὴν ἐπὶ Συρίας ἐπέμπει Πετρώνιον, διάδοχον Ὑτελλίῳ τῆς ἀρχῆς, κελεύων χειρὶ πολλῇ εἰσβαλόντι εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰ μὲν ἐκόντες δέχονται, ἰστᾶν αὐτοῦ ἀνδριάντα ἐν τῷ 10 ναῷ τοῦ θεοῦ, εἰ δ' ἀγνωμοσύνη χρῶντο, πολέμῳ κρατήσαντα τοῦτο ποιεῖν. <262> καὶ Πετρώνιος Συρίαν παραλαβὼν ἡπείγετο διακονεῖσθαι ταῖς ἐντολαῖς τοῦ Καίσαρος· συμμαχίαν δὲ πλείστην ὅσην ἡδύνατο ἀθροίσας, καὶ τάγματα δύο τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως ἄγων, 15 ἐπὶ Πτολεμαῖδος παρῆν αὐτόθι χιμαῶσων ὥς πρὸς ἕα τοῦ πολεμεῖν οὐκ ἀφεξόμενος, καὶ πρὸς τὸν Γάιον ἔγραψε περὶ τῶν ἐπεγνωσμένων. ὁ δ' ἐπῆναι τῆς προθυμίας αὐτόν, καὶ ἐκέλευε μὴ ἀνιέναι, πολεμεῖν δὲ μὴ πειθομένοις ἐντεταμένως. <263> Ἰουδαίων δὲ πολ- 20 λαὶ μυριάδες παρῆσαν ὥς τὸν Πετρώνιον εἰς Πτολεμαῖδα κατὰ δεήσεις μὴ ἐπὶ παρανομίᾳ σφᾶς ἐπαναγκάζειν καὶ παραβάσει τοῦ πατρίου νόμου. <264> 'εἰ δέ σοι πάντως πρόκειται τὸν ἀνδριάντα φέρειν καὶ ἰστᾶν, ἡμᾶς αὐτοὺς πρότερον μεταχειρισάμενος πρᾶττε τὰ δε- 25 δογμένα· οὐ γὰρ ἂν δυναίμεθα περιόντες συγχωρεῖν πράγματα ἡμῖν ἀπηγορευμένα ἀξιωματί τε τοῦ νομοθέτου καὶ προπατόρων τῶν ἡμετέρων τῶν εἰς ἀρετὴν ἀνήκειν αὐτὰ κεχειροτονηκότων.' <265> Πετρώνιος δ' ὀργὴν προσλαβὼν εἶπεν 'ἀλλ' εἰ μὲν αὐτοκράτωρ ὢν 30

- βουλευμασι χρῆσθαι τοῖς ἑμαυτοῦ τάδε πράττειν ἐπε-
 νούν, κὰν δίκαιος ἦν ὑμῖν πρὸς με ὁ λόγος οὗτος·
 νυνὶ δέ μοι Καίσαρος ἐπεσταλκότης πᾶσα ἀνάγκη δια-
 κονεῖσθαι τοῖς ἐκείνῳ προανεψηφισμέοις, διὰ τὸ εἰς
 5 ἀνήκεστον φέρειν ζημίαν τὴν παρακρούσιν αὐτῶν.
 <266> 'ἐπεὶ τοίνυν οὕτω φρονεῖς, ᾧ Πετρῶνιε,' φασὶν
 οἱ Ἰουδαῖοι, 'ὥς μὴ ἂν ἐντολὰς τὰς Γαῖου παρελθεῖν,
 οὐδ' ἂν αὐτοὶ παραβαίημεν τοῦ νόμου τὴν προαγό-
 ρευσιν, θεῷ πεισθέντες ἀρετῇ καὶ πόνοις τῶν ἡμετέ-
 10 ρων προγόνων εἰς νῦν ἀπαράβατοι μεμενηκότες, οὐδ'
 ἂν τολμήσαιμεν ἐπὶ τοσοῦτον κακοὶ γενέσθαι ὥστε,
 ὅποσα ἐκείνῳ δόξειε μὴ πραττόμενα ἀγαθοῦ ῥοπὴν
 ἡμῖν φέρειν, αὐτοὶ παραβαίνειν ποτ' ἂν θάνατον φο-
 βηθέντες. <267> ὑπομενοῦμεν δ' εἰς τύχας ἰόντες,
 15 ἐπὶ φυλακῇ τε τῶν πατρίων, καὶ κινδυνεύειν προθε-
 μένοις ἐλπίδα οὐσαν ἐξεπιστάμενοι κὰν περιγενέσθαι
 διὰ τε τοῦ θεοῦ τὸ στηρόμενον μεθ' ἡμῶν ἐπὶ τιμῇ
 γε τῇ ἐκείνου τὰ δεινὰ ὑποδεχομένων, καὶ τῆς τύχης
 τὸ ἐπ' ἀμφοτέρα φιλοῦν τοῖς πράγμασι παρατυγχάνειν.
 20 <268> ἐκ δὲ τοῦ σοὶ πεῖθεσθαι πολλὴν μὲν λοιδορίαν
 τοῦ ἀνάνδρου προσκεισομένην ὥς δι' αὐτὸ παράβασιν
 τοῦ νόμου προσποιουμένοις, καὶ ἅμα πολλὴν ὀργὴν
 τοῦ θεοῦ, ὃς καὶ παρὰ σοὶ δικαστῇ γένοιτ' ἂν βελτίων
 Γαῖου.'
 25 <269> καὶ ὁ Πετρῶνιος ἐκ τῶν λόγων θεασάμενος 3
 δυσνίκητον αὐτῶν τὸ φρονοῦν, καὶ μὴ ἂν ἀμαχεὶ δύ-
 ναμιν αὐτῷ παραγενέσθαι διακονήσασθαι τῷ Γαίῳ
 τὴν ἀνάθεσιν τοῦ ἀνδριάντος, πολλὴν δ' ἔσσεσθαι φόνον,
 τοὺς τε φίλους ἀναλαβὼν καὶ θεραπείαν ἢ περὶ αὐτὸν
 30 ἦν, ἐπὶ Τιβεριάδος ἡπείγετο, χρήζων κατανοῆσαι τῶν

Ἰουδαίων τὰ πράγματα ὥς ἔχοι. <270> καὶ Ἰουδαῖοι μέγαν ἡγούμενον τὸν ἐκ τοῦ πρὸς Ῥωμαίους πολέμου κίνδυνον, πολὺ μείζονα δὲ κρίνοντας τὸν ἐκ τοῦ παρανομεῖν, αὐτῆς πολλὰ μυριάδες ὑπηγιάζον Πετρώνιον εἰς τὴν Τιβεριάδα γενόμενον, <271> καὶ ἱκετεῖα χρώ- 5 μени μηδαμῶς εἰς ἀνάγκας τοιαύτας αὐτοὺς καθιστᾶν, μηδὲ μιάινειν ἀνδριάντος ἀναθέσει τὴν πόλιν. 'πολεμήσετε ἄρα Καίσαρι' Πετρώνιος ἔφη, 'μήτε τὴν ἐκείνου παρασκευὴν λογιζόμενοι μήτε τὴν ὑμετέραν ἀσθένειαν;' οἱ δὲ 'οὐδαμῶς (ἂν) πολεμήσῃμεν' ἔφασαν, 10 'τεθνηξόμεθα δὲ πρότερον ἢ παραβῆναι τοὺς νόμους' ἐπὶ τε τὰ πρόσωπα κείμενοι καὶ τὰς σφαγὰς προδεικνύντες ἔτοιμοι καὶ κτίννυσθαι ἔλεγον εἶναι. <272> καὶ ταῦτ' ἐπράττετο ἐφ' ἡμέρας τετταράκοντα, καὶ τοῦ γεωργεῖν ἀπερίοπτοι λοιπὸν ἦσαν, καὶ ταῦτα τῆς ὥρας 15 οὔσης πρὸς σπόρον· πολλή τ' ἦν προαίρεσις αὐτοῖς καὶ τοῦ θνήσκεν ἐπιθυμίας πρόθεσις ἢ τὴν ἀνάθεσιν τοῦ ἀνδριάντος θεάσασθαι.

- 4 <273> ἐν τοιούτοις δ' ὄντων τῶν πραγμάτων, Ἀριστόβουλος ὁ Ἀγρίππα τοῦ βασιλέως ἀδελφὸς καὶ Ἑλ- 20 κίας ὁ μέγας, ἄλλοι θ' οἱ κράτιστοι τῆσδε τῆς οἰκίας, καὶ οἱ πρῶτοι σὺν αὐτοῖς, εἰσίασιν ὥς τὸν Πετρώνιον παρακαλοῦντες αὐτόν, <274> ἐπειδὴ τὴν προθυμίαν ὁρᾷ τῆς πληθύος, μηδὲν εἰς ἀπόνοιαν αὐτῆς παρακινεῖν, ἀλλὰ γράφειν πρὸς Γάιον τὸ ἀνήκεστον αὐτῶν 25 πρὸς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ ἀνδριάντος, πῶς τ' ἀποστάντες τοῦ γεωργεῖν ἀντικαθέζονται, πολεμεῖν μὲν οὐ βουλόμενοι διὰ τὸ μηδ' ἂν δύνασθαι, θανεῖν δ' ἔχοντες ἡδονὴν πρὶν παραβῆναι τὰ νόμιμα αὐτοῖς, πῶς τ' ἀσπόρου τῆς γῆς γενομένης ληστεῖται ἂν φύοιντο ἀδυ- 30

ναμία καταβολῆς τῶν φόρων. <275> ἴσως γὰρ ἂν ἐπικλασθέντα τὸν Γάιον μὴδὲν ὥμῳν διανοηθῆναι μὴδ' ἐπ' ἀναστήσει φρουρῆσαι τοῦ ἔθνους. ἐμμένοντος δὲ τῇ τότε βουλῇ τοῦ πολεμεῖν, τότε δὴ καὐτὸν ἄπτεσθαι 5 τοῦ πράγματος. <276> καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν Ἀριστόβουλον ἐπὶ τούτοις τὸν Πετρώνιον παρεκάλουν· Πετρώνιος δέ, τοῦτο μὲν τῶν περὶ τὸν Ἀριστόβουλον παντοίως ἐγκειμένων διὰ τὸ ὑπὲρ μεγάλων ποιεῖσθαι τὴν δέησιν, καὶ πάσῃ μηχανῇ χρησαμένων εἰς τὰς ἰκε- 5 τείας, <277> τοῦτο δὲ καὶ τῶν Ἰουδαίων θεώμενος τὴν ἀντιπαράταξιν τῆς γνώμης, καὶ δεινὸν ἡγούμενος τοσαῖσδε μυριάσιν ἀνθρώπων, μανίᾳ τῇ Γαίου διακονούμενος, ἐπαγαγὼν θάνατον ἐν αἰτίᾳ τὸ πρὸς θεὸν σεβάσμιον ἔχειν καὶ μετὰ ποινηρᾶς τὸν μετὰ ταῦτα 15 βίον ἐλπίδος διαιτᾶσθαι, πολὺ κρεῖττον ἡγεῖτο ἐπιστεῖλαι τῷ Γαίῳ . . . τὸ ἀνήκεστον αὐτοῦ, ὀργῇ φέροντος (τὸ) μὴ ἐκ τοῦ ὀξέος δεδιακονημένον αὐτοῦ ταῖς ἐπιστολαῖς· <278> τάχα μὲν γὰρ καὶ πείσειν, καὶ τῇ τὸ πρῶτον μανίᾳ τῆς γνώμης ἐπιμένοντος, ἄψεσθαι πολέ- 20 μου τοῦ πρὸς αὐτούς· εἰ δ' ἄρα τι καὶ κατ' αὐτοῦ τρέποιο τῆς ὀργῆς, καλῶς ἔχειν τοῖς ἀρετῆς μεταποιουμένοις ὑπὲρ τοσῆσδ' ἀνθρώπων πληθύος τελευτᾶν. ἔκρινε δ' οὖν πιθανὸν ἡγεῖσθαι τῶν δεομένων τὸν λόγον.

25 <279> συγκαλέσας δ' εἰς τὴν Τιβεριαάδα τοὺς Ἰουδαίους (οἱ δ' ἀφίκοντο πολλαὶ μυριάδες), καταστὰς ἐπ' αὐτῶν τὴν τ' ἐν τῷ παρόντι στρατείαν οὐ γνώμης ἀπέφηνε τῆς αὐτοῦ, τοῦ δ' αὐτοκράτορος τῶν προσταγμάτων τὴν ὀργὴν οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ 30 παραχοῖμα ἐπιφέρεισθαι τοῖς [πράγμασι τοῖς] παρα-

- κροᾶσθαι θάρσος εἰσφερομένοις· ᾧ καλῶς ἔχον ἐστὶ
τόν γε τιμῆς τοσαύτης ἐπιτετευχότα συγχωρήσει τῇ
ἐκείνου οὐδὲν ἐναντίον πράττειν. <280> 'οὐ μὴν
δίκαιον ἡγοῦμαι ἀσφάλειάν τε καὶ τιμὴν τὴν ἑμαντοῦ
μὴ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ὑμετέρου μὴ ἀπολουμένου τοσοῦτων 5
ὄντων ἀναλοῦν, διακονούμενον τῇ ἀρετῇ τοῦ νόμου,
ὃν πάτριον ὄντα περιμάχητον ἡγείσθε, καὶ τῇ ἐπὶ πᾶσιν
ἀξιώσει καὶ δυνάμει τοῦ θεοῦ, (οὗ) τὸν ναὸν οὐκ ἂν
περιιδεῖν τολμήσαιμι ὕβρει περιπεσεῖν τῆς τῶν ἡγε-
μονευόντων ἐξουσίας. <281> στέλλω δ' ὥς Γάιον γνῶ- 10
μας τε τὰς ὑμετέρας διασαφῶν, καὶ πῃ καὶ συνηγορίᾳ
χρώμενος ὑπὲρ τοῦ καθ' ὑμᾶς μὴ παρὰ γνώμην πει-
σομένου ἐφ' οἷς προὔθεσθε ἀγαθοῖς. καὶ συμπράττοι
μὲν ὁ θεός (βελτίων γὰρ ἀνθρωπίνης μηχανῆς καὶ
δυνάμεως ἢ κατ' ἐκείνον ἐξουσία), πρυτανεύων ὑμῖν 15
τε τὴν τήρησιν τῶν πατριῶν καὶ αὐτῷ τὸ μηδὲν ἀν-
θρωπεύειν παρὰ γνώμην βουλήσεσι τιμῶν τῶν εἰωθυιῶν
ἀμαρτεῖν. <282> εἰ δ' ἐκπικρανθεὶς Γάιος εἰς ἐμὲ
τρέφει τὸ ἀνήμεστον τῆς ὀργῆς, τλήσομαι πάντα κίν-
δυνον καὶ πᾶσαν ταλαιπωρίαν συνιοῦσαν τῷ σώματι 20
καὶ τῇ ψυχῇ ὑπὲρ τοῦ μὴ ὑμᾶς τοσοῦσδ' ὄντας ἐφ'
οὕτως ἀγαθαῖς πράξεσι διολλυμένους θεωρεῖν. <283>
ἅπιτε οὖν ἐπ' ἔργα τὰ αὐτῶν ἕκαστοι, καὶ τῇ γῇ ἐπι-
πονεῖτε. πέμψω δ' αὐτὸς ἐπὶ Ῥώμης, καὶ τὰ πάνθ'
ὑπὲρ ὑμῶν δι' ἑμαντοῦ καὶ τῶν φίλων οὐκ ἀποτρα- 25
πήσομαι διακονεῖν.'
- 6 <284> ταῦτ' εἰπὼν καὶ διαλύσας τῶν Ἰουδαίων
τὸν σύλλογον, προμηθεῖσθαι τῶν εἰς τὴν γεωργίαν
ἡξίου τοὺς ἐν τέλει καὶ κατομιλεῖν τὸν λαὸν ἐλπίσι
χορησταῖς. καὶ ὁ μὲν εὐθυμεῖν τὸ πλῆθος ἔσπευδεν, 30
ὁ θεὸς δὲ παρουσίαν ἐπεδείκνυε τὴν αὐτοῦ Πιερωνίω

καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς ὅλοις σύλληψιν. <285> ἅμα τε γὰρ
ἐπαύετο τοῦ λόγου ὃν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους εἶπε, καὶ
αὐτίκα ὑετὸν ἡφίει μέγαν, παρ' ἐλπίδα τοῖς ἀνθρώ-
ποις γενόμενον διὰ τὸ ἐκείνην τὴν ἡμέραν αἶθριον
5 οὖσαν ἔωθεν οὐδὲν ὕμβριον ἀποσημαίνειν ἐκ τῶν περὶ
τὸν οὐρανόν, καὶ τὸ πᾶν ἔτος ἀχύρῳ μεγάλῳ κατεσχη-
μένον ἐπ' ἀπογνώσει ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους ὕδατος
τοῦ ἄνωθεν, εἰ καὶ σύννεφόν ποτε θεάσαιντο τὸν οὐ-
ρανόν· <286> ὥστε δὴ τότε πολλοῦ καὶ παρὰ τὸ
10 εἰωθὸς καὶ παρὰ τὸ ἐτέρως δόξαν ἀφιγμένου ὕδατος,
τοῖς τε Ἰουδαίοις ἐλπίς ἦν οὐδαμῶς ἀτυχήσειν Πετρώ-
νιον ὑπὲρ αὐτῶν δεόμενον. ὁ Πετρώνιος δὲ κατεπέ-
πληκτο μειζόνως, ὁρῶν ἐναργῶς τὸν θεὸν τῶν Ἰου-
δαίων προμηθεύμενον καὶ πολλὴν ἀποσημήναντα τὴν
15 ἐπιφάνειαν, ὥς μὴδ' ἂν τοῖς ἔργῳ προθεμένοις τάναν-
τία φρονεῖν ἰσχὺν ἀντιλέξεως καταλελειφθαι. <287>
ὥς δὲ καὶ πρὸς τὸν Γάιον σὺν τοῖς λοιποῖς ὁπόσα
ἔγραφεν . . . ἐπαγωγὰ δ' ἦν τὰ πάντα καὶ παντοίως
παρακαλοῦντα μὴ τοσαύτας μυριάδας ἀνθρώπων ἀπο-
20 νοεῖν, ἃς εἰ κτεῖνοι (οὐ γὰρ δίχα γε πολέμου παρα-
χωρήσειν τοῦ νομίμου τῆς θρησκείας), προσόδου τε
τῆς ἀπ' αὐτῶν ἀποστερεῖσθαι καὶ τῷ τροπαίῳ τῆς ἀρᾶς
ὑποτίθεσθαι τὸν μέλλοντα αἰῶνα. <288> κἄλλως θείου
τοῦ προεσθηκότος αὐτῶν τὴν δύναμιν ὥς ἀκραιφνῇ
25 ἀπέφαινε, καὶ μὴδὲν ἐνδοιάστον ἐπὶ δυνάμει τῇ αὐτοῦ
ἐπιδείκνυσθαι καταλείπουσαν.

<289> καὶ Πετρώνιος μὲν ἐν τούτοις ἦν, Ἀγρίπ- 7
πας δ' ὁ βασιλεὺς (ἐτύγχανε γὰρ ἐπὶ Ῥώμῃς διαιτώ-
μενος) πρὸς τὸν Γάιον μειζόνως.
30 καὶ ποτε προθεὶς δεῖπνον αὐτῷ, καὶ πρόνοιαν ἔχων
πάντας ὑπερβαλέσθαι τέλεσί τε τοῖς εἰς τὸ δεῖπνον

καὶ παρασκευῇ τοῦ εἰς ἡδονὴν φέροντος, ὥς μὴ ὅπως
 ἂν τινὰ τῶν λοιπῶν, ἀλλὰ μὴδ' αὐτὸν Γαίον ποτ'
 ἰσωθῆναι θελήσαντα, οὐχ ὅπως ὑπερβαλέσθαι. <290>
 τοσοῦτον ἀνὴρ τῇ παρασκευῇ ἅπαντας ὑπερῆρε καὶ τῷ
 τὰ πάντα Καίσαρι ἐκφροντίσας παρασχεῖν. <291> καὶ 5
 ὁ Γάιος ἐκθαυμάσας τὴν τε διάνοιαν αὐτοῦ καὶ τὴν
 μεγαλοπρέπειαν, ὥς ἐπ' ἀρεσκείᾳ τῇ αὐτοῦ βιάζοιτο
 καὶ ὑπὲρ δύναμιν τῶν χρημάτων εὐπορίᾳ χρῆσθαι,
 βουλόμενός τε μιμήσασθαι τὴν Ἀγρίππα φιλοτιμίαν
 ἐφ' ἡδονῇ τῇ αὐτοῦ πραττομένην, ἀνειμένος ὑπ' οἴνου 10
 καὶ τὴν διάνοιαν εἰς τὸ ἱλαρώτερον ἐκτετραμμένος φη-
 σὶν ἐν συμποσίῳ, παρακαλοῦντος εἰς πότον Ἀγρίππα,
 <292> 'καὶ πρότερον μὲν σοι τιμὴν συνῆδειν ἢ ἐχρῶ
 τὰ πρὸς ἐμέ, καὶ πολλὴν εὐνοίαν μετὰ κινδύνων ἀπο-
 δειχθεῖσαν, οἷς ὑπὸ Τιβερίου περιέστης δι' αὐτήν, 15
 ἐπιλείπεις τ' οὐδὲν καὶ ὑπὲρ δύναμιν ἀρετῇ χρῆσθαι
 τῇ πρὸς ἡμᾶς. ὅθεν (αἰσχρὸν γὰρ ἡττᾶσθαι με ὑπὸ
 τῆς σῆς σπουδῆς) ἀναλαβεῖν βούλομαι τὰ ἐλλειψιμμένα
 πρότερον. <293> ὀλίγον γὰρ πᾶν ὁπόσον σοι δωρεῶν
 ἐχόμενον ἀπεμοιρασάμην· τὸ δὲ πᾶν, ὅπερ σοι ῥοπὴν 20
 ἂν προσθείη τοῦ εὐδαίμονος, δεδιακονήσεται σοι προ-
 θυμιά τε καὶ ἰσχύι τῇ ἐμῇ.' καὶ ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν,
 οἰόμενος γῆν τε πολλὴν αἰτήσεσθαι, ἢ καὶ τινων προσ-
 ὄδους πόλεων. <294> ὁ δέ, καίπερ τὰ πάντα ἐφ' οἷς
 αἰτήσαι παρεσκευασμένος, οὐκ ἐφάνερον τὴν διάνοιαν, 25
 ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος ἀμείβεται τὸν Γαίον ὅτι οὔτε πρό-
 τερον κέρδος τὸ ἀπ' αὐτοῦ καραδοκῶν παρὰ τὰς
 Τιβερίου ἐντολὰς θεραπεύσειεν αὐτόν, οὔτε νῦν πρᾶτ-
 τειν τι τῶν εἰς χάριν τὴν ἐκείνου κερδῶν οἰκείων ἐπί-
 τισι λήψεσι. <295> μεγάλα δὲ εἶναι τὰ προοδεδωρη- 30
 μένα, καὶ περαιτέρω τοῦ θράσει χρωμένου τῶν ἐλπί-

δων· 'καὶ γὰρ εἰ τῆς σῆς ἐλάττωνα γέγονε δυνάμεως, τῆς γ' ἐμοῦ τοῦ εἰληφότος διανοίας τε καὶ ἀξιώσεως μείζονα.' <296> καὶ ὁ Γάιος ἐκπλαγεὶς τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, πλειόνως ἐνέκειτο εἰπεῖν ὅτι χαρίζοιτ' ἂν αὐτῷ παρασχόμενος. ὁ δὲ 'ἐπέειπε, ὦ δέσποτα, προθυμία τῇ σῇ δωρεῶν ἄξιον ἀποφαίνεις με, αἰτήσομαι σε τῶν μὲν εἰς ὄλβον φερόντων οὐδὲν διὰ τὸ μέγας με ἐνδιαπρέπειν οἷς ἤδη παρῆσχες· <297> ὅτι δ' ἂν σοι δόξαν προσποιοίῃ τοῦ εὐσεβοῦς, καὶ τὸ 10 θεῖον σύμμαχον ἐφ' οἷς θελήσεις παρακαλοίῃ, κάμοι πρὸς εὐκλείας γένοιτο παρὰ τοῖς πυνθανομένοις, ὡς μηδενὸς ὦν χρησαίμην ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ἀτυχεῖν πώποτε γνόντι. ἀξιῶ γὰρ σε τοῦ ἀνδριάντος τὴν ἀνάθεσιν, ἣν ποιήσασθαι κελεύεις Περῶ- 15 νιον εἰς τὸ Ἰουδαίων ἱερόν, μηκέτι προστάττειν διανοεῖσθαι.'

<298> καὶ ὁ μὲν, καίπερ ἐπικίνδυνον τοῦτο ἡγού- 8 μενος (εἰ γὰρ μὴ πιθανὰ ἔκρινε Γάιος, οὐδὲν ἄλλο ἢ εἰς θάνατον ἔφερεν) διὰ τὸ μέγала νομίζειν τε καὶ 20 εἶναι, κύβον ἀναρριπτεῖν τὸν ἐπ' αὐτοῖς ἡρεῖτο. <299> Γάιος δ' ἅμα τῇ θεραπείᾳ τοῦ Ἀγρίππα ἐνειλημμένος, καὶ ἄλλως ἀπρεπὲς ὑπολαμβάνων ἐπὶ τοσῶνδε μαρτύρων ψευδῆς γενέσθαι περὶ ὧν προθύμως ἐβιάζετο αἰτεῖσθαι τὸν Ἀγρίππαν, μετὰ τοῦ ὀξέος μεταμέλῳ 25 χρώμενος, <300> ἅμα δὲ τοῦ Ἀγρίππα τὴν ἀρχὴν θανάσεως, <ὅτι> ἐν ὀλίγῳ (ποιούμενος) αὔξειν τὴν οἰκείαν ἀρετὴν ἥτοι προσδόκοις χρημάτων ἢ ἄλλῃ δυνάμει τοῦ κοινοῦ τῆς εὐθυμίας ἐπεμελεῖτο, πρεσβεύων τοὺς νόμους καὶ τὸ θεῖον, συγχωρεῖ, καὶ γράφει πρὸς τὸν Περῶ- 30 νιον, ἐκεῖνόν τε τῆς ἀθροίσεως τοῦ στρατεύματος ἐπαίων καὶ τοῦ πρὸς αὐτὸν περὶ αὐτῶν ἐπεσταλκότητος.

<301> ἔτι νῦν οὖν εἰ μὲν φθάνεις τὸν ἀνδριάντα ἔστα-
 κῶς, ἔστάτω· εἰ δὲ μήπω πεποιήσαι τὴν ἀνάθεσιν,
 μηδὲν περαιτέρω κακοπάθει, ἀλλὰ τὸν τε στρατὸν διά-
 λυε καὶ αὐτὸς ἐφ' ἃ τὸ πρῶτόν σε ἔστειλα ἔπιθι.
 οὐδὲν γὰρ ἔτι δέομαι τῆς ἀναστάσεως τοῦ ἀνδριάντος, 5
 Ἀγρίππα χαριζόμενος, ἀνδρὶ παρ' ἐμοὶ τιμωμένῳ μει-
 ζόνως ἢ ὥστε με χρειά τῇ ἐκείνου καὶ οἷς κελεύσειεν
 ἀντιπεῖν. <302> Γάιος μὲν δὴ ταῦτα γράφει πρὸς
 τὸν Πετρώνιον, πρότερον ἢ ἐντυχεῖν ταῖς αὐτοῦ ἐπι-
 στολαῖς [ἐμφαινούνσαις] . . . ἐπ' ἀποστάσει αὐτοὺς κα- 10
 ταδόξας ἐπείγασθαι· μηδὲν γὰρ ἕτερον ἀποσημαίνειν
 τὴν διάνοιαν αὐτῶν, ἀλλὰ πόλεμον ἀντικρὺς Ῥωμαίοις
 ἀπειλεῖν. <303> καὶ περιαλγῆσας ὥς ἐπὶ πείρᾳ τῆς
 ἡγεμονίας αὐτοῦ τετολμηκότων, ἀνὴρ ἐπὶ πᾶσιν ἦττων
 μὲν τοῦ αἰσχροῦ κρείττων δὲ τοῦ βελτίστου, καὶ ἐφ' 15
 οἷσιν τι κρίνειν ὀργῇ χρῆσθαι παρ' ὄντινον ἐπειρό-
 μενος, παίδευειν αὐτῆς οὐδ' ἡντινον προστιθεῖς, ἀλλ'
 ἐφ' ἡδονῇ τιθεῖς τῇ ἐκείνης τὴν κρίσιν τοῦ εὐδαίμο-
 νος, (αὐθις) γράφει πρὸς τὸν Πετρώνιον, <304> ἔπειδ' ἡ
 δῶρα ὁπόσα σοι οἱ Ἰουδαῖοι παρέσχον ἐν μείζονι λόγῳ 20
 τῶν ἐμῶν πεποιήσαι ἐντολῶν, διακονεῖσθαι τὰ πάντα
 ἡδονῇ τῇ ἐκείνων ἀρθεῖς ἐπὶ παραβάσει τῶν ἐμῶν
 ἐντολῶν, κελεύω σε σαντῶ κριτὴν γενόμενον λογί-
 σασθαι περὶ τοῦ ποιητέου σοι ὑποστάντι ὀργῇ τῇ ἐμῇ,
 ἐπεὶ τοι παραδείγμα ποιοῖμ' ἅν σε τοῖς τε νῦν πᾶσι 25
 καὶ ὁπόσοι ὕστερον γένοιντ' ἅν, μηδαμῶς ἀκυροῦν
 αὐτοκράτορος ἀνδρὸς ἐντολὰς.

- 9 <305> ταύτην μὲν γράφει Πετρωνίῳ τὴν ἐπιστο-
 λήν, οὐ μὴν φθάνει γε ζῶντος Πετρωνίου δεξάμενος
 αὐτήν, βραδυνθέντος τοῦ πλοῦ τοῖς φέρουσιν εἰς το- 30
 σόνδ' ὥστε Πετρωνίῳ γράμματα πρὸ αὐτῆς ἀφικέσθαι

δι' ὧν μανθάνει τὴν Γαῖου τελευτήν. <306> θεὸς
 γὰρ οὐκ ἄρ' ἀμνημονήσειν ἔμελλε Πετρωνίῳ κινδύνων
 οὓς ἀνελήφει ἐπὶ τῇ τῶν Ἰουδαίων χάριτι καὶ τιμῇ
 τῇ αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν Γάιον ἀποσκευασάμενος ὁργῇ ὧν
 5 ἐπὶ σεβασμῷ τῷ αὐτοῦ πράττειν ἐτόλμησε, τὸν μισθὸν
 χρεωλυτεῖν. συνεργεῖ τῷ Πετρωνίῳ ἢ τε Ῥώμη καὶ
 πᾶσα ἡ ἀρχή, μάλιστα δ' ὁπόσοι τῆς βουλῆς πρού-
 χοιεν ἀξιώματι, διὰ τὸ εἰς ἐκείνους ἀκράτῳ τῇ ὁργῇ
 χρῆσθαι τὸν Γάιον. <307> καὶ τελευτᾷ μὲν οὐ μετὰ
 10 πολὺν χρόνον ἢ γράψαι τῷ Πετρωνίῳ τὴν ἐπὶ τῷ
 θανεῖν ἀνακειμένην ἐπιστολὴν (τὴν δ' αἰτίαν ἐξ ἧς
 τελευτᾷ καὶ τῆς ἐπιβουλῆς τὸν τρόπον ἀφηγήσομαι
 προϊόντος τοῦ λόγου), <308> Πετρωνίῳ δὲ προτέρα
 μὲν παρῆν ἡ διασφαοῦσα τοῦ Γαῖου τὴν τελευτήν ἐπι-
 15 στολή, μετ' οὐ πολὺ δ' ἡ κελεύουσα αὐτὸν τελευτᾶν
 αὐτοχειρί. καὶ ἦσθη τε τῇ συντυχίᾳ τοῦ ὀλέθρου ὃς
 τὸν Γάιον κατέλαβε, <309> καὶ τοῦ θεοῦ τὴν πρό-
 νοιαν ἐξεθαύμασεν, οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ
 ὀξέος μισθὸν αὐτῷ τιμῆς τε τῆς εἰς τὸν ναὸν καὶ
 20 βοηθείας τῆς Ἰουδαίων σωτηρίας παρασχομένον.

<310> καὶ Πετρωνίῳ μὲν οὕτω μὴ αὐτῷ ὀφθεῖς
 διεφεύχθη ῥαδίως ὁ κίνδυνος τοῦ θανεῖν· γίνεται δὲ 9
 καὶ περὶ τοὺς ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ καὶ μάλιστα τὴν
 Βαβυλωνίαν οἰκοῦντας Ἰουδαίους συμφορὰ δεινὴ καὶ
 25 οὐδεμιᾶς ἥστινος ἐλάττων, φόνος τ' αὐτῶν πολὺς καὶ
 ὁπόσος οὐχ ἱστορημένος πρότερον. περὶ ὧν δὴ τὰ
 πάντα ἐπ' ἀκριβὲς διηγησάμενος, ἐκθήσομαι καὶ τὰς
 αἰτίας ὑφ' ὧν αὐτοῖς τὸ πάθος συνέτυχεν. <311>
 Νάαρδα τῆς Βαβυλωνίας ἐστὶ πόλις, ἄλλως τε πο-
 30 λυανδροῦσα καὶ χώραν ἀγαθὴν καὶ πολλὴν ἔχουσα καὶ
 σὺν ἄλλοις ἀγαθοῖς καὶ ἀνθρώπων ἀνάπλεως· ἔστι δὲ

καὶ πολεμίοις οὐκ εὐέμβολος, περιόδω τε τοῦ Εὐφρά-
του πᾶσαν ἐντὸς αὐτὴν ἀπολαμβάνοντος καὶ κατα-
σκευαῖς τειχῶν. <312> ἔστι δὲ καὶ Νίσιβις πόλις
κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦ ποταμοῦ περίρρουν. ὅθεν Ἰου-
δαῖοι τῇ φύσει τῶν χωρίων πεπιστευκότες, τό τε δι- 5
δραχμον ὃ τῷ θεῷ καταβάλλειν ἐκάστοις πάτριον,
ταύτη κατετίθεντο καὶ ὀπόσ' ἄλλα ἀναθήματα, ἐχρῶντό
θ' ὥσπερ ταμιεῖω ταῖςδε ταῖς πόλεσιν. <313> ἐντεῦ-
θεν δ' ἐπὶ Ἱεροσολύμων ἀνεπέμπετο ἡ καιρός, πολλαί
τε μυριάδες ἀνθρώπων τὴν κομιδὴν τῶν χρημάτων 10
παρελάμβανον, δεδιότες τὰς Παρθυαίων ἀρπαγὰς, ὑπο-
τελούσης ἐκείνοις τῆς Βαβυλωνίας. <314> καὶ ἦσαν
γὰρ Ἀσιναῖος καὶ Ἀνιλαῖος, Νααρδᾶται μὲν τὸ γένος,
ἀλλήλων δ' ἀδελφοί· καὶ αὐτούς (πατὴρ δ' ἦσαν ὀρ-
φανοί) ἡ μήτηρ προσέταξεν ἱστίων μαθήσει ποιήσεως, 15
οὐκ ὄντος ἀπρεποῦς τοῖς ἐπιχωρίοις ὥστε τοὺς ἄν-
δρας ταλασιουργεῖν παρ' αὐτοῖς. τούτοις ὁ τοῖς ἔργοις
ἐφεστῶς (καὶ γὰρ ἐμεμαθήκεσαν παρ' αὐτῷ) βραδυ-
τῆτα ἐπικαλέσας τῆς ἀφίξεως ἐκόλασε πληγαῖς. <315>
οἱ δ' ἐφ' ὕβρει τὴν δικαίωσιν λογιζόμενοι, κατασπά- 20
σαντες τῶν ὅπλων πολλὰ ὀπόσ' ἦν ἐπὶ τῆς οἰκίας
φυλαττόμενα, ὥχοντο εἰς τι χωρίον διάρρηξιν μὲν πο-
ταμῶν ποιούμενον, νομὰς δ' ἀγαθὰς παρασχεῖν πεφυ-
κὸς καὶ χιλῶν ὀπόσοι εἰς τὸν χειμῶνα ἀποτιθοῖντο.
συνῆσάν θ' ὥς αὐτοὺς τῶν νέων οἱ ἀπορώτατοι, καὶ 25
τούτους τοῖς ὅπλοις φραγνύντες στρατηγοί τ' ἦσαν
καὶ τῶν κακῶν ἡγεμόνες οὐκ ἐκωλύοντο εἶναι. <316>
προελθόντες γὰρ ἐπὶ τὸ ἄμαχον καὶ κατασκευάσαντες
ἀκρόπολιν διέπεμπον πρὸς τοὺς νέμοντας, φόρον αὐτοῖς
κελεύοντες καταβάλλειν τῶν βοσκημάτων ἢ ἀρκοῦντα 30
ἐπὶ τροφῇ γίγνοιτ' ἄν, προτιθέντες φιλίαν τε πειθο-

μένοις καὶ ἄμυναν τῶν ἀλλαχόθεν ποθὲν πολεμίων, σφαγὰς δὲ τῶν ποιμνίων ἀπειθοῦσιν. <317> οὐ δέ (οὐ γὰρ ἦν ἔτερα παρ' αὐτὰ ποιεῖν) ἠκροῶντο, καὶ τῶν προβάτων ἐστελλον ὅποσα κελευσθεῖεν. ὥστε δὴ
 5 καὶ πλείων αὐτοῖς συνελέγετο ἰσχύς, κύριοί τ' ἦσαν ἐφ' οἷς βουλευσείαν ἐκ τοῦ ὀξέος ἐλαύνοντες κακουργεῖν, θεραπεύειν τ' αὐτοὺς ἤρκετο πᾶς ὁ προστυγχάνων, καὶ ἦσαν φοβεροὶ καὶ τοῖς πειρασομένοις· ὥστ' ἤδη προ-
 κοπτε λόγος περὶ αὐτῶν καπὶ τοῦ Πάρθων βασιλέως.

10 <318> ὁ δὲ τῆς Βαβυλωνίας σατραπῆς μαθὼν 2 ταῦτα, καὶ βουλευθεὶς ἐπιφρομένους κωλύσαι πρὶν τι μεῖζον κακὸν ἐξ αὐτῶν ἀναστῆναι, συλλέξας στρατὸν ὅσον ἐδύνατο πλείστον καὶ Παρθυαίων καὶ τῶν Βα-
 βυλωνίων ἠλάσε πρὸς αὐτούς, φθῆναι θέλων προσ-
 15 βαλὼν [ἐξελεῖν] πρὶν ἐξαγγελτὸς γενέσθαι κατασκευά-
 ζων τὸν στρατόν. <319> περικαθίσας δὲ τὸ ἔλος ἡσύχαζεν, καὶ κατὰ τὴν ἐπιούσαν (ἦν δὲ σάββατον, ἀργίας παντὸς χρήματος Ἰουδαίοις ἡμέρα) οἴομενος οὐ τολμήσειν ἀντιστατήσιν αὐτῷ τοὺς πολεμίους, ἀλλ'
 20 ἀμαχεὶ λαβὼν ἄξειν δεδεμένους, κατὰ βραχὺν προσήει, χρήζων αἰφνίδιον ποιεῖσθαι τὴν ἐπίπτωσιν. <320> Ἀσιναῖος δέ (ἐτύγγανε γὰρ σὺν τοῖς ἐταίροις καθεξό-
 μενος, καὶ τὰ ὅπλα παρέκειτ' αὐτοῖς) ἄνδρες', φησί 'χρεμετισμός μοι ἵππων προσέπεσεν, οὐ φορβάδων, ἀλλ'
 25 οἷος γένοιτ' ἂν ἀνδρῶν αὐτοῖς ἐπιβεβηκότων, ἐπεὶ καὶ τινος ἀνακρούσεως αἰσθάνομαι χαλινῶν. δέδια μὴ λεληθᾶσιν ἡμᾶς οἱ πολέμιοι περιστάντες. ἀλλὰ τις προῖτω κατόπτῃς, ἀπαγγελίαν ἡμῖν σαφῇ τῶν ἐνεστη-
 κότων ποιησόμενος. εἴη δ' ἐπὶ ψευδέσι μοι λελέχθαι
 30 τὰ εἰρημένα.' <321> καὶ ὁ μὲν τὰδ' εἶπε, καὶ ὄχοντό
 τινες προσκοποῦντες τὸ γιγνόμενον. καὶ ἡ τάχος παρ-

ελθόντες 'οὗτ' αὐτὸς ψευδής' ἔφασαν 'εἰκαστῆς εἰ
 τῶν πραττομένων τοῖς πολεμίοις, οὗτ' ἐκεῖνοι πλειό-
 νως ἐπιτρέψειν ἡμελλον ἡμῖν ὑβριεῖν. <322> περιει-
 λήμεθα δόλω, μηδὲν βοσκημάτων διαφέροντες, το-
 σῆσδ' ἵππου πλῆθος ἐπελαννούσης ἡμῖν ἐν ἀπορίᾳ 5
 χειρῶν κειμένοις διὰ τὸ κατείργεσθαι προαγορεύσει
 τῶν πατρίων εἰς τὸ ἀργεῖν.' <323> Ἀσιναιὸς δ' οὐκ
 ἄρα γνώμῃ τοῦ κατασκόπου κρινεῖν ἔμελλεν ἐπὶ τοῖς
 ποιητέοις, ἀλλὰ νομιμώτερον ἡγησάμενος τοῦ ἐπ' ἀπρά-
 κτοις τελευτῶν εὐφραίνειν τοὺς πολεμίους τὸ ἀλκῆς 10
 δραξάμενος ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης, εἰς ἣν ἐνεπεπτώκει πα-
 ρανομεῖν, τιμωρίαν ἀπολαμβάνων, εἰ δέοι, τελευτᾶν,
 αὐτὸς τ' ἀναλαμβάνει τὰ ὄπλα καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ θρά-
 σος ἐνεποιεῖ τῆς ἐπὶ τὰ ὅμοια ἀρετῆς. <324> ὁμός
 οὖν ἴασι τοῖς πολεμίοις, καὶ πολλοὺς κτείναντες αὐτῶν 15
 διὰ τὸ καταφρονοῦντας ὥς ἐπὶ τὰ ἔτοιμα χωρεῖν, εἰς
 φυγὴν τρέπονται τοὺς λοιπούς.

- 3 <325> ὁ δὲ τῶν Πάρθων βασιλεὺς, ἐπεὶ ἀφίκετο
 αὐτῷ ἡ ἀγγελία τῆς μάχης, ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῷ τολμή-
 ματι τῷ τῶν ἀδελφῶν ἐπεθύμησεν αὐτοῖς ἐλθεῖν διὰ 20
 τ' ὕψεως καὶ λόγων, καὶ πέμπει τὸν πιστότατον τῶν
 σωματοφυλάκων λέγοντα <326> ὅτι βασιλεὺς Ἀρτά-
 βανος, καίπερ ἡδίκημένος ὑφ' ὑμῶν ἐπιχειρήσεως αὐ-
 τοῦ τῇ ἀρχῇ γενομένης, ἐν ἐλάττονι τὴν καθ' αὐτὸν
 ὀργὴν τῆς ὑμετέρας ἀρετῆς ποιησάμενος ἀπέστειλέ με 25
 δεξιὰς τε καὶ πίστιν δώσοντα ὑμῖν, συγχωρῶν ἄδεικν
 τε καὶ ἀσυλίαν ὀδῶν, χρηζῶν ἐπὶ φιλίᾳ προσχωρεῖν
 πρὸς αὐτόν, δόλου τε καὶ ἀπάτης χωρίς· δῶρά τε
 δώσειν ὑπισχνεῖται καὶ τιμὴν, ἥτις ὑμῖν πρὸς τῇ νῦν
 οὔσῃ ἀρετῇ μελλήσει δυνάμει τῇ ἐκείνου ὠφελεῖν. 30
 <327> Ἀσιναιὸς δ' αὐτὸς μὲν ὑπερβάλλεται ὁδοὺς τὰς

- ἐκεῖ, τὸν ἀδελφὸν δὲ Ἀνιλαῖον ἐκπέμπει μετὰ δώρων
ὅποσα πορίσαι ἦν. καὶ ὁ μὲν ὄχρετο, καὶ εἴσοδος αὐτῷ
γίγνεται παρὰ βασιλέα· Ἀρτάβανος δ' ἐπεὶ θεῖται τὸν
Ἀνιλαῖον κατὰ μόνας ἦκοντα, ἤρετο τὴν αἰτίαν τοῦ
⁵ κατὰ τὸν Ἀσιναιῖον ἐφυστερηκότος. <328> ἐπεὶ δὲ
πυνθάνεται αὐτὸν δεῖσαντα ἐν τῷ ἔλει ὑπομένειν, ὁ
δὲ τοὺς τε πατρίους θεοὺς ἐπώμνυτο μηδὲν κακὸν
δράσειν αὐτοὺς πίστει τῇ αὐτοῦ προσκεχωρηκότας, καὶ
τὴν δεξιὰν ἐδίδου, ὅπερ μέγιστον παρὰ πᾶσι τοῖς
¹⁰ ἐκείνῃ βαρβάροις παρὰδειγμα τοῦ θαρρεῖν γίγνεται τοῖς
ὁμιλοῦσιν· <329> οὐ γὰρ ἂν ψεύσαιτό τις δεξιῶν ὑπ'
αὐτοῦ δόσεως γενομένης, οὐδὲ πιστεύειν ἐνδοιάσειεν,
εἰ τοιαῦδ' ἀσφαλείας δόσεις γένοιτο παρὰ τῶν ἐν ὑπο-
ψίᾳ (τοῦ) ἀδικήσειν καθεστηκότων. καὶ Ἀρτάβανος μὲν
¹⁵ ταῦτα πράξας ἐκπέμπει τὸν Ἀνιλαῖον πείσοντα τὸν
ἀδελφὸν ἐπανελθεῖν. <330> ἔπραττε δὲ ταῦθ' ὁ βασι-
λεὺς χρηζῶν ἐνστόμισμα τὴν ἀρετὴν τῶν Ἰουδαίων
ἀδελφῶν εἰς φιλίαν κτήσασθαι, τῶν ἐκείνου σατρα-
πειῶν ἐν ἀποστάσει οὐσῶν καὶ διανοίᾳ τοῦ ἀποστησο-
²⁰ μένου, μέλλων ἐλάσειν ἐπ' αὐτούς. <331> ἐδεδίει γὰρ
μὴ καὶ περιεχομένου πολέμῳ τῷ ἐκείνῃ κατὰ χεῖρωσιν
τῶν ἀφεστηκότων αὐξηθῶσιν ἐπὶ μέγα οἱ περὶ τὸν
Ἀσιναιῖον καὶ τὴν Βαβυλωνίαν ἦτοι γε συστήσονται ἐπ'
ἀκροάσει τῇ αὐτῶν, ἢ καὶ τούτου γ' ἀτυχοῦντες τοῦ
²⁵ κακῶσαι μεζόνως οὐ διαμάρτοιεν.
- <332> ὁ μὲν δὴ ταῦτα διανοηθεὶς ἐκπέμπει τὸν ⁴
Ἀνιλαῖον, ὁ δὲ Ἀνιλαῖος πιθανὸς ἦν τὰδελφῷ τὴν τ'
ἄλλην προθυμίαν διηγοῦμενος τοῦ βασιλέως καὶ ὄρκιον
τὸ γεγεννημένον· ὥστε δὴ ἠπείγοντο ὡς τὸν Ἀρτάβα-
³⁰ νον. <333> ὁ δ' ἤδονῃ αὐτοὺς δέχεται παραγενομέ-
νους, ἐθαύμαζε τε τὸν Ἀσιναιῖον τοῦ ἐν ταῖς πράξεσιν

εὐψύχου, θεωρῶν παντελῶς ὄντα ὀφθῆναι βραχύν τε
 καὶ (οἶον) τοῖς τὸ πρῶτον ὄψει συνελθοῦσι δοῦναι
 καταφρονήματος ἀφορμὰς, ὥς οὐδὲν κρίνοιεν αὐτόν,
 φησί τε πρὸς τοὺς φίλους ὥς μείζονα ἐν τῇ παρα-
 θέσει παρέχοιτο τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος. παρὰ τε 5
 πότον δεικνὺς τὸν Ἀσιναῖον Ἀβδαγάση τῷ αὐτοῦ στρα-
 τοπεδάρχη τὸ τ' ὄνομα διασαφεῖ καὶ τὴν πᾶσαν ἀρετὴν
 ἣν χρῶτο εἰς πόλεμον. <334> τοῦ δὲ Ἀβδαγάσου κε-
 λεύοντος συγχώρημα αὐτῷ γενέσθαι κτείναντα αὐτόν
 ποινην ἀπολαβεῖν ὑπὲρ ὧν ὕβρισεν εἰς τὴν Παρθυαίων 10
 ἀρχήν, ἄλλ' οὐκ ἄν' εἶπεν ὁ βασιλεὺς 'συγχώρημα
 διδοίην ἐπ' ἀνδρὶ πίσται τῇ εἰς ἐμὲ τεταρρηκότι, καὶ
 προσέτι δεξιάν τε πέμψας καὶ θεῶν ὄρκοις πιθανὸς
 γενέσθαι σπουδάσας. <335> εἰ δ' ἀνὴρ τυγχάνεις τὰ
 πολέμια ἀγαθός, μηδὲν ἐπιουκίας χρήζων τῆς ἐμῆς 15
 Παρθυαίων ἐκδίκει τὴν ἀρχὴν περιυβρισμένην· ἐπανα-
 χωροῦντι γοῦν ἐπιθέμενος περιγίγνου κράτει τῷ περὶ
 σὲ καὶ μετ' ἀγνοίας τῆς ἐμῆς.' <336> ἔωθεν δὲ με-
 τακαλέσας τὸν Ἀσιναῖον ἑώρα σοί' φησίν, ὦ νεανία,
 χωρεῖν ἐπὶ τὰ σαυτοῦ, μὴ καὶ πλείοσι τῶν ἐνθάδε 20
 στρατηγῶν τὴν ὀργὴν ἐρεθίσειας ἐπιχειρεῖν σου τῇ
 σφαγῇ καὶ δίχᾳ γνώμης τῆς ἐμῆς. <337> παρακατα-
 θήκην δέ σοι δίδωμι τὴν Βαβυλωνίαν γῆν, ἀλλήστευτόν
 τε καὶ ἀπαθὴ κακῶν ἐσομένην ὑπὸ τῶν σῶν φροντί-
 δων. ἄξιός δ' εἰμὶ τυγχάνειν σοῦ χρηστοῦ ἀνεπίκλη- 25
 τόν σοι παρασχόμενος τὴν ἑμαυτοῦ πίστιν, οὐκ ἐπὶ
 κούφοις ἀλλ' ἐπὶ τοῖς εἰς σωτηρίαν ἀνακειμένοις.
 <338> ταῦτ' εἰπὼν καὶ δῶρα δοὺς τὸ τηνίκα ἐκπέμπει
 τὸν Ἀσιναῖον. ὃ δ' εἰς τὴν οἰκίαν παραγενόμενος
 φρούρια κατασκευάζει καὶ ὅποσα πρότερον ἦν ὠχύρου, 30
 μέγας τ' ἐν ὀλίγῳ ἐγεγόνει καὶ οἶος οὐκ ἄλλος τῶν

πρότερον ἐκ τοιαύτης ἀφορμῆς ἄψασθαι πραγμάτων ἐν τόλμῃ γεγονότων. <339> Παρθυαίων τ' αὐτὸν ἐθεράπευον οἱ ταύτῃ καταπεμπόμενοι στρατηγοί· μικρὸν γὰρ ἐδόκει καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἡττον ἀρετῆς ἢ
 5 ἐκ Βαβυλωνίων προοιῶσα τιμή. ἦν δ' ἐν ἀξιώματι καὶ δυνάμει, πάντα τ' ἤδη τὰ ἐπὶ τῆς Μεσοποταμίας πρὸς αὐτὸν ἦρτο πράγματα, πρὸς ὅσον τ' αὐτῷ ἢ εὐδαιμονία ἐπ' ἑτῇ πεντεκαίδεκα.

<340> ἀκμαζόντων δ' αὐτοῖς τῶν ἀγαθῶν, ἀρχὴ αὐ- 5
 10 τοῦς ἐπικαταλαμβάνει κακῶν ἐκ τοιαύτῃς αἰτίας, ἐπειδὴ τὴν ἀρετὴν, ἣ προύκοψαν ἐπὶ μέγα δυνάμει, ἐκτρέπουσιν εἰς ὕβριν, ἐπὶ παραβάσει τῶν πατρίων ὑπ' ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῆς ἐμπεσόντες. <341> τῶν Πάρθων τινί (στρατηγὸς δ' ἀφίκετο τῶν ταύτῃ χωρίων),
 15 ᾧ δὴ καὶ εἶπετο γαμετὴ τὰ τ' ἄλλα [καὶ] εἰς τὸ ἐπαινεῖσθαι προειληφυῖα πασῶν, καὶ μείζονα ῥοπήν ἐπ' αὐτῷ λαμβάνουσα θαύματι τοῦ εὐπρεποῦς, <342> ταύτης εἶτ' ἀκοὴν τῆς εὐπρεπείας ἐκμαθὼν εἴτε καὶ [ἄλλως] αὐτόπτης γενόμενος Ἀνιλαῖος ὁ τοῦ Ἀσιναίου
 20 ἀδελφὸς ἐραστής τ' ἐγεγόνει καὶ πολέμιος, τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ μὴ ἄλλως ἐλπίζειν ἐκπράττεσθαι τὴν σύνοδον τῆς γυναικὸς μὴ τὴν ἐξουσίαν ὥς ἐπ' αὐτῇ κτηθείσῃ παραλαβῶν, τὸ δ' ὑπὸ τοῦ δυσαντίλεκτον κρίνειν τὴν ἐπιθυμίαν. <343> ἅμα τε οὖν πολέμιος ἐπ' αὐτοῖς
 25 ἀνὴρ ἐκχειροτόνητο . . . , καὶ μάχης ἐπάκτου γενομένης πεσόντος ἀνηρημένου ἀλοῦσα ἐγεγάμητο τῷ ἐραστῇ. οὐ μὴν δίχα γε μεγάλων δυστυχιῶν Ἀνιλαῖος θ' ἅμ' αὐτῷ καὶ Ἀσιναῖος ἢ γυνὴ ἀφίκετο εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, ἀλλὰ σύν τινι μεγάλῳ κακῷ διὰ τοιαύτην αἰτίαν.
 30 <344> ἐπεὶ γὰρ τάνδρὸς τεθνηκότος αἰχμάλωτος ἦγετο, τὰφιδρύματα τῶν θεῶν, ἅπερ τάνδρῳ καὶ αὐτῇ πέτριά

ἦν (ἐπιχώριον δὲ τοῖς ἐκείνῃ πᾶσιν ἐστὶν ἐπὶ τε τῆς οἰκίας ἔχειν σεβάσματα καὶ ἰοῦσιν ἐπὶ ξένης συνεπά-
 γεσθαι), περιστελλούσα, καὶ αὐτὴ τοῦ πατρίου τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἔθος συνεπήγετο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον λεληθό-
 τως αὐτῶν θρησκείαν ἐποιεῖτο, γαμετὴ δ' ἀποδειχθεῖσα 5
 ἦδη τρόπῳ τῷ αὐτῆς εἰωθότι καὶ μεθ' οἷων νομίμων ἐπὶ τοῦ προτέρου ἀνδρὸς ἐθεράπευεν αὐτούς. <345>
 καὶ τῶν ἐταίρων οἱ μάλιστα τιμώμενοι παρ' αὐτοῖς τὸ μὲν πρῶτον ἐπέσκηπτον ὥς οὐδαμῶς πράττοι Ἑβραϊκά, οὐδ' ὁπόσα νόμοις τοῖς αὐτῶν πρόσφορα, γυναικα 10
 ἡγμένοιο ἀλλόφυλον καὶ παραβαίνουσιν θυσιῶν καὶ σεβασμῶν τῶν αὐτοῖς εἰωθότων τὴν ἀκριβείαν· ὁρᾷ οὖν μὴ τὰ πολλὰ τῇ ἡδονῇ τοῦ σώματος συγχωρῶν ἀπολέσειε τὴν ἀρχὴν τοῦ εὐπρεποῦς καὶ τὴν εἰς (το-
 σοῦτον) νῦν ὑπὸ τοῦ θεοῦ προελθοῦσαν ἔξουσίαν. 15
 <346> ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἐπέραινον, ἀλλὰ καὶ τιν' αὐτῶν τὰ μάλιστα τιμώμενον, ὅτι παρρησίᾳ πλείονι χρῆσαιο, ἀπέκτεινε, καὶ ὅς κτεινόμενος εὐνοίᾳ τῇ τῶν νόμων καὶ τοῦ κτείνοντος αὐτὸν τιμωρίαν ἐπηράσατο αὐτῷ τε Ἀνιλαίῳ καὶ Ἀσυναίῳ καὶ πᾶσι τοῖς ἐταίροις ὁμοίαν 20
 ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐπαχθεῖσαν γενέσθαι τελευτήν, <347> τοῖς μὲν ὥς ἡγεμόσι παρανομιῶν γεγονόσι, τοῖς δ' ὅτι μὴ βοηθοῖεν αὐτῷ τοιάδε πάσχοντι διὰ τὸ ἐκδικεῖν τοῖς νόμοις, οἳ δ' ἐβαρύνοντο μὲν, ἡνεύχοντο δέ, μνημονεύ-
 οντες οὐκ ἔξ ἄλλης αἰτίας ἀλλ' ἰσχύι τῇ ἐκείνων τῇ εὐ- 25
 δαιμονίᾳ συνελθόντες. <348> ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν θεραπείαν ἀκροῶνται τῶν θεῶν τῶν Παρθυαίοις τιμωμένων, οὐκέτ' ἀνεκτὸν ἡγούμενοι τοῦ Ἀνιλαίου τὸ ὑβρίζον εἰς τοὺς νόμους, ἐπὶ τὸν Ἀσυναῖον ἐλθόντες καὶ πλέονες ἦδη κατεβόων τοῦ Ἀνιλαίου, <349> φάμενοι καλῶς ἔχειν, 30
 εἰ μὴ πρότερον καθ' αὐτὸν ἑώρα τὸ ὠφελοῦν, ἀλλὰ

- νῦν γοῦν ἐπιστροφὴν ποιεῖσθαι τοῦ γεγονότος πρὶν
 ἢ τὴν ἁμαρτίαν ἐκείνῳ τε καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις γε-
 νέσθαι εἰς ὕλεθρον ἀνακειμένην, τὸν τε γάμον τῆς
 ἀνθρώπου λέγοντες οὐ μετ' αὐτῶν οὐδ' αὐτοῖς εἰωθό-
 5 των τεθεῖσθαι νόμων, καὶ τὴν θρησκείαν, ἣν ἐπιτη-
 δεύοι ἢ γυνή, ἐπ' ἀτιμώσκει τοῦ θεοῦ τοῦ αὐτοῖς
 σεβασμίου πράττεσθαι. <350> ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ἤδει μὲν
 τὴν ἁμαρτίαν ἀδελφοῦ μεγάλων αἰτίαν οὖσαν κακῶν
 καὶ ἐσομένην, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡνείχετό γ' εὐνοίᾳ
 10 τοῦ συγγενοῦς νικώμενος, καὶ συγγνώμην νέμων ὥς
 ὑπὸ κρείττονος κακοῦ τῆς ἐπιθυμίας νικωμένῳ. <351>
 ἐπεὶ δὲ πλείους θ' ὁσημέραι συναναστρέφοντο καὶ πλεί-
 ους ἦσαν αἱ καταβοαί, τηνικαῦτα δὴ φησι περὶ αὐτῶν
 πρὸς Ἀνιλαῖον, τοῖς τε προῶτον γεγονόσιν ἐπιτιμῶν
 15 καὶ παύσασθαι τὸ λοιπὸν κελεύων, τὴν ἄνθρωπον
 ἀποπεμφάμενον εἰς τοὺς συγγενεῖς. <352> ἐπράττετο
 δ' οὐδὲν ἐκ τῶν λόγων. καὶ ἡ γυνή δ' αἰσθομένη
 μὲν τοῦ θροῦ τοῦ κατέχοντος τοὺς λαοὺς δι' αὐτήν,
 δεδοικυῖα δὲ περὶ τοῦ Ἀνιλαίου μὴ καὶ τι πάθῃ ἐρωτι
 20 τῷ πρὸς αὐτήν, φάρμακον τῷ Ἀσιναίῳ δοῦσα ἐν τοῖς
 σιτίοις μεθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον, ἀδείξ τ' ἦν ἐπὶ κριτῇ
 τῶν περὶ αὐτὴν πραχθησομένων τῷ ἐραστῇ γενομένῳ.
 <353> Ἀνιλαῖος δὲ κατὰ μόνας ἤδη τὴν ἡγεμονίαν 6
 παραλαβὼν ἐξάγει στρατιὰν ἐπὶ τὰς Μιθριδάτου κώ-
 25 μας, ἀνδρὸς πρώτου ἐν τῇ Παρθηνῇ καὶ βασιλέως
 Ἀρταβάνου τὴν θυγατέρα γεγαμηκότος, διὰ λείας τ'
 ἤγεν αὐτάς. καὶ πολλὰ μὲν χρήματα καὶ ἀνδράποδα
 εὐρίσκειται, πολλὰ δὲ πρόβατα, ἄλλα τε πολλὰ ὀπόσα
 ἐπὶ προσλήψει τοῦ εὐδαίμονος ὠφελεῖ τοῖς ἔχουσι.
 30 <354> Μιθριδάτης δέ (ἐτύγχανε γὰρ τῇδ' ὥν) ἐπειδὴ
 ἀκούει τῶν κωμῶν τὴν ἄλωσιν, ἐν δεινῷ φέρων ὅτι

μὴ προάρξαντος ἀδικεῖν Ἀνιλαῖος ἄρξαιτο, καὶ παρόν-
 τος τοῦ ἀξιώματος ὑπεριδών, ἱππέας συναγαγὼν πλεί-
 στους ὅσους ἐδύνατο, καὶ τῶν πλείστων τοὺς ἐν ἡλικίᾳ,
 παρῇν ὡς προσμύζων τοῖς περὶ τὸν Ἀνιλαῖον. καὶ ἐν
 τινι κώμῃ τῶν αὐτοῦ κατασχὼν ἡσύχαξεν ὡς τῇ ἐπι- 5
 ούσῃ μαχούμενος διὰ τὸ εἶναι σάββατον, ἡμέραν τοῖς
 Ἰουδαίοις ἐν ἀργίᾳ διαγομένην. <355> Ἀνιλαῖος δὲ
 ταῦτα πυθόμενος παρ' ἀνδρὸς Σύρου ἀλλοφύλου ἐξ
 ἑτέρας κώμης, τὰ τ' ἄλλα φράζοντος ἀκριβῶς καὶ τὸ
 χωρίον ἐνθα Μιθριδάτης ἤμελλε δαίνυσθαι, δειπνο- 10
 ποιησάμενος καθ' ὥραν ἤλαυνε νυκτὸς ἀμαθέσι τῶν
 ποιουμένων χορήζων τοῖς Παρθυαίοις ἐπιπесεῖν. <356>
 καὶ περὶ φυλακὴν τετάρτην ἐπιπесῶν τοὺς μὲν ἔτι
 κοιμωμένους ἀναιρεῖ, τοὺς δ' εἰς φυγὴν τρέπεται.
 Μιθριδάτην δὲ ζωγρίᾳ λαβὼν ἤγρεν ὡς αὐτὸν ἐπ' ὄνου 15
 γυμνὸν ἀναθέμενος, ἥπερ ἀτιμιῶν μερίστη νομίζεται
 παρὰ Παρθυαίοις. <357> καταγαγὼν δ' εἰς τὴν ὕλην
 μετὰ τοιοῦδ' ὑβρίσματος, κελευόντων τῶν φίλων ἀναι-
 ρεῖν τὸν Μιθριδάτην, ἀνεδίδασκεν αὐτοὺς σπένδων
 αὐτὸς ἐναντία· μὴ γὰρ καλῶς ἔχειν ἀναιρεῖν ἄνδρα 20
 γένους τ' ὄντα τοῦ πρώτου παρὰ Παρθυαίοις καὶ ἐπι-
 γαμία τῇ πρὸς τὸν βασιλέα μειζόνως τιμώμενον. <358>
 νῦν μὲν γὰρ ἀνεκτὰ εἶναι τὰ πεπραγμένα· καὶ γὰρ
 εἰ περιύβρισται Μιθριδάτης, ἀλλ' οὖν σωτηρίᾳ τῆς
 ψυχῆς εὐεργετούμενον χάριτος μεμνήσεσθαι τοῖς τὰ 25
 τοιάδε παρασχοῦσι. <359> παθόντος δέ τι ἀνήκεστον,
 οὐκ ἀτρεμήσειν βασιλέα μὴ οὐ μεγάλην σφαγὴν Ἰου-
 δαίων τῶν ἐν Βαβυλῶνι ποιησόμενον, ᾧν φείδεσθαι
 καλῶς ἔχειν διὰ τε τὴν συγγένειαν καὶ διὰ τὸ μὴ
 ἀποστροφὴν εἶναι ἂν αὐτοῖς παῖσμάτος τινος γενο- 30
 μένου, τὸ κατ' ἐκείνους ἀκμῆς πληθύνει χρόμενον.

<360> καὶ ὁ μὲν ταῦτα διανοηθεὶς καὶ φράσας ἐν τῷ
 συλλόγῳ πιθανὸς ἦν, ἀφίεται τε Μιθριδάτης· ἐλθόντα
 δ' αὐτὸν ὠνειδίζειν ἢ γυνή, εἰ μὴ προμηθήσεται βασι-
 λέως τε γαμβρὸς ὢν καὶ ταύτῃ τιμωρῶν τιμωρήσασθαι
 5 τοὺς ὑβρίζαντας εἰς αὐτὸν περιορῶμενος, ἀγαπῶν δὲ
 τὴν σωτηρίαν μετ' αἰχμαλωσίαν ὑπὸ Ἰουδαίου ἀνδρὸς
 γενομένην. <361> 'καὶ νῦν ἐπανάδραμε τὴν ἀρετὴν,
 ἢ θεοὺς ἐπόμενυμι τοὺς βασιλείους ἢ μὴν παραλυθή-
 σεσθαι τῆς πρὸς σέ ἐπὶ γάμῳ κοινωνίας.' <362> ὁ δ'
 10 αὖ, τοῦτο μὲν τῶν ὀνειδῶν τὴν καθ' ἡμέραν ἀχθη-
 δόνα μὴ φέρων, τοῦτο δὲ τῆς γυναικὸς τὴν μεγαλο-
 φροσύνην δεδιὼς μὴ παραλύοιτο αὐτοῦ τῶν γάμων,
 ἅκων μὲν καὶ μὴ βουλόμενος, συνάγει δ' οὖν στρατὸν
 ὅσον ἡδύνατο πλεῖστον, καὶ ἐλαύνει, οὐκ ἀνασχετὸν
 15 ὑπολαμβάνων ἔτι καὶ αὐτὸς τὴν σωτηρίαν, εἰ Παρ-
 θιναιὸς ὢν ὑπὸ Ἰουδαίου περιωθοῖτο ἀντιπολεμοῦντος.

<363> Ἀνιλαῖος δ' ὥς μανθάνει προσελαύνοντα 7
 δυνάμει πολλῇ τὸν Μιθριδάτην, ἄδοξον ἡγησάμενος
 τὸ μένειν ἐν τοῖς ἔλεσιν ἀλλὰ μὴ φθάσας ὑπαντιάξειν
 20 τοὺς πολεμίους, εὐτυχία τε τῇ πρότερον ἐλπίζων ὅμοια
 πράξειν τοὺς πολεμίους καὶ τὴν [τε] τόλμῃσιν [καὶ]
 εἰωθόσι θαρρεῖν παρατυγχάνειν, ἐξῆγε τὴν δύναμιν.
 <364> πολλοὶ τε πρὸς τῷ οἰκείῳ στρατῷ προσεγεγό-
 νεσαν αὐτῷ καθ' ἀρπαγὴν τῶν ἄλλοτρίων τραπησόμε-
 25 νοι καὶ ὅψει πάλιν προεκπλήξοντες τοὺς πολεμίους.
 <365> προῖοῦσι δ' αὐτοῖς εἰς σταδίους ἐνενήκοντα, διὰ
 τῆς ἀνύδρου τῆς πορείας γενομένης καὶ μεσημβρίας
 οὔσης, τὰ τ' ἄλλα περιῆν τὸ δίψος, καὶ Μιθριδάτης
 ἐπιφανεῖς προσέβαλε τεταλαιπωρημένοις ἀπορία τοῦ
 30 πιεῖν καὶ δι' αὐτὸ καὶ τὴν ὥραν φέρειν τὰ ὄπλα μὴ
 δυναμένοις. <366> τροπὴ τ' οὖν γίνεταί τῶν περὶ

τὸν Ἀνιλαῖον αἰσχροῦ διὰ τὸ ἀπηγορευκότας ἀκραιφνέσι προσφέρεσθαι, καὶ φόνος πολὺς, πολλαὶ τε μυριάδες ἔπεσον ἀνδρῶν. Ἀνιλαῖος δὲ καὶ ὅσον περὶ αὐτὸν ἦν συνεστηκὸς ὑπὸ τὴν ὕλην ἐπανεχώρουν φυγῇ μεγάλην νίκης τῆς ἐπ' αὐτοῖς χαρὰν Μιθριδάτῃ παρεσχηκότες. 5
 <367> Ἀνιλαῖω δ' αὐθις προσήει πλήθος ἔπειρον ἀνδρῶν πονηρῶν, ἐν ὀλίγῳ τὴν σωτηρίαν ποιουμένων ῥασιτώνης χάριτι τῆς εἰς τὸ παρόν, ὥστ' ἀντανίσωμα τὴν τούτων πρόσοδον γενέσθαι πλήθους τῶν ἀπολωλότων· οὐ μὴν ὅμοιοί γ' ἦσαν τοῖς πεπτωκόσι διὰ τὸ 10 ἀμελέτητον. <368> οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τούτοις ἐπιφοιτᾷ ταῖς κώμας τῶν Βαβυλωνίων, ἀνάστατά τ' ἦν πάντα ταῦτα ὑπὸ τῆς Ἀνιλαίου ὕβρεως. <369> καὶ Βαβυλώνιοι καὶ οἱ ὄντες ἐν τῷ πολέμῳ πέμπουσιν εἰς τὰ Νάαρδα πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ Ἰουδαίους, Ἀνιλαῖον ἔξαι- 15 τούμενοι. καὶ μὴ δεξαμένοις τοῦτον τὸν λόγον (οὐδὲ γὰρ βουλομένοις ἐκδοτον παρασχεῖν δύναμις ἦν) τὴν εἰρήνην προυκαλοῦντο· οἱ δὲ καὶ οὗτοι χρῆζιν ἔλεγον τῶν ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ συμβάσεων, καὶ πέμπουσι μετὰ τῶν Βαβυλωνίων ἄνδρας οἱ διαλέξονται πρὸς τὸν Ἀνιλαῖον. 20
 <370> οἱ δὲ Βαβυλώνιοι, κατοπτείας αὐτοῖς γενομένης μαθόντες τὸ χωρίον ἐν ᾧ ἰδρυμένος Ἀνιλαῖος ἦν, ἐπιπεσόντες κρύφα νυκτὸς μεθύουσι καὶ καθ' ὕπνον τετραμμένοις, κτείνουσιν ἀδεῶς πάντας ὅσους ἐγκατέλαβον, καὶ Ἀνιλαῖον αὐτὸν ἀπέκτειναν. 25

8 <371> οἱ δὲ Βαβυλώνιοι ἀπαλλαγέντες τῆς Ἀνιλαίου βαρύτητος (ἐπιστόμισμα γὰρ ἦν αὐτῶν μίσει τῷ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· αἰὲ γὰρ ὥς ἐπὶ πολὺν διάφοροι καθεστῆκεσαν αἰτία τῆς ἐναντιώσεως τῶν νόμων, καὶ ὁποτέροις παραγένοιτο θαρρεῖν πρότερον ἀλλήλων 30 ἥπτοντο), καὶ τότε οὖν ἀπολωλότων τῶν περὶ τὸν Ἀνι-

- λαῖον ἐπετίθεντο τοῖς Ἰουδαίοις. <372> οἱ δ' ἐν δεινῷ τιθέμενοι τὴν ὕβριν τὴν ἐκ τῶν Βαβυλωνίων, καὶ μήτε ἀντιτάξασθαι μάχῃ δυνάμενοι μήτ' ἀνεκτὸν ἡγούμενοι τὴν συνοικίαν, ὥχοντο εἰς Σελεύκειαν, τῶν
- 5 ἐκεῖνῃ πόλιν ἀξιολογωτάτην, Σελεύκου κτίσαντος αὐτὴν τοῦ Νικάτορος· οἰκοῦσι δ' αὐτὴν πολλοὶ μὲν Μακεδόνες, πλείστοι δ' Ἕλληνες, ἔστι δὲ καὶ Σύρων οὐκ ὀλίγον τὸ ἐμπολιτευόμενον. <373> εἰς μὲν δὴ ταύτην καταφεύγουσιν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἐπὶ μὲν πέντ' ἔτη ἀπα-
- 10 θεῖς κακῶν ἦσαν, τῷ δ' ἕκτῳ ἔτει μεθ' ὃ τὸ πρῶτον φθορὰ ἐν Βαβυλῶνι ἐγένετο αὐτῶν [καὶ καινὰ κτίσεις ἐκ τῆς πόλεως] καὶ δι' αὐτὴν ἄφιξις εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκδέχεται μείζων αὐτοὺς συμφορὰ δι' αἰτίαν ἣν ἀφηγήσομαι.
- 15 <374> Σελευκῶν τοῖς Ἕλλησι πρὸς τοὺς Σύρους 9 ὥς ἐπὶ πολὺ ἐν στάσει καὶ διχονοίᾳ ἔστιν ὁ βίος, καὶ κρατοῦσιν οἱ Ἕλληνες. τότε οὖν συνοίκων αὐτοῖς Ἰουδαίων γενομένων ἐστασίαζον, καὶ οἱ Σύροι καθυπέριτεροι ἦσαν ὁμολογία τῇ Ἰουδαίων πρὸς αὐτούς,
- 20 φιλοκινδύνων τ' ἀνδρῶν καὶ πολεμεῖν προθύμως ἐντεταγμένων. <375> καὶ οἱ Ἕλληνες περιωπθούμενοι τῇ στάσει καὶ μίαν ὀρῶντες αὐτοῖς ἀφορμὴν τοῦ ἀνασώσασθαι τὸ πρότερον ἀξίωμα, εἰ δυνηθεῖεν παῦσαι ὁμονοοῦντας Ἰουδαίους καὶ Σύρους, διελέγοντο ἕκαστοι
- 25 πρὸς τῶν Σύρων τοὺς αὐτῶν συνήθεις πρὸ τοῦ γερονότας, εἰρήνην τε καὶ φιλίαν ὑπισχνούμενοι. οἱ δ' ἐπείθοντο ἄσμενοι. <376> ἐγίγνωστο οὖν ὑφ' ἑκατέρων λόγοι, καὶ τῶν πρώτων παρ' ἑκατέροις ἀνδρῶν πραττόντων ἐπιδιαλλαγὰς τάχιστα ἢ σύμβαισις ἐγένετο.
- 30 ὁμονοήσαντές τε μέγα τεκμήριον ἑκάτεροι εὐνοίας ἀλλήλοις ἡξίουσαν παρασχεῖν τὸ πρὸς Ἰουδαίους ἔχθος,

ἐπιπεσόντες τ' αἰφνίδιον αὐτοῖς κτείνουσι μυριάδας ὑπὲρ πέντε ἀνδρῶν. ἀπώλονται τε πάντες πλὴν εἴτινες ἐλέω φίλων ἢ γειτόνων ἐπιχωρηθὲν αὐτοῖς ἔφυγον. <377> τούτοις δ' ἦν εἰς Κτησιφῶντα ἀποχώρησις, πόλιν Ἑλληνίδα καὶ τῇ Σελευκείᾳ πλησίον κειμένην, ἔνθα χειμάζει θ' ὁ βασιλεὺς κατὰ πᾶν ἔτος καὶ ἡ πλείστη τῆς ἀποσκευῆς αὐτοῦ τῇδ' ἀποκειμένη τυγχάνει. ἀσύνθετα δ' ἦν αὐτοῖς τὴν ἴδρυσιν πεποιημένοις, τιμῆς τοῦ βασιλέως Σελευκέων μὴ πεφροντικότων. <378> ἐφοβήθη δὲ καὶ πᾶν τὸ τῇδε Ἰουδαίων ἔθνος τοὺς τε Βαβυλωνίους καὶ τοὺς Σελευκεῖς, ἐπειδὴ καὶ ὅποσον ἦν Σύρων ἐμπολιτεῦον τοῖς τόποις ταύτων ἔλεγον τοῖς Σελευκεῦσιν ἐπὶ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους. <379> καὶ συνελέγησαν ὥς τὸ πολὺ εἰς τε τὰ Νάαρδα καὶ τὴν Νίσιβιν, ὀχυρότητι τῶν πόλεων κτώμενοι τὴν ἀσφάλειαν, καὶ ἄλλως πληθὺς ἅπαντα μαχίμων ἀνδρῶν κατοικεῖται. καὶ τὰ μὲν κατὰ Ἰουδαίους τοὺς ἐν Βαβυλωνίᾳ τοιαῦτ' ἦν.

ΒΙΒΛΟΣ ΕΝΝΕΑΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

<1> Γάιος δ' οὐκ εἰς μόνους Ἰουδαίους τοὺς ἐν 1
 Ἱεροσολύμοις καὶ τοὺς ὀπόσοι τῇδ' οἰκοῦσιν ἐπεδείκ-
 νυτο τῆς ὕβρεως τὴν μανίαν, ἀλλὰ διὰ πάσης ἐρχομέ-
 νην γῆς καὶ θαλάσσης ἔστελλεν αὐτήν, ὅποση Ῥω-
 5 μαίοις ὑπακούει, μυρίων τ' ἀνέπλησεν αὐτὴν κακῶν,
 ὅποσα μὴ ἰστίορητο πρότερον. <2> μάλιστα δ' ἡσθάνετο
 τοῦ δεινοῦ τῶν πραττομένων ἡ Ῥώμη, κατ' οὐδὲν αὐτὴν
 τιμιωτέραν τῶν λοιπῶν πόλεων ἡγουμένου, ἀλλὰ τοὺς
 τ' ἄλλους ἄγοντος καὶ φέροντος καὶ μάλιστα τὴν σύγκλη-
 10 τον καὶ ὀπόσοι τούτων εὐπατρίδαι καὶ προγόνων ἐπι-
 φανείαις τιμώμενοι. <3> μυρία θ' εὗρίσκετο καὶ κατὰ
 τῶν ἱππέων μὲν καλουμένων, ἀξιώματι δὲ καὶ δυνάμει
 χρημάτων ὅμοια τοῖς συγκλητικοῖς ὑπὸ τῆς πόλεως
 ἀγομένων διὰ τὸ ἐκ τούτων εἰς τὴν βουλὴν εἶναι κατα-
 15 κλήσεις, ὧν ἀτίμως ἦν καὶ μετανάστασις, κτεινομέ-
 νων τε καὶ τὰ χρήματα συλωμένων διὰ τὸ καὶ τὰς
 σφαγὰς ὡς τὸ πολὺ ἐπ' ἀφαιρέσει τῶν χρημάτων αὐ-
 τοῖς συντυγχάνειν. <4> ἐξεθείαξε δ' ἑαυτόν, καὶ τὰς
 τιμὰς οὐκέτ' ἀνθρωπίνως ἡξίου γίνεσθαι παρὰ τῶν
 20 ὑπηκόων αὐτῷ. εἰς τε τοῦ Διὸς φοιτῶν τὸ ἱερόν, ὃ
 Καπετώλιον μὲν καλοῦσι, τιμιώτατον δὲ παρ' αὐτοῖς
 ἐστὶ τῶν ἱερῶν, ἀδελφὸν ἐτόλμησε προσαγορεύειν τὸν
 Δία. <5> καὶ τᾶλλα ἔπραττε μανίας οὐδὲν ἀπολε-
 λειμμένα, ἐπεὶ καὶ ἀπὸ Δικαιοχρείας τῆς πόλεως ἐν
 25 Καμπανίᾳ κειμένης εἰς Μισηνοῦς, ἐτέραν πόλιν ἐπι-

θαλάσσιον, τὴν διάβασιν δεινὸν ἡγούμενος τριήρει περαιοῦν, <6> καὶ ἄλλως ἐπιβάλλειν ἡγούμενος αὐτῷ δεσπότη ὄντι τῆς θαλάττης ταῦτὰ ὅποια καὶ παρὰ γῆς ἀπαιτεῖν, ἀπ' ἄκρων ἐπ' ἄκρα σταδίους τριάκοντα μέτρον τῆς θαλάττης ξεύξας, καὶ εἴσω τὸν κόλπον ἀπολαβὼν πάντα, ἥλανυν ἐπὶ τῇ γεφύρᾳ τὸ ἄρμα· θεῶ γὰρ ὄντι τοιαύτας ποιεῖσθαι καλῶς ἔχειν τὰς ὁδοὺς. <7> τῶν θ' ἱερῶν τῶν Ἑλληνικῶν οὐδὲν ἐτι ἀσύλητον κατέλειπεν, ὅποσα γραφῆς ἢ γλυφῆς ἐχόμενα καὶ τὰς λοιπὰς κατασκευὰς ἀνδριάντων καὶ ἀναθημάτων ἄγεσθαι κελεύσας παρ' αὐτόν· οὐ γὰρ ἐν ἐτέρῳ τὰ καλὰ κεῖσθαι καλῶς ἔχειν ἢ ἐν τῷ καλλίστῳ, τυγχάνειν δὲ τοῦτ' οὐσαν τὴν Ῥωμαίων πόλιν. <8> ἐκόσμει τε τοῖς ἐνθὲνδ' ἀγομένοις τὴν τ' οἰκίαν καὶ τοὺς κήπους, ὅποσαι τ' αὐτῷ καταγωγὰ διὰ τῆς τῶν Ἰταλῶν γῆς· ἐπεὶ καὶ τὸν Ὀλυμπίασι τιμώμενον Δία ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ οὕτως ὠνομασμένον Ὀλύμπιον, Φειδίου τοῦ Ἀθηναίου πεποιηκότος, ἐτόλμησε κελεῦσαι εἰς τὴν Ῥώμην μεταφέρειν. <9> οὐ μὴν ἔπραξέ γε, τῶν ἀρχιτεκτόνων φαμένων πρὸς Μέμμιον Ῥήγουλον, ὃς ἐπετέτακτο τῇ κινήσει τοῦ Διός, ἀπολεῖσθαι τοῦτον κινήσεως αὐτοῦ γενομένης. λέγεται δὲ τὸν Μέμμιον διὰ ταῦτα, καὶ σημείων μειζόνων γενομένων ἢ ὥς ἂν τινα πιστὰ ἡγεῖσθαι, ὑπερβαλέσθαι τὴν ἀναίρεσιν. <10> καὶ γράφει τάδε πρὸς τὸν Γάιον ἐπ' ἀπολογίᾳ τοῦ ἐκλιπεῖν ἀδιακόνητον τὴν ἐντολήν. ἀπολέσθαι τ' ἐκ τούτων αὐτῷ κινδύνου γενομένου, σώζεται φθάσαντος ἤδη Γαῖου τελευτῆσαι.

- 2 <11> εἰς τοῦτο δὲ προύβη τὸ μανικὸν αὐτῷ ὥστε δὴ καὶ θυγατρὸς αὐτῷ γενομένης, ἀνακομίσας ἐπὶ τὸ Καπετώλιον ἐπὶ τοῖς γόνασι κατατίθεται τοῦ ἀγάλμα-

τοις, κοινὸν αὐτῷ τε καὶ τῷ Διὶ γεγονέναι τὸ τέκνον
 φάσκων, καὶ δύο χειροτονεῖν αὐτῆς πατέρα, ὁπότερον
 μείζονα φάμενος ἐν μέσῳ καταλιμπάνειν. <12> καὶ
 τὰδ' ἠνείχοντο πράττοντος αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι. ἐπέ-
 5 τρεψε δὲ καὶ τοῖς οἰκέταις κατηγορίας ποιεῖσθαι τῶν
 δεσποτῶν ἐφ' οἷσιν ἐθέλησεν ἐγκλήμασι. δεινὰ
 γὰρ πάντ' ἦν ὁπόσα μέλλοι λέγεσθαι, διὰ τὸ χάριτί
 τε καὶ ὑπαγορεύσει τῇ ἐκείνου τὰ πολλὰ γίνεσθαι.
 <13> ὥστ' ἤδη καὶ Κλανδίου ἐτόλμα ποιήσασθαι Πο-
 10 λυδεύκης ὁ δοῦλος κατηγορίαν, καὶ Γάιος ἠνείχετο
 κατὰ πάτρωος τοῦ αὐτοῦ δίκης θανάτου λεγομένης ἐπ'
 ἀκροάσει συνελθεῖν, ἐλπίδι τοῦ παραλαβεῖν δύναμιν
 ἀνελεῖν αὐτόν. οὐ μὴν ἐξεγένετό γ' αὐτῷ. <14> ἀνα-
 πεπληκότος δ' αὐτοῦ συκοφαντιῶν καὶ κακῶν πᾶσαν
 15 τὴν οἰκουμένην ἧς ἐπῆρχε, καὶ πολλὴν τὴν δουλοκρα-
 τίαν ἐπηρμένου τοῖς δεσπόταις, ἐπιβουλαὶ τὰ πολλὰ
 ἤδη συνίσταντο, τῶν μὲν ἐπ' ἀμύνη ὧν πάθουεν ὀργὴν
 ποιουμένων, τῶν δὲ πρὶν ἐμπεσόντες κακῶν τυχεῖν
 μεγάλων τιθεμένων τὸ μεταχειρίσασθαι τὸν ἄνθρωπον.
 20 <15> ὅθεν ἐπειδὴ τοῖς θ' ἀπάντων νόμοις καὶ τῷ
 ἀσφαλεῖ μεγάλῃν συνήνεγκεν εὐδαιμονίας ῥοπὴν ὁ
 θάνατος αὐτοῦ, ἔθνη τε τῷ ἡμετέρῳ οὐδ' εἰς ὀλίγον
 ἐξεγερόναι μὴ οὐκ ἀπολωλέναι, μὴ ταχέας αὐτῷ τελευ-
 τῆς παραγενομένης, βούλομαι [δὲ] δι' ἀκριβείας τὸν
 25 πάντα περὶ αὐτοῦ λόγον διελθεῖν, <16> ἄλλως τε καὶ
 ἐπειδὴ πολλὴν ἔχει πίστιν τοῦ θεοῦ τῆς δυνάμεως
 καὶ παραμυθίαν τοῖς ἐν τύχαις κειμένοις καὶ σωφρο-
 νισμὸν τοῖς οἰομένοις αἰδίδιον τὴν εὐτυχίαν, ἀλλὰ μὴ
 ἐπὶ μήκιστον φέρειν κακὸν ἀρετῆς αὐτῇ μὴ παραγενο-
 30 μένης.

<17> ὁδοὺς μὲν τρεῖς ὁ θάνατος αὐτοῦ παρεσκευά- 3

ζετο, καὶ τούτων ἐκάστης ἄνδρες ἀγαθοὶ τὴν ἡγεμο-
 νίαν εἶχον. Αἰμίλιος μὲν Ῥήγουλος, ἐκ Κορδύβης τῆς
 ἐν Ἰβηρίᾳ τὸ γένος, συνεἶχέ τινας, ἣ δι' ἐκείνων ἣ
 δι' αὐτοῦ πρόθυμος ὦν ἄρασθαι Γάιον· <18> ἑτέρα
 δ' αὐτοῖς συνεκροτεῖτο, ἥς Χαιρέας Κάσσιος χιλιάρχος ⁵
 ἡγεμὼν ἦν· Βινουκιανὸς δὲ Ἄννιος οὐκ ὀλίγη μοῖρα
 τῶν ἐπὶ τὴν τυραννίδα παρεσκευασμένων ἦν. <19>
 αἰτία δ' αὐτοῖς μίσους τοῦ πρὸς Γάιον (λέγεται) συν-
 ελθεῖν Ῥηγούλῳ μὲν τὸ ἐπὶ πᾶσιν ὀργίλον καὶ μίσει
 χρώμενον πρὸς τὰ μετ' ἀδικίας ἐξαγόμενα (καὶ γὰρ ¹⁰
 εἶχε τι θυμοειδὲς ἐν τῇ διανοίᾳ καὶ ἐλευθέριον, ὅφ'
 οὐ μὴδὲν στέγειν προστίθεσθαι/τῶν βουλευμάτων·
 πολλοῖς γοῦν ἀνεκοινώσατο καὶ φίλοις καὶ ἄλλοις δο-
 κοῦσιν αὐτῷ δραστηρίοις)· <20> Βινουκιανὸς δὲ τὰ
 μὲν Λεπίδου τ' ἐκδικία (φίλον γὰρ αὐτῷ τὰ μάλιστ' ¹⁵
 ὄντα τοῦτον καὶ τῶν πολιτῶν ἐν ὀλίγοις ἀναιρεῖ
 Γάιος), καὶ ἄλλως φοβηθεὶς τὰ περὶ αὐτὸν διὰ τὸ
 πᾶσιν ὁμοίως τὸν Γάιον ἐπὶ θάνατον ἀνακειμένην
 ἐπαφιέναι τὴν ὀργήν, ἐπὶ τὴν ἐργχείρησιν ἦλθεν, <21>
 Ἰαίρεας δ' αἰσχύνῃ φέρων τὰ ὀνειδίη τὰ εἰς τὴν ἀναν- ²⁰
 δρίαν ὑπὸ τοῦ Γαῖου προφερόμενα καὶ ἄλλως τὸ ἐφ'
 ἡμέρα κινδυνεύειν φιλία καὶ θεραπεία, τὴν Γαῖου τε-
 λευτήν οὐκ ἀνελεύθερον ὑπολαμβάνων. <22> οἱ δὲ
 καὶ πᾶσι κοινῇ προτεθῆναι τὴν ἐπὶ τῷ πράγματι σκέψιν
 φασί, τὴν θ' ὕβριν θεωμένοις καὶ ἐπιθυμοῦσιν ἀκμὴν ²⁵
 ἐπ' ἄλλων ἀκμάζουσιν διαφυγεῖν ἀραμένοις τὸν Γάιον·
 ἴσως μὲν γὰρ ἂν κατορθῶσαι, καλὸν δὲ κατορθοῦσι
 τηλικούτων ἀγαθῶν σχεῖν, οἱ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς τε πό-
 λεως καὶ τῆς ἡγεμονίας ποθοῦσι καὶ μετ' ὀλέθρου
 ἄπτεσθαι τοῦ πράγματος. <23> παρὰ πάντα δὲ Χαι- ³⁰
 ρεάν ἐπείγεσθαι, ὀνόματός τ' ἐπιθυμία μείζονος, καὶ

ἄλλως ὑπὸ τοῦ ἀδεέστερον προσιέναι τῷ Γαῖῳ διὰ τὴν
χιλιαρχίαν ῥαστώνης αὐτῷ κτείνειν ἐσομένης.

〈24〉 ἐν τούτῳ δ' ἵπποδρομίαι ἦσαν· καὶ σπουδά- 4
ζεται γὰρ Ῥωμαίοις ἦδε ἡ θεωρία δεινῶς. συνίασι
5 δὲ προθύμως εἰς τὸν ἵππόδρομον, καὶ ἐφ' οἷς χορήξουσιν
δέονται τῶν αὐτοκρατόρων κατὰ πλῆθος συνελθόντες·
οἱ δ' ἀναντιλέκτους τὰς δεήσεις κρίνοντες οὐδαμῶς
ἀχαριστοῦσιν. 〈25〉 ἐκέλευον δὴ καὶ τὸν Γάιον, ἐκ-
θύμῳ τῇ ἱκετείᾳ χρώμενοι, τῶν τελῶν ἐπανιέναι καὶ
10 [τῶν φόρων] ἐπικουφίζειν τι τοῦ ἐπαχθοῦς. ὃ δ' οὐκ
ἠνείχετο, καὶ πλέον τι τῇ βοῇ χρωμένων ἄλλους ἄλλη
διαπέμψας κελεύει τοὺς βοῶντας λαβεῖν τε καὶ μηδὲν
εἰς ἀναβολὰς ἀνελεῖν προαγαγόντας. 〈26〉 καὶ ὁ μὲν
ἐκέλευε ταῦτα, καὶ οἷς προσετέτακτο ἔπραττον, πλειστοί
15 τ' ἦσαν οἱ ἐπὶ τοιούτοις ἀποθανόντες. καὶ ὁ δῆμος
ἑώρα μὲν, ἠνείχετο δὲ παυσάμενος τῆς βοῆς, ἐν ὀλίγῳ
τὴν ἔνεκα τῶν χρημάτων ὀφθαλμοῖς ὁρῶντες [ἐπὶ τοιού-
τοις] παραίτησιν εἰς θάνατον αὐτοῖς φέρουσαν. 〈27〉
ταῦτα Χαιρέαν ἐνήγαγε μειζόνως ἄπτεσθαί τε τῆς ἐπι-
20 βουλῆς καὶ παύειν κατὰ τῶν ἀνθρώπων ἐξηγριωκότα
τὸν Γάιον. καὶ πολλάκις μὲν καὶ παρὰ τὰς ἐστιάσεις
ἐμέλλησεν ἐπιχειρεῖν, οὐ μὴν ἄλλ' ἐπείχετο λογισμῷ,
τὸ μὲν κτείνειν οὐκέτ' ἐνδοιαστὸν κεκοικῶς, τὸν δὲ
καιρὸν περισκοπῶν, ὅπως μὴ εἰς κενὸν ἄλλ' ἐπὶ κατα-
25 πρᾶξει τῶν βεβουλευμένων ταῖς χερσὶ χρῶτο.

〈28〉 ἐστραγγεύετο δὲ πολὺν ἤδη χρόνον, οὐχ ἡδονῇ 5
φέρων Γαῖον τὴν συναναστροφὴν. ἐπεὶ δ' αὐτὸν ἴστα-
ται Γάιος εἰσπραξόμενον τοὺς τε φόρους καὶ ὅσ' ἄλλα
καταβαλλόμενα εἰς τὸν Καίσαρος θησαυρὸν ἐφυστερή-
30 κει τοῖς καιροῖς διὰ τὸ ἐπιδιπλασιάζεσθαι τὴν δύναμιν
αὐτῶν, χρόνον ἐκεῖ ποιεῖται τῇ εἰσπράξει, τρώπῳ τῷ

αὐτοῦ χρώμενος μᾶλλον ἢ τῇ Γαΐου προστάξει, <29> διὰ δὲ τὸ φειδοῖ χρῆσθαι [τὰς τύχας] οἶκτον λαμβάνων τῶν ὑπὸ τὴν εἰσπραξιν, εἰς ὀργὴν προνυκαλεῖτο τὸν Γάιον, μαλακίαν ἐπικαλοῦντα αὐτῷ τοῦ σχολῇ συνάγεσθαι τὰ χρήματα. καὶ δὴ τὰ τ' ἄλλα ὑβρίζεν εἰς 5 αὐτόν, καὶ ὁπότε τὸ σημεῖον αἰτοίῃ τῆς ἡμέρας καθηκούσης εἰς αὐτόν, θήλεά τ' ἐδίδου τὰ ὀνόματα καὶ ταῦτ' αἰσχύνης ἀνάπλεα. <30> καὶ ταῦτα ἔπραττεν αὐτὸς οὐκ ἀπηλλαγμένος ἐν τινων τελεταῖς μυστηρίων, ἃς αὐτὸς συνίστατο· στολὰς γὰρ ἐνδυνόμενος γυναι- 10 κείας καὶ τινων περιθέσεις πλοκαμίδων ἐπινοῶν, ἄλλα θ' ὁπόσα ἐπικαταψεύσεσθαι θηλύτητα τῆς ὕψεως ἔμελλεν, αὐτὸς τὴν ἐπὶ τοιούτοις αἰσχύνην ἐτόλμα Χαιρέα προσκαλεῖν. <31> Χαιρέα δὲ καὶ ὁπότε μὲν παραλαμβάνοι τὸ σημεῖον, ὀργὴ παρίστατο, μειζρόνως 15 δ' ὁπότε παραδιδοίῃ, γελῶμενος ὑπὸ τῶν παραλαμβανόντων, ὥστε καὶ οἱ συγγιλιάρχοι παιδιὰν ἐποιοῦντο αὐτόν· ὁπότε γὰρ αὐτὸς μέλλοι τὸ σημεῖον παρὰ τοῦ Καίσαρος κομίζειν, προύλερόν τινα τῶν εἰωθότων φέρειν εἰς παιδιάν. <32> διὰ ταῦτα δ' αὐτῷ καὶ θρά- 20 σος παρίστατο κοινωνοὺς τινας παραλαμβάνειν, ὡς οὐκ ἐπ' ὀλίγοις ὀργῇ χρώμενος. καὶ ἦν γὰρ Πομπήδιος, συγκλητικὸς μὲν, τὰς ἀρχὰς δὲ διεληλυθὼς σχεδὸν ἀπάσας, Ἐπικούρειος δ' ἄλλως, καὶ δι' αὐτὸ ἀπράγμονος ἐπιτηδευτῆς βίου. <33> τοῦτον ἐνδείκνυσι 25 Τιμίδιος ἐχθρὸς ὢν ὡς λουδορίᾳ χρησάμενον ἀπρεπεῖ κατὰ τοῦ Γαΐου, μάρτυρα παραλαμβάνων Κυντιλίαν, γυναιῖκα τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἐπιφανείᾳ τοῦ ὠραίου περισπούδαστον πολλοῖς τ' οὕσαν καὶ τῷ Πομπηδίῳ. <34> καὶ τῆς ἀνθρώπου (ψευδὸς γὰρ ἦν) δεινὸν ἤγου- 30 μένης μαρτυρίαν ἐπὶ θανάτῳ τοῦ ἐραστοῦ παρὰσχεῖν,

βασάνων ἔχρηξεν ὁ Τιμίδιος. καὶ Γάιος παρωξυμέ-
 νος κελεύει τὸν Χαιρέαν μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ'
 εὐθέως βασανίζειν τὴν Κυντιλίαν, χρώμενος τῷ Χαι-
 ρέα πρὸς τε τὰ φρονικὰ καὶ ὁπόσα στρεβλώσεως δέοιτο
 5 ὑπὸ τοῦ νομίζειν ὠμότερον διακονήσεσθαι, τὴν λοιδο-
 ρίαν φεύγοντα τῆς μαλακίας. <35> Κυντιλία δ' ἐπὶ
 τὴν βάσανον ἀγομένη τῶν συνιστόρων τινὸς ἐπιβαίνει
 τῷ ποδί, ἀποσημαίνουσα θαρρεῖν καὶ μὴ τὰς βασάνους
 αὐτῆς δεδιέναι· διοίσειν γὰρ μετ' ἀνδραγαθίας. βασα-
 10 νίζει δ' αὐτὴν ὡμῶς ὁ Χαιρέας, ἅκων μὲν κατ' ἀνάγ-
 κας δὲ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ μηδὲν ἐνδοῦσαν ἤγρεν εἰς
 τὴν ὕψιν τὴν Γαῖου, διακειμένην οὐκ ἐν ἡδονῇ τοῖς
 θεωροῦσι. <36> καὶ ὁ Γάιος παθὼν τι πρὸς τὴν ὕψιν
 τῆς Κυντιλίας δεινῶς ὑπὸ τῶν ἀλγηδόνων διακειμένης,
 15 τοῦ ἐγκλήματος ἠφίει καὶ αὐτὴν καὶ τὸν Πομπήδιον,
 ἐκείνην δὲ καὶ χορημάτων δόσει τιμᾶ, παραμυθίας ἐσο-
 μένων λώβης ἢ ἐλελώβητο εἰς τὴν εὐπρέπειαν τοῦ τ'
 ἀφορήτου τῶν ἀλγηδόνων.

<37> ταῦτα δεινῶς ἠνίασε τὸν Χαιρέαν ὥς αἴτιον 6
 20 ἀνθρώποις καὶ ἐπὶ Γαῖου παρηγορίας ἀξίοις κακῶν,
 ὅσον ἐπ' αὐτῷ, γενόμενον· φησί τε πρὸς Κλήμεντά τε
 καὶ Παπίνιον, ὧν Κλήμης μὲν ἐπὶ τῶν στρατοπέδων,
 Παπίνιος δὲ καὶ αὐτὸς ἦν χιλιαρχῶν, <38> 'ἀλλ' ἐπὶ
 φυλακῇ γε, ὧ Κλήμης, τὰ πάντα τοῦ αὐτοκράτορος
 25 ἡμῖν πρόττειν οὐκ ἐλλέλειπται. τῶν γὰρ συνομωμο-
 κότων αὐτοῦ κατὰ τῆς ἡγεμονίας προνοία καὶ πόνοις
 τοὺς μὲν ἀπεκτείναμεν, τοὺς δ' ἐστρεβλώσαμεν ἐπὶ
 τοσοῦτον ὥς ἐλεεινοὺς κάκεινῳ γενέσθαι. μετὰ πόσης
 τ' ἀρετῆς ἡμῖν ἐξάγεται τῶν στρατιῶν;' <39> σιγῇ-
 30 σαντος δὲ τοῦ Κλήμεντος, καὶ τὸ μὲν αἰσχύνη φέρειν
 τὰ προσταττόμενα καὶ τῷ βλέμματι καὶ τῷ ἐρυνθήματι

παριστάντος, λόγῳ δ' αὐτοῖς τὴν μανίαν τοῦ αὐτοκρά-
 τορος προσκαλεῖν ἄδικον ἡγουμένου προνοία τοῦ ἀσφα-
 λοῦς, <40> Χαιρέας ἤδη θράσσει χρώμενος ἐν λόγοις
 ἦν κινδύνων ἀνειμένοις πρὸς αὐτόν, τὰ κατέχοντα
 δεινὰ τὴν πόλιν καὶ τὴν ἀρχὴν ἐπεξιῶν, <41> καὶ ὅτι 5
 λόγῳ μὲν εἶη Γάιος ὁ τὴν ἐπὶ τοιούτοις αἰκίαν προτι-
 θέμενος, τοῖς δὲ τάληθες ἐξετάζειν πειρωμένοις ἐγώ
 τε, ὦ Κλήμης, καὶ οὐτοσὶ ὁ Παπίνιος, καὶ πρὸ ἡμῶν
 σύ, ταύτας Ῥωμαίοις τε καὶ τῷ παντὶ ἀνθρωπίνῳ τὰς
 στρέβλας προσφερόμενοι, οὐκ ἐπιτάγμασι τοῖς Γαῖου 10
 διακονούμενοι γνώμῃ δὲ τῇ αὐτῶν, <42> εἰ παρὸν παῦ-
 σαι τοσαύτῃ ἤδη χρώμενον ὕβρει εἰς τε τοὺς πολίτας
 καὶ τοὺς ὑπηκόους, διακονούμεθα δορυφόροι καὶ δή-
 μιοι καθεστηκότες ἀντὶ στρατιωτῶν, καὶ τὰ ὅπλα ταυτὶ
 φέροντες οὐχ ὑπὲρ ἐλευθερίας οὐδ' ἀρχῆς τῶν Ῥω- 15
 μαίων, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ δουλουμένου τὰ τε σώ-
 ματ' αὐτῶν καὶ τὰ φρονήματα, μαινόμενοι τῷ καθ'
 ἡμέραν αἵματι σφαγῆς καὶ βασάνου τῆς ἐκείνων, μέχρι
 ἂν δὴ τις καὶ καθ' ἡμῶν διακονήσῃται τοιαῦτα Γαῖῳ.
 <43> οὐ γὰρ εὐνοία γε πολιτεύει διὰ τὰδε πρὸς ἡμᾶς, 20
 δι' ὑφοράσεως δὲ μᾶλλον, καὶ ἄλλως τοῦ πολλοῦ τῶν
 ἀπολλυμένων ἀποδεδωκότος· οὐ γὰρ δὴ στήσεται ποτε
 Γαῖῳ τὰ τῆς ὀργῆς, διὰ τὸ μὴ δίκην ἀλλ' ἡδονὴν
 πέρας αὐτῆς τυγχάνειν, σκοποὶ δὲ προκεισόμεθα καὶ
 τοί, δέον καὶ τοῖς πᾶσι τὸ ἀνεπιβούλευτόν τε καὶ 25
 ἐλεύθερον βεβαιοῦν καὶ ἡμῖν κινδύνων ἀπαλλαγὰς
 ψηφίσασθαι.

7 <44> Κλήμης δὲ τὴν μὲν διάνοιαν τὴν Χαιρέου
 φανερὸς ἦν ἐπαινῶν, σιγᾶν δ' ἐκέλευε, μὴ καὶ φοι-
 τῶντος εἰς πλείονας τοῦ λόγου, καὶ διαχεομένων ὁπόσα 30
 κρύπτεσθαι καλῶς ἔχοι, πρὶν τυχεῖν πράξαντας ἐκπύ-

- στου τοῦ ἐπιβουλεύματος γενομένου κολασθεῖεν, χρόνῳ
 δὲ τῷ αὐθις καὶ τῇ ἀπ' αὐτοῦ ἐλπίδι παραδιδόναι τὰ
 πάντα ὡς παραγεννησομένης τινὸς αὐτοῖς ἐπικουρίας
 τυχαίου· <45> αὐτὸς μὲν γὰρ ὑπὸ γήρωι ἀφηρησθαι
 5 τὴν ἐπὶ τοιοῖσδε τόλμαν. ἑτῶν μέντοι γ' ὑπὸ σοῦ,
 Χαιρέα, συντεθέντων καὶ ῥηθέντων ἀσφαλέστερ' ἂν
 ἴσως ὑποθοίμην, εὐπρεπέστερα δὲ πῶς ἂν τις καὶ δύ-
 ναιτο;· <46> καὶ Κλήμης μὲν ὡς αὐτὸν ἀναλύνει, δια-
 λογισμῷ τῶν τ' ἀκροαθέντων καὶ ὁπόσων αὐτὸς εἰρήκει
 10 περιφερόμενος· Χαιρέας δὲ δείσας ὡς Κορνήλιον Σα-
 βῖνον ἠπείγετο, καὶ αὐτὸν μὲν χιλιάρχον ὄντα, ἀξιό-
 λογον δ' ἄλλως ἐξεπιστάμενος αὐτὸν καὶ τοῦ ἐλευθέρου
 ἔραστὴν καὶ δι' αὐτὸ τῇ καταστάσει τῶν πραγμάτων
 15 πολεμίως διακείμενον, <47> χρήζων ἐκ τοῦ ὀξέος ἔχε-
 σθαι τῶν ἐγνωσμένων τῆς ἐγχειρήσεως ὑπ' αὐτοῦ,
 καλὰ νομίσας εἶναι προσθέσθαι, καὶ δέει μὴ ὑπὸ Κλή-
 μεντος ἐκφοίτησις γένηται αὐτῶν, ἄλλως τε τὰς μελ-
 λήσεις καὶ τῶν καιρῶν τὰς ἀναβολὰς πρὸς τῶν ὑπερ-
 βαλλομένων τιθέμενος.
- 20 <48> ἐπεὶ δ' ἀσμένῳ καὶ τῷ Σαβίνῳ τὰ πάντα 8
 ἦν, ἅτε καὶ αὐτῷ γνώμης μὲν οὐχ ὕστεροῦντι ἴσης,
 ἀπορία δὲ πρὸς ὄντιν' ἂν εἰπὼν ἀσφαλῆς εἴη τὰ πρὸς
 ἐκείνους σιγῇ παραδιδόντι, — ἐπεὶ οὖν ἀνδρὸς ἡυπό-
 ρητο οὐ μόνον στέγειν ἃ πύθοιτο προσθησομένου,
 25 ἀλλὰ καὶ γνώμην φανεροῦντος τὴν αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλ-
 λον ἥτο καὶ μηδὲν εἰς ἀναβολὰς ἐδεῖτο τοῦ Χαιρέου.
 <49> τρέπονται δ' ὡς Βινουκιανόν, αὐτοῖς μὲν ἐπιτη-
 δεύσει ἀρετῆς καὶ τῷ ὁμοζήλῳ τοῦ μεγαλόφρονος συγ-
 γενῇ, Γαῖῳ δ' ὑποπτον τῆς Λεπίδου τελευτῆς· πάνν
 30 γὰρ δὴ φίλοι ἐγένοντο Βινουκιανὸς τε καὶ Λέπιδος
 καὶ δείματι κινδύνων τῶν καθ' αὐτούς. <50> πᾶσι

γὰρ τοῖς ἐν τέλει φοβερός ἦν Γάιος ὥς ἐπ' αὐτῶν
 ἕκαστον καὶ πρὸς οὐστινασοῦν τῇ μανίᾳ χρῆσθαι μὴ
 ἀφησόμενος· <51> φανεροί τ' ἀλλήλοις ἦσαν τῆς ἐπὶ
 τοῖς πράγμασιν ἀχθηδόνος, διασαφεῖν μὲν ἀλλήλοις
 ἄντικρυς τὴν διάνοιαν [καὶ μῖσος τὸ πρὸς Γάιον] φόβῳ ⁵
 [τε] κινδύνων ἀφένενοι, ἄλλως δ' αἰσθανόμενοι τοῦ
 ἀλλήλων μίσους πρὸς Γάιον, καὶ δι' αὐτὸ εὐνοίᾳ
 χρῆσθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους μὴ ἀπηλλαγμένοι. <52>
 9 γενομένων δ' αὐτοῖς ἀξιώσεων ἐπέπερ συνέβαλλον,
 εἰωθότες καὶ πρότερον ὁπότε συνέλθοιεν τίμιον ἡγεῖ- ¹⁰
 σθαι τὸν Βινουκιανὸν ὑπεροχῇ τ' ἀξιώματος (γεν-
 ναιότατος γὰρ ἦν τῶν πολιτῶν) καὶ τῷ ἐπὶ πᾶσιν
 ἐπαινουμένῳ, μᾶλλον ὥς ἄπτοιτό τινας λόγου, <53>
 φθάσας ἀκείνος ἤρετο Χαιρέαν ὅ τι καὶ παραλάβοι
 σημεῖον τῆς ἡμέρας ἐκείνης· αἰοῖδιμος γὰρ διὰ τῆς ¹⁵
 πόλεως ἦν ἡ εἰς τὸν Χαιρέαν διὰ τῆς τῶν σημείων
 δόσεως πραττομένη ὕβρις. <54> ὁ δὲ χάσματι τοῦ
 λόγου μηδὲν μελλήσας ἡμεῖβετο τοῦ Βινουκιανοῦ τὸ
 ἐπὶ τοιοῖσδε πιστεῦσαν ὁμιλίᾳ χρήσασθαι πρὸς αὐτόν·
 'καὶ σύ μοι δίδως' εἶπε 'σημεῖον ἐλευθερίας, χάρις δέ ²⁰
 σοι τοῦ ἀνεγείραντός με μειζόνως ἤπερ εἶωθα ἑμαυτὸν
 ὀρμαῖν, οὐδὲν μοι χρεῖα πλειόνων ἔτι λόγων οἷ με
 θαρροῖεν, εἰ δὴ καὶ σοὶ ταῦτα δοκεῖ. <55> γνώμης
 τε τῆς αὐτῆς κοινωνοὶ καὶ πρότερον ἢ συνελθεῖν γε-
 γόναμεν. καὶ ἐν μὲν ὑπέζωσμαι ξίφος, ἀμφοῖν δ' ἐν ²⁵
 ἀρκέσει. <56> ὥστε ἴθι καὶ ἔργων ἐχώμεθα, ἡγεμών
 τ' ἴσθι, ἥ βούλοιο αὐτὸς κελεύων με χωρεῖν. ἡ καὶ
 προείσομαι ἐπικουρίᾳ τῇ σῇ συμπράττοντός [τε] πίσυ-
 νος. οὐδ' ἀπορία σιδήρου τοῖς τὴν ψυχὴν εἰς τὰ ἔργα
 προσφερομένοις, δι' ἣν καὶ ὁ σίδηρος δραστήριος εἴω- ³⁰
 θεν εἶναι. <57> ὥρμηκά τ' εἰς τὴν προᾶξιν οὐχ ὦν

ἂν αὐτὸς πάθοιμι ἐλπίδι περιφερόμενος· οὐ γὰρ σχολὴ
κινδύνους μοι κατανοεῖν τοὺς ἑμᾶντοῦ, δουλώσει τε
πατρίδος ἐλευθερωτάτης ἐπαλγοῦντι, καὶ τῶν νόμων
τῆς ἀρετῆς ἀφηρημένης, τοὺς τε πάντας ἀνθρώπους
5 ὀλέθρου διὰ Γάιον κατειληφότος. <58> ἄξιος δ' ἂν
εἶην παρὰ σοὶ δικαστῇ πίστεως ἐπὶ τοιούτοις τυγχά-
νειν ἀπὸ τοῦ ὅμοια φρονεῖν αὐτοῖς καὶ σὲ μὴ ἀπηλ-
λάχθαι·

<59> Βινουκιανὸς δὲ τὴν ὁρμὴν τῶν λόγων θεα- 10
30 σάμενος ἠσπάξετό τ' ἄσμένως καὶ προσπαρίστατο τὴν
τόλμαν αὐτοῦ· ἐπαινέσας τε καὶ ἀσπασάμενος μετ' εὖ-
χῶν καὶ ἱκετείας ἀπελύετο. <60> καὶ ἰσχυρίζοντό τινες
ὥς βεβαιοῦν τὰ εἰρημένα· εἰσιόντος γὰρ εἰς τὸ βου-
λευτήριον Χαιρέου φωνὴν ἐκ τοῦ πλήθους γενέσθαι
15 τινὸς ἐπ' ἐξορμήσει, κελεύουσιν· πέραινεν μὲν δὴ τὸ
πρακτέον καὶ προσλαμβάνοι τὸ δαιμόνιον· <61> καὶ
τὸν Χαιρέαν τὸ μὲν πρῶτον ὑπιδέσθαι μὴ καὶ τινος
τῶν συνωμοτῶν προδότου γερονότος ἀλίσκοιτο, καὶ
τέλος συνέντα ἐπὶ προτροπῇ φέρειν, εἴτε παραινέσει
20 τῶν συνεγνωκότων ἀντισημαίνοντός τινος, εἴτε δὴ καὶ
τοῦ θεοῦ, ὃς ἐφορᾷ τὰ ἀνθρώπινα, αἴρουντος αὐτὸν
θαροῇσαι. <62> διεληλύθει δὲ διὰ πολλῶν τὸ ἐπι-
βούλευμα, καὶ πάντες ἐν ὅπλοις παρῆσαν, οἱ μὲν τῶν
βουλευτῶν ὄντες οἱ δ' ἱππεῖς, καὶ ὀπόσοι τοῦ στρα-
25 τιωτικοῦ συνήδεδσαν. οὐδεὶς γὰρ ἦν ὃς μὴ ἐν εὐδαι-
μονίᾳ ἀνηγίθμει τὴν Γαῖου μετὰστασιν, <63> καὶ δι'
αὐτὸ πάντες ἠπείγοντο, ὁποῖω δύναιτό τις τρόπῳ, μηδ'
ἐκὼν εἶναι τῆς ἐπὶ τοιούτοις ὑστερεῖν ἀρετῆς, ἀλλ' ὥς
ἔχοι προθυμίας ἢ δυνάμεως, καὶ λόγοις καὶ δι' ἔργων,
30 ἥτο ἐπὶ τῇ τυραννοκτονίᾳ. <64> ἐπεὶ καὶ Κάλλιστος
(ἡπελεύθερος δ' ἦν Γαῖου, πλεῖστά τ' ἀνὴρ εἰς οὗτος

ἐπὶ μέγιστον δυνάμεως ἀφῆκτο, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἰσο-
 τύραννον εἶχε τὴν δύναμιν φόβῳ τε τῶν πάντων καὶ
 μεγέθει χρημάτων, ἅπερ ἐγένετ' αὐτῷ. <65> δωροδο-
 κώτατος γὰρ ἦν καὶ ὑβριστότατος) παρ' ὀντινοῦν γίννε-
 ται, ἔξουσία χρησάμενος παρὰ τὸ εἶκος, καὶ ἄλλως τε 5
 τοῦ Γαΐου τὴν φύσιν ἐξεπιστάμενος ἀνήκεστον οὐσαν
 καὶ ἐφ' οἷσιν κρίνειεν οὐδαμῶς ἀντισπάσματι χρω-
 μένην, αὐτῷ τε πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας τοῦ κινδυνεύειν
 αἰτίας, οὐχ ἥκιστα δὲ τὸ μέγεθος τῶν χρημάτων. <66>
 ὥστε δὴ καὶ Κλαύδιον ἐθεράπευε κρυπτῶς μετακαθί- 10
 ζων πρὸς αὐτόν, ἐλπίδι τοῦ καὶ εἰς ἐκείνον ἥξειν τὴν
 ἡγεμονίαν Γαΐου μεταστάντος, αὐτῷ τὴν ὑπόθεσιν τῆς
 τιμῆς τὴν ἐφ' ὁμοίοις ἰσχύν, προκαταθέμενος χάριν
 καὶ φιλανθρωπίας λόγον. <67> ἐτόλμησε γοῦν εἰπεῖν
 ὥς κελευσθεὶς διαχορήσασθαι φαρμάκῳ τὸν Κλαύδιον 15
 μυρίας εὗροιτο τοῦ χρήματος τὰς ὑπερβολάς. <68>
 δοκεῖ δέ μοι προσποιεῖσθαι Κάλλιστος ἐπὶ θήρᾳ τοῦ
 Κλαυδίου τὸν λόγον τοῦτον, ἐπεὶ οὔτε Γάιος ὠρμηκῶς
 μεταχειρίσασθαι Κλαύδιον ἠνείχετο τῶν Καλλίστου
 προφάσεων, οὔτε Κάλλιστος κελευσθεὶς πού τὴν πρᾶ- 20
 ξιν εὐκτὸν ὑπελάμβανεν, ἢ κακουργῶν εἰς τοῦ δεσπό-
 του τὰς ἐντολάς οὐκ ἂν ἐκ τοῦ παραχοῆμα τὸν μισθὸν
 ἐκομίζετο. <69> ἀλλὰ δὴ Κλαυδίῳ μὲν ἐκ τινος θείας
 δυνάμεως χρήσασθαι μανιῶν τῶν Γαΐου, Κάλλιστον
 δὲ προσποιήσασθαι χάριτος κατάθεσιν μηδαμῶς ὑπ' 25
 αὐτοῦ γενομένης.

- 11 <70> τοῖς δ' ἄμφι τὸν Χαιρέαν ὑπερβολαὶ τὸ καθ'
 ἡμέραν ἦσαν ὅκνῳ τῶν πολλῶν. οὐ γὰρ Χαιρέας ἐκὼν
 εἶναι τοῦ πράττειν ἀναβολὴν ἐποιεῖτο, πάντα καιρὸν
 ἐπιτήδειον τῇ πράξει νομίζων. <71> καὶ γὰρ εἰς τὸ 30
 Καπετώλιον ἀνιόντα κατὰ θυσίας ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς

ἐπιτελουμένους ὑπὸ τοῦ Γαῖου, παρὴν πολλάκις καιρός,
 καὶ ὑπὲρ τῆς βασιλικῆς ἱστάμενον καὶ τῷ δήμῳ χρυ-
 σίου καὶ ἀργυρίου χρήματα διαρριπτοῦντα ὥσαι κατὰ
 κεφαλῆς (ὑψηλὸν δ' ἔστι τὸ τέγος εἰς τὴν ἀγορὰν
 5 φέρον), ἐπὶ τε τῶν μυστηρίων ταῖς ποιήσεσιν ἃ συν-
 ἴστατο. <72> πάντων γὰρ αὐτὸν ἀπερίοπτον εἶναι
 προνοία τοῦ ἐν αὐτοῖς εὐπρεπῶς ἀναστραφησομένου
 καὶ ἀπογνώσει τοῦ ἐν ἐπιχειρήσει τινὰ γενέσθαι πι-
 στεύειν. εἰ δὲ μηδὲν τίμιον ὥς τῶν θεῶν, αὐτῷ δύνα-
 10 μιν τοῦ θανάτου παρατυγχάνειν, <73> αὐτῷ δ' ἂν
 ἰσχὺν ἐγγενέσθαι καὶ μὴ σιδηροφορομένῳ διαχρή-
 σασθαι τὸν Γάιον. οὕτω δι' ὀργῆς εἶχε τοὺς συνωμό-
 τας ὁ Χαιρέας, δεδιὼς τοὺς καιροὺς μὴ διαρρυσθῆναι.
 <74> οἱ δ' ἐώρων μὲν νομίμων τε χρήζοντα καὶ ἐπ'
 15 ἀγαθοῖς τοῖς αὐτῶν ἐπειγόμενον, οὐ μὴν ἀλλ' ἠξίου-
 εἰς ὀλίγον ροῦν ὑπερβολῇ χρήσασθαι, μὴ καὶ πῃ σφάλ-
 ματος τῇ ἐπιχειρήσει συνελθόντος ταράξειαν τὴν πόλιν,
 ζητήσεων τῶν συνεγκωκότων τὴν πρᾶξιν γιγνομένων,
 καὶ τοῖς αὐτῇ μελλήσουσιν ἐπιχειρεῖν ἄπορον τὴν
 20 ἀνδραγαθίαν <ποιήσειαν>, φραζάμενου Γαῖου πρὸς
 αὐτοὺς μειζόνως. <75> καλῶς οὖν ἔχειν θεωριῶν ἐν
 τῷ Παλατίῳ ἐπιτελουμένων ἅπτεσθαι τοῦ χρήματος
 (ἄγονται δ' ἐπὶ τιμῇ τοῦ πρώτου μεταστησαμένου τὴν
 ἀρχὴν τοῦ δήμου Καίσαρος εἰς αὐτόν, μικρόν τε πρὸ
 25 τοῦ βασιλείου καλύβης πηκτοῦ γενομένης, καὶ Ῥω-
 μαίων θ' οἱ εὐπατρίδαι θεωροῦσιν ὁμοῦ παισὶ καὶ
 γυναιξὶ καὶ ὁ Καῖσαρ), <76> ῥαστώνην τ' αὐτοῖς
 ἔσεσθαι πολλῶν μυριάδων ἀνθρώπων εἰς ὀλίγον χω-
 ρίον καθειργμένων, ὥστ' εἰσιόντι τὴν ἐπιχείρησιν ποιή-
 30 σασθαι, δυνάμεως τοῖς ὑπασπισταῖς, εἰ καὶ τινες προ-
 θυμοῖντο, μὴ παρατενυζομένης αὐτῷ βοηθεῖν.

- 12 <77> ἡπείγεται δὲ Χαιρέας, καὶ τῶν θεωριῶν ἐπελθουσῶν τῇ πρώτῃ δεδογμένον ἔπτεσθαι τῆς πράξεως, ἰσχυρότερον ἦν τοῦ κατ' ἐκείνους προβεβουλευκότος τὸ τῆς τύχης συγχωροῦν ὑπερβολάς, καὶ τὰς τρεῖς ὑπερβαλομένου τὰς νομίμους ἡμέρας μόλις κατὰ 5 τὴν τελευταίαν αὐτοῖς ἐπράχθη τὸ ἔργον. <78> Χαιρέας δὲ συγκαλέσας τοὺς συνωμότας 'πολὺς μὲν' εἶπε 'καὶ ὁ παρεληλυθὼς χρόνος ὀνειδίζει τὸ ἔτι μέλλον ἡμῶν ἐπὶ τοῖς οὕτω βουλευθεῖσι μετ' ἀρετῆς· δεινὸν δ' εἰ καὶ μηνύματος γενομένου διαπεσεῖται ἡ πρᾶξις 10 καὶ Γάιος ὑβριεῖ μειζόνως. <79> ἢ οὐχ ὀρῶμεν ὡς τῆς ἐλευθερίας ἀφαιροῦμεν ὀπόσας τῶν ἡμερῶν εἰς προσθήκην τῇ Γαίου τυραννίδι χαριζόμεθα, δέον αὐτοὺς τ' ἀδεεῖς τὸ λοιπὸν εἶναι καὶ τοῖς ἄλλοις αἰτίαν τοῦ εὐδαίμονος παρασχόντας δι' αἰῶνος ἅπαντος τοῖς 15 αὐτοῖς ἐν θαύματι μεγάλῳ καὶ τιμῇ καταστῆναι;' <80> τῶν δ' οὐτ' ἀντειπεῖν ὡς 'οὐ πάνυ καλοῖς δυναμένων οὕτε τὴν πρᾶξιν ἄντικρυς δεχομένων, σιγῇ δὲ καταπεπληγότων, 'τί' φησὶν, 'ὧ γενναῖοι, διαμέλλομεν; ἢ οὐχ ὀρᾶτε τὴν σήμερον τῶν θεωριῶν ὑστάτην ἡμέραν 20 οὔσαν καὶ Γάιον ἐκπλευσούμενον;' <81> ἐπὶ γὰρ Ἀλεξανδρείας παρεσκεύαστο πλεῖν κατὰ θεωρίαν τῆς Αἰγύπτου. 'καλὸν δ' ἡμῖν προσέσθαι τῶν χειρῶν τὸ ὄνειδος τῇ 'Ρωμαίων μεγαλαυχίᾳ πομπεῦσον διὰ τε γῆς καὶ θαλάττης. <82> πῶς δ' οὐκ ἂν δικαίως κρίνομεν 25 αὐτοὺς αἰσχύνῃ τῶν γενησομένων, εἴ τις αὐτὸν Αἰγύπτιος κτείνει, τὴν ὕβριν οὐχ ἡγησάμενος ἀνασχετὸν τοῖς ἐλευθέροις γεγονόσιν; <83> ἐγὼ μὲν οὖν οὐκέτ' εἰς πλείονα ἀνέξομαι τὰς σκῆψεις ὑμῶν, χωρήσω δὲ τοῖς κινδύνοις ὁμόσε σήμερον, ἡδονῇ φέρων πᾶν ὃ 30 τι καὶ γένοιτ' ἐξ αὐτῶν, οὐδ' ἂν ὑπερβαλοίμην εἰ-

παρείη. τί γὰρ δὴ καὶ γένοιτ' ἂν ἀνδρὶ φρόνημα ἔχοντι τούτου σχετικώτερον, Γάιον ἄλλον τινὰ ἀναιρεῖν ἐμοῦ ζῶντος, καὶ ἐμὲ τὴν ἐπὶ τῷ δ' ἀρετὴν ἀφηρημένον;

- 5 <84> καὶ ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν αὐτός θ' ὠρμήκει 13
 πράξων τὸ ἔργον καὶ τοῖς λοιποῖς ἐνεποίησε θράσος,
 πᾶσι τ' ἦν ἔρως ἄπτεσθαι τοῦ ἐγκεινέματος μηδὲν
 ὑπερβαλλομένοις. <85> ἔωθέν τ' ἐπὶ τοῦ παλατίου
 γέγονε, τὸ ξίφος ὑπεξωσμένος τῶν ἱππικῶν. ἔθος γὰρ
 10 δὴ τοῖς χιλιάρχοις τοῦτο, ἔξωσμένοις αἰτεῖν παρὰ τοῦ
 αὐτοκράτορος τὸ σημεῖον, ἦν θ' ἡ ἡμέρα καθήκουσα
 εἰς αὐτὸν τῆς παραλήψεως τοῦ σημείου. <86> ἄρτι τε
 συνῆει πληθὺς εἰς τὸ παλάτιον ἐπὶ προκαταλήψει θέας
 πολλῷ θορύβῳ καὶ ὠθισμῷ, χαρᾷ φέροντος Γαίου τὴν
 15 ἐπὶ τοιοῦσδε τῶν πολλῶν σπουδῇν, παρὸ καὶ διεκέ-
 κριτο οὐδὲν οὔτε τῇ συγκλήτῳ χωρίον οὔτε τοῖς ἱπ-
 πεῦσι, φύρδην δ' ἴζοντο, καὶ τοῖς ἀνδράσιν ὁμοῦ αἰ-
 γυναῖκες καὶ τῷ δούλῳ ἀναμειγμένον τὸ ἐλεύθερον.
 <87> Γάιος δέ, προόδων αὐτῷ γενομένων, ἔθυε τῷ
 20 Σεβαστῷ Καίσαρι, ᾧ δὴ καὶ τὰ τῆς θεωρίας ἦγετο,
 καὶ πίπτοντος τῶν ἱερείων τινὸς συνέβη αἵματος τὴν
 Ἀσπρήνα στολήν, ἐνὸς τῶν συγκλητικῶν, ἀνάπλεων
 γενέσθαι. τοῦτο Γαῖῳ γέλωτα μὲν παρέσχεν, ἦν δ'
 ἄρα εἰς οἶωνόν τῳ Ἀσπρήνα φανερόν. ἐπικατασφάτ-
 25 τεται γὰρ τῷ Γαῖῳ. <88> Γάιον δ' ἱστορεῖται παρὰ
 φύσιν τὴν ἑαυτοῦ εὐπροσηγορώτατον γενέσθαι κατ'
 ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καὶ δεξιότητι χρώμενον ὁμιλίας
 πάνθ' ὄντινον ἐκπλήξαι τῶν παρατυγχανόντων. <89>
 μετὰ δὲ τὴν θυσίαν ἐπὶ τὴν θεωρίαν τραπὲς ἐκαθέ-
 30 ζετο, καὶ περὶ αὐτὸν τῶν ἐταίρων οἱ ἀξιολογώτατοι.
 <90> κατεσκεύαστο δὲ τὸ θέατρον (πηκτὸν δ' ἐρίγνετο

καθ' ἕναστον ἐνιαυτόν) τοιόνδε τρόπον. θύρας ἔχει δύο φερούσας τὴν μὲν εἰς τὸ αἶθριον τὴν δ' εἰς στοὰν εἰσόδους καὶ ἀποχωρήσεις, ὅπως μὴ ταράττοντο οἱ ἐνδον ἀπειληγμένοι, ἐκ δ' αὐτῆς τῆς καλύβης, ἐνδοτέρω διαφράγμασιν ἑτέραν ἀπειληφύας ἐπ' ἀναστροφῇ 5 τοῖς ἀνταγωνισταῖς καὶ ὁπόσα ἀκροάματα. <91> συγκαθημένης δὴ τῆς πληθύος, καὶ τοῦ Χαιρέου σὺν τοῖς χιλιάρχοις οὐκ ἔπαθεν τοῦ Γαῖου (δεξιὸν δὲ τοῦ θεάτρου κέρας ὁ Καῖσαρ εἶχε), Ὑατίνιος τις τῶν συγκλητικῶν, ἀνὴρ ἐστρατηγηκώς, ἤρετο Κλούειον παρεξόμενον αὐτῷ, καὶ τοῦτον ὑπατικόν, εἰ δὴ τις αὐτῷ 10 νεωτέρων πραγμάτων ἀφίκοιτο πύστις, προμηθῆς γενόμενος τοῦ μὴ ἐξάκουστος εἶναι τάδε λέγων. <92> τοῦ δὲ φαμένου μηδὲν πεπύσθαι, 'σήμερον τοιγαροῦν' ἔφη, 'ὦ Κλούειε, τυραννοκτονίας ἄγῶν πρόκειται.' καὶ ὁ 15 Κλούειος 'ὦ γενναῖέ' φησι, 'σίγα μὴ τις ἄλλος Ἀχαιῶν μῦθον ἀκούσῃ.' <93> πολλῆς δ' ὁπώρας ἐπιχειομένης τοῖς θεωροῖς, καὶ πολλῶν ὀρνέων ὁπόσα τῷ σπανίῳ τίμια τοῖς κτωμένοις, ὁ Γάιος ἡδονῇ τὰς περὶ αὐτοῖς ἐθεώρει μάχας καὶ διαρπαγὰς οἰκειουμένων αὐτὰ τῶν 20 θεωρῶν. <94> ἐνθα δὲ καὶ σημεῖα μανθάνει δύο γενέσθαι· καὶ γὰρ μῦθος εἰσάγεται καθ' ὃν σταυροῦται ληστῶν ἡγεμῶν, ὃ τ' ὀρχηστῆς δρᾶμα εἰσάγει Κινύραν, ἐν ᾧ αὐτός τ' ἐκτείνεται καὶ ἡ θυγάτηρ Μύρρα, αἰμά τ' ἦν τεχνητὸν πολὺ, καὶ τὸ περὶ τὸν σταυρω- 25 θέντα ἐκκεχυμένον καὶ τὸ περὶ τὸν Κινύραν. <95> ὁμολογεῖται δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην γενέσθαι ἐν ἧ Φίλιππον τὸν Ἀμύντου Μακεδόνων βασιλέα κτείνει Πανσανίας εἰς τῶν ἐταίρων εἰς τὸ θεάτρον εἰσιόντα. <96> Γαῖου δ' ἐνδοιάζοντος εἴτε παραμείνειεν εἰς τέλος 30 τῇ θεωρίᾳ διὰ τὸ τελευταίαν εἶναι τὴν ἡμέραν, εἴτε

λουτροῦ χρησάμενος καὶ σίτῳ εἴτ' ἐπανίοι καθὰ καὶ
 πρότερον, Βινουκιανὸς ὑπὲρ τοῦ Γαῖου καθεζόμενος,
 καὶ δεδιὼς μὴ διαλυθεῖν τὰ τῶν καιρῶν εἰς κενόν,
 <97> ἑξαναστάς ἐπειδὴ καὶ Χαιρέαν ἑώρα προεξεληλυ-
 5 θότα, ἠπείγετο θαρρύνειν αὐτὸν προελθών. λαμβά-
 νεται δ' αὐτοῦ τῆς στολῆς Γάιος κατὰ φιλοφροσύνην
 δῆθεν, καὶ 'ποῦ δὴ' φησιν, 'ὦ μακάριε;' καὶ ὁ μὲν
 αἰδοῖ δοκεῖν τοῦ Καίσαρος καθίζει (κρείττων δ' ὁ
 φόβος ἦν), ὀλίγον δὲ διαλιπὼν εἴτ' ἑξάνίσταται. <98>
 10 καὶ ὁ Γάιος οὐδὲν ἐμποδὼν ἦν ἐξιόντι, δοκῶν ἐπί-
 τινι τῶν ἀναγκαίων ποιεῖσθαι τὴν ἑξοδον. Ἀσπρήνας
 δέ (μετεῖχε δὲ καὶ αὐτός) παρήνει τῷ Γαίῳ, καθὰ
 πρότερον, ὑπεξελθόντι πρὸς τε λουτροῦ καὶ ἀρίστῳ
 γενέσθαι, καὶ ἔπειτα δ' εἰσελθεῖν, χορῆζων ἐπὶ πέρας
 15 ἀχθῆναι τὰ ἐγνωσμένα.
 <99> καὶ οἱ περὶ τὸν Χαιρέαν ἔτατον μὲν ἀλλή- 14
 λους ἢ καιρός, καὶ ἔχρην ἕκαστον σπάντα ἢ προσ-
 ταχθεῖν μὴ ἀπολιμπάνεσθαι ἐπιπονούντας. ἤχθοντο
 δὴ τῇ διατριβῇ καὶ τῷ μέλλεσθαι τὰ ἐν χειρὶν, ἐπεὶ
 20 καὶ περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν ἤδη τὰ τῆς ἡμέρας ἦν.
 <100> καὶ Χαιρέας, βραδύνοντος Γαῖου, πρόθυμος ἦν
 ἐπεισελθὼν ἐν τῇ καθέδρᾳ προσπεσεῖν. προήδει μὲν-
 τοι τοῦτο σὺν πολλῷ φόβῳ ἐσόμενον τῶν τε βου-
 λευτῶν καὶ ὁπόσοι τῶν ἱππέων παρήσαν. καίπερ δ'
 25 εἰδὼς, πρόθυμος ἦν, καλῶς ἔχειν ἡγούμενος πᾶσιν
 ἀσφάλειαν καὶ ἐλευθερίαν ὠνούμενος ἐν ὀλίγῳ τί-
 θεσθαι τὰ κατὰ τοὺς ἀπολουμένους. <101> καὶ δὴ
 τετραμμένων εἰς τοῦ θεάτρον τὴν εἴσοδον σημαίνεται
 Γάιος ἑξαναστάς, καὶ θόρυβος ἦν. ἀνέστρεφον δὲ καὶ
 30 οἱ συνωμόται καὶ ἀνεωθοῦντο τὴν πληθύν, λόγῳ μὲν
 διὰ τὸ δυσχεραίνειν τὸν Γάιον, ἔργῳ δ' ἐπ' ἀδείας

βουλόμενοι, ἐν ἐρημίᾳ τῶν ἀμυνουμένων καταστήσαν-
 τες αὐτόν, ἄπτεσθαι τῆς σφαγῆς. <102> προεξῆσαν
 δὲ Κλαύδιος μὲν ὁ πάτριος αὐτοῦ καὶ Μάρκος Βινί-
 κιος ὁ τῆς ἀδελφῆς ἀνὴρ, ἔτι δὲ καὶ Ὑαλέριος Ἀσια-
 τικός, οὓς οὐδὲ βουλομένοις διακλεῖσθαι δύναμις ἦν 5
 αἰδοῖ τῆς ἀξιώσεως· εἶπετο δ' αὐτὸς σὺν Παύλῳ
 Ἀρρουντίῳ. <103> ἐπεὶ δ' ἐντὸς ἦν τοῦ βασιλείου,
 τὰς μὲν εὐθείας ὁδοὺς λείπει, καθ' ἃς διεστήκεσαν
 τῶν δούλων οἱ θεραπεύοντες αὐτόν καὶ προῆσαν οἱ
 περὶ τὸν Κλαύδιον, <104> τρέπεται δὲ κατὰ στενω- 10
 πὸν ἡρεμηκότα καὶ ἐπίσκοτον πρὸς λουτροῖς γενησό-
 μενος, ἅμα καὶ παῖδας οἳ ἦκεσαν ἐκ τῆς Ἀσίας κα-
 τανοήσων, πομπῆς αὐτῶν ἐκεῖθεν γενομένης ἐφ' ὅμοις
 μυστηρίων ἃ ἐπετέλει, ἔνιοι δὲ κατὰ πυρριχισμοὺς οἳ
 ἐν τοῖς θεάτροις ἔσονται. <105> ὑπαντιάζει δ' αὐτόν 15
 Χαιρέας, καὶ ἤτησε σημεῖον. τοῦ δὲ τῶν εἰς χλεῦν
 ἀνακειμένων εἰπόντος, οὐδὲν ἐνδοιάσας λοιδορίαις τ'
 ἐχρῆτο κατὰ τοῦ Γαῖου, καὶ σπασάμενος τὸ ξίφος ἐπάγει
 πληγὴν σφοδράν· οὐ μὴν γ' ἦν καίριος. <106> καίτοι
 γέ φασί τινες προνοίᾳ τοῦ Χαιρέου γενέσθαι τὸ μὴ 20
 μᾶλλον πληγῇ διεργάσασθαι τὸν Γάιον, ἀλλὰ τιμωρεῖσθαι
 μειζόνως πλήθει τραυμάτων. <107> οὐ μὴν ἐμοὶ πι-
 θανὸς οὗτος ὁ λόγος διὰ τὸ μὴ ἐπιχωρεῖν ἐν ταῖς
 ταῖς πράξεσι λογισμῷ χρῆσασθαι τὸν φόβον. Χαιρέαν
 δέ, εἶπερ οὕτως ἐφρόνει, πάντων (ἂν) ἡγῆμαι μωρία 25
 διαφέρειν, ἡδονὴν τῇ ὀργῇ [χαριζόμενον] μᾶλλον ἢ
 ἐκ τοῦ ὀξέος ἀπαλλαγὴν αὐτῷ τε καὶ τοῖς συνωμόταις
 κινδύνων χαριζόμενον, διὰ τὸ πολλὰς ἂν μηχανὰς ἔτι
 γενέσθαι βοηθειῶν Γαῖῳ μὴ φθάσαντι τὴν ψυχὴν
 ἀφεῖναι, κἀνταῦθα Χαιρέα λόγον ἂν γενέσθαι οὐ περὶ 30
 τῆς Γαῖου τιμωρίας ἀλλὰ τῆς αὐτοῦ καὶ τῶν φίλων,

<108> ὅπου γε καὶ πράξαντι καλῶς ἂν εἶχε σιγῇ χω-
 μένῳ διαδιδράσκειν τὰς ὁργὰς τῶν ἀμυνομένων, οὐχ
 ὅπως, ἄδηλον εἰ τύχοι κατορθῶν, ἐπ' ἀλόγοις χρήζειν
 αὐτόν τ' ἀπολέσαι καὶ τὸν καιρὸν. καὶ τάδε μὲν εἰ-
 5 κάζειν παρέστω τοῖς βουλευμένοις ἢ καὶ θέλοιν· <109>
 ὁ δὲ Γάιος ἀλγηδόνι τῆς πληγῆς περιφερόμενος (μεσ-
 σηγὺς γὰρ τοῦ τ' ὤμου καὶ τοῦ τραχήλου φερόμενον
 τὸ ξίφος ἐπέσχευεν ἢ κλεῖς προσωτέρῳ χωρεῖν) οὐτ'
 ἀνεβόησεν ὑπ' ἐκπλήξεως, οὐτ' ἐπεκαλέσατό τινας τῶν
 10 φίλων, εἴτ' ἀπιστία εἶτε καὶ ἄλλως ἀφροσύνη, στόνῳ
 δὲ χρησάμενος πρὸς τῆς ἀλγηδόνος τὸ περιὸν εἰς τὸ
 πρόσθεν ἵετο φυγῇ. <110> καὶ δεξάμενος αὐτὸν Κορ-
 νήλιος Σαβῖνος, τὴν διάνοιαν ἥδη προκατειργασμένον,
 ὠθεῖ· κλιθέντα δ' ἐπὶ γόνυ πολλοὶ περιστάντες ἀφ'
 15 ἑνὸς ἐγκελεύσματος ἔκοπτον τοῖς ξίφεσι, παρακελευσμός
 τε πρὸς ἀλλήλους καὶ [πρὸς] ἕρως αὐτοῖς ἦν. τελευ-
 ταίαν δὲ Ἀκύλας ὁμολογεῖται ὑφ' ἀπάντων πληγὴν
 ἐπαγαγών, ἣ μεθίστησιν αὐτὸν ἀκριβῶς. <111> ἀνα-
 θεῖν δ' ἂν τις τὴν προᾶξιν Χαιρέα· καὶ γὰρ εἰ σὺν
 20 πολλοῖς ἐπράχθη τὸ ἔργον αὐτῷ, ἀλλ' οὖν πρῶτός γ'
 ἐνεθυμήθη, τοιαῦθ' ὡς πραχθεῖν ἂν, προλαβὼν πολὺν
 τῶν ἀπάντων, <112> καὶ πρῶτος μὲν τολμηρῶς ἐξεῖπε
 τοῖς λοιποῖς, δεχομένων δὲ τὸν ἐπὶ τῷ φόνῳ λόγον
 σποράδας τ' ἡθροῖσε, καὶ τὰ πάντα φρονίμως συγκρο-
 25 τήσας, ἔνθα γνωμῶν εἰσηγήσεως ἔχρην, πολὺν κρείττων
 ἐγίνετο, καὶ λόγοις καθωμίλλησε χρηστοῖς ὡς οὐ τολ-
 μώντας ἠνάγκασέ τε τοὺς πάντας, <113> ἐπεὶ τε
 καιρὸς ἐλάμβανε χειρὶ χρήσασθαι, φαίνεται κἀνταῦθα
 πρῶτός θ' ὀρμήσας καὶ ἀψάμενος τοῦ φόνου καὶ τοῖς
 30 ἄλλοις εὐεπίβατον παρασχὼν καὶ προτεθνεῶτα Γάιον,
 ὥστ' ἂν δικαίως καὶ ὁπόσα τοῖς λοιποῖς εἶη πεπραγ-

μένα, τῇ Χαιρέου γνώμῃ τε καὶ ἀρετῇ προστίθεσθαι καὶ πόνῳ τῶν χειρῶν.

- 15 <114> καὶ Γάιος μὲν τοιούτῳ τρόπῳ χρησάμενος τῆς τελευτῆς, ὑπὸ τοῦ πολλοῦ τῶν τραυμάτων ἀποψυχθεὶς ἔκειτο· <115> οἱ δὲ περὶ τὸν Χαιρέαν, ἐπειδὴ 5 κατείργαστο αὐτοῖς ἤδη Γάιος, ὁδοὺς μὲν τὰς αὐτὰς ἰόντες σῶζειν αὐτοὺς ἀμήχανον ἑώραν, ὅκνῳ τε τῶν γερονότων (οὐ γὰρ μικρὸν ἦν τὸν αὐτοκράτορα ἀνηρηκόσι τὸ κινδύνεμα, ὑπὸ τ' ἀνοίας τοῦ δήμου τιμώμενον καὶ ὄντα προσφιλῆ, καὶ τῶν στρατιωτῶν μὴ 10 ἀναιμωτὶ ποιησομένων τὴν ζήτησιν αὐτοῦ), <116> ἄλλως τε στενῶν οὐσῶν τῶν ὁδῶν καθ' ἃς ἔπραξαν τὸ ἔργον, καὶ μεγάλου πλήθους ἐμφράξαντος αὐτὰς τῆς τε θεραπειάς, καὶ ὅπόσοι τῶν στρατιωτῶν ἐπὶ φυλακῇ τοῦ αὐτοκράτορος ἐκείνην παρῆσαν τὴν ἡμέραν. <117> 15 ὁδοὺς δ' ἑτέρας χωροῦντες παρῆσαν εἰς τὴν Γερμανικοῦ μὲν οἰκίαν τοῦ Γαΐου πατρός, ὃν τότε ἀνηρῆκεσαν, συνημμένην δ' ἐκείνῃ διὰ τὸ ἐν τῷ βασιλείῳ ὃν ἐποικοδομαῖς ἐκάστου τῶν ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ γερονότων ἀνέξθην ἀπὸ μέρους ὀνόματι τῶν οἰκοδομησαμένων ἢ καὶ 20 τι μερῶν οἰκίσεως ἀρξάντων τὴν ἐπωνυμίαν παρασχέσθαι. <118> καὶ διεκπεσόντες τοῦ πλήθους τῆς ἐφόδου ἐν ἀδείᾳ τὸ παρὸν ἦσαν, λανθάνοντος ἀκμὴν κακοῦ τοῦ τὸν αὐτοκράτορα παρειληφότος. <119> πρῶτους δ' εἰς τοὺς Γερμανοὺς ἢ αἰσθησις ἀφίκετο τῆς Γαΐου 25 τελευτῆς· δορυφόροι δ' ἦσαν οὗτοι ὁμώνυμοι τῷ ἔθνει ἀφ' οὗ κατεiléχато, τὸ Κελτικὸν τάγμα παρεχόμενοι αὐτῶν. <120> θυμῷ δὲ χρῆσθαι πάτριόν ἐστιν αὐτοῖς, ὅπερ οὐ σπάνιον ἐν τισιν ἑτέροις (τῶν) βαρβάρων διὰ τὸ ἡσρόνως λογισμὸν ἐπιδέχεσθαι τῶν ποιουμένων, 30 ῥωμαλέοι τε τοῖς σώμασι, καὶ τῇ πρώτῃ ὁρμῇ συνιόν-

τες τοῖς πολεμίοις οὓς ἂν νομίσωσι, μεγάλα κατορ-
 θοῦντες. <121> οὗτοι οὖν πυθόμενοι τοῦ Γαίου τὴν
 σφαγὴν, καὶ περιαλγήσαντες διὰ τὸ μὴ ἀρετῇ κρίνειν
 ἐπὶ τοῖς ὅλοις ἀλλὰ συμφέροντι τῷ αὐτῶν (μάλιστα
 5 δ' αὐτοῖς προσφιλεῖς ἦν Γάιος, δόσεσι χρημάτων τὸ
 εὖνουν αὐτῶν κτώμενος), σπασάμενοι τὰ ξίφη <122>
 (προειστήκει δ' αὐτῶν Σαβῖνος, χιλιαρχῶν οὐ δι' ἀρετὴν
 καὶ γενναιότητα προγόνων, μονομάχος γὰρ ἦν, ἰσχύι
 δὲ σώματος τὴν ἐπὶ τοιούτοις κτησάμενος ἀνδράσιν
 10 ἀρχὴν) διεξῆσαν τῆς οἰκίας ἀνερευνώμενοι τοὺς σφα-
 γέας τοῦ Καίσαρος. <123> Ἀσπρήναν τε κρεουργή-
 σασιν αὐτοῖς διὰ τὸ πρῶτον περιπεσεῖν, οὗ τὴν στολὴν
 μιᾶναν τὸ αἷμα τῶν θυμάτων, ὥς μοι λέλεκται πρό-
 τερον, οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τὴν συντυχίαν ἀπεσήμαινε τοῦ
 15 γεγονότος, δεύτερος Νωρβανὸς ὑπηντίαξεν, ἐν τοῖς
 γενναιοτάτοις (ὦν) τῶν πολιτῶν, καὶ πολλοὺς αὐτο-
 κράτορας παρεχόμενος τῶν προπατόρων. <124> καὶ
 μηδὲν αἰδουμένων αὐτοῦ τὴν ἀξίωσιν, ἰσχύι προύχων
 ἀφαιρεῖται τὸ ξίφος τὸν πρῶτον τῶν ἐπιόντων συμ-
 20 πλακεῖς, φανερός τ' ἦν οὐκ ἀπραγμόνως τεθνηξόμενος,
 μέχρη δὲ περισχεθεῖς πολλοῖς τῶν ἐπιφερομένων ἔπεσεν
 ὑπὸ πλήθους τῶν τραυμάτων. <125> τρίτος δ' Ἀν-
 τήιος, τῶν ἐκ τῆς βουλῆς ἐν ὀλίγοις, οὐ τυχαίως
 τοῖς Γερμανοῖς καθάπερ οἱ πρότερον περιπεσὼν, ὑπὸ
 25 δὲ φιλοθεαμοσύνης καὶ ἡδονῆς τοῦ ἀντόπτης γενέσθαι
 Γαίου κειμένον μῖσος ἐνέφαινε τὸ πρὸς αὐτόν. τὸν
 γὰρ πατέρα τοῦ Ἀντηίου καὶ ὁμώνυμον φυγάδα ἐλάσας
 καὶ μὴ ἀρκεσθεῖς κτείνει στρατιώτας ἐπιπέμψας. <126>
 καὶ παρῇν μὲν διὰ τάδε εὐφρανόμενος θεωρίᾳ τοῦ
 30 νεκροῦ, θορυβουμένης δὲ τῆς οἰκίας κρούπτει αὐτὸν
 ἐντεθυμημένος οὐ διαφυγγάνει τῶν Γερμανῶν τὸ εἰς

τὴν ἐρευναν ἀκριβὲς καὶ πρὸς τοῖς φόνοις ὁμοίως τῶν τε αἰτίων καὶ μὴ ἐξαγριῶσαν.

- 16 <127> καὶ οἱ μὲν ταύτῃ τεθνήκεσαν, εἰς δὲ τὸ θέατρον ἐπεὶ ἀφίκετο ὁ λόγος περὶ τῆς Γαῖου τελευ-
 τῆς, ἐκπληξίς τε καὶ ἀπιστία ἦν. οἱ μὲν γὰρ καὶ πάννυ 5
 ἡδονῇ δεχόμενοι τὸν ὕλεθρον αὐτοῦ, καὶ πρὸ πολλοῦ
 ἡγρησάμενοι σφίσιν ἀγαθὸν συνελθεῖν, ὑπὸ δέους ἐν
 ἀπιστίᾳ ἦσαν. <128> εἰσὶ δ' οἷς καὶ πάννυ ἀπ' ἐλπί-
 δων ἦν, διὰ τὸ μὴ θέλειν τι τοιόνδε περὶ τὸν Γάιον
 γερονέναι, μηδ' ἀληθείᾳ προστίθεσθαι, διὰ τὸ μὴ οἶόν 10
 τ' ἀνθρώπῳ εἶναι τοιαῦτ' ἀρετῇ χρῆσθαι. <129> γύ-
 ναικα δ' ἦν ταῦτα καὶ παῖδες, ὅπόσοι τε δοῦλοι καὶ
 τινες τοῦ στρατιωτικοῦ, οἱ μὲν διὰ τὸ μισθοφορεῖν,
 καὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ συντυραννοῦντες, καὶ διακονία τῆς 15
 κατ' ἐκείνον ὕβρεως ἐπανασειόμενοι τοῖς κρατίστοις
 τῶν πολιτῶν, τιμῆς θ' ἅμα καὶ ὠφελειῶν τυγχάνειν.
 <130> ἡ δ' αὖ γυναικωνῆτις καὶ τὸ νεώτερον, ὅπερ
 ὄχλος φιλεῖ, θεωρίαις τε καὶ μονομαχιῶν δόσεσι καὶ
 τινῶν κρεανομιῶν ἡδοναῖς ἀνειλημμένοι, ἃ ἐπράττετο 20
 λόγῳ μὲν ἐπὶ θεραπείᾳ τῆς πληθύος, τὸ δ' ἀληθὲς
 ἐκπιμπλάντα τῆς μανίας Γαῖου τὴν ὠμότητα. <131>
 οἱ δὲ δοῦλοι διὰ τὸ ἐν προσηγορίᾳ τ' εἶναι καὶ κατα-
 φρονήματι τῶν δεσποτῶν, ἀποστροφῆς τῷ ὑβρίζοντι
 αὐτῶν οὔσης τῆς κατ' ἐκείνον ἐπικουρίας. ῥάδιον γὰρ
 ψευσαμένοις τε κατὰ τῶν κυρίων πεπιστευθῆναι, καὶ 25
 τὰ χρήματ' ἐνδείξασιν αὐτῶν ἅμα ἐλευθέροις τ' εἶναι
 καὶ πλουσίοις μισθῷ τῶν κατηγοριῶν, διὰ τὸ ἄθλα
 αὐτοῖς προκεῖσθαι τὰς ὀργδύας τῶν οὔσιων. <132> τῶν
 δ' εὐπατριδῶν εἰ καὶ τισι πιστὸς ὁ λόγος φανείη, τοῖς
 μὲν ἐκ τοῦ προειδέναι τὴν ἐπιβουλήν, τοῖς δ' ὑπὸ 30
 τοῦ θέλειν εὐχτὸν ἡγουμένοις. σιγῇ παρεδίδοτο οὐ

μόνον ἢ ἐπὶ τοῖς ἡγγελεμένοις χαρὰ ἀλλὰ καὶ ἡ δόξα
 τῆς ἀκροάσεως, <133> οἱ μὲν δεδιότες μὴ καὶ ψευσθεῖ-
 σιν ἐλπίδος τιμωρία συνέλθοιεν ὥς προεξορμήσασιν
 ἀποφήμασθαι τὴν διάνοιαν τὴν ἑαυτῶν, οἱ δ' ἐξεπι-
 5 στάμειοι διὰ τὸ τῆς ἐπιβουλῆς μετασχεῖν μειζόνως
 ἔκρυπτον ἀλλήλων ἀγνοίᾳ, καὶ δεδιότες μὴ πρὸς τινὰς
 εἰπόντες, οἷς ἢ τυραννὶς ἐστῶσα ὠφέλιμος ἦν, ζῶντος
 Γαῖου κολασθεῖεν ἐνδείξεως γενομένης, <134> ἐπεὶ
 καὶ ἕτερος ἐπεφοιτῆκει λόγος, ὥρακιακέναι μὲν Γάιον
 10 τραύμασιν, οὐ μὴν ἀποθανεῖν ἀλλὰ ζῶντ' ἐν θερα-
 πείαις ὑπὸ τῶν ἰατρῶν εἶναι. <135> ἦν τε πιστὸς αὐ-
 τοῖς οὐδεὶς, ᾧ κἂν θαρσύνῃς γνώμην ἀποφαίνοιτο τὴν
 αὐτοῦ· ἢ γὰρ φίλος ὢν ὑποπτος ἐγίγνετο εὐνοίᾳ τῆς
 τυραννίδος, ἢ καὶ μίσει πρὸς ἐκεῖνον χρώμενος τῷ
 15 πρὸς αὐτὸν οὐδαμῶθεν εὐνοίᾳ χρωμένῳ διαφθείρει τὴν
 ἐπὶ τοῖς λεγομένοις πίστιν. <136> ἐλέγετο δ' ὑπό
 τινων, οἱ καὶ μάλιστα τοῖς εὐπατρίδαις ἠφάνιζον τὸ
 εὐθυμοῦν τῆς ἐλπίδος, ἐν ἀμελείᾳ κινδύνων γεγονότα
 καὶ ἄφροντιν κομιδῆς τῶν τραυμάτων, ὥσπερ εἶχεν,
 20 ἡματωμένον ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς διεκπεσεῖν κἂν δημη-
 γορίᾳ εἶναι. <137> καὶ τάδε μὲν εἰκάζετο βουλήσει
 τῇ ἀλογίστῳ τῶν θροεῖν προθεμένων, καὶ ἐπ' ἀμ-
 φότερα δόξῃ τῶν ἀκουόντων λαμβανόμενα· οὐ μὴν
 τὴν γ' ἔδραν ἐξέλιπον, δεδιότες τὴν ἐπενεχθησομέ-
 25 νην προεξιούσιν αἰτίαν. οὐ γὰρ ἄφ' ἧς ἀξιοῖεν δια-
 νοίας γενήσεσθαι περὶ αὐτοῦς τὴν κρίσιν, ἀλλ' ἄφ'
 ἧς εἰκάξειν θελήσειαν οἷ τε κατηγορήσαντες καὶ οἱ
 δικάζοντες.

<138> ἐπεὶ δὲ καὶ πλῆθος τῶν Γερμανῶν περιέσχε 17
 30 τὸ θέατρον ἐσπασμένον τὰ ξίφη, πᾶσι τοῖς θεωροῖς
 ἐλπίς ἦν ἀπολείσθαι, καὶ πρὸς πᾶσαν οὐτινοσοῦν εἶσ-

οδον πτοία εἶχεν αὐτοὺς ὥς αὐτίκα μάλα συγκοπή-
 σονται· ἐν ἀμηχάνοις δ' ἦσαν, οὐτ' ἀπιέναι θάρσος
 εἰσφερόμενοι οὐτ' ἀκίνδυνον τὴν διατριβὴν τὴν ἐπὶ
 τοῦ θεάτρου πεπιστευκότες. <139> εἰσπιπτόντων δ'
 ἤδη, βοή τοῦ θεάτρου ῥήγνυται καθ' ἱκετείαν τρεπο- 5
 μένου τῶν στρατιωτῶν ὥς πάντων ἀγνοίας αὐτῷ γε-
 νομένης καὶ τῶν βουλευθέντων τοῖς ἐπανασταῖσιν, εἰ
 δὴ τις καὶ γέγονεν ἐπανάστασις, καὶ τῶν γεγονότων.
 <140> φείδεσθαι οὖν, καὶ μὴ τόλμης ἀλλοτριᾶς παρὰ
 τῶν οὐδ' ἐν αἰτίᾳ γενομένων ἀπολαμβάνειν τιμωρίαν, 10
 παρέντας ἐν ἐρευνῇ τῶν πεπραχότων, ὅ τι καὶ πε-
 πραγμένον εἶη, καταστήναι. <141> καὶ οὐ μὲν ταῦτά
 τε καὶ περαιτέρω μετὰ θαυμάσιον καὶ τύψεως προσώ-
 πων, ἐπιθειάζοντες καὶ ποτνιώμενοι, ὁπόσ' ἀνεδίδασκεν
 αὐτοὺς ὁ κίνδυνος ἐστὼς πλησίον, καὶ ὅς' ἂν τις 15
 ἀγωνιζόμενος περὶ τῆς ψυχῆς εἴποι τι, ἔλεγον· <142>
 θραύεται δὲ πρὸς ταῦτα τῶν στρατιωτῶν ἡ ὀργή, με-
 ταμειλῆσαν αὐτοῖς τοῦ ἐπὶ τοῖς θεωροῖς βουλευματος·
 ὡμόν τε γὰρ ἦν τοῦτο καὶ ἐκείνοις καίπερ ἐξηγητω-
 κόσιν ἐδόκει, τὰς κεφαλὰς τῶν περὶ τὸν Ἀσπρήναν 20
 ἐπὶ τὸν βωμὸν ἀπερειασμένοις. <143> πρὸς ἃς μει-
 ζόνως ἔπαθον οἱ θεωροὶ λογισμῷ τ' ἀξιόσεως τῶν
 ἀνδρῶν καὶ ἐλέῳ τοῦ πάθους, ὥστε παρ' ὀλίγον καὶ
 αὐτοῖς οὐδὲν ἐλλίπεστέρας τὰ τῶν κινδύνων ὁμιλή-
 σαντα ἐπανασεσείσθαι, ὧν ἄδηλον εἶναι τὴν συμφορὰν, 25
 εἶπερ εἰς τέλος φευχθῆναι δύναται ἂν. <144> ὥστε
 κἂν εἴ τινες (ἦσαν) τῶν προθύμως μισούντων καὶ μετὰ
 δίκης τὸν Γάιον, ἀφαιρεῖσθαι τῶν ἐπ' αὐτῷ εὐφρο-
 συνῶν τῆς χώρας διὰ τὸ ἐν ῥοπῇ μὲν τοῦ συναπολου-
 μένου γεγονέναι, τὸ δὲ πιστὸν τοῦ περιεῖναι μηδέπω 30
 καὶ τότε ἐχέγγυον συνελθεῖν.

<145> ἦν δὲ Εὐάρεστος Ἀρρουντίος τῶν κηρυτ- 18
 τόντων τὰ πωλούμενα, καὶ δι' αὐτὸ φωνῆς τε μεγέθει
 χρώμενος καὶ χρήματα περιβεβλημένος ὅμοια τοῖς Ῥω-
 μαίων πλουσιωτάτοις, δυνάμεις τ' αὐτῷ ἦν ἐφ' οἷς
 5 ἐθελήσειε πιπράσκειν κατὰ τὴν πόλιν ἐν τε τῷ τότε
 καὶ τοῖς ὕστερον. οὗτος διαθεῖς αὐτὸν ὥς ἐνῆν πεν-
 θιμώτατα <146> (καίτοι μίσει καὶ παρ' ὄντινον ἐχρῆτο
 πρὸς Γάιον, ἀλλὰ μὴν κρείττων ἡ διδασκαλία τοῦ φό-
 βου καὶ στρατηγία περὶ τοῦ κερδησομένου τὴν σωτη-
 10 ρίαν τῆς εἰς τὸ παρὸν ἡδονῆς), <147> πάντα κόσμον
 ἐπιτηδεύσας ὥς ἂν τις ἐπὶ τοῖς τιμιωτάτοις παρασκευά-
 σαιτο ἀπολωλόσιν, θρηνηῶν ἀποσημαίνει τοῦ Γαΐου τὸν
 θάνατον ἐπὶ τὸ θέατρον παρελθὼν, καὶ ἔπαυσε τοὺς
 ἀνθρώπους ἐπὶ πλεόν ἄγνοιά συμπεριφέρεσθαι τοῦ
 15 γεγονότος. <148> ἤδη δὲ καταστείλας Ἀρρουντίος
 περιῆει ἀνακαλῶν τοὺς Γερμανοὺς, καὶ οἱ χιλῖαρχοι
 σὺν αὐτῷ κελεύοντες κατατίθεσθαι τὸν σίδηρον καὶ
 διασαφoύντες Γαΐου τὴν τελευτήν. <149> τοῦτο δὲ
 σαφέστατα ἔσωσε τοὺς ἐν τῷ θεάτρῳ συνειλεγμένους,
 20 καὶ πάντας οἱ καὶ ὁπωσοῦν τοῖς Γερμανοῖς περιτύχοιεν.
 ἐλπίδος γὰρ αὐτοῖς παραγενομένης ἔμπνουν κεῖσθαι
 τὸν Γάιον οὐκ ἔσθ' οὔτινος κακῶν ἂν ἀπέσχοντο·
 <150> τοσόνδ' ἐπερίττευσεν αὐτοῖς εὐνοίας τῆς πρὸς
 αὐτόν, ὥς καὶ μετὰ τοῦ καθ' αὐτοὺς ἀπολουμένου
 25 τῆς ψυχῆς κτήσασθαι τὸ ἀνεπιβούλευτον αὐτῷ καὶ
 τοσαύτῃ δυστυχίᾳ <μὴ> συνεσόμενον. <151> πύονται
 δὲ τοῦ ὠργηκότος εἰς τὴν τιμωρίαν, μαθήσεως σαφοῦς
 παραγενομένης αὐτοῖς ἐπὶ τῇ τελευτῇ Γαΐου, διὰ τε
 τὸ εἰς ἀχρεῖον ἐπιδείξασθαι τὸ πρόθυμον τῆς εὐνοίας,
 30 ὃς ἀμείψαιτο αὐτοὺς ἀπολωλότος, καὶ δέει μὴ περαι-
 τέρω τῇ ὕβρει χρωμένων ἐπιστροφῇ γένοιτο ὑπὸ τῆς

βουλῆς, εἶπερ εἰς ἐκείνην περισταίῃ τὸ κράτος, ἢ ὑπὸ τοῦ ἐπικαταστάντος ἄρχοντος.

〈152〉 καὶ οἱ μὲν Γερμανοί, εἰ καὶ μόλις, ἀλλ' οὖν ἐπαύσαντο λύσεως τῆς ἐπὶ Γαῖου τῷ θανάτῳ κατα-
 19 λαμβανομένης αὐτοῦς. 〈153〉 Χαιρέας δέ (σφόδρα γὰρ 5
 περὶ Βινουκιανῷ ἔδωκε μὴ διαφθαρεῖν μανίᾳ τῶν
 Γερμανῶν περιπεσών) ἕκαστόν τε τῶν στρατιωτῶν με-
 τήει, προμηθεῖσθαι τῆς σωτηρίας αὐτοῦ δεόμενος, καὶ
 μὴ ἀπολώλοι πολλήν ἐξέτασιν ποιούμενος. 〈154〉 καὶ
 Βινουκιανὸν μὲν Κλήμης (ἀνάγεται γὰρ ἐπὶ τοῦτον) 10
 μεθίησι, πολλῶν μετ' ἄλλων συγκλητικῶν δικαιοσύνην
 τῇ πράξει συμμαρτυρῶν καὶ ἀρετὴν τοῖς ἐντεθυμημέ-
 νοις καὶ πράττειν μὴ ἀποδεδειλιακόσι· 〈155〉 τυραν-
 νίδα γὰρ εἰς ὀλίγον μὲν ἀνθεῖν ἡδονῇ τοῦ ὑβρίζειν
 ἐπαρθεῖσαν, εὐτυχεῖς δ' οὐκ ἄρα ποιεῖσθαι τὰς ἀπαλ- 15
 λαγὰς τοῦ βίου, μίσει τῆς ἀρετῆς πρὸς αὐτὴν χρωμέ-
 νης, 〈156〉 ἀλλὰ μετὰ τοιαύτης δυστυχίας ὁποῖα δὴ
 Γάιον συνελθεῖν, πρὸ τῶν ἐπαναστάντων καὶ συνθέν-
 των τὴν ἐπίθεσιν αὐτὸν ἐπίβουλον αὐτῷ γινόμενον,
 καὶ διδάξαντα οἷς ὑβρίζων ἀφόρητος ἦν, ἀφανίζων τοῦ 20
 νόμου τὴν πρόνοιαν, πολέμῳ πρὸς αὐτὸν χρῆσθαι
 τοὺς φιλάτους, καὶ νῦν λόγῳ μὲν εἶναι τούτους οἱ
 ἀνηγήκασιν Γάιον, ἔργῳ δ' αὐτὸν ὑφ' ἑαυτοῦ κείσθαι
 διολωλότα.

20 〈157〉 ἤδη δὲ καὶ τὸ θέατρον ἐξανίστατο τῶν φν- 25
 λακῶν, καὶ ταραχαὶ πάννυ πικραὶ ἐγένοντο τῶν εἰδῶ.
 αἰτία δ' ἦν τοῦ προθύμως διαφευξομένου τῶν θεωρῶν
 Ἀλκύων ὁ ἰατρός, συναρπασθεὶς μὲν ὥς ἐπὶ θεραπείᾳ
 τινῶν τραυματιῶν, ἐκπέμψας δὲ τοὺς συνόντας, λόγῳ
 μὲν ὥς καὶ μετελευσομένους ὁπόσα εἰς τὴν ἱάσιν τοῖς 30
 τραυματίαις πρόσφορα, τὸ δ' ἀληθὲς ὥς ἀπέσειντο

κινδύνου τοῦ κατειληφότες. <158> ἐν τούτῳ δὲ βου-
 λῆς τε γίνεται σύνοδος, καὶ ὁ δῆμος, ἥπερ καὶ εἰώ-
 θασιν ἐκκλησιάζειν, ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καταστάς, ἐν ζητή-
 σει τῶν σφαγέων τῶν Γαῖου ἦσαν, ὁ μὲν δῆμος καὶ
 5 πάννυ ἐκθύμως, δοκεῖν δὲ καὶ ἡ βουλή. <159> καὶ ἦν
 γὰρ Ἀσιατικὸς Ὑαλέριος ὑπατικὸς ἀνὴρ· οὗτος ἐπὶ τῶν
 δῆμων καταστάς θορυβούντων καὶ δεινὸν τιθεμένων
 τὸ ἔτι λανθάνον τῶν τὸν αὐτοκράτορα ἀπεκτονότων,
 ἐπεὶ προθύμως πάντες αὐτὸν ἤρουντο τίς ὁ πράξας τυγ-
 10 χάνει, 'εἴθε γὰρ ἔγωγε' φησί. <160> προύθεσαν δὲ
 καὶ οἱ ὑπατοὶ διάγραμμα, Γαῖου μὲν κατηγορίας ποι-
 ούμενοι, κελεύοντες δὲ τῷ τε δῆμῳ καὶ τοῖς στρατιώ-
 ταις ἐπὶ τὰ αὐτῶν ἀπιέναι, καὶ τῷ μὲν δῆμῳ πολλὴν
 ἀνέσεως ἐπαγγελλούμενοι ἐλπίδα, τῷ στρατιωτικῷ δὲ
 15 τιμῶν, εἰ ἐν κόσμῳ μείνειαν τῷ εἰωθότι, μηδὲν ὑβρί-
 ξειν ἐξαγόμενοι· δέος γὰρ ἦν μὴ ἐξαργυρώσαντων ἀπο-
 λαύσειε τοῦ κακοῦ ἢ πόλις, καθ' ἄρπαγὰς αὐτῶν καὶ
 συλήσεις τῶν ἱερῶν τραπομένων. <161> ἐφθάκει δ'
 ἤδη τῶν βουλευτῶν τὸ πᾶν πληθὺς συνειλεγμένον, καὶ
 20 μίλισθ' οἱ τοῦ Γαῖου συνθέντες τὸν φόνον, θρόσει
 τ' ἤδη χρώμενοι κἄν φρονήματι μεγάλῳ ὄντες ὥς εἰς
 αὐτοὺς ἀνακειμένων ἤδη τῶν πραγμάτων.

<162> ἐν τούτῳ δὴ ὄντων τῶν πραγμάτων αἰφνί- 2
 διον ἀρπάζεται Κλαύδιος ἐκ τῆς οἰκίας. οἱ γὰρ στρα-
 25 τιῶται, συνόδου γενομένης αὐτῶν ἀλλήλοις, καὶ αὐτοῖς
 λόγον δόντες περὶ τοῖς ποιητέοις, ἑώρων δημοκρατίαν
 ἀδύνατόν τ' ὅν ἐν κράτει τοσῶνδ' ἂν ποτε γενέσθαι
 πραγμάτων, ἐξικομένην τ' οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τῷ αὐτῶν
 γενήσεσθαι τὴν ἀρχήν, <163> εἰ δέ τις τῶν καθ' ἕνα
 30 κατασχῆσοι τὴν ἡγεμονίαν, εἰς πάντα λυπηρὸν αὐτοῖς

εἶναι μὴ οὐ συνεργοῖς τῆς ἀρχῆς καταστᾶσι· <164> κα-
 λῶς οὖν ἔχειν, ἀκρίτων ἔτ' ὄντων τῶν πραγμάτων, ἡγε-
 μόνα ἀφρεῖσθαι Κλαύδιον, πάτρωνόν τ' ὄντα τοῦ τεθνεῶ-
 τος καὶ τῶν εἰς τὴν βουλὴν συλλεγομένων οὐδενὸς
 οὐτινος οὐκ ἀξιολογώτερον προγόνων τ' ἀρετῇ καὶ τὰ 5
 κατὰ τὴν παιδείαν μεμελετηκότα· <165> κατασταθέντα
 γὰρ αὐτοκράτορα τιμήσειν τε τὰ εἰκότα καὶ ἀμεΐφεςθαι
 δωρεαῖς. ταῦτα διανοοῦνται τε καὶ ἔπραξαν ἐκ τοῦ
 παραχρηῖμα. ἦρπαστο μὲν δὴ Κλαύδιος ὑπὸ τοῦ στρα-
 τιωτικοῦ, <166> Γναῖος δὲ Σέντιος Σατουρνίνος, καί- 10
 τοι πεπυσμένος τὴν Κλαυδίου ἀρπαγὴν, καὶ ὥς ἐπι-
 δικάζοιτο τῆς ἀρχῆς ἄκων μὲν δοκεῖν, τὸ δ' ἀληθές
 καὶ βουλήσει τῇ αὐτοῦ, καταστάς ἐπὶ τῆς συγκλήτου
 καὶ μηδὲν καταπλαγεῖς ἐλευθέροις τε καὶ γενναίοις
 ἀνδράσι προπόντως ποιεῖται παραινέσιν, τάδε λέγων. 15
 2 <167> 'εἰ καὶ ἄπιστον, ὧ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, διὰ τὸ
 χρόνῳ πολλῷ ἦκειν ἀνέλπιστον οὕσαν ἡμῖν, ἀλλ' οὖν
 ἔχομεν τοῦ ἐλευθέρου τὴν ἀξίωσιν, ἄθλητον μὲν ἐφ'
 ὁπόσον παρατείνουσιν, καὶ γνώμη θεῶν, οἳ ἐχαρίσαντο
 αὐτήν, κειμένην, εὐφραίνειν δ' ἀρκοῦσαν, καὶ εἶπερ 20
 ἀφαιρεθεῖν αὐτῆς, εὐδαιμονία συνάγουσαν. <168>
 ἱκανὴ γὰρ καὶ μία ὥρα τοῖς ἀρετῆς αἰσθανομένοις μετ'
 αὐτοτελοῦς τῆς διανοίας ἐν αὐτοδίκῳ τῇ πατρίδι καὶ
 μετὰ νόμων οἷς ποτ' ἠνθῆσε διαιτωμένῃ βιωθεῖσα.
 <169> ἐμοὶ δὲ τῆς μὲν πρότερον ἐλευθερίας ἀμνημο- 25
 νεῖν ἔστι διὰ τὸ κατόπιν αὐτῆς γεγενῆσθαι, τῆς δὲ νῦν
 ἀπλήστως πιμπλαμένῳ μακαριστοῦς θ' ἡγεῖσθαι τοὺς
 ἐγγεννηθέντας καὶ ἐντραφέντας αὐτῇ, καὶ τῶν θεῶν
 οὐδὲν μείονος ἀξίους τιμῆς τούσδε τοὺς ἄνδρας οἳ
 ὁπὲρ γοῦν κἂν τούτῳ τῆς ἡλικίας ἡμᾶς ἔγρευσαν αὐτῆς. 30
 <170> καὶ εἴη μὲν εἰς πᾶν τοῦ αἰῶνος τὸ ἐπιὸν παρα-

μεῖναι τὴν ἄδειαν αὐτῆς· ἀρκοῦσα δ' ἂν γένοιτο καὶ
 ἦδε ἢ ἡμέρα τοῖς τε νεωτέροις ἡμῶν καὶ ὅσοι γεγηρά-
 καμεν αἰῶν ὑπείληπται. τοῖς προεσβυτέροις, ἐὰν τῶν
 ἀγαθῶν αὐτῆς ἐν ὁμιλίᾳ γεγονότες μετασταίην, <171>
 5 τοῖς δὲ νεωτέροις παίδευμα ἀρετῆς καταστησάσης ἀγα-
 θὸν ἀνδράσι τοῖσδ' ἀφ' ὧν γρόναμεν. νῦν δ' ἦδη καὶ
 ἡμῖν διὰ τὴν ἄρτι ὥραν οὐδὲν προουργιαίτερον εἶη τοῦ
 ζῆν μετ' ἀρετῆς. ἢ μόνη ἐκφροντίζει τὰνθρωπείῳ τὸ
 ἐλεύθερον. <172> ἐγὼ γὰρ τὰ παλαιὰ οἶδα ἀκοῇ παρα-
 10 λαβών, οἷς δ' ὅφει ὁμιλήσας ἡσθόμην οἷων κακῶν τὰς
 πολιτείας ἀναπιμπλᾶσιν αἱ τυραννίδες, κωλύουσαι μὲν
 πᾶσαν ἀρετὴν καὶ τοῦ μεγαλόφρονος ἀφαιρούμεναι τὸ
 ἐλεύθερον, κολακείας δὲ καὶ φόβου διδάσκαλοι καθι-
 στάμεναι διὰ τὸ μὴ ἐπὶ σοφίᾳ τῶν νόμων ἀλλ' ἐπὶ
 15 τῇ ὀργῇ τῶν ἐφεσθηκότων καταλείπειν τὰ πράγματα.
 <173> ἀφ' οὗ γὰρ Ἰούλιος Καῖσαρ φρονήσας ἐπὶ κατα-
 λύσει τῆς δημοκρατίας καὶ βιασάμενος τὸν κόσμον
 τῶν νόμων τὴν πολιτείαν διετάραξε, κρείττων μὲν τοῦ
 δικαίου γενόμενος ἦιτων δὲ τοῦ κατ' ἰδίαν ἡδονὴν
 20 αὐτῷ κοιμοῦντος, οὐκ ἔστιν ὃ τι τῶν κακῶν οὐ διέ-
 στρεψε τὴν πόλιν, φιλοτιμηθέντων πρὸς ἀλλήλους
 ἀπάντων οἳ ἐκείνῳ διάδοχοι τῆς ἀρχῆς κατέστησαν,
 ἐπ' ἀφανισμῷ τοῦ πατρίου, <174> καὶ ὥς ἂν μάλιστα
 τῶν πολιτῶν ἐρημίαν τοῦ γενναίου καταλίποιν, διὰ
 25 τὸ οἴεσθαι πρὸς ἀσφαλείας εἶναι τῆς αὐτῶν τὸ κινδύ-
 λους ἀνδράσιν ὁμιλεῖν, καὶ τῶν ἀρετῇ προύχειν πεπι-
 στευμένων οὐ μόνον ὑφαιρεῖν τι τοῦ ἀνχήματος, ἀλλ'
 εἰς τὸ πᾶν ἐπιψηφίζειν αὐτῶν τοῖς ὀλέθροις. <175>
 ὧν ἀπάντων ἀριθμῷ τε πολλῶν ὄντων καὶ βαρύντητα
 30 ἀνύποιστον ἐπιδειξαμένων καθ' ἃ ἕκαστος ἤρξεν. εἰς
 ὧν ὁ Γάιος ὁ σήμερον τεθνεὺς πλείω τε πάντων δεινὰ

ἐπεδείξατο, οὐ μόνον εἰς τοὺς συμπολίτας ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους ἀπαίδευτον τὴν ὀργὴν ἐπαφιεῖς, ὁμοίως τοῖς ἄπασι καὶ μεῖζω κακὰ ἐντροβόμενος ἀδίκως τὴν τιμωρίαν εἰσπράττεσθαι, ὀργὴν ὁμοίως εἰς τ' ἀνθρώπους ἐξαγριώσας καὶ θεούς. <176> τυ- 5
 ραννίδι γὰρ οὐ κερδαίνεσθαι τὸ ἡδὺ οὐδὲ μεθ' ὕβρεως ἀπόχρη οὐδ' εἰς τὰ χρήματα λελυπῆσθαι καὶ γαμετάς, ἀλλὰ τὸ πᾶν κέρδος ἐκ τοῦ πανοικεσίας διοχλουμένου τῶν ἐχθρῶν. <177> ἐχθρὸν δὲ τυραννίδι πᾶν τὸ ἐλεύ- 10
 θερον, εἰς εὐνοίαν τ' ἐκκαλεῖσθαι αὐτὴν καὶ τοῖς ἐν ὀλίγῳ τιθεμένοις ὁπόσα πεπόνθοιεν οὐκ ἔστιν. ἐξε-
 πιστάμενοι γὰρ ὧν ἀναπλήσειαν κακῶν ἔστιν οὕς, κἂν ἐκεῖνοι μεγαλοφρόνως καταφρονήματι χρῶνται πρὸς τὴν τύχην, αὐτοὶ λανθάνειν αὐτοὺς ὧν πράξειαν μὴ 15
 δυνάμενοι, μόνως πιστεύουσι κτήσεσθαι τοῦ ὑπόπιου τὸ ἀδεές, εἰ παντελῶς αἰρεσθαι δυνηθεῖεν αὐτούς. <178> τοιούτων δὴ κακῶν ἀπογεγονότες καὶ ὑποτελεῖς ἀλλήλοις καταστάντες, αἵπερ πολιτειῶν ἐχεγγυώταται πρὸς τε τὸ παρὸν εὖνουν καὶ τὸ αὖθις ἀνεπιβούλευτον καὶ πρὸς δόξαν οἰκειᾶν τῷ ὀρθουμένῳ τῆς πόλεως, 20
 δίκαιοί ἐστε προνοῆσαι ἰδίᾳ τὸ εἰς κοινὴν αὐτοῦ τὴν ὠφέλειαν ἀπαντῶν, ἣ καὶ ἀνταποφήνασθαι γνώμην, <179> οἷς μὴ ἀρέσχοιτο τὰ προεισηγμένα, οὐδαμῶς εἰς κίνδυνον φέρον διὰ τὸ μὴ δεσπότην εἶναι τὸν ἐφεστη-
 κότα, ᾧ ἀνεύθυνόν τι βλάπτουσι τὴν πόλιν καὶ αὐτο- 25
 κράτορι μεταστήσασθαι τοὺς εἰρηκότας. <180> καὶ τέτροφε τὴν τυραννίδα οὐδὲν ἔτερον πλὴν ἢ τ' ἀργία καὶ τὸ πρὸς οὐδὲν τῶν ἐκείνῃ θελομένων ἀντιλογία χρώμενον· <181> τῆς γὰρ εἰρήνης τοῦ τερπνοῦ ἡτιώ-
 μενοι καὶ μεμαθηκότες ἀνδραπόδων ἐν τρόπῳ ζῆν, 30
 ὅποσοι τ' ἐπάθομεν συμφορὰς ἀνηκέστους κακοῖς τε

τοῖς πέλας ἐπείδομεν, φόβῳ τοῦ μετ' ἀρετῆς τελευτᾶν
 μετ' αἰσχύνης τῆς ὑστάτης ὑπομένοντες τὰς τελευτάς.
 <182> πρῶτον δὲ δεῖ τοῖς ἀραμένοις τὸν τύραννον
 τιμὰς αἵτινες μέγισται, ταύτας εἰδενεγκεῖν, μάλιστα δὲ
 5 Χαιρέα τῷ Κασσίῳ· σὺν γὰρ τοῖς θεοῖς εἷς ἀνὴρ οὗ-
 τος ποριστὴς ἡμῖν καὶ γνώμη καὶ χερσὶ τῆς ἐλευθε-
 ρίας πέφηνεν, <183> οὗ καλὸν μὴ ἀμνημονεῖν, ἀλλ'
 ἐπὶ τῆς τυραννίδος ὑπὲρ ἐλευθερίας τῆς ἡμετέρας προ-
 βεβουλευκότος θ' ἅμα καὶ προκεκινδυνευκότος ἐπὶ τῆς
 10 ἐλευθερίας ψηφίσασθαι τὰς [τε] τιμὰς, πρῶτόν τ' ἀνε-
 πιτάκτως τοῦτο ἀποφῆνασθαι. <184> ἔργον δὲ κάλλι-
 στον καὶ ἐλευθέροις ἀνδράσι πρόπον ἀμείβεσθαι τοὺς
 εὐεργέτας, οἷος δὴ καὶ ἀνὴρ οὗτος περὶ ἡμᾶς πάντας
 γέγονεν, οὐδὲν παραπλησίως Κασσίῳ καὶ Βρούτῳ τοῖς
 15 Γάιον Ἰούλιον ἀνηρηκόσιν, ἐπεὶ γ' οἱ μὲν στάσεως
 καὶ πολέμων ἐμφυλίων ἀρχὰς ἐπανερρίπισαν τῇ πόλει,
 οὗτος δὲ μετὰ τῆς τυραννοκτονίας καὶ τῶν ἐντεῦθεν
 δεινῶν ἀπήλλαξε τὴν πόλιν.'

<185> Σέντιος μὲν τοιούτοις ἐχρῆτο τοῖς λόγοις, 3
 20 καὶ τῶν βουλευτῶν ἡδονῇ δεχομένων καὶ ὅποσοι τῶν
 ἱππέων παρῆσαν· ἀναπηδήσας δέ τις Τρεβέλλις Μάξι-
 μος περιαιρεῖται τὸν δακτύλιον τοῦ Σεντίου (λίθος
 δ' εἰκόνα Γαῖου ἐνεγλυμμένος ἐνεδεσμεύετο αὐτῷ) καὶ
 σπουδῇ τῶν λεγομένων καὶ ὧν ἐπενόει πράξειν, ὅπερ
 25 ὦρετο, ἐν λήθῃ γεγονότι. καὶ ἡ μὲν γλυφὴ καταρρήγνυ-
 ται, <186> προεληλύθει δ' ἡ νύξ ἐπὶ μέγα, καὶ Χαι-
 ρέας δὲ σημεῖον ἤντει τοὺς ὑπάτους· οἱ δ' ἐλευθερίαν
 ἔδοσαν. ἐν θαύματι δ' ἦν αὐτοῖς καὶ ὅμοια ἀπιστία
 τὰ δρώμενα· <187> ἔτει γὰρ ἑκατοστῷ μεθ' ὃ τὴν
 30 δημοκρατίαν τὸ πρῶτον ἀφῆρέθησαν, <ἐπέστρεψεν>
 ἐπὶ τοὺς ὑπάτους σημείου ἢ παράδοσις· οὗτοι γὰρ

πρότερον ἢ τυραννηθῆναι τὴν πόλιν κύριοι τῶν στρατιωτικῶν ἦσαν. <188> Χαιρέας δὲ τὸ σημεῖον λαβὼν παρεδίδου τῶν στρατιωτῶν τοῖς πρὸς τὴν σύγκλητον συνεστηκόσιν· ἦσαν δ' εἰς σπείρας τέτταρας, οἷς τὸ ἀβασίλευτον τιμιώτερον τῆς τυραννίδος προύκειτο. 5
 <189> καὶ οἶδε μὲν ἀπῆσαν μετὰ τῶν χιλιάρχων, ἀνεχώρει δ' ἡδὴ καὶ ὁ δῆμος περιχαρὴς καὶ ἐλπίδος καὶ φρονήματος (μεστὸς) ἐπὶ τῷ κτησαμένῳ τὴν ἡγεμονίαν αὐτοῖς, οὐκέτι ἐπὶ τῷ ἐφεστηκότι. καὶ τὰ πάντ' ἦν ὁ Χαιρέας αὐτοῖς. 10

- 4 <190> Χαιρέας δ' ἐν δεινῷ τιθέμενος περιεῖναι τὴν τε θυγατέρα Γαῖου καὶ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ μὴ πανοικὶ τὸν ὀλεθρον αὐτῷ συντυχεῖν, ἐπεὶ καὶ πᾶν ὅτι ὑπολείποιο αὐτῶν ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς πόλεως λειφθήσεσθαι καὶ τῶν νόμων, ἄλλως τε πρόθεσιν ἐσπουδα- 15
 κῶς τελειώσασθαι τὴν αὐτοῦ καὶ πάνυ εὐφραῖναι μῖσος τὸ πρὸς Γάιον, Ἰούλιον ἐκπέμπει Λοῦπον, ἓνα τῶν χιλιάρχων, κτενοῦντα τὴν τε γυναῖκα Γαῖου καὶ τὴν θυγατέρα. <191> Κλήμεντος δ' ὄντι συγγενεῖ τῷ Λούπῳ τὴν ἐπὶ τοιοῦσδε προύθεσαν λειτουργίαν, ὅπως μετα- 20
 σχὼν κἂν ἐπὶ τοιούτοις τῆς τυραννοκτονίας ἀγάλλοιτο ἀρετῇ πρὸς τῶν πολιτῶν [ὥς] καὶ τοῦ παντὸς ἐπιβουλεύματος δόξειε κοινωνεῖν τῶν πρώτων συνθεμένων. <192> ἐνίοις δὲ τῶν συνωμοτῶν καὶ ὠμὸν ἐδόκει τὸ ἐπὶ τῇ γυναικὶ θράσει χρησάμενον, διὰ τὸ Γάιον φύσει 25
 τῇ αὐτοῦ χρώμενον (μᾶλλον) ἢ συμβουλῇ τῇ ἐκείνης τὰ πάντα πράξαι, ἐξ ὧν ἢ τε πόλις ἀπηγορεύει τοῖς κατειληφόσι κακοῖς καὶ τῶν πολιτῶν ὅτι καὶ ἄνθος ἦν ἀπώλετο· <193> οἱ δὲ καὶ τὴν μὲν ἐπὶ τοιούτοις ἐνεκάλουν αὐτῇ γνώμην, τὸ δὲ πᾶν καὶ τῶν ὑπὸ Γαῖου 30
 πεπραγμένων κακῶν ἐκείνῃ τὴν αἰτίαν ἐπέφερον, φάρ-

μακρον τῷ Γαῖῳ δούσῃ ἐννοιῶν δούλωσιν καὶ ἐρώτων
 ἐπαγωγὰς αὐτῷ ψηφιούμενοι, ὥς εἰς μανίαν μεταστάν-
 τος τὰ πάντ' αὐτὴν εἶναι τὴν νεναυπηγημένην ἐπὶ
 ταῖς Ῥωμαίων τύχαις καὶ τῆς ὑποτελούσης αὐτοῖς οἴκου-
 5 μένης. <194> καὶ πέρας κυρωθὲν ὥστ' αὐτὴν τελευ-
 τᾶν (οὐδὲν γὰρ οἱ ἀποσπεύδοντες οἰοί τ' ὠφελεῖν
 ἦσαν) ἐστέλλετο ὁ Λοῦπος· ἐβραδύνετο δ' οὐδὲν μελ-
 λήσει τῇ κατ' αὐτὸν ὥστε μὴ οὐκ εἰς καιρὸν δεδιακο-
 νῆσθαι τοῖς ἀπεσταλκόσι, θέλων ἐπ' οὐδαμοῖς μεμπτὸς
 10 εἶναι τῶν ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ δήμου πεποιημένων. <195>
 παρελθὼν δ' ἐπὶ τοῦ βασιλείου καταλαμβάνει τὴν
 Καισωνίαν (γυνὴ δ' ἦν τοῦ Γαῖου) παρακατακειμένην
 τῷ σώματι τάνδρὸς χαμαιπετῇ, καὶ πάντων ἐν ἀτυχίᾳ
 ὧν χαρίζοιτ' ἂν ὁ νόμος τοῖς μεταστᾶσιν, αἵματί τ'
 15 ἀναπεφυρμένην ἐκ τῶν τραυμάτων καὶ πολλῇ τῇ τα-
 λαιπωρίᾳ συμφερομένην, τῆς θυγατρὸς παρερριμένης·
 ἠκούετό τ' ἐν τοῖς τοιοῖσδ' οὐδὲν ἕτερον ἢ κατὰμεμψις
 τοῦ Γαῖου ὥς πιθανὴν οὐ σκόντος πολλάκις προηγο-
 ρευκυῖαν αὐτήν. <196> ἐπ' ἀμφοτέρω δ' οὗτος ὁ λό-
 20 γος καὶ τότε εἰκάζετο, καὶ νῦν ἐφ' ὁμοίοις πρόκειται
 τῇ διανοίᾳ τῶν ἀκροατῶν, πρὸς ὃ τι θελήσειαν ῥοπὰς
 τὰς αὐτῶν προστιθεμένων. οἳ μὲν γὰρ ἀποσημαίνειν
 ἔφασαν τὸν λόγον ὥς συμβουλευομένης ἀποστάντα
 μανιῶν καὶ τοῦ εἰς τοὺς πολίτας ὠμοῦ μετρίως καὶ
 25 μετ' ἀρετῆς ἐξηγεῖσθαι τῶν πραγμάτων, μὴ παρ' αὐ-
 τῶν ἀπολέσθαι τρόπον τῷ αὐτοῦ χρώμενον· <197> οἳ
 δ' ὥς λόγον τοῦ περὶ τῶν συνωμοτῶν ἐπιφοιτήσαντος
 Γαῖῳ κελεύσειε μὴδὲν εἰς ἀναβολὰς ἀλλ' ἐκ τοῦ ὀξέος
 πάντας μεταχειρισάμενον αὐτούς, κἂν εἰ μὴδὲν ἀδι-
 30 κοῖεν, ἐν ἀδεεῖ κινδύνων καταστῆναι, καὶ τοῦτ' εἶναι
 τὸ ἐπονειδιζόμενον ὥς προηγορευκυῖας διαπράξασθαι

μαλακῶ γεγυότι. <198> καὶ τὰ μὲν λεχθέντα ὑπὸ
 τῆς Καισωνίας, καὶ ὅποια οἱ ἄνθρωποι περὶ αὐτῆς
 ἐφρόνουν, ταῦτ' ἦν· ἢ δ' ἐπεὶ θεῖται τὴν πρόσοδον
 τοῦ Λούπου, τό τε σῶμα τοῦ Γαῖου προουδείκνυνεν καὶ
 ἄσπον ἰέναι παρεκάλει μετ' ὀλοφυρμοῦ καὶ δακρύων. 5
 <199> ἐπεὶ δὲ τῇ διανοίᾳ μὴ συνεστηκότα ἑώρα τὸν
 Λοῦπον καὶ προσιόντα ὥς ἐπὶ πρᾶξιν οὐκ αὐτῷ κεχα-
 ρισμένην, γνωρίσασα ἐφ' ὃ ἐχώρει τὴν τε σφαγὴν ἐγγύμ-
 νου καὶ πάννυ προθύμως, ποτνωμένη ὅποια εἰκὸς τοὺς
 οὕτω σαφῶς ἐν ἀπογνώσει τοῦ ζῆν γεγυότας, καὶ 10
 κελεύουσα μὴ μέλλειν ἐπὶ τελειώσει τοῦ δράματος οὗ
 ἐπ' αὐτῇ συνέθεσαν. <200> καὶ ἦδε μὲν εὐψύχως
 ταύτῃ τελευτᾷ ὑπὸ τοῦ Λούπου, καὶ ἐπ' αὐτῇ τὸ θυ-
 γάτριον· καὶ Λοῦπος ταῦτα προσαγγέλλων ἔσπευδε τοῖς
 περὶ τὸν Χαιρέαν. 15

5 <201> Γάιος μὲν δὴ τέταρτον ἐνιαυτὸν ἡγεμονεύ-
 σας Ῥωμαίων λείποντα τεττάρων μηνῶν οὕτω τελευτᾷ,
 ἀνὴρ καὶ πρότερον ἢ τῇ ἀρχῇ συνῆλθε σκαιὸς τε καὶ
 κακοτροπίας εἰς τὸ ἄκρον ἀφιγμένος, ἡδονῇ θ' ἡττώ-
 μενος καὶ φίλος διαβολῇ, καὶ τὰ μὲν φοβερά καταπε- 20
 πληγμένος, καὶ διὰ τοῦτ' ἐφ' οἷς θαρρήσειε φονικώ-
 τατος, τῆς δ' ἐξουσίας ἐφ' ἐνὶ μόνῳ πιμπλάμενος τῷ
 ὑβρίζειν εἰς οὓς ἡκιστ' ἐχρῆν, ἀλόγῳ μεγαλοψυχίᾳ
 χρώμενος, καὶ ποριστῆς ἐκ τοῦ κτείνειν καὶ παρανο-
 μεῖν, <202> καὶ τοῦ μὲν θείου καὶ νομίμου μείζων 25
 ἐσπουδακῶς εἶναί τε καὶ δοκεῖν, ἡττώμενος δ' ἐπαί-
 νων τῆς πληθύος. καὶ πάντα ὅσ' αἰσχροὶ κρίνας ὁ
 νόμος ἐπιτιμᾷ, τιμιώτερα ἐνόμισεν ἀρετῆς. καὶ φιλίας
 ἀμνήμων ἦν, <203> εἰ καὶ πλείστη τε καὶ διὰ μεγί-
 στων γένοιτο, οἷς ποτ' ὀργισθεῖν ἐπιπλήξει κολάσεως 30
 καὶ ἐπ' ἐλαχίστοις, πολέμιον δ' ἡγούμενος πᾶν τὸ

ἀρετῇ συνερχόμενον, ἀναντίλεκτον ἐπὶ πᾶσιν οἷς κε-
 λεύσειε τὴν ἐπιθυμίαν λαμβάνων· <204> ὅθεν καὶ
 ἀδελφῇ γνησίᾳ συνῆν, ἐξ οὗ καὶ μάλιστα αὐτῷ φύεσθαι
 παρὰ τοῖς πολίταις ἤρξατο σφοδρότερον τὸ μῦθος, διὰ
 5 τὸ πολλοῦ χρόνου μὴ ἱστορημένον εἰς τ' ἀπιστίαν καὶ
 ἔχθραν τὴν πρὸς τὸν πράξαντα παρακαλεῖν. <205>
 ἔργον δὲ μέγα ἢ βασιλείον οὐδὲν αὐτῷ πεπραγμένον
 εἴποι ἂν τις, ἢ ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν συνόντων καὶ (τῶν)
 αὐθις ἀνθρώπων ἐσομένων, πλήν γε τοῦ περὶ Ῥήγιον
 10 καὶ Σικελίαν ἐπινοηθέντος εἰς ὑποδοχὴν τῶν ἀπ'
 Αἰγύπτου σιτηγῶν πλοίων. <206> τοῦτο δ' ὁμολο-
 γουμένως μέγιστόν τε καὶ ὠφελιμώτατον τοῖς πλέου-
 σιν· οὐ μὴν ἐπὶ τέλος γ' ἀφίκετο, ἀλλ' ἡμίεργον ὑπὸ
 τοῦ ἀμβλυτέρως αὐτῷ ἐπιπονεῖν κατελείφθη. <207>
 15 αἴτιον δ' ἦν ἡ περὶ τάχρειά σπουδὴ καὶ τὸ δαπανῶντα
 εἰς ἡδονάς, αἱ κατὰ μόνας ἔμελλον ὠφελεῖν αὐτῷ, ὑφαι-
 ρεῖν τὴν ἐπὶ τοῖς κρείττοσιν ἀνωμολογημένοις φιλοτι-
 μίαν. <208> ἄλλως δὲ ῥήτωρ τ' ἄριστος καὶ γλώττη
 τῇ θ' Ἑλληνίδι καὶ τῇ Ῥωμαίοις πατρίῳ σφόδρ' ἡσκημέ-
 20 νος, συνίει τ' ἐκ τοῦ παραχρῆμα, καὶ τοῖς ὑφ' ἐτέρων
 συντεθεῖσί τε καὶ ἐκ πλείονος προσυγκειμένοις ἀντει-
 πῶν ἐκ τοῦ ὀξέος φανῆναι πιθανώτερος ἐν μεγίστῳ
 πράγματι παρ' ὄντινον εἰς τοῦτο γενόμενος, εὐκολία
 τ' εἰς αὐτὸ τῆς φύσεως καὶ τῷ εἰς ἰσχὺν αὐτῇ προσλα-
 25 βεῖν μελέτην τοῦ ἐπιπονεῖν. <209> ἀδελφοῦ γὰρ παι-
 δὸς υἱεῖ γεγονότι Τιβερίου, οὗ καὶ διάδοχος γίγνεται,
 μέγ' ἀνάγκασμα παιδείας ἀντέχεσθαι διὰ τὸ καὶ αὐτὸς
 εἰς τὰ πρῶτα ἐν αὐτῇ κατορθῶν διαπρέπειν, καὶ συνε-
 φιλοκάλει Γάιος, συγγενοῦς τ' ἀνδρὸς καὶ ἡγεμόνος
 30 εἰκῶν ἐπιστολαῖς. <210> ἐπρώτευσέ τε τῶν καθ' αὐτὸν
 πολιτῶν, οὐ μὴν ἀντισχεῖν οἷά τ' ἐγένετ' αὐτῷ τὰ ἐκ

τῆς παιδείας συλλεγέντα ἀγαθὰ πρὸς τὸν ἐπελθόντα ὕλεθρον αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἐξουσίας· οὕτως ἄρα δυσπόριστον ἢ ἀρετὴ τοῦ σωφρονεῖν οἷς ἀνυπεύθυνος τοῦ πράττειν ῥαστώνη πάρεστι. <211> φίλοις μὲν κεχρησθαι καὶ τὰ πάντα ἀξιολόγοις ὑποσπουδασθεῖς τὸ κατ' 5 ἀρχὰς ὑπὸ τε παιδείας καὶ δόξης ζήλου τῶν κρειττόνων, μέχρι δὴ τῷ περιόντι τοῦ ὑβρίζειν ἀπαλιφείσης εὐνοίας ἢ πρὸς αὐτὸν ἐχρήσαντο, καὶ μίσους ὑποφύντος, ὑπ' αὐτῶν ἐπιβουλευθεῖς τελευτᾷ.

- 3 <212> Κλαύδιος δέ, καθάπερ ἀνώτερον ἔφην, ἀπορ- 10 ρήξεως αὐτῷ τῶν σὺν Γαῖῳ ὁδῶν γενομένης, καὶ τοῦ οἴκου θορυβηθέντος πάθει τῆς Καίσαρος τελευτῆς, ἐν ἀμηχάνοις ὧν περὶ τῆς σωτηρίας ἐν τινι στενωπῷ κατελλημμένος ἔκρυπτεν αὐτόν, οὐδεμίαν κινδύνων αἰτίαν πλην τῆς μετριότητος ὑφορώμενος· <213> μέτριον γὰρ 15 ἰδιώτης ὧν ἦγεν αὐτόν καὶ τοῖς παροῦσιν ἀρχῶν ἦν, παιδεία τε συνών, καὶ μάλιστα τῇ Ἑλληνίδι, καὶ παντὸς τοῦ εἰς θόρυβον ἀνακειμένου παντοίως ἀπαλλάττων αὐτόν. <214> τότε δὲ πτοίας κατελληφυσίας τὸν ὄχλον, καὶ τοῦ βασιλείου παντὸς στρατιωτικῆς μανίας 20 ἀνάπλεω γεγονότος, καὶ δειλίας καὶ ἀταξίας ἰδιωτῶν οἶον ἀπειληφότων σωματοφυλάκων, οἱ περὶ τὸ στρατηγικὸν καλούμενον, ὅπερ ἐστὶ τῆς στρατιᾶς τὸ καθαρώτατον, ἐν βουλῇ περὶ τοῖς πρακτέοις ἦσαν. ὁπόσοι δὲ καὶ παρετύγχανον, τὴν μὲν Γαίου τιμωρίαν ἐν 25 ὀλίγῳ τιθέμενοι διὰ τὸ κατὰ δίκην αὐτῷ τὰς τύχας συνελθεῖν, <215> τὰ δὲ περὶ αὐτοὺς ἀνεσκοποῦντο μᾶλλον ὢν τρόπον σχήσοι καλῶς, καὶ τῶν Γερμανῶν ἐν τιμωρίαις τῶν σφαγέων ὄντων ὠμότητος χάριτι τῆς ἑαυτῶν μᾶλλον ἢ τοῦ συμφέροντος τοῖς πᾶσιν. <216> 30 ὑφ' ὧν ἀπάντων ὁ Κλαύδιος ἐθορυβεῖτο, δεδιὼς περὶ

- τῆς σωτηρίας, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τῶν περὶ τὸν Ἀσπρήναν ἐτεθέατο τὰς κεφαλὰς παραφερομένας. εἰστήκει δὲ κατὰ τι προσβατὸν ὀλίγαις βαθμύσι χωρίον, ὑπεσταλκῶς τῷ κατ' αὐτὸ σκότῳ. <217> καὶ Γρᾶτος τῶν περὶ τὸ βασίλειόν τις στρατιωτῶν θεασάμενος, καὶ τοῦ μὲν ἀκριβοσομένου τὴν ὄψιν ἀμαθῆς ὢν διὰ τὸν σκότον, τοῦ δ' ἄνθρωπον εἶναι τὸν ὑπολογῶντα κριτῆς εἶναι μὴ ἀπηλλαγμένος, προσήει τ' ἐγγύτερον καὶ ὑποχωρεῖν ἡξιωκότος ἐπέκειτο, καὶ καταλαβὼν ἐπι-
 10 γνωρίζει καὶ Ἑρμανικὸς μὲν οὗτος' φησὶ πρὸς τοὺς ἐπομένους, καὶ ἑστησάμεθα τοῦτον ἡγεμόνα φερόμενοι.' <218> Κλαύδιος δ' ἐφ' ἁρπαγῇ παρεσκευασμένους αὐτοὺς ὁρῶν, καὶ δεισας μὴ κατὰ φόνον ἀποθάνει τὸν Γαῖου, φειδῶ σχεῖν ἡξίου, τοῦ καθ' αὐτὸν ἀν-
 15 επαχθοῦς ἀνάμνησιν αὐτοῖς ὑποτιθεῖς καὶ τοῦ ἀπρομηθοῦς τῶν γεγονότων. <219> καὶ ὁ Γρᾶτος μειδιάσας ἐπισπᾶται τῆς δεξιᾶς καὶ ἑπαῦσαι' φησὶ ἡμικρολογούμενος περὶ τῆς σωτηρίας, δέον σε μεγαλοφρονεῖσθαι περὶ τῆς ἡγεμονίας, ἣν οἱ θεοὶ Γάιον ἀφηρημένοι τῇ
 20 σῇ συνεχώρησαν ἄρετῇ, πρόνοιαν τῆς οἰκουμένης λαβόντες. <220> ἀλλ' ἴθι καὶ τῶν προγόνων ἀπολάμβανε τὸν θρόνον.' ἀνεβάσταξε δ' αὐτὸν οὐ πάνυ βαίνειν τοῖς ποσὶ δυνάμενον ὑπὸ τε φόβου καὶ χάρματος τῶν εἰρημένων.
 25 <221> συνεστρέφοντο δὲ περὶ τὸν Γρᾶτον ἤδη 2 καὶ πλείους τῶν σωματοφυλάκων, καὶ θεωροῦντες τὸν Κλαύδιον ἀρόμενον ἐσκυθρόπαζον δόξῃ τοῦ ἐπὶ κόλασιν ἔλκεσθαι τῶν ἐπὶ τοιοῖσδε ζημιῶν, ὥς ἄνδρα ἀπράγμονα διὰ βίου τοῦ παντός, καὶ κινδύνους οὐ τι
 30 μετρίοις ἐπὶ τῆς Γαῖου ἀρχῆς ὠμίληκότα· τινὲς δὲ καὶ τοῖς ὑπάτοις ἐπιτρέπειν κρίσιν ἡξίου τὴν περὶ αὐτόν.

<222> καὶ πλειόνων τοῦ στρατιωτικοῦ συστρεφομένων, φυγαί τ' ἦσαν τοῦ ὁμίλου καὶ προόδων ἀπορία τῷ Κλαυδίῳ δι' ἀσθένειαν τοῦ σώματος, ἐπεὶ καὶ οἱ τὸ φορεῖον αὐτοῦ φέροντες περὶ τὴν ἀρπαγὴν αὐτοῦ πύστεως παραγενομένης φυγῇ ἔσωζον αὐτούς, ἀπ' ἐλπί-⁵δος θέμενοι τὴν σωτηρίαν τοῦ δεσπότη. <223> ἐν εὐρυχωρίᾳ δὲ τοῦ παλατίου γενομένοις (πρῶτον δ' οἰκηθῆναι τῆς Ῥωμαίων πόλεως τοῦτο παραδίδωσιν ὁ περὶ αὐτῆς λόγος) καὶ ἤδη τοῦ δημοσίου ἀντιλαμβανομένοις πολὺν πλείων ἢ ἐπιφοίτησις ἦν τῶν στρατιωτῶν,¹⁰ χαρᾷ τὴν ὄψιν δεχομένων τοῦ Κλαυδίου, περὶ πλείστου τ' ἦν αὐτοῖς αὐτοκράτορα στήσασθαι τὸν ἄνθρωπον εὐνοίᾳ τῇ τοῦ Γερμανικοῦ· ἀδελφὸς δ' ἦν αὐτοῦ, ἐπὶ μέγα πᾶσι τοῖς ὠμιληκόσι καταλελοιπὸς κλέος τὸ αὐτοῦ. <224> ἀναλογισμὸς τ' αὐτοὺς εἰσῆει¹⁵ τῆς τε πλεονεξίας τῶν ἐν τῇ συγκλήτῳ δυναστευόντων, καὶ ὁπόσ' ἐπὶ τῆς πρὶν ἀρχῆς ἡμάρτητο αὐτῇ. <225> πρὸς δὲ καὶ τὸ ἀμήχανον τοῦ πράγματος κατενόουν, καὶ πάλιν εἰς ἑνὸς ἀρχὴν μεθισταμένων τῶν ὅλων κινδύνους αὐτοῖς φέρειν δι' ἑνὸς κτησαμένου²⁰ τὴν ἀρχὴν παρὰ τὸν ἐπιχωρήσει καὶ εὐνοίᾳ τῇ αὐτῶν λαβόντα Κλαύδιον, μνημονεύσει τε χάριτος αὐτοῖς ἀποδιδόντα τιμὴν ἢ ἐπὶ τοιούτοις γένοιτ' ἂν ἀρκοῦσα.

³ <226> ταῦτα πρὸς τ' ἀλλήλους καὶ δι' ἑαυτοὺς διεξῆσαν καὶ τοῖς αἰεὶ προσπίπτουσι διηγοῦντο. οἱ δὲ²⁵ πυνθανόμενοι προθύμως ἐδέχοντο τὴν πρόκλησιν, συμφράξαντές τε καὶ περικλείσαντες ἦγον ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου φοράδην ἀναβαστάσαντες, ὥς μὴ ἐμποδίζοιτο αὐτοῖς ἢ ἔπειξις. <227> διεστήκεσαν δ' αἱ γνώμαι τοῦ τε δήμου καὶ τῶν ἐκ τῆς βουλῆς, οἱ μὲν ἀξιώμα-³⁰τος τε τοῦ πρότερον ὀρεγόμενοι, καὶ δουλείαν ἐπακτὴν

αὐτοῖς ὕβρει τῶν τυράννων γενομένην φιλοτιμούμενοι
 διαδιδράσκειν, χρόνῳ παρασχόν· <228> ὁ δὲ δῆμος
 φθόνῳ τε πρὸς ἐκείνην καθιστάμενος, καὶ τῶν πλεο-
 νεξιῶν αὐτῆς ἐπιστόμισμα τοὺς αὐτοκράτορας εἰδῶς
 5 καὶ αὐτοῦ καταφυγὴν, ἔχαιρε τοῦ Κλαυδίου τῇ ἀρ-
 παγῇ, στάσιν τ' ἔμφυλον, ὁποῖα καὶ ἐπὶ Πομπηίου
 γένοιτο, ἀπαλλάξειν αὐτῶν ὑπελάμβανον τοῦτον αὐτο-
 κράτορα καθιστάμενον. <229> γνοῦσα δ' ἡ βουλὴ τὸν
 Κλαύδιον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀφιγμένον εἰς τὸ στρα-
 10 τόπεδον, πέμπει πρὸς ἐκείνον ἄνδρας ἀρετῇ τοὺς ἐξ
 αὐτῶν προύχοντας, οἳ διδάξαιαν μηδὲν ἐπὶ καθέξει
 τῆς ἀρχῆς βιάζεσθαι, <230> παραχωρεῖν δὲ τῇ συγ-
 κλήτῳ, τοσῶνδ' ἀνδρῶν ἓνα ὄντα ἡττώμενον, καὶ τᾶ
 νόμῳ παραχωροῦντα τοῦ ἐπὶ τοῖς κοινοῖς κόσμου τὴν
 15 πρόνοιαν, μνημονεύοντα ὧν θ' οἱ πρότεροι τύραννοι
 κακώσαιαν τὴν πόλιν καὶ ὧν ὑπὸ Γαΐου καὶ αὐτὸς
 κινδυνεύσειε σὺν αὐτοῖς, μηδὲ μισήσαντα τὴν βαρύ-
 τητα τῆς τυραννίδος, ὑφ' ἑτέρων πραττομένης τῆς
 ὕβρεως, αὐτὸν ἐθελουσίως ἐπὶ παροινίᾳ θαρρεῖν τῆς
 20 πατρίδος. <231> καὶ πειθομένῳ μὲν καὶ τοῦ πρό-
 τερον ἀπράγμονος τὴν ἀρετὴν ἐπιδεικνυμένῳ βέβαιον
 τιμὰς θ' ὑπάρξειν αἰ' ὑπ' ἐλευθέρων ψηφισθῆεν τῶν
 πολιτῶν, καὶ ἐπιχωρήσει τοῦ νόμου τὸ μέρος ἄρχοντά
 τε καὶ ἀρχόμενον κερδανεῖν ἔπαινον ἀρετῆς· <232>
 25 εἰ δ' ἀπονοοῖτο, μηδὲν ἐκ τῆς Γαΐου τελευτῆς σωφρο-
 νιζόμενος, οὐ τί γ' αὐτοὶ ἐπιτρέψειν· τῆς τε γὰρ στρα-
 τιᾶς πολὺ εἶναι τὸ συνεστηκὸς αὐτοῖς, ὅπλων τ' εὐ-
 πορίαν καὶ πληθὺν οἰκετῶν οἳ χρήσαιντο αὐτοῖς. <233>
 μέγα δὲ μέρος τὴν τ' ἐλπίδα εἶναι, καὶ τὴν τύχην
 30 τοὺς τε θεοὺς οὐκ ἄλλοις συμμαχεῖν ἀλλὰ τοῖς μετ'
 ἀρετῆς καὶ τοῦ καλοῦ τοὺς ἀγῶνας ποιουμένοις·

εἶναι δὲ τοὺς οἱ ἂν περὶ ἐλευθερίας μάχωνται τῆς πα-
τρίδος.

4 <234> καὶ οἱ μὲν πρεσβευταί, Ὀηράνιος καὶ Βρόκ-
χος (δήμαρχοι δ' ἦσαν ἀμφοτέρω), τοῖσδ' ἐχρῶντο
τοῖς λόγοις, καὶ καθικέτευον τοῖς γόνασιν αὐτοῦ προσ- 5
πεσόντες μηδαμῶς πολέμοις καὶ κακοῖς ἐμβαλεῖν τὴν
πόλιν. θεωροῦντες δὲ στρατιᾶς πληθύνειν τὸν Κλαύδιον
πεφραγμένον καὶ τὸ μηδὲν τοὺς ὑπάτους ὄντας συγ-
κρίσει τῇ πρὸς αὐτόν, ἐπῆγον, <235> εἰ ἀρχῆς
ὀρέγοιτο, παρὰ τῆς βουλῆς δέχεσθαι διδομένην· αἰσιώ- 10
τερον γὰρ καὶ αἰδημονέστερον χρῆσθαι τὸν μὴ μεθ'
ὑβρεως ἀλλ' εὐνοίᾳ τῶν διδόντων παραλαμβάνοντα.

4 <236> Κλαύδιος δ' (ἡπίστατο γὰρ μεθ' οἷας αὐθα-
δείας ἀποσταλεῖν) καὶ πρὸς τὸ παρὸν γνώμῃ τῇ αὐτῶν
ἐπὶ τὸ μετριώτερον ἐτέτραπτο, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ 15
περὶ αὐτῷ φόβον διαναστάς, ἅμα μὲν θράσσει τῶν
στρατιωτῶν, ἅμα δὲ Ἀγρίππα τοῦ βασιλέως κελεύον-
τος μὴ προὔεσθαι τῶν χειρῶν τηλικαύτην ἀρχὴν ἥκου-
σαν αὐτόματον· <237> ὅς πράξας μὲν καὶ περὶ Γάιον
οἷα εἰκὸς ἄνδρα ὑπ' αὐτοῦ διὰ τιμῆς ἡγμένον (καὶ 20
γὰρ τὸν νεκρὸν περιέσπε τοῦ Γαῖου, καὶ ἀναθέμενος
ἐπὶ κλίνης καὶ περιστείλας ἐκ τῶν ἐνδεχομένων εἰς
τοὺς σωματοφύλακας ὑπεχώρει, ζῆν μὲν τὸν Γάιον
ἀπαγγέλλων κακοπαθοῦντα δ' ὑπὸ τραυμάτων, ἰατροὺς
μετελθεῖν λέγων), <238> πνυθόμενος δὲ τοῦ Κλαυδίου 25
τὴν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἀρπαγὴν ἐώθειτο πρὸς αὐ-
τόν, καὶ καταλαβὼν τεταραγμένον καὶ οἷόν τ' ἐκχωρεῖν
τῇ συγκλήτῳ ἀνῆγειρεν, ἀντιλαμβάνεσθαι κελεύων τῆς
ἡγεμονίας. <239> ταῦτα δὲ πρὸς τὸν Κλαύδιον εἰπὼν
προσεχώρει πρὸς αὐτόν, καὶ μετακαλούσης αὐτὸν τῆς 30

βουλῆς, χρισάμενος μύροις τὴν κεφαλὴν ὡς ἀπὸ συνου-
 σίας γενομένης ἀναλύσεως αὐτῷ παρῆν, καὶ ἤρετο
 τοὺς βουλευτὰς τί πέπραχε Κλαύδιος. <240> τῶν δὲ
 τὰ τ' ὄντα φαμένων καὶ προσανερομένων ἦντινα γνώ-
 5 μην ἔχοι περὶ τοῖς ὅλοις, τελευτᾶν μὲν ὑπὲρ τοῦ κατ'
 ἐκείνην εὐκλεοῦς ἔτοιμος ἦν τοῖς λόγοις, σκοπεῖν δ'
 ἐκέλευε περὶ τοῦ συμφέροντος, πᾶν ὅ τι καὶ εἰς ἡδονὴν
 φέροι ὑπεξελομένους. <241> χρεῖαν γὰρ εἶναι τοῖς
 ἀρχῆς μεταποιουμένοις καὶ ὅπλων καὶ στρατιωτῶν, οἳ
 10 φράζαντο αὐτούς, μὴ καὶ ἀπαράσκευοι καταστάντες
 εἰς τάδε σφαλεῖν. <242> ἀποκρίναμένης δὲ τῆς βου-
 λῆς ὅπλων τ' εὐπορίαν καὶ χρήματα εἰσοῖσεν, καὶ
 στρατιᾶς τὸ μὲν τι αὐτοῖς εἶναι συνεστηκόζ, τὸ δὲ
 συγκροτήσεν ἐλευθερώσεως δούλων γενομένης, 'εἴη
 15 μὲν, ὦ βουλή,' φησὶν ὁ Ἀγρίππας ὑποτυχόν, 'πράτ-
 τειν ὅποσα θυμὸς ὑμῖν· λεκτέον δ' οὐδὲν ἐνδοιάσαντί
 μοι διὰ τὸ ἐπὶ σωτηρίᾳ φέρειν τὸν λόγον. <243> ἴστε
 δὴ στρατὸν ὃς ὑπὲρ Κλαυδίου μαχεῖται, πλήθει χρό-
 νου ὀπλιτεύειν μεμελετηκότα· τὰ δ' ἡμέτερα <εἰ> συγ-
 20 κλύδων ἀνθρώπων πληθὺς ἔσται καὶ τῶν παρὰ δόξαν
 τῆς δουλείας ἀπηλλαγμένων, δυσκράτητα· πρὸς τε
 τεχνίτας μαχούμεθα προαγαγόντες ἄνδρας μὴδ' ὅπως
 σπῶσι τὰ ξίφη εἰδότας. <244> ὥστε μοι δοκεῖ πέμ-
 πειν ὡς Κλαύδιον πείσοντας κατατίθεσθαι τὴν ἀρχήν,
 25 πρὸςβεύειν θ' ἔτοιμός εἰμι.'
 <245> καὶ ὁ μὲν ταῦτ' εἶπεν, καὶ συγκатаθεμένων 2
 πεμφθεῖς σὺν ἑτέροις τὴν τε ταραχὴν τῆς βουλῆς διη-
 γεῖται κατὰ μόνας πρὸς τὸν Κλαύδιον, ἐδίδασκέ θ'
 ἡγεμονικώτερον ἀποκρίνεσθαι, τῷ ἀξιώματι τῆς ἐξου-
 30 σίας χρώμενον. <246> ἔλεγεν οὖν Κλαύδιος οὐ θαν-
 μάξιν τὴν βουλὴν ἡδονῇ μὴ φέρουσιν ἄρχεσθαι διὰ

τὸ ὁμότητι τετρῶσθαι τῶν πρότερον ἐπὶ τὸ ἡγεμονεύειν καταστάντων, γεύσειν δ' αὐτοὺς ἐπιεικείᾳ τῇ καθ' αὐτὸν μετρίων καιρῶν, ὀνόματι μὲν μόνῳ τῆς ἀρχῆς ἐσομένης αὐτῷ, ἔργῳ δὲ κοινῆς πᾶσι προκειμένης εἰς μέσον· διὰ πολλῶν δὲ καὶ ποικίλων ὠδενότι 5 τῶν πραγμάτων ἐν ὧσιν τῇ ἐκείνων καλῶς ἔχειν μὴ ἀπιστεῖν. <247> καὶ οἱ μὲν πρέσβεις τοιούτων ἀκροάσει λόγων καθομιληθέντες ἐξεπέμποντο· Κλαύδιος δὲ τῷ στρατῷ συλλεχθέντι διελέγετο ὄρκους λαμβάνων ἥ μὴν ἐμμενεῖν πίστει τῇ πρὸς αὐτόν, καὶ δωρεῖται 10 τοὺς σωματοφύλακας πεντακισχίλαις δραχμαῖς καθ' ἑκάστου ἄνδρα, τοῖς θ' ἡγεμόσιν αὐτῶν ἀνάλογον τοῦ ἀριθμοῦ, καὶ τοῖς ὅπου ποτὲ στρατοπέδοις ὑπὸ σκηνῇ τὰ ὅμοια.

3 <248> συνεκάλουν δ' οἱ ὑπατοὶ τὴν βουλὴν εἰς 15 τὸ ἱερὸν τοῦ νικηφόρου Διός, ἔτι δὲ νύξ ἦν. τῶν δ' οἱ μὲν ἐν τῇ πόλει κλέπτοντες ἑαυτοὺς ἐνεδοίαζον πρὸς τὴν ἀκρόασιν, τοῖς δ' ἐπὶ τῶν ιδίῳν ἀγρῶν ἐγερόνεσαν ἔξοδοι, προορωμένοις ἥ χωρήσει τὸ πᾶν, ἐν ἀπογνώσει τοῦ ἐλευθέρου γεγονότες, καὶ πολὺ κρεῖττον ἐν 20 ἀκινδύνῳ τοῦ δουλεύειν ὑπειληφότες διαβιοῦν ἀργίᾳ τοῦ πονεῖν καὶ κτώμενοι τὸ ἀξίωμα τῶν πατέρων περὶ τῆς σωτηρίας ἀμφίβολοι καταστήναι. <249> συνελέγησαν δ' ὅμως ἑκατόν, οὐ πλείους. καὶ διαβουλευομένων περὶ τῶν ἐν χερσὶν αἰφνίδιον αἴρεται βοή τοῦ 25 συνεστηκότος αὐτοῖς στρατιωτικοῦ, στρατηγὸν αὐτοκράτορα κελευόντων τὴν βουλὴν ἐλέσθαι καὶ μὴ φθείρειν πολυαρχίᾳ τὴν ἡγεμονίαν· <250> καὶ τὸ μὲν καθ' ἑαυτοὺς ἀπεφαίνοντο περὶ τοῦ μὴ πᾶσιν ἀλλ' ἐνὶ τὴν ἀρχὴν ἐφέσιμον εἶναι, ἔαν δ' ἐκείνοις ἐπιτρέπῃν ὅστις 30 τοσαύτης προστάσεως ἄξιός. ὥστ' ἐν ἀδημονίᾳ τὰ τῶν

συγκλητικῶν ἦν πολὺ πλεόν, διαμαρτία μὲν τοῦ κατὰ
 τὴν ἐλευθερίαν αὐχήματος, φόβῳ δὲ τοῦ Κλαυδίου.
 <251> οὐ μὴν ἄλλ' ἦσαν οἱ ἐφιέμενοι γένους τ' ἀξιώ-
 ματι καὶ οἰκειότητι γάμου. καὶ γὰρ Βινίκιον Μᾶρ-
 5 κον, καὶ τῇ καθ' αὐτὸν γενναιότητι ἀξιόλογον ὄντα
 καὶ ἀδελφὴν Γαῖου γεγαμηκότα Ἰουλίαν, πρόθυμον
 ὄντα ἀντιποιεῖσθαι τῶν πραγμάτων κατεῖχον οἱ ὑπα-
 τοι πρόφασιν ἐκ προφάσεως ἀναρτῶντες. <252> Ὑαλέ-
 ριον τε Ἀσιατικὸν Βινουκιανὸς εἰς τῶν Γαῖου σφαγέων
 10 ἀνείχε τοιούτων διανοιῶν. ἐγερόνει δ' ἂν φόνος οὗ-
 τινος ἐλάττων συγχωρηθέντων τῶν ἐπιθυμούντων τῆς
 ἡγεμονίας ὥστ' ἀντιτάξασθαι Κλαυδίῳ. <253> ἕλλως
 τε καὶ οἱ μονομάχοι (πληθὺς δ' ἦν αὐτῶν ἀξιόλογον)
 καὶ τῶν στρατιωτῶν οἱ νυκτοφυλακοῦντες ἐπὶ τῆς πό-
 15 λεως, ἐρέται θ' ὀπόσοι, συνέρρουσιν εἰς τὸ στρατόπεδον.
 ὥστε τῶν μετιόντων τὴν ἀρχὴν οἳ μὲν φειδοῖ τῆς πό-
 λεως, οἳ δὲ καὶ φόβῳ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀπέστησαν.

<254> ὑπὸ δὲ τὴν πρώτην ἀρχὴν ἡμέρας καὶ 4
 Χαιρέας καὶ οἱ σὺν αὐτῷ παρελθόντες ἐν ἐπιχειρήσει
 20 λόγων ἦσαν πρὸς τοὺς στρατιώτας. τῶν δὲ τὸ πλη-
 θος ὡς ὁρᾷ παύοντας αὐτοὺς ταῖς χερσὶ καὶ τοῦ εἰπεῖν
 οἴους τ' ἄρχεσθαι, ἀνεθορύβησε μὴ ἐφιεῖναι ὥστ' εἰ-
 πεῖν διὰ τὸ ὠρμηθῆναι πάντας ἐπὶ τὸ μοναρχεῖσθαι.
 τὸν δ' ἡγήσόμενον ἐκάλουν ὡς οὐκ ἀνεξόμενοι τῆς
 25 τριβῆς. <255> τῇ συγκλήτῳ δ' ἀπορία ἄρχειν τε καὶ
 ὃν ἀρχθεῖεν ἂν τρόπον, οὔτε δεχομένων αὐτοὺς τῶν
 στρατιωτῶν, καὶ τῶν Γαῖου σφαγέων συγχωρεῖν τοῖς
 στρατιώταις οὐκ ἐφίεντων. <256> ἐν τοιούτοις δὲ τῶν
 30 πραγμάτων ὄντων, Χαιρέας τὴν ὀργὴν οὐκ ἀνασχόμε-
 νος πρὸς τὴν αἵτησιν τοῦ αὐτοκράτορος, δώσειν ἐπηγ-
 γέλλετο στρατηγόν, εἴ τις αὐτῷ σημείον παρ' Εὐτύχου

κομίσειεν. <257> ἦν δ' ὁ Εὐτυχας οὗτος ἡνίοχος τοῦ καλουμένου πρᾶσίνου, περισπούδαστος Γαῖω, καὶ περὶ τὰς οἰκοδομίας τῶν στάσεων τοῦ περὶ ἐκείνον ἱππικοῦ τὸ στρατιωτικὸν ἐτρίβετο, ἀτίμοις ἐργασίαις ἐπικείμενος. <258> εἰς ἅπερ ὁ Χαιρέας ὠνείδιζεν αὐτούς, 5 καὶ ἕτερα πολλὰ τοιαῦτα, τὴν τε κεφαλὴν κομιεῖν τοῦ Κλαυδίου· δεινὸν γὰρ εἰ μετὰ μανίαν παραφροσύνῃ δώσουσι τὴν ἡγεμονίαν. <259> οὐ μὴν διετράπησάν γ' ὑπὸ τῶν λόγων, ἀλλὰ σπασάμενοί τε τὰς μαχαίρας καὶ τὰ σημεῖα ἀράμενοι ὄρχοντο ὥς τὸν Κλαύδιον, κοι- 10 νωνήσοντες τοῖς ὁμνύουσιν αὐτῷ. κατελείπετο δ' ἢ τε σύγκλητος ἐπ' ἐρημίας τῶν ἀμυνούντων καὶ οἱ ὑπατοι μὴδὲν ἰδιωτῶν διαφέροντες· <260> ἔκκληξίς τε καὶ κατήφεια ἦν, οὐδ' ὅ τι χρήσαιντο αὐτοῖς τῶν ἀνθρώπων εἰδότων διὰ τὸ ἀνηρεθίσθαι τὸν Κλαύδιον 15 ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλήλοις τ' ἐλοιδοροῦντο, καὶ μετὰμελος ἦν αὐτοῖς. <261> καὶ Σαβῖνος, εἷς τῶν Γαῖου σφαγέων, σφάζειν πρότερον αὐτὸν ἠπεῖλει παρελθὼν εἰς μέσους ἢ Κλαύδιον ἄρχοντα στήσεσθαι καὶ δουλοκρατίαν ἐπόψεσθαι καταλαβοῦσαν· τὸν τε Χαιρέαν εἰς 20 φιλοψυχίαν ἐπέπληττεν, εἰ καταφρονήσας Γαῖου πρῶτος ἀγαθὸν ὑπολαμβάνοι τὸ ζῆν, τῆς ἐλευθερίας οὐδ' οὕτως ἀποδοθῆναι δυναμένης τῇ πατρίδι. <262> Χαιρέας δὲ περὶ μὲν τοῦ θνήσκειν ἐνδοιαστὸν οὐδὲν φρονεῖν ἔλεγε, βούλεσθαι μέντοι διακωδωνίζειν διάνοιαν 25 τὴν Κλαυδίον.

5 <263> καὶ οἱ μὲν ἐν τοιοῖσδ' ἦσαν, ἐπὶ δὲ τοῦ στρατοπέδου πᾶς πανταχόθεν ἐωθεῖτο κατὰ θεραπείαν τὴν Κλαυδίου. καὶ τῶν ὑπάτων ὁ ἕτερος Κόιντος Πομπώνιος δι' αἰτίας ἦν τῷ στρατιωτικῷ μᾶλλον ὥς 30 ἐπ' ἐλευθερίαν τὴν σύγκλητον παρακαλῶν, ὥρμησάν

τε σπασάμενοι τὰ ξίφη, καὶ ἐπέπρακτο αὐτοῖς μὴ Κλαυ-
 δίου διακεκωλυκότος. <264> παρακαθίζεται δ' αὐτῷ
 τὸν ὑπατον ἐξαρχάσας τοῦ κινδύνου. τῶν δὲ συγκλη-
 τικῶν ὅσον ἦν σὺν τῷ Κοῖντῳ οὐ μεθ' ὁμοίας ἐδέχeto
 5 τιμῆς· τινὲς δὲ καὶ πληγὰς ἔλαβον αὐτῶν, ἀπωθού-
 μεινοι τῆς πρὸς αὐτὸν ἐντεύξεως, Ἀπώνιος δὲ τραυ-
 ματίας ἀνεχώρει, ἦν τε κίνδυνος περὶ πάντας αὐτούς.
 <265> καὶ Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς προσελθὼν τῷ Κλαυ-
 δίῳ ἀξιοῖ τοῖς συγκλητικοῖς ἡπιώτερον καταστῆναι·
 10 γενομένου γὰρ τινος κακοῦ περὶ τὴν βουλὴν οὐχ ἔξειν
 ὧν ἄρξειεν ἐτέρων. <266> πείθεται δὲ Κλαύδιος, καὶ
 συγκαλεῖ τὴν βουλὴν ἐπὶ τοῦ παλατίου διὰ τῆς πό-
 λεως φερόμενος, παραπέμποντος αὐτὸν τοῦ στρατιω-
 τικοῦ σὺν πολλῇ πάνυ κακῶσει τῆς πληθύος. <267>
 15 προεξῆσαν δὲ τῶν Γαῖου σφαγέων εἰς τὸ φανερὸν
 Χαιρέας καὶ Σαβῖνος, εἰργόμενοι προόδων κατ' ἐπι-
 στολὰς Παλίωνος, ὃν μικρῷ πρότερον Κλαύδιος στρα-
 τηγὸν ἤρητο τῶν σωματοφυλάκων. <268> Κλαύδιος
 δ' ἐπέιπερ εἰς τὸ παλάτιον ἀφικνεῖται, συναγαγὼν τοὺς
 20 ἐταίρους ψῆφον ἀνεδίδου περὶ Χαιρέου. τοῖς δὲ τὸ
 μὲν ἔργον λαμπρὸν ἐδόκει, ἀπιστίαν δ' ἐπεκάλουν τῷ
 πεπραχότι, καὶ αὐτῷ τιμωρίαν ἐπιβάλλειν δίκαιον
 ἡγοῦντο ἐπ' ἀποτροπῇ τοῦ μέλλοντος χρόνου. <269>
 ἀπήγετο οὖν τὴν ἐπὶ θανάτῳ, καὶ σὺν αὐτῷ Λοῦπός
 25 τε καὶ Ῥωμαίων πλείους. λέγεται δὲ Χαιρέαν μεγα-
 λοφρόνως ἐνεργεῖν τὴν συμφορὰν, οὐ μόνον τῷ καθ'
 αὐτὸν ἀμεταπτώτῳ τοῦ σχήματος, ἀλλὰ καὶ οἷς ὄνει-
 δίσειε Λοῦπον εἰς δάκρυα ἐκτετραμμένον. <270> ἀπο-
 τιθεμένου γέ τοι τὴν στολὴν τοῦ Λούπου καὶ τὸ ῥῆγος
 30 αἰτιωμένου, φησὶν ὥς οὐκ ἂν ἐναντία τοῦ Λούπου
 ποιήσαιτο πῶποτε ῥῆγος. πλήθους τ' ἀνθρώπων ἐπο-

μένου κατὰ θεάν, ὥς ἦκεν ἐπὶ τὸ χωρίον, ἤρετο τὸν στρατιώτην εἰ διὰ μελέτης αὐτῷ γεγόνοιεν αἱ σφαγαί, ἢ πρῶτον ἔχοι τὸ ξίφος· καὶ ἐκέλευε κομίζειν ὃ Γάιον διαχειρίζαιτο αὐτός. Θνήσκει δ' εὐδαιμόνως μιᾷς πληγῆς αὐτῷ γενομένης. <271> Λοῦπος δ' οὐ πάνυ δε- 5 ξιώς ὑπεξῆλθεν ἀθυμία, καὶ πληγῶν πλειόνων γενομένων διὰ τὸ μαλακῶς τὸν τράχηλον παρασχεῖν. <272> 6 ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις ἐναγισμῶν ἐνεστηκότων, Ῥωμαίων τὸ πλῆθος τοῖς αὐτῶν ἐπιφέροντες καὶ Χαιρέαν μοίραις ἐτίμησαν εἰς τὸ πῦρ τιθεμέναις, ἵλεων 10 καὶ ἄμνην εἶναι τῆς εἰς αὐτὸν ἀχαριστίας παρακαλοῦντες.

καὶ Χαιρέα μὲν τοιαύτη τελευτῇ τοῦ βίου συν-έτυχε· <273> Σαβῖνος δέ, Κλαυδίου μὴ μόνον τῆς αἰτίας παραλύοντος αὐτὸν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν ἣν 15 εἶχεν ἐφιέντος, ἄδικον ἡγεῖτο τὴν ἐκλειπίαν τῆς πρὸς τοὺς συνομωμοκότας πίστεως, σφάττει θ' ἑαυτὸν περιπεσὼν τῷ ξίφει, μέχρι δὴ καὶ τὴν κώπην τῷ τραύματι συνελθεῖν.

5 <274> Κλαύδιος δὲ τοῦ στρατιωτικοῦ πᾶν ὅ τι 20 ἦν ὑποπτον ἐκ τοῦ ὀξέος ἀποσκενασάμενος, διάγραμμα προυτίθει τὴν τ' ἀρχὴν Ἀγρίππᾳ βεβαιῶν, ἣν ὁ Γάιος παρῆσχε, καὶ δι' ἐγκωμίων ἄγων τὸν βασιλέα· προσθή-κην τ' αὐτῷ ποιεῖται πᾶσαν τὴν ὑπὸ Ἡρώδου βασι- 15 λευθεῖσαν, ὃς ἦν ἀπᾶνος αὐτοῦ, Ἰουδαίαν καὶ Σαμά- 25 ρειαν. καὶ ταῦτα μὲν ὥς ὀφειλόμενα τῇ οἰκειότητι τοῦ γένους ἀπεδίδου, <275> Ἀβίλαν δὲ τὴν Λυσανίου καὶ ὀπόσ' ἐν τῷ Λιβάνῳ ὕρει, ἐκ τῶν αὐτοῦ προσετί-θει, ὄρκιά τ' αὐτῷ τέμνεται πρὸς τὸν Ἀγρίππαν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς μέσης ἐν τῇ Ῥωμαίων πόλει. <276> Ἀν- 30

τίονον δ' ἦν εἶχε βασιλείαν ἀφελόμενος, Κιλικίας
 μέρει τινὶ καὶ Κομμαγενῇ δωρεῖται. λύει δὲ καὶ Ἀλέ-
 ξανδρον [Λυσίμαχον] τὸν ἀλαβάρχη, φίλον ἀρχαῖον
 αὐτῷ γεγονότα καὶ Ἀντωνίαν αὐτοῦ ἐπιτροπεύσαντα
 5 τὴν μητέρα, ὀργῇ τῇ Γαῖου δεδεμένον· καὶ αὐτοῦ υἱὸς
 Βερηνίκην τὴν Ἀργίππα γαμεῖ θυγατέρα. <277> καὶ
 ταύτην μὲν (τελευτᾷ γὰρ Μάρκος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου
 υἱός, παρθένον λαβών) ἀδελφῷ τῷ αὐτοῦ Ἀργίππας
 Ἡρώδῃ δίδωσι, Χαλκίδος αὐτῷ τὴν βασιλείαν εἶναι
 10 αἰτησάμενος παρὰ Κλαυδίου· <278> στασιάζεται δὲ 2
 κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἰουδαίων τὰ πρὸς Ἕλληνας
 ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρέων πόλεως. τελευτήσαντος γὰρ τοῦ
 Γαῖου τὸ Ἰουδαίων ἔθνος, ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐκεί-
 νου τεταπεινωμένον καὶ δεινῶς ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρέων
 15 ὕβρισμένον, ἀνεθάρρησε καὶ ἐν ὅπλοις εὐθές ἦν.
 <279> καὶ Κλαύδιος ἐπιστέλλει τῷ ἐπαρχοῦντι κατὰ
 τὴν Αἴγυπτον ὥστε τὴν στάσιν καταστεῖλαι. πέμπει
 δὲ καὶ διάταγμα, παρακεκληκότων αὐτὸν Ἀργίππα τε
 καὶ Ἡρώδου τῶν βασιλέων, εἰς τε τὴν Ἀλεξανδρείαν
 20 καὶ Συρίαν, γεγραμμένον τοῦτον τὸν τρόπον. <280>
 Ὁ Τιβέριος Κλαύδιος Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς, ἀρ-
 χιερεὺς μέγιστος, δημαρχικῆς ἐξουσίας..., λέγει. <281>
 ἐπιγνοὺς ἀνέκαθεν τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαίους,
 Ἀλεξανδρεῖς λεγομένους, συγκατοικισθέντας τοῖς πρῶ-
 25 τοις εὐθὺς καιροῖς Ἀλεξανδρεῦσι καὶ ἴσης πολιτείας
 παρὰ τῶν βασιλέων τετευχότας, καθὼς φανερὸν ἐγένετο
 ἐκ τῶν γραμμάτων τῶν παρ' αὐτοῖς καὶ τῶν διαταγμά-
 των, <282> καὶ μετὰ τὸ τῇ ἡμετέρᾳ ἡγεμονίᾳ Ἀλε-
 ξανδρείαν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ ὑποταχθῆναι, πεφυλά-
 30 χθαι αὐτοῖς τὰ δίκαια ὑπὸ τῶν πεμφθέντων ἐπάρχων
 κατὰ διαφόρους χρόνους, μηδεμίαν τε ἀμφισβήτησιν

περὶ τούτων γενομένην τῶν δικαίων αὐτοῖς, <283> ἅμα καθ' ὃν καιρὸν Ἀκύλας ἦν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ τελευτήσαντος τοῦ τῶν Ἰουδαίων ἐθνάρχου τὸν Σεβαστὸν μὴ κεκωλυκέναι ἐθνάρχας γίνεσθαι, βουλόμενον ὑποτετάχθαι ἐκάστους ἐμμένοντας τοῖς ἰδίους ἔθνεσι καὶ μὴ παραβαίνειν ἀναγκαζομένους τὴν πάτριον θρησκείαν, <284> Ἀλεξανδρεῖς δὲ ἐπαρθῆναι κατὰ τῶν παρ' αὐτοῖς Ἰουδαίων ἐπὶ τῶν Γαῖου Καίσαρος χρόνων, τοῦ διὰ τὴν πολλὴν ἀπόνοιαν καὶ παραφροσύνην, ὅτι μὴ παραβῆναι ἠθέλησε τὸ Ἰουδαίων ἔθνος 10 τὴν πάτριον θρησκείαν καὶ θεὸν προσαγορεύειν αὐτόν, ταπεινώσαντος αὐτούς, <285> βούλομαι μηδὲν διὰ τὴν Γαῖου παραφροσύνην τῶν δικαίων τῷ Ἰουδαίων ἔθνει παραπεπτωκέναι, φυλάσσεσθαι δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ πρότερον δικαιώματα, ἐμμένουσι τοῖς ἰδίους ἔθνεσιν, ἀμφοτέροις τε διακελεύομαι τοῖς μέρεσι πλείστην ποιήσασθαι πρόνοιαν ὅπως μηδεμία ταραχὴ γένηται μετὰ τὸ προτεθῆναί μου τὸ διάταγμα.

3 <286> τὸ μὲν οὖν εἰς Ἀλεξανδρείαν ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων διάταγμα τοῦτον ἦν τὸν τρόπον γεγραμμένον, τὸ δ' εἰς τὴν ἄλλην οἰκουμένην εἶχεν οὕτω. <287> Ἱβήριος Κλαύδιος Καῖσαρ Σεβαστὸς Γερμανικὸς, ἀρχιερεὺς μέγιστος, δημαρχικῆς ἐξουσίας . . . , ὑπάτος χειροτονηθεὶς τὸ δεύτερον, λέγει. <288> αἰτησαμένων με βασιλέων Ἀγρίππα καὶ Ἡρώδου τῶν φιλιτᾶτων μοι 25 ὅπως συγχωρήσαιμι τὰ αὐτὰ δίκαια καὶ τοῖς ἐν πάσῃ τῇ ὑπὸ Ῥωμαίοις ἡγεμονίᾳ Ἰουδαίοις φυλάσσεσθαι καθὰ καὶ τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἥδιστα συνεχώρησα, οὐ μόνον τοῦτο τοῖς αἰτησαμένοις με χαριζόμενος, <289> ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ὑπὲρ ὧν παρεκλήθην ἀξιόους κρίνας 30 διὰ τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν καὶ φιλίαν, μάλιστα

δὲ δίκαιον κρίνων μηδεμίαν μηδὲ Ἑλληνίδα πόλιν
 τῶν δικαίων τούτων ἀποτυγχάνειν, ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ τοῦ
 θείου Σεβαστοῦ αὐταῖς ἦν τετηρημένα· <290> καλῶς
 οὖν ἔχειν καὶ Ἰουδαίους τοὺς ἐν παντὶ τῷ ὕψ' ἡμᾶς
 5 κόσμῳ τὰ πάτρια ἔθνη ἀνεπικωλύτως φυλάσσειν, οἷς
 καὶ αὐτοῖς ἤδη νῦν παραγγέλλω μου ταύτη τῇ φιλαν-
 θρωπία ἐπιεικέστερον χρῆσθαι, καὶ μὴ τὰς τῶν ἄλλων
 ἔθνων δεισιδαιμονίας ἐξουθενίζειν, τοὺς ἰδίους δὲ νό-
 μους φυλάσσειν. <291> τοῦτό μου τὸ διάταγμα τοὺς
 10 ἄρχοντας τῶν πόλεων καὶ τῶν κολωνιῶν καὶ μουνι-
 κιπίων τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ τῶν ἐκτός, βασιλεῖς τε
 καὶ δυνάστας διὰ τῶν ἰδίων πρεσβευτῶν ἐγγράψασθαι
 βούλομαι, ἐκκείμενόν τε ἔχειν οὐκ ἔλαττον ἡμερῶν
 τριάκοντα, ὅθεν ἔξ ἐπιπέδου καλῶς ἀναγνωσθῆναι δύ-
 15 νεται.

<292> τούτοις μὲν δὴ τοῖς διατάγμασιν, εἰς Ἀλε- 6
 ξάνδρειάν τε καὶ τὴν οἰκουμένην πᾶσαν ἀποσταλεῖσιν,
 ἐδήλωσεν ἦν περὶ Ἰουδαίων ἔχει γνῶμην Κλαύδιος
 Καῖσαρ· αὐτίκα δὲ Ἀργίππαν κομιούμενον τὴν βασι-
 20 λείαν ἐπὶ τιμαῖς λαμπροτέραις ἐξέπεμψε, τοῖς ἐπὶ τῶν
 ἐπαρχιῶν ἡγεμόσι καὶ τοῖς ἐπιτρόποις διὰ γραμμάτων
 ἐπιστείλας ἐράσμιον αὐτὸν ἄγειν. <293> ὁ δ', ὥς
 εἰκὸς ἦν τὸν ἐπὶ κρείττοσι τύχαις ἀνερχόμενον, μετὰ
 25 ρίους ἐξεπλήρωσε θυσίας οὐδὲν τῶν κατὰ νόμον ὁσίων
 παραλιπών. <294> διὸ καὶ Ναζιραίων ξυρᾶσθαι διέταξε
 μάλα συχνούς, τὴν τε χρυσὴν ἄλυσιν τὴν δοθεῖσαν
 αὐτῷ ὑπὸ Γαῖου ἰσόσταθμον τῇ σιδηρᾷ ἢ τὰς ἡγεμο-
 νίδας χεῖρας ἐδέθη, τῆς στυννῆς εἶναι τύχης ὑπόμνημα
 30 καὶ τῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον μαρτυρίαν μεταβολῆς, τῶν
 ἱερῶν ἐντὸς ἀνεκρέμασε περιβόλων ὑπὲρ τὸ γαζοφυλά-

κιον, ἵν' εἷη δεῖγμα καὶ τοῦ τὰ μεγάλα δύνασθαι ποτε πεσεῖν καὶ τοῦ τὸν θεὸν ἐγείρειν τὰ πεπτωκότα. <295> πᾶσι γὰρ τοῦτ' ἐνεφάνιζεν ἡ τῆς ἀλύσεως ἀνάθεσις, ὅτι βασιλεὺς Ἀγρίππας ἀπὸ μικρᾶς αἰτίας εἰς δεσμώ-
την ἀπέδν τὸ πρὶν ἀξίωμα, καὶ μετ' ὀλίγον τῆς πέδης 5
ἐκβὰς εἰς βασιλέα τοῦ πάλαι λαμπρότερον ἡγέρθη·
<296> διὰ τούτων ἐννοεῖσθαι ὅτι τῆς ἀνθρωπίνης
φύσεως καὶ πᾶσιν ὀλισθάνειν τὰ μεγέθη καὶ τὰ κλι-
θέντα δύναται περιφανὲς πάλιν λαβεῖν ὕψος.

2 <297> ἐντελῶς δ' οὖν θρησκευσας τὸν θεὸν Ἀγρίπ- 10
πας Θεόφιλον μὲν τὸν Ἀνάνου τῆς ἀρχιερωσύνης με-
τέστησε, τῷ δὲ Βοηθοῦ Σίμωνι (τούτῳ Κανθηρᾷ
ἐπικλησις ἦν) τὴν ἐκείνου προσένειμε τιμὴν. δύο δ'
ἦσαν ἀδελφοὶ τῷ Σίμωνι καὶ πατὴρ Βοηθός, οὗ τῇ
θυγατρὶ βασιλεὺς συνώκησεν Ἡρώδης, ὡς ἀνωτέρω 15
δεδήλωται. <298> σὺν τοῖς ἀδελφοῖς οὖν τὴν ἱερω-
σύνην ἔσχεν ὁ Σίμων καὶ σὺν τῷ πατρί, καθὰ καὶ
πρότερον ἔσχον οἱ Σίμωνος τοῦ Ὀνία παῖδες τρεῖς
ὄντες ἐπὶ τῆς τῶν Μακεδόνων ἀρχῆς, ὅπερ ἐν ταῖς
προαγούσαις γραφαῖς παρέδομεν. 20

3 <299> καταστησάμενος δὲ τὰ περὶ τοὺς ἀρχιερεῖς
οὕτως ὁ βασιλεὺς τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἡμεῖψατο τῆς εἰς
αὐτὸν εὐνοίας· ἀνῆκε γὰρ αὐτοῖς τὰ ὑπὲρ ἐκάστης
οἰκίας, ἐν καλῷ τιθέμενος ἀντιδοῦναι τοῖς ἡγαπηκόσι
στοργήν. ἔπαρχον δ' ἀπέδειξε παντὸς τοῦ στρατεύμα- 25
τος Σίλαν, ἄνδρα πολλῶν αὐτῷ πόνων συμμετασχόντα.
<300> παντάπασι δ' ὀλίγου χρόνου διελθόντος Δωρεῖ-
ται νεανίσκοι, τῆς ὁσιότητος προτιθέμενοι τόλμαν καὶ
πεφυκότες εἶναι παραβόλως θρασεῖς, Καίσαρος ἀν-
δριάντα κομίσαντες εἰς τὴν τῶν Ἰουδαίων συναγωγὴν 30
ἀνέστησαν. τοῦτο σφόδρα τὸν Ἀγρίππαν παρώξυνε·

<301> κατάλυσιν γὰρ τῶν πατρῶων αὐτοῦ νόμων ἐδύ-
 νατο. ἀμελλητὶ δὲ πρὸς Πούπλιον Πετρώνιον (ἡγε-
 μῶν δὲ τῆς Συρίας οὗτος ἦν) παραγίγνεται, καὶ κατα-
 λέγει τῶν Δωριτῶν. <302> ὁ δ' οὐχ ἦττον ἐπὶ τῷ
 5 πραχθέντι χαλεπήνας (καὶ γὰρ αὐτὸς ἔκρινεν ἀσέβειαν
 τὴν τῶν ἐννόμων παράβασιν) τοῖς ἀποστᾶσι τῶν Δω-
 ριτῶν σὺν ὀργῇ ταῦτ' ἔγραψε. <303> 'Πούπλιος
 Πετρώνιος πρεσβευτὴς Τιβερίου Κλαυδίου Καίσαρος
 Σεβαστοῦ Γερμανικοῦ Δωριτῶν τοῖς πρώτοις λέγει.
 10 <304> ἔπειδὴ τοσαύτη τόλμη ἀπονοίας τινὲς ἐχρήσαντο
 ἐξ ὑμῶν ὥστε μηδὲ διὰ τὸ προτεθῆναι τὸ διάταγμα
 Κλαυδίου Καίσαρος Σεβαστοῦ Γερμανικοῦ περὶ τοῦ
 ἐφίεσθαι Ἰουδαίους φυλάσσειν τὰ πάτρια, πεισθῆναι
 ὑμᾶς αὐτῷ, <305> τάναντία δὲ πάντα προᾶξαι, συνα-
 15 γωγὴν Ἰουδαίων κωλύοντας εἶναι διὰ τὸ μεταθεῖναι
 ἐν αὐτῇ τὸν Καίσαρος ἀνδριάντα, παρανομοῦντας οὐκ
 εἰς μόνους Ἰουδαίους ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν αὐτοκράτορα,
 οὗ ὁ ἀνδριὰς βέλτιον ἐν τῷ ἰδίῳ ναῷ ἢ ἐν ἀλλοτρίῳ
 ἐτίθετο, καὶ ταῦτα ἐν τῷ τῆς συναγωγῆς τόπῳ, τοῦ
 20 φύσει δικαίου ὄντος ἓνα ἕκαστον τῶν ἰδίων τόπων
 κυριεύειν κατὰ τὸ Καίσαρος ἐπίκριμα <306> (τοῦ γὰρ
 ἑμοῦ ἐπικρίματος μιμνήσκεσθαι γελοῖον ἐστὶ μετὰ τὸ
 τοῦ αὐτοκράτορος διάταγμα τοῦ ἐπιτρέψαντος Ἰουδαίοις
 τοῖς ἰδίοις ἔθελαι χρῆσθαι, ἔτι μέντοι καὶ συμπολιτεύε-
 25 σθαι τοῖς Ἑλλήσι κεκελευκότος), <307> τοὺς μὲν παρὰ
 τὸ διάταγμα τοῦ Σεβαστοῦ τοιαῦτα τετολμηκότας, ἐφ'
 ᾧ καὶ αὐτοὶ ἠγανάκτησαν οἱ δοκοῦντες αὐτῶν ἐξέχειν,
 οὐ τῇ ἰδίᾳ προαιρέσει γεγενῆσθαι λέγοντες ἀλλὰ τῇ
 τοῦ πλήθους ὀρμῇ, ὑπὸ ἑκατοντάρχου Πρόκλου Ὀιτελ-
 30 λίου ἐκέλευσα ἐπ' ἐμὲ ἀναχθῆναι τῶν πεπραγμένων
 λόγον ἀποδώσοντας, τοῖς δὲ πρώτοις ἄρχουσι παραινῶ,

<308> εἰ μὴ βούλονται δοκεῖν κατὰ τὴν αὐτῶν προαί-
 ρεσιν γεγενῆσθαι τὸ ἀδίκημα, ἐπιδείξαι τοὺς αἰτίους
 τῷ ἑκατοντάρχῳ, μηδεμιᾶς στάσεως μηδὲ μάχης ἔων-
 τας ἀφορμὴν γενέσθαι, ἥνπερ δοκοῦσί μοι θηρεύεσθαι
 διὰ τῶν τοιούτων ἔργων, <309> κάμου καὶ τοῦ τιμιω- 5
 τάτου μοι βασιλέως Ἀργίππα οὐδενὸς μᾶλλον προ-
 νοουμένων ἢ ἵνα μὴ ἀφορμῆς δραξάμενον τὸ τῶν
 Ἰουδαίων ἔθνος ἀμύνης προφάσει συναθροισθὲν εἰς
 ἀπόνουαν χωρῇ. <310> ἵνα δὲ γνωριμώτερον ἢ τί καὶ
 ὁ Σεβαστὸς περὶ ὅλου τοῦ πράγματος ἐφρόνησε, τὰ 10
 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ αὐτοῦ διατάγματα προτεθέντα προσέ-
 θηκα, ἅπερ, εἰ καὶ γνώριμα πᾶσιν εἶναι δοκεῖ, τότε
 καὶ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀνέγνω ὁ τιμιώτατός μοι βασι-
 λεὺς Ἀργίππας, δικαιολογησάμενος περὶ τοῦ μὴ δεῖν
 αὐτοὺς ἀφαιρεθῆναι τῆς τοῦ Σεβαστοῦ δωρεᾶς. <311> 15
 εἰς οὖν τὸ λοιπὸν παραγγέλλω μηδεμίαν πρόφασιν
 στάσεως μηδὲ ταραχῆς ζητεῖν, ἀλλ' ἑκάστους (κατὰ) τὰ
 ἴδια θρησκεύειν ἔθνη.

- 4 <312> Πετρώνιος μὲν οὖν οὕτω προουνοήσατο διορ-
 θώσεως μὲν τὸ παρανομηθὲν ἤδη τυχεῖν, γενέσθαι 20
 δὲ παραπλήσιον μηδὲν εἰς αὐτούς. <313> Ἀργίππας
 δ' ὁ βασιλεὺς ἀφείλετο μὲν τὴν ἱερωσύνην τὸν Καν-
 θηρᾶν Σίμωνα, Ἰωνάθην δὲ πάλιν ἐπ' αὐτὴν ἦγε τὸν
 Ἀνάνου, τοῦτον ἄξιώτερον τῆς τιμῆς ὁμολογῶν εἶναι.
 τῷ δ' οὐκ ἄσμενιστὸν ἐφάνη τὴν τοσαύτην ἀπολαβεῖν 25
 τιμὴν, παρητεῖτο δ' οὖν ταῦτα λέγων. <314> 'σοὶ
 μὲν οὖν, ὦ βασιλεῦ, τετιμημένος χαίρω, διὰ ψυχῆς
 ἔχων τοῦθ' ὅ μοι γέρας δίδωσιν ἢ σὴ βουλή, εἰ καὶ
 πρὸς οὐδέν με τῆς ἀρχιερωσύνης ἄξιον ἔκρινεν ὁ θεός.
 ἅπαξ δ' ἐνδὺς στολισμὸν ἱερὸν ἀρκοῦμαι· τότε γὰρ 30
 αὐτὸν ἡμφιασάμην ὁσιώτερον ἢ νῦν ἀπολήψομαι.

<315> σὺ δ' εἰ βούλει τὸν ἀξιώτερον ἐμοῦ νῦν τὸ
 γέρας λαβεῖν, διδάχθητι. πάσης καὶ πρὸς τὸν θεὸν
 ἁμαρτίας καὶ πρὸς σέ, βασιλεῦ, καθαροῦ ἀδελφοῦ ἔστι
 μοι· πρόποντα τῇ τιμῇ τοῦτον συνίστημι. <316> τού-
 5 τοις ὁ βασιλεὺς ἤσθεις τοῖς λόγοις τὸν Ἰωνάθην μὲν
 ἡγάσато τῆς γνώμης, τὰδελφῷ δ' αὐτοῦ Ματθία τὴν
 ἱερωσύνην ἔδωκε.

<317> καὶ μετ' οὐ πολὺ Πετρώνιον μὲν Μάρκος 7
 διεδέξατο καὶ διεῖπε Συρίαν· Σίλας δ' ὁ τοῦ βασιλέως
 10 ἑπαρχος, ἐπεὶ διὰ πάσης αὐτῷ τύχης ἐγερόναι πιστός,
 οὐδένα κίνδυνον αὐτῷ ποτὲ κοινωνεῖν ἀνηνέμενος
 ἀλλὰ καὶ τοὺς σφαλερωτάτους ὑποδὺς πολλάκις πόρους,
 πεποιθήσεως ἦν ἀνάπλεως, προσήκειν ὑπολαμβάνων
 ἰσοτιμίαν βεβαιότητι φιλίας. <318> οὐδαμῇ τοίνυν
 15 ὑποκατεκλίνετο τῷ βασιλεῖ, παρρησίαν δὲ διὰ πάσης
 ὁμιλίας ἤγε, κὰν ταῖς φιλοφρονήσεσιν ἐγίγνετο φορτι-
 κός, σεμνύνων ἑαυτὸν ἀμέτρως, καὶ πολλάκις τῷ βα-
 σιλεῖ τὰ στυγνὰ τῆς τύχης ἄγων εἰς ἀνάμνησιν, ἵνα
 τὴν ἑαυτοῦ τότε σπουδὴν παραδεικνύῃ· συνεχῶς δ' ἦν
 20 ὥς ὑπὲρ αὐτοῦ κάμοι πολλὰ διεξιών. <319> τούτων
 οὔν τὸ πλεονάζον ὀνειδισμὸς ἐδόκει, διὸ προσάντως ὁ
 βασιλεὺς ἐδέχετο τὴν ἀταμίευτον παρρησίαν τάνδρος·
 οὐχ ἡδεῖαι γὰρ αἱ τῶν ἀδόξων χρόνων ἀναμνήσεις,
 εὐήθης δ' ὁ διηνεκῶς ἅ ποτ' ὠφέλησε προφέρων.
 25 <320> τέλος γοῦν ἀνηρέθισε σφόδρα ὁ Σίλας τοῦ βα-
 σιλέως τὸν θυμὸν, κἀκεῖνος ὀργῇ πλέον ἢ λογισμῷ
 διδοὺς οὐ τῆς ἐπαρχίας μόνον μετέστησε τὸν Σίλαν,
 ἀλλὰ καὶ παρέδωκε δεθησόμενον εἰς τὴν ἐκείνου πα-
 τρίδα πέμψας. <321> χρόνῳ δὲ τὸν θυμὸν ἡμβλύνθη,
 30 καὶ λογισμοῖς ἐλίκρινέσι τὴν περὶ τάνδρος κρίσιν
 ἐφῆκεν, ἐν νῷ λαμβάνων ὅσους ὑπὲρ ἐκείνου πόρους

ἐκεῖνος ἀνέτλη. ἡμέραν οὖν ἐορτάζων αὐτοῦ γενέθλιον, ὅτε πᾶσιν ὧν ἦρχεν εὐφροσύναι καθίσταντο θάλειαι, τὸν Σίλαν ἀνεκάλει παραντίκα συνέστιον αὐτῷ γενησόμενον. <322> ὁ δέ (τρόπον γὰρ ἐλευθέριος ἦν) ἐδόκει προσειληφέναι δικαίαν αἰτίαν ὕργῃς, ἣν οὐκ ἀπεκρύντετο πρὸς τοὺς μετιόντας αὐτόν, λέγων <323> 'ἐπὶ ποίαν ὁ βασιλεὺς τιμὴν ἀνακαλεῖ με, τὴν μετὰ μικρὸν ἀπολουμένην; οὐδὲ γὰρ τὰ πρῶτά μοι γέρα τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας ἐτήρησεν, ἀπεσύλησε δ' ὑβρίσας. <324> ἡ πεπαῦσθαι νενόμικέ με τῆς παρορησίας; ἦν ἀπὸ τοῦμοῦ συνειδότος ἔχων νῦν βοήσομαι μᾶλλον ὅσων αὐτὸν ἐξελυσάμην δεινῶν, ὅσους ἠνεγκα πόνους, ἐκείνῳ ποριζόμενος σωτηρίαν τε καὶ τιμὴν, ὧν γέρας ἠνεγκάμην δεσμὰ καὶ σκότιον εἰρκτήν. <325> οὐκ ἐγὼ ποτε τούτων λήσομαι· τάχα μοι τὴν τῆς ἀριστείας συναποίσεται μνήμην καὶ μεταστᾶσα τῆς σαρκὸς ἡ ψυχή.' ταῦτ' ἀνεβόα καὶ διετάττετο τῷ βασιλεῖ λέγειν αὐτά· ὁ δ' ὡς ἀνιάτως ἑώρα διακείμενον, πάλιν εἶασεν ἐν φρουρᾷ.

2 <326> τὰ δὲ τῶν Ἱεροσολύμων τείχη τὰ πρὸς τὴν καινὴν νεύοντα πόλιν δημοσίαις ὠχύρου δαπάναις, τῇ μὲν εὐρύνων εἰς πλάτος, τῇ δ' εἰς ὕψος ἐξαίρων. καὶ ἐξειργάσατο ταῦτα πάσης ἀνθρωπίνης κρείττονα βίας, εἰ μὴ Μάρσος ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν Κλαυδίου Καίσαρι διὰ γραμμάτων ἐδήλωσε τὸ πραττόμενον, <327> καὶ νεωτερισμὸν τινα Κλαύδιος ὑποπτεύσας ἐπέστειλεν Ἀργίππᾳ μετὰ σπουδῆς παύσασθαι τῆς τῶν τειχῶν ἐξοικοδομήσεως. ὁ δ' ἀπειθεῖν οὐκ ἔκρινεν.

3 <328> ἐπεφύκει δ' ὁ βασιλεὺς οὗτος εὐεργετικὸς εἶναι ἐν δωρεαῖς καὶ μεγαλοφρονῆσαι ἔθνη φιλότιμος,

- καὶ πολλοῖς ἀθρόως δαπανήμασιν ἀνιστὰς αὐτὸν εἰς ἐπιφάνειαν, ἡδόμενος τῷ χαρίζεσθαι, καὶ τῷ βιοῦν ἐν εὐφημίᾳ χαίρων, κατ' οὐδὲν Ἡρώδῃ τῷ πρὸ ἑαυτοῦ βασιλεῖ τὸν τρόπον συμφερόμενος. <329> ἐκείνῳ γὰρ 5 πονηρὸν ἦν ἦθος ἐπὶ τιμωρίαν ἀπότομον καὶ κατὰ τῶν ἀπηχθημένων ἀταμίευτον, Ἑλλησι πλεόν ἢ Ἰουδαίοις οἰκείως ἔχειν ὁμολογούμενον· ἄλλοφύλων γέ τοι πόλεις ἐσέμνυνε δόσει χρημάτων, βαλανείων θεάτρων τ' ἄλλοτε κατασκευαῖς· ἔστιν αἷς ναοὺς ἀνέστησε, στοὰς 10 ἄλλαις. ἀλλ' Ἰουδαίων οὐδεμίαν πόλιν οὐδ' ὀλίγης ἐπισκευῆς ἠξίωσεν, οὐδὲ δόσεως ἀξίας μνημονευθῆναι. <330> πρᾶϋς δ' ὁ τρόπος Ἀγρίππα, καὶ πρὸς πάντας τὸ εὐεργετικὸν ὅμοιον. τοῖς ἄλλοεθνέσιν ἦν φιλόανθρωπος, καὶ κείνοις ἐνδεικνύμενος τὸ φιλόδωρον, τοῖς 15 ὁμοφύλοις ἀναλόγως χρηστός, καὶ συμπαθὴς μᾶλλον. <331> ἡδεῖα γοῦν αὐτῷ δίαίτα καὶ συνεχὴς ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἦν, καὶ τὰ πάτρια καθαρῶς ἐτήρει. διὰ πάσης γοῦν αὐτὸν ἦγεν ἀγνείας, οὐδ' ἡμέρα τις παρῶδενεν αὐτῷ τῆς νομίμης χηρεύουσα θυσίας.
- 20 <332> καὶ δὴ τις ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἀνὴρ ἐπι- 4 χῶριος ἐξακριβοῦν δοκῶν τὰ νόμιμα (Σίμων ἦν ὄνομα τοῦτῳ), πληθὺς εἰς ἐκκλησίαν ἀλίσσας, τηνικάδε τοῦ βασιλέως εἰς Καισάρειαν ἐκδεδιμηκότος, ἐτόλμησεν αὐτοῦ κατελπείν ὥς οὐχ ὅσιος εἶη, δικαίως δ' ἂν εἴρ- 25 γοιτο τοῦ ναοῦ τῆς εἰσόδου, προσηκούσης τοῖς ἐργε- νέσι. <333> δηλοῦται μὲν δὴ διὰ γραμμάτων ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ <τῆς> πόλεως τῷ βασιλεῖ δημηγορήσας Σίμων ταῦτα· μεταπέμπεται δ' αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καί, καθέζετο γὰρ ἐν τῷ θεάτρῳ τότε, καθεσθῆναι παρ' 30 αὐτὸν ἐκέλευσεν, ἡρέμα τε καὶ πρῶτος· εἰπέ μοι' φησι, 'τί τῶν ἐνθάδε γιγνομένων ἐστὶ παράνομον;'

<334> ὁ δ' εἰπεῖν ἔχων οὐδὲν τυχεῖν ἐδεῖτο συγγνώμης. καὶ ὁ βασιλεὺς θᾶπτον ἢ προσεδύκησέ τις διηλλάττετο, τὴν προότητα κρίνων βασιλικωτέραν ὀργῆς, καὶ πρέ-
πειν εἰδὼς τοῖς μεγέθεσι θυμοῦ πλέον ἐπιείκειαν. τὸν
Σίμωνα γοῦν καὶ δωρεᾶς τινὺς ἀξιώσας ἀπεπέμψατο. 5

5 <335> πολλοῖς δὲ κατασκευάσας πολλὰ Βηρυτίους
ἐξαιρέτως ἐτίμησε. θέατρον γὰρ αὐτοῖς κατεσκεύασε
πολυτελεῖα τε καὶ κάλλει πολλῶν διαφέρων, ἀμφιθέα-
τρον τε πολλῶν ἀναλωμάτων, βαλανεῖά τε πρὸς τού-
τοις καὶ στοάς, ἐν οὐδενὶ τῶν ἔργων στενότητι δαπα- 10
νημάτων ἢ τὸ κάλλος ἀδικήσας ἢ τὸ μέγεθος. <336>
ἐπεδαφιλεύσατο δ' αὐτῶν τὴν καθιέρωσιν μεγαλοπρε-
πῶς, ἐν τῷ θεάτρῳ μὲν θεωρίας ἐπιτελῶν, πάνθ' ὅσα
μουσικῆς ἔργα παράγων καὶ ποικίλης ποιητικᾶ τέρψεως,
ἐν δὲ τῷ ἀμφιθεάτρῳ πλήθει μονομάχων τὴν αὐτοῦ 15
δεικνὺς μεγαλόνοιον, <337> ἔνθα καὶ τὴν κατὰ πλη-
θος ἀντίταξιν βουλευθεῖς γενέσθαι τῶν θεωμένων
τέρψιν ἐπτακοσίους ἄνδρας ἐπτακοσίοις μαχησομένους
ἔπεμψε, κακούργους ὅσους εἶχεν ἀποτάξας εἰς τήνδε
τὴν προᾶξιν, ἵν' οἱ μὲν κολασθῶσι, τὸ πολέμου δ' ἔργον 20
γέννηται τέρψις εἰρήνης.

8 <338> τούτους μὲν δὴ σύνδυο διέφθειρεν, ἐν Βη-
ρυτῷ δὲ τελέσας τὰ προειρημένα μετῴληεν εἰς Τιβε-
ριάδα πόλιν τῆς Γαλιλαίας. ἦν δ' ἄρα τοῖς ἄλλοις
βασιλεῦσι περίβλεπτος. ἦκε γοῦν παρ' αὐτὸν Κομμα- 25
γηνῆς μὲν βασιλεὺς Ἀντίοχος, Ἑμεσῶν δὲ Σαμψιγέρα-
μος, καὶ Κότυς (τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας οὗτος ἐβασί-
λευσε), καὶ Πολέμων τὴν Πόντου κεκτημένος δυνα-
στείαν, Ἡρώδης τε· οὗτος ἀδελφὸς ἦν αὐτοῦ, ἥρχε
δὲ τῆς Χαλκίδος. <339> ὠμίλησε δὲ πᾶσι κατὰ τὰς 30
ὑποδοχὰς καὶ φιλοφρονήσεις ὥς μάλιστα διαδεῖξαι φρο-

νήσεως ὕψος, καὶ διὰ τοῦτό γε δοκῶν δικαίως τῇ τῶν βασιλέων παρουσίᾳ τιμιῇσθαι. <340> ἀλλὰ γὰρ τούτων διατριβόντων ἔτι παρ' αὐτῷ Μάρσος ὁ τῆς Συρίας ἡγεμὼν παρεγένετο. πρὸς Ῥωμαίους οὖν <τὸ>
 5 τιμητικὸν τηρῶν, ὑπαντησόμενος αὐτῷ τῆς πόλεως ἀπωτέρω σταδίους ἑπτὰ προῆλθεν ὁ βασιλεύς. τοῦτο δ' ἄρα ἔμελλε τῆς πρὸς τὸν Μάρσον ἀρχὴ γενήσεσθαι διαφορᾶς. <341> συγκαθεζομένους γὰρ ἐπὶ τῆς ἀπῆ-
 νης ἐπήγετο τοὺς ἄλλους βασιλέας· Μάρσῳ δ' ἡ τού-
 10 των ὁμόνοια καὶ μέχρι τοσοῦδε φιλία πρὸς ἀλλήλους ὑπωπτεύθη, συμφέρειν οὐχ ὑπολαμβάνοντι Ῥωμαίοις δυναστῶν τοσούτων συμφρόνησιν. εὐθὺς οὖν ἐκάστῳ τῶν ἐπιτηδείων τινὰ πέμπων ἐπέστελλεν ἐπὶ τὰ ἑαυτοῦ δίχα μελλήσεως ἀπέρχεσθαι. <342> ταῦτ' Ἀγρίπ-
 15 πας ἀνιαρῶς ἐξεδέχετο, καὶ Μάρσῳ μὲν ἐκ τούτου διαφορῶς ἔσχε, τὴν ἀρχιερωσύνην δὲ Ματθίαν ἀφελόμενος ἀντ' αὐτοῦ κατέστησεν ἀρχιερέα Ἐλιωναῖον τὸν τοῦ Κανθηρᾶ παῖδα.

<343> τρίτον δ' ἔτος αὐτῷ βασιλεύοντι τῆς ὅλης 2
 20 Ἰουδαίας πεπλήρωτο, καὶ παρῇν εἰς πόλιν Καισάρειαν, ἢ πρότερον Στράτωνος πύργος ἐκαλεῖτο. συνετέλει δ' ἐνταῦθα θεωρίας εἰς τὴν Καισάρως τιμὴν, ὑπὲρ τῆς ἐκείνου σωτηρίας ἑορτὴν τινα ταύτην ἐνιστάμενος· καὶ παρ' αὐτὴν ἡθροιστο τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ἐν τέλει
 25 καὶ προβεβηκότων εἰς ἀξίαν πλῆθος. <344> δευτέρᾳ δὲ τῶν θεωριῶν ἡμέρᾳ στολὴν ἐνδὺς ἐξ ἀργύρου πεποιημένην πᾶσαν, ὡς θαυμασίον τὴν ὕφην εἶναι, παρ-
 ἤλθεν εἰς τὸ θέατρον ἀρχομένης ἡμέρας. ἔνθα ταῖς πρώταις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐπιβολαῖς ὁ ἥρηνος
 30 καταυγασθεὶς θαυμασίως ἀπέστιλβε, μαρμαίρων τι φοβερὸν καὶ τοῖς εἰς αὐτὸν ἀτενίζουσι φρικῶδες.

<345> εὐθύς δ' οἱ κόλακες τὰς οὐδ' ἐκείνῳ πρὸς ἀγαθοῦ
 ταῖς ἀληθείαις ἄλλος ἄλλοθεν φωνὰς ἀνεβόων, θεὸν
 προσαγορεύοντες, 'εὐμενὴς τ' εἶης' ἐπιλέγοντες. 'εἰ
 καὶ μέχοι νῦν ὥς ἄνθρωπον ἐφοβήθημεν, ἀλλὰ τοῦν-
 τεῦθεν κρείττονά σε θνητῆς φύσεως ὁμολογοῦμεν.' 5
 <346> οὐκ ἐπέπληξε τοῦτοις ὁ βασιλεύς, οὐδὲ τὴν κο-
 λακίαν ἀσεβοῦσαν ἀπετρίψατο. ἀνακύψας δ' οὖν μετ'
 ὀλίγον τὸν βουβῶνα τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς ὑπερκαθίζο-
 μενον εἶδεν ἐπὶ σχοινίου τινός, ἄγγελόν τε τοῦτον
 εὐθύς ἐνόησε κακῶν εἶναι τὸν καὶ ποτε τῶν ἀγαθῶν 10
 γενόμενον, καὶ διακάρδιον ἔσχεν ὁδύνην. ἄθρουν δ'
 αὐτῷ τῆς κοιλίας προσέφυσεν ἄλγημα, μετὰ σφοδρό-
 τητος ἀρξάμενον. <347> ἀναθορῶν οὖν πρὸς τοὺς
 φίλους 'ὁ θεὸς ὑμῖν ἐγώ' φησὶν 'ἡδὴ καταστρέφειν
 ἐπιτάττομαι τὸν βίον, παραχρῆμα τῆς εἰμαρμένης τὰς 15
 ἄρτι μου κατεψευσμένας φωνὰς ἐλεγχούσης, καὶ ὁ
 κληθεὶς ἀθάνατος ὑφ' ὑμῶν ἡδὴ θανεῖν ἀπάγομαι.
 δεκτέον δὲ τὴν πεπωμένην ἥ θεὸς βεβούληται· καὶ
 γὰρ βεβιώκαμεν οὐδαμῇ φαύλως ἀλλ' ἐπὶ τῆς μακαρι-
 ζομένης λαμπρότητος.' <348> ταῦθ' ἅμα λέγων ἐπι- 20
 τάσει τῆς ὁδύνης κατεπονέετο. μετὰ σπουδῆς οὖν εἰς
 τὸ βασίλειον ἐκομίσθη, καὶ διῆξε λόγος εἰς πάντας ὥς
 ἔχοι τοῦ τεθνάναι παντάπασι μετ' ὀλίγον. <349> ἡ
 πληθὺς δ' ἀντίκα σὺν γυναιξὶ καὶ παισὶν ἐπὶ σάκεων
 καθεσθεῖσα τῷ πατρίῳ νόμῳ τὸν θεὸν ἱκέτευεν ὑπὲρ 25
 τοῦ βασιλέως· οἰμωγῆς δὲ πάντ' ἦν ἀνάπλεα καὶ θρή-
 νων. ἐν ὑψηλῷ δ' ὁ βασιλεὺς δωματίῳ κατακείμενος
 καὶ κάτω βλέπων αὐτοὺς πρηνεῖς προσπίπτοντας, ἄδα-
 κρους οὐδ' αὐτὸς διέμενε. <350> συνεχῶς δ' ἐφ' ἡμέ-
 ρας πέντε τῷ τῆς γαστρὸς ἀλγῆματι διεργασθεὶς τὸν 30
 βίον κατέστρεψεν, ἀπὸ γενέσεως ἄγων πεντηκοστὸν

ἔτος καὶ τέταρτον, τῆς βασιλείας δ' ἑβδομον. <351>
 τέτταρας μὲν οὖν ἐπὶ Γαῖου Καίσαρος ἐβασίλευσεν
 ἑνιαυτούς, τῆς Φιλίππου μὲν τετραρχίας εἰς τριετίαν
 ἄρξας, τῷ τετάρτῳ δὲ καὶ τὴν Ἡρώδου προσειληφώς,
 5 τρεῖς δ' ἐπιλαβὼν ἐπὶ τῆς Κλαυδίου Καίσαρος αὐτο-
 κρατορίας, ἐν οἷς τῶν τε προειρημένων ἐβασίλευσε καὶ
 τὴν Ἰουδαίαν προσέλαβε, Σαμάρειάν τε καὶ Καισάρειαν.
 <352> προσωδενύσατο δ' ὅτι πλείστας αὐτῶν προσφο-
 ράς, διακοσίας ἐπὶ χιλίαις μυριάδας. πολλὰ μέντοι
 10 προσεδανείσατο· τῷ γὰρ φιλόδωρος εἶναι θαυσιλόστερα
 τῶν προσιόντων ἀνῆλίσκεν· ἦν δ' ἀφειδὲς αὐτοῦ τὸ
 φιλότιμον.

<353> ἀγνοουμένης γε μὴν τοῖς πλήθεσι τῆς ἐκπνοῆς 3
 αὐτοῦ, συμφρονήσαντες Ἡρώδης θ' ὁ τῆς Χαλκίδος
 15 δυναστεύων καὶ Ἑλκίας ὁ ἑπαρχος καὶ φίλος τοῦ βα-
 σιλέως Ἀρίστωνα ἐπεμψαν, τῶν ὑπηρετῶν τὸν ἐπιτη-
 δεύτατον, καὶ Σίλαν (ἐχθρὸς γὰρ ἦν αὐτοῖς) ἀπέσφα-
 ξαν ὥς δὴ τοῦ βασιλέως κελεύσαντος.

<354> Ἀγρίππας μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς τρόπῳ τοι- 9
 20 οὔτῳ κατέστρεψε τὸν βίον· γένει δ' αὐτῷ κατελέλειπτο
 υἱὸς μὲν Ἀγρίππας, ἄγων ἔτος ἑπτακαιδέκατον, τρεῖς
 δὲ θυγατέρες, ὧν ἡ μὲν Ἡρώδη τοῦ πατρὸς ἀδελφῷ
 γεγάμητο Βερενίκη, τὸ ἐκκαιδέκατον ἔτος γεγонуῖα,
 παρθένου δ' ἦσαν αἱ δύο, Μαριάμμη τε καὶ Δρούσιλλα,
 25 δεκέτης μὲν ἡ ἑτέρα, ἑξέτης δὲ Δρούσιλλα· <355> κα-
 θωμολόγηντο δ' ὑπὸ τοῦ πατρὸς πρὸς γάμον Ἰουλίῳ
 μὲν Ἀρχελάῳ τοῦ Χελκίου παιδὶ Μαριάμμη, Δρούσιλλα
 δ' Ἐπιφάνει· τοῦ δὲ τῆς Κομμαγενῆς βασιλέως Ἀν-
 τιόχου υἱὸς ἦν οὗτος. <356> ἀλλὰ γὰρ ὅτ' ἐγνώσθη
 30 τὸν βίον ἐκλιπὼν Ἀγρίππας, Καισαρεῖς καὶ Σεβαστηνοὶ

τῶν εὐποιῶν αὐτοῦ λαθόμενοι τὰ τῶν δυσμενεστάτων ἐποίησαν· <357> βλασφημίας τε γὰρ ἀπερρίπτουν εἰς τὸν κατοιχόμενον ἀπρεπεῖς λέγεσθαι, καὶ ὅσοι στρατευόμενοι τότε ἔτυχον (συχνοὶ δ' ἦσαν) οἵκαδ' ἀπῆλθον, καὶ τοὺς ἀνδριάντας τῶν τοῦ βασιλέως θυγατέ- 5 ρων ἀρπάσαντες ὁμοθυμαδὸν ἐκόμισαν εἰς τὰ πορνεία, καὶ στήσαντες ἐπὶ τῶν τεγῶν ὥς δυνατόν ἦν ἐφύβριζον, ἀσχημονέστερα διηγήσεως ὁρῶντες. <358> ἔν τε τοῖς δημοσίοις κατακλινόμενοι τόποις πανδήμους ἐστιάσεις ἐπετέλουν, στεφανούμενοι καὶ μυριζόμενοι καὶ 10 σπένδοντες τῷ Χάρωνι, προπόσεις τε τῆς τοῦ βασιλέως ἐκπνοῆς ἀλλήλοις ἀνταποδιδόντες. <359> ἀμνήμονες δ' ἦσαν οὐκ Ἀργίππα μόνον χρησαμένου πολλὰς εἰς αὐτοὺς φιλοτιμίαις, ἀλλὰ καὶ τοῦ πάππου δὲ Ἡρώδου, ὅτι τὰς πόλεις ἐκεῖνος αὐτοῖς ἐκτίσε λιμένας τε 15 καὶ ναοὺς κατεσκεύασε λαμπροῖς δαπανήμασιν.

- 2 <360> ὁ δὲ τοῦ τεθνεῶτος νῆος Ἀργίππας ἐπὶ Ῥώμῃς ἦν ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, τρεφόμενος παρὰ Κλανδίῳ Καίσαρι. <361> πνυθόμενός γε μὴν Καῖσαρ ὅτι τέθυγκε μὲν Ἀργίππας, Σεβαστινοὶ δὲ καὶ Καισαρεῖς 20 ὑβρίκασιν εἰς αὐτόν, ἐπ' ἐκείνῳ μὲν ἤλγησεν, ἐπὶ δὲ τοὺς ἀχαριστήσαντας ὠργίσθη. <362> πέμπειν οὖν εὐθὺς ὥρμητο τὸν νεώτερον Ἀργίππαν τὴν βασιλείαν διαδεξόμενον, ἅμα βουλόμενος ἐμπεδοῦν τοὺς ὁμομμένους ὄρκους. ἀλλὰ τῶν ἐξελευθέρων καὶ φίλων οἱ 25 πολὺ παρ' αὐτῷ δυνάμενοι ἀπέτρεψαν, σφαλερὸν εἶναι λέγοντες κομιδῇ νέῳ μηδὲ τοὺς παῖδὺς ἐκβεβηκῶτι χρόνους ἐπιτρέπειν βασιλείας τηλικούτου μέγεθος, ᾧ μὴ δυνατόν τὰς τῆς διοικήσεως φροντίδας ἐνεργεῖν, καὶ τελείῳ δ' εἶναι βαρὺν βάσταγμα βασιλείαν. ἔδοξεν οὖν 30 αὐτοὺς εἰκότα λέγειν ὁ Καῖσαρ. <363> ἔπαρχον οὖν

τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς ἀπάσης βασιλείας ἀπέστειλε
 Κούσπιον Φᾶδον, τῷ κατοικομένῳ διδοὺς τιμὴν τὸ μὴ
 Μάρσον ἐπαγαγεῖν εἰς τὸ βασίλειον αὐτῷ, ἐπεὶ διά-
 φορον τοῦτον ἐγνώκει. <364> πρὸ πάντων δ' ἐπέ-
 5 στείλε τῷ Φάδῳ Καισαρεῦσι καὶ Σεβαστινοῖς ἐπιπλη-
 ξαι τῆς εἰς τὸν κατοιχόμενον ὕβρεως καὶ παροινίας
 εἰς τὰς ἔτι ζώσας, <365> τὴν ἰλὴν δὲ τῶν Καισαρέων
 καὶ τῶν Σεβαστηνῶν καὶ τὰς πέντε σπεύρας εἰς Πόν-
 τον μεταγαγεῖν, ἵνα ἐκεῖ στρατεύοιντο· τῶν δ' ἐν
 10 Συρίᾳ Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων ἐπιλέξαι στρατιώτας κατ'
 ἀριθμούς, καὶ τὸν ἐκείνων ἀναπληρῶσαι τόπον. <366>
 οὐ μὴν οἱ κελευσθέντες μετέστησαν· πρεσβευσάμενοι
 γὰρ Κλαύδιον ἀπεμειλίξαντο καὶ μένειν ἐπὶ τῆς Ἰου-
 δαίας ἐπέτυχον· οἱ καὶ τοῖς ἐπιούσι χρόνοις τῶν μεγί-
 15 στων Ἰουδαίους ἐγένοντο συμφορῶν ἀρχή, τοῦ κατὰ
 Φλῶρον πολέμου σπέρματα βαλόντες. ὅθεν Ὀεσπασια-
 νὸς κρατήσας, ὡς μετ' ὀλίγον ἐροῦμεν, ἐξήγαγεν αὐ-
 τοὺς τῆς ἐπαρχίας.

ΒΙΒΛΟΣ ΕΙΚΟΣΤΗ.

- 1 <1> Τελευτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως Ἀργίππα, καθὼς ἐν τῇ πρὸ ταύτης ἀπηγγέλαμεν βίβλῳ, πέμπει Μάρσῳ διάδοχον Κλαύδιος Καῖσαρ Κάσιον Λογγίνον, μνήμη τῇ τοῦ βασιλέως τοῦτο χαριζόμενος, πολλὰ διὰ γραμμάτων ὑπ' αὐτοῦ περιόντος ἀξιωθεὶς μηκέτι Μάρ- 5
σον τῶν κατὰ τὴν Συρίαν πραγμάτων προῖστασθαι.
- <2> Φᾶδος δ' ὡς εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἐπίτροπος ἀφίκετο, καταλαμβάνει στασιάσαντας τοὺς τὴν Περαίαν κατοικοῦντας Ἰουδαίους πρὸς Φιλαδεلفηνοὺς περὶ ὄρων κώμης Μιᾶς λεγομένης, πολεμικῶν ἀνδρῶν ἀνάπλεω. 10
καὶ δὴ οἱ τῆς Περαίας χωρὶς γνώμης τῆς τῶν πρώτων ἀνδρῶν παρ' αὐτοῖς ἀναλαμβάνοντες τὰ ὅπλα, πολλοὺς τῶν Φιλαδεلفηνῶν διαφθείρουσι.
- <3> ταῦτα πυνθόμενον τὸν Φᾶδον σφόδρα παρώξυνεν, ὅτι μὴ τὴν κρίσιν αὐτῷ παραλίποιεν, εἴπερ ὑπὸ τῶν Φιλαδεلفη- 15
νῶν ἐνόμιζον ἀδικεῖσθαι, ἀλλ' ἀδεῶς ἐφ' ὅπλα χωρήσειαν.
- <4> λαβὼν οὖν τρεῖς τοὺς πρώτους αὐτῶν, τοὺς καὶ τῆς στάσεως αἰτίους, δῆσαι προσέταξεν· <5> εἶτα τὸν μὲν αὐτῶν ἀνεῖλεν (Ἀννίβας δ' ἦν ὄνομα τούτῳ), Ἀμαράμῳ δὲ καὶ Ἐλεαζάρῳ τοῖς δυσὶ φρυγὴν 20
ἐπέβαλεν. ἀναιρεῖται δὲ καὶ Θολομαῖος ὁ ἀρχιληστής μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀχθεὶς δέσμιος ἐπ' αὐτόν, διατεθεικῶς μέγιστα κακὰ τὴν Ἰδουμαίαν καὶ τοὺς Ἀραβας. ἐκαθάρθη τε ληστηρίων πᾶσα τοῦντεῦθεν ἢ τε

Ἰουδαία καὶ Ἀραβία φροντίδι καὶ προνοίᾳ τῇ Φάδου·
 <6> ὅς δὴ καὶ τότε μεταπεμφάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς
 καὶ τοὺς πρῶτους τῶν Ἱεροσολυμιτῶν κατὰ τὴν κέλευ-
 σιν τοῦ αὐτοκράτορος παρήνευσεν αὐτοῖς τὸν ποδῆρη
 5 χιτῶνα καὶ τὴν ἱερὰν στολὴν, ἣν φορεῖν μόνος ὁ ἀρ-
 χιερεὺς ἔθος ἔχει, εἰς τὴν Ἀντωνίαν, ἥπερ ἐστὶ φρου-
 ριον, καταθέσθαι, κεισομένην ὑπὸ τῇ Ῥωμαίων ἐξου-
 σίᾳ, καθὰ δὴ καὶ πρότερον ἦν. <7> οἱ δ' ἀντιλέγειν
 μὲν τοῖς ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος λεγομένοις οὐκ ἐτόλμων,
 10 παρακάλουν δ' ὅμως τὸν τε Φᾶδον καὶ τὸν Λογγῖνον
 (ἀφίκετο γὰρ καὶ αὐτὸς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, πολλὴν
 ἐπαγόμενος δύναμιν φόβῳ τοῦ μὴ διὰ τὰ προστάγματα
 Φάδου τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων νεωτερίζειν ἀναγκα-
 σθείη) πρῶτον μὲν αὐτοῖς ἐπιτρέψαι πρέσβεις ὡς Καί-
 15 σαρα πέμψαι τοὺς αἰτησομένους παρ' αὐτοῦ τὴν ἱερὰν
 στολὴν ὑπὸ τὴν αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχειν, εἶτα δὲ περι-
 μεῖναι ἕως ἄν γνῶσι τί πρὸς ταῦτα Κλαύδιος ἀποκρί-
 ναιτο. <8> οἱ δ' ἐπιτρέψειν αὐτοῖς ἔφασαν ἀποστεῖλαι
 τοὺς πρέσβεις, εἰ λάβοιεν αὐτῶν τοὺς παῖδας ὑμνησ-
 20 σοντας. ὑπακουσάντων δ' ἐτοίμως ἐκείνων καὶ δόντων
 ἐξεπέμφθησαν οἱ πρέσβεις. <9> παραγενομένων δ' εἰς
 τὴν Ῥώμην αὐτῶν γνούς ὁ νεώτερος Ἀργίππας, ὁ τοῦ
 τετελευτηκότος παῖς, καθ' ἣν ἤκουσιν αἰτίαν, (ἐτύγ-
 χανε δ' ὦν παρὰ Κλαυδίου Καῖσαρι, καθὼς καὶ πρό-
 25 τερον εἶπομεν) παρακαλεῖ τὸν Καῖσαρα συγχωρῆσαι
 τοῖς Ἰουδαίοις ἅπερ ἠξίουεν περὶ τῆς ἱερᾶς στολῆς, καὶ 2
 Φάδῳ περὶ τούτων ἐπιστεῖλαι. <10> καλέσας δὲ Κλαύ-
 διος τοὺς πρέσβεις ἔφη ταῦτα συγχωρεῖν, καὶ ἐκέλευεν
 αὐτοὺς Ἀργίππᾳ χάριν εἰδέναι (ταῦτα γὰρ ἐκείνου
 30 ποιεῖν ἀξιώσαντος), ἐπὶ τε ταῖς ἀποκρίσεσι τοιαύτην
 ἐπιστολὴν ἔδωκε. <11> Ῥωμαῖος Καῖσαρ Γερμανικὸς,

δημαρχικῆς ἐξουσίας τὸ πέμπτον, ὑπατος ἀποδεδειγμένος τὸ τέταρτον, αὐτοκράτωρ τὸ δέκατον, πατὴρ πατριδός, Ἱεροσολυμιτῶν ἄρχουσι βουλῇ δήμῳ, Ἰουδαίων παντὶ ἔθνει χαίρειν. <12> Ἀγρίππα τοῦ ἐμοῦ, ὃν ἐγὼ ἔθρεψα καὶ ἔχω σὺν ἐμαυτῷ εὐσεβέστατον ὄντα, προσ- 5
αγαγόντος μοι τοὺς ὑμετέρους πρέσβεις, εὐχαριστοῦν-
τας ἐφ' ἧς πεποιήμαι τοῦ ἔθνους ὑμῶν κηδεμονία, καὶ
αἰτησαμένων σπουδαίως καὶ φιλοτίμως τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα
καὶ τὸν στέφανον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ὑμῶν εἶναι, συγ-
χωρῶ, καθὼς ὁ κράτιστος καὶ μοι τιμιώτατος Ὑιτέλλιος 10
ἐποίησε. <13> συγκατεθέμην δὲ τῇ γνώμῃ ταύτῃ
πρῶτον διὰ τὸ ἐμαυτοῦ εὐσεβὲς καὶ τὸ βούλεσθαι ἐκά-
στους κατὰ τὰ πάτρια θρησκεύειν, ἔπειτα εἰδὼς ὅτι
καὶ αὐτῷ βασιλεῖ Ἡρώδῃ καὶ Ἀριστοβούλῳ τῷ νεω-
τέρῳ, ὧν τὴν πρὸς ἐμαυτὸν εὐσέβειαν καὶ τὴν περὶ 15
ὑμᾶς γινώσκω σπουδὴν, πάνυ χαριοῦμαι ταῦτα ποιή-
σας, πρὸς οὓς ἔστι μοι πλεῖστα δίκαια φιλίας κρατί-
στους ὄντας καὶ μοι τιμίους. ἔγραψα δὲ περὶ τούτων
καὶ Κουσπίῳ Φάδῳ τῷμῳ ἐπιτρόπῳ. <14> οἱ τὰ
γράμματα κομίζοντες Κορνήλιος Κέρωνος, Τρύφων 20
Θευδίωνος, Δωρόθεος Ναθαναήλου, Ἰωάννης Ἰωάννου.
ἐγράφη πρὸ τεσσάρων καλανδῶν Ἰουλίου ἐπὶ ὑπάτων
Ρούφου καὶ Πομπηίου Σιλανοῦ.

3 <15> ἡτήσατο δὲ καὶ Ἡρώδης ἀδελφὸς μὲν Ἀγρίππα
τοῦ τετελευτηκότος, Χαλκίδος δὲ τὴν ἀρχὴν κατὰ τὸν 25
χρόνον ἐκεῖνον πεπιστευμένος, Κλαύδιον Καίσαρα τὴν
ἐξουσίαν τοῦ νεῶ καὶ τῶν ἱερῶν χρημάτων καὶ τὴν
τῶν ἀρχιερέων χειροτονίαν, πάντων τ' ἐπέτυχεν. <16>
ἐξ ἐκείνου τε πᾶσι τοῖς ἀπογόνοις αὐτοῦ παρέμεινεν
ἡ ἐξουσία μέχρι τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς. καὶ δὴ 30
ὁ Ἡρώδης μεθίστησι τῆς ἀρχιερωσύνης τὸν ἐπικαλού-

μενον Κανθηρᾶν, Ἰωσήφω τῷ τοῦ Καμεὶ ἀντ' ἐκείνου
τὴν διαδοχὴν τῆς τιμῆς παρασχόμενος.

- 〈17〉 κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν τῶν Ἀδιαβηνῶν 2
βασιλὺς Ἑλένη καὶ ὁ παῖς αὐτῆς Ἰζάτης εἰς τὰ Ἰου-
5 δαίων ἔθῃ τὸν βίον μετέβαλλον διὰ τοιαύτην αἰτίαν.
〈18〉 Μονόβαζος ὁ τῶν Ἀδιαβηνῶν βασιλεὺς, ᾧ καὶ
Βαζαῖος ἐπὶ κλησὶς ἦν, τῆς ἀδελφῆς Ἑλένης ἀλοὺς ἔρωτι
πρὸς γάμων κοινωνίαν ἄγεται, καὶ κατέστησεν ἐγκύ-
μουνα. συγκαθεύδων δέ ποτε τῇ γαστρὶ τῆς γυναικὸς
10 τὴν χεῖρα προσαναπαύσας, ἡνίκα καθύπνωσε, φωνῆς
τινὸς ἔδοξεν ἀκούειν κελευούσης αἶρειν ἀπὸ τοῦ νη-
δύος τὴν χεῖρα καὶ μὴ θλίβειν τὸ ἐν αὐτῇ βρέφος,
θεοῦ προνοία καὶ ἀρχῆς τυχὸν καὶ τέλους εὐτυχοῦς
τευξόμενον. 〈19〉 ταραχθεὶς οὖν ὑπὸ τῆς φωνῆς,
15 εὐθὺς διεγερθεὶς ἔφραξε τῇ γυναικὶ ταῦτα, καὶ γεννώ-
μενον τὸν υἱὸν Ἰζάτην ἐπεκάλεσεν. 〈20〉 ἦν δ' αὐτῷ
Μονόβαζος τοῦτου πρεσβύτερος ἐκ τῆς Ἑλένης γενό-
μενος, ἄλλοι τε παῖδες ἐξ ἐτέρων γυναικῶν· τὴν μέν-
τοι πᾶσαν εὐνοίαν ὥς εἰς μονογενῆ τὸν Ἰζάτην ἔχων
20 φανερὸς ἦν. 〈21〉 φθόνος δὲ τοῦντεῦθεν τῷ παιδὶ 2
παρὰ τῶν ὁμοπατρῶν ἀδελφῶν ἐφύετο, καὶ τοῦτου
μῖσος ἠϋξέτο, λυπουμένων ἀπάντων ὅτι τὸν Ἰζάτην
αὐτῶν ὁ πατὴρ προτιμᾷ. 〈22〉 ταῦτα δὲ καίπερ
σαφῶς αἰσθανόμενος ὁ πατὴρ ἐκείνοις μὲν συνεγίγνω-
25 σκεν ὥς μὴ διὰ κακίαν αὐτὸ πάσχουσιν, ἀλλ' ἢ τῷ
παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτὸν ἕκαστον ἀξιοῦν εὐνοίας τυγ-
χάνειν· τὸν δὲ νεανίσκον (σφόδρα γὰρ ἐδεδοίκει περὶ
αὐτῷ μὴ μισούμενος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν πάθῃ τι) πολ-
λοῖς δωρησάμενος πρὸς Ἀβεννήριον ἐκπέμπει τὸν
30 Σπασίνου χάρακος βασιλέα, παρακατατιθέμενος ἐκείνῳ
τὴν τοῦ παιδὸς σωτηρίαν. 〈23〉 ὁ δὲ Ἀβεννήριος

ἄσμένως τε δέχεται τὸν νεανίαν, καὶ διὰ πολλῆς ἄγων·
 εὐνοίας γυναικα μὲν αὐτῷ τὴν θυγατέρα (Συμαχῶ δ'
 ἦν ὄνομα ταύτῃ) δίδωσι, δωρεῖται δὲ χώραν αὐτῷ ἐξ
 ἧς μεγάλας λήψοιτο προσόδους.

- 3 <24> Μονόβαζος δ' ἤδη γηραιὸς ὢν καὶ τοῦ ξῆν 5
 ὀλίγον αὐτῷ τὸν λοιπὸν ὁρῶν χρόνον, ἠθέλησεν εἰς
 ὄψιν ἀφικέσθαι τῷ παιδὶ πρὸ τοῦ τελευτῆσαι. μετα-
 πεμφάμενος οὖν αὐτὸν ἀσπάζεται φιλοφρονέστατα, καὶ
 χώραν δίδωσι Καρρῶν λεγομένην. <25> φέρειν δ' ἡ
 γῇ πλείστον τὸ ἄμωμον ἀγαθή· ἔστι δ' ἐν αὐτῇ καὶ 10
 τὰ λείψανα τῆς λάρνακος ἣ Νώεον ἐκ τῆς ἐπομβρίας
 διασεσῶσθαι λόγος ἔχει, καὶ μέχρι νῦν ταῦτα τοῖς
 ἰδεῖν βουλομένοις ἐπιδείκνυνται. <26> διέτριβεν οὖν
 ὁ Ἰζάτης ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ μέχρι τῆς τελευτῆς τοῦ
 πατρὸς. ἥ δ' ἐξέλιπεν ἡμέρα τὸν βίον ὁ Μονόβαζος, 15
 ἡ βασιλὶς Ἑλένη μεταπέμπεται πάντας τοὺς μεγιστᾶνας
 καὶ τοὺς τῆς βασιλείας σατράπας καὶ τοὺς τὰς δυνά-
 μεις πεπιστευμένους. <27> οἷς ἀφικομένοις ὅτι μὲν
 ὁ ἐμὸς ἀνὴρ εἶπε τῆς βασιλείας αὐτῷ διάδοχον Ἰζά-
 την ἠϋξάτο γενέσθαι καὶ τοῦτον ἄξιον ἔκρινεν, οὐδ' 20
 ὑμᾶς λεληθέναι δοκῶ, περιμένω δ' ὅμως καὶ τὴν ὑμε-
 τέραν κρίσιν· μακάριος γὰρ οὐχ ὁ παρ' ἐνὸς ἀλλὰ
 παρὰ πλείονων καὶ ἐκουσίως βουλομένων τὴν ἀρχὴν
 λαμβάνων. <28> ἡ μὲν ταῦτ' εἶπεν ἐπὶ πείρᾳ τοῦ τί
 φρονοῖεν οἱ συγκληθέντες· οἱ δ' ἀκούσαντες πρῶτον 25
 μὲν προσεκύνησαν τὴν βασιλίδαν, καθὼς ἔθος ἔστιν
 αὐτοῖς, εἰτ' ἔφασαν τὴν τοῦ βασιλέως γνώμην βεβαιοῦν,
 καὶ ὑπακούσεσθαι χαίροντες Ἰζάτῃ δικαίως ὑπὸ τοῦ
 πατρὸς προκριθέντι τῶν ἀδελφῶν κατὰ τὰς εὐχὰς τὰς
 ἀπάντων. <29> βούλεσθαί τ' ἔφασαν προαποκτεῖναι 30
 πρῶτον αὐτοῦ τοὺς ἀδελφούς καὶ συγγενεῖς ὑπὲρ τοῦ

τὴν ἀρχὴν Ἰζάτην μετ' ἀσφαλείας κατασχεῖν· φθαρέν-
 των γὰρ ἐκείνων καθαιρεθῆσεσθαι πάντα τὸν φόβον
 τὸν ὑπὸ μίσους τοῦ παρ' αὐτῶν καὶ φθόρου γιγνό-
 μενον. <30> πρὸς ταῦθ' ἡ Ἑλένη χάριν μὲν αὐτοῖς
 5 ὡμολόγει τῆς πρὸς αὐτὴν καὶ τὸν Ἰζάτην εὐνοίας ἔχειν,
 παρκαλεῖ δ' ὅμως ἐπισχεῖν τὴν περὶ τῆς ἀναιρέσεως
 τῶν ἀδελφῶν γνώμην, μέχρι ἂν Ἰζάτης παραγενόμενος
 συνδοκιμάσῃ. <31> οἱ δ' ἐπεὶ ἀνελεῖν ἧ ἐβουλεύ-
 σαντο οὐκ ἔπεισαν, φυλάττειν αὐτοὺς δεσμίους παρή-
 10 νουν μέχρι τῆς ἐκείνου παρουσίας ὑπὲρ ἀσφαλείας τῆς
 ἑαυτῶν· συνεβούλευον δ' αὐτῇ μεταξὺ προστήσασθαι
 τινὰ τῆς ἀρχῆς ἐπίτροπον, ᾧ μάλιστα πιστεύοι. <32>
 πεύθεται τούτοις ἡ Ἑλένη, καὶ καθίστησι τὸν πρεσ-
 βύτατον παῖδα Μονόβαζον βασιλέα, περιθεῖσα τὸ διά-
 15 ῥημα καὶ δοῦσα τὸν σημαντῆρα τοῦ πατρὸς δακτύλιον
 τὴν τε σαμψήραν ὀνομαζομένην παρ' αὐτοῖς, διοικεῖν
 τε τὴν βασιλείαν παρήνεσε μέχρι τῆς τοῦ ἀδελφοῦ
 παρουσίας. <33> ἦκε δ' οὗτος ταχέως, ἀκούσας τὴν
 τοῦ πατρὸς τελευτήν, καὶ διαδέχεται τὸν ἀδελφὸν Μο-
 20 νόβαζον ὑπεκστάντα τῆς ἀρχῆς αὐτῷ.

<34> καθ' ὃν δὲ καιρὸν ὁ Ἰζάτης ἐν τῷ Σπασίνου 4
 χάρακι διέτριβεν, Ἰουδαῖός τις ἔμπορος, Ἀνανίας ὄνομα,
 πρὸς τὰς γυναικὰς εἰσιὼν τοῦ βασιλέως ἐδίδασκεν αὐ-
 τὰς τὸν θεὸν σεβεῖν ὡς Ἰουδαίοις πάτριον ἦν. <35>
 25 καὶ δὴ δι' αὐτῶν εἰς γινῶσιν ἀφικόμενος τῷ Ἰζάτῃ
 ἀκκεῖνον ὁμοίως συνανέπεισε, μετακληθέντι θ' ὑπὸ
 τοῦ πατρὸς εἰς τὴν Ἀδιαβηνὴν συνεξῆλθε κατὰ πολ-
 λὴν ὑπακούσας δέησιν. συνεβεβήκει δὲ καὶ τὴν Ἑλέ-
 νην, ὁμοίως ὑφ' ἑτέρου τινὸς Ἰουδαίου διδαχθεῖσαν,
 30 εἰς τοὺς ἐκείνων μετακεκομίσθαι νόμους. <36> ὁ δὲ
 Ἰζάτης ὡς παρέλαβε τὴν βασιλείαν, ἀφικόμενος εἰς τὴν

Ἀδιαβηνὴν καὶ θεασάμενος τοὺς τ' ἀδελφοὺς καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς δεδεμένους, ἐδυσχέραине τῷ γεγονότι, <37> καὶ τὸ μὲν ἀνελεῖν ἢ φυλάττειν δεδεμένους ἀσεβὲς ἡγούμενος, τὸ δὲ μνησικακοῦντας ἔχειν σὺν αὐτῷ μὴ δεδεμένους σφαλερὸν εἶναι νομίζων, τοὺς μὲν 5 ὁμηρεύσοντας μετὰ τέκνων εἰς τὴν Ῥώμην ἐξέπεμψε Κλαυδίῳ Καίσαρι, τοὺς δὲ πρὸς Ἀρτάβανον τὸν Πάρθον ἐφ' ὁμοίαις προφάσεσιν ἀπέστειλεν. <38> πυθόμενος δὲ τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ πάνυ χαίρειν τοῖς Ἰουδαίων ἔθεσιν, ἔσπευσε καὶ αὐτὸς εἰς ἐκεῖνα μετα- 10 τίθεσθαι, νομίζων τε μὴ ἂν εἶναι βεβαίως Ἰουδαῖος εἰ μὴ περιτέμοιτο, πράττειν ἣν ἔτοιμος. <39> μαθούσα δ' ἡ μήτηρ κωλύειν ἐπειρᾶτο, ἐπιφέρειν αὐτῷ κίνδυνον λέγουσα· βασιλέα γὰρ εἶναι, καὶ καταστήσειν εἰς πολλὴν δυσμένειαν τοὺς ὑπηκόους μαθόντας ὅτι 15 ξένων ἐπιθυμήσειε καὶ ἀλλοτριῶν αὐτοῖς ἐθῶν, οὐκ ἀνέξεσθαί τε βασιλεύοντος αὐτῶν Ἰουδαίου. <40> καὶ ἡ μὲν ταῦτ' ἔλεγε καὶ παντοίως ἐκώλυεν, ὃ δ' εἰς τὸν Ἀνανίαν τοὺς λόγους ἀνέφερεν. τοῦ δὲ τῇ μητρὶ συμφράσκοντος καὶ συναπειλήσαντος ὥς εἰ μὴ πείθοι, κα- 20 ταλιπὼν ἅπεισιν· <41> (δεδοικέναι γὰρ ἔλεγε μὴ τοῦ πράγματος ἐκδήλου πᾶσι γενομένου κινδυνεύσειε τιμωρίαν ὑποσχεῖν ὥς αὐτὸς αἴτιος τούτων καὶ διδάσκαλος τῷ βασιλεὶ ἀπρεπῶν ἔργων γενόμενος· δύνασθαι δ' αὐτὸν ἔφη καὶ χωρὶς τῆς περιτομῆς τὸ θεῖον σέβειν, 25 εἴ γε πάντως κέκρικε ζηλοῦν τὰ πάτρια τῶν Ἰουδαίων· τοῦτο γὰρ εἶναι κυριώτερον τοῦ περιτέμνεσθαι), <42> συγγνώμην δ' ἔξειν αὐτῷ καὶ τὸν θεὸν φήσαντος μὴ πρᾶξαντι τοῦτο δι' ἀνάγκην καὶ τὸν ἐκ τῶν ὑπηκόων φόβον, ἐπείσθη μὲν τότε τούτου τοῖς λόγοις ὃ 30 βασιλεύς, <43> μετὰ ταῦτα δέ (τὴν γὰρ ἐπιθυμίαν

- οὐκ ἐξεβεβλήκει παντάπασιν) Ἰουδαῖός τις ἕτερος ἐκ
 τῆς Γαλιλαίας ἀφικόμενος, Ἑλεάζαρος ὄνομα, πάνυ
 περὶ τὰ πάτρια δοκῶν ἀκριβῆς εἶναι, προετρεψατο
 5 προᾶξαι τοῦργον. <44> ἐπεὶ γὰρ εἰσῆλθεν ἀσπασόμενος
 αὐτόν, καὶ κατέλαβε τὸν Μωυσέος νόμον ἀναγινώ-
 σκοντα, ἡλυνθάνεις' εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, τὰ μέγιστα τοὺς
 νόμους καὶ δι' αὐτῶν τὸν θεὸν ἀδικῶν· οὐ γὰρ ἀνα-
 γινώσκειν σε δεῖ μόνον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ πρότε-
 ρον τὰ προσταττόμενα ποιεῖν ὑπ' αὐτῶν. μέχρι τίνος
 10 ἀπερίτμητος μενεῖς; <45> ἀλλ' εἰ μήπω τὸν περὶ τού-
 του νόμον ἀνέγνως, ἵν' εἰδῇς τίς ἐστίν ἡ εὐσέβεια,
 νῦν ἀνάγνωθι.' <46> ταῦτ' ἀκούσας ὁ βασιλεὺς οὐχ
 ὑπερεβάλετο τὴν προᾶξιν, μεταστὰς δ' εἰς ἕτερον οἶκημα
 καὶ τὸν ἱατρὸν εἰσκαλεσάμενος τὸ προσταχθὲν ἐπετέλει,
 15 καὶ μεταπεμφάμενος τὴν τε μητέρα καὶ τὸν διδάσκαλον
 Ἀνανίαν ἐσήμηνεν αὐτὸς πεπραχέναι τοῦργον. <47>
 τοὺς δ' ἔκπληξιν εὐθύς ἔλαβε καὶ φόβος οὗτι μέτριος,
 μὴ τῆς προᾶξεως εἰς ἔλεγχον ἐλθούσης κινδυνεύσειε
 μὲν ὁ βασιλεὺς τὴν ἀρχὴν ἀποβαλεῖν, οὐκ ἀνασχομέ-
 20 νων τῶν ὑπηκόων ἄρχειν αὐτῶν ἄνδρα τῶν παρ'
 ἑτέροις ζηλωτὴν ἐθῶν, κινδυνεύσειαν δὲ καὶ αὐτοὶ τῆς
 αἰτίας ἐπ' αὐτοῖς τοῦ πραχθέντος ἐνεχθείσης, <48>
 θεὸς δ' ἦν ὁ κωλύσων ἄρα τοὺς ἐκείνων φόβους ἐλ-
 θεῖν ἐπὶ τὸ τέλος· πολλοῖς γὰρ αὐτόν τε τὸν Ἰζάτην
 25 περιπεσόντα κινδύνοις καὶ παιδᾶς τοὺς ἐκείνου διέ-
 σωσεν, ἐξ ἀμηχάνων πόρον εἰς σωτηρίαν παρασχών,
 ἐπιδεικνὺς ὅτι τοῖς εἰς αὐτὸν ἀποβλέπουσι καὶ μόνῳ
 πεπιστευκόσιν ὁ καρπὸς οὐκ ἀπόλλυται - ὁ τῆς εὐσε-
 βείας.
- 30 <49> ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἀπαγγελοῦμεν, Ἑλένη 6
 δ' ἡ τοῦ βασιλέως μήτηρ, ὁρῶσα τὰ μὲν κατὰ τὴν

βασιλείαν εἰρηνευόμενα, τὸν δ' υἱὸν αὐτῆς μακάριον
 καὶ παρὰ πᾶσι ζηλωτὸν καὶ τοῖς ἄλλοεθνέσι διὰ τὴν
 ἐκ θεοῦ πρόνοιάν, ἐπιθυμίαν ἔσχευ εἰς τὴν Ἱεροσολυ-
 μιτῶν πόλιν ἀφικομένη τὸ πᾶσιν ἀνθρώποις περιβόητον
 ἱερὸν τοῦ θεοῦ προσκυνῆσαι καὶ χαριστηρίους θυσίας 5
 προσενεργεῖν, ἐδεῖτό τε τοῦ παιδὸς ἐπιτρέψαι. <50>
 τοῦ δὲ πάνυ προθύμως τῇ μητρὶ παρακαλούσῃ κατα-
 νεύσαντος καὶ πολλὴν παρασκευὴν τῶν εἰς τὴν ἀπο-
 στολὴν ἐτοιμασμένου καὶ χρήματα πλεῖστα δόντος
 καταβαίνει εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν, προέμπον- 10
 τος ἐπὶ πολὺ τοῦ παιδός. <51> γίνεταί δ' αὐτῆς ἡ
 ἄφιξις πάνυ συμφέρουσα τοῖς Ἱεροσολυμίταις καὶ εἰς
 τὰ μάλιστα χρησίμη· λιμοῦ γὰρ αὐτῶν τὴν πόλιν κατὰ
 τὸν καιρὸν ἐκείνον πιέζοντος καὶ πολλῶν ὑπ' ἐνδείας
 ἀναλωμάτων φθειρομένων, ἡ βασιλὶς Ἑλένη πέμπει 15
 τινὰς τῶν ἐαυτῆς τοὺς μὲν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν πολ-
 λῶν σῖτον ὠνησομένους χρημάτων, τοὺς δ' εἰς Κύπρον
 ἰσχάδων φόρτον οἴδοντας, <52> ὥς δὲ πάλιν ἦλθον
 ταχέως κομίζοντες, τοῖς ἀπορουμένοις διένειμε τροφήν,
 καὶ μεγίστην αὐτῆς μνήμην εἰς αἰὲ διαβοωμένην τῆς 20
 εὐποιίας ταύτης εἰς τὸ πᾶν ἡμῶν ἔθνος καταλέλοιπε.
 <53> πυθόμενος δὲ καὶ ὁ παῖς αὐτῆς Ἰζάτης τὰ περὶ
 τὸν λιμὸν ἔπεμψε πολλὰ χρήματα τοῖς πρώτοις τῶν
 Ἱεροσολυμιτῶν, ἃ τοῖς ἐνδεέσι διανεμηθέντα πολλοὺς
 τῆς ἐκ τοῦ λιμοῦ σφοδροτάτης ἀνάγκης ἀνεκτέσαστο. 25
 ἀλλὰ γὰρ ἃ τούτοις τοῖς βασιλεῦσιν εἰς τὴν πόλιν
 ἡμῶν ἀγαθὰ πέπρακται, καὶ ὅσοι τούτοις ἐκ ταύτης
 πόροι συνελέγησαν, μετὰ ταῦτα δηλώσομεν.

3 <54> ὁ δὲ τῶν Πάρθων βασιλεὺς Ἀρτάβανος αἰσθό-
 μενος τοὺς αὐτοῦ σατράπας ἐπιβουλὴν ἐπ' αὐτὸν συν- 30
 τεθεικότας, μένειν παρ' αὐτοῖς ἀσφαλὲς οὐχ ὀρῶν ἔγνω

πρὸς Ἰζάτην ἀπαίρειν, πόρον παρ' αὐτοῦ βουλόμενος
 σωτηρίας εὐρέσθαι καὶ ἀθροιστὸν εἰς τὴν ἀρχήν, εἰ
 δυνήθει. <55> καὶ δὴ ἀφικνεῖται ὡς αὐτὸν συγγε-
 νῶν τε καὶ οἰκετῶν περὶ χιλίους τὸν ἀριθμὸν ἐπαρό-
 5 μενος, συντυγχάνει τε τῷ Ἰζάτῃ καθ' ὁδόν, <56>
 αὐτὸς μὲν σαφῶς ἐκείνον ἐπιστάμενος, ὑπ' Ἰζάτου δ'
 οὐ γινωσκόμενος. καὶ πλησίον παραστὰς πρῶτον μὲν
 κατὰ τὸ πάτριον προσεκύνησεν αὐτόν, εἶτα ἑταίρῳ
 φησί, ἢ περιίδῃς με τὸν σὸν ἰκέτην, μηδ' ὑπερη-
 10 φανήσῃς δεομένου· ταπεινὸς γὰρ ἐκ μεταβολῆς γενό-
 μενος καὶ ἐκ βασιλέως ἰδιώτης, τῆς σῆς ἐπικουρίας
 χρήζω. <57> βλέπον οὖν εἰς τὸ τῆς τύχης ἄστατον,
 καὶ κοινὴν εἶναι τὴν συμφορὰν νόμισον, καὶ τὴν ἐμὴν
 ὑπὲρ πάντων πρόνοιαν· ἐμοῦ γὰρ ἀνεκδικήτου περι-
 15 οφθέντος ἔσονται θρασύτεροι πολλοὶ καὶ κατὰ τῶν ἄλ-
 λων βασιλέων. <58> ὃ μὲν ταῦτ' ἔλεγε δακρύων καὶ τῇ
 κεφαλῇ κάτω νεύων· ὃ δὲ Ἰζάτης ὡς ἤκουσε τοῦνομα
 καὶ εἶδεν ἰκέτην αὐτῷ παρεστῶτα καὶ ποτνιώμενον
 τὸν Ἀρτάβανον, κατεπήδησεν ἀπὸ τοῦ ἵππου ὀξέως,
 20 <59> καὶ ἑτάρηνον· εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, μηδέ σε συγ-
 χεῖτω τὸ παρὸν ὡς ἀνήκεστον· ταχεῖα γὰρ ἔσται τῆς
 παρουσίας λύπης ἢ μεταβολῆς. φίλον δ' ἐμὲ καὶ σύμ-
 μαχον εὐρήσεις κρείττω τῆς ἐλπίδος· ἢ γὰρ εἰς τὴν
 Πάρθων σε καταστήσω βασιλείαν πάλιν, ἢ τῆς ἐμῆς
 25 ἐκστήσομαι.

<60> ταῦτ' εἰπὼν ἀνεβίβαζεν ἐπὶ τὸν ἵππον τὸν 2
 Ἀρτάβανον, παρείπετο δ' αὐτὸς πεζός, τιμὴν ἀπονέ-
 μων ταύτην ὡς ἂν μείζονι βασιλεῖ. θεασάμενος δ' ὁ
 Ἀρτάβανος βαρέως ἤνεγκε, καὶ τὴν ἐφεστῶσαν αὐτῷ
 30 τύχην [καὶ τιμὴν] ἐπαμύσατο ἢ μὴν καταβήσεσθαι μὴ
 ἐκείνου πάλιν ἀναβάντος καὶ προηγουμένου. <61> ὃ

δὲ πεισθεῖς ἐπὶ τὸν ἵππον ἤλατο, καὶ ἀγαγὼν αὐτὸν
 εἰς τὰ βασίλεια πᾶσαν τιμὴν ἀπένειμεν ἔν τε συν-
 εδρῳαῖς καὶ ταῖς περὶ τὰς ἐστιάσεις προκατακλίσειν,
 οὐκ εἰς τὸ παρὸν αὐτοῦ τῆς τύχης ἀποβλέπων ἀλλ'
 εἰς τὸ πρότερον ἀξίωμα, καὶ τι καὶ λογισμῷ διδοὺς 5
 ὥς κοινὰ τοῖς ἀνθρώποις αἰ μεταβολαὶ τῆς τύχης.
 <62> γράφει τε πρὸς τοὺς Πάρθους, πείθων αὐτοὺς
 τὸν Ἀρτάβανον ὑποδέξασθαι, πίστιν προτείνων τῆς
 τῶν πεπραγμένων ἀμνηστίας δεξιὰν καὶ ὄρκους καὶ
 μεσιτείαν τὴν αὐτοῦ. <63> τῶν δὲ Πάρθων δέξασθαι 10
 μὲν αὐτὸν θέλειν οὐκ ἀρνούμενων, μὴ δύνασθαι δὲ
 λεγόντων διὰ τὸ τὴν ἀρχὴν ἑτέρῳ πεπιστευκέναι (Κίν-
 ναμος δ' ἦν ὄνομα τῷ παρειληφότι) καὶ δεδοικέναι
 μὴ στάσις αὐτοὺς ἐκ τούτου καταλάβῃ, <64> μαθὼν
 τὴν προαίρεσιν αὐτῶν ὁ Κίνναμος ταύτην αὐτὸς γρά- 15
 φει τῷ Ἀρταβάνῳ (τέθραπτο γὰρ ὑπ' αὐτοῦ, καὶ φύσει
 δ' ἦν καλὸς κἀγαθός) παρακαλῶν αὐτὸν πιστεύσαντα
 παραγενέσθαι τὴν ἀρχὴν ἀποληψόμενον τὴν αὐτοῦ.
 <65> καὶ ὁ Ἀρτάβανος πιστεύσας παρῇν. ὑπαντᾷ δ'
 αὐτῷ ὁ Κίνναμος, καὶ προσκυνήσας βασιλέα τε προσ- 20
 αγορεύσας περιτίθησιν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ τὸ διάδημα
 3 ἀφελὼν τῆς ἑαυτοῦ. <66> καὶ Ἀρτάβανος οὕτω δι'
 Ἰζάτου πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν καθίσταται, πρότερον αὐ-
 τῆς ἐκπεσὼν διὰ τοὺς μεγιστᾶνας. οὐκ ἐγένετο μὴν
 ἀμνημῶν τῶν εἰς αὐτὸν εὐεργεσιῶν, ἀλλ' ἀντιδωρεῖ- 25
 ται τὸν Ἰζάτην ταῖς μεγίσταις τιμαῖς παρ' αὐτοῖς.
 <67> τὴν τε γὰρ τῖάν τιν' ὁρθὴν ἐπέτρεψεν αὐτῷ φο-
 ρεῖν καὶ ἐπὶ χρυσῆς κλίνης καθεύδειν, ἅπερ μόνων
 ἐστὶ γέρα καὶ σημεῖα τῶν Πάρθων βασιλέων. <68>
 ἔδωκε δὲ καὶ χώραν πολλὴν αὐτῷ κἀγαθήν, τῆς τοῦ 30
 Ἀρμενίων βασιλέως ἀποτεμόμενος. Νίσιβις δ' ἐστὶν

ὄνομα τῇ γῇ, καὶ ἐν αὐτῇ πρότερον Μακεδόνες ἔκτισαν πόλιν Ἀντιόχειαν, ἣν Ἐπιμυγδονίαν προσηγόρευσαν.

- <69> ταύταις μὲν δὴ ταῖς τιμαῖς ὁ Ἰζάτης ὑπὸ 4
 5 τοῦ τῶν Πάρθων βασιλέως ἐτιμήθη, μετ' οὐ πολὺν
 δὲ χρόνον Ἀρτάβανος τελευτᾷ, τὴν βασιλείαν τῷ παιδὶ
 Ὑαρδάνῃ καταλιπών. οὗτος δὲ πρὸς Ἰζάτην ἀφικό-
 μενος ἡξιού αὐτόν, μέλλων πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον
 ἐκφέρειν, συστρατεύεσθαι καὶ συμμαχίαν ἐτοιμάζειν.
 10 <70> οὐ μὴν ἔπειθεν· ὁ γὰρ Ἰζάτης τὴν Ῥωμαίων
 δύνανμίν τε καὶ τύχην ἐπιστάμενος ἀδυνάτοις αὐτὸν
 ἐνόμιζεν ἐπιχειρεῖν. <71> ἔτι δὲ πεπομφῶς πέντε μὲν
 τὸν ἀριθμὸν υἱούς, τὴν ἡλικίαν νέους, γλῶτταν τὴν
 παρ' ἡμῖν πάτριον καὶ παιδείαν ἀκριβῶς μαθησομέ-
 15 νους, τὴν δὲ μητέρα προσκυνήσουσαν τὸ ἱερόν, ὥς
 προείπον, ὀκνηρότερος ἦν, καὶ τὸν Ὑαρδάνην ἐκώλυε,
 συνεχῶς διηγούμενος τὰς Ῥωμαίων δυνάμεις τε καὶ
 πράξεις, διὰ τούτων οἰόμενος αὐτὸν φοβήσῃν καὶ παύ-
 σῃν ἐπιθυμοῦντα τῆς ἐπ' αὐτοὺς στρατείας. <72>
 20 παροξυνθεὶς δ' ἐπὶ τούτοις ὁ Πάρθος πόλεμον εὐθὺς
 πρὸς Ἰζάτην κατήγγειλεν, οὐ μὴν ἔλαβεν οὐδὲ τῆς
 ἐπὶ τούτῳ στρατείας ὕλησιν, τοῦ θεοῦ τὰς ἐλπίδας
 αὐτοῦ πάσας ὑποτεμόντος. <73> μαθόντες γὰρ οἱ Πάρ-
 25 θοι τὴν διάνοιαν τοῦ Ὑαρδάνου καὶ ὥς ἐπὶ Ῥωμαίους
 στρατεύσειν ἔκριεν, αὐτὸν μὲν ἀναιροῦσι, τὴν ἀρχὴν
 δὲ τὰδελφῷ Κοτάρδῃ παρέδοσαν. <74> καὶ τοῦτον
 δὲ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἐξ ἐπιβουλῆς τελευτήσαντα
 διαδέχεται Ὑολογέσης ὁ ἀδελφός, ὃς δὴ καὶ τοῖς ὁμο-
 πατρίοις δυσὶν ἀδελφοῖς δυναστείας μεγάλας ἐπίστευσε,
 30 Πακόρῳ μὲν τῷ πρεσβυτέρῳ τὴν Μήδων, Τιριδάτῃ δὲ
 τῷ νεωτέρῳ τὴν Ἀρμενίαν.

- 4 <75> ὁ δὲ τοῦ Ἰζάτου ἀδελφὸς Μονόβαξος καὶ οἱ συγγενεῖς θεωροῦντες τὸν βασιλέα διὰ τὴν πρὸς τὸν θεὸν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἐνοῦσαν αὐτῷ τῶν ἡθῶν χρηστότητα ζηλωτὸν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γεγεννημένον, ἔσχον ἐπιθυμίαν καὶ αὐτοὶ τὰ πάτρια καταλιπόντες 5 ἔθεσι χοῖσθαι τοῖς Ἰουδαίων, καὶ τὴν ἔφεσιν εἰς πέρας ἐξήνεγκαν. <76> γίνεται δ' ἡ προᾶξις αὐτῶν κατάφωρος τοῖς ὑπηκόοις, καπὶ τούτῳ χαλεπήναντες οἱ μεριστᾶνες καὶ ὀργίλως διατεθέντες οὐκ ἐφάνερον μὲν τὴν ὀργήν, κατὰ νοῦν δ' ἔχοντες καιρὸν ἐπιτή- 10 δειον ἐξήτουν δίκην εἰσπράξασθαι παρ' αὐτῶν. <77> καὶ δὴ γράφουσι πρὸς Ἀβίαν τὸν Ἀράβων βασιλέα, χρήματα πολλὰ δώσειν ὑπισχνούμενοι στρατεύσασθαι θελήσαντι κατὰ τοῦ παρ' αὐτοῖς βασιλέως. ἐπηγγέλ- λοντο δὲ καὶ περὶ τὴν πρώτην συμβολὴν ἐγκαταλεί- 15 ψειν τὸν βασιλέα· θέλειν γὰρ αὐτὸν τιμωρῆσασθαι μισήσαντα τὰ παρ' αὐτοῖς ἔθνη. καὶ ὄρκοις τὴν πρὸς ἀλλήλους ἐνδησάμενοι πίστιν σπεύδειν τομῶς παρεκά- λουν. <78> πείθεται δ' ὁ Ἄραψ, καὶ πολλὴν ἐπαγόμενος δύναμιν ἤκεν ἐπὶ τὸν Ἰζάτην μηδὲν μελλήσας. 20 πρώτη δὲ τοῦ πολέμου προσβολῇ, πρὶν εἰς χεῖρας ἔλθειν, καταλείπουσι τὸν Ἰζάτην ἐκ συνθήματος πάντες ὡς πανικῷ δείματι κατασχεθέντες, καὶ τὰ νῶτα τοῖς πολεμίοις ἐντρέψαντες ἔφευγον. <79> οὐ μὲν ὁ Ἰζάτης κατεπλάγη τὸ δρᾶμα, νοήσας δὲ προδοσίαν ὑπὸ 25 τῶν μεριστάνων γεγενῆσθαι καὶ αὐτὸς εἰς τὸ στρατόπεδον ὑπεχώρησε, καὶ τὴν αἰτίαν ζητήσας, ὥς ἔμαθε συντεταγμένους πρὸς τὸν Ἄραβα, τοὺς μὲν αἰτίους ἀναιρεῖ, τῇ δ' ἐπιούσῃ συμβαλὼν πλείστους μὲν ἀπέκτεινε, πάντας δὲ φυγεῖν ἠνάγκασεν. <80> αὐτὸν δὲ 30 τὸν βασιλέα διώκων εἰς τι φρούριον συνήλασεν Ἄρ-

σαμον καλούμενον, καὶ προσμαχεσάμενος καρτερώς εἴλε
τὸ φρούριον, διαρπάσας τε τὴν ἐν αὐτῷ λείαν πᾶσαν
(πολλὴ δ' ἦν) ὑπέστρεψεν εἰς τὴν Ἀδιαβηνήν, τὸν
Ἀβίαν οὐ καταλαβὼν ζῶντα· περικαταλαμβανόμενος
5 γὰρ ἑαυτὸν ἀνείλε, πρὶν εἰς χεῖρας συγκλεισθῆναι τοῦ
Ἰζάτου.

- 〈81〉 ἀποτυχόντες δὲ οἱ τῶν Ἀδιαβηνῶν μεγιστᾶ- 2
νες τῆς πρώτης ἐπιχειρήσεως, παραδόντος αὐτοὺς τοῦ
θεοῦ τῷ βασιλεῖ, οὐδ' ὥς ἠρέμουν, ἀλλὰ γράφουσι
10 πάλιν Ὀολογέσῃ (βασιλεὺς δὲ Πάρθων οὗτος ἦν) πα-
ρακαλοῦντες ἀποκτεῖναι μὲν τὸν Ἰζάτην, καταστῆσαι
δ' αὐτοῖς ἕτερον δυνάστην καὶ τῷ γένει Πάρθον·
μισεῖν γὰρ τὸν ἑαυτῶν βασιλέα καταλύσαντα μὲν τὰ
πάτρια αὐτοῖς, ξένων τ' ἐραστήν ἐθῶν γενόμενον.
- 15 〈82〉 ταῦτ' ἀκούσας ὁ Πάρθος ἐπήρθη πρὸς τὸν πό-
λεμον, καὶ προφάσεως δικαίας μηδεμίαν ἔχων ἀφορ-
μὴν, τὰς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῷ δοθείσας τιμὰς ἔπεμ-
ψεν ἀπαιτῶν, ἀπειθήσαντι δὲ πόλεμον κατήγγελλεν.
- 〈83〉 ταράττεται δὲ τὴν ψυχὴν οὐχὶ μετρίως ὁ Ἰζάτης,
20 ὥς ἤκουσε ταῦτα, κατάγνωσιν μὲν φέρειν αὐτῷ νομί-
σας τὸ τῶν δωρεῶν ἐξίστασθαι, δοκοῦντι διὰ φόβον
τοῦτο πράξαι. 〈84〉 εἰδὼς δ' ὅτι καὶ ἀπολαβὼν ὁ
Πάρθος τὰς τιμὰς οὐκ ἂν ἠρεμήσειεν, ἔκρινεν ἐπι-
τρέψαι τῷ κηδεμόνι θεῷ τὸν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς κίνδυ-
35 νον· 〈85〉 καὶ τοῦτον μέγιστον ἠγησάμενος ἔχειν
σύμμαχον, κατατίθεται μὲν τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας
εἰς τὰ τῶν φρουρίων ἀσφαλέστατα, τὸν σῆτον δὲ πάντα
εἰς τὰς βάρεις, καὶ ἐμπύμπρησι τὸν τε χόρτον καὶ τὰς
νομάς. ταῦτά τε προευτρεπισάμενος ἐξεδέχετο τοὺς
40 πολεμίους. 〈86〉 παραγενομένου δὲ τοῦ Παρθυαίων
βασιλέως μετὰ πολλῆς δυνάμεως πεζῶν τε καὶ ἱππέων

θᾶπτον ἐλπίδος (ᾧδενυσε γὰρ συντόνως), βαλλομένου
 τε χάρακα πρὸς τῷ ποταμῷ τῷ τὴν Ἀδιαβηνὴν καὶ
 τὴν Μηδίαν ὀρίζοντι, τίθησι καὶ ὁ Ἰζάτης τὸ στρατό-
 πεδον οὐκ ἄπωθεν, ἔχων περὶ αὐτὸν ἱππεῖς τὸν ἀριθ-
 μὸν ἑξακισχιλίους. <87> ἀφικνεῖται δὲ πρὸς τὸν 5
 Ἰζάτην ἄγγελος παρὰ τοῦ Πάρθου πεμφθεὶς, ὃς τὴν
 Πάρθου δύναμιν ὅση τίς ἐστὶν ἠγγελλεν, ἀπ' Εὐφρά-
 του ποταμοῦ μέχρι Βάκτρων τοὺς ὅρους αὐτῆς τιθέ-
 μενος, καὶ τοὺς ὑπηκόους αὐτῆς βασιλέας καταλέγων.
 <88> ἠπειλεί δὲ δώσειν αὐτὸν δίκας ἀχάριστον περὶ 10
 δεσπότας τοὺς ἑαυτοῦ γενόμενον, καὶ ῥύεσθαι τῶν
 βασιλέως αὐτὸν χειρῶν οὐδὲ τὸν θεὸν ὃν σέβει δυνή-
 σεσθαι. <89> ταῦτα τοῦ ἀγγέλου φράσαντος, ὁ Ἰζάτης
 εἰδέναι μὲν τὴν Πάρθων δύναμιν ἔφη πολὺ τῆς αὐ-
 τοῦ διαφέρουσαν, γιννώσκειν δ' οὖν ἔτι μᾶλλον ἀν- 15
 θρώπων πάντων ἔλεγε κρείττω τὸν θεόν. καὶ τοιαύτην
 δοὺς τὴν ἀπόκρισιν ἐπὶ τὴν ἱκετείαν ἐτρέπετο τοῦ
 θεοῦ, χαμαὶ τε ῥίψας αὐτὸν καὶ σποδῶ τὴν κεφαλὴν
 καταισχύνας μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων ἐνήστευεν,
 ἀνακαλῶν τὸν θεὸν καὶ λέγων <90> 'εἰ μὴ μάτην, ᾧ 20
 δέσποτα κύριε, τῆς σῆς ἐγενόμην χρηστότητος, τῶν
 πάντων δὲ δικαίως μόνον δεσπότην καὶ πρῶτον ἡγῆ-
 μαι προνοητὴν καὶ κύριον, ἐλθὲ σύμμαχος, οὐχ ὑπὲρ
 ἐμοῦ μόνον ἀμυνόμενος τοὺς πολεμίους, ἀλλ' ὅτι καὶ
 τῆς σῆς δυνάμεως κατατετολμήκασι καὶ μεγαλορρήμονα 25
 γλῶσσαν ἐπαφιέναι οὐ πεφρόκασιν.' <91> ὁ μὲν ταῦτ'
 ἐποτινᾶτο δακρύων καὶ ὀδυρόμενος, ἐπήκοος δ' ὁ θεὸς
 ἐγίγνετο, καὶ κατ' ἐκείνην εὐθὺς τὴν νύκτα ἐν ᾗ ταῦτ'
 ἐκεῖνος ἔδειτο, δεξιόμενος ὕολογέσης ἐπιστολὰς ἐν αἷς
 ἐγγράπτο Λαῶν καὶ Σακῶν χεῖρα μεγάλην, καταφρο- 30
 νήσασαν αὐτοῦ τῇ ἀποδημίᾳ, ἐπιστρατευσαμένην διαρ-

πάξειν τὴν Παρθυνην, ἄπρακτος ἀνέξενεν εἰς τοῦ-
πίσω. καὶ ὁ Ἰζάτης οὕτω κατὰ θεοῦ πρόνοιαν τὰς
ἀπειλὰς τοῦ Πάρθου διαφεύγει.

<92> μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον πεντηκοστὸν μὲν 3
 5 καὶ πέμπτου ἀπὸ γενεᾶς πληρώσας ἔτος, τέταρτον δὲ
 πρὸς εἰκοστῷ δυναστεύσας, καταλιπὼν παῖδας ἄρρενας
 εἴκοσι τέσσαρας καὶ θυγατέρας τοσαύτας καταστρέφει
 τὸν βίον· <93> τὴν μέντοι διαδοχὴν τῆς ἀρχῆς τὸν
 ἀδελφὸν Μονόβαζον ἐκέλευε παραλαβεῖν, ἀμειβόμενος
 10 αὐτὸν ὅτι κατὰ τὴν ἀποδημίαν αὐτοῦ, μετὰ τὸν τοῦ
 πατρὸς αὐτοῦ θάνατον, πιστῶς φυλάξειεν αὐτῷ τὴν
 δυναστείαν. <94> ἡ δὲ μήτηρ Ἑλένη τὸν τοῦ παιδὸς
 θάνατον ἀκούσασα βαρέως μὲν ἠνεγκεν, ὥς εἰκὸς μη-
 τέρα στερομένην εὐσεβεστάτου παιδός, παραμυθίαν δ'
 15 ὅμως εἶχε τὴν διαδοχὴν ἀκούσασα εἰς τὸν πρεσβύτερον
 αὐτῆς υἱὸν ἤκουσαν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔσπευδεν. πα-
 ραγενομένη δ' εἰς τὴν Ἀδιαβηνὴν οὐ πολὺν Ἰζάτῃ τῷ
 παιδί χρόνον ἐπεβίωσεν, ἀλλὰ τῷ γήραι καὶ τῷ τῆς
 λύπης ἀλγήματι πιεζομένη ταχέως ἀπέψυξεν. <95> ὁ
 20 δὲ Μονόβαζος τὰ τ' ἐκείνης ὅστ' αὐτὴ καὶ τὰ τὰδελεφοῦ
 πέμψας εἰς Ἱεροσόλυμα, θάψαι προσέταξεν ἐν ταῖς
 πυραμίσιν ἃς ἡ μήτηρ κατεσκευάκει, τρεῖς τὸν ἀριθ-
 μόν, τρία στάδια τῆς τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλεως ἀπ-
 εχούσας.

25 <96> ἀλλὰ Μονόβαζος μὲν ὁ βασιλεὺς ὅσα κατὰ
 τὸν τῆς ζωῆς χρόνον ἔπραξεν, ὕστερον ἀπαγγελοῦμεν·
 <97> Φάδου δὲ τῆς Ἰουδαίας ἐπιτροπεύοντος γόης τις 5
 ἀνὴρ, Θευδᾶς ὄνομα, πείθει τὸν πλεῖστον ὄχλον ἀναλα-
 βόντα τὰς κτήσεις ἐπεσθαι πρὸς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν
 30 αὐτῷ· προφήτης γὰρ ἔλεγεν εἶναι, καὶ προστάγματι τὸν

ποταμὸν σχίσας διόδον ἔφη παρῆξιν αὐτοῖς ῥαδίαν.
καὶ ταῦτα λέγων πολλοὺς ἠπάτησεν. <98> οὐ μὴν
εἶασεν αὐτοὺς τῆς ἀφροσύνης ὕνασθαι Φᾶδος, ἀλλ'
ἐξέπεμψεν ἱλὴν ἱππέων ἐπ' αὐτούς, ἥτις ἀπροσδόκητος
ἐπιπεσοῦσα πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀνείλε πολλοὺς δὲ ζῶν- 5
τας ἔλαβεν· αὐτόν τε τὸν Θευδᾶν ζωγρήσαντες ἀπο-
τέμνουσι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κομίζουσιν εἰς Ἱερο-
σόλυμα.

<99> τὰ μὲν οὖν συμβάντα τοῖς Ἰουδαίοις κατὰ
τοὺς Κουσπίου Φάδου τῆς ἐπιτροπῆς χρόνους ταῦτ' 10
2 ἐγένετο· <100> ἦλθε δὲ Φάδω Τιβέριος Ἀλέξανδρος
διάδοχος, Ἀλεξάνδρου παῖς τοῦ καὶ ἀλαβαρχήσαντος
ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, γένει τε καὶ πλούτῳ πρωτεύσαντος
τῶν ἐκεῖ καθ' αὐτόν, ὃς διήνεγκε καὶ τῇ πρὸς τὸν
θεὸν εὐσεβείᾳ τοῦ παιδὸς Ἀλεξάνδρου· τοῖς γὰρ πα- 15
τρίοις οὐκ ἐνέμεινεν οὗτος ἔθεσιν. <101> ἐπὶ τούτου
δὴ καὶ τὸν μέγαν λιμὸν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν συνέβη
γενέσθαι, καθ' ὃν καὶ ἡ βασιλις Ἑλένη πολλῶν χρη-
μάτων ὠνησαμένη σῖτον ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου διένειμε
τοῖς ἀπορουμένοις, ὡς προεῖπον. <102> πρὸς τούτοις 20
δὲ καὶ οἱ παῖδες Ἰούδα τοῦ Γαλιλαίου ἀνηρέθησαν,
τοῦ τὸν λαὸν ἀπὸ Ῥωμαίων ἀποστήσαντος Κυρινίου
τῆς Ἰουδαίας τιμητεύοντος, ὡς ἐν τοῖς πρὸ τούτων
ἐδηλώσαμεν, Ἰάκωβος καὶ Σίμων, οὓς ἀνασταυρῶσαι
προσέταξεν ὁ Ἀλέξανδρος. <103> ὁ δὲ τῆς Χαλκίδος 25
βασιλεὺς Ἡρώδης, μεταστήσας τῆς ἀρχιερωσύνης Ἰώ-
σηπον τὸν τοῦ Κεμεδῆ, τὴν διαδοχὴν τῆς τιμῆς Ἀνα-
νίας τῷ τοῦ Νεδεβαίου δίδωσιν. <104> Τιβερίῳ δὲ
Ἀλεξάνδρῳ Κουμανὸς ἀφίκετο διάδοχος, καὶ τελευτᾷ
τὸν βίον Ἡρώδης ὁ τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀγρίππα 30
ἀδελφός, ὀγδόῳ τῆς Κλαυδίου Καίσαρος ἀρχῆς ἔτει,

καταλιπὼν τρεῖς υἱούς, Ἀριστόβουλον μὲν ὑπὸ τῆς
 πρώτης αὐτῷ τεχθέντα γυναικός, ἐκ Βερενίκης δὲ τῆς
 τᾶδελφοῦ θυγατρὸς Βερενικιανὸν καὶ Ἐρκανόν· τὴν
 δ' ἀρχὴν αὐτοῦ Κλαύδιος Καῖσαρ Ἀγρίππᾳ τῷ νεω-
 5 τέρῳ δίδωσι.

〈105〉 στάσεως δ' ἐμπεσούσης τῇ τῶν Ἱεροσολυ- 3
 μιτῶν πόλει Κουμανοῦ τὰ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πράγ-
 ματα διοικοῦντος, ἐφθάρησαν ὑπὸ ταύτης πολλοὶ τῶν
 Ἰουδαίων. καὶ πρότερον ἀφηγῆσομαι τὴν αἰτίαν δι'
 10 ἣν ταῦτα συνέβη. 〈106〉 τῆς πάσχα γὰρ καλουμένης
 ἑορτῆς ἐνστάσης, καθ' ἣν ἔθος ἐστὶν ἡμῶν ἄζυμα
 προσφέρεισθαι, πολλῆς καὶ πανταχόθεν πληθύος συν-
 αχθείσης ἐπὶ τὴν ἑορτήν, δείσας ὁ Κουμανὸς μὴ νεώ-
 15 τερόν τι παρὰ τούτων προσπέσῃ, κελεύει τῶν στρα-
 τιωτῶν μίαν τάξιν ἀναλαβοῦσαν τὰ ὄπλα ἐπὶ τῶν τοῦ
 ἱεροῦ στοῶν ἐστάναι καταστελοῦντας τὸν νεωτερισμόν,
 εἰ ἄρα τις γένοιτο. 〈107〉 τοῦτο δὲ καὶ οἱ πρὸ
 αὐτοῦ τῆς Ἰουδαίας ἐπιτροπεύοντες ἐν ταῖς ἑορταῖς
 ἔπραττον. 〈108〉 τετάρτῃ δ' ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς στρα-
 20 τιώτης τις ἀνακαλύψας ἐπεδείκνυε τῷ πλήθει τὰ αἰ-
 δοῖα, καὶ πρὸς τοῦτο τῶν θεασαμένων ὁργὴ καὶ θυμὸς
 ἦν, οὐχ ἑαυτοὺς ὑβρίσθαι λεγόντων ἀλλὰ τὸν θεὸν
 ἡσεβῆσθαι. τινὲς δὲ τῶν ἱερասυτέρων τὸν Κουμανὸν
 ἐβλασφήμουν, ὑπ' αὐτοῦ τὸν στρατιώτην καθεῖσθαι
 25 λέγοντες. 〈109〉 Κουμανὸς δ' ἀκούσας καὶ αὐτὸς οὐ
 μετρίως ἐρεθίζεται πρὸς τὰς βλασφημίας, παρήνει μέν-
 τοι παύσασθαι νεωτέρων ἐπιθυμοῦντας πραγμάτων,
 μηδὲ στάσεις ἐξάπτειν καὶ ταραχάς. 〈110〉 μὴ πεύ-
 30 τῶν δέ (μᾶλλον γὰρ ἐνέκειντο βλασφημοῦντες) κελεύει
 τὸ στρατεύμα πάντας πανοπλίαν ἀναλαβόντας ἡκεῖν
 § 105 cf. Bell. Iud. II 12, 1.

εἰς τὴν Ἀντωνίαν· φρούριον δὲ τοῦτο, καθάπερ καὶ πρότερον εἶπομεν, ἐπικείμενον τῷ ἱερῷ. <111> παρ- γενομένους δὲ τοὺς στρατιώτας θεασάμενον τὸ πλῆθος καὶ φοβηθὲν φεύγειν ὥρμησε, τῶν δ' ἐξόδων στενωὺν οὖσων, διώκεσθαι νομίζοντες ὑπὸ τῶν πολε- 5 μίων καὶ συνωθούμενοι κατὰ τὴν φυγὴν πολλοὺς ὑπ' ἀλλήλων ἐν τοῖς στενοῖς θλιβομένους διέφθειρον· <112> δύο γοῦν μυριάδες ἐξηριθμήθησαν τῶν κατὰ τὴν στά- σιν ἐκείνην φθαρέντων. πένθος δ' ἦν τὸ λοιπὸν ἀντὶ τῆς ἑορτῆς, καὶ πάντες ἐκλαθόμενοι τῶν εὐχῶν καὶ 10 τῶν θυσιῶν ἐπὶ θορήκους καὶ κλαυθμοὺς ἐτράποντο.

<113> τοιαῦτα μὲν ἐνὸς ἀσέλγεια στρατιώτου πα- 4 θήματα γενέσθαι παρεσκεύασεν· οὕτω δ' αὐτῶν τὸ πρῶτον πένθος ἐπέπαυτο, καὶ κακὸν ἄλλο τῷ προτέρῳ προσεπιγίνεται. τῶν γὰρ ἀφροσύων ἐπὶ νεωτερισμῷ 15 τινές, κατὰ τὴν δημοσίαν ὁδὸν ὡς ἑκατὸν σταδίων ἄνωθεν ἀπέχουσιν τῆς πόλεως, Στέφανόν τινα τοῦ Καίσαρος δοῦλον ὁδοιποροῦντα ληστεύσαντες ἄπασαν αὐτοῦ τὴν κτῆσιν διαρπάζουσιν. <114> ἀκούσας δὲ τὸ πραχθὲν ὁ Κουμανὸς εὐθύς πέμπει στρατιώτας, 20 κελεύσας αὐτοῖς τὰς πλησίον χώρας διαρπάσαι, τοὺς δ' ἐπιφανεστάτους αὐτῶν δήσαντας ἐπ' αὐτὸν ἀγαγεῖν, λόγον τῶν τετολμημένων εἰσπράξοντα. <115> τῆς δὲ πορθήσεως τῶν χωρίων ὑπὸ τῶν πεμφθέντων στρα- τιωτῶν γενομένης, ἀτάσθαλός τις ἐξ αὐτῶν νεανίας 25 τοὺς Μωυσέος νόμους ἐν τινὶ κώμῃ λαβὼν σεβασμῶς κειμένους, προκομίσας εἰς τὴν πάντων ὕψιν ἀναιδῶς διέσχισεν, ἐπιβλασφημῶν καὶ πολλὰ κατακερτομῶν καὶ ἀκρατῶς καθυλακτῶν. <116> οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ταῦτ' ἀκούσαντες καὶ πολλοὶ συνδραμόντες καταβαίνουσιν εἰς 30

Καισάρειαν (ἐκεῖ γὰρ ἐτύγγανεν ὁ Κουμανὸς ὢν) ἰκε-
 τεύοντες μὴ αὐτοὺς ἀλλὰ τὸν Θεόν, οὕπερ οἱ νόμοι
 καθυβρίσθησαν, ἐκδικῆσαι· ζῆν γὰρ οὐχ ὑπομένειν
 τῶν πατρίων καὶ νομίμων αὐτοῖς οὕτω περιυβρισμέ-
 5 νων. <117> καὶ ὁ Κουμανὸς δείσας μὴ πάλιν νεω-
 τερίσειε τὸ πλῆθος, συμβουλευσάντων καὶ τῶν φίλων,
 τὸν ἐνυβρίσαντα τοῖς νόμοις στρατιώτην πελεκίσας
 ἔπαυσε τὴν στάσιν ἐκ δευτέρου μέλλουσαν ἐξάπτεσθαι.

<118> γίννεται δὲ καὶ Σαμαρείταις πρὸς Ἰουδαίους 6
 10 ἔχθρα δι' αἰτίαν τοιαύτην. ἔθος ἦν τοῖς Γαλιλαίοις
 ἐν ταῖς ἑορταῖς εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν παραγιννομένοις
 ὁδεύειν διὰ τῆς Σαμαρέων χώρας. καὶ τότε καθ' ὁδὸν
 αὐτοῖς κώμης Γιναίας λεγομένης, τῆς ἐν μεθορίῳ κει-
 μένης Σαμαρείας τε καὶ τοῦ μεγάλου πεδίου, τινὲς
 15 συνάψαντες μάχην πολλοὺς αὐτῶν ἀναιροῦσι. <119>
 πυθόμενοι δὲ τὰ πραχθέντα τῶν Γαλιλαίων οἱ πρῶτοι
 πρὸς Κουμανὸν ἀφίκοντο, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν με-
 τιέναι τῶν ἀδίκως ἀνηρημένων τὸν φόνον. ὃ δὲ χρή-
 μασι πολλοῖς ἀποτυφλωθεὶς ὑπὸ τῶν Σαμαρέων κά-
 20 κείνοις μᾶλλον πεισθεὶς τὴν ἐκδίκησιν ὀλιγώρησεν.
 <120> ἀγανακτήσαντες δ' ἐπὶ τούτῳ Γαλιλαῖοι τὸ πλῆ-
 θος τῶν Ἰουδαίων ἔπειθον ἐφ' ὅπλα καὶ φόρους χω-
 ρῆσαι καὶ τῆς ἐλευθερίας ἀντέχεσθαι· δουλείαν γὰρ
 καὶ καθ' αὐτὴν μὲν πικρὰν ἔλεγον εἶναι, τὴν ἐφ'
 25 ὕβρει δὲ παντάπασιν ἀφόρητον. <121> τῶν δ' ἐν
 τέλει καταπραῦνειν αὐτοὺς καὶ συστέλλειν τὴν ταρα-
 χὴν πειρωμένων, καὶ πείσειν τὸν Κουμανὸν ἐπαγγελ-
 λομένων δίκας εἰσπράξασθαι παρὰ τῶν ἀνηρηκότων,
 ἐκείνοις μὲν οὐ προσέσχον, ἀναλαβόντες δὲ τὰ ὅπλα
 30 καὶ βοηθεῖν Ἐλεάζαρον τὸν τοῦ Δειναίου παρακαλέ-
 § 118 cf. Bell. Iud. II 12, 3.

σαντες (ληστής δ' οὗτος ἦν ἔτη πολλά τὴν διατριβὴν ἐν ὕρει πεπονημένος), κώμας τινὰς τῶν Σαμαρέων ἐμπρήσαντες διαρπάζουσι. <122> Κουμανὸς δέ, τῆς πράξεως εἰς αὐτὸν ἀφικομένης, ἀναλαβὼν τὴν τῶν Σεβαστηνῶν ἰλὴν καὶ πεζῶν τέτταρα τάγματα, τοὺς τε 5 Σαμαρείτας καθοπλίσας, ἐξῆλθεν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους, καὶ συμβαλὼν πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινε, πλείους δὲ ζῶντας ἔλαβεν. <123> οἱ δὲ πρῶτοι κατὰ τιμὴν καὶ γένος τῶν Ἱεροσολυμιτῶν ὡς εἶδον εἰς οἶον κακῶν μέγεθος ἤκουσι, μετενδυσάμενοι σάκκους καὶ σποδοῦ 10 τὰς κεφαλὰς ἀναπλήσαντες παντοιοὶ τοὺς ἀφεστιῶτας παρακαλοῦντες ἦσαν, καὶ πείθοντες, πρὸ ὀφθαλμῶν θεμένους κατασκαφησομένην μὲν αὐτῶν τὴν πατρίδα, τὸ δ' ἱερὸν πυρποληθησόμενον, αὐτῶν δὲ καὶ γυναικῶν σὺν τέκνοις ἀνδραποδισμοὺς ἐσομένους, μεταθέ- 15 σθαι τὸν λογισμόν, καὶ τὰ ὄπλα ῥίψαντας ἡρεμεῖν εἰς τὸ λοιπόν, ἀποχωρήσαντας εἰς τὰ αὐτῶν. ταῦτα δ' εἰπόντες ἐπεισαν, <124> καὶ οἱ μὲν διελύθησαν, οἱ λησταὶ δ' ἐπὶ τοὺς ὀχυροὺς τόπους πάλιν ἀπῆλθον. ἐξ ἐκείνου δ' ἡ σύμπασα Ἰουδαία ληστηρίων ἐπλήσθη. 20

- 2 <125> Σαμαρέων δ' οἱ πρῶτοι πρὸς Οὐμιίδιον Κουαδράτον τῆς Συρίας προεστηκότα, κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον ἐν Τύρῳ τυγχάνοντα, παραγενόμενοι κατηγόρουσαν τῶν Ἰουδαίων ὡς τὰς κώμας αὐτῶν ἐμπρήσειαν καὶ διαρπάσειαν. <126> καὶ περὶ μὲν ὧν αὐτοὶ πε- 25 πόνθασιν οὐχ οὕτως ἀγανακτεῖν ἔφασκον ὡς ὅτι Ῥωμαίων καταφρονήσειαν, ἐφ' οὓς κριτὰς ἐχρῆν αὐτούς, εἶπερ ἡδικοῦντο, παραγενέσθαι, νῦν δέ, ὡς οὐκ ἐχόντων ἡγεμόνας Ῥωμαίους, καταδραμεῖν. ἦκειν οὖν ἐπ' αὐτὸν ἐκδικίας τευξόμενοι. ταῦτα μὲν οὖν οἱ Σαμα- 30

ρεῖς κατηγοροῦν, <127> Ἰουδαῖοι δὲ καὶ τῆς στάσεως
 καὶ τῆς μάχης αἰτίους γεγονέναι Σαμαρεῖς ἔφασαν,
 πρὸ πάντων δὲ Κουμανὸν δώροις ὑπ' αὐτῶν φθαρέντα
 καὶ παρασιωπήσαντα τὸν τῶν ἀνηρημένων φόνον.
 5 <128> καὶ Κουαδρᾶτος ἀκούσας ὑπερτίθεται τὴν κρί-
 σιν, εἰπὼν ἀποφανεῖσθαι ἐπειδὴν εἰς τὴν Ἰουδαίαν
 παραγενόμενος ἀκριβέστερον ἐπιγνῶ τὴν ἀλήθειαν. καὶ
 οἱ μὲν ἀπῆσαν ἄπρακτοι, <129> μετ' οὐ πολὺν δὲ
 χρόνον ὁ Κουαδρᾶτος ἦκεν εἰς Σαμάρειαν, ἔνθα δια-
 10 κούσας αἰτίους τῆς ταραχῆς ὑπέλαβε γεγονέναι τοὺς
 Σαμαρεῖς. ὥς δὲ καὶ Ἰουδαίων τινὰς νεωτερίσαντας
 ἔμαθεν, ἀνεσταύρωσεν οὓς Κουμανὸς ἔλαβεν αἰχμαλώ-
 τους. <130> καὶ κεῖθεν εἰς κώμην τινὰ παραγενόμενος
 Λύδδα λεγομένην, πόλεως τὸ μέγεθος οὐκ ἀποδέουσας,
 15 καθίσας ἐπὶ βήματος καὶ δευτέρου τῶν Σαμαρέων
 διακούσας διδάσκειται παρὰ τινος Σαμαρέως ὅτι τῶν
 Ἰουδαίων τις πρῶτος, ὄνομα Δόρτος, καὶ τινες σὺν
 αὐτῷ νεωτερισταί, τέτταρες τὸν ἀριθμὸν, πείσειαν τὸν
 ὄχλον ἐπὶ τῇ Ῥωμαίων ἀποστάσει. <131> καὶ κείνους
 20 μὲν ὁ Κουαδρᾶτος ἀνελεῖν προσέταξεν, τοὺς δὲ περὶ
 Ἀνανίαν τὸν ἀρχιερέα καὶ τὸν στρατηγὸν Ἀνανον δῆ-
 σας εἰς Ῥώμην ἀνέπεμψε, περὶ τῶν πεπραγμένων λόγον
 ὑφέξοντας Κλαυδίῳ Καίσαρι. <132> κελεύει δὲ καὶ
 τοῖς τῶν Σαμαρέων πρῶτοις καὶ τοῖς Ἰουδαίων, Κου-
 25 μανῷ τε τῷ ἐπιτρόπῳ καὶ Κέλερι (χιλίαρχος δ' ἦν
 οὗτος), ἐπ' Ἰταλίας ἀπιέναι πρὸς τὸν αὐτοκράτορα,
 κριθησομένους ἐπ' αὐτοῦ περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους ζη-
 τήσεων. <133> αὐτὸς δὲ δείσας μὴ τὸ πλῆθος τῶν
 Ἰουδαίων πάλιν νεωτερίσειεν, εἰς τὴν τῶν Ἱεροσολυ-
 30 μιτῶν πόλιν ἀφικνεῖται. καταλαμβάνει δ' αὐτὴν εἰρη-
 νευομένην καὶ πάτριον ἑορτὴν τῷ θεῷ τελοῦσαν.

πιστεύσας οὖν μηδένα νεωτερισμὸν παρ' αὐτῶν γενή-
σεσθαι, καταλιπὼν ἑορτάζοντας ὑπέστρεψεν εἰς Ἀν-
τιόχειαν.

- 3 <134> οἱ περὶ Κουμανὸν δὲ καὶ τοὺς πρῶτους
τῶν Σαμαρέων ἀναπεμφθέντες εἰς Ῥώμην λαμβάνουσι 5
παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἡμέραν, καθ' ἣν περὶ τῶν
πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητήσεων λέγειν ἔμελλον. <135>
σπουδῇ δὲ μεγίστῃ τῷ Κουμανῷ καὶ τοῖς Σαμαρεῦσιν
ἦν παρὰ τῶν Καίσαρος ἀπελευθέρων καὶ φίλων, κἂν
περιεγέροντο τῶν Ἰουδαίων, εἰ μὴ περ Ἀγρίππας ὁ 10
νεώτερος ἐν τῇ Ῥώμῃ τυγχάνων, κατασπενδομένους
ιδὼν τοὺς τῶν Ἰουδαίων πρῶτους, ἐδεήθη πολλὰ τῆς
τοῦ αὐτοκράτορος γυναικὸς Ἀγριππίνης πείσαι τὸν
ἄνδρα, διακούσαντα πρεπόντως τῇ αὐτοῦ δικαιοσύνῃ,
τιμωρήσασθαι τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως. <136> καὶ 15
Κλαύδιος τῇ δεήσει ταύτῃ προευντρεπισθεὶς καὶ δια-
κούσας, ὥς εὔρε τῶν κακῶν ἀρχηγοὺς τοὺς Σαμαρεῖς
γενομένους, τοὺς μὲν ἀναβάνας πρὸς αὐτὸν ἐκέλευσεν
ἀναιρεθῆναι, τῷ Κουμανῷ δὲ φυγὴν ἐπέβαλε, Κέλερα
δὲ τὸν χιλιάρχον ἐκέλευσεν ἀγαρόντας εἰς τὰ Ἱεροσό- 20
λυμα, πάντων ὁρῶντων περὶ τὴν πόλιν πᾶσαν· σύραν-
τας, οὕτως ἀποκτεῖναι.

- 7 <137> πέμπει δὲ καὶ Κλαύδιος Φήλικα Πάλλαντος
ἀδελφὸν τῶν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν προστησόμενον πραγ-
μάτων. <138> τῆς δ' ἀρχῆς δωδέκατον ἔτος ἤδη 25
πεπληρωκὼς δωρεῖται τὸν Ἀγρίππαν τῇ Φιλίππου τε-
τραρχίᾳ καὶ Βαταναίᾳ, προσθεὶς αὐτῷ τὴν Τραχωνίτιν
σὺν Ἀβίλᾳ (Λυσανία δ' αὕτη ἐγγέρονει τετραρχία), τὴν
Χαλκίδα δ' αὐτὸν ἀφαιρεῖται, δυναστεύσαντα ταύτης
ἔτη τέτταρα. <139> λαβὼν δὲ τὴν δωρεὰν παρὰ τοῦ 30

- Καίσαρος Ἀργίππας ἐκδίδωσι πρὸς γάμον Ἀζίζῳ τῷ Ἐμέσων βασιλεῖ, περιτέμεσθαι θελήσαντι, Δρουσίλλαν τὴν ἀδελφὴν· Ἐπιφάνης γὰρ ὁ Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως παῖς παρητήσατο τὸν γάμον, μὴ βουληθεὶς εἰς τὰ Ἰου-
 5 δαίων ἔθνη μεταβαλεῖν, καίπερ τοῦτο ποιήσῃ προὔποσχύμενος αὐτῆς τῷ πατρί. <140> καὶ Μαριάμμην δ' ἐξέδωκεν Ἀρχελάῳ τῷ Ἐλκίου παιδί, πρότερον ὑπὸ Ἀργίππα τοῦ πατρὸς ἀρμολογεῖσθαι αὐτῷ· καὶ γίνεται θυγάτηρ αὐτοῖς ὄνομα Βερενίκη.
- 10 <141> διαλύονται δὲ τῇ Δρουσίλλῃ πρὸς τὸν Ἀζίζον 2 οἱ γάμοι μετ' οὐ πολὺν χρόνον τοιαύτης ἐμπεσοῦσης αἰτίας. <142> καθ' ὃν καιρὸν τῆς Ἰουδαίας ἐπετρόπευσε Φῆλιξ. θεασάμενος ταύτην (καὶ γὰρ ἦν κάλλει πασῶν διαφέρουσα) λαμβάνει τῆς γυναικὸς ἐπιθυμίαν,
 15 καὶ Σίμωνα ὀνόματι, τῶν ἑαυτοῦ φίλων, Ἰουδαῖον, Κύπριον δὲ γένος, μάγον εἶναι σκηπτόμενον, πέμπων πρὸς αὐτὴν ἔπειθε τὸν ἄνδρα καταλιποῦσαν αὐτῷ γήμασθαι, μακαρίαν ποιήσῃν ἐπαγγελλόμενος μὴ ὑπερηφανήσασαν αὐτόν. <143> ἡ δὲ κακῶς πράττουσα, καὶ
 20 φυγεῖν τὸν ἐκ τῆς ἀδελφῆς Βερενίκης βουλομένη φθόνον (διὰ γὰρ τὸ κάλλος παρ' ἐκείνης ἐν οὐκ ὀλίγοις ἐβλάπτετο), παραβῆναι τὰ τε πάτρια νόμιμα πείθεται καὶ τῷ Φήλικι γήμασθαι. τεκοῦσα δ' ἐξ αὐτοῦ παῖδα προσηγόρευεν Ἀργίππαν. <144> ἀλλ' ὃν μὲν
 25 τρόπον ὁ νεανίας ἐκείνος σὺν τῇ γυναικὶ κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν τοῦ Βεσβίου ὄρους ἐπὶ τῶν Τίτου Καίσαρος χρόνων ἠφανίσθη, μετὰ ταῦτα δηλώσω· <145> Βερε- 3 νίκη δὲ μετὰ τὴν Ἡρώδου τελευτήν, ὅς αὐτῆς ἀνὴρ καὶ θεῖος ἐγερόνει, πολὺν χρόνον ἐπιχρηρέυσασα, γήμης
 30 ἐπισχούσης ὅτι τὰδελφῷ συνείη, πείθει Πολέμωνα (Κιλικίας δ' ἦν οὗτος βασιλεύς) περιτεμόμενον ἄγεσθαι

πρὸς γάμον αὐτήν· οὕτω γὰρ ἐλέγξειν ὤετο ψευδεῖς τὰς διαβολάς. <146> καὶ ὁ Πολέμων ἐπέισθη μάλιστα διὰ τὸν πλοῦτον αὐτῆς. οὐ μὴν ἐπὶ πολὺ συνέμεινεν ὁ γάμος, ἀλλ' ἡ Βερενίκη δι' ἀκολασίαν, ὡς ἔφασαν, κατέλιπε τὸν Πολέμονα. ὃ δ' ἅμα τοῦ τε γάμου καὶ 5 τοῦ τοῖς ἔθεσι τῶν Ἰουδαίων ἐμμένειν ἀπήλλακτο. <147> τῷ αὐτῷ δὲ καιρῷ καὶ Μαριάμμη, παραιτησάμενη τὸν Ἀρχέλαον, συνώκησε Δημητρίῳ τῷ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰουδαίων πρωτεύοντι γένει τε καὶ πλούτῳ· τότε δὴ καὶ τὴν ἀλαβαρχίαν αὐτὸς εἶχε. γενό- 10 μενον δ' αὐτῇ παιδίον ἐξ ἐκείνου Ἀγριππῖνον προσηγόρευσεν.

8 <148> ἀλλὰ περὶ μὲν ἐκάστου τούτων μετ' ἀκριβείας ὕστερον ἀπαγγελοῦμεν· τελευτᾷ δὲ Κλαύδιος Καῖσαρ βασιλεύσας ἔτη δεκατρία μῆνας ὀκτὼ πρὸς 15 ἡμέραις εἴκοσι, καὶ λόγος ἦν παρὰ τινων ὡς ὑπὸ τῆς γυναικὸς Ἀγριππίνης φαρμάκοις ἀνήρητο. ταύτης πατὴρ μὲν ἦν Γερμανικὸς Καῖσαρος ἀδελφός, ἀνὴρ δὲ Δομέτιος Ἡνόβαρβος ὁ τῶν ἐπισήμων κατὰ τὴν Ῥωμαίων πόλιν· <149> οὗ τελευτήσαντος χηρεύουσαν 20 αὐτήν ἐπὶ πολὺν χρόνον Κλαύδιος ἄγεται πρὸς γάμον, ἐπαγομένην καὶ παῖδα Δομέτιον ὁμώνυμον τῷ πατρί. προανηγήκει γὰρ τὴν γυναῖκα Μεσσαλῖναν διὰ ζηλοτυπίαν, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖδες ἐγεγόνεσαν Βρεττανικὸς καὶ Ὀκτασία. <150> ἦν δὲ αὐτῷ καὶ Ἀντωνία πρεσ- 25 βυτάτη τῶν ἀδελφῶν, ἦν ἐκ Πετενῆς τῆς πρώτης γυναικὸς εἶχε. καὶ δὴ τὴν Ὀκτασίαν ἡρώμοσε τῷ Νέρωνι· τοῦτο γὰρ ὕστερον αὐτὸν ἐκάλεσεν εἰσποιησάμενος υἱὸν ὁ Καῖσαρ.

2 <151> δεδοικυῖα δ' ἡ Ἀγριππῖνα μὴ ὁ Βρεττανικὸς 30 § 148 cf. Bell. Iud. II 12, 8.

- ἀνδρωθεὶς αὐτὸς παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν ἀρχὴν παραλά-
 βοι, τῷ δ' αὐτῆς παιδί προαρχάσαι βουλομένη τὴν
 ἡγεμονίαν, τὰ τε περὶ τὸν θάνατον τοῦ Κλαυδίου,
 καθάπερ ἦν λόγος, διεπράξατο, <152> καὶ παραχρημα
 5 πέμπει τὸν τῶν στρατευμάτων ἑπαρχον Βοῦρρον, καὶ
 σὺν αὐτῷ τοὺς χιλιάρχους τῶν τ' ἀπελευθέρων τοὺς
 πλείστον δυναμένους, ἀπάξοντας εἰς τὴν παρεμβολὴν
 τὸν Νέρωνα καὶ προσαγορεύσοντας αὐτὸν αὐτοκράτορα.
 <153> Νέρων δὲ τὴν ἀρχὴν οὕτω παραλαβὼν, Βρεττα-
 10 νικὸν μὲν ἀδήλως τοῖς πολλοῖς ἀναιρεῖ διὰ φαρμάκων,
 φανερώς δ' οὐκ εἰς μακρὰν τὴν μητέρα τὴν ἑαυτοῦ
 φονεύει, ταύτην ἀμοιβὴν ἀποτίσας αὐτῇ οὐ μόνον τῆς
 γενέσεως ἀλλὰ καὶ τοῦ ταῖς ἐκείνης μηχαναῖς τὴν Ῥω-
 μαίων ἡγεμονίαν παραλαβεῖν. κτείνει δὲ καὶ τὴν Ὀκ-
 15 τασίαν ἣ συνώκει, πολλοὺς τ' ἐπιφανεῖς ἄνδρας ὥς
 ἐπ' αὐτὸν ἐπιβουλὰς συνθέντας.
 <154> ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἔω πλείω γράφειν· 3
 πολλοὶ γὰρ τὴν περὶ Νέρωνα συντετάχασιν ἱστορίαν,
 ὧν οἱ μὲν διὰ χάριν, εἰς πεπονθότες ὑπ' αὐτοῦ, τῆς
 20 ἀληθείας ἡμέλησαν, οἱ δὲ διὰ μῖσος καὶ τὴν πρὸς
 αὐτὸν ἀπέχθειαν οὕτως ἀναιδῶς ἐνεπαρρώνησαν τοῖς
 ψεύσμασιν ὥς ἀξιόους αὐτοὺς εἶναι καταγνώσεως. <155>
 καὶ θανμάζειν οὐκ ἔπεισί μοι τοὺς περὶ Νέρωνος
 ψευσαμένους, ὅπου μὴδὲ τῶν πρὸ αὐτοῦ γενομένων
 25 γράφοντες τὴν ἀλήθειαν τῆς ἱστορίας τετηρήκασιν·
 καίτοι πρὸς ἐκείνους αὐτοῖς οὐδὲν μῖσος ἦν ἄτε μετ'
 αὐτοὺς πολλῷ χρόνῳ γενομένοις. <156> ἀλλὰ γὰρ τοῖς
 μὲν οὐ προνοουμένοις τῆς ἀληθείας ἐξέστω γράφειν
 ὥς θέλουσι· τούτῳ γὰρ χαίρειν εἰόικασιν· <157> ἡμεῖς
 30 δὲ σκοπὸν τὴν ἀλήθειαν προθέμενοι, τὰ μὲν ἀπηρ-

τημένα τῆς προκειμένης ἡμῖν πραγματείας ἐπ' ὀλίγον
μνήμης ἀξιούμεν, τὰ δ' ἡμῖν τοῖς Ἰουδαίοις συμπε-
σόντα δηλοῦμεν οὐ παρέργως, μήτε τὰς συμφορὰς
μήτε τὰς ἁμαρτίας διασαφεῖν ὀκνοῦντες. ἐπανάξω
τοίνυν τὸν λόγον ἐπὶ τὴν τῶν οἰκείων πραγμάτων 5
διήγησιν.

4 <158> τῷ γὰρ πρώτῳ τῆς Νέρωνος ἀρχῆς ἔτει τε-
λευτήσαντος τοῦ Ἑμέσων δυνάστου Ἀζίζου Σόεμος ἀδελ-
φὸς τὴν ἀρχὴν διαδέχεται. τὴν δὲ τῆς μικρᾶς Ἀρμε-
νίας προστασίαν Ἀριστόβουλος, Ἡρώδου τῆς Χαλκίδος 10
βασιλέως παῖς, ὑπὸ Νέρωνος ἐργχειρίζεται. <159> καὶ
τὸν Ἀγρίππαν δὲ δωρεῖται μοῖρα τινὲ τῆς Γαλιλαίας
ὁ Καῖσαρ, Τιβεριάδα καὶ Ταριχαίας ὑπακούειν αὐτῷ
κελεύσας· δίδωσι δὲ καὶ Ἰουλιάδα πόλιν τῆς Περαιᾶς
καὶ κώμας τὰς περὶ αὐτὴν τετταρεσκαίδεκα. 15

5 <160> τὰ δὲ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πράγματα πρὸς
τὸ χεῖρον ἀεὶ τὴν ἐπίδοσιν ἐλάμβανε· λησθησίων γὰρ
ἢ χώρα πάλιν ἀνεπλήσθη καὶ γοήτων ἀνθρώπων, οἱ
τὸν ὄχλον ἠπάτων. <161> ἀλλὰ τούτων μὲν ὁ Φῆλιξ
πολλοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν σὺν τοῖς λησταῖς λαμ- 20
βάνων ἀνήρει, καὶ Ἐλεάζαρον δὲ τὸν Δειναίου παῖδα,
τὸν συστησάμενον τῶν ληστῶν τὸ σύνταγμα, δι' ἐνέ-
δρας εἴλε ζῶντα· πίστιν γὰρ αὐτῷ προτείνας ὑπὲρ
τοῦ μηδὲν πείσεσθαι κακόν, πείθει πρὸς αὐτὸν ἀφικέ-
σθαι, καὶ δῆσας ἀνέπεμψεν εἰς Ῥώμην. <162> ἔχων 25
δ' ἀπεχθῶς πρὸς τὸν ἀρχιερέα τὸν Ἰωνάθην ὁ Φῆλιξ
διὰ τὸ πολλάκις ὑπ' αὐτοῦ νουθετεῖσθαι περὶ τοῦ
κρειττόνως προϊστασθαι τῶν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν πραγ-
μάτων, μὴ καὶ μέμψιν αὐτὸς ὄφλοι παρὰ τοῖς πλήθε-
σιν αἰτησάμενος ἐκείνου παρὰ τοῦ Καίσαρος πεμφθῆναι 30

τῆς Ἰουδαίας ἐπίτροπον, πρόφασιν ἐπενόει δι' ἧς μεταστήσεται τὸν συνεχῶς ὀχληρὸν αὐτῷ γενόμενον· βαρὺ γὰρ τοῖς ἀδικεῖν ἐθέλουσι τὸ συνεχῶς νοθευτοῦν. <163> καὶ δὴ διὰ τοιαύτης αἰτίας ὁ Φῆλιξ τὸν πιστό-
 5 τaton τῶν Ἰωνάθου φίλων, Ἱεροσολυμίτην τὸ γένος, Δωρᾶν ὀνόματι, πείθει, πολλὰ χρήματα δώσειν ὑπὸ σκηνούμενος, ἐπαγαγεῖν τῷ Ἰωνάθῃ τοὺς ληστὰς ἀναιρῆ-
 σοντας. κακείνος ὑπακούσας ἐμηχανήσατο διὰ τῶν ληστῶν πραχθῆναι τοιούτῳ τρόπῳ τὸν φόνον. <164>
 10 ἀνέβησάν τινες αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν ὡς προσκυνήσον-
 τες τὸν θεόν, ὑπὸ τὰς ἐσθῆτας ἔχοντες ξιφίδια, καὶ συναναμιχθέντες τῷ Ἰωνάθῃ κτείνουσιν αὐτόν. <165>
 ἀνεκδικήτου δὲ τούτου τοῦ φόνου μεμενηκότος, μετὰ πάσης τὸ λοιπὸν ἀδείας ἀναβαίνοντες ἐν ταῖς ἐορταῖς
 15 οἱ λησταί, καὶ τὸν σίδηρον ὁμοίως κεκρυμμένον ἔχον-
 τες, συναναμινύμενοι τοῖς πλήθεσιν ἀνῆρουν οὓς μὲν ἐαυτῶν ἐχθρούς, οὓς δ' ἐπὶ χρήμασιν ἄλλοις ὑπηρε-
 τοῦντες, οὐ μόνον κατὰ τὴν ἄλλην πόλιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν ἐνίους· καὶ γὰρ ἐκεῖ σφάττειν ἐτόλμων,
 20 οὐδ' ἐν τούτῳ ὀκνοῦντες ἀσεβεῖν. <166> διὰ τοῦτο οἶμαι καὶ τὸν θεὸν μισήσαντα τὴν ἀσέβειαν αὐτῶν ἀποστραφῆναι μὲν ἡμῶν τὴν πόλιν, τὸ δ' ἱερὸν οὐκέτι καθαρὸν οἰκητήριον αὐτῷ κρίναντα Ῥωμαίους ἐπαγα-
 γεῖν ἡμῖν, καὶ τῇ πόλει καθάρσιόν τε πῦρ καὶ δου-
 25 λείαν ἐπιβαλεῖν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, σωφρονίσαι ταῖς συμφοραῖς βουλούμενον ἡμᾶς.

<167> τὰ μὲν οὖν τῶν ληστῶν ἔργα τοιαύτης ἀνο- 6
 σιότητος ἐπλήρου τὴν πόλιν, οἱ δὲ γόητες καὶ ἀπα-
 τεῶνες ἄνθρωποι τὸν ὄχλον ἔπειθον αὐτοῖς εἰς τὴν
 30 ἐρημίαν ἔπεσθαι· <168> δεῖξιν γὰρ ἔφασαν ἐναργῆ

τέρατα καὶ σημεῖα, κατὰ τὴν τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν γιγνώ-
μενα. καὶ πολλοὶ πεισθέντες τῆς ἀφροσύνης τιμωρίαν
ὑπέσχον· ἀναχθέντας γὰρ αὐτοὺς Φῆλιξ ἐκόλασεν.
<169> ἀφικνεῖται δέ τις ἐξ Αἰγύπτου κατὰ τοῦτον τὸν
καιρὸν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, προφήτης εἶναι λέγων, καὶ 5
συμβουλευὼν τῷ δημοτικῷ πλήθει σὺν αὐτῷ πρὸς
ὄρος τὸ προσαγορευόμενον τῶν Ἑλαιῶν ἔρχεσθαι, ὃ
τῆς πόλεως ἄντικρυς κείμενον ἀπέχει στάδια πέντε·
<170> θέλειν γὰρ ἔφασκεν αὐτοῖς ἐκεῖθεν ἐπιδεῖξαι
ὥς κελεύσαντος αὐτοῦ πίπτοι τὰ τῶν Ἱεροσολύμων 10
τείχη, δι' ὧν τὴν εἴσοδον αὐτοῖς παρέξιν ἐπηγγέλλετο.
<171> Φῆλιξ δ' ὥς ἐπύθετο ταῦτα, κελεύει τοῖς στρα-
τιώταις ἀναλαβεῖν τὰ ὄπλα, καὶ μετὰ πολλῶν ἱππέων
τε καὶ πεζῶν ὁρμήσας ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων προσ-
βάλλει τοῖς περὶ τὸν Αἰγύπτιον· καὶ τετρακοσίους μὲν 15
αὐτῶν ἀνεῖλε, διακοσίους δὲ ζῶντας ἔλαβεν. <172> ὁ
δ' Αἰγύπτιος αὐτὸς διαδράς ἐκ τῆς μάχης ἀφανὴς ἐρέ-
νετο. πάλιν δ' οἱ ληστὰι τὸν δῆμον εἰς τὸν πρὸς Ῥω-
μαίους πόλεμον ἠρθέμιζον, μὴ δεῖν ὑπακούειν αὐτοῖς
λέγοντες, καὶ τὰς τῶν ἀπειθούντων κώμας ἐμπιμπράν- 20
τες διήρπαζον.

7 <173> γίγνεται δὲ καὶ τῶν Καισάρειαν οἰκούντων
Ἰουδαίων στάσις πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ Σύρους περὶ ἰσο-
πολιτείας. οἱ μὲν γὰρ Ἰουδαῖοι πρωτεύειν ἠξίουσιν διὰ
τὸ τὸν κτιστὴν τῆς Καισαρείας Ἡρώδην αὐτῶν βασι- 25
λέα γεγονέναι τὸ γένος Ἰουδαῖον· Σύροι δὲ τὰ μὲν
περὶ τὸν Ἡρώδην ὁμολόγουν, ἔφασαν δὲ τὴν Καισά-
ρειαν Στράτωνος πύργον τὸ πρότερον καλεῖσθαι, καὶ
τότε μηδένα γεγονέναι τῆς πόλεως τῶν Ἰουδαίων οἰκή-
τορα. <174> ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ τῆς χώρας ἑπαρχοί, 30

λαβόντες ἀμφοτέρωθεν τοὺς αἰτίους τῆς στάσεως πλη-
 γαῖς ἠκίσαντο. καὶ τὴν ταραχὴν οὕτω κατέστειλαν πρὸς
 ὀλίγον. <175> πάλιν γὰρ οἱ κατὰ τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι
 τῷ πλούτῳ θαρροῦντες, καὶ διὰ τοῦτο καταφρονοῦντες
 5 τῶν Σύρων, ἐβλασφήμουν εἰς αὐτοὺς ἐρεθίσειν προσ-
 δοκῶντες. <176> οἱ δὲ χρήμασι μὲν ἡττώμενοι, μέγα
 δὲ φρονοῦντες ἐπὶ τῷ τοὺς πλείστους τῶν ὑπὸ Ῥω-
 μαίους ἐκεῖ στρατευομένων Καισαρεῖς εἶναι καὶ Σεβα-
 στηνούς, μέχρι μὲν τινος καὶ αὐτοὶ τοὺς Ἰουδαίους
 10 λόγῳ ὑβρίζον, εἴτα λίθοις ἀλλήλους ἐβαλλον, ἕως
 πολλοὺς παρ' ἀμφοτέρων τραπήναι τε καὶ πεσεῖν
 συνέβη. νικῶσί γε μὴν Ἰουδαῖοι. <177> Φηλιξ δ'
 ὥς ἐθεάσατο φιλονικίαν ἐν πολέμῳ τρόπῳ γενομένην,
 προπηθήσας παύεσθαι τοὺς Ἰουδαίους παρεκάλει· μὴ
 15 πειθομένοις δὲ τοὺς στρατιώτας ὀπλίσας ἐπαφίησι, καὶ
 πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀνείλε πλείους δὲ ζῶντας ἔλαβεν,
 οἰκίας δὲ τινὰς τῶν ἐν τῇ πόλει πολλῶν πάνυ χρημά-
 των γεμούσας διαρπάζειν ἐφῆκε τοῖς στρατιώταις.
 <178> οἱ δὲ τῶν Ἰουδαίων ἐπιεικέστεροι καὶ προῦ-
 20 χοντες κατὰ τὴν ἀξίωσιν, δέισαντες περὶ ἑαυτῶν, παρ-
 εκάλουν τὸν Φήλικα τοὺς στρατιώτας ἀνακαλεῖσθαι τῇ
 σάλπιγγι καὶ φεῖδεσθαι τὸ λοιπὸν αὐτῶν, δοῦναί τε
 μετάνοιαν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις. καὶ Φηλιξ ἐπείσθη.
 <179> κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ὁ βασιλεὺς Ἀγρίπ- 8
 25 πας δίδωσι τὴν ἀρχιερωσύνην Ἰσμαήλῳ· Φαβεῖ παῖς
 οὗτος ἦν. <180> ἐξάπτεται δὲ καὶ τοῖς ἀρχιερεῦσι
 πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς πρῶτους τοῦ πληθους τῶν
 Ἱεροσολυμιτῶν ἔχθρα τις πρὸς ἀλλήλους καὶ διάστασις·
 ἕκαστός τ' αὐτῶν στίφος ἀνθρώπων τῶν θρασυτάτων
 30 καὶ νεώτεριστῶν ἑαυτῷ ποιήσας καὶ καθ' ἑαυτὸν συν-
 αγείρας ἡγεμῶν καὶ ἑξαρχος στάσεως ἦν, καὶ συρ-

ράττοντες ἐκακολόγουν τ' ἀλλήλους καὶ λίθοις ἔβαλλον. ὁ δ' ἐπιπλήξων καὶ τὴν στάσιν κωλύσων ἦν οὐδείς, ἀλλ' ὥς ἐν ἀπροστατεύτῳ πόλει ταῦτ' ἐπράττετο μετ' ἐξουσίας. <181> τοσαύτη δὲ τοὺς ἀρχιερεῖς κατέλαβεν ἀναιδεια καὶ τόλμα ὥστε καὶ πέμπειν δούλους ἐτόλμων ἐπὶ τὰς ἄλωνας, τοὺς ληψομένους τὰς τοῖς ἱερεῦσιν ὀφειλομένας δεκάτας· καὶ συνέβαινε τοὺς ἀπορομένους τῶν ἱερέων ὑπ' ἐνδεΐας τελευτᾶν. οὕτως ἐκράτει τοῦ δικαίου παντὸς ἢ τῶν στασιαζόντων βία.

10

9 <182> Πορκίου δὲ Φήστου διαδόχου Φήλικι πεμφθέντος ὑπὸ Νέρωνος, οἱ πρωτεύοντες τῶν τὴν Καισάρειαν κατοικούντων Ἰουδαίων εἰς τὴν Ῥώμην ἀναβαίνουνσι Φήλικος κατηγοροῦντες, καὶ πάντως ἀνέδεδώκει τιμωρίαν τῶν εἰς Ἰουδαίους ἀδικημάτων, εἰ μὴ πολλὰ αὐτὸν ὁ Νέρων τάδελεγε Πάλλαντι παρακαλέσαντι συνεχώρησε, μάλιστα δὴ τότε διὰ τιμῆς ἄγων ἐκείνον. <183> καὶ τῶν ἐν τῇ Καισαρείᾳ Σύρων οἱ πρῶτοι Βοῦρρον (παιδαγωγὸς δ' οὗτος ἦν τοῦ Νέρωνος, τάξιν τὴν ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιστολῶν πεπιστευμένος) πείθουσι πολλοῖς χρήμασιν αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ Νέρωνος αὐτοῖς ἐπιστολὴν ἀκυροῦσαν τὴν Ἰουδαίων πρὸς αὐτοὺς ἰσοπολιτείαν. <184> καὶ Βοῦρρος τὸν αὐτοκράτορα παρακαλέσας ἐπέτυχε πείσας γραφῆναι τὴν ἐπιστολὴν. αὕτη τῷ ἔθνει ἡμῶν τῶν μετὰ ταῦτα κακῶν τὰς αἰτίας παρέσχε· πυθόμενοι γὰρ οἱ κατὰ τὴν Καισάρειαν οἰκοῦντες Ἰουδαῖοι τὰ παρὰ τοῦ Νέρωνος γραφέντα πρὸς τοὺς Σύρους στάσεως μᾶλλον εἶχοντο, μέχρι δὴ τὸν πόλεμον ἐξῆψαν.

10 <185> ἀφικομένου δ' εἰς τὴν Ἰουδαίαν Φήστου
§ 182 cf. Bell. Ind. II 14, 1.

συνέβαινε τὴν Ἰουδαίαν ὑπὸ τῶν ληστῶν κακοῦσθαι, τῶν κωμῶν ἀπασῶν ἐμπιμπραμένων τε καὶ διαρπαζομένων. <186> καὶ οἱ σικάριοι δὲ καλούμενοι (λησταὶ δ' εἰσὶν οὗτοι) τότε μάλιστα ἐπλήθυνον, χρώμενοι ξιφιδίοις παραπλησίοις μὲν τὸ μέγεθος τοῖς τῶν Περσῶν ἀκινάκαις, (οὐκ) ἐπικαμπέσι δὲ καὶ ὁμοίοις ταῖς ὑπὸ Ῥωμαίων σίκαις καλουμέναις, ἅφ' ὧν καὶ τὴν προσηγορίαν οἱ ληστεύοντες ἔλαβον πολλοὺς ἀναιροῦντες. <187> ἀναμιγνύμενοι γὰρ ἐν ταῖς ἐορταῖς, καθὼς καὶ τὸ πρότερον εἶπομεν, τῷ πλήθει τῶν πανταχόθεν εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ τὴν εὐσέβειαν συρρεόντων, οὓς βουληθεῖεν ῥαδίως ἀπέσφαττον. πολλὰκις δὲ καὶ μεθ' ὅπλων ἐπὶ τὰς κώμας τῶν ἐχθρῶν ἀφικνούμενοι διήρπαζον καὶ ἐνεπίμπρασαν. <188> πέμπει δὲ Φῆστος δύναμιν ἱππικὴν τε καὶ πεζὴν ἐπὶ τοὺς ἀπατηθέντας ὑπὸ τινος ἀνθρώπου γόητος, σωτηρίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλομένου καὶ παῦλαν κακῶν, εἰ βουληθεῖεν ἔπεσθαι μέχρι τῆς ἐρημίας αὐτῶ. καὶ αὐτόν τ' ἐκεῖνον τὸν ἀπατήσαντα καὶ τοὺς ἀκολουθήσαντας διέφθειραν οἱ πεμφθέντες.

<189> κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον ὁ βασιλεὺς 11 Ἀγρίππας ὠκοδομήσατο μεγέθει διάφορον οἶκημα ἐν τῷ βασιλείῳ τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις, πλησίον τοῦ ξυστοῦ. <190> τὸ δὲ βασιλείον ἐγγεγόνει πάλαι ὑπὸ τῶν Ἀσσυωναίου παιδῶν, ἐφ' ὕψηλοῦ δὲ τόπου κεείμενον τοῖς κατοπτεύειν ἀπ' αὐτοῦ βουλομένοις τὴν πόλιν ἐπιτερπεστάτην παρεῖχε τὴν θέαν, ἧς ἐφιέμενος ὁ βασιλεὺς ἐκεῖθεν ἀφεώρα κατακείμενος τὰ κατὰ τὸ ἱερὸν πραττόμενα πάντα. <191> τοῦτο δὲ θεασάμενοι τῶν 30 Ἱεροσολυμιτῶν οἱ προύχοντες δεινῶς ἐχαλέπαινον· οὐ

γὰρ ἦν πάτριον οὐδὲ νόμιμον ἡμῖν τὰ κατὰ τὸ ἱερὸν
 δρώμενα κατοπτεύεσθαι, καὶ μάλιστα τὰς ἱερουργίας.
 τοῖχον οὖν ἐγείρουσιν ἐπὶ τῆς ἐξέδρας ὑψηλόν, ἥτις
 ἦν ἐν τῷ ἔσωθεν ἱερῷ τετραμμένη πρὸς δύοσιν. <192>
 οὐ μόνον δὲ τοῦ βασιλικοῦ τρικλίνου τὴν ἄποψιν οὐ- 5
 τος οἰκοδομηθεὶς ἀπετέμνετο, ἀλλὰ καὶ τῆς δυτικῆς
 στοᾶς τῆς κατὰ τὸ ἔξωθεν ἱερὸν οὔσης, ἔνθα τὰς φυ-
 λακὰς οἱ Ῥωμαῖοι ταῖς ἐορταῖς ἐποιοῦντο διὰ τὸ ἱερὸν.
 <193> ἐπὶ τούτοις ἡγανάκτησεν ὁ τε βασιλεὺς Ἀγρίπ-
 πας, μάλιστα δὲ Φῆστος ὁ ἑπαρχος, καὶ προσέταξεν 10
 αὐτοῖς καθελεῖν. οἱ δὲ παρεκάλεσαν ἐξουσίαν αὐτοῖς
 δοῦναι πρεσβεῦσαι περὶ τούτου πρὸς Νέρωνα· ζῆν
 γὰρ οὐχ ὑπομενεῖν καθαιρεθέντος τινὸς μέρους τοῦ
 ἱεροῦ. <194> συγχωρήσαντος δὲ τοῦ Φῆστου πέμ-
 πουσιν ἐξ αὐτῶν πρὸς Νέρωνα τοὺς πρώτους δέκα 15
 καὶ Ἰσμάηλον τὸν ἀρχιερέα καὶ Ἑλκίαν τὸν γαζοφύ-
 λακα. <195> Νέρων δὲ διακούσας αὐτῶν οὐ μόνον
 συνέγνω περὶ τοῦ πραχθέντος, ἀλλὰ καὶ συνεχώρησεν
 οὕτως ἔαν τὴν οἰκοδομίαν, τῇ γυναικὶ Ποππία (θεο-
 σεβῆς γὰρ ἦν αὕτη) ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων δεηθείσῃ 20
 χαριζόμενος· ἢ τοῖς μὲν δέκα προσέταξεν ἀπιέναι, τὸν
 δὲ Ἑλκίαν καὶ τὸν Ἰσμάηλον ὀμνηρεύσοντας παρ' ἑαυτῇ
 κατέσχεν. <196> ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦθ' ὥς ἐπύθετο,
 δίδωσι τὴν ἀρχιερωσύνην Ἰωσήφῳ τῷ Σίμωνος παιδὶ
 ἀρχιερέως, ἐπικαλουμένῳ δὲ Καβί. 25

- 9 <197> πέμπει δὲ Καῖσαρ Ἀλβῖνον εἰς τὴν Ἰου-
 δαίαν ἑπαρχον, Φῆστου τὴν τελευταίαν πυθόμενος. ὁ
 δὲ βασιλεὺς ἀφείλετο μὲν τὸν Ἰώσηπον τὴν ἀρχιερω-
 σύνην, τῷ δὲ Ἀνάνου παιδί, καὶ αὐτῷ Ἀνάνῳ λεγο-
 μένῳ, τὴν διαδοχὴν τῆς ἀρχῆς ἔδωκε. <198> τοῦτον 30

δέ φασι τὸν πρεσβύτατον Ἄνανον εὐτυχέστατον γενέ-
 σθαι· πέντε γὰρ ἔσχε παῖδας, καὶ τούτους πάντας
 συνέβη ἀρχιερατεῦσαι τῷ θεῷ, αὐτοὺς καὶ πρότερον
 τῆς τιμῆς ἐπὶ πλεῖστον ἀπολαύσας, ὅπερ οὐδενὶ συνέβη
 5 τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχιερέων. <199> ὁ δὲ νεώτερος
 Ἄνανος, ὃν τὴν ἀρχιερωσύνην ἔφαμεν παρειληφέναι,
 θρασὺς ἦν τὸν τρόπον καὶ τολμητῆς διαφερόντως,
 αἴρεσιν δὲ μετῆει τὴν Σαδδουκαίων, οἵπερ εἰσὶ περὶ
 τὰς κρίσεις ὡμοὶ παρὰ πάντας τοὺς Ἰουδαίους, καθὼς
 10 ἤδη· δεδηλώκαμεν. <200> ἅτε δὴ οὖν τοιοῦτος ὢν
 ὁ Ἄνανος, νομίσας ἔχειν καιρὸν ἐπιτήδειον διὰ τὸ
 τεθνάναι μὲν Φῆστον, Ἀλβῖνον δ' ἔτι κατὰ τὴν ὁδὸν
 ὑπάρχειν, καθίζει συνέδριον κριτῶν, καὶ παραγαγὼν
 εἰς αὐτὸ τὸν ἀδελφὸν Ἰησοῦ τοῦ λεγομένου Χριστοῦ
 15 (Ἰάκωβος ὄνομ' αὐτῷ) καὶ τινὰς ἐτέρους, ὡς παρα-
 νομησάντων κατηγορίαν ποιησάμενος, παρέδωκε λευ-
 σθησομένους. <201> ὅσοι δ' ἐδόκουν ἐπεικνέστατοι
 τῶν κατὰ τὴν πόλιν εἶναι καὶ τὰ περὶ τοὺς νόμους
 ἀκριβεῖς, βαρέως ἠνεγκαν ἐπὶ τούτῳ· καὶ πέμπουσι
 20 πρὸς τὸν βασιλέα κρύφα παρακαλοῦντες αὐτὸν ἐπι-
 στεῖλαι τῷ Ἀνάνῳ μηκέτι τοιαῦτα πράττειν· μηδὲ γὰρ
 τὸ πρῶτον ὀρθῶς αὐτὸν πεποιημέναι. <202> τινὲς δ'
 αὐτῶν καὶ τῷ Ἀλβίνῳ ὑπαντιάζουσιν ἀπὸ τῆς Ἀλε-
 ξανδρείας ὁδοιποροῦντι, καὶ διδάσκουσιν ὡς οὐκ ἔξον
 25 ἦν Ἀνάνῳ χωρὶς τῆς ἐκείνου γνώμης καθίσαι συν-
 ἔδριον. <203> Ἀλβῖνος δὲ πεισθεὶς τοῖς λεγομένοις
 γράφει μετ' ὀργῆς τῷ Ἀνάνῳ, λήψεσθαι παρ' αὐτοῦ
 δίκας ἀπειλῶν. καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας διὰ τοῦτο
 τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενος αὐτὸν ἄρξαντα μῆνας
 30 τρεῖς, Ἰησοῦν τὸν τοῦ Δαμναίου κατέστησεν.

<204> ἐπειδὴ δ' ἦκεν ὁ Ἀλβῖνος εἰς τὴν τῶν 2

Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν, πᾶσαν εἰσηνέγκατο σπουδὴν καὶ
 πρόνοιαν ὑπὲρ τοῦ τὴν χώραν εἰρηνεύεσθαι, τοὺς πολ-
 λούς τῶν σικαρίων διαφθείρας. <205> ὁ δ' ἀρχιερεὺς
 Ἀνανίας καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐπὶ μέγα προύκοπτε
 δόξης, καὶ τῆς παρὰ τῶν πολιτῶν εὐνοίας τε καὶ τιμῆς 5
 ἡξιοῦτο λαμπρῶς. ἦν γὰρ χρημάτων ποριστικός· καθ'
 ἡμέραν οὖν τὸν Ἀλβῖνον καὶ τὸν ἀρχιερέα δώροις
 ἐθεράπευεν. <206> εἶχε δ' οἰκέτας πάνυ μοχθηρούς,
 οἱ συναναστροφόμενοι τοῖς θρασυτάτοις ἐπὶ τὰς ἄλ-
 νας πορευόμενοι τὰς τῶν ἱερέων δεκάτας ἐλάμβανον· 10
 βιαζόμενοι, καὶ τοὺς μὴ διδόντας οὐκ ἀπείχοντο τύ-
 πτειν. <207> οἱ τ' ἀρχιερεῖς ὅμοια τοῖς ἐκείνου δού-
 λοις ἔπραττον, μηδενὸς κωλύειν δυναμένου. καὶ τῶν
 ἱερέων τοὺς πάλαι ταῖς δεκάταις τρεφομένους τότε
 συνέβαινε ἀποθνήσκειν τροφῆς ἀπορίᾳ. 15

3 <208> πάλιν δ' οἱ σικάριοι κατὰ τὴν ἑορτὴν (ἐνε-
 στήκει γὰρ αὕτη) διὰ νυκτὸς εἰς τὴν πόλιν παρελθόν-
 τες συλλαμβάνουσι ζῶντα τὸν γραμματέα τοῦ στρατη-
 γοῦντος Ἑλεζάρου (παῖς δ' ἦν οὗτος Ἀνάνου τοῦ
 ἀρχιερέως), καὶ δήσαντες ἐξήγαγον· <209> εἴτα πέμ- 20
 ψαντες πρὸς τὸν Ἀνανίαν ἀπολύσειν ἔφασαν τὸν
 γραμματέα πρὸς αὐτόν, εἰ πείσειε τὸν Ἀλβῖνον δέκα
 δεσμώτας τοὺς ἐξ αὐτῶν ληφθέντας ἀπολύσαι. καὶ ὁ
 Ἀνανίας διὰ τὴν ἀνάγκην πείσας τὸν Ἀλβῖνον, τῆς
 ἀξιώσεως ἐπέτυχε. τοῦτο μειζόνων κακῶν ἤρξεν· <210> 25
 οἱ γὰρ λησταὶ πάντως ἐπεμηχανῶντο τῶν Ἀνανίου
 τινὰς συλλαβεῖν οἰκείων, καὶ συνεχῶς ζωροῦντες οὐκ
 ἀπέλυνον πρὶν ἢ τινες τῶν σικαρίων ἀπολάβοιεν. γενό-
 μενοί τε πάλιν ἀριθμὸς οὐκ ὀλίγος, ἀναθαρσύναντες
 τὴν χώραν ἔπασαν ἐκάκουν. 30

4 <211> κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν ὁ βασιλεὺς

Ἀργίππας μείζονα τὴν Φιλίππου καλουμένην Καισάρειαν κατασκευάσας, εἰς τὴν τοῦ Νέρωνος τιμὴν Νερωνιάδα προσηγόρευσεν. καὶ Βηρυτίοις δὲ θέατρον ἀπὸ πολλῶν χρημάτων κατασκευασμένον ταῖς κατ' ἔτος
 5 θείαις ἐδωρεῖτο, πολλὰς εἰς τοῦτο μυριάδας ἀναλίσκων.
 <212> σίτον γὰρ ἐδίδου τῷ δήμῳ καὶ ἔλαιον διένειμε. καὶ τὴν πᾶσαν δὲ πόλιν ἀνδριάντων ἀναθέσει καὶ ταῖς τῶν ἀρχαίων ἀποτύποις εἰκόσιν ἐκόσμιε, καὶ μικροῦ δεῖν πάντα τὸν τῆς βασιλείας κόσμον ἐκεῖ μετήνεγκεν.
 10 μῖσος οὖν αὐτῷ παρὰ τῶν ὑπηκόων ἠΰξετο διὰ τὸ περιαιρούμενον τὰ ἐκείνων ξένην πόλιν κοσμεῖν. <213> λαμβάνει δὲ καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Γαμαλιήλ τὴν διαδοχὴν τῆς ἀρχιερωσύνης παρὰ τοῦ βασιλέως. Ἰησοῦν αὐτὴν ἀφελομένου τὸν τοῦ Δαμναίου· καὶ διὰ τοῦτο στάσις
 15 αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους ἐγένετο. συστήματα γὰρ τῶν θρασυτάτων ποιησάμενοι πολλάκις μέχρι λίθων βολῆς ἀπὸ τῶν βλασφημιῶν ἐξέπιπτον. ὑπερεῖχε δὲ Ἀνανίας τῷ πλούτῳ προσαγόμενος τοὺς λαμβάνειν ἑτοιμοὺς.
 <214> Κοστόβαρος δὲ καὶ Σαῦλος αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς
 20 μοχθηρὰ πλήθη συνῆγον, γένους μὲν ὄντες βασιλικοῦ καὶ διὰ τὴν πρὸς Ἀργίππαν συγγένειαν εὐνοίας τυγχάνοντες, βίαιοι δὲ καὶ ἀρπάζειν τὰ τῶν ἀσθενεστέρων ἑτοιμοί. ἐξ ἐκείνου μάλιστα τοῦ καιροῦ συνέβη τὴν πόλιν ἡμῶν νοσεῖν, προκοπτόντων πάντων ἐπὶ τὸ
 25 χεῖρον.

<215> ὥς δ' ἤκουσεν Ἀλβῖνος διάδοχον αὐτῷ Γέσ- 5
 σιον Φλῶρον ἀφικνεῖσθαι, βουλόμενος δοκεῖν τι τοῖς Ἱεροσολυμίταις παρεσχῆσθαι, προαγαγὼν τοὺς δεσμώ-
 τας; ὅσοι ἦσαν αὐτῶν προδήλως θανεῖν ἄξιοι, τού-
 30 τοὺς προσέταξεν ἀναιρεθῆναι, τοὺς δ' ἐκ μικρᾶς καὶ τῆς τυχούσης αἰτίας εἰς τὴν εἰρκτὴν κατατεθέντας χρή-

ματα λαμβάνων αὐτὸς ἀπέλυε. καὶ οὕτως ἡ μὲν φυ-
λακὴ τῶν δεσμωτῶν ἐκενώθη, ἡ χώρα δὲ ληστῶν
ἐπληρώθη.

6 <216> τῶν δὲ Λευιτῶν (φυλὴ δ' ἐστὶν αὕτη)
ὅσοι περ ἦσαν ὑμνωδοί, πείθουσι τὸν βασιλέα, καθί- 5
σαντα συνέδριον, φορεῖν αὐτοῖς ἐπ' ἰσῆς τοῖς ἱερεῦσιν
ἐπιτρέψαι λινῇν στολὴν· πρόπειν γὰρ αὐτοῦ τοῖς τῆς
ἀρχῆς χρόνοις ἑφασκον, ἅφ' ὧν μνημονευθήσεται και-
νοποιεῖν. <217> καὶ τῆς ἀξιώσεως οὐ διήμαρτον· ὁ
γὰρ βασιλεὺς μετὰ γνώμης τῶν εἰς τὸ συνέδριον ἐποι- 10
χομένων συνεχώρησε τοῖς ὑμνωδοῖς ἀποθεμένους τὴν
προτέραν ἐσθῆτα φορεῖν λινῇν οἷαν ἡθέλησαν. <218>
μέρους δέ τινος τῆς φυλῆς λειτουργοῦντος κατὰ τὸ
ἱερόν, καὶ τούτοις ἐπέτρεψε τοὺς ὕμνους ἐκμαθεῖν ὥς
παρεκάλουν. πάντα δ' ἦν ἐναντία ταῦτα τοῖς πα- 15
τρίοις, ὧν παραβαθέντων οὐκ ἐνῆν μὴ οὐχὶ δίκας
ὑποσχεῖν.

7 <219> ἦδη δὲ τότε καὶ τὸ ἱερόν ἐτετέλεστο. βλέ-
πων οὖν ὁ δῆμος ἀργήσαντας τοὺς τεχνίτας, ὑπὲρ
μυρρίους καὶ ὀκτακισχιλίους ὄντας, καὶ μισθοφορίας 20
ἐνδεεῖς ἐσομένους διὰ τὸ τὴν τροφήν ἐκ τῆς κατὰ τὸ
ἱερόν ἐργασίας πορίζεσθαι, <220> καὶ χρήματα μὲν
ἀπόθετα διὰ τὸν ἐκ τῶν Ῥωμαίων φόβον ἔχειν οὐ
θέλων, προνοοούμενος δὲ τῶν τεχνιτῶν καὶ εἰς τού-
τους ἀναλοῦν τοὺς θησαυροὺς βουλόμενος (καὶ γὰρ 25
εἰ μίαν τις ὥραν τῆς ἡμέρας εἰργάσατο, τὸν μισθὸν
ὑπὲρ ταύτης εὐθέως ἐλάμβανεν), ἔπειθον τὸν βασιλέα
τὴν ἀνατολικὴν στοὰν ἀνεγεῖραι. <221> ἦν δ' ἡ στοὰ
τοῦ μὲν ἑξῶθεν ἱεροῦ, κειμένη δ' ἐν φάραγγι βαθεῖα,
τετρακοσίων πῆχεων τοὺς τοίχους ἔχουσα, ἐκ λίθων 30
δὲ τετραγώνων κατεσκευάστο καὶ λευκῶν πάνν (τὸ μὲν

μῆκος ἐκάστου λίθου πήχεις εἴκοσι, τὸ δ' ὕψος ἑξί),
 ἔργον Σολομῶνος τοῦ βασιλέως πρῶτον δειμαμένον
 τὸ σύμπαν ἱερόν. <222> ὁ βασιλεὺς δ' (ἐπεπίστευτο
 γὰρ ὑπὸ Κλαυδίου Καίσαρος τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἱεροῦ)
 5 λογισάμενος παντὸς μὲν ἔργου τὴν καθαίρεσιν εἶναι
 ῥαδίαν, δυσχερεῖ δὲ τὴν κατασκευὴν, ἐπὶ δὲ τῆς στοᾶς
 ταύτης καὶ μᾶλλον (χρόνου τε γὰρ καὶ πολλῶν χρη-
 μάτων εἰς τοῦτον δεήσειν), ἡρνήσατο μὲν περὶ τοί-
 του δεομένοις, καταστορέσαι δὲ λευκῷ λίθῳ τὴν πόλιν
 10 οὐκ ἐκώλυσεν. <223> Ἰησοῦν δὲ τὸν τοῦ Γαμαλιήλ
 τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενος, ἔδωκεν αὐτὴν Ματθαίᾳ
 τῷ Θεοφίλου, καθ' ὃν καὶ ὁ πρὸς Ῥωμαίους πόλεμος
 Ἰουδαίοις ἔλαβε τὴν ἀρχήν.

<224> ἀναγκαῖον δ' εἶναι νομίζω καὶ τῇ ἱστορίᾳ 10
 15 ταύτῃ προσῆκον διηγήσασθαι περὶ τῶν ἀρχιερέων, πῶς
 τ' ἠρξάντο, καὶ τίσιν ἔξεστι τῆς τιμῆς ταύτης μετα-
 λαμβάνειν, καὶ πόσοι γεγόνασιν μέχρι τῆς τοῦ πολέμου
 τελευτῆς. <225> πρῶτον μὲν οὖν πάντων λέγουσιν
 Ἀαρῶνα τὸν Μωυσέος ἀδελφὸν ἀρχιερατεῦσαι τῷ θεῷ,
 20 τελευτήσαντος δ' ἐκείνου διαδέξασθαι τοὺς παῖδας εὐ-
 θύς, καὶ ἐκείνων τοῖς ἐκγόνοις αὐτῶν διαμεῖναι τὴν
 τιμὴν ἅπασιν. <226> ὅθεν καὶ πάτριόν ἐστι μηδένα
 τοῦ θεοῦ τὴν ἀρχιερωσύνην λαμβάνειν ἢ τὸν ἐξ αἵμα-
 τος τοῦ Ἀαρῶνος, ἑτέρου δὲ τις γένους οὐδ' ἂν βα-
 25 σιλεὺς ὢν τύχῃ, τεύξεται τῆς ἀρχιερωσύνης. <227>
 ἐγένοντο οὖν πάντες τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ Ἀαρῶνος. ὥς
 ἔφαμεν, τοῦ πρῶτου γενομένου μέχρι Φινεέσου τοῦ
 κατὰ τὸν πόλεμον ὑπὸ τῶν στασιασάντων ἀναδειχθέν-
 τος ἀρχιερέως τρεῖς καὶ ὀγδοήκοντα. <228> ἐκ τού-
 30 των κατὰ τὴν ἔρημον ἀπὸ τῶν Μωυσέος χρόνων τῆς
 σκηνηῆς ἐστῶσης, ἣν Μωυσῆς τῷ θεῷ κατεσκεύασε,

μέχρι τῆς εἰς Ἰουδαίαν ἀφίξεως, ὅτε Σολομῶν ὁ βασιλεὺς τῷ θεῷ τὸν ναὸν ᾗγειρεν, ἡρχιεράτευσαν τρισκαίδεκα. <229> τὸ γὰρ πρῶτον ἕως τῆς τοῦ βίου τελευτῆς τὰς ἀρχιερωσύνας εἶχον, ὕστερον δὲ καὶ παρὰ ζώντων διεδέχοντο. οἱ τοίνυν τρισκαίδεκα οὗτοι, τῶν 5 δύο παίδων Ἀαρῶνος ὄντες ἔκγονοι, κατὰ διαδοχὰς τὴν τιμὴν παρελάμβανον. ἐγένετο δ' αὐτῶν ἀριστοκρατικὴ μὲν ἡ πρώτη πολιτεία, μετὰ ταύτην δὲ μοναρχία, βασιλέων δὲ τρίτη. <230> γίγνεται δὲ τῶν ἐτῶν ἀριθμὸς ὧν ἥρξαν οἱ τρισκαίδεκα, ἀφ' ἧς ἡμέρας 10 οἱ πατέρες ἡμῶν ἐξέλιπον Αἴγυπτον Μωυσέος ἄγοντος μέχρι τῆς τοῦ ναοῦ κατασκευῆς, ὃν Σολομῶν ὁ βασιλεὺς ἐν Ἱεροσολύμοις ἀνήγειρεν, ἔτη δώδεκα πρὸς τοῖς ἑξακοσίοις. <231> μετὰ δὲ τοὺς τρισκαίδεκα ἀρχιερεῖς ἐκείνους δέκα καὶ ὀκτὼ τὴν ἀρχιερωσύνην 15 ἔσχον, ἀπὸ Σολομῶνος βασιλέως ἐν Ἱεροσολύμοις αὐτὴν διαδεξάμενοι μέχρι Ναβουχοδονόσορ ὁ τῶν Βαβυλωνίων βασιλεὺς ἐπιστρατεύσας τῇ πόλει τὸν μὲν ναὸν ἐνέπηρσε, τὸ δ' ἔθνος ἡμῶν εἰς Βαβυλῶνα μετήνεγκε καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰωσαδάκην αἰχμάλωτον ἔλαβε. <232> 20 τούτων χρόνος τῆς ἀρχιερωσύνης τετρακοσίων ἐξήκοντα ἕξ ἐτῶν ἐστί, μηνῶν ἕξ, ἡμερῶν δέκα, ἥδη βασιλευσάντων Ἰουδαίων. <233> μετὰ δὲ χρόνον ἐτῶν ἀλώσεως ἑβδομήκοντα τῆς ὑπὸ Βαβυλωνίων γενομένης Κῦρος ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἀπέλυσε τοὺς ἐκ Βαβυλῶνος 25 Ἰουδαίους ἐπὶ τὴν οἰκίαν γῆν πάλιν, καὶ συνεχώρησε τὸν ναὸν ἐγείραι. <234> τότε δὴ τῶν ὑποστρεψάντων εἰς ὧν ὁ τοῦ αἰχμαλωτισθέντος Ἰωσαδάκου παῖς Ἰησοῦς τὴν ἀρχιερωσύνην λαμβάνει. οὗτος δὲ καὶ οἱ ἔκγονοι αὐτοῦ, πεντεκαίδεκα σύμπαντες, μέχρι βασιλέως Ἀν- 30 τιόχου τοῦ εὐπάτορος ἐπολιτεύοντο δημοκρατικῶς ἔτη

τριακόσια δεκατέτταρα. <235> πρῶτος δ' Ἀντίοχος ὁ προειρημένος καὶ ὁ στρατηγὸς αὐτοῦ Λυσίας τὸν Ὀνίαν, ᾧ Μενέλαος ἐπὶ κλην, παύουσι τῆς ἀρχιερωσύνης, ἀνελόντες αὐτὸν ἐν Βεροίᾳ, καὶ τὸν παῖδα τῆς
 5 διαδοχῆς ἀπελάσαντες καθιστᾷσιν Ἰάκιμον ἀρχιερέα, γένους μὲν τοῦ Ἀαρῶνος, οὐκ ὄντα δὲ τῆς οἰκίας ταύτης. <236> διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ Ὀνίας ὁ τοῦ τετελευτηκότος Ὀνίου ἐξάδελφος, ὁμώνυμος τῷ πατρί, παραγενόμενος εἰς Αἴγυπτον καὶ διὰ φιλίας ἀφικόμενος
 10 Πτολεμαίῳ τῷ Φιλομήτορι καὶ Κλεοπάτρᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, πείθει τούτους κατὰ τὸν Ἡλιοπολίτην νομὸν δειμαμένους τῷ θεῷ ναὸν παραπλήσιον τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις, αὐτὸν ἀρχιερέα καταστήσαι. <237> ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ ἱεροῦ τοῦ κατασκευασθέντος ἐν Αἰγύπτῳ
 15 πολλάκις ἐδηλώσαμεν· ὁ δὲ Ἰάκιμος ἔτη τρία τὴν ἀρχιερωσύνην κατασχὼν ἐτελεύτησεν. διεδέξατο δ' οὐδεὶς αὐτόν, ἀλλὰ διετέλεσεν ἡ πόλις ἐνιαυτοῦς ἑπτὰ χωρὶς ἀρχιερέως οὔσα. <238> πάλιν δ' οἱ τῶν Ἀσσυριαίων παίδων ἔκγονοι, τὴν προστασίαν τοῦ
 20 ἔθνους πιστευθέντες καὶ πολεμήσαντες Μακεδόσιν, Ἰωνάθην ἀρχιερέα καθιστᾷσιν, ὃς ἥρξεν ἐνιαυτοῦς ἑπτὰ. <239> τελευτήσαντος δ' ἐξ ἐπιβουλῆς αὐτοῦ καὶ ἐνέδρας τῆς ὑπὸ Τρύφωνος μηχανηθείσης, ὡς ἀνωτέρω
 25 ἀδελφὸς αὐτοῦ. <240> καὶ τοῦτον δέ, δόλῳ παρὰ συμπόσιον ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ διαφθαρέντα, διεδέξατο παῖς Ὑρκανὸς ὄνομα, κατασχόντα τὴν ἀρχιερωσύνην πλείονα τᾷ ἀδελφοῦ χρόνον ἐνιαυτῷ. τριάκοντα δ' ἐν ἔτη
 30 τῆς τιμῆς Ὑρκανὸς ἀπολαύσας τελευτᾷ γηραιός, Ἰούδα τῷ καὶ Ἀριστοβούλῳ κληθέντι τὴν διαδοχὴν καταλιπών. <241> κληρονομεῖ δὲ καὶ τοῦτον ἀδελφὸς

βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, ὑπὸ νόσου μὲν τελευτήσαντα,
 τὴν ἱερωσύνην δὲ κατασχόντα μετὰ τῆς βασιλείας· καὶ
 γὰρ διάδημα περιέθετο πρῶτος Ἰούδας ἐνιαυτὸν ἓνα.
 <242> βασιλεύσας δ' ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἱερατεύσας
 ἔτη εἰκοσιεπτὰ καταστρέφει τὸν βίον, Ἀλεξάνδρῳ τῇ 5
 γυναικὶ καταστήσας τὸν ἀρχιερατευσόμενον ἐπιτρέψας.
 ἡ δὲ τὴν μὲν ἀρχιερωσύνην Ἰρκανῷ δίδωσιν, αὐτῇ
 δὲ τὴν βασιλείαν ἐννέα ἔτη κατασχοῦσα τελευτᾷ τὸν
 βίον. τὸν ἴσον δὲ χρόνον τὴν ἀρχιερωσύνην ὁ παῖς
 αὐτῆς Ἰρκανὸς ἔσχευ· <243> μετὰ γὰρ τὸν θάνατον 10
 αὐτῆς πολεμήσας πρὸς αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς Ἀριστόβουλος
 καὶ νικήσας ἀφαιρεῖται μὲν ἐκεῖνον τὴν ἀρχήν, αὐτὸς
 δ' ἐβασίλευε καὶ ἡρχιεράτευσεν τῷ θεῷ. <244> ἔτει
 δὲ τρίτῳ τῆς βασιλείας καὶ πρὸς μηρὶ τοῖς ἴσοις Πομ-
 πῆιος ἐλθὼν, καὶ τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν κατὰ 15
 κράτος ἐλὼν, αὐτὸν μὲν εἰς Ῥώμην μετὰ τῶν τέκνων
 δῆσας ἔπεμψε, τῷ δὲ Ἰρκανῷ πάλιν τὴν ἀρχιερω-
 σύνην ἀποδοὺς τὴν μὲν τοῦ ἔθνους προστασίαν ἐπ-
 ἔτρεψε, διάδημα δὲ φορεῖν ἐκώλυσεν. <245> ἦρξε δὲ
 πρὸς τοῖς ἐννέα τοῖς πρώτοις ὁ Ἰρκανὸς τέτταρα καὶ εἴ- 20
 κοσι. Βαρζαφάρνης δὲ καὶ Πάκορος οἱ τῆς Παρθυηνῆς
 δυνάσται διαβάντες τὸν Εὐφράτην καὶ πολεμήσαντες
 Ἰρκανῷ αὐτὸν μὲν ζωγρίᾳ συνέλαβον, τὸν Ἀριστο-
 βούλου δ' υἱὸν Ἀντίγονον κατέστησαν βασιλέα. <246>
 τρία δ' ἔτη καὶ τρεῖς μῆνας ἄρξαντα τοῦτον Σόδοσιός 25
 τε καὶ Ἡρώδης ἐξεπολιόρκησαν, Ἀντώνιος δ' ἀνεῖλεν
 εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀναχθέντα. <247> τὴν δὲ βασι-
 λείαν Ἡρώδης παρὰ Ῥωμαίων ἐγκριθεὶς οὐκέτι τοὺς
 ἐκ τοῦ Ἀσαμωναίου γένους καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἀλλὰ
 τισιν ἀσήμεοις καὶ μόνον ἐξ ἱερέων οὖσι, πλὴν ἐνὸς 30
 Ἀριστοβούλου, τὴν τιμὴν ἀπένεμε. <248> τὸν δ'

Ἀριστόβουλον Ἰρκανοῦ τοῦ ὑπὸ Πάρθων ληφθέντος
 νῦν ὄντα καταστήσας ἀρχιερέα, τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ
 συνώκησε Μαριάμμη, τὴν τοῦ πλήθους πρὸς ἑαυτὸν
 θηρώμενος εὐνοίαν διὰ τὴν Ἰρκανοῦ μνήμην. εἴτα
 5 φοβηθεὶς μὴ πρὸς τὸν Ἀριστόβουλον πάντες ἀποκλί-
 νωσιν, ἀνείλεν αὐτόν, ἐν Ἱεριχοῖ πνιγῆναι μηχανη-
 σάμενος κολυμβῶντα, καθὼς ἤδη δεδηλώκαμεν. <249>
 μετὰ τοῦτον οὐκέτι τοῖς ἐκγόνοις τῶν Ἀσαμωναίου
 παίδων τὴν ἀρχιερωσύνην ἐπίστευσεν. ἔπραξε δ' ὅμοια
 10 τῷ Ἡρώδῃ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἱερέων Ἀρχέ-
 λάος θ' ὁ παῖς αὐτοῦ καὶ οἱ μετὰ τοῦτον τὴν ἀρχὴν
 Ῥωμαῖοι τῶν Ἰουδαίων παραλαβόντες. <250> εἰσὶν
 οὖν οἱ ἀπὸ τῶν Ἡρώδου χρόνων ἀρχιερατεύσαντες
 μέχρι τῆς ἡμέρας ἧς τὸν ναὸν καὶ τὴν πόλιν Τίτος
 15 ἔλων ἐπυρπόλησεν, οἱ πάντες εἴκοσι καὶ ὀκτώ, χρόνος
 δὲ τούτων ἔτη πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἐπτά. <251> καὶ
 τινὲς μὲν αὐτῶν ἐπολιτεύσαντο ἐπὶ τε Ἡρώδου βασι-
 λεύοντος καὶ ἐπ' Ἀρχελάου τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· μετὰ
 δὲ τὴν τούτων τελευτὴν ἀριστοκρατία μὲν ἦν ἡ πο-
 20 λιτεία, τὴν δὲ προστασίαν τοῦ ἔθνους οἱ ἀρχιερεῖς
 ἐπεπίστευντο.

<252> περὶ μὲν οὖν τῶν ἀρχιερέων ἱκανὰ ταῦτα 11
 Γέσσιος δὲ Φλῶρος, ὁ πεμφθεὶς Ἀλβίνου διάδοχος
 ὑπὸ Νέρωνος, πολλῶν ἀνέπλησε κακῶν Ἰουδαίους.
 25 Κλαζομένιος δ' ἦν τὸ γένος οὗτος, ἐπήγετο δὲ Κλεο-
 πάτραν γυναικα, δι' ἣν φίλην οὔσαν Ποππαίας τῆς
 Νέρωνος γυναικός, καὶ πονηρίᾳ μηδὲν αὐτοῦ διαφέ-
 ρουσιν, τῆς ἀρχῆς ἐπέτυχεν. <253> οὕτω δὲ περὶ τὴν
 ἐξουσίαν ἐγένετο κακὸς καὶ βίαιος ὥστε διὰ τὴν ὑπερ-
 30βολὴν τῶν κακῶν Ἀλβῖνον ἐπῆμουν ὥς εὐεργέτην οἱ

Ἰουδαῖοι· <254> ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐπεκρούπτετο τὴν
 πονηρίαν καὶ τοῦ μὴ παντάπασι κατὰφωρος εἶναι προ-
 νόει, Γέσσιος δὲ Φλῶρος, καθάπερ εἰς ἐπίδειξιν πο-
 νηρίας πεμφθεῖς, τὰς εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν παρανομίας
 ἐπόμεπευε, μήθ' ἀρπαγῆς παραλιπὼν μηδένα τρόπον 5
 μήτ' ἀδίκου κολάσεως. <255> ἦν γὰρ ἄτεγκτος μὲν
 πρὸς ἔλεον, παντὸς δὲ κέρδους ἀπληστος, ᾧ γε μηδὲν
 τὰ πλεῖστα τῶν ὀλίγων διέφερεν, ἀλλὰ καὶ λησταῖς
 ἐκοινωνήσεν· ἀδεῶς γὰρ οἱ πολλοὶ τοῦτ' ἐπραττον,
 ἐχέγγυον παρ' ἐκείνου τὴν σωτηρίαν ἐπὶ τοῖς μέρεσιν 10
 ἔχειν πεπιστευκότες. <256> καὶ τοῦτο μέτριον οὐκ
 ἦν, ἀλλ' οἱ δυστυχεῖς Ἰουδαῖοι μὴ δυνάμενοι τὰς ὑπὸ
 τῶν ληστῶν γιγνομένας πορθήσεις ὑπομένειν, ἠναγκά-
 ζοντο τῶν ἰδίων ἐξανιστάμενοι ἡθῶν φεύγειν ἅπαντες,
 ὥς κρεῖττον ὅπουδήποτε παρὰ τοῖς ἄλλοφύλοις κατοί- 15
 κήσουντες. καὶ τί δεῖ πλείω λέγειν; <257> τὸν γὰρ
 πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον ὁ καταναγκάσας ἡμᾶς ἄρασθαι
 Φλῶρος ἦν, κρεῖττον ἡγουμένους ἀθρόους ἢ κατ' ὀλί-
 γον ἀπολέσθαι. καὶ δὴ τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ὁ πόλεμος
 δευτέρῳ μὲν ἔτει τῆς ἐπιτροπῆς Φλώρου, δωδεκάτῳ 20
 δὲ τῆς Νέρωνος ἀρχῆς.

<258> ἀλλ' ὅσα μὲν δρᾶν ἠναγκάσθημεν ἢ παθεῖν
 ὑπεμείναμεν, ἀκριβῶς γινῶναι πάρεστι τοῖς βουλομένοις
 ἐντυχεῖν ταῖς ὑπ' ἐμοῦ περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου
 2 βίβλοις γεγραμμέναις· <259> παύσεται δὲ ἐνταῦθα μοι 25
 τὰ τῆς ἀρχαιολογίας, μεθ' ἣν καὶ τὸν πόλεμον ἡρ-
 ξάμην γράφειν. περιέχει δ' αὕτη τὴν ἀπὸ πρώτης
 γενέσεως ἀνθρώπου παράδοσιν μέχρι ἔτους δωδεκάτου
 τῆς Νέρωνος ἡγεμονίας τῶν ἡμῖν συμβεβηκότων τοῖς
 Ἰουδαίοις κατὰ τε τὴν Αἴγυπτον καὶ Συρίαν καὶ Πα- 30
 λαιστίνην, <260> ὅσα τε πεπόνθαμεν ὑπ' Ἀσσυρίων

τε καὶ Βαβυλωνίων, τίνα τε Πέρσαι καὶ Μακεδόνες
 δεινὰ διατεθείκασιν ἡμᾶς, καὶ μετ' ἐκείνους Ῥωμαῖοι
 τὸ ὕστατον. πάντα γὰρ οἶμαι μετ' ἀκριβείας ἀπάσης
 συντεταχέναι. <261> τηρῆσαι δὲ πεπειράμαι καὶ τὴν
 5 τῶν ἀρχιερέων ἀναγραφὴν τῶν ἐν δισχιλίοις ἔτεσι γε-
 νομένων. ἀπλανῆ δὲ πεποίημαι καὶ τὴν περὶ τοῦς
 βασιλεῖς διαδοχὴν, τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ τὰς πολι-
 τείας ἀπαγγέλλων, μοναρχῶν τε δυναστείας, ὡς αἰ
 ἱερὰ βίβλοι περὶ πάντων ἔχουσι τὴν ἀναγραφὴν.
 10 τοῦτο γὰρ ποιήσιν ἐν ἀρχῇ ἐπηγγειλάμην τῆς ἱστο-
 ρίας. <262> λέγω δὲ θαρσύνειν ἤδη διὰ τὴν τῶν
 προτεθέντων ἀνακεφαλαίωσιν καὶ συντέλειαν, ὅτι μη-
 δεὶς ἂν ἕτερος ἠδυνήθη θελήσας, μήτε Ἰουδαῖος μήτ'
 ἀλλόφυλος, τὴν πραγματείαν ταύτην οὕτως ἀκριβῶς
 15 εἰς Ἑλλήνας ἐξενεγκεῖν. <263> ἔχω γὰρ ὁμολογού-
 μενον παρὰ τῶν ὁμοεθνῶν πλείστον αὐτῶν κατὰ τὴν
 ἐπιχώριον παιδείαν διαφέρειν· καὶ τῶν Ἑλληνικῶν δὲ
 γραμμάτων καὶ ποιητικῶν μαθημάτων πολλὰ πονήσας
 ἐσπούδασα μετασχεῖν, τὴν γραμματικὴν ἐμπειρίαν ἀνα-
 20 λαβών. τὴν δὲ περὶ τὴν προφορὰν ἀκριβείαν (ἥ) πά-
 τριος ἐκώλυσε συνήθεια· <264> παρ' ἡμῖν γὰρ οὐκ
 ἐκείνους ἀποδέχονται τοὺς πολλῶν ἔθνων διάλεκτον
 ἐκμαθόντας καὶ γλαφυρότητι λέξεων τὸν λόγον ἐπι-
 κομψεύοντας, διὰ τὸ κοινὸν εἶναι νομίζειν τὸ ἐπιτή-
 25 δευμα τοῦτο οὐ μόνον ἐλευθέρων τοῖς τυχοῦσιν ἀλλὰ
 καὶ τῶν οἰκετῶν τοῖς θέλουσι, μόνοις δὲ σοφίαν μαρ-
 τυροῦσι τοῖς τὰ νόμιμα σαφῶς ἐπισταμένοις καὶ τὴν
 τῶν ἱερῶν γραμμάτων δύναμιν ἐρμηνεῦσαι δυναμένοις.
 <265> διὰ τοῦτο πολλῶν πονησάντων περὶ τὴν ἄσκη-
 30 σιν ταύτην μόλις τινὲς δύο ἢ τρεῖς κατώρθωσαν, καὶ
 τῶν πόνων τὴν ἐπικαρπίαν εὐθύς ἔλαβον. <266> ἴδως

δ' οὐκ ἂν ἐπίφθονον γένοιτο, οὐδὲ σκαιὸν τοῖς πολλοῖς φανήσεται, καὶ περὶ γένους τοῦμοῦ καὶ περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον πράξεων βραχέα διεξελεῖν, ἕως ἔχω ζῶντας ἢ τοὺς ἐλέγξοντας ἢ τοὺς μαρτυρήσοντας. <267> ἐπὶ τούτοις δὲ καταπαύσω τὴν ἀρχαιολογίαν, βίβλοις 5 μὲν εἴκοσι περιειλημμένην, ἔξ δὲ μυριάσι στίχων· κὰν τὸ θεῖον ἐπιτρέπῃ, κατὰ περιδρομὴν ὑπομνήσω πάλιν τοῦ τε πολέμου καὶ τῶν συμβεβηκότων ἡμῖν μέχρι τῆς νῦν ἐνεστώσης ἡμέρας, ἥτις ἐστὶ τρισκαιδεκάτου μὲν ἔτους τῆς Δομετιανοῦ Καίσαρος ἀρχῆς, ἔμοι δ' 10 ἀπὸ γενέσεως πεντηκοστοῦ καὶ ἑκτου. <268> προήρημαι δὲ συγγράφαι καὶ τὰς ἡμετέρας δόξας τῶν Ἰουδαίων ἐν τέτταρσι βίβλοις περὶ θεοῦ καὶ τῆς οὐσίας αὐτοῦ, καὶ περὶ τῶν νόμων, διὰ τί κατ' αὐτοὺς τὰ μὲν ἔξεστιν ἡμῖν ποιεῖν τὰ δὲ κεκώλυται.

ΦΛΑΣΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ

Β Ι Ο Σ.

<1> Ἐμοὶ δὲ γένος ἐστὶν οὐκ ἄσημον, ἀλλ' ἐξ ἱερέων
 ἄνωθεν καταβεβηκός. ὥσπερ δὴ παρ' ἐκάστοις ἄλλη
 τίς ἐστὶν εὐγενείας ὑπόθεσις, οὕτω παρ' ἡμῖν ἡ τῆς
 ἱερωσύνης μετουσία μέγα τεκμήριόν ἐστι γένους λαμ-
 5 πρότητος. <2> ἔμοι δ' οὐ μόνον ἐξ ἱερέων ἐστὶ τὸ
 γένος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πρώτης ἐφημερίδος τῶν εἰκοσι-
 τεττάρων (πολλὴ δὲ καὶ τούτῳ διαφορὰ), καὶ τῶν ἐν
 ταύτῃ δὲ φυλῶν ἐκ τῆς ἀρίστης. ὑπόρχω δὲ καὶ τοῦ
 βασιλικοῦ γένους ἀπὸ τῆς μητρὸς· οἱ γὰρ Ἀσαμωναίου
 10 παῖδες, ὧν ἕκγονος ἐκείνη, τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐπὶ μῆ-
 κιστον χρόνον ἡρχιεράτευσαν καὶ ἐβασίλευσαν. <3>
 ἐρῶ δὲ τὴν διαδοχὴν. ὁ πρόπαππος ἡμῶν Σίμων ὁ
 Ψελλὸς ἐπικαλούμενος· οὗτος ἐγένετο καθ' ὃν καιρὸν
 ἡρχιεράτευσε Σίμωνος ἀρχιερέως ὁ παῖς, ὃς πρῶτος
 15 ἀρχιερέων Ἰρκανὸς ὠνομάσθη. <4> γίνονται δὲ τῶ
 Ψελλῷ Σίμωνι παῖδες ἐννέα· τούτων εἰς ἐστὶ Ματ-
 θίας ὁ Ἡφλίου λεγόμενος. οὗτος ἠγάγετο πρὸς γάμον
 θυγατέρα Ἰωνάθου ἀρχιερέως, τοῦ πρώτου ἐκ τῶν
 Ἀσαμωναίου παίδων γένους ἀρχιερατεύσαντος, τοῦ
 20 ἀδελφοῦ Σίμωνος ἀρχιερέως· καὶ γίγνεται παῖς αὐτῷ
 Μαθίας ὁ Κυρτὸς ἐπικληθεὶς, ἄρχοντας Ἰρκανοῦ τὸν
 πρῶτον ἐνιαυτόν. <5> τούτου γίγνεται Ἰώσηπος ἐνάτῳ

ἔτει τῆς Ἀλεξάνδρου ἀρχῆς, καὶ Ἰωσήπου Ματθίας βασιλεύοντος Ἀρχελάου τὸ δέκατον, Ματθία δ' ἐγὼ τῷ πρώτῳ τῆς Γαῖου Καίσαρος ἡγεμονίας. ἐμοὶ δὲ παῖδές εἰσι τρεῖς, Ἐρκανὸς μὲν ὁ πρεσβύτατος ἔτει τετάρτῳ τῆς Ἰεσπασιανοῦ Καίσαρος ἡγεμονίας, ἐβδόμῳ 5 δὲ Ἰούστου, ἐνάτῳ δὲ Ἀγρίππας.

〈6〉 τὴν μὲν οὖν τοῦ γένους ἡμῶν διαδοχὴν, ὥς ἐν ταῖς δημοσίαις δέλτοις ἀναγεγραμμένην εὗρον, οὕτω παρατίθεμαι, τοῖς διαβάλλειν ἡμᾶς πειρωμένοις χαίρειν 2 φράσας· 〈7〉 ὁ πατήρ δέ μου Ματθίας οὐ διὰ μόνην 10 τὴν εὐγένειαν ἐπίσημος ἦν, ἀλλὰ πλέον διὰ τὴν δικαιοσύνην ἐπὶ ηἵτο, γνωριμώτατος ὢν ἐν τῇ μεγίστῃ πόλει τῶν παρ' ἡμῖν τοῖς Ἱεροσολύμοις. 〈8〉 ἐγὼ δὲ συμπαιδευόμενος ἀδελφῷ Ματθία τοῦνομα (ἐγερόναι γάρ μοι γνήσιος ἐξ ἀμφοῖν τῶν γονέων) εἰς μεγάλην 15 παιδείας προύκοπτον ἐπίδοσιν, μνήμη τε καὶ συνέσει δοκῶν διαφέρειν. 〈9〉 ἔτι δ' ἀντίπαις ὢν, περὶ τὸ τετταρεσκαιδέκατον ἔτος, διὰ τὸ φιλογράμματον ὑπὸ πάντων ἐπὶ ηἵτο, συνιόντων αἰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν τῆς πόλεως πρώτων ὑπὲρ τοῦ παρ' ἐμοῦ περὶ 20 τῶν νομίμων ἀκριβέστερόν τι γινῶναι. 〈10〉 περὶ ἑκαίδεκα δ' ἔτη γενόμενος ἐβουλήθην τῶν παρ' ἡμῖν αἰρέσεων ἐμπειρίαν λαβεῖν· τρεῖς δ' εἰσὶν αὗται, Φαρισαίων μὲν ἡ πρώτη καὶ Σαδδουκαίων ἡ δευτέρα, τρίτη δ' ἡ Ἑσσηνῶν, καθὼς πολλάκις εἶπομεν· οὕτως 25 γὰρ ὥόμην αἰρήσεσθαι τὴν ἀρίστην, εἰ πάσας καταμάθοιμι. 〈11〉 σκληραγωγήσας οὖν ἑμαυτὸν καὶ πολλὰ πονηθεὶς τὰς τρεῖς διήλθον. καὶ μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἐμπειρίαν ἱκανὴν ἑμαυτῷ νομίσας εἶναι, πυθόμενός τινα Βανοῦν ὄνομα κατὰ τὴν ἔρημον διατρίβειν ἐσθῆτι 30 μὲν ἀπὸ δένδρων χρώμενον, τροφὴν δὲ τὴν αὐτομά-

τως φυομένην προσφερόμενον, ψυχρῷ δ' ὕδατι τὴν
 ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα πολλάκις λουόμενον πρὸς ἀγ-
 νειάν, ζηλωτὴς ἐγενόμην αὐτοῦ. <12> καὶ διατρίψας
 παρ' αὐτῷ ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τελειώ-
 5 σας εἰς τὴν πόλιν ὑπέστρεφον. ἐννεακαίδεκα δ' ἔτη
 ἔχων ἠρξάμην [τε] πολιτεύεσθαι τῇ Φαρισαίων αἰρέσει
 κατακολουθῶν, ἣ παραπλήσιός ἐστι τῇ παρ' Ἑλληνισ-
 Στωικῇ λεγομένη.

<13> μετ' εἰκοστὸν δὲ καὶ ἕκτον ἐνιαυτὸν εἰς Ῥώ- 3
 10 μὴν μοι συνέπεσεν ἀναβῆναι διὰ τὴν λεχθησομένην
 αἰτίαν. καθ' ὃν χρόνον Φῆλιξ τῆς Ιουδαίας ἐπετρό-
 πευεν, ἱερεῖς τινὰς συνήθεις ἐμοί, καλοὺς κἀγαθοὺς,
 διὰ μικρὰν καὶ τὴν τυχοῦσαν αἰτίαν δῆσας εἰς τὴν
 Ῥώμην ἔπεμψε, λόγον ὑφ' ἑξόντας τῷ Καίσαρι. <14> οἷς
 15 ἐγὼ πόρον εὐρέσθαι βουλόμενος σωτηρίας, μάλιστα δὲ
 πυθόμενος ὅτι καίπερ ἐν κακοῖς ὄντες οὐκ ἐξελάθοντο
 τῆς εἰς τὸ θεῖον εὐσεβείας, διατρέφονται δὲ σύκοις
 καὶ καρύοις, ἀφικόμεναι εἰς Ῥώμην πολλὰ κινδυνεύσας
 κατὰ θάλατταν. <15> βαπτισθέντος γὰρ ἡμῶν τοῦ
 20 πλοίου κατὰ μέσον τὸν Ἀδρίαν, περὶ ἑξακοσίους τὸν
 ἀριθμὸν ὄντες δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐνηξάμεθα, καὶ
 περὶ ἀρχομένην ἡμέραν ἐπιφανέντος ἡμῖν κατὰ θεοῦ
 πρόνοϊαν Κυρηναϊκοῦ πλοίου, φθάσαντες τοὺς ἄλλους
 ἐγὼ τε καὶ τινες ἕτεροι, περὶ ὀγδοήκοντα σύμπαντες,
 25 ἀνελήφθημεν εἰς τὸ πλοῖον. <16> διασωθεὶς δ' εἰς
 τὴν Δικαιόρχειαν, ἣν Ποτιόλους Ἴταλοι καλοῦσιν, διὰ
 φιλίας ἀφικόμεναι Ἀλιτύρῳ (μιμολόγος δ' ἦν οὗτος μάλ-
 ιστα τῷ Νέρωνι καταθύμιος, Ἰουδαῖος τὸ γένος), καὶ
 δι' αὐτοῦ Ποππαία τῇ τοῦ Καίσαρος γυναικὶ γνωρι-
 30 σθεὶς προνοῶ ὥς τάχιστα παρακαλέσας αὐτὴν τοὺς
 ἱερεῖς λυθῆναι. μεγάλων δὲ δωρεῶν πρὸς τῇ εὐερ-

γεσία ταύτῃ τυχὼν παρὰ τῆς Ποππαίας ὑπέστρεφον ἐπὶ τὴν οἰκίαν.

4 <17> καταλαμβάνω δ' ἤδη νεωτερισμῶν ἀρχάς, καὶ πολλοὺς ἐπὶ τῇ Ῥωμαίων ἀποστάσει μέγα φρονοῦντας. καταστέλλειν οὖν ἐπειρώμην τοὺς στασιώδεις καὶ μετα- 5 νοεῖν ἔπειθον, ποιησαμένους πρὸ ὀφθαλμῶν πρὸς οὓς πολεμήσουσιν, ὅτι Ῥωμαίων οὐ κατ' ἐμπειρίαν μόνον πολεμικὴν ἀλλὰ καὶ κατ' εὐτυχίαν ἐλαττοῦνται, <18> καὶ μὴ προπετῶς καὶ παντάπασιν ἀνοήτως πατράσι καὶ γεναῖς καὶ σφίσιν αὐτοῖς τὸν περὶ τῶν ἐσχάτων κα- 10 κῶν κίνδυνον ἐπάγειν. <19> ταῦτα δ' ἔλεγον καὶ λιπαρῶς ἐνεκείμην ἀποτρέπων, δυστυχεστάτον ἡμῖν τοῦ πολέμου τὸ τέλος γενήσεσθαι προορώμενος. οὐ μὴν ἔπεισα· πολὺ πὰρ ἢ τῶν ἀπονοηθέντων ἐπεκράτησε 15 μανία.

5 <20> δεῖσας οὖν μὴ ταῦτα συνεχῶς λέγων διὰ μίσους ἀφικοίμην καὶ ὑποψίας ὥς τὰ τῶν πολεμίων φρονῶν, καὶ κινδυνεύσω ληφθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἀναιρεθῆναι, ἐχομένης ἤδη τῆς Ἀντωνίας, ὅπερ ἦν φρούριον, εἰς τὸ ἐνδοτέρῳ ἱερὸν ὑπεχώρησα. <21> μετὰ δὲ τὴν 20 ἀναίρεσιν Μανανήμου καὶ τῶν πρώτων τοῦ ληστρικοῦ στίφους, ὑπεξελθὼν τοῦ ἱεροῦ πάλιν τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρώτοις τῶν Φαρισαίων συνδιέτριβον. <22> φόβος δ' οὔτι μέτριος εἶχεν ἡμᾶς, ὁρῶντας τὸν μὲν δῆμον ἐν τοῖς ὅπλοις· αὐτοὶ δ' ὄντες ἐν ἀπόρῳ τί 25 ποιήσωμεν, καὶ τοὺς νεωτεριστὰς παύειν οὐ δυνάμενοι, προδήλου δ' ἡμῖν τοῦ κινδύνου παρεστῶτος, συγκατανεύειν μὲν αὐτῶν ταῖς γνώμαις ἐλέγομεν, συνεβουλεύομεν δὲ μένειν ἐφ' αὐτῶν καὶ τοὺς πολεμίους ἐπελθόντας ἔαν, ἵνα τοῦ δικαίως ἀνταῖρειν ὅπλα πίστιν 30 εὗρωται. <23> ταῦτα δ' ἐπράττομεν ἐλπίζοντες οὐκ

εἰς μακρὰν Κέστιον, μετὰ μεγάλης δυνάμεως ἀναβάντα, παύσειν τὸν νεωτερισμόν.

〈24〉 ὁ δ' ἐπελθὼν καὶ συμβαλὼν μάχῃ ἐνίκηθη, 6
πολλῶν τῶν μετ' αὐτοῦ πεσόντων. καὶ γίνεται τὸ
5 Κεστίου πταῖσμα συμφορὰ τοῦ σύμπαντος ἡμῶν ἔθνους.
ἐπύρηνθησαν γὰρ ἐπὶ τούτῳ μᾶλλον οἱ τὸν πόλεμον
ἀγαπήσαντες, καὶ νικήσαντες τοὺς Ῥωμαίους εἰς τέλος
ἤλπισαν, προσγενομένης καὶ ἑτέρας τινὸς τοιαύτης
αἰτίας. 〈25〉 οἱ τὰς πέριξ τῆς Συρίας πόλεις κατοι-
10 κοῦντες τοὺς παρ' ἑαυτοῖς Ἰουδαίους συλλαμβάνοντες
σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀνήρουν, οὐδεμίαν αὐτοῖς
αἰτίαν ἐπικαλεῖν ἔχοντες· οὔτε γὰρ ἐπὶ Ῥωμαίων ἀπο-
στάσει νεώτερόν τι πεφρονήκεσαν, οὔτε πρὸς αὐτοὺς
ἐκείνους ἔχθρὸν ἢ ἐπίβουλον. 〈26〉 Σκυθοπολίται δὲ
15 πάντων ἀσεβέστατα καὶ παρανομώτατα διεπράξαντο·
ἐπελθόντων γὰρ αὐτοῖς Ἰουδαίων ἐξωθεν πολεμίων,
τοὺς παρ' αὐτοῖς Ἰουδαίους ἐβιάσαντο κατὰ τῶν ὁμο-
φύλων ὅπλα λαβεῖν, ὅπερ ἐστὶν ἡμῖν ἀθέμιτον, καὶ
μετ' ἐκείνων συμβαλόντες ἐκράτησαν τῶν ἐπελθόντων,
20 ἐπειδὴ δ' ἐνίκησαν, ἐκλαθόμενοι τῆς πρὸς τοὺς ἐνοί-
κους καὶ συμμάχους πίστεως πάντα αὐτοὺς διεχρή-
σαντο, πολλὰς μυριάδας ὄντας. 〈27〉 ὅμοια δ' ἔπαθον
καὶ οἱ τὴν Λαμασκὸν Ἰουδαῖοι κατοικοῦντες. ἀλλὰ
περὶ μὲν τούτων ἀκριβέστερον ἐν ταῖς περὶ τοῦ Ἰου-
25 δαϊκοῦ πολέμου βίβλοις δεδηλώκαμεν· νῦν δ' αὐτῶν
ἐπεμνήσθην βουλόμενος παραστῆσαι τοῖς ἀναγινώσκου-
σιν ὅτι οὐ προαίρεσις ἐγένετο τοῦ πολέμου πρὸς Ῥω-
μαίους Ἰουδαίοις, ἀλλὰ τὸ πλεον ἀνάγκη.

〈28〉 νικηθέντος οὖν, ὥς ἔφαμεν, τοῦ Κεστίου, 7
30 τῶν Ἱεροσολυμιτῶν οἱ πρῶτοι, θεασάμενοι τοὺς μὲν
ληστὰς ἅμα τοῖς νεωτερισταῖς εὐπορουμένους ὅπλων,

δειδόντες δ' αὐτοὶ μὴ ἄοπλοι καθεστηκότες ὑποχείριον
 γένωνται τοῖς ἐχθροῖς, ὃ καὶ μετὰ ταῦτα συνέβη, καὶ
 πνυθόμενοι τὴν Γαλιλαίαν οὕτω πᾶσαν Ῥωμαίων ἀφε-
 στάναι, μέρος δ' αὐτῆς ἡρεμεῖν ἔτι, <29> πέμπουσιν
 ἐμὲ καὶ δύο ἄλλους τῶν ἱερέων, καλοὺς κἀγαθοὺς ἄν- 5
 δρας, Ἰωάзарον καὶ Ἰούδαν, πείσοντας τοὺς πονηροὺς
 καταθέσθαι τὰ ὄπλα, καὶ διδάζοντας ὡς ἔστιν ἄμεινον
 τοῖς κρατίστοις τοῦ ἔθνους αὐτὰ τηρεῖσθαι. ἔγνωστο
 δὲ τούτοις ἀεὶ μὲν ἔχειν τὰ ὄπλα πρὸς τὸ μέλλον
 ἔτοιμα, περιμένειν δὲ τί πράξουσιν Ῥωμαῖοι μαθεῖν. 10
 8 <30> λαβὼν οὖν ἐγὼ τὰς ὑποθήκας ταύτας ἀφικόμην
 εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ Σεπρωρίτας μὲν οὐκ ἐν ὀλίγῳ
 περὶ τῆς πατρίδος ἀγῶνι καθεστῶτας εὗρον, διαρπάσαι
 κεκρικότες αὐτὴν τῶν Γαλιλαίων διὰ τὴν πρὸς Ῥω-
 μαίους ἐκείνων φιλίαν, καὶ ὅτι Κεστίῳ Γάλλῳ τῷ τῆς 15
 Συρίας ἡγεμονεύοντι δεξιάν τε καὶ πίστιν προτείνεian.
 <31> ἀλλὰ τούτους μὲν ἐγὼ πάντας ἀπήλλαξα τοῦ
 φόβου, πείσας ὑπὲρ αὐτῶν τὰ πλήθη, καὶ ἐπιτρέψας
 ὁσάκις θέλουσι διαπέμπεσθαι πρὸς τοὺς ἐν Δώροις
 οἰκείους ὁμηρεύοντας Κεστίῳ· τὰ δὲ Δῶρα πόλεις ἐστὶ 20
 τῆς Φοινίκης. τοὺς ἐν Τιβεριάδι δὲ κατοικοῦντας
 εὗρον ἐφ' ὄπλα κεχωρηκότες ἤδη, δι' αἰτίαν τοιαύτην.
 9 <32> στάσεις τρεῖς ἦσαν κατὰ τὴν πόλιν, μία μὲν
 ἀνδρῶν εὐσχημόνων, ἥρχε δ' αὐτῆς Ἰούλιος Κάπελλος.
 <33> οὗτος δὴ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πάντες, Ἡρώδης ὁ 25
 Μιαροῦ καὶ Ἡρώδης ὁ τοῦ Γαμάλου καὶ Κομψοῦ ὁ
 τοῦ Κομψοῦ (Κρίσπος γὰρ ἀδελφὸς αὐτοῦ, τοῦ μεγά-
 λου βασιλέως γενόμενός ποτε ἑπαρχος, ἐν ταῖς ἰδίαις
 κτήσεσιν ἐτύγχανε, πέραν τοῦ Ἰορδάνου), <34> πάντες
 οὖν οἱ προειρημένοι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐμμένειν 30
 συνεβούλεον τῇ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους καὶ τὸν βασιλέα

πίστει. τῇ γνώμῃ δ' οὐ συνηρέσκετο Πίστος, παρα-
 γόμενος ὑπὸ Ἰούστου τοῦ παιδός· καὶ γὰρ ἦν φύσει
 πῶς ἐπιμανής. <35> ἡ δευτέρα δὲ στάσις, ἐξ ἀσημο-
 τάτων συνεστηκυῖα, πολεμεῖν ἔκρινεν. <36> Ἰοῦστος
 5 δ' ὁ Πίστου παῖς, ὁ τῆς τρίτης μερίδος πρῶτος, ὑπε-
 κρίνετο μὲν ἐνδοιάζειν πρὸς τὸν πόλεμον, νεωτέρων
 δ' ἐπεθύμει πραγμάτων, ἐκ τῆς μεταβολῆς οἰόμενος
 δύναμιν ἑαυτῷ περιποιήσιν. <37> παρελθὼν οὖν εἰς
 μέσους διδάσκειν ἐπειρᾶτο τὸ πλῆθος ὥς ἡ πόλις ἀεὶ
 10 τῆς Γαλιλαίας ἄρξειεν ἐπὶ γε τῶν Ἡρώδου χρόνων
 τοῦ τετράρχου καὶ κτίστου γενομένου, βουλευθέντος
 αὐτοῦ τὴν Σεπφωριτῶν πόλιν τῇ Τιβεριέων ὑπακούειν,
 ἀποβαλεῖν δὲ τὸ πρωτεῖον αὐτοῦς μὴδ' ἐπὶ τοῦ βασι-
 λέως Ἀγρίππα τοῦ πατρὸς, διαμεῖναι δὲ καὶ μέχρι
 15 Φήλικος προεσταμένου τῆς Ἰουδαίας. <38> νῦν δ'
 ἔλεγεν αὐτοῦς ἡτυχηκέναι τῷ νεωτέρῳ δωρεὰν Ἀγρίππα
 δοθέντας ὑπὸ Νέρωνος· ἄρξαι γὰρ εὐθὺς τὴν μὲν
 Σέπφωριν, ἐπειδὴ Ῥωμαίοις ὑπήκουσε, τῆς Γαλιλαίας,
 καταλυθῆναι δὲ παρ' αὐτοῖς τὴν τε βασιλικὴν τράπε-
 20 ζαν καὶ τὰ ἀρχεῖα. <39> ταῦτα καὶ πρὸς τούτοις ἕτερα
 πολλὰ κατὰ τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα λέγων ὑπὲρ τοῦ
 τὸν δῆμον εἰς τὴν ἀπόστασιν ἐρεθίσαι, προσετίθει νῦν
 εἶναι καιρὸν ἀραμένους ὅπλα καὶ Γαλιλαίους συμμά-
 χους προσλαβόντας (ἄρξειν γὰρ αὐτῶν ἐκόντων διὰ τὸ
 25 πρὸς τοὺς Σεπφωρίτας μῖσος ὑπάρχον αὐτοῖς, ὅτι τὴν
 πρὸς Ῥωμαίους πίστιν διαφυλάττουσιν) μεγάλη χεὶρὶ
 πρὸς τὴν ὑπὲρ αὐτῶν τιμωρίαν τραπέσθαι. <40> ταῦτα
 λέγων προουτρέψατο τὸ πλῆθος· ἦν γὰρ ἱκανὸς δημα-
 γωγεῖν καὶ τῶν ἀντιλεγόντων τὰ βελτίω περιεῖναι γο-
 30 ητεία καὶ ἀπάτῃ τῇ διὰ λόγων. καὶ γὰρ οὐδ' ἄπειρος
 ἦν παιδείας τῆς παρ' Ἑλλήσιν, ἣ θαρσύν ἐπεχείρησε

καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν πραγμάτων τούτων ἀναγράφειν
ὥς τῷ λόγῳ τούτῳ περιεσόμενος τῆς ἀληθείας. <41>
ἀλλὰ περὶ μὲν τούτου τάνδρῳς, ὡς φαῦλος τὸν βίον
ἐγένετο καὶ ὡς σὺν τᾷδελφῷ μικροῦ δεῖν καταστροφῆς
αἴτιος ὑπῆρξε, προΐόντος τοῦ λόγου δηλώσομεν. <42> 5
τότε δὲ πείσας Ἰουδοῖος τοὺς πολίτας ἀναλαβεῖν τὰ
ὄπλα, πολλοὺς δὲ καὶ μὴ θελήσαντας ἀναγκάσας,
ἐξελθὼν σὺν πᾶσι τούτοις ἐμπύμπρησι τὰς τε Γαδα-
ρηνῶν καὶ Ἰππηνῶν κώμας, αἱ δὲ μεθόριοι τῆς Τιβε-
ριάδος καὶ τῆς τῶν Σκυθοπολιτῶν γῆς ἐτύγγανον 10
κείμεναι.

- 10 <43> καὶ Τιβεριάς μὲν ἐν τοιούτοις ἦν, τὰ περὶ
Γίσχαλα δ' εἶχε τὸν τρόπον τοῦτον. Ἰωάννης ὁ τοῦ
Λευῖ, τῶν πολιτῶν τινὰς ὁρῶν διὰ τὴν ἀπόστασιν τὴν
ἀπὸ Ῥωμαίων μέγα φρονοῦντας, κατέχειν αὐτοὺς ἐπει- 15
ρᾶτο καὶ τὴν πίστιν ἡξίου διαφυλάττειν, <44> οὐ μὴν
ἡδυνήθη, καίτοι πάντῃ προθυμούμενος. τὰ γὰρ πέριξ
ἔθνη, Γαδαρηνοὶ καὶ Γαβαρηνοί, Σωγαναῖοι καὶ Τύ-
ριοι, πολλὴν ἀθροίσαντες δύναμιν καὶ τοῖς Γισχάλοις
ἐπιπεσόντες λαμβάνουσι τὰ Γίσχαλα κατὰ κράτος, καὶ 20
πυρπολήσαντες, εἴτα δὲ καὶ προσκατασκάψαντες, εἰς
τὴν οἰκίαν ἀνέξενξαν. <45> Ἰωάννης δ' ἐπὶ τούτῳ
παροξυνθεὶς ὀπλίζει πάντας τοὺς μεθ' αὐτοῦ· καὶ συμ-
βαλὼν τοῖς προειρημένοις ἔθνεσι κατὰ κράτος ἐνίκησε,
τὰ δὲ Γίσχαλα κρείττονα πάλιν ἀνακτίσας, τείχεσιν 25
ὑπὲρ ἀσφαλείας τῆς εἰς ὕστερον ὠχύρωσεν.

- 11 <46> Γάμαλα δὲ πίστει τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐνέμεινε
δι' αἰτίαν τοιαύτην. Φίλιππος ὁ Ἰακίμου παῖς, ἑπαρ-
χος δὲ τοῦ βασιλέως Ἀργίππα, σωθεὶς παρὰ δόξαν ἐκ
τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις βασιλικῆς αὐλῆς πολιορκουμένης 30
καὶ διαφυγὼν εἰς ἕτερον ἐνέπεσε κίνδυνον, ὥσθ' ὑπὸ

Μαναήμου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ληστῶν ἀναιρεθῆναι·
 <47> διεκώλυσαν δὲ Βαβυλώνιοι τινες συγγενεῖς
 αὐτοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ὄντες, πρᾶξαι τοὺς ληστὰς τὸ
 ἔργον. ἐπιμείνας οὖν ἡμέρας τέτταρας ὁ Φίλιππος
 5 ἐκεῖ, τῇ πέμπτῃ φεύγει περιθετῇ χρησάμενος κόμη τοῦ
 μὴ κατάδηλος γενέσθαι, καὶ παραγενόμενος εἰς τινα
 τῶν ἑαυτοῦ κωμῶν κατὰ τοὺς ὅρους Γάμαλα τοῦ φρου-
 ρίου κειμένην, πέμπει πρὸς τινας τῶν ὑπ' αὐτῷ προσ-
 τάττων ὡς αὐτὸν ἀφικέσθαι. <48> ταῦτα δ' αὐτὸν
 10 ἐννοοῦμενον ἐμποδίζει τὸ θεῖον ἐπὶ συμφέροντι· μὴ
 γὰρ τούτου γενομένου πάντως ἂν ἀπωλώλει. πυρετοῦ
 δὴ κατασχόντος αὐτὸν ἐξαίφνης, γράψας ἐπιστολὰς τοῖς
 παισὶν Ἀργίππᾳ καὶ Βερενίκῃ δίδωσι τῶν ἐξελευθέρων
 τινὲ κομίζειν πρὸς Ὑἄρον. <49> ἦν δ' οὗτος κατὰ
 15 τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὁ τὴν βασιλείαν διοικῶν, καταστη-
 σάντων αὐτὸν τῶν βασιλέων· αὐτοὶ γὰρ εἰς Βηρυτὸν
 ἀφικνοῦντο, ὑπαντῆσαι βουλόμενοι Κεστίῳ. <50> λαβὼν
 οὖν ὁ Ὑἄρος τὰ παρὰ Φιλίππου γράμματα καὶ πυθό-
 μενος αὐτὸν διασεσῶσθαι βαρέως ἤνεγκεν, ἀχρεῖος τὸ
 20 λοιπὸν αὐτὸς νομίζων φανεῖσθαι τοῖς βασιλεῦσιν ἀφι-
 κομένου τοῦ Φιλίππου. προαγαγὼν οὖν εἰς τὸ πλῆθος
 τὸν τὰς ἐπιστολὰς κομίσαντα, καὶ πλαστογραφίαν ἐπι-
 καλέσας, ψεύδεσθαι τε φήσας αὐτὸν ἀπαγγεῖλαντα ἐν
 τοῖς Ἱεροσολύμοις Φίλιππον μετὰ τῶν Ἰουδαίων Ῥω-
 25 μαίοις πολεμεῖν, ἀπέκτεινε. <51> μὴ ὑποστρέψαντος
 δὲ τοῦ ἐξελευθέρου, Φίλιππος ἀπορῶν τὴν αἰτίαν δεύτε-
 ρον ἐκπέμπει μετ' ἐπιστολῶν ἄλιν τὸν ἀπαγγελοῦντα
 πρὸς αὐτὸν τί τὸ συμβεβηκὸς εἴη τῷ ἀποσταλέντι, δι'
 ὃ βραδύνειεν. <52> καὶ τοῦτον δὲ παραγενόμενον ὁ
 30 Ὑἄρος συκοφαντήσας ἀνείλεν. καὶ γὰρ ὑπὸ τῶν ἐν

§ 49 cf. Bell. Iud. II 18, 6.

Καισαρεία Σύρων ἐπῆρτο μέγα φρονεῖν, ἀναιρεθήσε-
 σθαι μὲν λεγόντων ὑπὸ Ῥωμαίων Ἀγρίππαν διὰ τὰς
 ὑπὸ Ἰουδαίων ἁμαρτίας, λήψεσθαι δ' αὐτὸν τὴν ἀρχὴν
 ἐκ βασιλέων ὄντα· καὶ γὰρ ἦν ὁμολογουμένως ὁ Ὑᾶρος
 βασιλικοῦ γένους, ἔργονος Σοέμον τοῦ περὶ τὸν Αἰβα- 5
 νον τετραρχοῦντος. <53> διὰ τοῦτ' οὖν ὁ Ὑᾶρος
 τυφούμενος τὰς μὲν ἐπιστολάς παρ' ἑαυτοῦ κατέσχε,
 μηχανώμενος μὴ ἐντυχεῖν τοῖς γράμμασι τὸν βασιλέα,
 τὰς ἐξόδους δὲ πάσας ἐφρούρει, μὴ διαδράς τις ἀπαγ-
 γείλειε τῷ βασιλεῖ τὰ πραττόμενα. καὶ δὴ χαριζόμενος 10
 τοῖς κατὰ τὴν Καισάρειαν Σύροις πολλοὺς τῶν Ἰου-
 δαίων ἀπέκτεινεν. <54> ἐβουλήθη δὲ καὶ μετὰ τῶν
 ἐν Βαταναίᾳ Τραχωνιτῶν ἀναλαβὼν τὰ ὅπλα ἐπὶ τοὺς
 ἐν Ἐκβατάνοις Βαβυλωνίους Ἰουδαίους (ταύτην γὰρ
 τὴν προσηγορίαν ἔχουσιν) ὀρμῆσαι. <55> καλέσας οὖν 15
 τῶν κατὰ τὴν Καισάρειαν Ἰουδαίων δώδεκα τοὺς δο-
 κιμωτάτους, προσέταττεν αὐτοῖς ἀφικομένοις εἰς Ἐκβά-
 τανα πρὸς τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦντας αὐτῶν ὁμοφύλους
 εἰπεῖν ὅτι Ὑᾶρος, ἀκούσας ὑμᾶς ἐπὶ βασιλέα μέλλειν
 ὀρμᾶν, καὶ μὴ πιστεύσας, πέπομφεν ἡμᾶς πείσοντας 20
 ὑμᾶς τὰ ὅπλα καταθέσθαι· τοῦτο γὰρ αὐτῷ τεκμήριον
 ἔσεσθαι καὶ τοῦ καλῶς μὴ πιστεῦσαι τοῖς περὶ ὑμῶν
 λέγουσιν. <56> ἐκέλευε δὲ καὶ τοὺς πρῶτους αὐτῶν
 ἄνδρας ἐβδομήκοντα πέμπειν, ἀπολογησομένους περὶ
 τῆς ἐπενηνεγμένης αἰτίας. ἐλθόντες οὖν οἱ δώδεκα 25
 πρὸς τοὺς ἐν Ἐκβατάνοις ὁμοφύλους, καὶ καταλαβόν-
 τες αὐτοὺς μηδὲν ἐπὶ νεωτερισμῷ φρονοῦντας, ἔπεισαν
 καὶ τοὺς ἐβδομήκοντα πέμπειν. <57> οἱ δὲ μηδὲν
 ὑποπτεύοντες τοιοῦτον οἶον ἔμελλεν ἀποβῆσεσθαι, ἔξαπ-
 ἔστειλαν. καταβαίνουσι δ' οὗτοι μετὰ τῶν δώδεκα 30
 πρόσβρων εἰς τὴν Καισάρειαν. ὑπαντήσας οὖν ὁ Ὑᾶρος

μετὰ τῆς βασιλικῆς δυνάμεως σὺν τοῖς πρέσβεσι πάν-
 τας ἀπέκτεινε, καὶ τὴν πορείαν ἐπὶ τοὺς ἐν Ἑκβατάνοις
 Ἰουδαίους ἐποιεῖτο. <58> φθάσας δέ τις ἐκ τῶν ἐβδο-
 5 μήκοντα σωθεὶς ἀπήγγειλεν αὐτοῖς, κἀκεῖνοι τὰ ὄπλα
 λαβόντες σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις εἰς Γάμαλα τὸ φρού-
 ριον ὑπεχώρησαν, καταλιπόντες τὰς κώμας πολλῶν
 ἀγαθῶν πλήρεις καὶ βοσκημάτων πολλὰς μυριάδας
 ἐχούσας. <59> Φίλιππος δὲ πυθόμενος ταῦτα καὶ
 αὐτὸς εἰς Γάμαλα τὸ φρούριον ἦκεν· παραγενομένου
 10 δὲ κατεβόα τὸ πλῆθος, ἄρχειν αὐτὸν παρακαλοῦντες,
 καὶ πολεμεῖν πρὸς Ὑἄρον καὶ τοὺς ἐν τῇ Καισαρείᾳ
 Σύρους· διεδέδοτο γὰρ ὑπὸ τούτων τὸν βασιλέα τεθνά-
 ναι. <60> Φίλιππος δ' αὐτῶν κατεῖχε τὰς ὁρμὰς,
 ὑπομιμνήσκων τῶν τε τοῦ βασιλέως εἰς αὐτοὺς εὐερ-
 15 γεσιῶν, καὶ τὴν Ῥωμαίων διηγούμενος ὅση τίς ἐστίν
 ἡ δύναμις, συμφέρειν οὐκ ἔλεγεν ἄρασθαι πρὸς τού-
 τους πόλεμον, καὶ τέλος ἐπεισεν. <61> ὁ δὲ βασιλεὺς
 πυθόμενος ὅτι Ὑἄρος μέλλει τοὺς ἐπὶ τῆς Καισαρείας
 Ἰουδαίους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις πολλὰς ὄντας μυ-
 20 ριάδας ἀναιρεῖν ἡμέρᾳ μιᾷ, μεταπέμπεται αὐτόν, Αἴ-
 κουνον Μόδιον πέμψας αὐτῷ διάδοχον, ὥς ἐν ἄλλοις
 ἐδηλώσαμεν. ὁ δὲ Φίλιππος Γάμαλα τὸ φρούριον κα-
 τέσχε καὶ τὴν πέριξ χώραν πίστει τῇ πρὸς Ῥωμαίους
 ἐμμένουσαν.

25 <62> ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἀφικόμεν ἔγω καὶ 12
 ταῦτα παρὰ τῶν ἀπαγγειλάντων ἔμαθον, γράφω τῷ
 συνεδρίῳ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν περὶ τούτων, καὶ τί με
 πρᾶττειν κελεύουσιν ἐρωτῶ. οἱ δὲ προσμεῖναι παρε-
 κάλεσαν καὶ τοὺς συμπρέσβεις, εἰ θέλοιεν, κατασχόντα
 30 πρόνοιαν ποιήσασθαι τῆς Γαλιλαίας. <63> οἱ δὲ συμ-
 πρέσβεις εὐπορήσαντες πολλῶν χρημάτων ἐκ τῶν διδο-

μένων αὐτοῖς δεκατῶν, ὥς ὄντες ἱερεῖς ὀφειλομένας ἀπελάμβανον, εἰς τὴν οἰκίαν ὑποστρέφειν γῆν ἔκριναν· ἐμοῦ δ' αὐτοὺς προσμεῖναι παρακαλέσαντος ἕως ἂν τὰ πράγματα καταστήσωμεν, πείθονται. <64> ἄρας οὖν μετ' αὐτῶν ἀπὸ τῆς Σεπρωριτῶν πόλεως εἰς κώ- 5 μὴν τινὰ Βηθμαοὺς λεγομένην, ἀπέχουσιν Τιβεριάδος στάδια τέτταρα, παραγίγνομαι. καὶ πέμψας ἐντεῦθεν [τοὺς] πρὸς τὴν Τιβεριέων βουλὴν καὶ τοὺς πρώτους τοῦ δήμου παρεκάλουν ἀφικέσθαι πρὸς με. <65> καὶ παραγενομένων (ἐληλύθει δὲ καὶ Ἰοῦστος σὺν αὐτοῖς) 10 ἔλεγον ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πρεσβεύσων μετὰ τούτων πεπέμφθαι πρὸς αὐτούς, πείσων καθαιρεθῆναι τὸν οἶκον τὸν ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ τετραρχοῦ κατασκευασθέντα, ζώων μορφὰς ἔχοντα, τῶν νόμων οὕτω τι κατασκευάζειν ἀπαγορευόντων· καὶ παρεκάλουν 15 αὐτοὺς ἕαν ἡμᾶς ἢ τάχος τοῦτο πράττειν. <66> ἐπὶ πολὺ μὲν οὖν οἱ περὶ τὸν Κάπελλον καὶ τοὺς πρώτους αὐτῶν ἐπιτρέπειν οὐκ ἤθελον, βιαζόμενοι δ' ὑφ' ἡμῶν συγκατατίθενται. φθάνει δ' Ἰησοῦς ὁ τοῦ Σαπφία παῖς, ὃν τῆς τῶν ναυτῶν καὶ τῶν ἀπόρων στά- 20 σεως πρῶτον ἔφαμεν ἄρξαι, παραλαβὼν τινὰς Γαλιλαίους καὶ τὴν πᾶσαν αὐλὴν ἐμπρόσας, πολλῶν οἰόμενος εὐπορήσειν ἐξ αὐτῆς χρημάτων, ἐπειδὴ τινὰς οἰκῶν ὁροφὰς κεχρυσωμένας εἶδεν. <67> καὶ διήρπασαν πολλὰ, παρὰ γνώμην τὴν ἡμετέραν πράξαντες· ἡμεῖς 25 γὰρ μετὰ τὴν πρὸς Κάπελλον καὶ τοὺς πρώτους Τιβεριέων ὁμιλίαν εἰς τὴν ἄνω Γαλιλαίαν ἀπὸ Βηθμαῶν ἀνεχωρήσαμεν. ἀναιροῦσι δ' οἱ περὶ τὸν Ἰησοῦν πάντας τοὺς ἐνοικοῦντας Ἑλλήνας, ὅσοι τε πρὸ τοῦ πολέμου γέροντες αὐτῶν ἐχθροί.

30

καὶ καταβὰς εἰς Τιβεριάδα πρόνοιαν εἰσηνεγκάμην τῶν βασιλικῶν σκευῶν, ὅσα δυνατὸν ἦν τοὺς ἀρπάσαντας ἀφελέσθαι. λυχνίαι δ' ἦσαν Κορίνθιαι ταῦτα καὶ τράπεζαι τῶν βασιλικῶν καὶ ἀσήμου ἀργυρίου σταθμοὺς

5 ἱκανός. πάντα δ' ὅσα παρέλαβον, φυλάττειν τῷ βασιλεῖ ἔκρινα. <69> μεταπεμψάμενος οὖν τοὺς τῆς βουλῆς πρῶτους δέκα καὶ Κάπελλον τὸν Ἀντύλλου τὰ σκεύη παρέδωκα, μηδενὶ παραγγείλας ἑτέρῳ πλὴν ἐμοῦ δοῦναι. <70> κἀκεῖθεν εἰς τὰ Γίσχαλα πρὸς τὸν

10 Ἰωάννην μετὰ τῶν συμπρέσβειων ἀφικόμεν, βουλόμενος γινῶναι τί ποτε φρονεῖ. κατεῖδον δ' αὐτὸν ταχέως νεωτέρων ὀρεγόμενον πραγμάτων καὶ τῆς ἀρχῆς ἐπιθυμίαν ἔχοντα. <71> παρεκάλει γάρ με τὸν Καίσαρος σίτον κείμενον ἐν ταῖς τῆς ἄνωθεν Γαλιλαίας κώμαις

15 ἐξουσίαν αὐτῷ δοῦναι ἐκφορῆσαι· θέλειν γάρ ἔφασκεν εἰς ἐπισκευὴν τῶν τῆς πατρίδος τειχῶν αὐτὸν ἀναλῶσαι. <72> κατανοήσας δ' ἐγὼ τὴν ἐπιχειρήσιν αὐτοῦ καὶ τί διανοοῖτο πράττειν, οὐκ ἔφην αὐτῷ συγχωρεῖν· ἢ γὰρ Ῥωμαίοις αὐτὸν ἐνενοοῦμένην φυλάττειν, ἢ ἐμαυτῷ,

20 διὰ τὸ καὶ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐκεῖ πραγμάτων αὐτὸς παρὰ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πεπιστευθῆναι. <73> μὴ πείθων δέ με περὶ τούτων ἐπὶ τοὺς συμπρέσβεις ἐτράπετο· καὶ γὰρ ἦσαν ἀπρονόητοι τῶν ἐσομένων καὶ λαβεῖν ἐτοιμότατοι. φθείρει δὲ χρήμα-

25 σιν αὐτοὺς ψηφίσασθαι πάντα τὸν σίτον αὐτῷ παραδοθῆναι τὸν ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπαρχίᾳ κείμενον. κἀγὼ μόνος, ἡττώμενος ὑπὸ δύο, τὴν ἡσυχίαν ἤγον. <74> καὶ δευτέραν Ἰωάννης ἐπείσφερε πανουργίαν· ἔφη γὰρ Ἰουδαίους τοὺς τὴν Φιλίππου Καισάρειαν κατοι-

30 κοῦντας, συγκεκλεισμένους κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ὑπὸ Μοδίου τοῦ τὴν δυναστείαν διοικοῦντος,

πεπομφέναι πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντας, ἐπειδὴ οὐκ ἔχουσιν ἔλαιον ᾧ χρίσονται καθαρὸν, ποιησάμενον πρόνοιαν εὐπορίαν αὐτοῖς τούτου παρασχεῖν, μὴ δι' ἀνάγκην Ἑλληνικῷ χρώμενοι τὰ νόμιμα παραβαίνωσιν. <75> ταῦτα δ' οὐχ ὑπ' εὐσεβείας ἔλεγεν Ἰωάννης, δι' αἰσχροκέρδειαν δὲ φανερωτάτην. γινώσκων γὰρ παρὰ μὲν ἐκείνοις κατὰ τὴν Καισάρειαν τοὺς δύο ξέστας δραχμῆς μιᾶς πωλουμένους, ἐν δὲ τοῖς Γισχάλοις τοὺς ὀγδοήκοντα ξέστας δραχμῶν τεττάρων, πᾶν τὸ ἔλαιον ὅσον ἦν ἐκεῖ διεπέμψατο, λαβὼν ἐξουσίαν καὶ παρ' ἐμοῦ τῷ δοκεῖν. <76> οὐ γὰρ ἐκὼν ἐπέτρεπον, ἀλλὰ διὰ φόβον τὸν ἀπὸ τοῦ πλήθους, μὴ κωλύων κατα- λευσθεῖν ὑπ' αὐτῶν. συγχωρήσαντος οὖν μου, πλεί- στων χρημάτων ὁ Ἰωάννης ἐκ τῆς κακουργίας ταύτης εὐπόρησεν.

- 14 <77> τοὺς δὲ συμπρέσβεις ἀπὸ τῶν Γισχάλων ἀπο- λύσας εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, πρόνοιαν ἐποιούμην ὕπλων τε κατασκευῆς καὶ πόλεων ὀχυρότητος. μεταπεμψάμε- νος δὲ τῶν ληστῶν τοὺς ἀνδρειοτάτους, ἀφελέσθαι μὲν αὐτῶν τὰ ὅπλα οὐχ οἶόν τ' ὄν ἐώρων, ἔπεισα δὲ τὸ πλῆθος μισθοφορὰν αὐτοῖς παρέχειν, ἅμεινον εἶναι λέγων ἐκόντας ὀλίγα διδόναι μᾶλλον ἢ τὰς κτήσεις διαρπαζομένας ὑπ' αὐτῶν περιορᾶν. <78> καὶ λαβὼν παρ' αὐτῶν ὅρκους μὴ ἀφίξεσθαι πρότερον εἰς τὴν χώραν, ἐὰν μὴ μετακληθῶσιν ἢ ὅταν τὸν μισθὸν μὴ λάβωσιν, ἀπέλυσά, παραγγείλας μήτε Ῥωμαίοις πολε- μεῖν μήτε τοῖς περιοίοις· εἰρηνεύεσθαι γὰρ πρὸ πάν- των τὴν Γαλιλαίαν ἐφρόντιζον. <79> τοὺς δ' ἐν τέλει τῶν Γαλιλαίων, ὅσον ἐβδομήκοντα πάντας, βουλόμενος ἐν προφάσει φιλίας καθάπερ ὁμηρα τῆς πίστεως ἔχειν, φίλους τε καὶ συνεκδήμους ἐποιησάμην, ἐπὶ τε κρίσεις

παρελάμβανον, καὶ μετὰ γνώμης τῆς ἐκείνων τὰς ἀπο-
 φάσεις ἐποιούμην, μήτε προπετεία πειρώμενος τοῦ δι-
 καίου διαμαρτάνειν, καθαρεύειν τε παντὸς ἐν αὐταῖς
 λήμματος. <80> περὶ τριακοστὸν γοῦν ἔτος ὑπάρχων, 15
 5 ἐν ᾧ χρόνῳ, καὶ ἀπέχεται τις τῶν παρὰ νόμων ἐπι-
 θυμιῶν, δύσκολον τὰς ἐκ τοῦ φθόνου διαβολὰς φεύ-
 γειν, ἄλλως τε καὶ ἐπ' ἐξουσίας ὄντα μεγάλῃς, γυναικα
 μὲν πᾶσαν ἀνύβριστον ἐφύλαξα, πάντων δὲ τῶν διδο-
 μένων ὥς μὴ χρήζων κατεφρόνησα· ἀλλ' οὐδὲ τὰς
 10 ὀφειλομένας μοι ὥς ἱερεῖ δεκάτας ἀπελάμβανον παρὰ
 τῶν κομιζόντων. <81> ἐκ μέντοι τῶν λαφύρων μέρος,
 τοὺς Σύρους τοὺς τὰς πέριξ πόλεις κατοικοῦντας νι-
 κήσας, ἔλαβον, ἃ καὶ εἰς Ἱεροσόλυμα τοῖς συγγενέσιν
 ὁμολογῶ πεπομφέναι. <82> καὶ δις μὲν κατὰ κράτος
 15 ἔλὼν Σεπρωρίτας, Τιβεριεῖς δὲ τετράκις, Γαδαρεῖς δ'
 ἅπαξ, καὶ τὸν Ἰωάννην πολλάκις ἐπιβουλεύσαντά μοι
 λαβὼν ὑποχείριον, οὐτ' αὐτὸν οὔτε τινὰς τῶν προειρη-
 μένων ἐθνῶν ἐτιμωρησάμην, ὥς προῖων ὁ λόγος πα-
 ραστήσῃ. <83> διὰ τοῦτ' οἶμαι καὶ τὸν θεόν (οὐ γὰρ
 20 λελήθασιν αὐτὸν οἱ τὰ θέοντα πράττοντες) καὶ ἐκ τῆς
 ἐκείνων ῥύσασθαι με χειρὸς, καὶ μετὰ ταῦτα πολλοῖς
 περιπεσόντα κινδύνοις διαφυλάξαι. περὶ ᾧ ὕστερον
 ἀπαγγελοῦμεν.

<84> τοσαύτη δ' ἦν ἡ πρὸς με τοῦ πλήθους τῶν 16
 25 Γαλιλαίων εὐνοία καὶ πίστις ὥστε, ληφθεῖσων αὐτῶν
 κατὰ κράτος τῶν πόλεων, γυναικῶν δὲ καὶ τέκνων
 ἀνδραποδισθέντων, οὐχ οὕτω ταῖς ἑαυτῶν ἐπεστέναξαν
 συμφοραῖς ὥσπερ τῆς ἐμῆς ἐφρόντισαν σωτηρίας. <85>
 ταῦτα δ' ὁρῶν Ἰωάννης ἐφθόνησε· καὶ γράφει πρὸς
 30 με παρακαλῶν ἐπιτρέψαι καταβάντι χρήσασθαι τοῖς ἐν
 § 84 cf. Bell. Iud. II 21, 6.

Τιβεριάδι θερμοῖς ὕδασι τῆς τοῦ σώματος ἔνεκα θερα-
 πείας. <86> κἀγὼ μὴδὲν ὑποπτεύσας πράξιν αὐτὸν
 πονηρόν, οὐκ ἐκώλυσα· πρὸς δὲ καὶ τοῖς τῆς Τιβεριάδος
 τὴν διοίκησιν ὑπ' ἐμοῦ πεπιστευμένοις κατ' ὄνομα
 γράφω κατάλυσιν ἐτοιμάσαι τῷ Ἰωάννῃ καὶ τοῖς ἀφι- 5
 ξομένοις σὺν αὐτῷ, πάντων τε τῶν ἐπιτηδείων ἀφθο-
 νίαν παρασχεῖν. διέτριβον δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνου
 ἐν κώμῃ τῆς Γαλιλαίας ἣ προσαγορεύεται Κανά. <87>
 17 ὁ δὲ Ἰωάννης ἀφικόμενος εἰς τὴν Τιβεριέων πόλιν
 ἔπειθε τοὺς ἀνθρώπους ἀποστάντας τῆς πρὸς με πί- 10
 στεως προστίθεσθαι αὐτῷ. καὶ πολλοὶ τὴν παράκλησιν
 ἠδέως ἐδέξαντο, νεωτέρων ἐπιθυμοῦντες αἰεὶ πραγμά-
 των καὶ φύσει πρὸς μεταβολὰς ἐπιτηδείως ἔχοντες καὶ
 στάσεσι χαίροντες· <88> μάλιστα δὲ Ἰοῦστος καὶ ὁ
 πατήρ αὐτοῦ Πίστος ὥρμήκεσαν ἀποστάντες ἐμοῦ προσ- 15
 τίθεσθαι τῷ Ἰωάννῃ. διεκώλυσα δ' αὐτοὺς φθάσας.
 <89> ἦκε γὰρ ἄγγελός μοι παρὰ Σίλα, ὃν ἐγὼ κα-
 θεστάκειν τῆς Τιβεριάδος στρατηγόν, ὥς προεῖπον, τὴν
 τῶν Τιβεριέων γνώμην ἀπαγγέλλων καὶ μὲ σπεύδειν
 παρακαλῶν· βραδύνοντος γὰρ ὑπὸ τὴν ἐτέρων ἐξουσίαν 20
 γενήσεσθαι τὴν πόλιν. <90> ἐντυχὼν οὖν τοῖς γράμ-
 μασι τοῦ Σίλα, καὶ διακοσίους ἀναλαβὼν ἄνδρας, δι'
 ὅλης τῆς νυκτὸς τὴν πορείαν ἐποιοῦμην, προπέμψας
 ἄγγελον τὸν τὴν ἐμὴν παρουσίαν τοῖς ἐν τῇ Τιβεριάδι
 σηματοῦντα. <91> πρῶ δὲ πλησιάζοντός μου τῇ πόλει 25
 τὸ πλῆθος ὑπηντίαζεν, καὶ Ἰωάννης σὺν αὐτοῖς· ὃς
 καὶ πάννυ με τεταραγμένως ἀσπασάμενος, δείσας μὴ
 εἰς ἔλεγχον αὐτοῦ τῆς πράξεως ἀφικομένης ἀπολέσθαι
 κινδυνεύσῃ, ὑπεχώρησε μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν ἑαυτοῦ
 κατάλυσιν. <92> κἀγὼ δὲ γενόμενος κατὰ τὸ στάδιον, 30

τοὺς περὶ ἐμὲ σωματοφύλακας ἀπολύσας πλὴν ἐνός,
καὶ μετὰ τούτου κατασχὼν δέκα τῶν ὀπλιτῶν, δημη-
γορεῖν ἐπειρώμην τῷ πλήθει τῶν Τιβεριέων, στὰς ἐπὶ
5 ταχέως ἀφίστασθαι· <93> κατὰγνῶσιν γὰρ αὐτοῖς
οἴσιν τὴν μεταβολήν, καὶ τῷ μετὰ ταῦτα προϋσταμένῳ
δι' ὑποψίας γενήσεσθαι δικαίως, ὥς μηδὲ τὴν πρὸς
ἐκείνους πίστιν φυλαξόντων.

<94> οὐπω δέ μοι πάντα λελάλητο, καὶ τινος ἐξ- 18
10 ἡκούσα τῶν οἰκείων καταβαίνειν κελεύοντος· οὐ γὰρ
μοι καιρὸν εἶναι φροντίζειν τῆς παρὰ Τιβεριέων εὐ-
νοίας, ἀλλὰ περὶ τῆς ἰδίας σωτηρίας, καὶ πῶς τοὺς
ἐχθροὺς ἐκφύγω. <95> ἐπεπόμφει δ' ὁ Ἰωάννης τῶν
περὶ αὐτὸν ὀπλιτῶν ἐπιλέξας τοὺς πιστιοτάτους, ἐκ
15 τῶν χιλίων οἵπερ ἦσαν αὐτῷ, καὶ προσέταξε τοῖς πεμ-
φθεῖσιν ἀνελεῖν με, πεπυσμένος ὥς εἶην μετὰ τῶν
οἰκείων μεμονωμένος. <96> ἦκον δ' οἱ πεμφθέντες,
κὰν ἐπεπράχεσαν τοῦτο, εἰ μὴ τοῦ θριγκοῦ θάττον
ἀφαλόμενος ἐγὼ μετὰ τοῦ σωματοφύλακος Ἰακώβου,
20 καὶ ὑπὸ τινος Τιβεριέως Ἡρώδου προσανακουφισθεῖς,
ὁδηγηθεῖς θ' ὑπὸ τούτου ἐπὶ τὴν λίμνην καὶ πλοίου
λαβόμενος καὶ ἐπιβάς, παρὰ δόξαν τοὺς ἐχθροὺς δια-
φυγὼν εἰς Ταριχαίας ἀφικόμεν.

<97> οἱ δὲ τὴν πόλιν ταύτην κατοικοῦντες ὥς 19
25 ἐπύθοντο τὴν τῶν Τιβεριέων ἀπιστίαν, σφόδρα παρω-
ξύνθησαν. ἀρπάσαντες οὖν τὰ ὄπλα παρεκάλουν σφᾶς
ἄγειν ἐπ' αὐτούς· θέλειν γὰρ ἔφασκον ὑπὲρ τοῦ στρα-
τηγοῦ δίκας λαβεῖν παρ' αὐτῶν. <98> διήγγελλόν
τε τὰ γεγονότα καὶ τοῖς κατὰ τὴν Γαλιλαίαν πᾶσιν,
30 ἐρεθίσαι καὶ τούτους κατὰ τῶν Τιβεριέων διὰ σπου-

δῆς ἔχοντες· παρεκάλουν τε πλείστους συναχθέντας ἀφικέσθαι πρὸς αὐτούς, ἵνα μετὰ γνώμης τοῦ στρατηγοῦ πράττωσι τὸ δόξαν. <99> ἦκον οὖν οἱ Γαλιλαῖοι πολλοὶ πανταχόθεν μεθ' ὅπλων, καὶ παρεκελεύοντό μοι προσβαλεῖν τῇ Τιβεριάδι καὶ κατὰ κράτος αὐτὴν 5 ἐξελεῖν, καὶ πᾶσαν ἐδαφοποιήσαντα τοὺς ἐνοίκους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀνδραποδίσασθαι. συνεβούλευον δὲ ταῦτα καὶ τῶν φίλων οἱ ἐκ τῆς Τιβεριάδος διασωθέντες. <100> ἐγὼ δ' οὐ συνεπένευον, δεινὸν ἡγοῦμενος ἐμφυλίου πολέμου κατάρχειν· μέχρι λόγων γὰρ 10 ὥμην εἶναι δεῖν τὴν φιλονικίαν. καὶ μὴν οὐδ' αὐτοῖς ἔφασκον συμφέρειν τοῦτο πράξαι, Ῥωμαίων ταῖς πρὸς ἀλλήλους στάσεσιν αὐτοὺς ἀπολεῖσθαι προσδοκάντων. ταῦτα δὲ λέγων ἔπαυσα τῆς ὀργῆς τοὺς Γαλιλαίους.

20 <101> ὁ δὲ Ἰωάννης, ἀπράκτου τῆς ἐπιβουλῆς 15 αὐτῷ γενομένης, ἔδεισε περὶ ἑαυτοῦ, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ὀπλίτας ἀναλαβὼν ἀπῆρεν ἐκ τῆς Τιβεριάδος εἰς τὰ Γίσχαλα, καὶ γράφει πρὸς με περὶ τῶν πεπραγμένων ἀπολογούμενος ὥς μὴ κατὰ γνώμην τὴν αὐτοῦ γενομένων· παρεκάλει τε μηδὲν ὑπονοεῖν κατ' 20 αὐτοῦ, προστιθεὶς ὅρκους καὶ δεινὰς τινὰς ἀράς, δι' ὧν ὥετο πιστευθήσεσθαι περὶ ὧν ἐπέστειλεν. <102>

21 οἱ δὲ Γαλιλαῖοι (πολλοὶ γὰρ ἕτεροι πάλιν ἐκ τῆς χώρας 25 πάσης ἀνήχθησαν μεθ' ὅπλων) εἰδότες τὸν ἄνθρωπον ὥς πονηρὸς ἐστὶ καὶ ἐπίορκος, παρεκάλουν ἀγαγεῖν 25 σφᾶς ἐπ' αὐτόν, ἄρδην ἀφανίσειν ἐπαγγελλόμενοι σὺν αὐτῷ καὶ τὰ Γίσχαλα. <103> χάριν μὲν οὖν ἔχειν αὐτῶν ταῖς προθυμίαις ὡμολόγουν ἐγὼ καὶ νικήσειν αὐτῶν τὴν εὐνοίαν ἐπηγγελλόμεν, παρεκάλουν δ' ὅμως ἐπισχεῖν αὐτοὺς ἄξιων, καὶ συγγιγνώσκειν μοι δεό- 30

μενος προηρημένῳ τὰς ταραχὰς χωρὶς φόνων καταστέλλειν. καὶ πείσας τὸ πλῆθος τῶν Γαλιλαίων εἰς τὴν Σέφωριν ἀφικνούμεν.

<104> οἱ δὲ τὴν πόλιν ταύτην κατοικοῦντες ἄν- 22

5 δρες, κεκρικότες τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐμμεῖναι πίστει, δεδιότες δὲ τὴν ἐμὴν ἄφιξιν, ἐπειράθησαν ἑτέρα με πρᾶξει περισπᾶσαντες ἀδεεῖς εἶναι περὶ αὐτῶν, <105> καὶ δὴ πέμψαντες πρὸς Ἰησοῦν τὸν ἀρχιληστὴν εἰς τὴν Πτολεμαῖδος μεθορίαν, ὑπέσχοντο δώσειν πολλὰ
 10 χρήματα θελήσαντι μετὰ τῆς σὺν αὐτῷ δυνάμεως (ἦσαν δ' ὀκτακόσιοι τὸν ἀριθμὸν) πόλεμον ἐξάψαι πρὸς ἡμᾶς. <106> ὃ δ' ὑπακούσας αὐτῶν ταῖς ὑποσχέσεσιν ἠθέλησεν ἐπιπεσεῖν ἡμῖν ἀνετοίμοις καὶ μηδὲν προγινώσκουσιν. πέμψας γοῦν πρὸς με παρεκάλει λαβεῖν ἐξ-
 15 ουσίαν ἀσπασόμενον ἀφικέσθαι. συγχωρήσαντος δέ μου (τῆς γὰρ ἐπιβουλῆς οὐδὲν προηπιστάμεν) ἀναλαβὼν τὸ σύνταγμα τῶν ληστῶν ἔσπευδεν ἐπ' ἐμέ. οὐ μὴν ἔφθασεν αὐτοῦ τέλος λαβεῖν ἢ κακουργία. <107> πλησιάζοντος γὰρ ἤδη, τῶν σὺν αὐτῷ τις αὐτομολήσας
 20 ἦκε πρὸς με τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῦ φράζων. κἀγὼ πυθόμενος ταῦτα προῆλθον εἰς τὴν ἀγοράν, σκηψάμενος ἀγνοεῖν τὴν ἐπιβουλήν. ἐπηγόμην δὲ πολλοὺς ὀπλίτας Γαλιλαίους, τινὰς δὲ καὶ Τιβεριέων. <108> εἶτα προστάξας τὰς ὁδοὺς πάσας ἀσφαλέστατα φρου-
 25 ρεῖσθαι, παρήγγειλα τοῖς ἐπὶ τῶν πυλῶν μόνον Ἰησοῦν, ἐπειδὰν παραγένηται, μετὰ τῶν πρώτων εἰσελθεῖν ἑᾶσαι, ἀποκλείσαι δὲ τοὺς ἄλλους, βιαζομένους δὲ τύπτειν. <109> τῶν δὲ τὸ προσταχθὲν ποιησάντων εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοὺς μετ' ὀλίγων, καὶ κελεύσαντος ἐμοῦ
 30 ῥῖψαι τὰ ὄπλα θᾶττον (εἰ γὰρ ἀπειθοίη, τεθνήξεσθαι) περιεστῶτας ἰδὼν πανταχόθεν αὐτῷ τοὺς ὀπλίτας, φο-

βηθεὶς ὑπήκουσεν. οἱ δ' ἀποκλεισθέντες τῶν ἐπακολουθοῦντων αὐτῷ πυθόμενοι τὴν σύλληψιν ἔφυγον. <110> καὶ γὰρ προσκαλεσάμενος τὸν Ἰησοῦν κατ' ἰδίαν, οὐκ ἄγνοεῖν ἔφην τὴν ἐπ' ἐμὲ συσκευασθεῖσαν ἐπιβουλὴν, οὐδ' ὑπὸ τίνων πεμφθεῖν· συγγνώσεσθαι δ' ὅμως αὐτῷ τῶν πεπραγμένων, εἰ μέλλοι μετανοήσῃν καὶ πιστὸς ἐμοὶ γενήσεσθαι. <111> ὑπισχνουμένου δὴ πάντα ποιήσῃν ἐκείνου ἀπέλυσα, συγχωρήσας αὐτῷ συναγαγεῖν πάλιν οὓς πρότερον εἶχεν. Σεπρωρίταις δ' ἠπειλήσα, εἰ μὴ παύσαιντο τῆς ἀγνωμοσύνης, λή- 10 ψεσθαι παρ' αὐτῶν δίκας.

23 <112> κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἀφικνοῦνται πρὸς με δύο μεγιστᾶνες τῶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως ἐκ τῆς τῶν Τραχωνιτῶν χώρας, ἐπαρόμενοι τοὺς ἑαυτῶν ἵππους, καὶ ὅπλα καὶ χρήματα δ' ἐπικομί- 15 ζοντες. <113> τούτους περιτέμνεσθαι τῶν Ἰουδαίων ἀναγκαζόντων, εἰ θέλουσιν εἶναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ εἴασα βιασθῆναι, φάσκων δεῖν ἕκαστον ἄνθρωπον κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν τὸν θεὸν εὐσεβεῖν, ἀλλὰ μὴ μετὰ βίας, χρῆναι δὲ τούτους δι' ἀσφάλειαν πρὸς ἡμᾶς 20 καταφυρόντας μὴ μετανοεῖν. πεισθέντος δὲ τοῦ πληθους, τοῖς ἤκουσιν ἀνδράσι τὰ πρὸς τὴν συνήθη δίκαιαν ἅπαντα παρεῖχον δαψιλῶς.

24 <114> πέμπει δ' ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας δύναιμι καὶ στρατηγὸν ἐπ' αὐτῆς Αἰκουον Μόδιον, Γάμαλα 25 τὸ φρούριον ἐξαιρήσοντας. οἱ δὲ πεμφθέντες κυκλώσασθαι μὲν τὸ φρούριον οὐκ ἤρκεσαν, ἐν δὲ τοῖς φανεροῖς τῶν τόπων ἐφεδρεύοντες ἐπολιόρκουν τὰ Γάμαλα. <115> Αἰβούτιος δ' ὁ δεκάδαρχος ὁ τοῦ μεγάλου πεδίου τὴν προστασίαν πεπιστευμένος, ἀκούσας 30 ὅτι παρεῖναι εἰς Σιμωνιάδα κώμην ἐν μεθορίῳ κει-

μένην τῆς Γαλιλαίας, αὐτοῦ δ' ἀπέχουσαν ἐξήκοντα
 σταδίου, [νυκτὸς] ἀναλαβὼν τοὺς ἑκατὸν ἱππεῖς οὓς
 εἶχε σὺν αὐτῷ, καὶ τινὰς πεζοὺς περὶ διακοσίους, καὶ
 τοὺς ἐν Γαβᾶ πόλει κατοικοῦντας ἐπαρόμενος συμ-
 5 μάχους, νυκτὸς ὁδεύσας ἦκεν εἰς τὴν κώμην ἐν ἧ
 διέτριβον. <116> ἀντιπαραταξαμένου δὲ κάμου μετὰ
 δυνάμεως πολλῆς, ὁ μὲν Αἰβούτιος εἰς τὸ πεδῖον ὑπά-
 γειν ἡμᾶς ἐπειρᾶτο (σφόδρα γὰρ τοῖς ἱππεῦσιν ἐπεποί-
 θει), οὐ μὴν ὑπηκούσαμεν· ἐγὼ γὰρ τὸ πλεονέκτημα
 10 συνιδὼν τὸ γεννησόμενον τοῖς ἱππεῦσιν. εἰ καταβαίημεν
 εἰς τὸ πεδῖον (πεζοὶ γὰρ ἡμεῖς σύμπαντες ἦμεν), ἔγνω
 αὐτοῦ τοῖς πολεμίοις συνάπτειν. <117> καὶ μέχρι μὲν
 τινος γενναίως ἀντέσχε σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ὁ Αἰβού-
 τιος· ἀχρεῖον δ' ὄρων κατὰ τὸν τόπον τοῦτον οὔσαν
 15 αὐτῷ τὴν ἱππικὴν δύναμιν, ἀναξεύγνυσιν ἄπρακτος
 εἰς Γαβὰν πόλιν, τρεῖς ἄνδρας ἀποβαλὼν κατὰ τὴν
 μάχην. <118> εἰπόμην δὲ κατὰ πόδας ἐγὼ, δισχιλίους
 ἐπαρόμενος ὀπλίτας· καὶ περὶ Βησαρὰν πόλιν γενό-
 μενος ἐν μεθορίῳ τῆς Πτολεμαΐδος κειμένην, εἴκοσι
 20 δ' ἀπέχουσαν στάδια τῆς Γαβᾶς, ἔνθα διέτριβεν ὁ
 Αἰβούτιος, στήσας τοὺς ὀπλίτας ἔξωθεν τῆς κώμης,
 καὶ φρουρεῖν αὐτοῖς ἀσφαλῶς τὰς ὁδοὺς προστάξας
 ὑπὲρ τοῦ μὴ ἐνοχλῆσαι τοὺς πολεμίους ἡμῖν ἕως ἂν
 τὸν σῖτον ἐκφορήσωμεν <119> (πολὺς γὰρ ἀπέκειτο
 25 Βερενίκης τῆς βασιλίδος ἐκ τῶν πέριξ κωμῶν εἰς τὴν
 Βησαρὰν συλλεγόμενος), πληρώσας τὰς καμήλους καὶ
 τοὺς ὄνους (πολλοὺς δ' ἐπηγόμεν) διέπεμψα τὸν σῖτον
 εἰς τὴν Γαλιλαίαν. <120> τοῦτο δὲ πράξας προυκα-
 λούμην εἰς μάχην τὸν Αἰβούτιον. οὐχ ὑπακούσαντος
 30 δ' ἐκείνου (κατεπέπληκτο γὰρ τὴν ἡμετέραν ἐτοιμότητα
 καὶ τὸ θράσος) ἐπὶ Νεοπολιτανὸν ἑτραπόμην, τὴν Τι-

βεριέων χώραν ἀκούσας ὑπ' αὐτοῦ λεηλατεῖσθαι. <121>
 ἦν δ' ὁ Νεοπολιτανὸς ἱλῆς μὲν ἑπαρχος, παρειλήφει
 δὲ τὴν Σκυθόπολιν εἰς φυλακὴν τὴν ἀπὸ τῶν πολε-
 μίων. τοῦτον οὖν κωλύσας ἐπὶ πλεον τὴν Τιβεριάδα
 κακοῦν, περὶ τὴν τῆς Γαλιλαίας πρόνοιαν ἐγενόμην. 5

25 <122> ὁ δὲ τοῦ Λευὶ παῖς Ἰωάννης, ὃν ἔφαμεν
 ἐν τοῖς Γισχάλοις διατρίβειν, πυθόμενος πάντα κατὰ
 νοῦν μοι προχωρεῖν, καὶ δι' εὐνοίας μὲν εἶναί με τοῖς
 ὑπηκόοις, τοῖς πολεμίοις δὲ δι' ἐκπλήξεως, οὐκ εὖ τὴν
 γνώμην διετέθη, κατάλυσιν δ' αὐτῷ τὴν ἐμὴν εὐπρα- 10
 γίαν φέρειν νομίζων εἰς φθόνον ἐξώκειλεν οὐ τι μέ-
 τριον, <123> καὶ παύσειν με τῆς εὐτυχίας ἐλπίσας,
 εἰ παρὰ τῶν ὑπηκόων μῖσος ἐξάψειεν, ἔπειθε τοὺς τὴν
 Τιβεριάδα κατοικοῦντας καὶ τοὺς τὴν Σέπρωριν, πρὸς
 τούτοις δὲ καὶ τοὺς Γάβαρα (πόλεις δ' εἰσὶν αὗται 15
 τῶν κατὰ τὴν Γαλιλαίαν αἱ μέγισται) τῆς πρὸς με
 πίστεως ἀποστάντας αὐτῷ προστίθεσθαι· κρεῖττον γὰρ
 ἐμοῦ στρατηγήσειν αὐτῶν ἔφασκεν. <124> καὶ Σεπρω-
 ρεῖς μὲν (οὐδετέρῳ γὰρ ἡμῶν προσεῖχον διὰ τὸ Ῥω-
 μαίους ἡρῆσθαι δεσπότας) οὐκ ἐπένευον αὐτῷ, Τιβε- 20
 ριεῖς δὲ τὴν μὲν ἀπόστασιν οὐκ ἐδέχοντο, [καὶ] αὐτοῦ
 δὲ συγκατένευον γενήσεσθαι φίλοι. οἱ δὲ Γάβαρα
 κατοικοῦντες προστίθενται τῷ Ἰωάννῃ· Σίμων δ' ἦν
 ὁ παρακαλῶν αὐτούς, πρωτεύων μὲν τῆς πόλεως, ὥς
 φίλῳ δὲ καὶ ἐταίρῳ τῷ Ἰωάννῃ χρώμενος. <125> ἐκ 25
 μὲν οὖν τοῦ φανεροῦ τὴν ἀπόστασιν οὐχ ὡμολόγουν.
 (σφόδρα γὰρ ἐδεδοίκεσαν τοὺς Γαλιλαίους ἅτε δὴ πεῖ-
 ραν αὐτῶν τῆς πρὸς ἐμὲ πολλάκις εὐνοίας λαβόντες),
 ἐκ τοῦ λεληθότος δὲ καιρὸν παραφυλάττοντες ἐπιτή-
 δειον ἐπεβούλευον. καὶ δὴ ἀφικόμεν εἰς κίνδυνον τὸν 30
 μέγιστον διὰ τιαυτήν αἰτίαν.

<126> νεανίσκοι τινὲς θρασεῖς, Δαβαριττηνοὶ γένος, 26
 ἐπιτηρήσαντες τὴν Πτολεμαίου γυναῖκα τοῦ βασιλέως
 ἐπιτρόπου, μετὰ πολλῆς παρασκευῆς καὶ τινων ἱππέων
 ἀσφαλείας χάριν ἐπομένων διὰ τοῦ μεγάλου πεδίου
 5 τὴν πορείαν ποιουμένην ἐκ τῆς τοῖς βασιλεῦσιν ὑπο-
 τελοῦς χώρας εἰς τὴν Ῥωμαίων ἐπικράτειαν, ἐπιπί-
 πτουσιν αὐτοῖς ἄφνω, <127> καὶ τὴν μὲν γυναῖκα
 φυγεῖν ἠνάγκασαν, ὅσα δ' ἐπεφέρετο πάντα διήρπασαν.
 καὶ ἦκον εἰς Ταριχαίας πρὸς με τέτταρας ἡμιόνους
 10 καταφόρτους ἄγοντες ἐσθῆτος καὶ σκευῶν· ἦν δὲ καὶ
 ἀργυρίου σταθμὸς οὐκ ὀλίγος καὶ χρυσοὶ πεντακόσιοι.
 <128> ταῦτ' ἐγὼ βουλόμενος διαφυλάξαι τῷ Πτολε-
 μαίῳ (καὶ γὰρ ἦν ὁμόφυλος, ἀπηγόρευται δ' ἡμῖν ὑπὸ
 τῶν νόμων μηδὲ τοὺς ἐχθροὺς ἀποστερεῖν) πρὸς μὲν
 15 τοὺς κομίσαντας ἔφην αὐτὰ φυλάττειν δεῖν, ἴν' ἐκ
 τῆς πράξεως αὐτῶν ἐπισκευασθῇ τὰ τείχη τῶν Ἱερο-
 σολύμων. <129> οἱ δὲ νεανῖαι χαλεπῶς ἔσχον οὐ
 λαβόντες μοῖραν ἐκ τῶν λαφύρων καθάπερ προσεδό-
 κησαν, καὶ πορευθέντες εἰς τὰς πέριξ τῆς Τιβεριάδος
 20 κώμας προδιδόναι μέλλειν με Ῥωμαίοις τὴν χώραν
 αὐτῶν ἔλεγον· <130> κεχρησθαι γὰρ σοφίσματι πρὸς
 αὐτούς, λέγοντα τὰ ἐκ τῆς ἀρπαγῆς κοιμισθέντα φυλάτ-
 τειν εἰς τὴν ἐπισκευὴν τῶν τειχῶν τῆς Ἱεροσολυμιτῶν
 πόλεως, ἐγνωκέναι δὲ πάλιν τῷ δεσπότῃ ἀποδοῦναι.
 25 καὶ κατὰ τοῦτό γε τῆς ἐμῆς γνώμης οὐ διήμαρτον.
 <131> ἀπαλλαγέντων γὰρ αὐτῶν μεταπεμψάμενος δύο
 τοὺς πρώτους, Δασσίωνα καὶ Ἰάνναιον τὸν τοῦ Λευῖ,
 φίλους ἐν τοῖς μάλιστα τοῦ βασιλέως καθεστῶτας, τὰ
 ἐκ τῆς ἀρπαγῆς σκεύη λαβόντας διαπέμψασθαι πρὸς
 30 ἐκεῖνον ἐκέλευον, θάνατον ἀπειλήσας αὐτοῖς τὴν ζημίαν,

27 εἰ πρὸς ἕτερον ταῦτα ἀπαγγελοῦσιν. <132> ἐπισχοῦ-
 σης δὲ φήμης τὴν Γαλιλαίαν ἅπασαν ὡς τῆς χώρας
 αὐτῶν μελλούσης ὑπ' ἐμοῦ τοῖς Ῥωμαίοις προδίδοσθαι,
 καὶ πάντων παροξυνθέντων ἐπὶ τὴν ἐμὴν τιμωρίαν,
 οἱ τὰς Ταριχαίας κατοικοῦντες καὶ αὐτοὶ τοὺς νεανί- 5
 σκους ἀληθεύειν ὑπολαβόντες, πείθουσι τοὺς σωματο-
 φύλακας καὶ τοὺς ὀπλίτας κοιμώμενόν με καταλιπόντας
 παραγενέσθαι θᾶπτον εἰς ἱππόδρομον, ὡς ἐκεῖ βουλευ-
 σομένους μετὰ πάντων περὶ τοῦ στρατηγοῦ. <133>
 πειθομένων δὲ τούτων καὶ συνελθόντων πολλὸς ὄχλος 10
 ἤδη προσυνηθροιστο, μίαν τε πάντες ἐποιοῦντο φωνήν,
 κολάζειν τὸν προδότην πονηρὸν περὶ αὐτοὺς γεγενη-
 μένον. <134> μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐξέκλειεν ὁ τοῦ Σαπ-
 φία παῖς Ἰησοῦς, ἄρχων τότε τῆς Τιβεριάδος, πονηρὸς
 ἄνθρωπος καὶ ταράξαι μεγάλα πράγματα φύσιν ἔχων, 15
 στασιοποιὸς τε καὶ νεωτεριστὴς ὡς οὐχ ἕτερος. καὶ
 τότε δὴ λαβὼν εἰς χεῖρας τοὺς Μωυσέος νόμους καὶ
 προσελθὼν εἰς μέσον <135> 'εἰ μὴ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν'
 ἔφη, 'πολιται, μισεῖν δύνασθε Ἰώσηπον, εἰς τοὺς
 πατέριους ἀποβλέψαντες νόμους, ὧν ὁ πρῶτος ὑμῶν 20
 στρατηγὸς προδότης ἐμελλε γίνεσθαι, καὶ μισοπονη-
 ρήσαντες ὑπὲρ τούτων, τιμωρήσασθε τὸν τοιαῦτα τολ-
 μήσαντα.'

28 <136> ταῦτ' εἰπὼν, καὶ τοῦ πλήθους ἐπιβοήσαντος,
 ἀναλαβὼν τινὰς ὀπλίτας ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ κατηγό- 25
 μην ἔσπευδεν ὡς ἀναιρήσων. ἐγὼ δ' οὐδὲν προαισθό-
 μενος διὰ κόπον πρὸ τῆς ταραχῆς κατεσχήμεν. <137>
 Σίμων δ' ὁ τοῦ σώματός μου τὴν φυλακὴν πεπιστευ-
 μένος, ὁ καὶ μόνος παραμείνας, ἰδὼν τὴν ἐπιδρομὴν
 τῶν πολιτῶν διεγείρει με καὶ τὸν ἐφεστῶτά μοι κίν- 30

δυνον ἐξαγγέλλει· ἡξίου τε γενναίως θνήσκειν ὡς
 στρατηγὸν ὑπ' αὐτοῦ, πρὶν δὲ ἐλθεῖν τοὺς ἐχθροὺς
 ἀναγκάσσοντας ἢ κτενοῦντας. <138> ὁ μὲν ταῦτ'
 ἔλεγεν, ἐγὼ δὲ τῷ θεῷ τὰ κατ' ἐμαυτὸν ἐπιτρέψας
 5 εἰς τὸ πλήθος ὠρμήθην προελθεῖν. μετενδὺς οὖν μέ-
 λαιναν ἐσθῆτα, καὶ τὸ ξίφος ἀπαρησάμενος ἐκ τοῦ
 αὐχένος, καθ' ὁδὸν ἑτέραν, ἣ μὴδέναι μοι τῶν πο-
 λεμίων ὑπαντιάσειν ὄμην, ἥειν εἰς τὸν ἱππόδρομον,
 ἄφνω τε φανεῖς καὶ πρηνῆς πεσὼν καὶ τὴν γῆν δά-
 10 κρυσι βρέχων ἐλεεινὸς ἔδοξα πᾶσιν. <139> συνεῖς δὲ
 τοῦ πλήθους τὴν μεταβολήν, διστάναι τὰς γνώμας
 αὐτῶν ἐπειρώμην πρὸ τοῦ τοὺς ὀπλίτας ἀπὸ τῆς οἰκίας
 ὑποστρέψαι, καὶ συνεχώρουν μὲν ἀδικεῖν ὡς αὐτοὶ
 νομίζουσιν, ἐδεόμην δὲ διδάξαι πρότερον εἰς τίνα
 15 χρεῖαν ἐφύλαττον τὰ ἐκ τῆς ἀρπαγῆς κομισθέντα χρή-
 ματα, καὶ τότε γενέσθαι ὡς κελεύοιεν. <140> τοῦ δὲ
 πλήθους λέγειν κελεύοντος ἐπῆλθον οἱ ὀπλίται, καὶ
 θεασάμενοί με προσέτρεχον ὡς κτενοῦντες. ἐπισχεῖν
 δὲ τοῦ πλήθους κελεύοντος ἐπείσθησαν, προσδοκῶντες,
 20 ἐπειδὴν ὁμολογήσω πρὸς αὐτοὺς τὰ χρήματα τῷ βασι-
 λεῖ τετηρηκέναι, ὡς ὁμολογηκότα τὴν προδοσίαν ἀναι-
 ρήσειν. <141> σιγῆς οὖν παρὰ πάντων γενομένης, 29
 ἄνδρες' εἶπον ὁμόφυλοι, θανεῖν μὲν εἰ δίκαιόν ἐστιν,
 οὐ παραιτοῦμαι, βούλομαι δ' ὅμως πρὸ τοῦ τελευ-
 25 τῆσαι τὴν ἀλήθειαν φράσαι πρὸς ὑμᾶς. <142> τὴν
 γὰρ πόλιν ταύτην φιλοξενωτάτην οὖσαν ἐπιστάμενος,
 πληθύνουσάν τε προθύμως τοσούτων ἀνδρῶν οἳ τὰς
 ἑαυτῶν πατρίδας καταλιπόντες ἀφίκοντο κοινωνοὶ τῆς
 ἡμετέρας γενόμενοι τύχης, ἐβουλήθην τείχη κατασκευά-
 30 σαι ἐκ τῶν χρημάτων τούτων, περὶ ὧν ἡ παρ' ὑμῶν
 ἐστιν ὁργή, δαπανωμένων εἰς τὴν οἰκοδομίαν αὐτῶν.'

<143> πρὸς ταῦτα παρὰ μὲν τῶν Ταριχαιατῶν καὶ
 ξένων ἐγείρεται φωνή, χάριν ἔχειν ὁμολογούντων καὶ
 θαρρεῖν προτρεπομένων, Γαλιλαῖοι δὲ καὶ Τιβεριεῖς
 τοῖς θυμοῖς ἐπέμενον. καὶ γίνεται στάσις πρὸς ἀλ-
 λήλους, τῶν μὲν κολάσειν ἀπειλούντων με τῶν δὲ 5
 καταφρονεῖν. <144> ἐπειδὴ δ' ἐπηγγειλάμην καὶ Τι-
 βεριάδι κατασκευάσειν τείχην καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν
 αὐτῶν ταῖς ἀναγκαίαις, πιστεύσαντες ὑπεχώρουν ἕκα-
 στος εἰς τὴν ἑαυτοῦ. καὶ γὰρ παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα δια-
 φυγῶν τὸν προειρημένον κίνδυνον, μετὰ τῶν φίλων 10
 καὶ ὀπλιτῶν εἴκοσιν εἰς τὴν οἰκίαν ὑπέστρεψα.

- 30 <145> πάλιν δ' οἱ λησται καὶ τῆς στάσεως αἵτιοι,
 δείσαντες περὶ ἑαυτῶν μὴ δίκας εἰσπραχθῶσιν ὑπ'
 ἑμοῦ τῶν πεπραγμένων, ἀναλαβόντες ἑξακοσίους ὀπλί-
 τας ἦκον ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἔνθα διέτριβον, ἐμπρήσουντες 15
 αὐτήν. <146> ἀπαγγελθείσης δέ μοι τῆς ἐφόδου φεύ-
 γειν μὲν ἀπρεπὲς ἡγησάμην, ἔκρινα δὲ παραβαλόμενος
 χρήσασθαι τι καὶ τόλμην. προστάξας οὖν ἀποκλείσαι
 τῆς οἰκίας τὰς θύρας, αὐτὸς ἐπὶ τὸ ὑπερῶον ἀναβὰς
 παρεκάλουν εἰσπέμψαι τινὰς ληψομένους τὰ χρήματα· 20
 <147> παύσεσθαι γὰρ οὕτω τῆς ὀργῆς αὐτοὺς ὥμην.
 εἰσπεμψάντων δὲ τὸν θρασύτατον αὐτῶν, εἰς τὸ μυχαί-
 τατον τῆς οἰκίας παρασύρας καὶ μάστιξιν αἰκισάμενος,
 τὴν ἑτέραν τε τῶν χειρῶν ἀποκόψαι κελεύσας καὶ κρε-
 μάσας ἐκ τοῦ τραχήλου, τοιοῦτον ἑξέβαλον πρὸς τοὺς 25
 ἑξαποστείλαντας. <148> τοὺς δ' ἔλαβεν ἐκπληγίς καὶ
 φόβος οὗτι μέτριος. δείσαντες οὖν καὶ αὐτοὶ ταῦτ' ἀπεί-
 σεσθαι εἰ μένοιεν (εἵκαζον γὰρ ἔνδον ἔχειν με πλείους
 αὐτῶν ὀπλίτας), εἰς φυγὴν ὥρμησαν. καὶ γὰρ τοιοῦτ'ω στρα-
 τηγήματι χρησάμενος τὴν δευτέραν ἐπιβουλὴν διέφυγον. 30

<149> πάλιν δὲ τὸν ὄχλον τινὲς ἠρέθιζον, τοὺς 31
 ἀφικομένους πρὸς με βασιλικοὺς μεγιστᾶνας οὐκ ὀφεί-
 λειν ζῆν λέγοντες, μὴ μεταβῆναι θέλοντας εἰς τὰ παρ'
 αὐτοῖς ἔθνη, πρὸς οὓς σωθησόμενοι πάρεσι· διέβαλλόν
 5 τε φαρμακᾶς εἶναι λέγοντες καὶ κωλυτὰς τοῦ Ῥωμαίων
 περιγενέσθαι. ταχὺ δὲ τὸ πλῆθος ἐπείθετο, ταῖς τῶν
 λεγομένων πρὸς χάριν αὐτοῖς πιθανότησιν ἀπατώμενοι.
 <150> πυθόμενος δ' ἐγὼ περὶ τούτων πάλιν τὸν δῆ-
 μον ἀνεδίδασκον μὴ δεῖν διώκεσθαι τοὺς καταφυγόν-
 10 τας πρὸς αὐτούς, τὸ δὲ φλύαρον τῆς περὶ τῶν φαρ-
 μακῶν αἰτίας διέστυρον, οὐκ ἂν τοσαύτας μυριάδας
 στρατιωτῶν Ῥωμαίους λέγων τρέφειν, εἰ διὰ φαρμα-
 κῶν ἦν νικᾶν τοὺς πολεμίους. ταῦτα λέγοντος ἐμοῦ
 πρὸς ὀλίγον μὲν ἐπείθοντο, <151> πάλιν δ' ἀναχω-
 15 ρήσαντες ὑπὸ τῶν πονηρῶν ἐξηρεθίζοντο κατὰ τῶν
 μεγιστάνων. καί ποτε μεθ' ὅπλων ἐπὶ τὴν οἰκίαν
 αὐτῶν τὴν ἐν Ταριχαίᾳ ἐπῆλθον ὥς ἀναιρῆσοντες.
 <152> ἔδεισα δ' ἐγὼ πυθόμενος μὴ τοῦ μύσους
 τέλος λαβόντος ἀνεπίβατος γένηται τοῖς καταφυγεῖν εἰς
 20 αὐτὴν θέλουσιν. <153> παρεγενόμην οὖν εἰς τὴν τῶν
 μεγιστάνων οἰκίαν μετὰ τινων ἐτέρων, καὶ κλείσας,
 διώρυγὰ τε ποιήσας ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ τὴν λίμνην ἄγου-
 σαν, μεταπεμφάμενός τε πλοῖον καὶ σὺν αὐτοῖς ἐμβὰς
 ἐπὶ τὴν μεθόριον τῶν Ἰππηνῶν διεπέρασα, καὶ δοὺς
 25 αὐτοῖς τὴν τιμὴν τῶν ἵππων (οὐ γὰρ ἡδυνήθην
 αὐτοὺς ἐπαγαγέσθαι τοιαύτης γενομένης τῆς ἀποδρά-
 σεως) ἀπέλυσα, πολλὰ παρακαλέσας τὴν προσπεσοῦσαν
 ἀνάγκην γενναίως ἐνεργεῖν. <154> αὐτός τε μέγας
 ἡχθόμην βιασθεὶς τοὺς προσφυγόντας ἐκθεῖναι πάλιν
 30 εἰς τὴν πολεμίαν, ἄμεινον δ' εἶναι νομίσας παρὰ Ῥω-
 μαίοις ἀποθανεῖν αὐτούς, εἰ συμπέσοι, μᾶλλον ἢ κατὰ

τὴν ἐμὴν χώραν. οἱ δ' ἄρα διεσώθησαν· συνεχώρησε γὰρ αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας τὰ ἡμαρτημένα.

- 32 <155> καὶ τὰ μὲν περὶ ἐκείνους τοῦτ' ἔσχε τὸ τέλος, οἱ δὲ τὴν τῶν Τιβεριέων πόλιν κατοικοῦντες γράφουσι πρὸς τὸν βασιλέα, παρακαλοῦντες πέμψαι 5 δύναμιν τὴν φυλάξουσαν αὐτῶν τὴν χώραν· θέλειν γὰρ αὐτῷ προστίθεσθαι. <156> κἀκεῖνῳ μὲν ταῦτ' ἔγραφον, ἀφικόμενον δέ με πρὸς αὐτοὺς παρεκάλουν τὰ τείχη κατασκευάζειν αὐτοῖς ὥς ὑπεσχήμεν. ἡκη- κόεσαν δὲ τὰς Ταριχαίας ἤδη τετειχίσθαι. κατανεύσας 10 οὖν ἐγὼ καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν οἰκοδομίαν παρασκευα- σάμενος, τοὺς ἀρχιτέκτονας ἐκέλευον ἐνεργεῖν. <157> μετὰ δὲ τρίτην ἡμέραν εἰς Ταριχαίας ἀπερχομένου μου, τῆς Τιβεριάδος ἀπεχούσας στάδια τριάκοντα, συνέβη τινὰς Ῥωμαίων ἱππεῖς οὐ πόρρωθεν τῆς πόλεως ὁδοί- 15 ποροῦντας ὁφθῆναι, οἱ δόξαν παρέσχον τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν ἤκειν. <158> εὐθέως γοῦν εἰς μὲν τὸν βασιλέα μετὰ πολλῶν ἐπαίνων ἠφίεσαν φωνάς, κατ' ἐμοῦ δὲ βλασφήμους. καὶ ἐπιδραμών τις ἀπήγ- γειλέ μοι τὴν διάνοιαν αὐτῶν, ὥς ἀφίστασθαί μου 20 διεγνώκασιν. <159> ἐγὼ δ' ἀκούσας ἐταράχθην μὲν σφόδρα· τοὺς γὰρ ὀπλίτας ἔτυχον ἐκ τῶν Ταριχαιῶν ἐπὶ τὰς αὐτῶν οἰκίσεις ἀφεικῶς διὰ τὸ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν σάββατον ὑπάρχειν· οὐ γὰρ ἐβουλόμην ὑπὸ τοῦ στρατιωτικοῦ πλήθους ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν ταῖς 25 Ταριχαίαις· <160> ὁσάκις γοῦν ἐν αὐταῖς διέτριβον, οὐδὲ τῆς περὶ τὸ σῶμα φυλακῆς ἐποιούμην πρόνοιαν, πεῖραν παρὰ τῶν ἐνοικούντων τῆς πρὸς με πίστεως λαβὼν πολλάκις. <161> μόνους δ' ἔχων περὶ ἐμαυ- τὸν ἑπτὰ τῶν ὀπλιτῶν καὶ τοὺς φίλους, ἡπόρουν ὃ 30

πρῶξω. μεταπέμπεσθαι γὰρ τὴν ἐμὴν δύναμιν διὰ τὸ
 λήγειν ἤδη τὴν ἐνεστῶσαν ἡμέραν οὐκ ἔδοκίμαζον·
 οὐδὲ γὰρ ἀφικομένης αὐτῆς εἰς τὴν ἐπιούσαν ὅπλα λα-
 βεῖν (ἦν), κωλύοντων ἡμᾶς τῶν νόμων, καὶν μεγάλη
 5 τις ἐπείγειν ἀνάγκη δοκῇ. <162> εἰ δὲ τοῖς Ταρι-
 χαιάταις καὶ τοῖς παρ' αὐτοῖς ξένοις ἐπιτρέψαιμι τὴν
 πόλιν διαρπάζειν, ἐώρων οὐχ ἱκανοὺς ἐσομένους. τὴν
 δ' ἐμὴν ὑπέροθεσιν ἐώρων μακροτάτην· φθίσεσθαι γὰρ
 καὶ τὴν παρὰ βασιλέως δύναμιν ἀφικομένην, καὶ ἐκ-
 10 πεσεῖσθαι τῆς πόλεως ὥομην. <163> ἐβουλευόμην οὖν
 στρατηγήματι χρῆσασθαι τινι κατ' αὐτῶν. παραχρῆμα
 δὴ τοὺς πιστοτάτους τῶν φίλων ταῖς πύλαις τῶν Τα-
 ριχαιῶν ἐπιστήσας φυλάξοντας μετ' ἀσφαλείας τοὺς
 ἐξιέναι θέλοντας, καὶ τοὺς πρῶτους τῶν οἰκῶν προσ-
 15 καλεσάμενος, αὐτῶν ἕκαστον ἐκέλευσα καθελκύναντα
 πλοῖον, ἐμβάντα συνεπαρόμενον τὸν κυβερνήτην ἐπε-
 σθαι μοι πρὸς τὴν Τιβεριέων πόλιν. <164> καὶ αὐτὸς
 δὲ μετὰ τῶν φίλων καὶ ὁπλιτῶν, οὓς ἔφην ἐπὶ τὸν
 ἀριθμὸν εἶναι, ἐμβὰς ἔπλεον ἐπὶ τὴν Τιβεριάδα. <165>
 20 Τιβεριεῖς δὲ τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως δύναμιν ὥς ἔγνω- 33
 σαν οὐχ ἥκουσαν αὐτοῖς, πλοίων δὲ τὴν λίμνην πᾶσαν
 ἐθεάσαντο πλήρη, δείσαντες περὶ τῇ πόλει καὶ κατα-
 πλαγέντες, ὥς ἐπιβατῶν πλήρεις εἶεν αἱ νῆες, μετατί-
 θενται τὰς γνώμας. <166> ῥύσαντες οὖν τὰ ὅπλα μετὰ
 25 γυναικῶν καὶ παιδῶν ὑπηντίαζον, πολλὰς μετ' ἐπαίνων
 φωνὰς εἰς ἐμὲ ἀφιέντες (εἰκάζον γὰρ οὐ προπεπύσθαι
 με τὴν διάνοιαν αὐτῶν), καὶ παρεκάλουν φείσασθαι
 τῆς πόλεως. <167> ἐγὼ δὲ πλησίον γενόμενος ἀγκύ-
 ρας μὲν ἔτι πόρρω τῆς γῆς ἐκέλευον βαλέσθαι τοὺς
 30 κυβερνήτας ὑπὲρ τοῦ μὴ κατάδηλα τοῖς Τιβεριεῦσιν

εἶναι τὰ πλοῖα κενὰ τῶν ἐπιβατῶν ὄντα, πλησιάσας δ' αὐτὸς ἐν τινι πλοίῳ κατεμεμφόμην αὐτῶν τὴν ἄγνοιαν, καὶ ὅτι δὴ οὕτως εὐχερεῖς εἶεν, πάσης δικαίας ἄνευ προφάσεως ἐξίστασθαι τῆς πρὸς με πίστεως. <168> ὡμολόγουν δ' εἰς τε τὸ λοιπὸν αὐτοῖς συγγνώ- 5 σεσθαι βεβαίως, εἰ πέμψειαν δέκα τοῦ πλήθους προεστῶτας. ὑπακουσάντων δ' ἐτοίμως καὶ πεμψάντων ἄνδρας οὓς προεῖπον, ἐμβιβάσας ἀπέλυνον εἰς Ταριχαίας φυλαχθησομένους.

- 34 <169> τῷ στρατηγῇματι δὲ τούτῳ τὴν βουλὴν πα- 10 σαν κατ' ὀλίγους λαβὼν εἰς τὴν προειρημένην πόλιν, καὶ μετ' αὐτῶν τοὺς πολλοὺς τοῦ δήμου πρῶτους, ἄνδρας οὐκ ἐλάττους ἐκείνων ὄντας, διεπεμψάμην. <170> τὸ δὲ πλῆθος ὥς εἶδον εἰς οἶον κακῶν ἤκουσι μέγεθος, παρεκάλουν με τὸν αἴτιον τῆς στάσεως τιμω- 15 ρήσασθαι. Κλεῖτος δ' ἦν ὄνομα τούτῳ, θρασὺς τε καὶ προπετὴς νεανίας. <171> ἐγὼ δ' ἀποκτεῖναι μὲν οὐχ ὅσιον ἡγούμενος ὁμόφυλον ἄνδρα, κολάσαι δ' ἀνάγκην ἔχων, τῶν περὶ ἐμὲ τινι σωματοφυλάκων Λευὶ προσέταξα προελθόντι κόψαι τοῦ Κλείτου τὴν 20 ἑτέραν τῶν χειρῶν. <172> δείσαντος δὲ τοῦ κελευσθέντος εἰς τοσοῦτο πλῆθος προελθεῖν μόνου, τὴν δειλίαν τοῦ στρατιώτου μὴ βουληθεὶς κατάδηλον γενέσθαι τοῖς Τιβεριεῦσιν, αὐτὸν Κλεῖτον φωνήσας 'ἐπειδὴ καὶ ἄξιός' εἶπον 'ὑπάρχεις ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας ἀπο- 25 βαλεῖν, οὕτως ἀχάριστος εἰς ἐμὲ γενόμενος, γενοῦ σαυτοῦ δήμιος, μὴ καὶ ἀπειθήσας χεῖρονα τιμωρίαν ὑπόσχῃς.' <173> τοῦ δὲ τὴν ἑτέραν αὐτῷ συγχωρῆσαι πολλὰ δεομένου, μόλις κατένευσα. κάκεῖνος ἄσμενος ὑπὲρ τοῦ μὴ τὰς δύο χεῖρας ἀποβαλεῖν λαβὼν μάχαι- 30

ραν κόπτει τὴν ἀριστερὰν ἑαυτοῦ. καὶ τοῦτο τὴν
στάσιν ἔπαυσεν.

- <174> Τιβεριοῖς δέ, ὥς εἰς τὰς Ταριχαίας ἀφικό- 35
 μην, γνόντες τὴν στρατηγίαν ἣ κατ' αὐτῶν ἐχρησάμην,
 5 ἀπεθαύμαζον ὅτι χωρὶς φόβων ἔπαυσα τὴν ἀγνωμο-
 σύνην αὐτῶν. <175> ἐγὼ δὲ τοὺς ἐκ τῆς εἰρκτῆς με-
 ταπεμφάμενος τοῦ πλήθους τῶν Τιβεριοέων (ἦν δὲ σὺν
 αὐτοῖς Ἰούστος καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ Πίστος) συνδεί-
 πνους ἐποίησάμην, καὶ παρὰ τὴν ἐστίαν ἐλεγον ὅτι
 10 τὴν Ῥωμαίων δύναμιν οὐδ' αὐτὸς ἀγνοῶ πασῶν δια-
 φέρουσαν, σιγῶν μέντοι διὰ τοὺς ληστὰς περὶ αὐτῆς.
 <176> καὶ αὐτοῖς δὲ ταῦτά συνεβούλευον ποιεῖν, τὸν
 ἐπιτήδειον περιμένονσι καιρόν, καὶ μὴ δυσανασχετεῖν
 ἐμοὶ στρατηγῷ· μηδενὸς γὰρ αὐτοὺς ἑτέρου δυνησε-
 15 σθαι ῥαδίως ἐπιεικοῦς ὁμοίως τυχεῖν. <177> τὸν Ἰοῦ-
 στου δὲ καὶ ὑπεμίμησκον ὅτι πρόσθεν ἢ με παραγε-
 νέσθαι ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων οἱ Γαλιλαῖοι τὰδελφοῦ
 τὰς χεῖρας ἀποκόψειαν αὐτοῦ, πρὸ τοῦ πολέμου πλα-
 στῶν αὐτῷ γραμμάτων κακουργίαν ἐπικαλέσαντες, καὶ
 20 ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τὴν Φιλίππου Γαμαλῖται
 πρὸς Βαβυλωνίους στασιάζοντες ἀνέλοιεν Χάρητα (συγ-
 γενῆς δ' ἦν οὗτος τοῦ Φιλίππου), <178> καὶ ὥς Ἰη-
 σοῦν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἄνδρα τῆς ἀδελφῆς Ἰούστου,
 ὁμοφρόνως κολάσειαν. ταῦτα παρὰ τὴν ἐστίαν δια-
 25 λεχθεὶς τοῖς περὶ τὸν Ἰοῦστου ἔωθεν ἐκέλευσα πάντας
 τῆς φυλακῆς ἀπολυθῆναι.

- <179> πρὸ δὲ τούτων συνέβη τὸν Ἰακίμου Φίλιπ- 36
 πον ἀπελθεῖν ἐκ Γάμαλα τοῦ φρουρίου, τοιαύτης
 αἰτίας γενομένης. <180> Φίλιππος πυθόμενος μεθεστιά-
 30 ναι μὲν Ὑᾶρον ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀργόππα, διάδοχον
 δ' ἀφίχθαι Μόδιον Αἴκουν, ἄνδρα φίλον αὐτῷ καὶ

συνήθη πάλαι, γράφει πρὸς τοῦτον τὰς καθ' ἑαυτὸν
τύχας ἀπαγγέλλων, καὶ παρακαλῶν τὰ παρ' αὐτοῦ
πεμφθέντα γράμματα πρὸς τοὺς βασιλέας ἀποστέλλαι.
<181> καὶ Μόδιος δεξιόμενος τὰς ἐπιστολάς ἐχάρη
σφόδρα, σῶζεσθαι τὸν Φίλιππον ἐξ αὐτῶν ἐπιγνούς, 5
καὶ πρὸς τοὺς βασιλέας ἔπεμψε τὰ γράμματα, περὶ
Βηρυτὸν ὄντας. <182> ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀργίππας ὥς
ἔγνω ψευδῇ τὴν περὶ Φιλίππου φήμην γενομένην (λό-
γος γὰρ διήλθεν ὥς στρατηγοίη τῶν Ἰουδαίων ἐπὶ
τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον), ἔπεμψεν ἵππεις τοὺς 10
παραπέμψοντας τὸν Φίλιππον. <183> καὶ παραγενό-
μενον ἀσπάζεται τε φιλοφρόνως, τοῖς τε Ῥωμαίων ἡγε-
μόσιν ἐπεδείκνυνεν ὅτι δὴ Φίλιππος οὗτός ἐστι περὶ
οὗ διεξήκει λόγος ὥς Ῥωμαίων ἀποστάντος. κελεύει δ'
αὐτὸν ἵππεις τινὰς ἀναλαβόντα θᾶπτον εἰς Γάμαλα τὸ 15
φρούριον πορευθῆναι, τοὺς οἰκείους αὐτῷ πάντας ἐκεῖ-
θεν ἐξάξοντα καὶ τοὺς Βαβυλωνίους εἰς τὴν Βατα-
ναίαν πάλιν ἀποκαταστήσονται. <184> παρήγγειλε δὲ
καὶ πᾶσαν ποιήσασθαι πρόνοιαν ὑπὲρ τοῦ μὴ γενέσθαι
τινὰ νεωτερισμὸν παρὰ τῶν ὑπηκόων. 20

37 <185> Φίλιππος μὲν οὖν, ταῦτα τοῦ βασιλέως ἐπι-
στέιλαντος, ἔσπευδε ποιήσων ἃ προσέταξεν· Ἰώσηπος
δ' ὁ τῆς ἱατρῆνης πολλοὺς νεανίσκους θρασεῖς προ-
τρεψάμενος αὐτῷ συνάραςθαι, καὶ ἐπαναστὰς τοῖς ἐν
Γάμαλα πρώτοις, ἔπειθεν αὐτοὺς ἀφίστασθαι τοῦ βασι- 25
λέως καὶ ἀναλαβεῖν τὰ ὄπλα, ὥς διὰ τούτων τὴν ἐλευ-
θερίαν ἀποληψομένους. καὶ τινὰς μὲν ἐβιάσαντο, τοὺς
δὲ μὴ συναρεσκομένους αὐτῶν ταῖς γνώμαις ἀνῆρουν.
<186> κτείνουσι δὲ καὶ Χάρητα, καὶ μετ' αὐτοῦ τινα 30
τῶν συγγενῶν Ἰησοῦν, καὶ Ἰούστου δὲ τοῦ Τιβεριέως
ἀδελφὸν ἀνεῖλον, καθὼς ἤδη προείπομεν. γράφουσι

δὲ καὶ πρὸς με, παρακαλοῦντες πέμψαι δύναμιν αὐτοῖς
 ὀπλιτῶν καὶ τοὺς ἀναστήσοντας αὐτῶν τῇ πόλει τὰ
 τείχη. <187> καὶ γὰρ πρὸς οὐδέτερον ἀντεῖπον ὧν ἡξίω-
 σαν. ἀφίσταται δὲ τοῦ βασιλέως καὶ ἡ Γαυλανίτις
 5 χώρα μέχρι κώμης Σολύμης. Σελευκεία δὲ καὶ Σω-
 γάνη φύσει κώμας ὀχυρωτάταις ὠκοδόμησα τείχη· τάς
 τε κατὰ τὴν ἄνω Γαλιλαίαν κώμας, καὶ πάνυ πετρῶ-
 δεις οὕσας, ἐτείχισα παραπλησίως· <188> ὀνόματα δ'
 αὐταῖς Ἰάμνεια Μηρῶθ Ἀχαβάρη. ὠχύρωσα δὲ καὶ
 10 τὰς ἐν τῇ κάτω Γαλιλαίᾳ, πόλεις μὲν Ταριχαίας Τιβε-
 ριάδα Σέπρωριν, κώμας δὲ Ἀρβήλων σπήλαιον, Βηρ-
 σάβην Σελαμὺν Ἰωτάπατα Καφαρεκχὼ καὶ Σιγὼ καὶ
 Ἰαφὰ καὶ τὸ Ἰταβύριον ὄρος. εἰς ταύτας καὶ σίτον
 ἀπεθέμην πολὺν καὶ ὄπλα πρὸς ἀσφάλειαν τὴν μετὰ
 15 ταῦτα.

<189> Ἰωάννη δὲ τῷ τοῦ Λευὶ τὸ κατ' ἐμοῦ μῖσος 38
 μᾶλλον προσηύξετο βαρέως φέροντι τὴν ἐμὴν εὐπρα-
 γίαν. προθέμενος οὖν πάντως ἐκποδῶν με ποιήσα-
 σθαι, τῇ μὲν αὐτοῦ πατρίδι τοῖς Γισχάλοις κατασκευά-
 20 ζει τείχη, <190> τὸν ἀδελφὸν δὲ Σίμωνα καὶ τὸν τοῦ
 Σισέννα Ἰωνάθην καὶ ὀπλίτας περὶ ἑκατὸν εἰς Ἱερο-
 σόλυμα πέμπει πρὸς τὸν τοῦ Γαμαλιήλου Σίμωνα,
 παρακαλέσοντας αὐτὸν πείσαι τὸ κοινὸν τῶν Ἱεροσο-
 λυμιτῶν, τὴν ἀρχὴν ἀφελομένους ἐμὲ τῶν Γαλιλαίων
 25 αὐτῷ ψηφίσασθαι τὴν ἐξουσίαν τούτων. <191> ὁ δὲ
 Σίμων οὗτος ἦν πόλεως μὲν Ἱεροσολύμων, γένους δὲ
 σφόδρα λαμπροῦ, τῆς δὲ Φαρισαίων αἰρέσεως, οἱ περὶ
 πάτρια νόμιμα δοκοῦσι τῶν ἄλλων ἀκριβεῖα διαφέρειν.
 <192> ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ πλήρης συνέσεως τε καὶ λο-
 30 γισμοῦ, δυνάμενός τε πράγματα κακῶς κείμενα φρονή-

σει τῇ ἑαυτοῦ διορθώσασθαι, φίλος τε παλαιὸς τῷ
 Ἰωάννῃ καὶ συνήθης, πρὸς ἐμὲ δὲ τότε διαφόρως εἶχεν.
 <193> δεξιόμενος οὖν τὴν παράκλησιν ἔπειθε τοὺς ἀρ-
 χιερεῖς Ἀνανον καὶ Ἰησοῦν τὸν τοῦ Γαμαλᾶ, τινὰς τε
 τῶν τῆς αὐτῆς στάσεως ἐκείνοις, ἐκκόπτειν με φνόμε- 5
 νον καὶ μὴ περιδεῖν ἐπὶ μήκιστον ἀνυπότακτα δόξης,
 συνοίσειν αὐτοῖς λέγων εἰ τῆς Γαλιλαίας ἀφαιρεθείην.
 μὴ μέλλειν δὲ παρεκάλει τοὺς περὶ τὸν Ἀνανον, μὴ
 καὶ φθάσας γινῶναι μετὰ πολλῆς ἐπέλθω τῇ πόλει
 δυνάμεως. <194> ὁ μὲν Σίμων ταῦτα συνεβούλευεν, 10
 ὁ δ' ἀρχιερεὺς Ἀνανος οὐ ῥάδιον εἶναι τὸ ἔργον ἀπέ-
 φαινεν· πολλοὺς γὰρ τῶν ἀρχιερέων καὶ τοῦ πλήθους
 προεστῶτας μαρτυρεῖν ὅτι καλῶς ἐγὼ στρατηγῶ· ποιεῖ-
 σθαι δὲ κατηγορίαν ἀνδρὸς καθ' οὗ μηδὲν λέγειν
 39 δίκαιον δύνανται, φαῦλον ἔργον εἶναι. <195> Σίμων 15
 δ' ὥς ἤκουσε ταῦτα παρὰ τοῦ Ἀνάνου, σιωπᾶν μὲν
 ἐκείνους ἠξίωσε μὴδ' εἰς πολλοὺς ἐκφέρειν τοὺς λόγους
 αὐτῶν· προνοήσεσθαι γὰρ αὐτὸς ἔφασκεν ἵνα θᾶπτον
 μετασταθείην ἐκ τῆς Γαλιλαίας. προσκαλεσάμενος δὲ
 τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωάννου προσέταξε πέμπειν δωρεὰς 20
 τοῖς περὶ τὸν Ἀνανον· τάχα γὰρ οὕτως ἔφη πείσειν
 αὐτοὺς μεταθέσθαι τὰς γνώμας. <196> καὶ τέλος
 ἔπραξεν ὁ Σίμων ὃ προύθετο· ὁ γὰρ Ἀνανος καὶ οἱ
 σὺν αὐτῷ τοῖς χρήμασι διαφθαρέντες συντίθενται τῆς
 Γαλιλαίας ἐκβαλεῖν με, μηδενὸς ἄλλου τῶν κατὰ τὴν 25
 πόλιν τοῦτο γιγνώσκοντος. καὶ δὴ ἔδοξεν αὐτοῖς πέμ-
 πειν ἄνδρας κατὰ γένος μὲν διαφέροντας τῇ παιδείᾳ
 δ' ὁμοίους. <197> ἦσαν δ' αὐτῶν οἱ μὲν δημοτικοὶ
 δύο, Ἰωνάθης καὶ Ἀνανίας, Φαρισαῖοι τὴν αἵρεσιν, ὁ
 δὲ τρίτος Ἰόζαρος ἱερατικοῦ γένους, Φαρισαῖος καὶ 30

αὐτός, Σίμων δ' ἐξ ἀρχιερέων νεώτατος ἐκείνων.
 <198> τούτους ἐκέλευον ἀφικομένους εἰς τὸ πλῆθος
 τῶν Γαλιλαίων πνέεσθαι παρ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν δι'
 ἣν ἐμὲ φιλοῦσιν· εἰ δὲ φαῖεν ὅτι πόλεως εἶην τῆς
 5 Ἱεροσολύμων, καὶ αὐτοὺς ἐξ ἐκείνων λέγειν ὑπάρχειν
 τοὺς τέτταρας, εἰ δ' αὖ διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν νόμων,
 μηδ' αὐτοὺς ἀγνοεῖν ἔθνη τὰ πάτρια φάσκειν, εἰ δ' αὖ
 διὰ τὴν ἱερωσύνην λέγοιεν ἀγαπᾶν με, καὶ αὐτῶν ἀπο-
 κρίνασθαι δύο ἱερεῖς ὑπάρχειν.

10 <199> ταῦθ' ὑποθέμενοι τοῖς περὶ τὸν Ἰωνάθην 40
 τέτταρας μυριάδας ἀργυρίου διδόασιν αὐτοῖς ἐκ τῶν
 δημοσίων χρημάτων. <200> ἐπεὶ δέ τινα Γαλιλαῖον
 ἤκουσαν, Ἰησοῦν ὄνομα, περὶ αὐτὸν τάξιν ἑξακοσίων
 ὀπλιτῶν ἔχειν, ἐπιδημοῦντα τοῖς Ἱεροσολύμοις τότε,
 15 μεταπεμψάμενοι τοῦτον καὶ τριῶν μηνῶν μισθὸν δόν-
 τες ἐκέλευσαν ἔπεσθαι τοῖς περὶ τὸν Ἰωνάθην πειθαρχ-
 οῦντα αὐτοῖς, καὶ τῶν πολιτῶν δὲ τριακοσίοις ἀνδράσι
 δόντες ἀργύριον εἰς τροφήν τῶν ὅλων, προσέταξαν
 ἀκολουθεῖν τοῖς πρέσβεσιν. <201> πεισθέντων οὖν
 20 αὐτῶν καὶ πρὸς τὴν ἔξοδον εὐτρεπισθέντων, ἐξῆσαν
 οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην σὺν τούτοις, ἐπαγόμενοι καὶ τὸν
 ἀδελφὸν τὸν Ἰωάννου καὶ ὀπλίτας ἑκατόν, λαβόντες
 ἐντολὰς παρὰ τῶν πεμψάντων, <202> εἰ μὲν ἐκὼν
 καταθείμην τὰ ὅπλα, ζῶντα πέμπειν εἰς τὴν τῶν Ἱερο-
 25 σολυμιτῶν πόλιν, εἰ δ' ἀντιταττοίμην, ἀποκτεῖναι
 μηδὲν δεδιότας· αὐτῶν γὰρ εἶναι τὸ πρόσταγμα. <203>
 ἐγγράφεσαν δὲ καὶ τῷ Ἰωάννῃ πρὸς τὸν κατ' ἐμοῦ
 πόλεμον ἐτοιμάζεσθαι, τοῖς τε Σέφρωρην καὶ Γάβαρρα
 κατοικοῦσι καὶ Τιβεριεῦσι προσέταττον συμμαχίαν τῷ
 30 Ἰωάννῃ πέμπειν.

<204> ταῦτά μοι τοῦ πατρὸς γράψαντος (ἐξείπε δὲ 41

πρὸς αὐτὸν Ἰησοῦς ὁ τοῦ Γαμαλᾶ, τῶν ἐν αὐτῇ τῇ
 βουλῇ γενομένων εἷς, φίλος ὢν καὶ συνήθης ἐμοί)
 σφόδρα περιήλγησα, τοὺς τε πολίτας οὕτω περὶ ἐμὲ
 γενομένους ἀχαρίστους ἐπιγνοὺς διὰ φθόνον ἀναιρε-
 θῆναι με προστάξαι, καὶ τῷ τὸν πατέρα διὰ τῶν γραμ- 5
 μάτων πολλὰ με παρακαλεῖν ἀφικέσθαι πρὸς αὐτόν·
 ποθεῖν γὰρ ἔφη θεάσασθαι τὸν υἱὸν πρὸ τοῦ τελευ-
 τῆσαι. <205> ταῦτα δὴ πρὸς τοὺς φίλους εἶπον, καὶ
 ὅτι μετὰ τρίτην ἡμέραν καταλιπὼν τὴν χώραν αὐτῶν
 εἰς τὴν πατρίδα πορευσοίμην. λύπη δ' ἅπαντας τοὺς 10
 ἀκούσαντας κατέσχε, παρεκάλουν τε κλαίοντες μὴ ἐγκα-
 ταλιπεῖν αὐτούς, ἀπολουμένους εἰ τῆς ἐμῆς στρατηγίας
 ἀποστερηθεῖεν. <206> οὐ κατανεύοντος δέ μου ταῖς
 ἰκεταίαις αὐτῶν, ἀλλὰ περὶ τῆς ἐμαντοῦ φροντίζοντος
 σωτηρίας, δείσαντες οἱ Γαλιλαῖοι μὴ ἀπελθόντος εὐκα- 15
 ταφρόνητοι τοῖς λησταῖς γένοιτο, πέμπουσιν εἰς τὴν
 Γαλιλαίαν ἅπασαν τοὺς σηματοῦντας τὴν ἐμὴν γνώμην
 περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς. <207> πολλοὶ δὲ καὶ πανταχό-
 θεν συνήχθησαν, ὥς ἤκουσαν, μετὰ γυναικῶν καὶ
 τέκνων, οὐ πόθῳ, δοκεῖ μοι, τῷ πρὸς ἐμὲ μᾶλλον ἢ 20
 τῷ περὶ αὐτῶν δέει τοῦτο πράττοντες· ἐμοῦ γὰρ παρα-
 μένοντος πείσεσθαι κακὸν οὐδὲν ὑπελάμβανον. ἤκον
 οὖν πάντες εἰς τὸ μέγα πεδίον ἐν ᾧ διέτριβον· Ἀσω-
 χίς ἐστίν ὄνομα τούτῳ.

- 42 <208> διὰ δὲ τῆς νυκτὸς ἐκείνης θανμάσιον οἶον 25
 ὄνειρον ἐθεασάμην. ἐπεὶ γὰρ εἰς κοίτην ἐτραπόμην
 διὰ τὰ γραφέντα λυπούμενος καὶ τεταραγμένος, ἔδοξά
 τινα λέγειν ἐπιστάντα μοι. <209> ἴπαῦσαι τὴν ψυχὴν,
 ὦ οὗτος, ἀλγῶν, παντός τ' ἀπαλλάττου φόβου· τὰ γὰρ
 λυποῦντά σε μέγιστον ποιήσει καὶ ἐν πᾶσιν εὐτυχέ- 30

στατον, κατορθώσεις δ' οὐ μόνον ταῦτα ἀλλὰ καὶ
πολλὰ ἕτερα. μὴ κάμνε δὴ, μέμνησο δ' ὅτι καὶ Ῥω-
μαίοις δεῖ σε πολεμῆσαι.' <210> τοῦτον δὴ τὸν ὄνει-
ρον θεασάμενος διανίσταμαι, καταβῆναι προθυμούμε-
5 νος εἰς τὸ πεδίον. πρὸς δὲ τὴν ἐμὴν ὄψιν πᾶν τὸ
πλήθος τῶν Γαλιλαίων (ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς γυναικές
τε καὶ παῖδες) ἐπὶ στόμα ῥίψαντες ἑαυτοὺς καὶ θαυμά-
ζοντες ἰκέτευον μὴ σφᾶς ἐγκαταλιπεῖν τοῖς πολεμίοις,
μηδ' ἀπελθεῖν ἐάσαντα τὴν χώραν αὐτῶν ἐνύβρισμα
10 τοῖς ἐχθροῖς ἐσομένην. <211> ὥς δὲ ταῖς δεήσεσιν
οὐκ ἔπειθον, κατηνάρκαζον ὄρκοις μένειν παρ' ἑαυτοῖς,
ἐλοιδοροῦντό τε τῷ δήμῳ πολλὰ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν
ὥς εἰρηνεύεσθαι τὴν χώραν αὐτῶν οὐκ ἔδυναντο.

<212> ταῦτα δὴ καὶ ἐπακούων αὐτῶν καὶ βλέπων 43
15 τοῦ πλήθους τὴν κατήφειαν, ἐκλάσθη πρὸς ἔλεον,
ἄξιον εἶναι νομίζων ὑπὲρ τοσούτου πλήθους καὶ προ-
δήλους κινδύνους ὑπομένειν. κατανεύω δὴ μένειν, καὶ
πεντακισχίλους ἐξ αὐτῶν ὀπλίτας ἤκειν κελεύσας ἔχον-
τας ἑαυτοῖς τροφάς, ἐπὶ τὰς οἰκήσεις διαφῆκα τοὺς
20 ἄλλους. <213> ἐπεὶ δ' οἱ πεντακισχίλιοι παρεγέροντο,
τούτους ἀναλαβὼν καὶ τρισχίλους τοὺς σὺν ἑμαυτῷ
στρατιώτας, ἱππεῖς δ' ὀγδοήκοντα, τὴν πορείαν εἰς
Χαβωλὼ κώμην, Πτολεμαῖδος μεθόριον οὔσαν, ἐποieh-
σάμην. καέκει τὰς δυνάμεις συνείχον, ἐτοιμάζεσθαι
25 σκηπτόμενος ἐπὶ τὸν πρὸς Πλάκιδον πόλεμον. <214>
ἀφίκετο δ' οὗτος μετὰ δύο σπειρωδῶν πεζοῦ στρατεύμα-
τος καὶ ἱππέων ἰλῆς μιᾶς, ὑπὸ Κεστίου Γάλλου πεμ-
φθεῖς, ἵν' ἐμπρήσῃ τὰς κώμας τῶν Γαλιλαίων αἱ πλη-
σίον ἦσαν Πτολεμαῖδος. βαλλομένου δ' ἐκείνου χάρακα
30 πρὸ τῆς Πτολεμαέων πόλεως, τίθεμαι κἀγὼ στρατό-
§ 209 cf. Bell. Iud. II 21, 7.

πεδον, τῆς κώμης ὅσον ἐξήκοντα σταδίους ἀποσχών·
 <215> πολλάκις μὲν οὖν τὰς δυνάμεις προηγάρομεν
 ὥς εἰς μάχην, πλέον δ' οὐδὲν ἀκροβολισμῶν ἐπράξα-
 μεν· ὁ γὰρ Πλάκιδος ὅσῳ περ ἐρίγνωσκε σπεύδοντά
 με πρὸς μάχην, αὐτὸς καταπλητιτόμενος ὑπεστέλλετο. 5
 τῆς μέντοι Πτολεμαῖδος οὐκ ἐχωρίζετο.

44 <216> κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν ἀφικόμενος Ἰω-
 νάθης μετὰ τῶν συμπρέσβων ὧν ἔφαμεν ἐκ τῶν Ἱε-
 ροσολύμων ὑπὸ τῶν περὶ Σίμωνα καὶ Ἀνανον τὸν
 ἀρχιερέα πεπεμφθαι, λαβεῖν με δι' ἐνέδρας ἐπεβού- 10
 λευεν· <217> φανερώς γὰρ ἐπιχειρεῖν οὐκ ἐτόλμα.
 γράφει δὲ πρὸς με τοιαύτην ἐπιστολήν. Ἰωνάθης καὶ
 οἱ σὺν αὐτῷ πεμφθέντες ὑπὸ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν Ἰω-
 σήπῳ χαίρειν. ἡμεῖς ὑπὸ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πρῶ-
 των, ἀκουσάντων τὸν ἀπὸ Γισχάλων Ἰωάννην ἐπιβε- 15
 βουλευκέναι σοι πολλάκις, ἐπέμφθημεν ἐπιπλήξοντες
 αὐτῷ καὶ παραινέσοντες εἰς τὸ λοιπὸν ὑπακούειν σοι.
 <218> βουλεύσασθαι δὴ σὺν σοὶ θέλοντες περὶ τῶν
 κοινῇ πρακτέων, παρακαλοῦμεν ἥκειν θᾶπτον πρὸς ἡμᾶς,
 καὶ μὴ μετὰ πολλῶν· οὐδὲ γὰρ ἡ κώμη δύναιτ' ἂν 20
 στρατιωτῶν πλῆθος ὑποδέξασθαι· <219> ταῦτα δ'
 ἔγραφον προσδοκῶντες δυοῖν θάτερον, ἢ ὅτι χωρὶς
 ὅπλων ἀφικόμενον πρὸς αὐτοὺς ἔξουσιν ὑποχείριον, ἢ
 πολλοὺς ἐπαγόμενον κρινούσι πολέμιον. <220> ἦκε
 δέ μοι τὴν ἐπιστολήν ἱππεὺς κομίζων, θρασὺς ἄλλως 25
 νεανίας τῶν παρὰ βασιλεῖ ποτὲ στρατευσαμένων· ἦν
 δ' ὥρα νυκτὸς ἤδη δευτέρα, καθ' ἣν ἐτύγγανον μετὰ
 τῶν φίλων καὶ τῶν τῆς Γαλιλαίας πρῶτων ἐστιώμενος.
 <221> οὗτος δὴ, προσαγγείλαντος οἰκέτου μοι ἥκειν
 τινὰ ἱπέα Ἰουδαῖον, εἰσκληθεὶς ἐμοῦ κελεύσαντος 30

ἡσπάσατο μὲν οὐδ' ὄλωσ, τὴν δ' ἐπιστολὴν προτείνας
 'ταύτην' εἶπεν 'οἱ ἐξ Ἱεροσολύμων ἵκοντες πεπόμφασί
 σοι. γράφε δὴ τάχιστα καὶ σύ· καὶ γὰρ ἐπείγομαι πρὸς
 αὐτοὺς ὑποστρέφειν.' <222> οἱ μὲν οὖν κατακείμενοι
 5 τὴν τοῦ στρατιώτου τόλμαν ἐθαύμασαν, ἐγὼ δὲ καθί-
 ζεσθαι παρεκάλουν καὶ συνδειπνεῖν ἡμῖν. ἀρνησαμέ-
 νου δὲ τὴν μὲν ἐπιστολὴν μετὰ χειρὸς εἶχον ὥς ἐδε-
 ξάμην, πρὸς δὲ τοὺς φίλους περὶ πραγμάτων ἐτέρων
 τὴν ὁμιλίαν ἐποιούμην. <223> μετ' οὐ πολλὴν δ'
 10 ὥραν ἐξαναστάς, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἀπολύσας ἐπὶ
 κοιτὴν, τέτταρας δέ μοι μόνον τῶν ἀναγκαίων φίλων
 προσμεῖναι κελεύσας, καὶ τῷ παιδὶ προστάξας οἶνον
 ἐτοιμάσαι, τὴν ἐπιστολὴν ἀναπτύξας μηδενὸς ἐμβλέ-
 ποντος, κἄξ αὐτῆς ταχὺ συνεῖς τὴν τῶν γεγραφότων
 15 ἐπίνοιαν, πάλιν αὐτὴν ἐσημηνάμην, <224> καὶ ὥς μὴ
 προανεγνωκώς, ἀλλὰ μετὰ χειρὸς αὐτὴν ἔχων, προσέ-
 ταξα τῷ στρατιώτῃ δραχμὰς εἴκοσιν ἐφόδιον δοθῆναι.
 τοῦ δὲ λαβόντος καὶ χάριν ἔχειν φήσαντος, συνεῖς τὴν
 αἰσχροκέρδειαν αὐτοῦ καὶ ὥς ταύτῃ μάλιστ' ἐστίν
 20 ἁλώσιμος, 'ἀλλ' εἰ συμπιεῖν ἡμῖν' ἔφην 'θελήσεις,
 λήψει κατὰ κύαθον δραχμὴν μίαν.' <225> ὃ δ' ἄσμε-
 νος ὑπήκουσεν, καὶ πολὺν τὸν οἶνον προσφερόμενος
 ὑπὲρ τοῦ πλείον λαβεῖν τὸ ἀργύριον καὶ μεθυσθεὶς
 οὐκέτι τὰ ἀπόρρητα στέγειν ἡδύνατο, ἀλλ' ἔφραζεν
 25 οὐκ ἐρωτώμενος τὴν τε συνεσκευασμένην ἐπιβουλήν
 καὶ ὥς κατεψηφισμένος εἶην θάνατον παρ' αὐτοῖς.
 ταῦτ' ἀκούσας ἀντιγράφω τὸν τρόπον τοῦτον. <226>
 'Ἰώσηπος Ἰωνάθῃ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ χαίρειν. ἐρρω-
 μένους ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἤκειν πνυθόμενος ἡδο-
 30 μαι, μάλιστα δ' ὅτι δυνήσομαι, παραδοὺς ὑμῖν τὴν

τῶν ἐνθάδε πραγμάτων ἐπιμέλειαν, εἰς τὴν πατρίδα πορευθῆναι· τοῦτο γὰρ καὶ πάλαι ποιεῖν ἤθελον. <227> ἔδει μὲν οὖν μὴ μόνον εἰς Ξαλῶθ παραγενέσθαι με πρὸς ὑμᾶς ἀλλὰ πόρρω, καὶ μηδὲ κελευσάντων· συγγνώμης δὲ τυχεῖν ἀξιῶ μὴ δυνάμενος τοῦτο 5 ποιῆσαι· παραφυλάττω γὰρ ἐν Χαβωλὼ Πλάκιδον εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἀναβῆναι δι' ἐννοίας ἔχοντα. ἤκετ' οὖν ὑμεῖς πρὸς με τὴν ἐπιστολὴν ἀναγνόντες. ἔρρωσθε.'

45 / <228> ταῦτα γράψας καὶ δοὺς τῷ στρατιώτῃ φέρειν, συνεξέπεμψα τριάκοντα τῶν Γαλιλαίων δοκιμωτάτους, 10 ὑποθήμενος αὐτοῖς ἀσπᾶσασθαι μὲν ἐκείνους, ἕτερον δὲ μηδὲν λέγειν. ἔταξα δὲ καὶ καθ' ἕκαστον αὐτῶν πιστῶν ὀπλιτῶν ἓνα παραφυλάζοντα μὴ τις τοῖς πεμφθεῖσιν ὑπ' ἐμοῦ πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην ὀμιλία γένηται. <229> καὶ οἱ μὲν ἐπορεύθησαν, οἱ δὲ περὶ 15 τὸν Ἰωνάθην, τῆς πρώτης πείρας ἀμαρτόντες, ἑτέραν ἐπιστολὴν μοι τοιαύτην ἔπεμψαν. 'Ἰωνάθης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Ἰωσήφω χαίρειν. παραγγέλλομέν σοι χωρὶς ὀπλιτῶν εἰς τρίτην παραγενέσθαι πρὸς ἡμᾶς εἰς Γαβαρὼθ κώμην, ἵνα διακούσωμεν τῶν πρὸς Ἰωάννην ἐγ- 20 κλημάτων σοι γεγονότων.' <230> ταῦτα γράψαντες καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς Γαλιλαίους οὓς πεπόμφειν, ἀφίκοντο εἰς Ἰάφαν κώμην μεγίστην οὖσαν τῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, τείχεσιν ὀχυρωτάτην καὶ πολλῶν οἰκητόρων μεστήν. ὑπηντίαζε δὲ τὸ πλῆθος αὐτοῖς μετὰ γυναικῶν καὶ 25 τέκνων, καὶ κατεβῶν κελεύοντες ἀπιέναι καὶ μὴ φθονεῖν αὐτοῖς ἀγαθοῦ τοῦ στρατηγοῦ. <231> παρηγεθίζοντο δὲ ταῖς φωναῖς οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην, καὶ φανεροῦν μὲν τὴν ὀργὴν οὐκ ἐτόλμων, οὐκ ἀξιῶσαντες δ' αὐτοὺς ἀποκρίσεως εἰς τὰς ἄλλας κώμας ἐπορεύοντο. 30 ὅμοιαι δ' ὑπὴντων αὐτοῖς παρὰ πάντων αἱ καταβοαίσεις,

μεταπείσειν αὐτοὺς βοώντων οὐδένα περὶ τοῦ μὴ στρα-
 τηγὸν ἔχειν Ἰώσηπον. <232> ἄπρακτοι δὲ παρὰ τού-
 των ἀπελθόντες οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην εἰς Σέπφωριν,
 5 δ' ἐντεῦθεν ἄνθρωποι πρὸς Ῥωμαίους ταῖς γνώμας
 ἀποβλέποντες ἐκείνοις μὲν ὑπῆντων, ἐμὲ δ' οὔτ' ἐπή-
 ρουν οὔτ' ἐβλασφήμουν. <233> παρὰ δὲ Σεπφωριτῶν
 εἰς Ἀσωχὴν καταβάντες, οἱ ἐντεῦθεν παραπλησίως τοῖς
 Ἰαφηνοῖς κατεβόων αὐτῶν· οἱ δὲ τὴν ὀργὴν οὐκέτι κατα-
 10 σχόντες κελεύουσι τοῖς μετ' αὐτῶν ὀπλίταις τύπτειν
 ξύλοις τοὺς καταβοῶντας. κατὰ Γάβαρα δὲ γενομέ-
 νοις ὑπαντιάζει μετὰ τρισχιλίων ὀπλιτῶν Ἰωάννης.
 <234> ἐγὼ δ' ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ἤδη συνεῖς ὅτι διεγνώ-
 κασι πρὸς με πολεμεῖν, ἀναστὰς ἀπὸ Χαβωλῶ μετὰ
 15 τρισχιλίων ὀπλιτῶν, καταλιπὼν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τὸν
 πιστότατον τῶν φίλων, εἰς Ἰωτάπατα παρεγενόμην,
 πλησίον αὐτῶν εἶναι βουλόμενος ὅσον ἀπὸ τετταρά-
 κοντα σταδίων· καὶ γράφω πρὸς αὐτοὺς τάδε. <235>
 'εἰ πάντως με πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν βούλεσθε, διακόσiai
 20 καὶ τέτταρες κατὰ τὴν Γαλιλαίαν εἰσὶ πόλεις καὶ κῶμαι·
 τούτων εἰς ἣν θελήσετε παραγενήσομαι χωρὶς Γαβά-
 ρων καὶ Γισχάλων· ἡ μὲν γὰρ πατρίς ἐστίν Ἰωάννου,
 ἡ δὲ σύμμαχος αὐτοῦ καὶ φίλη.'

<236> ταῦτα τὰ γράμματα λαβόντες οἱ περὶ τὸν 46
 25 Ἰωνάθην οὐκέτι μὲν ἀντιγράφουσιν, συνέδριον δὲ τῶν
 φίλων καθίσαντες καὶ τὸν Ἰωάννην παραλαβόντες
 ἐβουλευόντο τίνα τρόπον ἐπιχειρήσουσί μοι. <237> καὶ
 Ἰωάννη μὲν ἐδόκει γράφειν πρὸς πάσας τὰς ἐν τῇ
 Γαλιλαίᾳ πόλεις καὶ κώμας· εἶναι γὰρ ἐν ἐκάστη πάν-
 30 τως ἓνα γοῦν καὶ δεύτερον διάφορον ἑμοί, καὶ καλεῖν
 τούτους ὡς ἐπὶ πολέμιον. πέμπειν δ' ἐκέλευε τὸ δόγμα

τοῦτο καὶ εἰς τὴν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν, ἵνα κἀ-
 κείνοι γνόντες ὑπὸ τῶν Γαλιλαίων κεκρίσθαι με πο-
 λέμιον καὶ αὐτοὶ ψηφίσωνται· γενομένου γὰρ τούτου
 καὶ τοὺς εὐνοϊκῶς ἔχοντάς μοι Γαλιλαίους ἐγκαταλείψειν
 ἔφη φοβηθέντας. <238> ταῦτα συμβουλευέσσαντος Ἰωάν- 5
 νου, σφόδρα καὶ τοῖς ἄλλοις ἤρесе τὰ λεχθέντα. <239>
 περὶ δ' ὥραν τῆς νυκτὸς τρίτην εἰς γυνῶσιν ἦκέ μοι
 ταῦτα, Σακχαίου τῶν σὺν αὐτοῖς τινὸς αὐτομολήσαντος
 πρὸς με καὶ τὴν ἐπιχείρησιν αὐτῶν ἀπαγγέλλαντος.
 <240> οὐκ ἐτι δὴ δεῖν ὑπερτίθεσθαι τὸν καιρόν· ἄξιον 10
 δὲ κρίνας Ἰάκωβον ὀπλίτην τῶν περὶ ἐμὲ πιστὸν
 κελεύω διακοσίους ὀπλίτας λαβόντα φρουρεῖν τὰς ἀπὸ
 Γαβάρων εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐξόδους, καὶ τοὺς παριόντας
 συλλαμβάνοντα πρὸς ἐμὲ πέμπειν, μάλιστα δὲ τοὺς μετὰ
 γραμμάτων ἀλίσκομένους. <241> Ἱερεμίαν δὲ καὶ αὐτὸν 15
 ἐκ τῶν φίλων μου μεθ' ἐξακοσίων ὀπλιτῶν εἰς τὴν
 μεθόριον τῆς Γαλιλαίας ἐπεμψα, τὰς ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν
 Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ὁδοὺς παραφυλάξοντα, πρόσταγμα
 δοὺς κἀκείνῳ τοὺς μετ' ἐπιστολῶν ὁδεύοντας συλλαμ-
 βάνειν, καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας ἐν δεσμοῖς ἐπὶ τόπον 20
 φυλάττειν, τὰ δὲ γράμματα πρὸς ἐμὲ διαπέμπειν.

- 47 <242> ταῦτα τοῖς πεμπομένοις ἐντειλάμενος, Γαλι-
 λαίοις διήγγεila κελεύων εἰς τὴν ἐπιούσαν ἀναλαβόν-
 τας τὰ ὄπλα καὶ τριῶν ἡμερῶν τροφήν εἰς Γαβαρῶθ
 κώμην παραγενέσθαι πρὸς με. τῶν δὲ περὶ ἐμὲ ὀπλι- 25
 τῶν μοίρας τέτταρας νείμας, τοὺς πιστοτάτους αὐτῶν
 περὶ τὴν τοῦ σώματος φυλακὴν ἔταξα, ταξιάρχους
 αὐτοῖς ἐπιστήσας, καὶ φροντίζειν κελεύσας ὑπὲρ τοῦ
 μηδένα στρατιώτην ἄγνωστον αὐτοῖς συναναμίγνυσθαι.
 <243> τῇ δ' ἐπιούσῃ περὶ πέμπτην ὥραν ἐν Γαβαρῶθ 30
 γενόμενος εὗρίσκω πᾶν τὸ πεδίου τὸ πρὸ τῆς κώμης

ὀπλιτῶν πλήρεις, τῶν ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὴν συμμα-
 χίαν παρόντων, ὥς αὐτοῖς παρηγγέλλειν· πολλὺς δὲ καὶ
 ἄλλος ἐκ τῶν κωμῶν ὄχλος συνέτρεχεν. <244> ἐπεὶ
 δὲ καταστάς εἰς αὐτοὺς λέγειν ἠρξάμην, ἐβόων ἅπαν-
 5 τες εὐεργέτην καὶ σωτήρα τῆς χώρας αὐτῶν καλοῦντες.
 κἀγὼ χάριν αὐτοῖς ἔχειν ὁμολογήσας συνεβούλευον
 πρὸς μηδένα μήτε πολεμεῖν μήθ' ἀρπαγῇ μολύνειν τὰς
 χεῖρας, ἀλλὰ σκηνοῦν κατὰ τὸ πεδίον ἀρκουμένους τοῖς
 10 ἑαυτῶν ἐφοδίοις· θέλειν γὰρ ἔφασκον τὰς ταραχὰς
 χωρὶς φόνων καταστεῖλαι. <245> συνέβη δ' αὐθημε-
 ρὸν εἰς τὰς ὑπ' ἐμοῦ κατασταθείσας τῶν ὁδῶν φυλα-
 κὰς τοὺς παρὰ τοῦ Ἰωνάθου πεμφθέντας μετὰ τῶν
 ἐπιστολῶν ἐμπεσεῖν. καὶ οἱ μὲν ἄνδρες ἐφυλάχθησαν
 ἐπὶ τῶν τόπων, ὥς παρήγγειλα, τοῖς δὲ γράμμασιν
 15 ἐντυχῶν πλήρεσι βλασφημιῶν καὶ ψευσμάτων, οὐδενὶ
 ταῦτα φράσας, ὁρμᾶν ἐπ' αὐτοὺς διανοοῦμην.

<246> ἀκούσαντες δ' οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην περὶ 48
 τῆς ἐμῆς ἀφίξεως, τοὺς ἰδίους πάντας ἀναλαβόντες καὶ
 τὸν Ἰωάννην ὑπεχώρησαν εἰς τὴν Ἰησοῦ οἰκίαν· βᾶρις
 20 δ' ἦν αὕτη μεγάλη καὶ οὐδὲν ἀκροπόλεως ἀποδέουσα.
 κρύψαντες οὖν λόχον ὀπλιτῶν ἐν αὐτῇ, καὶ τὰς ἄλλας
 ἀποκλείσαντες θύρας, μίαν δ' ἀνοίξαντες, προσεδόκων
 ἦκειν ἐκ τῆς ὁδοῦ με πρὸς αὐτοὺς ἀσπασόμενον. <247>
 καὶ δὴ διδόασιν ἐντολὰς τοῖς ὀπλίταις, ἐπειδὴν παρα-
 25 γένωμαι, μόνον εἰσελθεῖν ἑᾶσαι, τοὺς ἄλλους ἀπείρξαν-
 τας· οὕτω γὰρ ᾤοντό με γενήσεσθαι ῥαδίως αὐτοῖς
 ὑποχείριον. ἐψεύσθησαν δὲ τῆς ἐλπίδος. <248> ἐγὼ
 γὰρ τὴν ἐπιβουλὴν προαισθόμενος, ὥς ἐκ τῆς ὁδοῦ
 παρεγενόμην, καταλύσας ἄντικρυς αὐτῶν καθεύδειν
 30 ἐσκηπτόμην. <249> καὶ οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην ὑπο-
 λαμβάνοντες ὄντως ἀναπαύεσθαι με καθυπνωμένον,

ὥρμησαν καταβάντες εἰς τὸ πλῆθος μεταπεῖθιν αὐτοὺς
 ὥς ἐμοῦ κακῶς στρατηγοῦντος. τάναντία δ' αὐτοῖς
 εὐθέως συνέπεσεν· <250> ὁφθέντων γὰρ εὐθύς ἐγέ-
 νετο βοή παρὰ τῶν Γαλιλαίων πρὸς ἐμὲ τὸν στρατη-
 γὸν εὐνοίας ἁξία, κατάμεψιν τ' ἐποιοῦντο τῶν περὶ 5
 τὸν Ἰωνάθην, ὅτι πάρεσιν οὐδὲν μὲν αὐτοὶ κακὸν
 προπεπονθότες, ἀνατρέψοντες δὲ τὰ ἐκείνων πράγματα.
 καὶ παρεκελεύοντο ἀπιέναι· μὴ γὰρ ἔν ποτε μεταπει-
 σθῆναι προστάτην ἕτερον ἀντ' ἐμοῦ λαβεῖν. <251>
 τούτων ἀπαγγελθέντων μοι προελθεῖν εἰς μέσους οὐκ 10
 ὤκνησα. κατέβαινον οὖν εὐθέως ὥς αὐτοὺς τί λέγου-
 σιν οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην ἀκουσόμενος. προελθόντος
 δέ μου κρότος παρὰ παντὸς τοῦ πλήθους εὐθύς ἦν,
 καὶ μετ' εὐφημιῶν ἐπιβοήσεις χάριν ἔχειν ὁμολογούν-
 49 των τῇ ἐμῇ στρατηγίᾳ. <252> ταῦτα δ' οἱ περὶ τὸν 15
 Ἰωνάθην ἀκούοντες ἐφοβήθησαν μὴ καὶ κινδυνεύσωσιν
 ἀποθανεῖν, ἐπ' αὐτοὺς ὀρμησάντων τῶν Γαλιλαίων
 κατὰ τὴν πρὸς ἐμὲ χάριν. ὄρασμὸν οὖν ἐπενόουν. μὴ
 δυνηθέντες δ' ἀπελθεῖν (προσμεῖναι γὰρ αὐτοὺς ἡξι-
 ωσα) κατηφεῖς ὑπέμειναν, ἐνστησάμενοι τῷ λόγῳ. <253> 20
 προστάξας οὖν τῷ μὲν πλήθει τὰς εὐφημίας ἐπισχεῖν,
 καὶ τῶν ὀπλιτῶν τοὺς πιστοτάτους ταῖς ὁδοῖς ἐπιστή-
 σας ὑπὲρ τοῦ φρουρεῖν μὴ ἀπροσδοκῆτως ἡμῖν ὁ Ἰωάν-
 νης ἐπιπέσῃ, παραινέσας δὲ καὶ τοῖς Γαλιλαίοις ἀνα-
 λαβεῖν τὰ ὄπλα, μὴ πρὸς τὴν ἔφοδον τῶν πολεμίων, 25
 ἐὰν γένηται τις αἰφνίδιος, ταραχθῶσιν, <254> πρῶτον
 τῆς ἐπιστολῆς τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην ὑπεμίμνησκον,
 ὃν τρόπον γράψειαν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἱεροσολυμι-
 τῶν πεπέμφθαι διαλύσοντές μου τὰς πρὸς τὸν Ἰωάν-
 νην φιλονικίας, ὥς παρακαλέσειάν τέ με πρὸς αὐτοὺς 30
 ἀφικέσθαι. <255> καὶ ταῦτα διεξιὼν τὴν ἐπιστολὴν

εἰς μέσους προύτεινον, ἵνα μηδὲν ἀρνήσασθαι δυνη-
 θῶσιν, ἐλεγχόντων αὐτοὺς τῶν γραμμάτων. <256>
 'καὶ μὴν' ἔφην, 'Ἰωνάθῃ ὑμεῖς θ' οἱ συμπρέσβεις, εἰ
 πρὸς Ἰωάννην κρινόμενος, ὑπὲρ τοῦ παραστῆσαι τὸν
 5 ἔμαυτοῦ βίον, δύο τινὰς ἢ τρεῖς μάρτυρας καλοὺς
 κάραθοὺς ἤγαγον, δῆλον ὥς ἀνάγκην ἂν εἴχετε, προεξε-
 τάσαντες καὶ τοὺς τούτων βίους, ἀπαλλάξαι με τῶν
 ἐγκλημάτων. <257> ἵν' οὖν γινῶτε καλῶς πεπραχθῆναι
 μοι τὰ κατὰ τὴν Γαλιλαίαν, τρεῖς μὲν μάρτυρας ὀλί-
 10 γους εἶναι νομίζω τῷ καλῶς βεβιωκότι, τούτους δὲ
 πάντας ὑμῖν δίδωμι. <258> παρὰ τούτων οὖν πύ-
 θεσθε τίνα τρόπον ἐβίωσα, εἰ μετὰ πάσης σεμνότητος
 καὶ πάσης ἀρετῆς ἐνθάδε πεπολίτευμαι. καὶ δὴ ὀρκίζω
 ὑμᾶς, ὦ Γαλιλαῖοι, μηδὲν ἐπικρούψασθαι τῆς ἀληθείας,
 15 λέγειν δ' ἐπὶ τούτων, ὥς δικαστῶν, εἴ τι μὴ καλῶς
 πέπρακται.'

<259> ταῦτ' ἔτι λέγοντός μου κοιναὶ παρὰ πάντων 50
 ἐγίγνοντο φωναί, καλούντων εὐεργέτην με καὶ σωτήρα·
 καὶ περὶ μὲν τῶν πεπραγμένων ἐμαρτύρουν, περὶ δὲ
 20 τῶν πραχθησομένων παρεκάλουν. πάντες δ' ὥμνουν
 ἀνυβρίστους μὲν ἔχειν τὰς γυναῖκας, λελυπῆσθαι δὲ
 μηδέποτε μηδὲν ὑπ' ἐμοῦ. <260> μετὰ τοῦτο δύο
 τῶν ἐπιστολῶν ἃς οἱ κατασταθέντες ὑπ' ἐμοῦ φρου-
 ροί, πεμφθείσας ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἰωνάθῃν ἐλόντες,
 25 ἀπεστάλκεσαν πρὸς ἐμέ, παρανεγίνωσκον τοῖς Γαλι-
 λαίοις, πολλῶν βλασφημιῶν πλήρεις καὶ καταψευδο-
 μένας ὅτι τυραννίδι μᾶλλον ἢ στρατηγίᾳ χρῶμαι κατ'
 αὐτῶν. <261> ἕτερά τε πολλὰ πρὸς τούτοις ἐνεγέ-
 γραπτο μηδὲν παραλιπόντων ἀναισχύντου ψευδολογίας.
 30 ἔφην δ' ἐγὼ πρὸς τὸ πλῆθος τὰ γράμματα λαβεῖν
 δόντων ἐκουσίως τῶν κομιζόντων· οὐ γὰρ ἐβουλόμην

- τὰ περὶ τὰς φρουράς τοὺς ἐναντίους εἰδέναι, μὴ δει-
 51 σαντες τοῦ γράφειν ἀποστῶσιν. <262> ταῦτ' ἀκοῦσαν
 τὸ πλῆθος σφόδρα παροξυνθὲν ἐπὶ τὸν Ἰωνάθην ὥρμα
 καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ συμπαρόντας ὡς διαφθεροῦντες.
 καὶ ἐπεπράχesan τοῦτον, εἰ μὴ τοὺς μὲν Γαλιλαίους 5
 ἔπαυσαν τῆς ὀργῆς, τοῖς περὶ τὸν Ἰωνάθην δ' ἔφην
 συγγιγνώσκειν τῶν ἤδη πεπραγμένων, εἰ μέλλοιεν με-
 τανοήσκειν καὶ πορευθέντες εἰς τὴν πατρίδα λέγοιεν
 τοῖς πέμψασιν τάληθῃ περὶ τῶν ἔμοι πεπολιτευμένων.
 <263> ταῦτ' εἰπὼν ἀπέλκυν αὐτούς, καίτοι γιγνώσκων 10
 ὅτι μηδὲν ὦν ὑπέσχηντο ποιήσουσιν. τὸ πλῆθος δ'
 εἰς ὀργὴν ἐξεκαίετο κατ' αὐτῶν, καμὲ παρεκάλουν ἐπι-
 τρέπειν αὐτοῖς τιμωρῆσασθαι τοὺς τὰ τοιαῦτα τολμή-
 σαντας. <264> παντοῖος μὲν οὖν ἐγιγνόμενην πείθων
 αὐτοὺς φείδασθαι τῶν ἀνδρῶν· πᾶσαν γὰρ ἥδειν στά- 15
 σιν ὄλεθρον οὖσαν τοῦ κοινῇ συμφέροντος· τὸ δὲ
 πλῆθος ἔσχε τὴν κατ' αὐτῶν ὀργὴν ἀμετάβλητον, καὶ
 πάντες ὥρμησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ἣ κατέλκυν οἱ περὶ
 τὸν Ἰωνάθην. <265> ἐγὼ δὲ συνορῶν τὴν ὀρμὴν οὖσαν
 αὐτῶν ἀνεπίσχετον, ἀναπηδήσας ἐφ' ἵππον ἐκέλευσα 20
 τοῖς πλῆθεσι πρὸς Σωγάνην κώμην ἔπεσθαι, Γαβάρων
 ἀπέχουσιν εἴκοσι στάδια. καὶ τοιοῦτω στρατηγήματι
 χρησάμενος παρέσχον ἑμαυτῷ τὸ μὴ δοκεῖν ἐμφυλίου
 πολέμου κατάρχειν.
- 52 <266> ἐπεὶ δὲ περὶ τοὺς Σωγανέας ἐγενόμην, ἐπι- 25
 στήσας τὸ πλῆθος, καὶ παραινέσει χρησάμενος περὶ
 τοῦ μὴ πρὸς τὰς ὀργὰς καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀνηκέστοις τιμω-
 ρίαις ὀξέως φέρεσθαι, κελεύω τοὺς καθ' ἡλικίαν ἤδη
 προβεβηκότας καὶ πρῶτους παρ' αὐτοῖς ἑκατὸν ἀνδρας
 ὡς πορευσομένους εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν εὐτρε- 30
 πίζεσθαι, μέμψιν ποιησομένους ἐπὶ τοῦ δήμου τῶν

τὴν χώραν αὐτῶν διαστασιαζόντων· <267> ἡὲν ἐπι-
 κλασθῶσιν· ἔφην ἑπὶ τοὺς λόγους ὑμῶν, παρακα-
 λέσατε τὸ κοινὸν γράψαι πρὸς ἐμέ, μένειν κελεύοντας
 ἐπὶ τῇ Γαλιλαίᾳ, τοὺς δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην ἀναχω-
 5 ρεῖν ἐκεῖθεν· <268> ταύτας αὐτοῖς τὰς ὑποθήκας
 δοῦναι, ἐναρμολογούμενων τε ταχέως ἐκείνων, ἡμέρα τρίτη
 μετὰ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἀποστολὴν ἐποιήσαμην, συμ-
 πέμψας ὀλίγους πεντακοσίους. <269> ἔγραψα δὲ καὶ
 τοῖς ἐν Σαμαρείᾳ φίλοις προνοήσασθαι τοῦ ἀσφαλῆ
 10 γενέσθαι τὴν πορείαν αὐτοῖς· ἤδη γὰρ ὑπὸ Ῥωμαίοις
 ἦν ἡ Σαμαρεία, καὶ πάντως ἔδει τοὺς ταχὺ βουλομέ-
 νους ἀπελθεῖν δι' ἐκείνης πορεύεσθαι· τρισὶ γὰρ ἡμέ-
 ραις ἀπὸ Γαλιλαίας ἔνεστιν οὕτως εἰς Ἱεροσόλυμα
 καταλῦσαι. <270> συμπαρέπεμψα δὲ τοὺς πρέσβεις
 15 καὶ γὰρ μέχρι τῶν τῆς Γαλιλαίας ὄρων, φύλακας ἐπι-
 στήσας ταῖς ὁδοῖς ὑπὲρ τοῦ μὴ ῥαδίως τινὰ μαθεῖν
 ἀπαλλασσόμενους. καὶ ταῦτα πράξας ἐν Ἰάφοις τὴν
 διατριβὴν ἐποιούμην.

<271> οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην διαμαρτόντες τῆς 53
 20 κατ' ἐμοῦ πράξεως, Ἰωάννην ἀπέλυσαν εἰς τὰ Γίσχαλα,
 αὐτοὶ δ' εἰς τὴν Τιβεριέων πόλιν ἐπορεύθησαν λή-
 ψεσθαι προσδοκῶντες αὐτὴν ὑποχείριον, ἐπειδὴ καὶ
 Ἰησοῦς κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐκείνων ἄρχων ἐγε-
 γράφει πρὸς αὐτούς, πείσειν ἐπαγγελλόμενος τὸ πλη-
 25 θος ἐλθόντας ὑποδέχεσθαι καὶ αὐτοῖς ἐλέσθαι προστε-
 θῆναι. <272> ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἐπὶ τοιαύταις ἐλπίσιν
 ἀπῆλθον, ἀπαγγέλλει δέ μοι ταῦτα Σίλας διὰ γραμ-
 μάτων, ὃν ἔφην τῆς Τιβεριάδος ἐπιμελητὴν καταλελοι-
 πέναι, καὶ σπεύδειν ἡξίου. καὶ γὰρ ταχέως ὑπακούσας
 30 αὐτῷ καὶ παραγενόμενος εἰς κίνδυνον ἀπωλείας κατέστην
 ἐξ αἰτίας τοιαύτης. <273> οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην γενό-

μενοι παρὰ τοῖς Τιβεριεῦσι, καὶ πολλοὺς πείσαντες
 ἀποστῆναί μου διαφόρους ὄντας, ὡς ἤκουσαν τὴν ἐμὴν
 παρουσίαν, δείσαντες περὶ αὐτῶν ἤκον πρὸς ἐμέ, καὶ
 ἀσπασάμενοι μακαρίζειν ἔλεγον οὕτω περὶ τὴν Γαλι- 5
 λαίαν ἀναστραφέντα, συνηδέσθαι τε διὰ τιμῆς ἀγο-
 μένω· <274> κόσμον γὰρ αὐτῶν εἶναι τὴν ἐμὴν δύξαν
 ἔφασαν ὡς ἂν διδασκάλων τέ μου γενομένων καὶ πο-
 λιτῶν ὄντων, δικαιοτέραν τε τῆς Ἰωάννου τὴν ἐμὴν
 πρὸς αὐτοὺς φιλίαν ὑπάρχειν ἔλεγον, καὶ σπεύδειν μὲν
 εἰς τὴν οἰκίαν ἀπελθεῖν, περιμένειν δ' ἕως ὑποχεί- 10
 ριον τὸν Ἰωάννην ἐμοὶ ποιήσουσιν. <275> καὶ ταῦτα
 λέγοντες ἐπώμοσαν τοὺς φρικωδεστάτους ὄρκους παρ'
 ἡμῖν, δι' οὓς ἀπιστεῖν οὐ θεμιτὸν ἡγούμεν. καὶ δὴ
 παρακαλοῦσί με τὴν κατάλυσιν ἀλλαχοῦ ποιήσασθαι
 διὰ τὸ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν εἶναι σάββατον· ὀχλεῖσθαι 15
 δὲ μὴ δεῖν ὑπ' αὐτῶν τὴν πόλιν τῶν Τιβεριέων
 54 ἔφασκον. <276> κἀγὼ μηδὲν ὑπονοήσας ἐς τὰς Τα-
 ριχαίας ἀπῆλθον, καταλιπὼν ὅμως ἐν τῇ πόλει τοὺς
 πολυπραγμονήσοντας τί περὶ ἡμῶν λέγοιτο. διὰ πά-
 σης δὲ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ Ταριχαιῶν εἰς Τιβεριάδα 20
 φερούσης ἐπέστησα πολλοὺς, ἵνα μοι δι' ἀλλήλων ση-
 μαίνωσιν ἅπερ ἂν παρὰ τῶν ἐν τῇ πόλει καταλειφθέν-
 των πύθωνται. <277> κατὰ τὴν ἐπιούσαν οὖν ἡμέραν
 συνάγονται πάντες εἰς τὴν προσευχὴν, μέγιστον οἶκημα
 καὶ πολὺν ὄχλον ἐπιδέξασθαι δυνάμενον. εἰσελθὼν 25
 δὲ ὁ Ἰωνάθης φανερώς μὲν περὶ τῆς ἀποστάσεως οὐκ
 ἐτόλμα λέγειν, ἔφη δὲ στρατηγοῦ κρείττονος χρεῖαν
 τὴν πόλιν αὐτῶν ἔχειν. <278> Ἰησοῦς δ' ὁ ἄρχων
 οὐδὲν ὑποστειλάμενος ἀναφανδὸν εἶπεν ἄμεινόν ἐστιν,
 ᾧ πολῖται, τέτταρσιν ἡμᾶς ἀνδράσιν ὑπακούειν ἢ ἐνί, 30
 καὶ κατὰ γένος λαμπροῖς καὶ κατὰ σύνεσιν οὐκ ἀδό-

ξοις.' ὑπεδείκνυε δὲ τοὺς περὶ Ἰωνάθην. <279> ταῦτ'
 εἰπόντα τὸν Ἰησοῦν ἐπῆναι παρελθὼν Ἰουῆτος, καί
 τινας ἐκ τοῦ δήμου συνέπειθεν. οὐκ ἠρέσκετο δὲ τοῖς
 λεχθεῖσι τὸ πλῆθος, καὶ πάντως ἂν εἰς στάσιν ἐχώρη-
 5 σαν, εἰ μὴ τὴν σύνοδον διέλυσεν ἐπελθοῦσα ἕκτη ὥρα,
 καθ' ἣν τοῖς σάββασιν ἀριστοποιεῖσθαι νόμιμόν ἐστιν
 ἡμῖν. καὶ οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην εἰς τὴν ἐπιούσαν
 ὑπερθέμενοι τὴν βουλὴν ἀπῆσαν ἄπρακτοι. <280>
 εὐθὺς δέ μοι τούτων ἀπαγγελθέντων πρῶ διέγνων εἰς
 10 τὴν Τιβεριέων πόλιν ἀφικέσθαι. καὶ τῇ ἐπιούσῃ περὶ
 πρώτην ὥραν ἤκον ἀπὸ τῶν Ταριχαιῶν, καταλαμβάνω
 δὲ συναγόμενον ἤδη τὸ πλῆθος εἰς τὴν προσευχὴν·
 ἐφ' ὃ τι δ' ἦν αὐτοῖς ἡ σύνοδος, οὐκ ἐγίνωσκον οἱ
 συλλεγόμενοι. <281> οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην ἀπροσ-
 15 δοκῆτως θεασάμενοί με παρόντα διατεράχθησαν· εἴτ'
 ἐπινοοῦσι διαδοῦναι λόγον ὅτι Ῥωμαίων ἱππεῖς ἐν τῇ
 μεθορίῳ πόρῳ τριάκοντα σταδίων ἀπὸ τῆς πόλεως,
 κατὰ τόπον λεγόμενον Ὀμόνοϊαν, εἰδὼν ἑωραμένοι.
 <282> καὶ προσαγγελθέντων τούτων ἐξ ὑποβολῆς πα-
 20 ρεκάλουν οἱ περὶ τὸν Ἰωνάθην μὴ περιδεῖν ὑπὸ τῶν
 πολεμίων λεηλατουμένην αὐτῶν τὴν γῆν. ταῦτα δ'
 ἔλεγον δι' ἐννοίας ἔχοντες ἐμὲ προφάσει τῆς κατεπει-
 γούσης βοηθείας μεταστήσαντες αὐτοὶ τὴν πόλιν ἐχθρὰν
 μοι κατασκευάσαι. <283> ἐγὼ δὲ καίπερ εἰδὼς αὐτῶν 55
 25 τὸ ἐνθύμημα ὅμως ὑπήκουσα, μὴ δόξαν παρὰ σῶμα τοῖς
 Τιβεριεῦσιν οὐ προνοούμενος αὐτῶν τῆς ἀσφαλείας.
 <284> ἐξῆλθον οὖν, καὶ γενόμενος κατὰ τὸν τόπον,
 ὥς οὐδ' ἔχνος πολεμίων εὗρον, ὑποστρέφω συντόνως
 ὁδεύσας, καὶ καταλαμβάνω τὴν τε βουλὴν πᾶσαν συν-
 30 εληλυθυῖαν καὶ τὸν δημοτικὸν ὄχλον, ποιουμένους τε
 πολλὴν κατηγορίαν μου τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην ὥς

τοῦ μὲν τὸν πόλεμον ἐπελαφρύνειν αὐτοῖς ἀμελοῦντος,
 ἐν τρυφαῖς δὲ διάγοντος. <285> ταῦτα δὲ λέγοντες
 πρoύφερον ἐπιστολὰς τέτταρας ὡς ὑπὸ τῶν ἐν τῇ με-
 θορίᾳ τῆς Γαλιλαίας γεγραμμένας πρὸς αὐτούς, ἐπὶ
 βοήθειαν ἤκειν παρακαλούντων (Ῥωμαίων γὰρ δύναμιν 5
 μέλλειν ἰππέων τε καὶ πεζῶν εἰς τρίτην ἡμέραν τὴν
 χώραν αὐτῶν λεηλατεῖν) ἐπισπεύδειν τε καὶ μὴ πε-
 ριοφθῆναι δεομένων. <286> ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ Τι-
 βεριεῖς, λέγειν ἀληθῆ δόξαντες αὐτούς, καταβοήσεις
 ἐποιοῦντο, μὴ καθέζεσθαι με δεῖν λέγοντες, ἀλλ' ἀπελ- 10
 θεῖν ἐπικουρήσοντα τοῖς ὁμοεθνέσιν αὐτῶν. <287>
 πρὸς ταῦτ' ἐγὼ (συνῆκα γὰρ τὴν ἐπίνοιαν τῶν περὶ
 τὸν Ἰωνάθην) ὑπακούσεσθαι μὲν ἔφην ἐτοίμως, καὶ
 χωρὶς ἀναβολῆς ὁρμήσειν πρὸς τὸν πόλεμον ἐπηγγει-
 λάμην· συνεβούλευον δ' ὅμως, ἐπεὶ τὰ γράμματα κατὰ 15
 τέτταρας τόπους Ῥωμαίους σημαίνει προσβαλεῖν, εἰς
 πέντε μοῖρας διελόντας τὴν δύναμιν ἐκάστη τούτων
 ἐπιστῆσαι τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην καὶ τοὺς ἐταίρους
 αὐτοῦ· <288> πρόειπεν γὰρ ἀνδράσιν ἀγαθοῖς μὴ μόνον
 συμβουλεύειν, ἀλλὰ καὶ χρείας ἐπειγούσης ἡγουμένους 20
 βοηθεῖν· ἐγὼ γὰρ πλὴν μιᾶς μοῖρας οὐκ ἔφην ἀφη-
 γεῖσθαι δυνατὸς εἶναι. <289> σφόδρα τῷ πλήθει συν-
 ῆρσεν ἡ ἐμὴ συμβουλία. κἀκείνους οὖν ἠνάγκαζον
 ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐξίέναι. τοῖς δ' οὐτι μετρίως συνεχύ-
 θησαν αἱ γνώμαι μὴ κατεργασαμένοις ἂ διανοήθησαν, 25
 ἐμοῦ τοῖς ἐπιχειρήμασιν αὐτῶν ἀντιστρατηγήσαντος.

56 <290> εἰς δέ τις ἐξ αὐτῶν Ἀνανίας τοῦνομα,
 πονηρὸς ἀνὴρ καὶ κακοῦργος, γνώμην εἰσήγε τοῖς πλή-
 θεσι πανδημεὶ νηστεῖαν εἰς τὴν ἐπιούσαν τῷ θεῷ προ-
 θέσθαι, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν ἐκέλευεν εἰς τὸν 30
 αὐτὸν τόπον ἀόπλους παρεῖναι, τῷ θεῷ φανερόν ποιή-

σοντας ὅτι μὴ τῆς παρ' ἐκείνου τυγχάνοντες βοηθείας
 πᾶν ὄπλον ἄχρηστον εἶναι νομίζουσιν. <291> ταῦτα
 δ' ἔλεγεν οὐ δι' εὐσέβειαν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν
 ἄοπλόν με καὶ τοὺς ἐμούς. κἀγὼ δι' ἀνάγκην ὑπὴ-
 5 κουν, μὴ δόξω καταφρονεῖν τῆς περὶ τὴν εὐσέβειαν
 ὑποθήκης. <292> ὥς οὖν ἀνεχωρήσαμεν ἐπὶ τὰ ἐαν-
 τῶν, οἱ μὲν περὶ τὸν Ἰωνάθην γράφουσι τῷ Ἰωάννῃ,
 πρὸς αὐτοὺς ἔωθεν ἀφικέσθαι κελεύοντες μεθ' ὅσων
 ἂν στρατιωτῶν δυνηθῇ· λήψεσθαι γὰρ εὐθύς με ὑπο-
 10 χεῖριον καὶ ποιήσκειν ἅπερ ἔχει δι' εὐχῆς. δεξάμενος
 δὲ τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνος ὑπακούειν ἔμελλεν. <293>
 ἐγὼ δὲ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας δύο τῶν περὶ ἐμὲ σωμα-
 τοφυλάκων, τοὺς κατ' ἀνδρείαν δοκιμωτάτους καὶ κατὰ
 πίστιν βεβαίους, κελεύω ξιφίδια κρύψαντας ὑπὸ τὰς
 15 ἑσθῆτας ἐμοὶ συμπροελθεῖν, ἵν' εἰ γένοιτο παρὰ τῶν
 ἐχθρῶν ἐπίθεσις ἀμυνώμεθα. θώρακα δ' ἔλαβον αὐτός,
 καὶ μάχαιραν ὑπεξωσάμην ὥς οἶόν τ' ἦν ἀφανέστατα,
 καὶ ἥλθον εἰς τὴν προσευχήν.

<294> τοὺς μὲν οὖν σὺν ἐμοὶ πάντας ἐκκλεῖσαι 57
 20 προσέταξεν Ἰησοῦς ὁ ἄρχων (αὐτὸς γὰρ ταῖς θύραις
 ἐφειστήκει), μόνον δ' ἐμὲ μετὰ τῶν φίλων εἰσελθεῖν
 εἶασεν. <295> ἤδη δ' ἡμῶν τὰ νόμιμα ποιούντων καὶ
 πρὸς εὐχὰς τραπομένων, ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς περὶ τῶν
 ληφθέντων ἐκ τοῦ ἐμπρησμοῦ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς
 25 σκευῶν καὶ τοῦ ἀσήμου ἀργυρίου ἐπυνθάνετό μου
 παρὰ τίνι τυγχάνει κείμενα. ταῦτα δ' ἔλεγε διατρί-
 βειν τὸν χρόνον βουλόμενος, ἕως ἂν ὁ Ἰωάννης παρα-
 γένηται. <296> κἀγὼ πάντα Κάπελλον ἔχειν εἶπον
 καὶ τοὺς δέκα πρῶτους Τιβεριέων, ἀνακρῖναι δ' αὐτοὺς
 30 ἔφην εἰ ψεύδομαι. τῶν δὲ παρ' ἐαντοῖς εἶναι λεγόν-
 των, 'οἱ δ' εἰκοσιν' εἶπε 'χρυσοὶ οὓς ἔλαβες πωλήσας

τινὰ σταθμὸν ἀσήμου, τί γεγόνασιν;’ <297> καὶ τού-
 τους ἔφην δεδωκέναι πρέσβεσιν αὐτῶν ἐφόδιον πεμ-
 φθεῖσιν εἰς Ἱεροσόλυμα. πρὸς ταῦτα οἱ μὲν περὶ τὸν
 Ἰωνάθην οὐ καλῶς ἔφασαν πεποιηκέναι με δόντα τοῖς
 πρέσβεσι τὸν μισθὸν ἐκ τοῦ κοινοῦ. <298> παροξυν- 5
 θέντος δὲ τοῦ πλήθους ἐπὶ τούτοις (ἐνόησαν γὰρ τῶν
 ἀνθρώπων τὴν πονηρίαν) συνεῖς ἐγὼ στάσιν μέλλου-
 σαν ἐξάπτεσθαι, καὶ προσεξερεθίσαι μᾶλλον βουλό-
 μενος τὸν δῆμον ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους, ‘ἀλλ’ εἴ γε μὴ
 ὀρθῶς’ εἶπον ἔπραξα δοὺς τὸν μισθὸν ἐκ τοῦ κοινοῦ 10
 τοῖς πρέσβεσιν ὑμῶν, παύσασθε χαλεπαίνοντες· ἐγὼ
 58 γὰρ τοὺς εἴκοσι χρυσοὺς αὐτοὺς ἀποτίσω.’ <299> ταῦτ’
 εἰπόντος οἱ μὲν περὶ τὸν Ἰωνάθην ἡσύχασαν, ὁ δὲ
 δῆμος ἔτι μᾶλλον κατ’ αὐτῶν παρωξύνθη, φανεράν
 ἔργῳ δεικνυμένων τὴν ἄδικον πρὸς ἐμὲ δυσμένειαν. 15
 <300> συνιδὼν δὲ τὴν μεταβολὴν Ἰησοῦς τὸν μὲν
 δῆμον ἐκέλευσεν ἀναχωρεῖν, προσμεῖναι δὲ τὴν βουλὴν
 ἡξίωσεν· οὐ γὰρ δύνασθαι θορυβουμένους περὶ πραγ-
 μάτων τοιούτων τὴν ἐξέτασιν ποιεῖσθαι. <301> τοῦ
 δὲ δῆμου βοῶντος μὴ καταλείψειν παρ’ αὐτοῖς ἐμὲ 20
 μόνον, ἥκέ τις ἀγγέλλων κρύφα τοῖς περὶ τὸν Ἰησοῦν
 Ἰωάννην μετὰ τῶν ὀπλιτῶν πλησιάζειν. καὶ οἱ περὶ
 τὸν Ἰωνάθην οὐκέτι κατασχόντες αὐτούς, τάχα καὶ τοῦ
 θεοῦ προνοοῦντος τῆς ἐμῆς σωτηρίας (μὴ γὰρ ἂν γε-
 νομένου τούτου πάντως ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου διεφθάρην), 25
 <302> ‘παύσασθε’ ἔφη, ‘ὦ Τιβεριεῖς, τὴν ζήτησιν
 εἴκοσι χρυσῶν ἔνεκεν· διὰ τούτους μὲν γὰρ οὐκ ἄξιός
 ἐστὶν Ἰώσηπος ἀποθανεῖν, ὅτι δὲ τυραννεῖν μὲν ἐπεθύ-
 μησε, καὶ τὰ τῶν Γαλιλαίων πλήθη λόγοις ἀπατήσας
 τὴν ἀρχὴν αὐτῷ κατεκτήσατο.’ ταῦτα δὲ λέγοντος 30
 εὐθύς μοι τὰς χεῖρας ἐπέβαλλον ἀναιρεῖν τ’ ἐπειρῶντο.

<303> ὥς δ' εἶδον οἱ σὺν ἐμοὶ τὸ γιγνόμενον, σπασάμενοι τὰς μαχαίρας καὶ παῖσιν ἀπειλήσαντες εἰ βιάζοιντο, τοῦ τε δήμου λίθους ἀραμένον καὶ βάλλειν ἐπὶ τὸν Ἰωνάθην ὀρμήσαντος, ἔξαρπάξουσί με τῆς τῶν
5 πολεμίων βίας.

<304> ἐπεὶ δὲ προελθὼν ὀλίγον ὑπαντιάζειν ἔμελ- 59
λον τῷ Ἰωάννῃ προσιόντι μετὰ τῶν ὀπλιτῶν, δείσας ἐκεῖνον μὲν ἐξέκλινα, διὰ στενωποῦ δέ τινος ἐπὶ τὴν λίμνην ὠσθεις καὶ πλοίου λαβόμενος, ἐμβὰς εἰς τὰς
10 Ταριχαίας διεπεραιώθην, ἀπροσδοκῆτως τὸν κίνδυνον διαφυγών. <305> μεταπέμπομαί τ' εὐθύς τοὺς πρωτεύοντας τῶν Γαλιλαίων, καὶ φράζω τὸν τρόπον ᾧ παρασπονδηθεὶς ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἰωνάθην καὶ τοὺς
Τιβεριεῖς παρ' ὀλίγον διαφθαρεῖν ὑπ' αὐτῶν. <306>
15 ὀργισθὲν δ' ἐπὶ τούτοις τῶν Γαλιλαίων τὸ πλῆθος παρεκελεύετό μοι μηκέτι μέλλειν τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐκφέρειν, ἀλλ' ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ἐλθοῦσιν ἐπὶ τὸν Ἰωάννην ἄρδην αὐτὸν ἀφανίσαι καὶ τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην. <307> ἐπεῖχον δ' ὅμως αὐτοὺς ἐγὼ
20 καίπερ οὕτως ὀργιζομένους, περιμένειν αὐτοὺς κελεύων ἕως ἂν μάθωμεν τί οἱ πεμφθέντες ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ἀπαγγελοῦσιν· μετὰ τῆς ἐκείνων γὰρ γνώμης τὰ δοκοῦντα πράξειν αὐτοὺς ἔφην. <308>
καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἔπεισα. τότε δὴ καὶ Ἰωάννης, οὐ
25 λαβούσης αὐτοῦ πέρας τῆς ἐνέδρας, ἀνεξεύγνυνεν εἰς τὰ Γίσχαλα.

<309> μετ' οὐ πολλὰς δ' ἡμέρας ἀφικνοῦνται πάλιν 60
οὓς ἐπέψαμεν, καὶ ἀπήγγελλον σφόδρα τὸν δῆμον ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Ἀνανο καὶ τὸν Σίμωνα τὸν τοῦ
30 Γαμαλήλου παρωξύνθαι, ὅτι χωρὶς γνώμης τοῦ κοινοῦ πέψαντες εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐκπεσεῖν με ταύτης

παρεσκεύασαν. <310> ἔφασαν δ' οἱ πρέσβεις ὅτι καὶ
 τὰς οἰκίας αὐτῶν ὁ δῆμος ὥρμησεν ἐμπιμπράναι. ἔφε-
 ρον δὲ καὶ γράμματα δι' ὧν οἱ τῶν Ἱερουσολυμιτῶν πρῶ-
 τοι, πολλὰ τοῦ δῆμον δεηθέντος αὐτῶν, ἔμοι μὲν τὴν
 τῆς Γαλιλαίας ἀρχὴν ἐβεβαίουν, τοῖς δὲ περὶ τὸν 5
 Ἰωνάθην προσέταττον εἰς τὴν οἰκίαν ὑποστρέφειν
 θᾶττον. <311> ἐντυχὼν οὖν ταῖς ἐπιστολαῖς εἰς Ἀρ-
 βηλα κώμην ἀφικόμην, ἔνθα σύνοδον τῶν Γαλιλαίων
 ποιησάμενος ἐκέλευσα τοὺς πρέσβεις διηγεῖσθαι τὴν ἐπὶ
 τοῖς πεπραγμένοις ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἰωνάθην ὁργὴν 10
 καὶ μισοπονηρίαν, <312> καὶ ὥς κυρώσειαν ἔμοι τῆς
 χάρας αὐτῶν τὴν προστασίαν, τὰ τε πρὸς τοὺς περὶ
 τὸν Ἰωνάθην γεγραμμένα περὶ ἀπαλλαγῆς· πρὸς οὓς
 δὴ καὶ τὴν ἐπιστολὴν εὐθέως διεπεμψάμην, πολυπραγ-
 μονῆσαι τὸν κομίσαντα κελεύσας τί ποιεῖν μέλλουσιν. 15
 61 <313> δεξιόμενοι δ' ἐκείνοι τὴν ἐπιστολὴν καὶ τα-
 ραχθέντες οὐτι μετρίως, μεταπέμπονται τὸν Ἰωάννην
 καὶ τοὺς ἐκ τῆς βουλῆς τῶν Τιβεριέων τοὺς τε πρῶ-
 τεύοντας Γαβάρων, βουλήν τε προτιθέασι, σκοπεῖσθαι
 κελεύοντες τί πρακτέον ἐστὶν αὐτοῖς. <314> Τιβεριεῦσι 20
 μὲν οὖν ἀντέχεσθαι μᾶλλον ἐδόκει τῶν πραγμάτων·
 οὐ δεῖν γὰρ ἔφασαν ἐγκαταλείπεσθαι τὴν πόλιν αὐτῶν
 ἅπαξ ἐκείνοις προστεθειμένην, ἄλλως τε μηδ' ἑμοῦ
 μέλλοντος αὐτῶν ἀφῆξεσθαι· τοῦτο γὰρ ὥς ἠπειληκό-
 τος ἑμοῦ κατεψεύδοντο. <315> ὁ δὲ Ἰωάννης οὐ μόνον 25
 τούτοις συνηρέσκετο, πορευθῆναι δὲ συνεβούλευεν
 αὐτῶν τοὺς δύο κατηγορήσοντάς μου πρὸς τὸ πλῆθος,
 ὅτι μὴ καλῶς τὰ κατὰ τὴν Γαλιλαίαν διοικῶ, καὶ πεί-
 σειν ῥαδίως αὐτοὺς ἔφη διὰ τε τὸ ἀξίωμα καὶ παντὸς
 πλήθους εὐτρεπῶς ἔχοντος. <316> δόξαντος οὖν τοῦ 30
 Ἰωάννου κρατίστην εἰσενηνοχένοι γνώμην, ἔδοξε δύο

μὲν ἀπιέναι πρὸς τοὺς Ἱεροσολυμίτας, Ἰωνάθην καὶ
 Ἀνανίαν, τοὺς ἐτέρους δὲ δύο μένοντας ἐν τῇ Τιβε-
 ριάδι καταλιπεῖν. συνεπηγάγοντο δὲ φυλακῆς ἕνεκα
 τῆς ἑαυτῶν ὀπλίτας ἑκατόν. <317> Τιβεριεῖς δὲ τὰ 62
 5 μὲν τείχῃ προυνόησαν ἀσφαλισθῆναι, τοὺς ἐνοίκους
 δὲ κελεύουσιν ἀναλαβεῖν τὰ ὄπλα· καὶ παρ' Ἰωάννου
 δὲ μετεπέμψαντο στρατιώτας οὐκ ὀλίγους συμμαχή-
 σοντας, εἰ δεήσειεν, αὐτοῖς τὰ πρὸς ἐμέ. ἦν δ' ὁ
 Ἰωάννης ἐν Γισχάλοις. <318> οἱ τοίνυν περὶ τὸν Ἰω-
 10 νάθην ἀναξεύξαντες ἀπὸ τῆς Τιβεριάδος ὡς ἦκον εἰς
 Δαβάριττα κώμην ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς Γαλιλαίας κει-
 μένην ἐν τῷ μεγάλῳ πεδίῳ, περὶ μέσῃν νύκτι τοῖς
 ἑμοῖς φύλαξιν ἐμπίπτουσιν· οἱ καὶ κελεύσαντες αὐτοὺς
 τὰ ὄπλα καταθέσθαι ἐφύλαττον ἐν δεσμοῖς ἐπὶ τόπου,
 15 καθὼς αὐτοῖς ἐντετάλημν. <319> γράφει δὲ πρὸς με-
 ταῦτα δηλῶν Λευῖς, ᾧ τὴν φυλακὴν ἐπεπιστεύκειν.
 παραλιπὼν οὖν ἡμέρας δύο καὶ μηδὲν ἐγνωκέναι προσ-
 ποιησάμενος, πέμψας πρὸς τοὺς Τιβεριεῖς συνεβού-
 λειον αὐτοῖς τὰ ὄπλα καταθεμένους ἀπολύειν τοὺς
 20 ἀνθρώπους εἰς τὴν ἑαυτῶν. <320> οἱ δὲ (δόξαν γὰρ
 εἶχον τοὺς περὶ τὸν Ἰωνάθην εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἤδη
 διαπεπορευθῆναι) βλασφήμους ἐποίησαντο τὰς ἀποκρί-
 σεις. μὴ καταπλαγεῖς δ' ἐγὼ καταστρατηγεῖν αὐτοὺς
 ἐπενόουν· <321> πρὸς μὲν οὖν τοὺς πολίτας ἐξάπτειν
 25 πόλεμον οὐκ ἐνόμιζον εὐσεβὲς εἶναι. βουλόμενος δ'
 αὐτοὺς ἀποσπᾶσαι τῶν Τιβεριέων, μυρίους ὀπλίτας τοὺς
 ἀρίστους ἐπιλέξας εἰς τρεῖς μοῖρας διεῖλον, <322> καὶ
 τούτους μὲν ἀφανῶς ἐν κώμας προσέταξα λοχῶντας
 περιμένειν, χιλίους δ' εἰς ἑτέραν κώμην, ὄρεινὴν μὲν
 30 ὁμοίως, ἀπέχουσαν δὲ τῆς Τιβεριάδος τέτταρας στα-
 δίους, εἰσῆγαγον, κελεύσας ἐκείνους ἐπειδὰν λάβωσι

σημείον εὐθὺς καταβαίνειν. αὐτὸς δὲ τῆς κόμης προελθὼν ἐν προύπτῳ καθεζόμεν. <323> οἱ δὲ Τιβεριοεῖς ὁρῶντες ἐξέτρεχον συνεχῶς καὶ πολλὰ κατεκερτόμουν· τοσαύτη γοῦν ἀφροσύνη κατέσχευ αὐτοὺς ὥστε ποιήσαντες εὐτρεπῇ κλίνην προύθεσαν, καὶ περὶ αὐτὴν 5 ἱστάμενοι ὠδύροντό με μετὰ παιδιᾶς καὶ γέλωτος. διετιθέμην δ' ἐγὼ τὴν ψυχὴν ἡδέως τὴν ἄνοιαν αὐτῶν ἐπιβλέπων.

- 63 <324> βουλόμενος δὲ δι' ἐνέδρας λαβεῖν τὸν Σίμωνα καὶ σὺν αὐτῷ τὸν Ἰωάζαρον, πέμψας πρὸς 10 αὐτοὺς παρεκάλουν ὀλίγον τῆς πόλεως πόρῳ μετὰ φίλων πολλῶν τε τῶν παραφυλαξόντων αὐτοὺς ἐλθεῖν ὥς ἐμέ· βούλεσθαι γὰρ ἔφην καταβὰς σπείσασθαι πρὸς αὐτοὺς καὶ διανείμασθαι τὴν προστασίαν τῆς Γαλιλαίας. <325> Σίμων μὲν οὖν διὰ τ' ἄνοιαν καὶ πρὸς 15 ἐλπίδι κέρδους ἀπατηθεὶς οὐκ ὤκνησεν ἐλθεῖν, ὁ δὲ Ἰωάζαρος ἐνέδραν ὑποπιεύσας ἔμεινεν. ἀναβάντα δὲ τὸν Σίμωνα μετὰ φίλων τῶν παραφυλαττόντων αὐτὸν ὑπαντίσας ἡσπαζόμεν τε φιλοφρόνως καὶ χάριν ἔχειν ὡμολόγουν ἀναβάντι. <326> μετ' οὐ πολὺ δὲ συμ- 20 περιπατῶν ὥς κατὰ μόνας τι βουλόμενος εἰπεῖν, ἐπεὶ πορρωτέρῳ τῶν φίλων ἀπήγαγον, μέσον ἀράμενος ἀγαγεῖν εἰς τὴν κόμην τοῖς μετ' ἐμοῦ φίλοις ἔδωκα, τοὺς ὀπλίτας δὲ καταβῆναι κελεύσας προσέβαλλον μετ' αὐτῶν τῇ Τιβεριάδι. <327> μάχης δὲ γενομένης ἀμφο- 25 τέρωθεν καρτερᾶς, καὶ ὅσον οὕτω τῶν Τιβεριοέων νικῶντων (ἐπεφεύγεσαν γὰρ οἱ παρ' ἡμῶν ὀπλίται), τὸ γιγνόμενον ἰδὼν καὶ τοὺς μετ' ἐμαντοῦ παρακαλέσας νικῶντας ἤδη τοὺς Τιβεριοεῖς εἰς τὴν πόλιν συνεδίωξα. ἑτέραν δὲ δύναμιν εἰσπέμψας διὰ τῆς 30

λίμνης, προσέταξα τὴν πρώτην λαβοῦσιν οἰκίαν ἐμπρῆσαι. <328> τούτου δὲ γενομένου νομίσαντες οἱ Τιβεριεῖς εἰλήφθαι κατὰ κράτος αὐτῶν τὴν πόλιν, ὑπὸ φόβου ῥίπτουσι τὰ ὄπλα, μετὰ γυναικῶν δὲ καὶ τέκνων
 5 ἰκέτευον φεῖσασθαι τῆς πόλεως αὐτῶν. <329> ἐγὼ δὲ πρὸς τὰς δεήσεις ἐπικλασθεὶς τοὺς μὲν στρατιώτας τῆς ὁρμῆς ἐπέσχον, αὐτοὺς δέ (καὶ γὰρ ἐσπέρα κατέλαβε) μετὰ τῶν ὀπλιτῶν ἀπὸ τῆς πολιορκίας ὑποστρέψας περὶ τὴν τοῦ σώματος θεραπείαν ἐργινόμεν. <330>
 10 καλέσας δ' ἐπὶ τὴν ἐστίαν τὸν Σίμωνα παρεμυθούμην περὶ τῶν γεγονότων, ὑπισχνούμην τε δοὺς ἐφόδια αὐτῷ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ παραπέμψειν εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ πάσης ἀσφαλείας.

<331> κατὰ δὲ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν μυρίους ἐπαγόμενος ὀπλίτας ἤκον εἰς τὴν Τιβεριάδα, καὶ μεταπεμψάμενος εἰς τὸ στάδιον τοὺς πρώτους αὐτῶν τοῦ πληθους ἐκέλευσα φράζειν οὔτινες εἶεν αἵτιοι τῆς ἀποστάσεως. <332> ἐνδειξαμένων δὲ τοὺς ἄνδρας, ἐκείνους μὲν δεδεμένους εἰς τὴν Ἰωταπάτην πόλιν ἐξέπεμψα,
 20 τοὺς δὲ περὶ τὸν Ἰωνάθην καὶ Ἀνανίαν λύσας τῶν δεσμῶν καὶ δοὺς ἐφόδια μετὰ Σίμωνος καὶ Ἰωαζάρου καὶ ὀπλιτῶν πεντακοσίων, οἱ παραφυλάξουσιν αὐτούς, ἐξέπεμψα εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. <333> Τιβεριεῖς δὲ πάλιν προσελθόντες συγγιγνώσκειν αὐτοῖς παρεκάλουν
 25 περὶ τῶν πεπραγμένων, ἐπανορθώσεσθαι τὰς ἁμαρτίας τῇ μετὰ ταῦτα πρὸς ἐμὲ πίστει λέγοντες. τὰ δ' ἐκ τῆς διαρπαγῆς περιττεύσαντα σῶσαί με τοῖς ἀπολέσασιν ἐδέοντο. <334> κἀγὼ τοῖς ἔχουσι προσέταττον εἰς μέσον πάντα φέρειν· ἀπειθούντων δὲ μέχρι πολλοῦ,
 30 θεασάμενός τινα τῶν περὶ ἐμὲ στρατιωτῶν λαμπροτέρων τοῦ συνήθους περικείμενον στολὴν ἐπυθόμην πό-

θεν ἔχοι, <335> εἰπόντος δ' ἐκ τῆς κατὰ πόλιν ἀρπαγῆς, ἐκεῖνον μὲν πληγαῖς ἐκόλασα, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπασιν ἠπειλήσα μείζω τιμωρίαν ἐπιθήσειν μὴ κομίσασιν εἰς τοῦμφανῆς ὅσα ἠρπάκεσαν. πολλῶν δὲ συναχθέντων, ἐκάστῳ τῶν Τιβεριέων τὸ ἐπιγνωσθὲν ἀπέ- 5
δωκα.

- 65 <336> γεγυνώς δ' ἐνταῦθα τῆς διηγήσεως βούλομαι πρὸς Ἰουστον καὶ αὐτὸν τὴν περὶ τούτων πραγματείαν γεγραφότα, πρὸς τε τοὺς ἄλλους τοὺς ἱστορίαν μὲν γράφειν ὑπισχνουμένους, περὶ δὲ τὴν ἀλήθειαν ὀλιγώ- 10
ρους καὶ δι' ἔχθραν ἢ χάριν τὸ ψεῦδος οὐκ ἐντροπομένους, μικρὰ διελθεῖν. <337> πράττουσι μὲν γὰρ ὅμοιόν τι τοῖς περὶ συμβολαίων πλαστὰ γράμματα συντεθεικόσι, τῷ δὲ μηδεμίαν ὁμοίως τιμωρίαν ἐκεί- 15
νοις δεδιέναι καταφρονοῦσι τῆς ἀληθείας. <338> Ἰου-
στος γοῦν συγγράφειν τὰς περὶ τοῦτον ἐπιχειρήσας πράξεις τὸν πόλεμον, ὑπὲρ τοῦ δοκεῖν φιλόπονος εἶναι ἑμοῦ μὲν κατέψευσται, ἠλήθευσε δ' οὐδὲ περὶ τῆς πατρίδος. ὅθεν (ἀπολογήσασθαι γὰρ νῦν ἀνάγκη ἔχω καταψευδομαρτυρούμενος) ἔρῳ τὰ μέχρι νῦν σεσιωπη- 20
μένα. <339> καὶ μὴ θαναμάσῃ τις ὅτι μὴ πάσαι περὶ τούτων ἐδήλωσα· τῷ γὰρ ἱστορίαν ἀναγράφουσι τὸ μὲν ἀληθεύειν ἀναγκαῖον, ἔξεστι δ' ὅμως μὴ πικρῶς τὰς τινῶν πονηρίας ἐλέγχειν, οὐ διὰ τὴν πρὸς ἐκεί-
νους χάριν ἀλλὰ διὰ τὴν αὐτοῦ μετριότητα. 25

<340> πῶς οὖν (ἵνα φῶ πρὸς αὐτὸν ὡς παρόντα), Ἰουῦστε, δεινότατε συγγραφέων (τοῦτο γὰρ αὐχεῖς περὶ σεαυτοῦ) αἵτιοι γεγόναμεν ἐγώ τε καὶ Γαλιλαῖοι τῇ πατρίδι σου τῆς πρὸς Ῥωμαίους καὶ πρὸς τὸν βασιλέα στάσεως; <341> πρότερον γὰρ ἢ ἐμὲ τῆς Γαλιλαίας 30
στρατηγὸν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν χειρο-

τουνηθῆναι, σὺ καὶ πάντες Τιβεριεῖς οὐ μόνον ἀνελή-
 φετε τὰ ὄπλα, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῇ Συρίᾳ δέκα πόλεις
 ἐπολεμεῖτε. σὺ γοῦν τὰς κώμας αὐτῶν ἐνέπρησας,
 καὶ ὁ σὸς οἰκέτης ἐπὶ τῆς παρατάξεως ἐκείνης ἔπεσεν.
 5 <342> ταῦτα δ' οὐκ ἐγὼ λέγω μόνος, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς
 Ὑεσπασιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος ὑπομνήμασιν οὕτω γέ-
 γραπται, καὶ τίνα τρόπον ἐν Πτολεμαίδι Ὑεσπασιανοῦ
 κατεβόησαν οἱ τῶν δέκα πόλεων ἔνοικοι, τιμωρίαν
 ὑποσχεῖν σε τὸν αἴτιον ἀξιοῦντες. <343> καὶ ἐδεδώ-
 10 κεις ἂν δίκην Ὑεσπασιανοῦ κελεύσαντος, εἰ μὴ βασι-
 λεὺς Ἀγρίππας, λαβὼν ἐξουσίαν ἀποκτεῖναι σε, πολλὰ
 τῆς ἀδελφῆς Βερενίκης δεηθείσης οὐκ ἀνελὼν δεδε-
 μένον ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐφύλαξεν. <344> καὶ αἱ μετὰ
 ταῦτα δὲ πολιτεῖαι σου σαφῶς ἐμφανίζουσι τὸν τε βίον
 15 τὸν ἄλλον, καὶ ὅτι σὺ τὴν πατρίδα Ῥωμαίων ἀπέστη-
 σας· ὧν τὰ τεκμήρια κἀγὼ δηλώσω μετ' ὀλίγον. <345>
 βούλομαι δ' εἰπεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους Τιβεριεῖς
 ὀλίγα διὰ σέ, καὶ παραστῆσαι τοῖς ἐντυγχάνειν μέλ-
 λουσι ταῖς ἱστορίαις ὅτι μήτε φιλορῶμαιοι μήτε φιλο-
 20 βασιλεῖς γέγονατε. <346> τῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ πόλεων
 αἱ μέγισται Σέπρωρις καὶ Τιβεριάς ἡ σὴ πατρίς, ᾧ
 Ἰοῦστε· ἀλλὰ Σέπρωρις μὲν ἐν τῷ μεσαιτάτῳ τῆς Γα-
 λιλαίας κειμένη καὶ περὶ αὐτὴν κώμας ἔχουσα πολλάς,
 καὶ τι καὶ θρασύνεσθαι δυναμένη πρὸς Ῥωμαίους,
 25 εἶπερ ἠθέλησεν, εὐχερῶς, διεγνωκυῖα τῇ πρὸς τοὺς
 δεσπότας ἐμμένειν πίστει καμὲ τῆς πόλεως αὐτῶν ἐξ-
 ἔκλεισε, καὶ στρατεύσασθαι τινα τῶν πολιτῶν Ἰου-
 δαίοις ἐκώλυσεν. <347> ὅπως δὲ καὶ τὰ πρὸς ἡμᾶς
 ἀσφαλεῖς εἶεν, ἠπάτησάν με τείχεσιν αὐτῶν τὴν πόλιν
 30 ὀχυρῶσαι προτρέψαντες. καὶ παρὰ Κεστίου Γάλλου
 τοῦ τῶν ἐν τῇ Συρίᾳ Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων ἡγεμο-

νεύοντος φρουρὰν ἐκόντες ἐσεδέξαντο, καταφρονήσαν-
 τες ἑμοῦ τότε μέγα δυναμένου καὶ πᾶσι δι' ἐκπλήξεως
 ὄντος. <348> πολιορκουμένης τε τῆς μεγίστης ἡμῶν
 πόλεως Ἱεροσολύμων, καὶ τοῦ κοινοῦ πάντων ἱεροῦ
 κινδυνεύοντος ἐν τῇ τῶν πολεμίων ἐξουσίᾳ γενέσθαι, 5
 συμμαχίαν οὐκ ἔπεμψαν, μὴ βουλόμενοι δοκεῖν κατὰ
 Ῥωμαίων ὄπλα λαβεῖν. <349> ἡ δὲ σὴ πατρίς, ᾧ
 Ἰοῦσ τε, κειμένη ἐπὶ τῇ Γεννησαρίτιδι λίμνῃ, καὶ ἀπέ-
 χουσα Ἴππου μὲν στάδια τριάκοντα Γαδάρων δ' ἐξή-
 κοντα Σκυθοπόλεως δ' εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τῆς ὑπηκόου 10
 βασιλεῖ, μηδεμιᾶς δὲ πόλεως Ἰουδαίων παρακειμένης,
 εἰ ἤθελε τὴν πρὸς Ῥωμαίους πίστιν φυλάττειν, ῥαδίως
 ἐδύνατο. <350> καὶ γὰρ πολὺς ἦτε δῆμος καὶ ὅπλων
 εὐπορεῖτε. ἀλλ' ὥς σὺ φῆς, αἴτιος ὑμῖν ἐγὼ τότε.
 μετὰ ταῦτα δὲ τίς, ᾧ Ἰοῦσ τε; πρὸ γὰρ τῆς Ἱεροσολύ- 15
 μων πολιορκίας οἶδας ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐμὲ γενόμενον καὶ
 Ἰωτάπατα κατὰ κράτος ληφθέντα, φρουρίᾳ τε πολλᾷ,
 πολὺν τε Γαλιλαίων ὄχλον κατὰ τὴν μάχην πεσόντα.
 <351> τότε οὖν ἐχρῆν ὑμᾶς παντὸς ἀπηλλαγμένους
 τοῦ δι' ἐμὲ φόβου ῥῆψαί τε τὰ ὄπλα καὶ παραστῆσαι 20
 τῷ τε βασιλεῖ καὶ Ῥωμαίοις ὅτι δὴ οὐχ ἐκόντες ἀλλ'
 ἀναγκασθέντες ἐπὶ τὸν πρὸς αὐτοὺς ὠρμήσατε πόλε-
 μον. <352> ὑμεῖς δὲ καὶ περιεμείνατε Ὑεσπασιανόν,
 ἕως αὐτὸς ἀφικόμενος μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως προσ-
 ἔλθοι τοῖς τείχεσι, καὶ τότε διὰ φόβον τὰ ὄπλα κατέ- 25
 θεσθε· καὶ πάντως ἂν ὑμῶν ἡ πόλις ἤλω κατὰ κράτος,
 εἰ μὴ τῷ βασιλεῖ δεομένῳ καὶ τὴν ἄνοιαν ὑμῶν παρ-
 αιτουμένῳ συνεχώρησεν Ὑεσπασιανός. οὐκ ἐγὼ τοίνυν
 αἴτιος, ἀλλ' ὑμεῖς οἱ πολεμικὰ φρονήσαντες. <353> ἡ
 οὐ μέμνησθε ὅτι τοσαντάκις ὑμῶν ἐγκρατὴς γενόμενος 30
 οὐδένα διέφθειρα; στασιάζοντες δ' ὑμεῖς πρὸς ἀλλή-

λους, οὐ διὰ τὴν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ Ῥωμαίους
 εὖνοιαν, διὰ δὲ τὴν ὑμετέραν αὐτῶν πονηρίαν, ἑκατὸν
 ὀγδοήκοντα πέντε τῶν πολιτῶν ἀπεκτείνετε, κατὰ τὸν
 καιρὸν ἐκείνου ἐμοῦ πολιορκουμένου ἐν Ἰωταπάτοις
 5 ὑπὸ Ῥωμαίων. <354> τί δ'; οὐχὶ καὶ κατὰ τὴν τῶν
 Ἱεροσολύμων πολιορκίαν δισχίλιοι Τιβεριέων ἐξητά-
 σθησαν οἱ μὲν πεπτωκότες οἱ δὲ ληφθέντες αἰχμάλω-
 τοι; ἀλλὰ σὺ πολέμιος οὐ γερονέναι φήσεις, ὅτι πρὸς
 βασιλέα τότε ἔφυγες. καὶ τοῦτο δὲ διὰ τὸν ἐξ ἐμοῦ
 10 φόβον φημί σε πεποιηκέναι. <355> κἀγὼ μὲν πονη-
 ρός, ὡς λέγεις· ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀγρίππας ὁ τὴν ψυχὴν
 σοι συγχωρήσας ὑπὸ Ὑεσπασιανοῦ θανεῖν κατακριθέντι,
 ὁ τοσοῦτοις δωρησάμενος χρήμασι, τίνος ἔνεκεν ὕστε-
 ρον δις μὲν ἔδωκε, τοσαυτάκις δὲ φυγεῖν τὴν πατρίδα
 15 προσέταξε, καὶ ἀποθανεῖν δὲ κελεύσας ἅπαξ τῇ ἀδελφῇ
 Βερενίκῃ πολλὰ δεηθείσῃ τὴν σὴν σωτηρίαν ἐχαρί-
 σατο; <356> καὶ μετὰ τοσαῦτα δέ σου κακουργήματα
 τάξις ἐπιστολῶν σοι πιστεύσας, ὡς καὶ ταύτας σε εὗρε
 ῥαδιουργοῦντα, ἀπήλασε τῆς ὕψεως. <357> ἀλλὰ περὶ
 20 μὲν τούτων ἐλέγχειν ἐπ' ἀκριβὲς ἔω, θαυμάζειν δ'
 ἔπεισί μοι τὴν σὴν ἀναίδειαν, ὅτι τολμᾷς λέγειν ἀπάν-
 των τῶν τὴν πραγματείαν ταύτην γεγραφότων αὐτὸς
 ὕμεινον ἐξηγγελκέναι, μήτε τὰ πραχθέντα κατὰ τὴν
 Γαλιλαίαν ἐπιστάμενος (ἥς γὰρ ἐν Βηρυτῷ τότε παρὰ
 25 βασιλεῖ), μήθ' ὅς' ἔπαθον Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῆς Ἰωταπά-
 των πολιορκίας ἢ ἔδρασαν ἡμᾶς παρακολουθήσας, μήθ'
 ὅσα κατ' ἐμαυτὸν ἔπραξα πολιορκούμενος δυνηθεὶς πυ-
 θέσθαι· πάντες γὰρ οἱ ἀπαγγέλλοντες ἂν διεφθάρησαν
 ἐπὶ τῆς παρατάξεως ἐκείνης. <358> ἀλλ' ἴσως τὰ κατὰ
 30 τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πραχθέντα μετ' ἀκριβείας φήσεις
 συγγεγραφέναι. καὶ πῶς οἶόν τε; οὔτε γὰρ τῷ πολέμῳ

παρέτυχες οὔτε τὰ Καίσαρος ἀνέγνως ὑπομνήματα. μέγιστον δὲ τεκμήριον· τοῖς γὰρ Καίσαρος ὑπομνήμα-
 σιν ἐναντίαν πεποιήσαι τὴν γραφήν. <359> εἰ δὲ
 θαρρεῖς ἄμεινον ἀπάντων συγγεγραφέναι, διὰ τί ζών-
 των Ὀεσπασιανοῦ καὶ Τίτου τῶν αὐτοκρατόρων τῶν 5
 τὸν πόλεμον κατεργασαμένων, καὶ βασιλέως Ἀγρίππα
 περιόντος ἔτι καὶ τῶν ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ πάντων,
 ἀνδρῶν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας ἐπὶ πλεῖστον ἡκόν-
 των, τὴν ἱστορίαν οὐκ ἔφερες εἰς μέσον; <360> πρὸ
 γὰρ εἴκοσιν ἔτων εἶχες γεγραμμένην, καὶ παρ' εἰδού- 10
 των ἔμελλες τῆς ἀκριβείας τὴν μαρτυρίαν ἀποφέρεισθαι.
 νῦν δ' ὅτ' ἐκεῖνοι μὲν οὐκέτ' εἰσὶ μεθ' ἡμῶν, ἐλεγχθῆ-
 ναι δ' οὐ νομίζεις, τεθάρρηκας. <361> οὐ μὴν ἐγώ
 σοι τὸν αὐτὸν τρόπον περὶ τῆς ἑμαυτοῦ γραφῆς ἔδεισα,
 ἀλλ' αὐτοῖς ἐπέδωκα τοῖς αὐτοκράτορσι τὰ βιβλία, 15
 μόνον οὐχὶ τῶν ἔργων ἔτι βλεπομένων· συνίδειν γὰρ
 ἑμαυτῷ τετηρηκότι τὴν τῆς ἀληθείας παράδοσιν, ἐφ' ἣ
 μαρτυρίας τεύξεσθαι προσδοκήσας οὐ διήμαρτον. <362>
 καὶ ἄλλοις δὲ πολλοῖς εὐθύς ἐπέδωκα τὴν ἱστορίαν,
 ὧν ἔνιοι καὶ παρατετυχήκεσαν τῷ πολέμῳ, καθάπερ 20
 βασιλεὺς Ἀγρίππας καὶ τινες αὐτοῦ τῶν συγγενῶν.
 <363> ὁ μὲν γὰρ αὐτοκράτωρ Τίτος οὕτως ἐκ μόνων
 αὐτῶν ἐβουλήθη τὴν γνῶσιν τοῖς ἀνθρώποις παρα-
 δοῦναι τῶν πράξεων, ὥστε χαράξας τῇ ἑαυτοῦ χειρὶ
 τὰ βιβλία δημοσιῶσαι προσέταξεν. <364> ὁ δὲ βασι- 25
 λεὺς Ἀγρίππας ἐξήκοντα δύο γέγραphen ἐπιστολὰς τῇ
 τῆς ἀληθείας παραδόσει μαρτυρῶν. ὧν δὴ καὶ δύο
 ὑπέταξα, καὶ βουληθέντι σοι τὰ γεγραμμένα γνῶναι
 πάρεστιν ἐξ αὐτῶν.

<365> Ὁ βασιλεὺς Ἀγρίππας Ἰωσήφῳ τῷ φιλιτάῳ 30
 χαίρειν. ἡδιστα διῆλθον τὴν βίβλον, καὶ μοι πολὺ

ἐπιμελέστερον ἔδοξας τῶν ταῦτα συγγραφάντων ἡκρι-
βωκέναι. πέμπε δέ μοι καὶ τὰς λοιπὰς. ἔρρωσο,
φίλιτατε.'

〈366〉 'Βασιλεὺς Ἀργίππας Ἰωσήφω τῷ φιλιτάτῳ
5 χαίρειν. ἐξ ὧν ἔγραψας οὐδεμιᾶς ἔοικας χρῆξιν δι-
δασκαλίας ὑπὲρ τοῦ μαθεῖν ἡμᾶς ὅλους ἀρχῆθεν. ὅταν
μέντοι συντύχῃς μοι, καὶ αὐτός σε πολλὰ κατηχήσω
τῶν ἀγνοουμένων.'

〈367〉 οὕτω δέ μοι, ἀπαρτισθείσης τῆς ἱστορίας,
10 Ἀργίππας οὐ κολακεύων (οὐδὲ γὰρ ἐπέβαλλεν αὐτῷ)
οὐδ' εἰρωνευόμενος, ὥς σὺ φήσεις (πόρρω γὰρ ἦν
ἐκείνος τοιαύτης κακοηθείας) ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ἐμαρ-
τύρει καθάπερ πάντες οἱ ταῖς ἱστορίαις ἐντυχόντες.

〈368〉 ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς τὸν Ἰοῦστον, ἀναγκαίαν
15 λαβόντα τὴν παρέκβασιν, μέχρι τούτων λελέχθω· διοι- 66
κῆσας δ' ἐγὼ τὰ κατὰ τὴν Τιβεριάδα καὶ καθίσας τῶν
φίλων συνέδριον, ἐβουλευόμην περὶ τῶν πρὸς Ἰωάννην
πραχθισομένων. ἐδόκει μὲν οὖν πᾶσι τοῖς Γαλιλαί-
οις ὀπλίσαντα πάντα ἀπελθεῖν ἐπὶ τὸν Ἰωάννην καὶ
20 λαβεῖν παρ' αὐτοῦ δίκας ὥς πάσης τῆς στάσεως αἰτίου
γεγονότος· 〈369〉 οὐκ ἡρεσκόμην δ' ἐγὼ ταῖς γνώμαις
αὐτῶν, προαίρεσιν ἔχων τὰς ταραχὰς χωρὶς φόνων
καταστέλλειν. ὅθεν δὴ παρήνεσα πᾶσαν εἰσενέγκα-
σθαι πρόνοιαν ὑπὲρ τοῦ γινῶναι τὰ ὀνόματα τῶν ὑπὸ
25 τῷ Ἰωάννῃ ὄντων. 〈370〉 ποιησάντων δ' ἐκείνων,
γνοὺς ἐγὼ τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες ἦσαν, ἐξέθηκα
πρόγραμμα, διὰ τούτου πίστιν καὶ δεξιὰν προτείνων
τοῖς μετὰ Ἰωάννου θελήσασι λαβεῖν μετάνοιαν, καὶ
ἡμερῶν εἴκοσι χρόνον προύτεινα τοῖς βουλεύσασθαι
30 θέλουσι περὶ τῶν ἑαυτοῖς συμφερόντων. ἡπείλουν δέ,
εἰ μὴ ῥίψουσιν τὰ ὅπλα, καταπορήσειν αὐτῶν τὰς οἰκί-

σεις καὶ δημοσιώσῃν τὰς οὐσίας. <371> ταῦτα δ' ἀκούσαντες οἱ ἄνθρωποι καὶ ταραχθέντες οὐ τι μετρίως, καταλείπουσι μὲν τὸν Ἰωάννην, τὰ δ' ὅπλα ῥίψαντες ἦγον πρὸς με τετρακισχίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες. <372> μόνοι δὲ τῷ Ἰωάννῃ παρέμειναν οἱ ὀπλίται καὶ ξένοι 5 τινὲς ἐκ τῆς Τυρίων μητροπόλεως, ὡς χίλιοι καὶ πεντακόσιοι.

<373> Ἰωάννης μὲν οὖν οὕτω καταστρατηγηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ τὸ λοιπὸν ἐν τῇ πατρίδι περίφοβος ἔμεινεν. 67 κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν Σεπφωρίται θαρρόσαντες 10 ἀναλαμβάνουσιν ὅπλα, πεποιθότες τῇ τε τῶν τειχῶν ὀχυρότητι καὶ τῷ πρὸς ἐτέροις ὄντα με ὁρᾶν. πέμπουσιν δὴ πρὸς Κέστιον Γάλλον (Συρίας δ' ἦν οὗτος ἡγεμῶν) παρακαλοῦντες ἢ αὐτὸν ἡκεῖν θάττον παραληψόμενον αὐτῶν τὴν πόλιν, ἢ πέμψαι τοὺς φρουρή- 15 σοντας. <374> ὁ δὲ Γάλλος ἐλεύσεσθαι μὲν ὑπέσχετο, πότε δὲ οὐ διεσάφησεν. κἀγὼ ταῦτα πυθόμενος, ἀναλαβὼν τοὺς σὺν ἐμοὶ στρατιώτας καὶ ὁρμήσας ἐπὶ τοὺς Σεπφωρίτας εἶλον αὐτῶν τὴν πόλιν κατὰ κράτος. <375> λαβόμενοι δ' ἀφορμῆς οἱ Γαλιλαῖοι, καὶ παρεῖ- 20 ναι τοῦ μίσους τὸν καιρὸν οἰήθέντες (εἶχον γὰρ ἀπεχθῶς καὶ πρὸς ταύτην τὴν πόλιν), ὥρμησαν ὡς ἄρδην ἀφανίσοντες πάντας σὺν τοῖς ἐποίκοις. <376> εἰσδραμόντες οὖν ἐνεπὶμπρασαν αὐτῶν τὰς οἰκίας, ἐρήμους καταλαμβάνοντες· οἱ γὰρ ἄνθρωποι δεῖσαντες εἰς τὴν 25 ἀκρόπολιν συνέφυγον. διήρπαζον δὲ πάντα, καὶ τροπὸν οὐδένα πορθήσεως κατὰ τῶν ὁμοφύλων παρελίμπανον. <377> ταῦτ' ἐγὼ θεασάμενος σφόδρα διετέθην ἀνιαρῶς, καὶ παύεσθαι προσέταττον αὐτοῖς, ὑπομιμνήσκων ὅτι τοιαῦτα δρᾶν ὁμοφύλους οὐκ ἔστιν 30

ὑσιον. <378> ἐπεὶ δ' οὔτε παρακαλοῦντος οὔτε προσ-
 τάττοντος ἤκουον, ἐνίκα δὲ τὸ μῦθος τὰς παραινέσεις,
 τοὺς πιστοποιήτους τῶν περὶ ἐμὲ φίλων ἐκέλευσα δια-
 δοῦναι λόγους ὡς Ῥωμαίων μετὰ μεγάλης δυνάμεως
 5 κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τῆς πόλεως εἰσβεβληκότων.
 <379> ταῦτα δ' ἐποίουν ὑπὲρ τοῦ τῆς φήμης ἐμπε-
 σούσης ἐπισχεῖν μὲν τῶν Γαλιλαίων τὰς ὁρμὰς, δια-
 σῶσαι δὲ τὴν τῶν Σεπρωριτῶν πόλιν. καὶ τέλος προ-
 χώρησε τὸ στρατήγημα. <380> τῆς γὰρ ἀγγελίας
 10 ἀκούσαντες ἐφοβήθησαν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ καταλιπόντες
 τὰς ἀρπαγὰς ἔφευγον, μάλιστα δ' ἐπεὶ καμὲ τὸν στρα-
 τηγὸν ἑώρων ταῦτά ποιοῦντα· πρὸς γὰρ τὸ πιστὸν τῆς
 φήμης ἐσκηπτόμην ὁμοίως αὐτοῖς διατίθεσθαι. Σεπρω-
 ρίται δὲ παρ' ἐλπίδα τὴν ἑαυτῶν ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ σοφί-
 15 σματος ἐσώθησαν.

<381> καὶ Τιβεριᾶς δὲ παρ' ὀλίγον ἀνηρπάσθη 68
 ὑπὸ Γαλιλαίων, τοιαύτης αἰτίας ὑποπεσούσης. τῶν ἐκ
 τῆς βουλῆς οἱ πρῶτοι γράφουσι πρὸς τὸν βασιλέα,
 παρακαλοῦντες ἀφικέσθαι πρὸς αὐτοὺς παραληψόμε-
 20 νον τὴν πόλιν. <382> ὑπέσχετο δ' ὁ βασιλεὺς ἔρχε-
 σθαι, καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀντιγράφει, καὶ τῶν περὶ
 κοιτῶνά τι, Κρίσπῳ μὲν τοῦνομα, τὸ δὲ γένος Ἰου-
 δαῖω, δίδωσι πρὸς τοὺς Τιβεριεῖς φέρειν. <383> τοῦ-
 τον κομίσαντα τὰ γράμματα γνωρίσαντες οἱ Γαλιλαῖοι
 25 καὶ συλλαβόντες ἄγουσιν ἐπ' ἐμέ· τὸ δὲ πᾶν πλῆθος,
 ὡς ἤκουσε, παροξυνθὲν ἐφ' ὅπλα τρέπεται. <384> συν-
 αχθέντες δὲ πολλοὶ πολλαχόθεν κατὰ τὴν ἐπιούσαν
 ἡκον εἰς Ἀσχωλὴν πόλιν, ἐνθα δὴ τὴν κατάλυσιν ἐποιού-
 μην, καταβοήσεις τε σφόδρα ἐποιοῦντο, προδότιν ἀπο-
 30 καλοῦντες τὴν Τιβεριάδα καὶ βασιλέως φίλην, ἐπιτρέ-
 πειν τ' ἡξίουσαν αὐτοῖς καταβᾶσιν ἄρδην ἀφανίσει· καὶ

γὰρ πρὸς τοὺς Τιβεριεῖς εἶχον ἀπεχθῶς ὥς πρὸς τοὺς
 69 Σεπρωρίτας. <385> ἐγὼ δ' ἀκούσας ἠπόρουν τίνα
 τρόπον ἐξαρπάσω τὴν Τιβεριάδα τῆς Γαλιλαίων ὀργῆς.
 ἀρνήσασθαι γὰρ οὐκ ἐδυνάμην μὴ γεγραφέναι τοὺς
 Τιβεριεῖς καλοῦντας τὸν βασιλέα· ἤλεγχον γὰρ αἱ παρ' 5
 ἐκείνου πρὸς αὐτοὺς ἀντιγραφαὶ τὴν ἀλήθειαν. <386>
 σύννους οὖν πολλὴν ὥραν γενόμενος, 'ὅτι μὲν ἡδική-
 κασιν' εἶπον 'Τιβεριεῖς, οἶδα καὶ γὰρ, τὴν πόλιν θ' ὑμᾶς
 οὐ κωλύσω διαρπάσαι. δεῖ δ' ὅμως καὶ μετὰ κρίσεως
 τὰ τηλικαῦτα πράττειν. οὐ γὰρ μόνοι Τιβεριεῖς προ- 10
 δόται τῆς ἐλευθερίας ἡμῶν γερόνασιν, ἀλλὰ πολλοὶ
 καὶ τῶν ἐν Γαλιλαίᾳ δοκιμωτάτων. <387> προσμεί-
 νετε δὲ μέχρι τοὺς αἰτίους ἀκριβῶς ἂν ἐκμάθω, καὶ
 τότε πάντας ὑποχειρίους ἔξετε, καὶ ὅσους ἰδίᾳ ἐλέγξαι
 δυνήσεσθε.' <388> καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἔπεισα τὸ πλῆθος, 15
 καὶ πανσάμενοι τῆς ὀργῆς διελύθησαν. τὸν παρὰ βα-
 σιλέως δὲ πεμφθέντα δῆσαι κελεύσας, μετ' οὐ πολλὰς
 ἡμέρας ἐπὶ τίνα τῶν ἐμμαντοῦ χρεῶν ἐπείγουσαν σκη-
 ψάμενος ἐκδημεῖν τῆς βασιλείας, καλέσας τὸν Κρίσπον
 λάθρα προσέταξα μεθύσαι τὸν στρατιώτην φύλακα καὶ 20
 φυγεῖν πρὸς βασιλέα· μὴ γὰρ διωχθήσεσθαι. <389>
 καὶ ὃ μὲν ταῖς ὑποθήκαις πεισθεὶς διέφυγε, Τιβεριὰς
 δὲ μέλλουσα δεύτερον ἀφανίζεσθαι στρατηγία τῇ ἐμῇ
 καὶ προνοίᾳ τῇ περὶ αὐτῆς ὅξυν οὕτω κίνδυνον διέ-
 φυγεν.

25

70 <390> κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν Ἰοῦστος ὁ Πίστου
 παῖς λαθὼν ἐμὲ διαδιδράσκει πρὸς τὸν βασιλέα. τὴν
 αἰτίαν δέ, δι' ἣν τοῦτο ἔπραξεν, ἀφηγήσομαι. <391>
 λαβόντος ἀρχὴν Ἰουδαίοις τοῦ πρὸς Ῥωμαίους πολέμου,
 Τιβεριεῖς διεγνώκεσαν ὑπακούειν βασιλεῖ καὶ Ῥωμαίων 30
 μὴ ἀφίστασθαι. πείθει δ' αὐτοὺς Ἰοῦστος ἐφ' ὅπλα

χωρήσαι, νεωτέρων αὐτὸς ἐφιέμενος πραγμάτων, καὶ δι' ἐλπίδος ἔχων ἄρξαι Γαλιλαίων τε καὶ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος. <392> οὐ μὴν τῶν προσδοκηθέντων ἐπέτυχεν. Γαλιλαῖοί τε γὰρ ἐχθρῶς ἔχοντες πρὸς τοὺς Τι-
 5 βεριεῖς διὰ μῆνιν ὧν ὑπ' αὐτοῦ πρὸ τοῦ πολέμου ἐπεπόνθεσαν, οὐκ ἠνείχοντο στρατηγοῦντος αὐτῶν Ἰούστου· <393> καὶ γὰρ τὴν προστασίαν τῆς Γαλιλαίας πιστευθεὶς ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πολ-
 λάκις εἰς τοσαύτην ἦκον ὀργὴν ὥς ὀλίγου δεῖν ἀπο-
 10 κτεῖναι τὸν Ἰούστου, φέρειν αὐτοῦ τὴν μοχθηρίαν οὐ δυνάμενος. δεισας οὖν ἐκεῖνος μὴ καὶ λάβῃ τέλος ἅπαξ ὁ θυμός, ἔπεμψε πρὸς βασιλέα, κρεῖττον καὶ ἀσφαλέστερον οἰκῆσαι παρ' ἐκείνῳ νομίζων.

<394> Σεπρωρίται δὲ παραδόξως τὸν πρῶτον κίν- 71
 15 δυνον διαφυγόντες πρὸς Κέστιον Γάλλον ἔπεμψαν, καὶ ἦκειν παρεκάλουν ὥς αὐτοὺς θάπτου παραληφόμενον τὴν πόλιν, ἣ πέμπειν δύναμιν τὴν ἀνακόψουσιν τὰς ἐπ' αὐτοὺς τῶν πολεμίων ἐπιδρομὰς. καὶ τέλος ἔπεισαν τὸν Γάλλον πέμψαι δύναμιν αὐτοῖς ἱππικὴν τε
 20 καὶ πεζὴν πάνυ συχνήν, ἣν ἐλθοῦσαν νυκτὸς εἰσεδέξαντο. <395> κακουμένης δ' ὑπὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς τῆς πέριξ χώρας, ἀναλαβὼν ἐγὼ τοὺς περὶ ἐμὲ στρατιώτας ἦκον εἰς Γάρις κώμην· ἔνθα βαλόμενος χάρακα πόρρω τῆς Σεπρωριτῶν πόλεως ἀπὸ σταδίων
 25 εἴκοσι, νυκτὸς ἐπ' αὐτὴν προσέμιξα καὶ τοῖς τείχεσι προσέβαλον, <396> καὶ διὰ κλιμάκων ἐμβιβάσας συχνοὺς τῶν στρατιωτῶν ἐγκρατῆς τοῦ πλείστου τῆς πόλεως μέρους ἐγενόμην. μετ' οὐ πολὺ δὲ διὰ τὴν τῶν τόπων ἄγνοιαν ἀναγκασθέντες ὑπεχωρήσαμεν, ἀνελόν-
 30 τες Ῥωμαίων μὲν δυοκαίδεκα πεζοὺς δύο δ' ἱππεῖς, ὀλίγους δὲ Σεπρωριτῶν, αὐτοὶ δ' ἓνα μόνον ἀπεβά-

λομεν. <397> γενομένης δ' ὕστερον ἡμῖν κατὰ τὸ πεδῖον μάχης πρὸς τοὺς ἱππεῖς, μέχρ' ἰππολοῦ καρτερῶς διακινδυνεύσαντες ἡττήθημεν· περιελθόντων γὰρ τῶν Ῥωμαίων οἱ μετ' ἐμοῦ δείσαντες ἔφυγον εἰς τοῦπίσω. πίπτει δ' ἐπὶ τῆς παρατάξεως ἐκείνης εἷς 5 τῶν πεπιστευμένων τὴν τοῦ σώματός μου φυλακὴν, Ἰοῦστος τοῦνομα, καὶ παρὰ βασιλεῖ ποτὲ τὴν αὐτὴν τάξιν ἐσχικώς.

<398> κατὰ τοῦτον δὲ τὸν καιρὸν ἡ παρὰ βασιλέως δύναμις ἦκεν ἱππική τε καὶ πεζή, καὶ Σύλλας ἐπ' 10 αὐτῆς ἡγεμών, ὁ ἐπὶ τῶν σωματοφυλάκων. οὗτος οὖν βαλόμενος στρατόπεδον Ἰουλιᾶδος ἀπέχον σταδίους πέντε, φρουρὰν ἐπέστησε ταῖς ὁδοῖς, τῇ τ' εἰς Κανὰ ἀγούσῃ καὶ τῇ εἰς Γάμαλα τὸ φρουρίον, ὑπὲρ τοῦ τὰς παρὰ τῶν Γαλιλαίων ὠφελείας τοῖς ἐνοικοῖς ἀποκλεί- 15 72 ειν. <399> ταῦτα δ' ὥς ἐγὼ ἐπυνθόμην, πέμπω δισχιλίους ὀπλίτας καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Ἰερεμίαν. οἱ δὲ καὶ χάρακα θέντες ἀπὸ σταδίου τῆς Ἰουλιᾶδος πλησίον τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ πλέον ἀκροβολισμῶν οὐδὲν ἐπραξαν, μέχρ' ἰσχυρίους ἐγὼ στρατιώτας ἀναλαβὼν 20 ἦκον πρὸς αὐτούς. <400> κατὰ δὲ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἐν τινὶ φάραγγι καθίσας λόχον οὐκ ἄπωθεν αὐτῶν τοῦ χάρακος, προνκαλούμην τοὺς βασιλικοὺς εἰς μάχην, παραινέσας τοῖς μετ' ἐμοῦ στρατιώταις στρέψαι τὰ νῶτα μέχρ' ἂν ἐπισπᾶσονται τοὺς πολεμίους προελ- 25 30 θεῖν. ὅπερ καὶ ἐγένετο· <401> Σύλλας γὰρ εἰκάσας ταῖς ἀληθείαις τοὺς ἡμετέρους φεύγειν, προελθὼν ἐπιδιώκειν οἷός τ' ἦν, κατὰ νώτου δ' αὐτὸν λαμβάνουσιν οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας, καὶ σφόδρα πάντας ἐθορύβησαν. <402> ἐγὼ δ' εὐθύς ὀξεῖα χρησάμενος ὑποστροφῇ μετὰ 30 τῆς δυνάμεως ὑπήντησα τοῖς βασιλικοῖς, καὶ εἰς φυγὴν

ἔτρεψα. καὶν κατώρθωτό μοι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην
 ἢ προᾶξίς μὴ ἐμποδῶν γενομένου δαίμονός τινος.
 <403> ὁ γὰρ ἵππος ἐφ' ᾧ τὴν μάχην ἐποιούμην εἰς
 τελματώδη τόπον ἐμπεσὼν συγκατήνεγκέ με ἐπὶ τοῦ-
 5 δαφος, θραύσεως δὲ τῶν ἄρθρων γενομένης ἐπὶ τὸν
 καρπὸν τῆς χειρός, ἐκομίσθην εἰς κώμην Κεφαρνώμην
 λεγομένην. <404> οἱ δ' ἐμοὶ ταῦτ' ἀκούσαντες, καὶ
 δεδοικότες μὴ τι χεῖρον ἔπαθον, τῆς μὲν ἐπὶ πλείον
 διώξεως ἀπέσχοντο, ὑπέστρεφον δὲ περὶ ἐμὲ λίαν ἀγωνι-
 10 ῶντες. μεταπεμψάμενος οὖν ἰατροὺς καὶ θεραπευθεῖς
 τὴν ἡμέραν ἐκείνην αὐτοῦ κατέμεινα πυρῆξας, δόξαν τε
 τοῖς ἰατροῖς τῆς νυκτὸς εἰς Ταριχαΐας μετεκομίσθην.

<405> Σύλλας δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ πυθόμενοι τὰ 73
 κατ' ἐμὲ πάλιν ἐθάρρησαν, καὶ γνόντες ἀμελείσθαι τὰ
 15 περὶ τὴν φυλακὴν τοῦ στρατοπέδου, διὰ νυκτὸς ἱππέων
 λόχον ἰδρύσαντες ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, γενομέ-
 νης ἡμέρας εἰς μάχην ἡμᾶς προυκαλέσαντο. <406> τῶν
 δ' ὑπακουσάντων καὶ μέχρι τοῦ πεδίου προελθόντων,
 ἐπιφανέντες οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας ἱππεῖς καὶ ταράξαντες
 20 αὐτοὺς εἰς φυγὴν ἔτρεψαν, ἔξ τε τῶν ἡμετέρων ἀπέ-
 κτειναν. οὐ μὴν μέχρι τέλους τὴν νίκην ἤγαγον· κα-
 ταπεπλευκέναι γάρ τινας ὀπλίτας ἀκούσαντες ἀπὸ Τα-
 ριχαιῶν εἰς Ἰουλιάδα, φοβηθέντες ἀνεχώρησαν.

<407> μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον Ὁεσπασιανὸς εἰς 74
 25 Τύρον ἀφικνεῖται καὶ σὺν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Ἀργίππας.
 καὶ οἱ Τύριοι βλασφημεῖν ἤρξαντο τὸν βασιλέα, Τυ-
 ρίων αὐτὸν καλοῦντες καὶ Ῥωμαίων πολέμιον· τὸν
 γὰρ στρατοπεδάρχην αὐτοῦ Φίλιππον ἔλεγον προδεδα-
 κέναι τὴν βασιλικὴν αὐλὴν καὶ τὰς Ῥωμαίων δυνάμεις
 30 τὰς οὐσας ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὴν αὐτοῦ πρόσταξιν.
 <408> Ὁεσπασιανὸς δ' ἀκούσας Τυρίοις μὲν ἐπέπληξεν

ὑβρίζουσιν ἄνδρα καὶ βασιλέα καὶ Ῥωμαίοις φίλον, τῷ
 δὲ βασιλεῖ παρήνευσε πέμψαι Φίλιππον εἰς Ῥώμην,
 ὑφ' ἑξόντα λόγον Νέρωνι περὶ τῶν πεπραγμένων. <409>
 Φίλιππος δὲ πεμφθεὶς οὐχ ἦκεν εἰς ὕψιν Νέρωνι·
 καταλαβὼν γὰρ αὐτὸν ἐν τοῖς ἐσχάτοις ὄντα διὰ τὰς
 ἐμπεσούσας ταραχὰς καὶ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, ὑπέ- 5
 στρεψε πρὸς τὸν βασιλέα. <410> ἐπεὶ δὲ Ὑεσπασιανὸς εἰς
 Πτολεμαῖδα παρεγένετο, οἱ πρῶτοι τῶν τῆς Συρίας δέκα
 πόλεων κατεβόων Ἰούστου τοῦ Τιβεριέως, ὅτι τὰς κώ-
 μας αὐτῶν ἐμπρήσειεν. παρέδωκεν οὖν αὐτὸν Ὑεσπα- 10
 σιανὸς τῷ βασιλεῖ κολασθησόμενον ὑπὸ τῶν τῆς βασι-
 λείας ὑποτελῶν. ὁ βασιλεὺς δ' αὐτὸν ἔδησεν, ἐπι-
 κρυψάμενος τοῦτο Ὑεσπασιανόν, ὥς ἀνωτέρω δεδήλωται.
 <411> Σεπρωρεῖται δ' ὑπαντήσαντες καὶ ἀσπασάμενοι
 Ὑεσπασιανὸν λαμβάνουσι δύναμιν καὶ στρατηγὸν Πλά- 15
 κιδον, ἀναβάντες δὲ μετὰ τούτων . . . ἐπομένου μου
 ἄχρι τῆς εἰς Γαλιλαίαν Ὑεσπασιανοῦ ἀφίξεως. <412>
 περὶ ἧς τίνα τρόπον ἐγένετο, καὶ πῶς περὶ Γάρις
 κώμην τὴν πρώτην πρὸς ἐμὲ μάχην ἐποιήσατο, καὶ ὥς
 ἐκεῖθεν εἰς τὰ Ἰωτάπατα ἀνεχώρησα, καὶ τὰ πεπραγ- 20
 μένα μοι κατὰ τὴν ταύτης πολιορκίαν, καὶ ὃν τρόπον
 ξῶν ληφθεὶς ἐδέσθην, καὶ πῶς ἐλύθην, πάντα τε τὰ
 πεπραγμένα μοι κατὰ τὸν Ἰουδαϊκὸν πόλεμον καὶ τὴν
 Ἱεροσολύμων πολιορκίαν, μετ' ἀκριβείας ἐν ταῖς περὶ
 τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου βίβλοις ἀπήγγελκα. <413> 25
 ἀναγκαῖον δ' ἐστίν, ὥς οἶμαι, καὶ ὅσα μὴ κατὰ τὸν
 Ἰουδαϊκὸν πόλεμον ἀνέγραψα τῶν ἐν τῷ βίῳ μου πε-
 πραγμένων νῦν προσαναγράψαι.

75 <414> τῆς γὰρ τῶν Ἰωταπάτων πολιορκίας λαβού-
 σης τέλος, γενόμενος παρὰ Ῥωμαίοις μετὰ πάσης ἐπι- 30
 μελείας ἐφυλαττόμην, τὰ πολλὰ διὰ τιμῆς ἄγοντός με

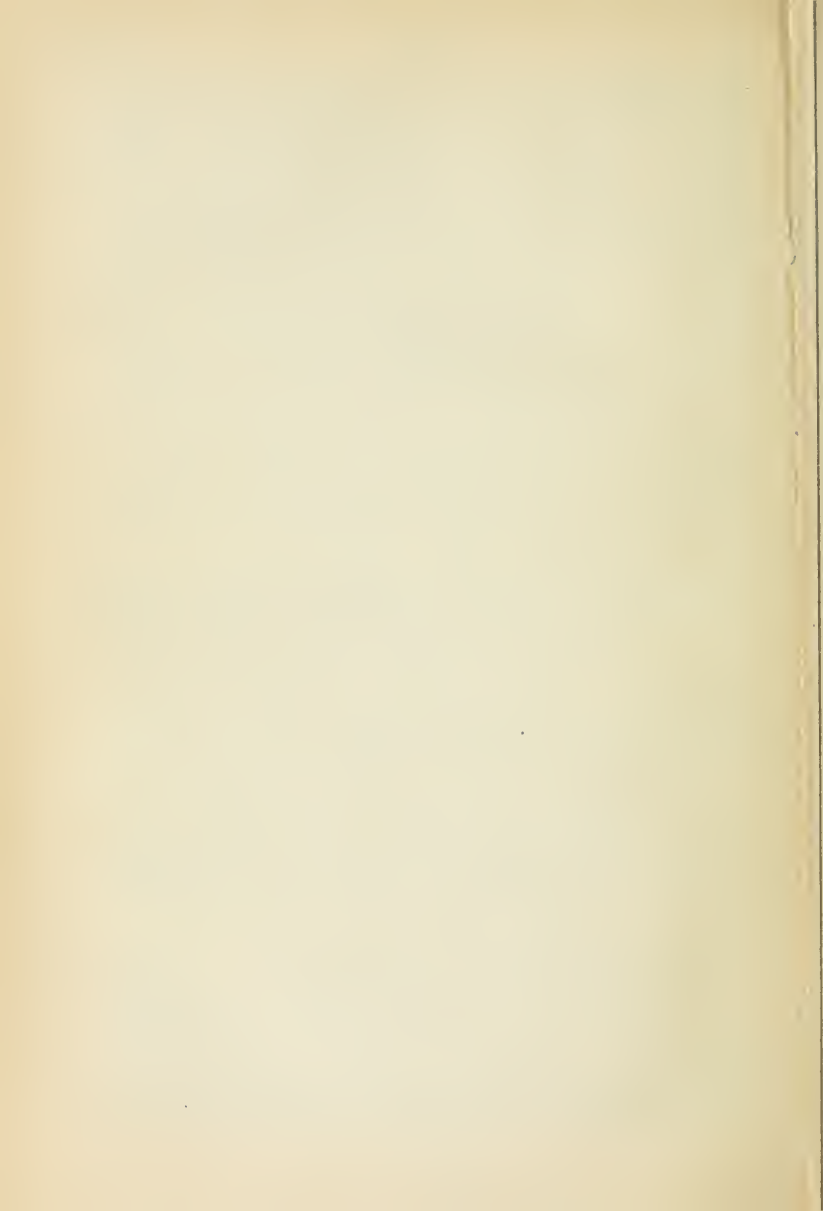
ὕεσπασιανοῦ. καὶ δὴ κελεύσαντος αὐτοῦ ἡγαγόμεν
 τινὰ παρθένον ἐκ τῶν αἰχμαλωτίδων τῶν κατὰ Καισά-
 ρειαν ἄλουσῶν ἐργώριον· <415> οὐ παρέμεινε δ' αὕτη
 μοι πολὺν χρόνον, ἀλλὰ λυθέντος καὶ μετὰ ὕεσπασια-
 5 νοῦ πορευθέντος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπηλλάγη.
 γυναῖκα δ' ἑτέραν ἡγαγόμεν κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν.
 <416> κακεῖθεν ἐπὶ τὴν Ἱεροσολύμων πολιορκίαν συμ-
 πεμφθεῖς Τίτῳ πολλάκις ἀποθανεῖν ἐκινδύνευσα, τῶν
 10 τε Ἰουδαίων διὰ σπουδῆς ἐχόντων ὑποχειρίον με λα-
 βεῖν τιμωρίας ἕνεκα, καὶ Ῥωμαίων ὁσάκις νικηθεῖεν
 πάσχειν τοῦτο κατ' ἐμὴν προδοσίαν δοκούντων συνε-
 χεῖς τε καταβοήσεις ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος ἐγίνοντο,
 κολάζειν με ὥς καὶ αὐτῶν προδότην ἀξιούντων. <417>
 Τίτος δὲ Καῖσαρ τὰς τοῦ πολέμου τύχας οὐκ ἀγνοῶν,
 15 σιγῇ τὰς ἐπ' ἐμὲ τῶν στρατιωτῶν ἐξέλυνε ὀρμάς. ἤδη
 δὲ κατὰ κράτος τῆς τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πόλεως ἐχο-
 μένης, Τίτος Καῖσαρ ἐπειθὲν με πολλάκις ἐκ τῆς
 κατασκαφῆς τῆς πατρίδος πᾶν ὃ τι θέλοιμι λαβεῖν·
 συγχωρεῖν γὰρ αὐτὸς ἔφασκεν. <418> ἐγὼ δὲ τῆς
 20 πατρίδος πεσοῦσης μηδὲν ἔχων τιμιώτερον, ὃ τῶν ἑμαν-
 τοῦ συμφορῶν εἰς παραμυθίαν λαβὼν φυλάξαιμι, σω-
 μάτων ἐλευθέρων τὴν αἵτησιν ἐποιούμην Τίτον καὶ
 βιβλίων ἱερῶν, <καὶ> ἔλαβον χαρισαμένου Τίτου. <419>
 μετ' οὐ πολὺν δὲ καὶ τὸν ἀδελφὸν μετὰ πεντήκοντα
 25 φίλων αἰτησάμενος οὐκ ἀπέτυχον. καὶ εἰς τὸ ἱερὸν
 δὲ πορευθεὶς Τίτου τὴν ἐξουσίαν δόντος, ἔνθα πολὺ
 πλῆθος αἰχμαλώτων ἐγκέκλειτο γυναικῶν τε καὶ τέκ-
 νων, ὅσους ἐπέγνων φίλων ἑμῶν καὶ συνήθων ὑπ-
 ἄρχοντας ἐρρυσάμην, περὶ ἑκατὸν καὶ ἑνενήκοντα
 30 ὄντας τὸν ἀριθμόν, καὶ οὐδὲ λύτρα καταθεμένους
 ἀπέλυσα, συγχωρήσας αὐτοὺς τῇ προτέρᾳ τύχῃ. <420>

πεμφθεῖς δ' ὑπὸ Τίτου Καίσαρος' σὺν Κερραλίῳ καὶ
 χιλίοις ἵππεῦσιν εἰς κώμην τινὰ Θεκῶαν λεγομένην,
 προκατανοήσων εἰ τόπος ἐπιτήδειός ἐστι χάρακα δέξα-
 σθαι, ὥς ἐκείθεν ὑποστρέφων εἶδον πολλοὺς αἰχμαλώ-
 τους ἀνεσταυρωμένους καὶ τρεῖς ἐγνώρισα συνήθεις 5
 μοι γενομένους, ἡλγησά τε τὴν ψυχὴν, καὶ μετὰ δα-
 κρύων προσελθὼν Τίτῳ εἶπον. <421> ὃ δ' εὐθὺς
 ἐκέλευσε καθαιρεθέντας αὐτοὺς θεραπείας ἐπιμελεστέ-
 της τυχεῖν. καὶ οἱ μὲν δύο τελευτῶσι θεραπευόμενοι,
 ὃ δὲ τρίτος ἔζησεν. 10

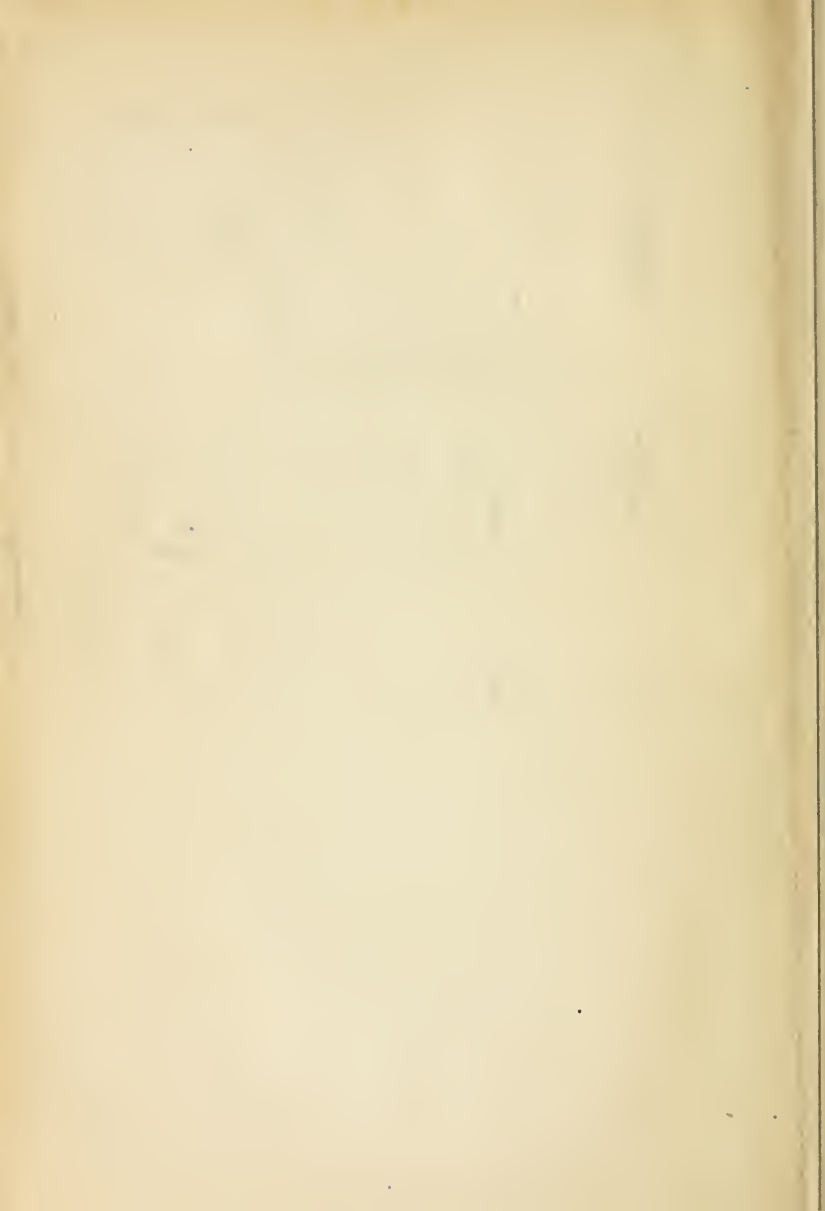
- 76 <422> ἐπεὶ δὲ κατέπανσε τὰς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ταρα-
 χὰς Τίτος, εἰκάσας τοὺς ἀγροὺς οὓς εἶχον ἐν τοῖς
 Ἱεροσολύμοις ἀνονήτους ἐσομένους μοι διὰ τὴν μέλ-
 λουσαν ἐκεῖ Ῥωμαίων φρουρὰν ἐγκαθέζεσθαι, ἔδωκεν
 ἑτέραν χώραν ἐν πεδίῳ· μέλλων τ' ἀπαίρειν εἰς τὴν 15
 Ῥώμην σύμπλουν ἐδέξατό με, πᾶσαν τιμὴν ἀπονέμων.
 <423> ἐπεὶ δ' εἰς τὴν Ῥώμην ἦκομεν, πολλῆς ἔτυχον
 παρὰ Ὑεσπασιανοῦ προνοίας· καὶ γὰρ καὶ κατὰ λυσιν
 ἔδωκεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ πρὸ τῆς ἡγεμονίας αὐτῷ γενο-
 μένῃ, πολιτεία τε Ῥωμαίων ἐτίμησε καὶ σύνταξιν χρη- 20
 μάτων ἔδωκεν, καὶ τιμῶν διετέλει μέχρι τῆς ἐκ τοῦ
 βίου μεταστάσεως, οὐδὲν τῆς πρὸς ἐμὲ χρηστότητος
 ὑφελών· ὃ μοι διὰ τὸν φθόνον ἦνεγκε κίνδυνον. <424>
 Ἰουδαῖος γάρ τις, Ἰωνάθης τοῦνομα, στάσιν ἐξεγείρας
 ἐν Κυρήνῃ καὶ δισχιλίους τῶν ἐγγχωρίων συναναπεί- 25
 σας ἐκείνοις μὲν αἵτιος ἀπωλείας ἐγένετο, αὐτὸς δ'
 ὑπὸ τοῦ τῆς χώρας ἡγεμονεύοντος δεθεῖς καὶ ἐπὶ τὸν
 αὐτοκράτορα πεμφθεῖς ἔφασκεν ἐμὲ αὐτῷ ὅπλα πε-
 πομφέναι καὶ χορήματα. <425> οὐ μὴν Ὑεσπασιανὸν
 ψευδόμενος ἔλαθεν, ἀλλὰ κατέγνω θάνατον αὐτοῦ, καὶ 30
 παραδοθεὶς ἀπέθανεν. πολλάκις δὲ καὶ μετὰ ταῦτα

τῶν βασκαινόντων μοι τῆς εὐτυχίας κατηγορίας ἐπ' ἐμὲ συνθέντων, θεοῦ προνοίᾳ πάσας διέφυγον. ἔλαβον δὲ παρὰ Βεσπασιανοῦ δωρεὰν γῆν οὐκ ὀλίγην ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. <426> καθ' ὃν δὴ καιρὸν καὶ τὴν γυναῖκα, μὴ ἀρεσκόμενος αὐτῆς τοῖς ἡθεσιν, ἀπεπεμψάμην, τριῶν παίδων γενομένην μητέρα, ὧν οἱ μὲν δύο ἐτελεύτησαν, εἷς δ' ὃν Ἰρκανὸν προσηγόρευσα περίεστιν. <427> μετὰ ταῦτ' ἡγαγόμεν γυναικα κατωκηκυῖαν μὲν ἐν Κρήτῃ, τὸ δὲ γένος Ἰουδαίαν, γονέων εὐγενεστάτων καὶ τῶν κατὰ τὴν χώραν ἐπιφανεστάτων, ἦθει πολλῶν γυναικῶν διαφέρουσαν, ὥς ὁ μετὰ ταῦτα βίος αὐτῆς ἀπέδειξεν. ἐκ ταύτης δὴ μοι γίνονται παῖδες δύο, πρεσβύτερος μὲν Ἰοῦστος, Σιμωνίδης δὲ μετ' ἐκείνουν, ὁ καὶ Ἀργίππας ἐπικληθεῖς. ταῦτα μὲν μοι τὰ κατὰ τὸν οἶκον· διέμεινε δέ μοι ὅμοια καὶ τὰ παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων. <428> Βεσπασιανοῦ γὰρ τελευτήσαντος Τίτος τὴν ἀρχὴν διαδεξάμενος, ὁμοίαν τῷ πατρὶ τὴν τιμὴν μοι διεφύλαξε, πολλάκις τε κατηγορηθέντος οὐκ ἐπίστευσεν. <429> διαδεξάμενος δὲ Τίτον Δομετιανὸς καὶ προσήύξησε τὰς εἰς ἐμὲ τιμάς· τοὺς τε γὰρ κατηγορήσαντάς μου Ἰουδαίους ἐκόλασε, καὶ δοῦλον εὐνοῦχον παιδαγωγὸν τοῦ παιδός μου, κατηγορήσαντα κολασθῆναι προσέταξεν. ἐμοὶ δὲ τῆς ἐν Ἰουδαίᾳ χώρας ἀτέλειαν ἔδωκεν, ἥπερ ἐστὶ μεγίστη τιμὴ τῷ λαβόντι. καὶ πολλὰ δ' ἡ τοῦ Καίσαρος γυνὴ Δομετία διετέλεσεν εὐεργετοῦσά με.

<430> ταῦτα μὲν τὰ πεπραγμένα μοι διὰ τοῦ βίου ἐστίν, κρινέτωσαν δ' ἐξ αὐτῶν τὸ ἥθος, ὅπως ἂν ἐθέλωσιν, ἕτεροι. σοὶ δ' ἀποδεδωκώς, κράτιστε ἀνδρῶν Ἐπαφρόδιτε, τὴν πᾶσαν τῆς ἀρχαιολογίας ἀναγραφὴν, ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐνταῦθα καταπαύω τὸν λόγον.

PA Josephus, Flavius
4222 Flavii Iosephi Opera omnia
A2
1888
v.4

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

